

การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

นางศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง

ดุขฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Corruption Prevention in Local Administrative
Organizations by Buddhist Integrative Mechanism

Mrs.Suppayao Nakngonthong

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirement for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Public Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E.2017

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติใ้บัณฑิตวิทยาลัย
เรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบคุณิพนธ์

(ศ.ดร.จิรโชค วีระสย)

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.วิชชุกร นาคชน)

กรรมการ

(ดร.สุริยา รักษาเมือง)

กรรมการ

(พระมหานูญเลิศ อินทปโย, รศ.)

กรรมการ

(รศ.ดร.อภินันท์ จันตะนี)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

พระมหานูญเลิศ อินทปโย, รศ.

รศ.ดร.อภินันท์ จันตะนี

ประธานกรรมการ

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นางศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง)

ชื่อคุณูปการ	: การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไก พุทธบูรณาการ
ผู้วิจัย	: นางศุภยา นาคเงินทอง
ปริญญา	: พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
คณะกรรมการควบคุมคุณูปการ	: พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ., พธ.บ. (รัฐศาสตร์), ศศ.ม. (พัฒนาสังคม), รป.ม. (การจัดการความขัดแย้ง)
	: รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี ศศ.บ.(รัฐศาสตร์), ศศ.ม.(เศรษฐศาสตร์), Ph.D.(Management)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๓ มีนาคม ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

คุณูปการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) วิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย ๒) ศึกษารูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพระพุทธศาสนา และ ๓) เสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสาร การระดมความคิดเห็นจาก โครงการประชุมเสวนาเครือข่ายการต่อต้านการทุจริต โดยอาศัยกลไกของรัฐเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูงในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ได้แก่ บุคคลจากภาครัฐ/เอกชน/ประชาชนจากทั่วประเทศ การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๕ คน ผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรในพื้นที่ ๔ จังหวัด ที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำจำนวน ๓๐ รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จากคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ รูป/คน เพื่อยืนยันความถูกต้อง โดยวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ (๑) ระดับบุคคล ได้แก่ บุคลากรของรัฐขาดความรู้ความเข้าใจ ระเบียบแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงประโยชน์หรือเอื้อประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง การขาดจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และภาคประชาชนมีค่านิยมจ่ายสินบนให้แก่บุคลากรภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกในการรับบริการ เห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง การร้องเรียนไม่กล้าระบุตัวบุคคล แต่ระบอบองค์กร ทำให้กลไกการตรวจสอบการทุจริตเป็นไปได้ยาก (๒) ระดับองค์กร เนื่องจากระบบราชการมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อนทำให้บุคลากรภาครัฐอาศัยช่องว่างของ

กฎหมาย แสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้ ในบางกรณีกฎระเบียบที่วางไว้ทำให้คนสุจริตไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ประกอบกับการวางระบบควบคุมภายในขาดประสิทธิภาพ กลไกการตรวจสอบการทุจริตจากหน่วยงานภายนอกรวมทั้งกระบวนการยุติธรรมล่าช้า ไม่ทันการณ์ การลงโทษด้านกฎหมายและด้านสังคมไม่รุนแรง

๒. การป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้นโยบายยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะหลักความโปร่งใสซึ่งมีตัวชี้วัดตามที่สถาบันพระปกเกล้ากำหนด และแบ่งรูปแบบการป้องกันการทุจริตเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ๑) ระดับบุคคล ด้วยการปลูกจิตสำนึกโดยปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม รณรงค์ให้รักษาศีลห้า ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒) ระดับองค์กร ด้วยการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร ประสานงานกับองค์กรอิสระ ในการให้ความรู้ความเข้าใจและร่วมตรวจสอบองค์กรให้เกิดความโปร่งใสพร้อมทั้งเน้นกลไกการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการดำเนินการบริหารจัดการท้องถิ่นทุกขั้นตอน

๓. รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ประกอบด้วยดำเนินการใน ๒ ระดับคือ (๑) ระดับบุคคล ใช้หลักโลกบาลธรรม (หิริ โอตตัปปะ) เป็นกลไกในการบูรณาการ เพื่อปลูกและปลูกจิตสำนึกของบุคคลในองค์กรให้เกิดความละอายต่อความชั่ว และเกรงกลัวต่อผลของการประพฤติชั่วพร้อมทั้งปลูกฝังค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นการพัฒนาที่จุดเริ่มต้นของคน (๒) ระดับองค์กร ใช้หลักอปริหานิยธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการปกครอง เพื่อให้องค์กรเกิดความเข้มแข็ง มีความสามัคคีของหมู่คณะ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดหลักขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา เป็นกลไกบูรณาการร่วมกับหลักธรรมาภิบาล ขับเคลื่อนการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้โปร่งใส ปราศจากการทุจริตอย่างยั่งยืน

Dissertation title : Corruption Prevention in Local Administrative Organizations by Buddhist Integrative Mechanism Researcher
Researcher : Mrs. Supayao Nakngerntong
Degree : Doctor of Philosophy (Public Administration)

Dissertation supervisory committee

: Phramaha Boonlert Indapanño, Assoc.Prof., B.A (Political Science), M.A.(Social Development), M.P.A.(Conflict Management)
 : Assoc. Prof. Dr. Apinant Chantanee, B.A.(Political Science), M.A.(Economic), Ph.D.(Management)

Graduation Date : March 3, 2018

Abstract

Objectives of this research were to: 1. study general context of organization administration soliciting corruption in Thai society, 2. study a model procedure of corruption prevention in local administrative organizations by the Buddhist method, and 3. to propose a model for corruption prevention in local administrative organizations by means of Buddhist integrative mechanism

Methodology was the qualitative method collecting data from document and anti-corruption network by state mechanism and in-depth-interviewing 30 key informants, purposefully selected from state and private sectors and 5 high ranking administrators from head department and people from 4 provinces with administrative organizations that received the Gold Phrapokklao Award. Data were also collected from 9 participants in Focus Group Discussion to cross-check the findings and data were analyzed by descriptive interpretation.

Findings were as follows:

1. General context that solicits corruption in Thai society could be Divided into two levels: 1) personal level; state personnel do not understand the rules and regulations so they use positions for bribery solicitation for themselves and their associates, lacking of virtuous consciences in practicing duties. People also like to pay bribery to state personnel for the good and fast services. So they see that bribery is normal, not personal involvement. Those who made complaint against bribery dared not disclose the names people involved, mentioned only organizations. These contexts made corruption scrutiny difficult to check, 2) organizational level; Owing to bureaucratic system was complicated, so that state personnel use this gap to seek for unprofitable bribery for themselves. Some cases

the rules and regulations were set so that the right persons could not perform their duties. Internal checking mechanism was not efficient. External corruption control mechanisms and judicial process were slow, not right to minute. Punishment by law and by society were not tough enough. .

2. Corruption prevention of local administrative organizations according to Buddhism was that local administrative organizations had transparency and participation management in line with national strategy of corruption prevention emphasizing good governance, particularly the transparency with indicators set forward by Phrapoklao Institute and dividing the corruption prevention into 2 levels: 1) personal level; emphasizing values and attitudes of personnel to abide by the virtuous morality and observing the five precepts and live the life by the Sufficiency Economy Philosophy, 2) Organizational level; administration by good governance, coordinating with independent agencies to generate common knowledge to check the organization for transparent and participatory action from people in every step .

3. A model of corruption prevention in local administrative organizations by Buddhism integrative mechanism consisted of two internal Administrative levels: 1) personal level; integrating Lokapaladhamma; the virtues that protect the world, (Hiri, moral shame and Ottappa, moral dread) as generating mechanism to implant the consciences of personnel in organizations to enhance moral shame and moral dread, to be afraid of the consequences of bad doing and implanting the morality consciences that is the starting point of human development, 2)organizational level; integrating Apparihaniyadhamma 7; the virtues for administration leading to only prosperity and strength, harmony of the group, elder respect, abiding rules and regulations, total responsibility and practicing along religious, good and well-believed traditions and cultures. By integrating these virtues along with good governance as driving mechanism, local administrative organizations would be sustainable corruption-free organizations.

กิตติกรรมประกาศ

ดุชฎินิพนธ์เรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยความอนุเคราะห์จากคณะกรรมการควบคุมดุชฎินิพนธ์ พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ. และ รศ.ดร.อภิรักษ์ จันตะนี ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำปรับปรุงแก้ไขดุชฎินิพนธ์ จนกระทั่งประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ พระมหาสม กลยาโณ, ดร. พระปลัดระพีณ พุทธิสารโร, ดร. ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช อ.ดร.บัว พลรัมย์ย์ อ.ดร.ยุทธนา ปราณีต ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากส่วนกลาง โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ล.ปนัดดา ดิศกุล) เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า (รศ.วุฒิสาร ตันไชย) กรรมการ ป.ป.ช.(นางสุวงษา สุวรรณจุฑา) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (นายจรินทร์ จักกะพาก) อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ (พ.ต.อ.ไพสิฐ วงศ์เมือง) และจากระดับพื้นที่ (ลำพูน เชียงใหม่ นครราชสีมา สุพรรณบุรี) โดยมี ผู้บริหารระดับสูงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากร เทศบาลตำบลอุโมงค์ เทศบาลเมืองแม่เหิยะ เทศบาลเมืองสีคิ้ว องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี พระมหาวุฒิมงคล วุฑฒิวโร วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี ป.ป.ช.ประจำจังหวัด ท้องถิ่น จังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด และกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปญโญ, ผศ.ดร. พระครูวินัยเอนก เตชวโร, ดร. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตร บัณฑิตศึกษาศา ผศ.ดร.ธิดาวุฒิ หมั่นมี รศ.ดร.อภิรักษ์ จันตะนี ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล อ.ดร.ศักดิ์ กัลยาณมิตร ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา และ อ.ดร.ประเสริฐ ธิลาวั ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของรูปแบบงานวิจัย รวมทั้ง รศ.ดร.สมาน งามสนิท ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แปลบทคัดย่องานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ มจร. วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และบุคลากรจากหอสมุดกลาง มจร. สถาบันพระปกเกล้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้บริการยืมตำราค้นคว้าข้อมูลอ้างอิง รวมทั้ง พระสมณีก ธีรปญโญ, นายสุภัทรชัย สีสะใบ และบุคลากรประจำหลักสูตรทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนผู้ประสานงานเพื่อให้งานวิจัยเป็นผลสำเร็จ ได้แก่ พ.ต.ท.สุพจน์ นาคเงินทอง ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม นายศักดิ์ไทย ผูกไมตรี ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย นายวราวุทธิ์ ยศหนัก หัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย นายจักรพงษ์ เพ็ญเวียง ผอ.สำนักวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระดับปริญญาเอก และคณาจารย์ทุกท่าน ซึ่งประโยชน์และคุณความดี ดุชฎินิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นพุทธบูชาแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และมอบแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์ที่เคารพ หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยกราบขออภัยและขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

นางศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง

๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๘
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๘
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๘
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๑๐
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๑๑
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับ “การทุจริตคอร์รัปชัน”	๑๒
๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต	๓๔
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๗
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่	๕๑
๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ (Model)	๖๖
๒.๖ หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต	๖๙
๒.๗ ข้อมูลพื้นที่วิจัย	๘๓
๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑๑
๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๒๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๑๓๐
๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๓๒
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๓๔
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๓๕
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๓๗

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔	ผลการวิจัย	
	๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อ สังคมไทย	๑๔๑
	๔.๒ รูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ตามแนวพระพุทธศาสนา	๑๖๑
	๔.๓ รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้ กลไกพุทธบูรณาการ	๒๑๖
	๔.๔ องค์กรความรู้จากการวิจัย	๒๓๗
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	
	๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๒๔๑
	๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๒๔๘
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๒๕๗
	บรรณานุกรม	๒๖๑
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	๒๖๘
	ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	๓๐๑
	ภาคผนวก ค รายนามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม	๓๑๖
	ภาคผนวก ง ประมวลภาพกิจกรรมการเสวนากลุ่ม	๓๒๗
	ประวัติผู้วิจัย	๓๓๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ ความหมายของการคอร์รัปชัน	๑๕
๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการทุจริต	๑๘
๒.๓ รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน	๒๐
๒.๔ สาเหตุและปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริตคอร์รัปชัน	๒๕
๒.๕ ค่านิยมที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการทุจริต	๓๐
๒.๖ สภาพปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๑
๒.๗ ผลกระทบจากการทุจริต	๓๒
๒.๘ แนวโน้มการทุจริตคอร์รัปชันในอนาคต	๓๓
๒.๙ แสดงหลักการบริหารราชการแผ่นดิน	๓๘
๒.๑๐ ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น	๔๑
๒.๑๑ หลักการปกครองท้องถิ่น	๔๓
๒.๑๒ ความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๔๖
๒.๑๓ องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๔๘
๒.๑๔ จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕๐
๒.๑๕ แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย	๕๑
๒.๑๖ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่และการกระจายอำนาจ	๕๒
๒.๑๗ ความหมายของหลักธรรมาภิบาล	๕๔
๒.๑๘ องค์ประกอบของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	๕๘
๒.๑๙ หลักเศรษฐกิจพอเพียง	๖๑
๒.๒๐ แนวคิดเกี่ยวกับความโปร่งใส	๖๖
๒.๒๑ ความหมายของรูปแบบ	๖๗
๒.๒๒ ลักษณะของรูปแบบ	๖๘
๒.๒๓ สรุพอองค์ประกอบของรูปแบบ	๖๙
๒.๒๔ แสดงการกระทำและผลของการกระทำทางกาย	๗๔
๒.๒๕ การกระทำทางวาจาและผลของการกระทำ	๗๔
๒.๒๖ แสดงผลของการกระทำทางวาจา	๗๔
๒.๒๗ หลักพุทธธรรมบูรณาการกับการทุจริต	๘๒
๒.๒๘ เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน	๘๗
๒.๒๙ เกณฑ์ขั้นนวัตกรรม (Innovation)	๘๘
๒.๓๐ หลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ	๘๙
๒.๓๑ แนวทางการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ	๑๐๘

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
๒.๓๒	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต	๑๑๗
๒.๓๓	งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักธรรม	๑๒๓
๒.๓๔	งานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑๒๖
๓.๑	แสดงพื้นที่ ชื่อตำแหน่ง ชื่อนามสกุล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๓๒
๔.๑	สรุปความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย	๑๕๗
๔.๒	ตารางแสดงนโยบายของผู้บริหารระดับสูงเพื่อเป็นรูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต	๑๖๔
๔.๓	สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริต ด้านการ “ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม”	๑๗๐
๔.๔	สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริต ด้านการ “ป้องกันการทุจริต”	๑๗๒
๔.๕	สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริตด้านการ “ปราบปรามการทุจริต”	๑๗๓
๔.๖	สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริตด้านการ “ยกย่องชมเชยผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง”	๑๗๔
๔.๗	สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริตด้านการ “ยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย”	๑๗๕
๔.๘	สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริต เรื่องอื่นๆ ที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อแนวทางต่อต้านการทุจริตฯ	๑๗๗
๔.๙	ผลการระดมความคิดเห็น	๑๗๘
๔.๑๐	รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๑๑
๔.๑๑	ความถี่ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก	๒๑๒
๔.๑๒	ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม	๒๓๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า	
๒.๑	แนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ที่ ๑	๓๖
๒.๒	หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization)	๕๐
๒.๓	สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๖๑
๒.๔	กรอบแนวคิดสำคัญด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน	๘๖
๒.๕	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๒๗
๔.๑	รูปแบบการป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการในระดับบุคคล	๒๑๙
๔.๒	รูปแบบการพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๒๐
๔.๓	รูปแบบการป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการขององค์กร	๒๒๓
๔.๔	รูปแบบการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการประชุมเพื่อกำหนด วิสัยทัศน์	๒๒๕
๔.๕	การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในองค์กรเพื่อสร้างความสามัคคี	๒๒๖
๔.๖	การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับในทุกระดับสายงานองค์กร	๒๒๗
๔.๗	การบริหารองค์กรโดยอาศัยประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญทุกระดับ	๒๒๘
๔.๘	การบริหารองค์กรโดยการเคารพและให้เกียรติต่อกันในองค์กร	๒๒๙
๔.๙	การบริหารองค์กรโดยการส่งเสริมจารีต ธรรมเนียมท้องถิ่นเดิมของแต่ละท้องถิ่น	๒๓๐
๔.๑๐	การส่งเสริม อุปถัมภ์ความเชื่อ ศาสนา และบุคลากรทางศาสนา	๒๓๑
๔.๑๑	รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้กลไกพุทธ บูรณา	๒๓๓
๔.๑๒	แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๒๓๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉลองราชสมบัติ ๕๐ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราชพุทธศักราช ๒๕๓๙ และอรรถกถาภาษาไทย ใช้ฉบับมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยเรียงตามลำดับคัมภีร์ดังนี้

พระสุตตันตปิฎก

ขุ.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทเทส	(ภาษาไทย)
ขุ.อ. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อุทาน	(ภาษาไทย)
ที.ปา. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิวิรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สัญจตตนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.ติก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคตตตตนิกาย	ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	องคตตตตตนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตุตต. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	องคตตตตตนิกาย	สัตตตตตตตนิบาต	(ภาษาไทย)

สำหรับการอ้างอิงเลขที่อยู่หลังชื่อย่อของคัมภีร์ใช้แบบ ๓ ตอนและ ๒ ตอน คือ เล่ม/ ข้อ/ หน้า และ เล่ม/ หน้า

ส่วนการอ้างอิงเลขที่อยู่หลังชื่อย่อ เช่น วิ.มหา. ๑/๒. หมายถึง วินยปิฎก มหาวิงค์ เล่ม ๑ ข้อ ๒ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดประการหนึ่งของหลายประเทศ โดยมีระดับและความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้นและสลับซับซ้อนมากขึ้นตามลำดับ แม้ว่าหลายประเทศได้ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการที่ทันสมัย มีการรณรงค์จากองค์กรของรัฐหรือองค์กรอิสระต่างๆ อย่าง องค์กรสหประชาชาติ ธนาकारโลกและภาคประชาชน ที่ต่างเห็นพ้องกันว่า การคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง^๑ ซึ่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nation Convention Against Corruption : UNCAC) ได้กำหนดให้วันที่ ๙ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันต่อต้านการทุจริตสากล หรือ International Anticorruption Day โดยมีที่มาจากการประชุมนานาชาติที่เห็นพ้องต้องกันว่า ความสำคัญของการต่อต้านการทุจริตและตระหนักถึงภัยของการทุจริตที่ส่งผลเสียหายต่อการพัฒนาความเจริญของประเทศ รวมไปถึงการทุจริตระหว่างประเทศมีรูปแบบซับซ้อนมากขึ้น อันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและคมนาคมไร้พรมแดน ที่เอื้อให้การทำทุจริตได้ง่าย รวดเร็ว และตรวจจับได้ยากยิ่งขึ้น^๒ การทุจริตคอร์รัปชันถือว่าเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่งซึ่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคม การเมืองตลอดจนความเชื่อมั่นระหว่างประเทศการทุจริตคอร์รัปชันอาจมีความหมายหลายมิติ และมองได้หลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานเพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบเป็นเรื่องของการรับเงินสิ่งของที่มีค่าเพื่อกระทำการหรือละเว้นกระทำการบางอย่าง นอกจากนี้ยังมีความหมายไปถึงการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อเหตุผลมิบังควรด้วยการทุจริตคอร์รัปชันยังรวมถึงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากหน้าที่ปกติเช่นการใช้อิทธิพลส่วนตัวบางประการหากมองในมิติด้านกฎหมายการทุจริตคอร์รัปชันอาจตรงกับคำว่า การทุจริตในวงราชการ ได้แก่ การฉ้อราษฎร์บังหลวงซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาใช้คำว่า การแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหากมองในมิติด้านศีลธรรม การคอร์รัปชัน ได้แก่ การกระทำ ซึ่งละเมิดหลักแห่งศีลธรรมเรื่องต่างๆ^๓

^๑เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และคณะ, “แนวทางการประยุกต์มาตรการสากลเพื่อการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทย”, วารสารวิชาการ ป.ป.ช., ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๔) : ๗๔-๗๕.

^๒ปานเทพ กล้านรงค์ชาญ, จุลสารสำนักงาน ป.ป.ช. สุจริต, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๕๓ ประจำเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๗, หน้า ๑๗.

^๓ทินพันธ์ นาคะตะ, การเมืองการบริหารไทย: ภาวะของชาติ โครงการเอกสารและตำราสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๑), หน้า ๗.

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นการใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ญาติพี่น้องและพวกพ้อง การทุจริตเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งในการแก้ปัญหาการทุจริตในประเทศไทย องค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) มีความเห็นว่าจำเป็นต้องดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ กล่าวคือต้องมีการออกแบบมาตรการแก้ปัญหาการทุจริตเป็นการเฉพาะประเทศ โดยต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการทุจริต และลักษณะของความเสียหายหรือความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงต้องพิจารณาปัญหาบนพื้นฐานของความจริง และความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับองค์กรหรือโครงสร้างทางสถาบันของชาติที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่อาจจะถูกระงับจากการดำเนินการดำเนินมาตรการดังกล่าวด้วย^๕

สำหรับประเทศไทยนั้น เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญลำดับต้นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นมาช้านาน จนฝังรากลึกและพบเกือบทุกกลุ่มอาชีพในสังคมไทย เกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน หรือกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยไปแล้ว^๖ เมื่อปัญหาดังกล่าวผูกพันอยู่กับสังคมไทย จึงส่งผลให้คนไทยบางส่วนมองว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นเรื่องปกติและยอมรับได้ โดยมักจะใช้แนวคิดว่ามีอำนาจก็มักจะโกงกันทุกฝ่าย ดังนั้นหากใครโกงแล้วทำงานเก่งก็ถือว่าพอรับได้ จึงทำให้คนยินยอมที่จะเสียเงินเพื่อซื้อความสะดวก สิทธิพิเศษ หรือตัดความรำคาญแม้กระทั่งเกิดความคิดสืเทาประเภทกินตามน้ำ เข้าเมืองตาหลิ่วก็หลิ่วตาตาม ตัวเล็กกินไก่ตัวใหญ่กินช้าง หรือคนโกงแต่เก่งดีกว่าคนซื่อที่ทำงานไม่เป็น ซึ่งการกระทำและความคิดเหล่านี้ ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมคอร์รัปชันเกือบจะสมบูรณ์^๗ ในแต่ละปีพ่อค้าและนักธุรกิจกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ต้องสูญเสียเงินให้กับการคอร์รัปชันเป็นจำนวนสูงถึงเกือบ ๓ แสนล้านบาท ซึ่งเงินจำนวนนี้ หากไม่ไปตกอยู่ในกระเป๋าของคนเพียงไม่กี่คนย่อมสามารถอำนวยประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ของประเทศได้ ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณสูงกว่าที่เป็นจริง ทำให้ประชาชนต้องได้รับบริการสาธารณะที่ไม่มีคุณภาพ อีกทั้งยังทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในระบบราชการไทยที่มักจะมีการใช้อำนาจโดยมิชอบ และมักมีการเรียกผลประโยชน์จากนักลงทุน เพื่อแลกกับการอนุญาตให้เอกชนดำเนินการในกิจการที่รัฐจะต้องทำ ซึ่งรัฐเองก็ไม่สามารถตรวจสอบการกระทำดังกล่าวได้^๘

แม้ว่าปัจจุบันในสังคมไทยจะมีความตื่นตัวในการต่อต้านการทุจริต ก็ตามสถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยยังคงมีแนวโน้มของสถานการณ์ที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะแนวโน้ม

^๕สังสิต พิริยธรรมากร, **คอร์รัปชันแบบเบ็ดเสร็จ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน, ๒๕๕๙), หน้า ๗๒.

^๖วิทยากร เชียงกุล, **แนวทางปราบคอร์รัปชันอย่างได้ผล**, (กรุงเทพมหานคร : สายธารการพิมพ์, ๒๕๕๙), หน้า ๑๗.

^๗สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์, “คอร์รัปชัน ธรรมชาติ และจริยธรรมในสังคมไทย”, ใน เอกสารเสนอในการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ ๗ เสรีภาพ อำนาจ จริยธรรม กับการเมืองไทย ระหว่างวันที่ ๒๘-๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙, หน้า ๘, (อัสสัมชัญ).

^๘เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, **กลเม็ดเด็ดพิศคอร์รัปชัน**, (กรุงเทพมหานคร : ชัดเชสมิเดีย, ๒๕๕๗), หน้า ๒๙.

ของการทุจริตเชิงนโยบาย โดยกลุ่มของนักการเมือง นอกจากนี้ นักการเมืองยังขาดเจตนาธรรมที่แน่วแน่ต่อการต่อต้านการทุจริต ทำให้ที่ผ่านมา การขับเคลื่อนนโยบายชาติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขาดความต่อเนื่อง^{๔๕} โดยในประเทศไทยนับว่าเป็นปัญหาใหญ่โดยเฉพาะในหน่วยราชการ ยังมีอำนาจมากขึ้น ยิ่งปราศจากระบบตรวจสอบถ่วงดุล จึงยิ่งเพิ่มการทุจริต ดังนั้น การทุจริตคอร์รัปชัน จึงเกิดขึ้นมากมายกว้างขวางและยาวนาน การทุจริตคอร์รัปชันมีอยู่ในทุกระดับตั้งแต่ นักการเมืองในระดับประเทศ ระดับท้องถิ่น ระดับข้าราชการทั้งฝ่ายพลเรือน ทหาร และตำรวจ ตลอดจนการทุจริตในภาคเอกชนซึ่งเข้ามาร่วมงานกับภาครัฐ การทุจริตคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้าง มักจะพบในการฮั้วประมูลโครงการระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การทุจริตในสัมปทานผูกขาด การทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ เป็นการดำเนินการให้บุคคลที่มีสายสัมพันธ์กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระที่มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การทุจริตเชิงนโยบาย เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำโครงการระดับประเทศ แผน หรือกลไกในการบริหารโครงการจะเกี่ยวข้องกับเครือข่ายผลประโยชน์ที่เชื่อมโยงกันทุกระดับ โดยการทุจริตในลักษณะนี้มักเกิดขึ้นในโครงการใหญ่ๆ ระดับชาติ ซึ่งผู้ที่มีอำนาจสั่งการหรือควบคุมโครงการส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีตำแหน่งสูงทางการเมือง สามารถใช้อิทธิพลและโอกาสในตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบได้ง่าย และบุคคลดังกล่าวจะมีส่วนในการควบคุมองค์กรต่างๆ ที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายในการตรวจสอบความถูกต้องโปร่งใส ไม่เกรงกลัวการถูกจับกุม ยึดทรัพย์หรือว่าถูกคุมขัง ดำเนินคดีอาญา ส่งผลให้องค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตไม่มีอิสระอย่างแท้จริง เพราะอยู่ภายใต้อำนาจขององค์กรทางการเมือง^{๔๖}

รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้มีความพยายามที่จะปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ด้วยการจัดตั้งหน่วยงานต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกวิถีทาง เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) มีจุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมและลงโทษข้าราชการประจำ และในปี พ.ศ.๒๕๔๐ ได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทของ ป.ป.ป. ไปเป็นสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช) เพื่อสร้างกรอบในการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันให้ครอบคลุมไปถึงฝ่ายการเมือง พร้อมกับการให้อำนาจสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (ส.ต.ง.) เข้าตรวจสอบการใช้งบประมาณแผ่นดินมากขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ.๒๕๕๙ เพื่อทำหน้าที่อำนวยความยุติธรรมในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่ดูเหมือนว่า ยังมี การป้องกัน ปราบปราม ก็ยังทำให้รูปแบบและพฤติกรรมกรรมการทุจริตคอร์รัปชัน เริ่มเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ

^{๔๕}ท.เทิดธรรม, **คอร์รัปชัน: รูปแบบ ปัญหา กลยุทธ์ในการแก้ไข สะท้อนความจริงในระบบราชการและสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แมชชาว, ๒๕๔๕), หน้า ๔-๕.

^{๔๖}ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, **การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย**, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๓๐๓.

โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรส่วนย่อยลงไป ซึ่งมีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และรุนแรงมากเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ และมีรูปแบบที่แตกต่างจากการทุจริตคอร์รัปชันในองค์การภาครัฐอื่นๆ^{๑๐}

จากผลการศึกษาและทบทวนสถานการณ์แนวโน้มการทุจริตในประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ได้แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยพยายามที่จะพัฒนา ปรับปรุง และเสริมสร้างกลไกมาตรการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ไม่ว่าจะเป็นการให้สัตยาบันในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๖ การจัดทำยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๕) การจัดทำมาตรการทั้งในระดับชาติและระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต การขยายเครือข่ายเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต และการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายจากภาคส่วนที่หลากหลายและพื้นที่ดำเนินการกระจายไปในทุกภูมิภาคของประเทศ^{๑๑} อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การทุจริตในประเทศไทยกลับมีแนวโน้มที่รุนแรงมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากดัชนีภาพลักษณ์การทุจริตคอร์รัปชันในช่วง ๑ ทศวรรษที่ผ่านมา ที่ค่าคะแนนของประเทศไทยทรงตัวอยู่ในระดับต่ำกว่าครึ่งโดยตลอด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ค่าคะแนนดัชนีภาพลักษณ์ของประเทศไทยอยู่ที่ ๓๘ คะแนน และประเทศไทยถูกจัดอยู่ในประเทศลำดับที่ ๗๖ จาก ๑๖๘ ประเทศและเมื่อมีการพิจารณาเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓ จาก ๙ ประเทศในกลุ่มอาเซียน ตามตารางที่ ๑.๑^{๑๒}

ตารางที่ ๑.๑ แสดงดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ.๒๕๕๘ ของประเทศในภูมิภาคอาเซียน (Corruption Perceptions Index 2015)

ประเทศ	คะแนนปี ๒๕๕๘	คะแนนปี ๒๕๕๗	อันดับโลกปี ๒๕๕๘	อันดับในอาเซียน
สิงคโปร์	๘๕	๘๔	๗	๑
มาเลเซีย	๕๐	๕๒	๕๐	๒
ไทย	๓๘	๓๘	๘๕	๓
อินโดนีเซีย	๓๖	๓๔	๘๕	๓
ฟิลิปปินส์	๓๕	๓๘	๑๐๗	๕
เวียดนาม	๓๑	๓๑	๑๑๙	๖
ลาว	๒๖	๒๕	๑๔๕	๗
เมียนมาร์	๒๒	๒๑	๑๕๖	๘
กัมพูชา	๒๑	๒๑	๑๕๖	๘

^{๑๐}สุพรรณิ ไชยอำพร และศิรินทิพย์ อรุณเรื่อ, การปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ป., ๒๕๔๕), หน้า ๑๘๕-๑๘๖.

^{๑๑}สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐), (นนทบุรี : ม.ป.ท., ๒๕๕๗), หน้า ๑๒.

^{๑๒} ดัชนีชี้วัดการคอร์รัปชันประจำปี พ.ศ.๒๕๕๘ ของประเทศในภูมิภาคอาเซียนโดยมูลนิธิองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.transparency.org/ [๑๕ มิ.ย.๒๕๕๙].

จากดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์ปชั่นดังกล่าวยังพบว่าผลกระทบของการมีการกล่าวหาว่าการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ส่งผลกระทบต่ออันดับภาพลักษณ์คอร์ปชั่นโดยการรายงานผลการศึกษา เรื่องการกล่าวหาการขโมยความผิด ข้อทักท้วงและพฤติกรรมกรรมการกระทำ ความผิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้นำผลการศึกษาจากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม (ป.ป.ช.) พบว่า หน่วยงานที่ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องดังกล่าว และส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจตั้งต้น ถอดถอนหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ จำนวน ๙๒๓ เรื่อง เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๑๘๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๘๓ ซึ่งจำแนกเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ๕ เรื่อง (ร้อยละ ๒.๗๓) เทศบาล ๕๐ เรื่อง (ร้อยละ ๒๗.๓๒) และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๒๘ เรื่อง (ร้อยละ ๖๙.๔๕) และเป็นหน่วยงานอื่น (๗๗ หน่วยงาน) จำนวน ๗๔๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๑๗^{๑๓}

นอกจากนี้ยังพบว่า สถิติเรื่องร้องเรียนที่มีมายังสำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. ต่างก็มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น การทุจริตคอร์ปชั่นมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบในหลายกลุ่ม เป็นเครือข่ายที่มีความสลับซับซ้อน มีการกระจายตัวไปสู่ภูมิภาค รวมทั้งยังมีความเชื่อมโยงกันในระดับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกประเทศ^{๑๔}

สำหรับการทุจริตคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นพบว่า ได้ส่งผลกระทบต่อการสูญเสียงบประมาณของรัฐและนำไปสู่ปัญหาการพัฒนาประเทศโดยรวมเช่นกันและมีผลสะท้อนต่อภาพลักษณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนความศรัทธาต่อระบบการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างมาก แม้ว่าประเทศไทยจะมีกระบวนการตรวจสอบทางกฎหมายและองค์กรที่กำกับดูแลและตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากหลายองค์กรก็ตามแต่การทุจริตคอร์ปชั่นกลับดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาเทคนิควิธีการทุจริตเพื่อหลบหลีกหรือหลีกเลี่ยงการทุจริตคอร์ปชั่นได้อย่างปลอดภัยไม่สามารถเอาผิดต่อการทุจริตได้^{๑๕}

ปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดปรากฏการณ์การทุจริตคอร์ปชั่นอย่างต่อเนื่องและรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ พบว่า มี ๒ ประการหลัก คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ การขาดประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในหน่วยงานของภาครัฐและภาคการเมือง ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่มีความอ่อนไหวและเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริตเป็นอย่างมาก ภาคการเมืองมีการผูกอำนาจในการบังคับใช้นโยบาย ขาดความจริงใจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทำให้ที่ผ่านมานโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่ได้ถูกดำเนินการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐรวมถึงองค์กรตามรัฐธรรมนูญ พบว่า ยังประสบปัญหาการทำงานที่ขาดการบูรณาการ ที่ผ่านมามีหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการ

^{๑๓} รายงานผลการศึกษา เรื่องการกล่าวหา การขโมยความผิด ข้อทักท้วง และพฤติกรรมกรรมการกระทำ ความผิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผลิตเอกสารกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๙), หน้า ๒-๕.

^{๑๔} วิชา มหาคุณ, การทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อน: คอร์ปชั่นสีเทา, (สำนักมาตรฐานการป้องกันการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๒๕๕๕), หน้า ๑๑.

^{๑๕} โกวิท วัฒนงาม, การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ชันเพลกเจจิ่ง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๔๓.

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีลักษณะการทำงานในลักษณะต่างคนต่างทำ เนื่องจากปัจจัยในด้านกรอบของกฎหมาย กฎระเบียบและข้อบังคับของแต่ละหน่วยงาน อีกทั้งหน่วยงานเหล่านี้ยังคงมีอุปสรรคในด้านกำลังคนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ยิ่งไปกว่านั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศไทยในปัจจุบันยังคงขาดกลไกการติดตามและตรวจสอบการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ส่วนปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในประเทศไทยยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มกำลัง ได้แก่ การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่ผ่านมามีประชาชนจำนวนมากไม่มีโอกาสรับรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แม้ว่าในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ได้มีความตื่นตัวในเรื่องของการทุจริต แต่โอกาสในการที่ประชาชนจะเข้าเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐยังคงถูกจำกัด ด้วยเหตุนี้ ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขาดความต่อเนื่องและล่าช้า^{๑๖} การดำเนินงานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หลักการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพคือการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องในทุกองค์กร โดยการบูรณาการหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในทุกองค์กรทุกระดับชั้นอย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๗}

พระพุทธศาสนาถือเป็นศาสนาที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หลักการสำคัญของศาสนามุ่งหวังตั้งเป้าหมายให้คนทำความดี ละความชั่ว รู้จักเหตุผลผิดชอบชั่วดี มีจิตสำนึกในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข พระพุทธศาสนามีส่วนสำคัญต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนไทย และสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน^{๑๘} นอกจากนี้หลักพุทธธรรมในทางพระพุทธศาสนาได้ปรากฏมีในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันไว้ในหลายหัวข้อ เช่น ธรรมโลกบาล ได้กล่าวถึง หิริและโอตตปปะ ความละอายใจและการมีจิตสำนึกเกรงกลัวต่อบาป อกุศลที่จะเกิดขึ้นหลังจากทำบาป หลักกฏแห่งกรรม^{๑๙} หลักอกุศลมูล ๓ ประการ^{๒๐} คือ โลภะ โทสะ และโมหะ อันเป็นรากเหง้าที่สำคัญที่ทำให้คนในสังคมสามารถกระทำบาปและทุจริตฉ้อฉลได้ หลักสัปปริสธรรม ๗ ประการ^{๒๑} อันเป็นแนวทางในการป้องกันการกระทำอันเป็นอกุศลและการทุจริตคอร์รัปชันได้เป็นอย่างดี เป็นต้น จะเห็นได้ว่า หลักพุทธธรรมในทาง

^{๑๖} สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐, (นนทบุรี : สำนักงาน ป.ป.ช., ๒๕๕๗), หน้า ๔.

^{๑๗} ประจักษ์ ก้องกีรติ, ประชาธิปไตย คอร์รัปชัน และการปฏิรูปประเทศไทย: จะใช้ประชาธิปไตยแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้อย่างไร, (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI), ๒๕๕๗), หน้า ๒๙.

^{๑๘} สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.), คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันการทุจริตตามแนวพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา, (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๒๒.

^{๑๙} วจ.ติก. (ไทย) ๒๐/๒/๑๔๐.

^{๒๐} วจ.ติก. (ไทย) ๒๐/๗๐/๒๗๕.

^{๒๑} วจ.สตตก. (ไทย) ๒๓/๖๕/๑๑๔.

พระพุทธศาสนามีส่วนในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันทุจริตและคอร์รัปชันได้ โดยการแก้ปัญหาจากภายในตัวของคนตลอดจนเป็นวัคซิ่งป้องกันและเปิดแนวทางที่สุจริตให้คนในสังคมได้ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ตามที่สังคมปัจจุบันมุ่งหวังและปรารถนาให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยปัจจุบันยังมีประสิทธิภาพด้อยอยู่มาก อันเนื่องมาจากเหตุปัจจัยหลายประการ เช่น กฎหมายมีบทลงโทษไม่รุนแรงและมีช่องโหว่ให้คนกระทำความผิดได้ง่าย การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนยังขาดความเข้าใจ ปัญหาจากผู้มีหน้าที่ในการตรวจสอบ เป็นต้น เมื่อสถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันยังมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทางเลือกหนึ่งที่มีประสิทธิภาพคือ อาศัยการมีส่วนร่วมกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตลอดภาคประชาชน โดยเริ่มการแก้ปัญหาจากภายในตัวบุคคลก่อนด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ชัดเกล้าให้คนในสังคมรู้จักผิดชอบชั่วดี ซึ่งในส่วนนี้ต้องอาศัยหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาในการชัดเจนพฤติกรรมของคนในทุกระดับชั้น และประสานความร่วมมือกับภาครัฐในการเข้มงวดจริงจังในการช่วยกันป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันให้มีแนวโน้มที่ลดลงได้ การบูรณาการหลักพุทธธรรมในทางพระพุทธศาสนากับมาตรการของภาครัฐ ถือเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันทุเลาลงได้ และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้คนในสังคมรู้จักสำนึกกับผิดชอบ มีจิตคิดถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักและได้ปฏิบัติตามแนวทางของความเป็นพลเมืองที่ดีและเป็นศาสนิกที่ดีของศาสนา^{๒๒}

การแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเป็นปัญหาที่ท้าทายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องการและปราบปรามการทุจริตต้องตระหนักและแสวงหาวิถีทางในการแก้ไขให้มีแนวโน้มให้ลดลง หลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนาเป็นกลไกหนึ่งในการแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันจากระดับปัจเจก ระดับชุมชน ระดับสังคม ระดับประเทศได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ต้องอาศัยการบูรณาการทั้งวิธีการทางกฎหมาย การตรวจสอบจากภาครัฐ และการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ร่วมกับกลไกหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา อันจะเป็นเครื่องมือในการประพฤติปฏิบัติร่วมกัน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงทำการศึกษา การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการเพื่อศึกษาถึงปัญหาและผลกระทบเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตที่มีในสังคมไทยและบทบาทของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นกลไกสำคัญในการแก้ปัญหาการทุจริตในสังคมไทย ตลอดจนนำเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกทางพระพุทธศาสนา อันจะเป็นทางออกที่ดีและสามารถแก้ปัญหาการทุจริตที่มีในสังคมไทยได้ในระยะยาวและให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมกันในทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาการทุจริตได้อย่างยั่งยืนต่อไป

^{๒๒}สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.), **คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันการทุจริตตามแนวพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทศรีอนันต์การพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๘), หน้า ๑๘.

๑.๒ ปัญหาที่ต้องการทราบ

- ๑.๒.๑ สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย มีลักษณะเป็นอย่างไร
- ๑.๒.๒ รูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพระพุทธศาสนามีวิธีการอย่างไร
- ๑.๒.๓ รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๓.๑ เพื่อวิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย
- ๑.๓.๒ เพื่อศึกษารูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพระพุทธศาสนา
- ๑.๓.๓ เพื่อเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยออกเป็น ๔ ด้าน ประกอบด้วยขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากรหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ขอบเขตด้านพื้นที่ และขอบเขตด้านระยะเวลา ซึ่งแต่ละด้าน มีรายละเอียดดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการมุ่งศึกษาเนื้อหาทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ คือ ศึกษานวนคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา และงานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญๆ ในทางพระพุทธศาสนา รวมถึงเอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารรายงานต่างๆ ของเครือข่ายองค์กรและชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อต้องการทราบถึงวิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย และค้นหารูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ พัฒนา เพื่อสร้างรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้กลไกการบูรณาการทางพระพุทธศาสนา อย่างเป็นทางการและเหมาะสมในสังคมไทย ตลอดจนนำเสนอรูปแบบดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางนำร่องและเป็นแบบอย่างในการขยายผลไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการระดมสรรพกำลังความร่วมมือให้ปรับเปลี่ยนเป็นวัฒนธรรมของการป้องกันการทุจริตในสังคมต่อไป โดยศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ตามขอบเขตเนื้อหา นวนคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบเนื้อหาที่จะศึกษาเรื่องเกี่ยวกับเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันปัญหาโดยยึดแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐) ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึก การต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์

สาธารณะ ซึ่งมีความสอดคล้องกับบริบทเนื้อหาที่ต้องการศึกษา โดยมีข้อเสนอแนวทางและมาตรการในการดำเนินงานที่สำคัญสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

- ๑) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักพอเพียง
- ๒) ส่งเสริมการใช้และกำหนดบทลงโทษในประมวลจริยธรรมแก่ทุกภาคส่วนและกำกับดูแลการประพฤติให้เป็นไปตามหลักประมวลจริยธรรม
- ๓) การใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลูก-ปลูกและปรับเปลี่ยนฐานความคิด
- ๔) ดูแลคุณภาพชีวิตและรายได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการ

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ”

- ๑) ระดมความคิดเห็นโดยอาศัยกลไกของภาครัฐเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินการจัดทำโครงการประชุมเสวนาการบูรณาการเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริตซึ่งประกอบด้วย

(๑) ผู้บริหารระดับสูงในระดับนโยบายของกระทรวงมหาดไทยจำนวน ๒ คน

(๒) ผู้บริหาร นักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ๕ คน

(๓) กลุ่มเป้าหมายในระดับปฏิบัติการจากกลุ่มต่างๆ ทั่วประเทศที่ประกอบด้วยข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน จำนวน ๑,๔๐๐ คน

๒) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยผู้วิจัยได้กำหนดพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่ ๔ จังหวัดที่มีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำจำนวน ๔ แห่ง แห่งละ ๘ คน รวมทั้งสิ้น ๓๒ คน โดยแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำจำนวน ๔ องค์กร องค์กรละ ๕ คน รวมทั้งสิ้น ๒๐ คน

(๒) กลุ่มผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในพื้นที่ ๔ จังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำแห่งละ ๓ คน รวมทั้งสิ้น ๑๒ คน

๓) สัมภาษณ์ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันจากหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๕ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสถาบันพระปกเกล้า

๔) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของรูปแบบงานวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” จำนวน ๑๐ รูปหรือคน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกพื้นที่ทำการวิจัย โดยการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) พื้นที่ของจังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรางวัล “พระปกเกล้าทองคำสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน” เพื่อเป็นตัวอย่างในการวิจัย โดยคัดเลือกและสุ่มตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จำนวน ๔ แห่งใน ๔ จังหวัดๆ ละ ๑ แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์กรที่มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรเป็นที่ประจักษ์ และได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบที่ได้รับรางวัลดังกล่าวเป็นแนวทางนำร่องในการศึกษาวิจัย โดยคัดเลือกพื้นที่วิจัยดังต่อไปนี้

- ๑) เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน
- ๒) เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
- ๓) เทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่
- ๔) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมเป็นระยะเวลา ๒๔ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ทุจริต หมายถึง ความประพฤติชั่วทางกายเรียกว่า กายทุจริต ความประพฤติชั่วทางวาจาเรียกว่า วาจาทุจริต ความประพฤติชั่วทางใจเรียกว่า มโนทุจริต เช่น ทุจริตต่อหน้าที่โดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น การเห็นแก่ญาติพี่น้อง กินสินบน ที่เรียกว่า การคอร์รัปชั่นที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์กรเสียหาย

การป้องกันการทุจริต หมายถึง การยับยั้งหรือการหาวิธีการระงับการประพฤติมิชอบ หนีบฉวยเอาผลประโยชน์ด้วยวิธีการต่างๆ ของการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือเกิดอันตรายขึ้นต่อส่วนบุคคลและส่วนรวม

กลไก หมายถึง ระบบที่จะให้งานสำเร็จตามประสงค์

บูรณาการ หมายถึง เชื่อมหรือประสานกับสิ่งอื่น ในที่นี้หมายถึง การเชื่อมหรือประสานระหว่างหลักพุทธธรรมเข้ากับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลไกพุทธบูรณาการ หมายถึง การนำหลักธรรมของพระพุทธเจ้ามาเป็นระบบ เพื่อเชื่อมหรือประสานกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชั่น โดยนำหลักพุทธธรรมไปใช้ตั้งแต่ระดับปัจเจกจนถึงระดับองค์กรรวม ของการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ หมายถึง แผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐) ตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลูกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ

การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามโครงสร้างการบริหารงานที่กำหนดโดยภาครัฐมาสู่การบริหารงานท้องถิ่น อย่างเป็นรูปธรรม

หลักพุทธธรรม หมายถึง หลักธรรมที่นำมาบูรณาการหรือเป็นกลไกในการป้องกันการทุจริตคอร์ปชั่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสจำนวน ๒ หลักธรรมได้แก่

๑) หลักโลกบาลธรรม (ธรรมคัมภีร์ครองโลก) ประกอบด้วย

(๑) หิริ แปลว่า ความละอายแก่ใจในการประพฤติชั่ว

(๒) โอตตัปปะ แปลว่า ความเกรงกลัวบาป ไม่ทำบาปทั้งในที่ลับและที่แจ้ง

๒) หลักอภิธานิยธรรม ๗ หมายถึง ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม ๗ ประการ อันเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการปกครองโดยผู้ปฏิบัติธรรมนี้จะนำไปเพื่อความเจริญ ประกอบด้วย

(๑) หมั่นประชุมกันเป็นเนืองนิตย์

(๒) พร้อมเพรียงกันประชุม

(๓) ไม่บัญญัติหรือล้มเลิกข้อบัญญัติต่างๆ

(๔) ให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใหญ่

(๕) ไม่ข่มเหงสตรี

(๖) เคารพบูชาสักการะศาสนสถาน

(๗) ให้การอารักขาผู้ทรงศีล

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ ทำให้ทราบถึงสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

๑.๖.๒ ทำให้รับรู้และเข้าใจรูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา

๑.๖.๓ ได้รู้รูปแบบการป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสปราศจากการทุจริต คอร์ปชั่น

๑.๖.๔ สามารถนำรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ เสนอต่อองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการกำหนดกรอบของการศึกษา ดังมีรายละเอียดตามลำดับ ต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับ “การทุจริตคอร์รัปชัน”
- ๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่
- ๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ
- ๒.๖ หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการทุจริต
- ๒.๗ ข้อมูลพื้นที่วิจัย
- ๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับ “การทุจริตคอร์รัปชัน”

๒.๑.๑ ความหมายของการทุจริตคอร์รัปชัน

ผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่า การทำความเข้าใจคำจำกัดความของคำว่า “การทุจริต” กับ “คอร์รัปชัน” จะช่วยให้สามารถกำหนดนิยามของคำว่า “การทุจริต” มีความชัดเจนยิ่งขึ้นเนื่องจากคำว่า “การทุจริต” เป็นสิ่งสำคัญในการศึกษาวิเคราะห์ และสื่อความหมายได้กว้างขวางครอบคลุม ฉะนั้น การนิยามให้ชัดเจน จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าประเด็นใดที่เข้าข่ายทุจริต ในการศึกษาวิจัยนี้มีศัพท์ที่ใช้บ่อยและจำเป็นต้องทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ให้ตรงกัน คือ การทุจริต คอร์รัปชัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง ทั้งสามคำนี้เป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน มีหน่วยงาน องค์กร และนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนะไว้ ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๕ ระบุไว้ว่าทุจริต เป็นคำนาม หมายถึง “ความประพฤติชั่ว คดโกง ฉ้อโกง” นอกจากนี้ World Bank (2014) ได้นิยามความหมายของการทุจริตไว้กว้างๆ ว่า “Corruption is that it is the abuse of public power for private benefit...” หรือ “การใช้อำนาจสาธารณะในทางที่ผิดเพื่อประโยชน์ส่วนตัว...” และ องค์กรความโปร่งใสสากล หรือ Transparency international (2015) ได้นิยามความหมายของการทุจริตว่า “The abuse of entrusted power for private gain...” หรือ “การละเมิดอำนาจที่ได้รับมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ส่วนตัว...”^๑

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติให้ความหมายว่า “Corruption is the abuse of entrusted power for private gain. It hurts everyone who depends on the integrity of people in a position of authority.” ซึ่งถอดความเป็นภาษาไทยได้ว่า คอร์รัปชัน เป็นการใช้อำนาจที่ตนได้รับมอบโดยมิชอบเพื่อประโยชน์ส่วนตน ซึ่งทำให้ทุกคนมีหวังพึ่ง “คุณธรรมความซื่อตรง” (Integrity) ของผู้มีอำนาจอยู่ในมือต้องเจ็บปวด ทั้งนี้ “Integrity” ในภาษาอังกฤษมีความหมายลึกซึ้งมาก ซึ่งธานินทร์ กรัยวิเชียร อดีตนายกรัฐมนตรี ได้อธิบายไว้ว่า “Integrity มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า Integer แปลว่า ครบถ้วนสมบูรณ์ เมื่อพิจารณาแล้วจะได้ความหมายว่า “คนที่จะเป็นคนเต็มคนนั้นต้องมี Integrity เป็นคุณธรรมประจำตัว” และให้ความหมายว่า การยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม โดยต้องมีความหนักแน่น ความน่าเชื่อถือ ความยึดมั่นในหลักการและความถูกต้อง^๒

คำว่า “โดยทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) หมายถึง เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น^๓

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔ ได้บัญญัติคำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น^๔

คอร์รัปชัน เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง หมายถึง การกระทำทุกอย่างที่เป็นไปโดยมิชอบหรือเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยใช้อำนาจและอิทธิพลที่มีอยู่ในตำแหน่งหน้าที่หรืออาศัยฐานะตำแหน่งพิเศษที่ตนมีอยู่ในกิจการสาธารณะรวมทั้งการกินสินบนด้วย^๕

คอร์รัปชัน หมายถึง การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำชั่วและฉ้อโกง โดยมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่ขัดต่อตำแหน่งหน้าที่และสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ ยังหมายถึงการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งประชาชนไว้วางใจกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยการรับหรือยอมรับประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น^๖

^๑ ถวิลวดี บุรีกุล, ดร. และ คณะ สถาบันพระปกเกล้า, การปฏิรูปประเทศไทยด้านการต่อต้านการทุจริตและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมดาเพลส จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๑๐-๑๒.

^๒ วีรวิท คงศักดิ์, แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตเพื่อสร้างดุลยภาพที่แท้จริง ๘ ทศวรรษประชาธิปไตย: พลวัตดุลอำนาจ, (นนทบุรี: บริษัท เอพี กราฟิคดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๓๔๓-๓๔๔.

^๓ ประมวลกฎหมายอาญา, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.kodmhai.com/m2/m2-2/m2-1.html> [๒๐ พ.ค. ๒๕๖๐].

^๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๕๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐) และ(ฉบับที่๒) พ.ศ.๒๕๕๔ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สารัตถะ เกี่ยวกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

^๕ Myrdal, Gunnar. “The Folklore of Corruption”, *The Asian Magazine*. Vol 8 No.24 (June 16, 1968): 719-32.

^๖ Black Law Dictionary, 4th Edition St Paul, (MN : West Publishing, 1979), p.151.

คอร์รัปชัน แสดงถึงการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไร ความชอบพอ หรืออภิสิทธิ์ หรือเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มหรือชนชั้น ซึ่งออกมาในรูปการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย หรือละเมิดมาตรฐานความประพฤติทางศีลธรรมจรรยาที่ยอมรับ^๗ เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำการทุจริตเอง เช่น เรียก รับ หรือการยอมรับสินบน หรือการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริต หรือการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และพวกพ้อง หรือการประพฤติผิดวินัย^๘

การคอร์รัปชันมิได้จำกัดอยู่เฉพาะในวงราชการเท่านั้น อีกแง่มุมหนึ่ง การคอร์รัปชัน หมายถึง การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent-Seeking) ในภาคธุรกิจของเอกชน ในรูปแบบของการติดสินบนหรือสิ่งตอบแทนแก่นักการเมือง หรือข้าราชการ เพื่อให้ได้มาซึ่งค่าเช่าทางเศรษฐกิจ คือ ผลกำไรที่ได้รับจากการเป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าที่จำกัดการผลิตตามนโยบายของรัฐบาล^๙

ทันพันซ์ นาคะตะ และอรัย กักผล ได้จำแนกการคอร์รัปชันออกเป็นแง่มุม กล่าวคือ การมองในด้านการใช้ตำแหน่ง หน้าที่การงาน การมองในด้านที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม และการมองในด้านกฎหมาย และการมองในด้านศีลธรรม ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

๑) ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน คอร์รัปชัน หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ เป็นเรื่องของการรับเงินหรือสิ่งมีค่าเป็นเงินสำหรับการกระทำบางอย่างซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้นั้นมีหน้าที่จะต้องทำอยู่แล้ว หรือจะต้องงดการกระทำอยู่แล้ว ดังนี้ คอร์รัปชันจึงเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากข้อบัญญัติที่ได้รับมาเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง ซึ่งได้แก่ การรับสินบน การใช้ระบบพวกพ้องและการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินอย่างผิดกฎหมาย

๒) ด้านที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม คอร์รัปชันหมายถึง การกระทำของผู้มีอำนาจที่ถูกชักนำด้วยเงินหรือสิ่งตอบแทนอื่น ซึ่งไม่พึงจะมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย โดยให้ประโยชน์แก่ผู้ให้สิ่งตอบแทนนั้น ทำให้ผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมได้รับความเสียหาย ซึ่งผลประโยชน์ที่ผู้คอร์รัปชันจะได้รับ ได้แก่ การมีอำนาจหน้าที่ การได้รับการยอมรับนับถือความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นต้น

๓) ด้านกฎหมาย คอร์รัปชันตามกฎหมาย หมายถึง คอร์รัปชันของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาล เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อการไหลเวียนของรายรับของรัฐบาลหรือรายได้ประชาชาติไปในทิศทางที่เป็นการเพิ่มความมั่นคงส่วนบุคคลให้กับสมาชิกของรัฐบาลชุดนั้นๆ ซึ่งนับว่าเป็นการกระทำซึ่งผิดกฎหมาย แต่ก็มีนักวิชาการบางคนเห็นว่าความหมายตามกฎหมายดังกล่าวไม่มีความครอบคลุมเพียงพอสำหรับกฎหมายไทย คอร์รัปชันจะมีความหมายตรงกับคำว่า “การทุจริตในวงราชการ” หรือ “การฉ้อราษฎร์บังหลวง”

๔) ด้านศีลธรรมคอร์รัปชัน หมายถึง การกระทำซึ่งละเมิดหลักแห่งศีลธรรมในเรื่องต่างๆ^{๑๐}

^๗Van Roy, Edward, “On the Theory of Corruption”, Economic Development and Cultural Change, Vol 19, No.1 (October, 1970): 45.

^๘เกริกศักดิ์ กองศิลป์, “ปัญหาคอร์รัปชัน”, สังคมศาสตร์ปริทัศน์รายเดือน (๑๐ กันยายน ๒๕๔๕).

^๙वासูก พงษ์ไพจิตร และคณะ, “การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย : วิธีการตัวชี้ ผลกระทบ และข้อคิดสู่การแก้ไข”, รายงานการวิจัย, กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๑.

^{๑๐}รายงานการวิจัย การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนการวิจัยประเภทกำหนดเรื่อง ประจำปี ๒๕๕๒ นำเสนอต่อสำนักงาน ป.ป.ช., ๒๕๕๕, หน้า ๑๕.

การทำให้เสียซึ่งหลักแห่งความซื่อสัตย์ การกระทำที่เป็นคุณงามความดี

สรุปได้ว่า คอร์รัปชัน หมายถึง พฤติกรรมที่ใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองกระทำชั่วฉ้อโกง รับสินบน หรือแสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบโดยใช้อำนาจที่ตนเองมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองหรือพวกพ้อง อันทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรหรือต่อหน่วยงานต่อรัฐนั้นๆ ซึ่งนับว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และละเมิดหลักศีลธรรม

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายของการคอร์รัปชัน

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ถวิลวดี บุรีกุล (๒๕๕๙, หน้า ๑๐-๑๒)	การละเมิดอำนาจที่ได้รับมอบหมายเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
วีรวิท คงศักดิ์ (๒๕๕๗, หน้า ๓๔๓-๓๔๔)	การใช้อำนาจที่ตนได้รับมอบหมายโดยมิชอบเพื่อประโยชน์ส่วนตน
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา๑(๑)	แสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น
พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๔ (๒๕๕๕, หน้า ๔)	ทุจริตต่อหน้าที่หมายความว่าปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบฯ
Myrdal, Gunnar, (1968)	การกระทำทุกอย่างที่เป็นไปโดยมิชอบหรือเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยใช้อำนาจและอิทธิพลที่มีอยู่ในตำแหน่งหน้าที่หรืออาศัยฐานะตำแหน่งพิเศษที่ตนมีอยู่ในกิจการสาธารณะรวมทั้งการกินสินบนด้วย
Black Law Dictionary (1979)	คอร์รัปชัน หมายถึง การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำชั่วและฉ้อโกง โดยมีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่ขัดต่อตำแหน่งหน้าที่และสิทธิของผู้อื่น หรือการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งประชาชนไว้วางใจกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยการรับหรือยอมรับประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น
เกริกศักดิ์ กองศิลป์ (๒๕๔๕)	การคอร์รัปชันมิได้จำกัดอยู่เฉพาะในวงราชการเท่านั้น อีกแง่มุมหนึ่ง การคอร์รัปชัน หมายถึง การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent-Seeking) ในภาคธุรกิจของเอกชน ในรูปแบบของการติดสินบนหรือสิ่งตอบแทนแก่นักการเมือง หรือข้าราชการ

ตารางที่ ๒.๑ ความหมายของการคอร์รัปชัน (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Van Roy (October, 1970)	คอร์รัปชัน แสดงถึงการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไร ความชอบพอ หรืออภิสิทธิ์ หรือเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มหรือชนชั้น ซึ่งออกมาในรูปการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย หรือละเมิดมาตรฐานความประพฤติทางศีลธรรมจรรยาที่ยอมรับ เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำการทุจริตเอง เช่น เรียก รับ หรือการยอมรับสินบน การใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริต หรือการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง หรือการประพฤติผิดวินัย
ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ (รายงานการวิจัย, ๒๕๔๑)	คอร์รัปชัน หมายถึง การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ (Rent-Seeking) ในภาคธุรกิจของเอกชน ในรูปแบบของการติดสินบนหรือสิ่งตอบแทนแก่นักการเมือง หรือข้าราชการ เพื่อให้ได้มาซึ่งค่าเช่าทางเศรษฐกิจ คือผลกำไรที่ได้รับจากการเป็นผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายสินค้าที่จำกัดการผลิตตามนโยบายของรัฐบาล

๒.๑.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน

การศึกษาการทุจริตทั่วไปแล้วจะทำการศึกษาคอร์รัปชันเป็นรายกรณีไป โดยการพิจารณาจากสาเหตุหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น การศึกษามักจะออกมาในรูปแบบการอธิบายปรากฏการณ์ในกรณีศึกษา (Case study) แล้วจึงสรุปออกมาเป็นรูปแบบเฉพาะ รูปแบบของทฤษฎีการคอร์รัปชันนั้นมีผู้เขียนไว้จำนวนน้อย ตัวแบบสำคัญที่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์หรือสาเหตุของการคอร์รัปชันได้นั้น มีดังนี้คือ

๑) ทฤษฎีหัวหน้า – ตัวแทน (Proprietary Theory of State)

เป็นแนวคิดที่อธิบายว่า การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากชนชั้นผู้ปกครอง (Ruling class) และพรรคพวกที่ต้องการเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและธุรกิจ โดยการเข้ามากำหนดกฎเกณฑ์และระเบียบ ตลอดจนการผลักดันกฎหมายขึ้นมาเพื่อสร้างส่วนเกินทางเศรษฐกิจ (Rent creating) จากนั้นก็แสวงหาส่วนเกินทางเศรษฐกิจ (Rent seeking) ในรูปแบบที่หลากหลาย

๒) ทฤษฎี Principal – Agent Problem

เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงโครงสร้างแรงจูงใจ (Incentive structure) ที่ผู้มีอำนาจได้กำหนดหรือมอบให้ตัวแทนของตนเป็นคนดำเนินการ ตามทฤษฎีแล้วโครงสร้างแรงจูงใจที่ผู้มีอำนาจกำหนดขึ้นนั้นมีลักษณะโครงสร้างที่เหมาะสม (Optimal) ในเชิงจิตวิทยาหรือรูปแบบของวัตถุ เพื่อที่จะให้ตัวแทนนั้นไปทำงานแทนตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการหรือจุดมุ่งหมายที่ผู้มีอำนาจได้กำหนดไว้เป็นอย่างดี โครงสร้างแรงจูงใจของผู้มีอำนาจนั้น สามารถจำแนกได้เป็น ๓ รูปแบบ คือ

- (๑) โครงสร้างแรงจูงใจที่เป็นบวกหรือได้รับผลประโยชน์จากการกระทำ (Carrot)
- (๒) โครงสร้างแรงจูงใจที่เป็นลบหรือเสียประโยชน์จากการกระทำ (Stick)
- (๓) Rent Seeking

เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงการกระทำ กิจกรรม หรือวิธีการต่างๆ ที่จะพยายามคงสภาพที่สร้างขึ้น หรือถ่ายโอนสิทธิของรากฐานส่วนเกินทางเศรษฐกิจหรือค่าเช่าที่มีผลตอบแทนที่สูงกว่าปกติในแต่ละประเภท นอกจากนี้ การแสวงหาส่วนเกินอาจอยู่ในรูปแบบที่ถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมายก็ได้ เช่น การลอบบี้ทางการเมือง การให้สินบน ซึ่งลักษณะต่างๆ เหล่านี้เป็น การแทรกแซงตลาด โดยรัฐบาลหรือผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในรัฐบาลเป็นการสร้างหรือบิดเบือนผลผลิตหรือระดับราคา กลไกการทำงานของระบบตลาด การได้มาซึ่งผลประโยชน์นี้ ผู้ที่ได้รับผลตอบแทนก็จะพยายามรักษาสภาพดังกล่าวไว้ให้นานที่สุดด้วยวิธีการต่างๆ เรื่อยไป

๓) ทฤษฎีการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ทฤษฎีนี้อธิบายถึงผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันของผลประโยชน์ ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม ตามทฤษฎีนี้ คอร์รัปชันจะมีความหมายที่กว้างมาก ซึ่งลักษณะของความขัดแย้งของผลประโยชน์นี้อาจจะเป็นผลประโยชน์ที่มีมูลค่าเป็นตัวเงินหรือปรากฏในรูปแบบที่ไม่ผิดกฎหมายก็ได้ เกิดขึ้นได้กับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ได้ เช่น ข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน หรือผู้บริหารที่มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากเพียงพอที่จะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อนที่สำคัญ ได้แก่ การรับผลประโยชน์ต่างๆ การทำธุรกิจกับตัวเองหรือเป็นคู่สัญญา การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ การทำงานพิเศษ การรับรู้ข้อมูลภายใน การใช้สมบัติของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมืองของตนเอง^{๑๑}

ทฤษฎีเกี่ยวกับการคอร์รัปชันนี้ทั้ง ๓ รูปแบบ สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นตัวแบบการอธิบายปรากฏการณ์ที่ทำให้เกิดขึ้นของการคอร์รัปชัน สามารถนำไปใช้ในการตั้งคำถามว่าแต่ละทฤษฎีนั้นเกิดขึ้นมาจากกลุ่มบุคคลใดในสังคม และมีลักษณะการใช้ในการแสวงหาผลประโยชน์อย่างไรได้บ้าง

สรุปได้ว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับการคอร์รัปชันเป็นรูปแบบที่นำเสนอแนวการคอร์รัปชันซึ่งอธิบายให้เห็นถึงการคอร์รัปชันในบริบทต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพิจารณารูปแบบการคอร์รัปชันเพื่อแสวงหาทางออกของปัญหาและสามารถจัดการคอร์รัปชันในระยะยาวได้

^{๑๑}สิทธิพันธ์ พุทธหุน, **ทฤษฎีคอร์รัปชัน**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒), หน้า ๒๒๐ - ๒๖๓.

ตารางที่ ๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการทุจริต

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สิทธิพันธ์ พุทธหุน, (๒๕๔๒, หน้า ๒๒๐)	รูปแบบทฤษฎีคอร์รัปชันประกอบด้วย ๑) ทฤษฎีหัวหน้าอธิบายว่าการคอร์รัปชันเกิดจากชนชั้นผู้ปกครอง ๒) ทฤษฎี Principal-Agent Problem อธิบายถึงโครงสร้างแรงจูงใจ หมายถึงการกระทำกิจกรรม ๓) ทฤษฎีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ อธิบายถึงผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่างส่วนตัวหรือผลประโยชน์ส่วนรวม

๒.๑.๓ รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน

จากการศึกษา ค้นคว้าจากหนังสือวิชาการภายในประเทศ พบว่า มีนักวิชาการไทยหลายท่านได้กล่าวถึงรูปแบบการคอร์รัปชันในประเทศไทย ไว้ดังต่อไปนี้

๑) คอร์รัปชันมีหลากหลายรูปแบบ แต่ที่สำคัญๆ มีอยู่ ๒ ประเภท ดังนี้

ประเภทแรก คือ ภาษีคอร์รัปชัน ซึ่งนักการเมืองและข้าราชการเก็บจากพ่อค้า นักธุรกิจ และประชาชน ในรูปของค่าคอมมิชชั่น และส่วยต่างๆ นอกจากนี้ยังมีกริ้วไหลของเงินงบประมาณแบบอื่นๆ ภาษีคอร์รัปชันเหล่านี้ทุกคนรู้จักกันดี

ประเภทที่สอง มีความซับซ้อนมากกว่าประเภทแรก เพราะว่าเป็นการคอร์รัปชันที่เกิดจากการทับซ้อนของผลประโยชน์ หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคลที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า conflict of interest ที่เห็นกันเสมอๆ คือรายได้ซึ่งนักการเมืองและพรรคพวกเพื่อนพ้อง ได้รับจากการตั้งราคาสินค้าหรือบริการซึ่งพวกเขาทำการผลิตอยู่ในราคาสูง เนื่องจากเป็นธุรกิจผูกขาดหรือกึ่งผูกขาด ตัวอย่างเช่น บริษัท ก. ได้สัมปทานจากรัฐทำธุรกิจโทรศัพท์มือถือ และรัฐให้สัมปทานบริษัทไม่กึ่งแห่งให้ทำธุรกิจนี้ ดังนั้น บริษัท ก. จึงสามารถคิดค่าบริการเป็นรายเดือน (Retaining Fees) นอกเหนือจากค่าโทรศัพท์จริงๆ ในอัตราสูงกว่าที่เก็บกันในประเทศอื่นๆ นี่หมายความว่า บริษัท ก. สามารถทำกำไรได้มากจนเจ้าของบริษัทเขยิบฐานะเป็นมหาเศรษฐีหมื่นล้านได้ในเวลาประมาณ ๕ ปี^{๑๒}

๒) รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ^{๑๓}

ประเภทที่ ๑ การทุจริตของข้าราชการประจำในกระบวนการปกครองโดยการใช้อำนาจรัฐเพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน

^{๑๒} มาสุก พงษ์ไพจิตร, ธรรมภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖.), หน้า ๑๖๑.

^{๑๓} นวลน้อย ตรีรัตน์, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล, (๒๕๔๖), หน้า ๒๔-๒๕.

ประเภทที่ ๒ การทุจริตในแวดวงการเมืองจากการที่นักการเมืองใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์ทางการเงินหรือทางด้านการเมือง และโดยรูปธรรมแล้วการทุจริตคอร์รัปชันอาจแบ่งได้เป็น ๓ รูปแบบ ได้แก่

(๑) การใช้อำนาจในการอนุญาตให้ละเว้นจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐเพื่อลดต้นทุนการทำธุรกิจ กรณีนี้สามารถเกิดขึ้นได้จากเรื่องที่มีระดับความรุนแรงต่ำ เช่น การจ่ายสินบนให้ตำรวจเมื่อทำผิดกฎจราจร ไปจนถึงเรื่องที่มีระดับความรุนแรงสูง เช่น การจ่ายสินบนเพื่อให้มีการคุ้มครองธุรกิจที่ผิดกฎหมายต่างๆ

(๒) การใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ในรูปของสิ่งของและบริการหรือสิทธิให้แก่เอกชน เช่น การออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ การให้สัมปทาน และการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

(๓) การใช้อำนาจในการสร้างอุปสรรคในการให้บริการแก่ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ เนื่องจากเงินเดือนและผลตอบแทนในระบบราชการต่ำเกินไปจนขาดแรงจูงใจในการทำงานเช่น การสร้างความล่าช้าในการให้บริการเพื่อให้มีการจ่ายเงินค่าน้ำร้อนน้ำชา^{๑๔}

โดยที่รูปแบบการคอร์รัปชันที่ ๑) และ ๓) สามารถพบเห็นได้ง่าย กระบวนการและวิธีการไม่ซับซ้อนแต่อย่างใด แต่การคอร์รัปชันในรูปแบบที่ ๒) มักมีการดำเนินการอย่างลับซับซ้อนเป็นเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อสร้างอำนาจในการผูกขาดให้กับกลุ่มธุรกิจ โดยอำนาจในการผูกขาดจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนเกินหรือกำไรที่มากผิดปกติ และกระบวนการในการแสวงหาค่าเช่า(Rent-Seeking) หรือกระจายผลประโยชน์มักจะเกิดขึ้นพร้อมๆกันไปด้วย โดยกระบวนการเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันและความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

๓) รูปแบบหรือประเภทของการคอร์รัปชันที่พบได้ในระบบรัฐบาลส่วนท้องถิ่นมีลักษณะดังนี้คือ^{๑๕}

(๑) “สินบน” เป็นการเสนอบางสิ่งให้ ซึ่งมักเสนอในรูปของเงิน แต่ก็อาจอยู่ในรูปของทรัพย์สินหรือบริการก็ได้ การเสนอดังกล่าวก็เพื่อจะได้รับผลประโยชน์ที่ไม่เป็นธรรม ผลประโยชน์เช่นนี้อาจเป็นการโน้มน้ำหนักความคิด การกระทำ หรือการตัดสินใจของบุคคล การลดค่าธรรมเนียม แรงเงินช่วยเหลือของรัฐบาล หรือเปลี่ยนผลลัพธ์ ของกระบวนการทางกฎหมาย เป็นต้น

(๒) “กรรโชก” เป็นการขู่หรือทำความเสียหายแก่บุคคล ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินในครอบครองของอีกบุคคลหนึ่ง ในภาษาการเมืองเรียกว่า Graff ซึ่งหมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้เงินของรัฐอย่างไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว

(๓) “การเกื้อกูลญาติมิตร” เป็นการให้ประโยชน์แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นญาติ เมื่อมีการเลื่อนขั้น เสนองงาน ขึ้นเงินเดือน และประโยชน์อื่น สิ่งที่มีพื้นฐานความคิดที่เชื่อว่าบุคคลต้องเคารพ และให้ความช่วยเหลือครอบครัวในทุกสถานการณ์ รวมถึงในทางการเมืองและธุรกิจ ความคิดนี้เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมอบสิทธิพิเศษและตำแหน่งแก่ญาติ โดยไม่คำนึงถึงความสามารถ

^{๑๔}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๘.

^{๑๕}Type of Corruption found in Local Government, [Online], Source: www.political.corruption.net/2009/01/30/types-of-corruption-found-in-local-government [3 March 2016].

(๔) “ระบบอุปถัมภ์” ประกอบด้วย การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้สมัครให้ประโยชน์ เข้าทำสัญญา หรือแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง แลกเปลี่ยนกับการสนับสนุนทางการเมือง หลายครั้งที่ระบบอุปถัมภ์ถูกใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งการสนับสนุนคะแนนเสียงในการเลือกตั้งหรือการออกกฎหมายระบบอุปถัมภ์ไม่สนใจกฎเกณฑ์ของรัฐบาลส่วนท้องถิ่น และใช้ช่องทางส่วนบุคคลแทนช่องทางอันเป็นทางการเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์

สรุปได้ว่า รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน การใช้อำนาจรัฐบริหารจัดการผลประโยชน์สาธารณะเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องโดยมีลักษณะเป็นการให้ “สินบน” “กรรโชก” “การก่อกวนญาติมิตร” และ “การใช้ระบบอุปถัมภ์” โดยไม่คำนึงถึงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรม

ตารางที่ ๒.๓ รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ผาสุก พงษ์ไพวัตน์ (๒๕๔๖, หน้า ๑๖๑-๑๖๔๗)	คอร์รัปชันมีอยู่ ๒ ประเภท ประเภทแรก คือ ภาษีคอร์รัปชัน ซึ่งนักการเมืองและข้าราชการเก็บจากพ่อค้า นักธุรกิจและประชาชน ในรูปของค่าคอมมิชชั่น และส่วยต่างๆ ประเภทที่สอง มีความซับซ้อนมากกว่าประเภทแรก เพราะว่าเป็นการคอร์รัปชันที่เกิดจากการทับซ้อนของผลประโยชน์ หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล
นวลน้อย ตรีรัตน์ (๒๕๔๖, หน้า ๒๔-๒๕)	แบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น ๒ ประเภท คือ ๑. การทุจริตของข้าราชการประจำในกระบวนการปกครอง โดยการใช้อำนาจรัฐเพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน ๒. การทุจริตในแวดวงการเมืองจากการที่นักการเมืองใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์ทางการเงินหรือทางด้านการเมือง
www.political.corruption.net (2009)	รูปแบบที่พบได้ในระบบรัฐบาลส่วนท้องถิ่นมีลักษณะดังนี้ ๑) “สินบน” เป็นการเสนอบางสิ่งบางอย่างให้ ๒) “กรรโชก” เป็นการขู่หรือทำความเสียหายแก่บุคคล ชื่อเสียง หรือทรัพย์สิน เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินในครอบครอง ๓) “การก่อกวนญาติมิตร” เป็นการให้ประโยชน์แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นญาติ ๔) “ระบบอุปถัมภ์” ประกอบด้วย การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้สมัครให้ประโยชน์ไม่สนใจกฎเกณฑ์

ตารางที่ ๒.๓ รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วีระ สมความคิด (๒๕๕๗, หน้า ๓๗๗-๓๗๘)	<p>รูปแบบการทุจริตในสังคมไทยสรุปได้ ๑๓ รูปแบบได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ทุจริตเชิงนโยบาย ๒) ทุจริตในการบริหารราชการแผ่นดิน ๓) ทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง ๔) ทุจริตในการให้สัมปทาน ๕) การขาดประสิทธิภาพการดำเนินงาน ๖) ทุจริตโดยการทำลายระบบตรวจสอบ ๗) มีผลประโยชน์ทับซ้อน ๘) การปกปิดการบริหารงานที่ไม่ถูกต้อง ๙) ทุจริตโดยการใช้ดุลยพินิจอย่างมีอคติ ๑๐) ใช้ทรัพยากรของรัฐในทางมิชอบ ๑๑) ทุจริตโดยใช้ระบบพรรคพวก ๑๒) การให้และรับสินบน ๑๓) ใช้ทรัพย์สินบัติสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๔) รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันภาครัฐในสังคมไทย มีหลากหลายรูปแบบสามารถสรุปได้ ๑๓ รูปแบบ ดังนี้^{๑๖}

(๑) การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย เป็นรูปแบบใหม่ของการทุจริตที่แยบยล โดยอาศัยรูปแบบของกฎหมายหรือมติของรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการเป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องชอบธรรม

(๒) การคอร์รัปชันในการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นลักษณะการใช้อำนาจและหน้าที่ในความรับผิดชอบของตนในฐานะของเจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

(๓) การคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้าง จะพบได้ทั้งในรูปแบบของการฮั้ว ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ กำหนดรายละเอียดหรือสเป็คของงาน กำหนดเงื่อนไข คำนวณราคากลางออกประกาศประกวดราคา การขายแบบ การรับและเปิดซอง การประกาศผล การอนุมัติ การทำสัญญาทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างล้วนมีช่องโหว่ให้มีการทุจริตกันได้อย่างง่าย ๆ

(๔) การคอร์รัปชันในการให้สัมปทาน เป็นลักษณะการแสวงหาหรือเอื้อประโยชน์โดยมิชอบจากโครงการหรือกิจการของรัฐ ซึ่งรัฐได้อนุญาตหรือมอบให้เอกชนดำเนินการแทนให้ลักษณะสัมปทานผูกขาดในกิจการใดกิจการหนึ่ง

(๕) การคอร์รัปชันที่เกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เช่น ระบบการควบคุมที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือมีระบบการควบคุมที่ไม่เพียงพอ รวมถึงไม่มีการกำกับดูแลอย่าง

^{๑๖} วีระ สมความคิด, ทศวรรษ ประชาธิปไตยไทย : พลวัตแห่งตุลาอำนาจ, (นนทบุรี : บริษัท เอ.พี. กราฟิกและการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๓๗๗ - ๓๗๘.

ใกล้ชิดจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งองค์กรมีการกระจายการปฏิบัติงานไปตามพื้นที่ต่างๆ อย่างกว้างขวางทำให้การกำกับดูแลควบคุมการปฏิบัติงานไม่ทั่วถึงทำให้เปิดโอกาสในการกระทำผิดได้โดยง่าย

(๖) การคอร์รัปชันโดยการทำลายระบบตรวจสอบอำนาจรัฐ มีลักษณะเป็นการพยายามดำเนินการให้ได้บุคคลซึ่งมีสายสัมพันธ์กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในอันที่จะเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ เช่น คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้น ทำให้องค์กรเหล่านี้มีความอ่อนแอ ไม่สามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๗) การมีผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นการคอร์รัปชันที่บุคคลในฐานะข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้องที่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๘) การคอร์รัปชันโดยการปกปิดการบริหารงานที่ไม่ถูกต้อง การปิดบังข้อมูลและการให้การเท็จ

(๙) การคอร์รัปชันโดยการใช้นโยบาย กฎหมาย กฎเกณฑ์ และข้อบังคับต่างๆ โดยอาศัยการใช้ดุลยพินิจตีความอย่างมีอคติและลำเอียง เพื่อประโยชน์หรือโทษแก่ผู้อื่น

(๑๐) การคอร์รัปชันโดยการใช้ทรัพยากรของรัฐไปในทางมิชอบ การปลอมแปลงเอกสาร และการฉ้อฉล

(๑๑) การคอร์รัปชันโดยไม่กระทำตามหน้าที่ แต่ใช้ลัทธิพรรคพวกแทน เช่น การจัดฮั้วประมูล

(๑๒) การคอร์รัปชันโดยการให้และการรับสินบน การขู่เข็ญบังคับและการให้สิ่งล่อใจ ยอมรับของขวัญของกำนัลราคาสูงหรือการเลี้ยงดูในรูปแบบต่างๆ ซึ่งนับเป็นการให้และรับสินบน

(๑๓) การใช้ทรัพย์สินสมบัติสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง

๒.๑.๔ สาเหตุและปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริต

๑. มูลเหตุของการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการไว้ ๘ ประการ ได้แก่

(๑) ความเห็นในหลักการเกี่ยวกับสรีระอันเป็นองค์ประกอบของความผิด (Anatomy of Corruption) ได้แก่ โอกาส สิ่งจูงใจ ความเสี่ยงภัย และความประพฤติของตน ผู้จะกระทำความผิดมักจะต้องไตร่ตรองก่อนว่ามีช่องทางหรือโอกาส ตลอดจนมีสิ่งจูงใจคือประโยชน์ กับไม่ต้องเสี่ยงภัยหรือมีการเสี่ยงภัยน้อย แล้วจึงถึงขั้นการตัดสินใจ ซึ่งเป็นเรื่องของความประพฤติ หากปราศจากความซื่อสัตย์สุจริตก็ย่อมจะกระทำการทุจริต

(๒) เศรษฐกิจและการครองชีพ หากรายได้ เงินเดือน หรือค่าจ้างไม่เพียงพอ ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐอาจกระทำการทุจริตเพื่อการครองชีพของตนเองและครอบครัวได้

(๓) ความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเป็นเหตุให้เกิดช่องว่างในการบริหารงานของรัฐบาล ขาดการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผล เกิดความหละหลวมในการปกครองบังคับบัญชา ส่งผลกระทบต่อเหตุแวดล้อมกรณีอื่นๆจนเป็นช่องทางหรือโอกาสให้มีการแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายขึ้นได้โดยง่าย

(๔) กรณีแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงออกในทางฟุ่มเฟือย รับเลี้ยงดู และการเอาแบบอย่างกันในเรื่องของการบริการของรัฐที่ต้องมีค่าตอบแทนเป็นส่วนตัว เป็นผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจวางตัวเป็นกลาง และให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย เพราะความสำนึกในเรื่องของบุญคุณที่รับประโยชน์หรือรับการเลี้ยงดู

(๕) การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ เกิดช่องว่างในการปกครองบังคับบัญชา หรือเกิดความหละหลวมในการปกครองบังคับบัญชา เป็นผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดระเบียบวินัย เป็นหนทางนำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๖) กฎหมายหรือระเบียบมีช่องว่างหรือมีข้อบกพร่องเปิดโอกาสให้ทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้

(๗) การมีตำแหน่งหน้าที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด เพราะมีอำนาจหน้าที่ให้คุณให้โทษ อนุมัติ อนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือออกคำสั่งใดๆ อาจเรียกหรือรับประโยชน์เป็นการตอบแทนได้

(๘) การตกอยู่ในภาวะแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริตหรือมูลเหตุจูงใจอื่นๆ ทำให้ต้องทุจริต เพราะความเกรงกลัวหรือถูกบังคับ^{๑๗}

๒. สาเหตุที่สังคมไทยมีการทุจริตเกิดขึ้น เนื่องมาจากเหตุผล ๓ ประการ คือ^{๑๘}

(๑) โครงสร้างเชิงอำนาจ ลักษณะสังคมไทยเป็นสังคมแห่งความสัมพันธ์กันเชิงอำนาจระหว่างผู้มีอำนาจกับผู้ไม่มีอำนาจ เป็นความสัมพันธ์ทางตั้ง จะเกิดพฤติกรรมต่างๆ ที่ผู้มีอำนาจใช้อำนาจหาประโยชน์ มีความฉ้อฉลมาก ผู้ไม่มีอำนาจจะแสวงหาความอุปถัมภ์จากเจ้านาย ตามสังคมใดที่มีความสัมพันธ์ทางตั้งที่เรียกว่า Vertical Relationship เศรษฐกิจจะไม่ดี การเมืองจะไม่ดี และศีลธรรมจะไม่ดี

(๒) แนวทางการพัฒนาที่ผ่านมาเรารับแนวทางการพัฒนาของตะวันตกเข้ามาที่เน้นเงินเป็นตัวตั้ง ดังนั้น จึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน

(๓) ความอ่อนแอในระบบ ทั้งระบบการเมือง ระบบราชการ ระบบการศึกษา ระบบศาสนา ระบบสื่อมวลชน

ปัจจัยที่อิทธิพลต่อการทุจริตในระบบราชการออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

ปัจจัยประการแรก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทุจริต โดยเฉพาะสังคมที่นิยมการบริโภคนิยมและผู้มีอำนาจทำให้เกิดการแข่งขันในการบริโภคและแสวงหาตำแหน่งและอำนาจโดยมิได้คำนึงความถูกต้อง นอกจากนี้ค่านิยมของสังคมที่มีต่อตำแหน่งในวงราชการเป็นสมบัติส่วนบุคคลและเป็นสิ่งที่เสริมฐานะทางสังคมของบุคคลให้เหนือกว่าราษฎรทั่วไปก็ถือว่าเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตในระบบราชการเช่นกัน ดังนั้น การช่วยเหลือบุคคลบางคนจึงถูกมองว่าเป็นการให้คุณส่วนตัว ทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นหนี้

^{๑๗} สุธี อากาศฤกษ์, การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๕), หน้า ๒๗-๒๘.

^{๑๘} ประเวศ วสี, สมาคมข้าราชการพลเรือนแห่งประเทศไทย เราจะป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในยุคปฏิรูปกันอย่างไร, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมข้าราชการพลเรือนแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๗), หน้า ๔๓-๔๖.

บุญคุณต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่เดียวกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐเองก็มักเห็นว่าตนมีอำนาจ ดุลยพินิจเหนือการตัดสินใจให้คุณหรือโทษกับใครที่ตนต้องการก็ได้ ด้วยเหตุนี้ ธรรมเนียมในการให้ ของขวัญหรือการให้สินบนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงเป็นสิ่งที่มิอยู่ในสังคมไทย เสมอมา นอกจากปัจจัยทางสังคมแล้ว ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจนับว่าเป็นปัจจัยที่ ก่อให้เกิดการทุจริตในระบบงานของรัฐได้เช่นกัน กล่าวคือในสภาวะการณ์ที่รัฐบาลมีบทบาทความ รับผิดชอบเพิ่มขึ้นอย่างมากในกลไกทางเศรษฐกิจ ภารกิจของรัฐทำให้รัฐเป็นแหล่งทรัพย์สินที่จะต้องมีการรวบรวม จัดเก็บ และใช้จ่ายเพื่อการบริการสาธารณะ รวมถึงแหล่งสิทธิพิเศษทั้งหลายเพราะมีการ ใช้อำนาจรัฐในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเมืองและการบริหารซึ่งมีผลกระทบต่อประโยชน์ของเอกชนที่ เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย ส่วนสาเหตุทางการเมืองก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ของการก่อให้เกิดการทุจริตใน ระบบงานของรัฐในลักษณะเช่นเดียวกัน กล่าวคือ โครงสร้างทางการเมืองในระบบ “พรรคพวก” หรือ ระบบ “อุปถัมภ์” มักก่อให้เกิดความสัมพันธ์แบบบังคับบัญชาระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ ประจำหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงของไทยซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะที่เอื้อต่อการทุจริตใน ระบบงานของรัฐอย่างเห็นได้ชัด

ปัจจัยที่สองที่มีอิทธิพลต่อการทุจริตในระบบราชการ ได้แก่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย กล่าวคือ กฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้เกิดสำนึกและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ดังนั้น การทุจริต ในระบบราชการที่แพร่ระบาดจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงรัฐบาลที่อ่อนแอ เพราะไม่สามารถบังคับใช้ กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่าอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะใน รัฐสมัยใหม่มักมีที่มาจากบทบัญญัติของกฎหมายด้วยเหตุนี้ผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายจึงมีโอกาที่จะใช้ อำนาจไปในทางที่ผิด เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบคำสั่งที่เกี่ยวข้องในหลาย กรณีไม่รัดกุมจึงกลายเป็นช่องทางให้มีการใช้ดุลยพินิจไปในทางมิชอบได้โดยง่าย^{๑๔}

สรุปได้ว่า สาเหตุและปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริต ได้แก่ พฤติกรรมของบุคคล ความประพฤติ การขาดระเบียบวินัย การขาดการไตร่ตรอง เศรษฐกิจ ค่าครองชีพไม่เพียงพอ สภาพแวดล้อมทาง สังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงออกในทางฟุ่มเฟือย การบริหารของรัฐต้องให้ค่าตอบแทน กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับมีช่องว่างทำให้ผู้มีอำนาจอาศัยตำแหน่งหน้าที่ให้คุณให้โทษ อาศัย ข้อบกพร่องเปิดโอกาสให้กระทำการทุจริต

^{๑๔} อุดม รัฐอมฤต, การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในระบบการเมืองและวงราชการไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๔), หน้า ๑๗-๑๘.

ตารางที่ ๒.๔ สาเหตุและปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริตคอร์รัปชัน

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
<p>สุธี อากาศฤกษ์ (๒๕๕๕, หน้า ๒๗-๒๘)</p>	<p>ระบุมูลเหตุของการทุจริตและประพฤตินิยมชอบในวงราชการไว้ ๘ ประการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ความเห็นในหลักการเกี่ยวกับสรีระอันเป็นองค์ประกอบของความผิด (Anatomy of Corruption) ได้แก่ โอกาส สิ่งจูงใจ ความเสี่ยงภัย และความประพฤตินิยมชอบ ๒) เศรษฐกิจและการครองชีพ หากรายได้ เงินเดือน หรือค่าจ้างไม่เพียงพอ ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐอาจกระทำการทุจริตเพื่อการครองชีพ ๓) ความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเป็นเหตุให้เกิดช่องว่างในการบริหารงานของรัฐบาล ขาดการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ต่อเนื่อง ๔) แวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงออกในทางฟุ่มเฟือย รับเลี้ยงดู และการเอาแบบอย่างกันในเรื่องของการบริการของรัฐที่ต้องมีค่าตอบแทนเป็นส่วนตัว ๕) การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ เกิดช่องว่างในการปกครองบังคับบัญชาหรือเกิดความหละหลวมในการปกครองบังคับบัญชา ๖) กฎหมายหรือระเบียบมีช่องว่างหรือมีข้อบกพร่องเปิดโอกาสให้ทุจริตและประพฤตินิยมชอบในวงราชการได้ ๗) การมีตำแหน่งหน้าที่ที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด เพราะมีอำนาจหน้าที่ให้คุณให้โทษ อนุมัติ อนุญาต หรือให้สัมปทานหรือออกคำสั่งใดๆ ๘) การตกอยู่ในภาวะแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริตหรือมูลเหตุจูงใจอื่นๆ ทำให้ต้องทุจริตเพราะความเกรงกลัวหรือถูกบังคับ
<p>ประเวศ วะสี, (๒๕๔๗, หน้า ๔๓-๔๔).</p>	<p>สาเหตุที่สังคมไทยมีการทุจริตเกิดขึ้นเนื่องมาจากสาเหตุ ๓ ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) โครงสร้างเชิงอำนาจ ๒) แนวทางการพัฒนาที่รับมาจากตะวันตก ๓) ความอ่อนแอในระบบการเมือง ราชการ การศึกษา ศาสนา สื่อมวลชน

ตารางที่ ๒.๔ สาเหตุและปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริตคอร์รัปชัน (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อุดม รัฐอมฤต, (๑๕๔๔, หน้า ๑๗-๑๙).	ปัจจัยที่มีผลต่อการทุจริตในระบบราชการมี ๒ สถานะคือ ๑) ปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ๒) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายซึ่งผู้มีอำนาจมีโอกาสนำไปใช้ในทางที่ผิด

๒.๑.๕ ค่านิยมที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชัน

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนๆ หนึ่งยึดถือว่ามีคุณค่าและเป็นกฎเกณฑ์การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งต่างๆ ค่านิยมเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมคอร์รัปชัน โดยอาจแบ่งค่านิยมที่เป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมคอร์รัปชันของคนในสังคมออกได้เป็น ๔ หมวดใหญ่ๆ ตามลักษณะของสังคมไทย อาทิ

๑) **ค่านิยมในสังคมอุปถัมภ์** ในความเป็นจริงนั้น ระบบอุปถัมภ์มีสภาพเป็น “กลาง” ดังนั้น ระบบอุปถัมภ์จะส่งผลให้เกิดคุณหรือโทษ จึงขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ของคนในสังคม อาจกล่าวได้ว่าในทุกๆ ระบบของสังคมจำเป็นจะต้องมีระบบอุปถัมภ์เป็นตัวเชื่อมประสานอยู่ และในสังคมไทยเช่นกัน หากไม่มีระบบอุปถัมภ์เสียเลย สังคมไทยอาจจะอยู่ไม่ได้ เพราะจะกลายเป็นสังคมที่เห็นแก่ตัว และคนในสังคมขาดการพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามต้องยอมรับว่า ค่านิยมในสังคมอุปถัมภ์ที่ใช้อย่างไม่ถูกต้องเป็นสาเหตุสำคัญของการฉ้อราษฎร์บังหลวงทั้งในวงการการเมืองและในวงการราชการ อาทิ

๑.๑) ค่านิยมคณະนิยม ค่านิยมในระบบอุปถัมภ์มักนำไปสู่การเล่นพรรคเล่นพวก จึงเป็นเหตุให้ข้าราชการยึดถือประโยชน์ของพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ภายในระบบจะยึดโยงกันเป็นเครือข่ายอุปถัมภ์ตามความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ดังที่คงเคยได้ยินคำกล่าวที่คุ้นเคย เช่น คนของใคร เส้นใครเส้นมัน นายขึ้นก็ขึ้นทั้งสาย เป็นต้น หรือแม้แต่เรื่องการเลื่อนขั้นหรือการให้ความดีความชอบที่พิจารณาว่าบุคคลใดเป็นพวกพ้องมากกว่าการพิจารณาความรู้ความสามารถหรือผลงาน หรือการละเลยการกระทำผิดของคนรู้จัก ครอบครัว ญาติพี่น้อง หรือคนที่ให้ผลประโยชน์แก่ตน คือ มิได้มองว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำผิดต่อชาติบ้านเมือง

๑.๒) ค่านิยมน้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า สังคมไทยมีความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ที่ชัดเจนมาก ลักษณะของการอุปถัมภ์ที่ชัดเจนมาก ลักษณะของการอุปถัมภ์จะอยู่ในลักษณะ “น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า” เพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกัน อาทิ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง ข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำ ประชาชนกับข้าราชการ ประชาชนกับนักการเมืองต่างฝ่ายต่างต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน และมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่างตอบแทนทั้งในด้านวัตถุและจิตใจโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรม

๑.๓) ค่านิยมกตัญญูนิยม ข้อดีประการหนึ่งของระบบอุปถัมภ์ คือ การส่งเสริมให้เกิดค่านิยมของความกตัญญูรู้คุณคน อันเป็นเหตุให้คนที่เคยได้รับการช่วยเหลือมีความปรารถนาที่จะตอบแทนคนที่ทำความดีให้กับตน ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีงามหากกระทำอย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามค่านิยมดังกล่าวส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการคอร์รัปชันขึ้นด้วย เช่นการละเมิดกฎเกณฑ์ระเบียบของราชการ

เพื่อช่วยเหลือผู้มีพระคุณ การจำใจต้องรับเด็กฝากเด็กเส้น การช่วยเหลือผู้กระทำผิด เพราะตนเองเคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้นั้นมาก่อน เป็นต้น

๒) ค่านิยมในสังคมธนานิยม สังคมไทยอยู่ภายใต้ระบบธนานิปไตย คือ อธิปไตยที่เกิดจากเงิน หากใครมีเงินจะสามารถเป็นใหญ่ได้ สังคมปัจจุบันกลายเป็นสังคมที่ “เห็นเงินเป็นใหญ่” สังคมวัดฐานะกันที่เงินโดยไม่สนใจว่าจะได้มาด้วยวิธีใดก็ตาม ค่านิยมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระบบราชการอย่างใหญ่หลวง เพราะข้าราชการได้รับเงินเดือนน้อย การปรับเงินเดือนข้าราชการยังไม่ชานรับกับดัชนีค่าครองชีพ เมื่อบวกกับค่านิยมยกย่องคุณค่าเงินตราของคนในสังคม ยิ่งทำให้ข้าราชการเกิดความปรารถนาอยากได้เงินทอง วัตถุประสงค์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ในชีวิตจนเท่าเทียมผู้อื่นในสังคม ในขณะที่ช่องทางที่เอื้ออำนวยและง่ายต่อการได้มาซึ่งทรัพย์สินคือการคอร์รัปชันนั่นเอง ค่านิยมในสังคมธนานิยมอันเป็นเหตุให้เกิดการคอร์รัปชัน อาทิ

๒.๑) ค่านิยมยกย่องเงินมากกว่าความดีและความถูกต้อง ปัจจุบันเรียกได้ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ “เงินเป็นใหญ่กว่ากฎ” เพราะเงินสามารถแลกกับความถูกต้องได้ ค่านิยมสังคมยกย่องสรรเสริญคนรวยมากกว่าคนที่ทำความดี โดยไม่สนใจว่าจะได้เงินนั้นโดยวิธีใด ส่งผลให้คนในสังคมมุ่งแสวงหาความมั่งคั่งให้กับตนเองอย่างไม่จำกัดวิธี เพื่อให้ได้เงินเร็วที่สุดและง่ายที่สุด โดยขาดความตระหนักในจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ เพราะคิดว่าคนที่ซื่อสัตย์มักจะไม่มีการเจริญ จึงต้องกลายเป็นผู้ที่คนในสังคมดูถูกดูแคลน

๒.๒) ค่านิยมยกย่องวัตถุ ชื่อเสียงเกียรติยศ ตลอดประวัติศาสตร์ สังคมไทยมีการแบ่งชนชั้นวรรณะอย่างชัดเจนในภาคปฏิบัติ คนในสังคมส่วนใหญ่ยอมจำนนต่อเกียรติที่ได้มาจากชาติตระกูลและความมั่งคั่ง เมื่อบวกกับกระแสวัตถุนิยมและเสรีนิยม คนไทยส่วนใหญ่จึงแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองเพื่อยกระดับฐานะของตนให้เท่าเทียมกับคนที่มั่งคั่งในสังคม จนกลายเป็นความละโมภและความเห็นแก่ตัวที่สร้างความเสียหายแก่ส่วนร่วม โดยสังคมพยายามให้เหตุผลสนับสนุนการกระทำเช่นนี้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะมีค่านิยมที่เห็นว่า ถ้าใครสามารถโกงผู้อื่นได้มาก โดยผู้อื่นไม่สามารถทำอะไรเขาได้ คนผู้นั้นเป็นคนที่ฉลาดและสังคมที่มีคนที่ทำเช่นนั้นมากจะเป็นสังคมที่ฉลาดด้วย

๒.๓) ค่านิยมปฏิบัตินิยมมากกว่าหลักการนิยม สังคมไทยยึดค่าปฏิบัตินิยมมากกว่าหลักการนิยม โดยมีความเห็นว่าสิ่งใดที่ทำแล้วตนเองได้รับประโยชน์มากกว่าจะเลือกทำสิ่งนั้นส่งผลให้การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ทำได้ หากทำแล้วตนเองได้ประโยชน์ แม้จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือทำด้วยวิธีการไม่ถูกต้อง หรือทำไม่ถูกกฎระเบียบก็ตาม ค่านิยมเช่นนี้ทำให้เกิดการละเลยที่จะตระหนักถึงผลเสียของการคอร์รัปชันที่ในที่สุดจะตกแก่ระบบราชการ ประชาชนและสังคมโดยรวม

๓) ค่านิยมในสังคมรู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี สาเหตุของความล้มเหลวในการปราบปรามคอร์รัปชันประการหนึ่งคือ การที่คนในสังคมยึดค่านิยม “รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี” หรือการรู้จักเอาตัวรอดจากสถานการณ์ร้ายต่างๆ โดยใช้ทุกวิถีทางไม่ขึ้นกับว่าทางนั้นถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ ขอเพียงทำให้ชีวิตตนเองพ้นภัยหรือได้รับผลประโยชน์อื่นๆ ถือว่าเป็นทางเลือกที่ฉลาดแล้ว เห็นค่านิยมนี้ถูกถ่ายทอดผ่านทางวรรณกรรมที่ยึดว่าเป็นภูมิปัญญาไทย เช่น ผ่านทางตัวละครตัวหนึ่งที่ชื่อว่า “ศรีธนญชัย” ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มีมาตั้งแต่รุ่นปู่รุ่นย่าเป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบันและปรากฏในระบบการศึกษาที่ทำให้คนในสังคมไทยได้ซึมซับรับเอาและยกย่อง ศรีธนญชัยว่าเป็นคนที่ฉลาด กล่อน เจ้า

เล่า และสามารถทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของตนเอง ค่านิยมในสังคมผู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการคอร์รัปชันทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ

๓.๑) ค่านิยมเข้าเมืองตาหลิวต้องหลิวตาตาม โดยปกติแล้วการว่ายน้ำทวนน้ำย่อมยากลำบากและอาจไปไม่ถึงฝั่ง แต่การว่ายน้ำง่ายสบายและถึงฝั่งอย่างปลอดภัยกว่า เช่นเดียวกับระบบการคอร์รัปชันที่ฝังลึกในระบบราชการและระบบการเมือง มักจะเป็นเหตุให้ข้าราชการใหม่ซึ่งกำลังเป็นคนไฟแรง มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงาน ต้องถูกถ่วงดึงด้วยอิทธิพลของระบบกินตามน้ำ คนที่ว่ายน้ำทวนกระแสน้ำไม่ไหวจะกลายเป็น “แกะดำ” ที่คนอื่นไม่คบค้าด้วย จนในที่สุดต้องหลุดออกจากระบบไป ในขณะที่เดียวกัน คนอีกจำนวนไม่น้อยตัดสินใจยอมทำตามระบบเพื่อความอยู่รอด ด้วยเหตุนี้จึงยังไม่มีใครต่อต้านหรือกวาดล้างการคอร์รัปชันในระบบให้หมดไปได้ トラบเท่าที่ค่านิยม “เข้าเมืองตาหลิวต้องหลิวตาตาม” ยังคงมีอิทธิพลต่อข้าราชการรุ่นใหม่ ๆ อยู่

๓.๒) ค่านิยมอย่าแกลงงั่วหาเสี้ยน การที่คอร์รัปชันยังเป็นมะเร็งร้ายเรื้อรังในระบบราชการและระบบการเมือง สาเหตุประการหนึ่งเนื่องจาก ไม่มีใครกล้าเป็นพยานโจทก์ มีการวิเคราะห์ไว้ว่าการนำตัวพยานบุคคลมาขึ้นศาลนั้นเป็นการยาก เนื่องจากธรรมเนียมประเพณีของคนไทยนั้นมีคำพังเพยอยู่ว่า “กินขี้หมาดีกว่าขึ้นศาล” “อย่าแกลงงั่วหาเสี้ยน” และ “บ้านเมืองไม่ใช่ของเราคนเดียวใครกินใครโกงก็ช่างหัวมัน” หรือหากโจทก์พิสูจน์ไม่ได้ว่าจำเลยผิดจริง อาจถูกฟ้องกลับในฐานะหมิ่นประมาทได้ ทางการจึงไม่จับคนผิดมาลงโทษได้ แม้จะมีตัวบทกฎหมายที่เข้มงวดเพียงใดก็ตาม

๓.๓) ค่านิยมประนีประนอม สังคมไทยมีลักษณะปฏิบัติการณ์นิยมมากกว่าอุดมการณ์นิยม ซึ่งสะท้อนออกมาชัดเจน เช่น การที่โดยทั่วๆ ไปคนไทยไม่ชอบการตัดสินปัญหาในลักษณะฝังผางแตกหัก แต่จะนิยมการผ่อนปรนรอมชอมเข้าหากันเมื่อมีกรณีขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นในครอบครัว ในที่ทำงาน หรือในระดับประเทศชาติก็ตาม การประนีประนอมเป็นลักษณะที่อาจเกิดมาจากประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ของชาติในหลายยุคหลายสมัย เพราะหากดูจากเหตุการณ์วิกฤตการณ์ต่างๆ หลายเหตุการณ์ คนไทยแก้ปัญหาข้อขัดแย้งโดยไม่นิยมการโต้แย้งด้วยการนำเอาเหตุผลข้อเท็จจริงมาอภิปรายหักล้างกัน แต่จะนิยมความราบรื่นในการเจรจา เพื่อมุ่งรักษาหน้ารักษาศักดิ์ศรีของกันและกัน หลายครั้งการประนีประนอมเป็นเหตุให้เสียเปรียบ เพราะไม่กล้าตัดสินใจแตกหักในเรื่องสำคัญๆ และทำให้เกิดผลเสียหายตามมา

๔) **ค่านิยมในสังคมอำนาจนิยม** ในสมัยอยุธยา อาชีพที่ถือว่ามีเกียรติและศักดิ์ศรีมากที่สุด คืออาชีพ “รับราชการ” บุคคลที่เป็นข้าราชการจะอยู่ในฐานะผู้ปกครอง ซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วยอำนาจ เกียรติยศ ยศถาบรรดาศักดิ์ ชื่อเสียง ข้าทาสบริวาร และมีเสถียรภาพในการดำเนินชีวิต ข้าราชการในอดีตถืออยู่ในฐานะเป็น “นาย” ของประชาชน เนื่องจากมีฐานะทางสังคมสูงกว่าประชาชนตามการกำหนดโดยระบบศักดินา ประชาชนซึ่งเป็นชนชั้นผู้ถูกปกครองต่างให้ความเคารพยำเกรงข้าราชการ เพราะเป็นผู้ปกครองที่มีอำนาจในการให้คุณและโทษได้แม้ในปัจจุบันข้าราชการจะมีสถานะและสถานะและสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงมีลักษณะความคิดและการปฏิบัติเช่นสมัยเดิมหลงเหลือไว้ให้เห็นอยู่บ้าง ค่านิยมในสังคมอำนาจนิยมที่ส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชัน อาทิ

๔.๑) ค่านิยมใช้อำนาจเรียกค่าน้ำร้อนน้ำชา ค่านิยมของสังคมไทยที่ปลูกฝังกันมาว่า “โตขึ้นขอให้ได้เป็นเจ้าของคนนายคน” มีส่วนสำคัญที่ทำให้ข้าราชการในอดีตไม่มีสำนึกว่า การเข้ารับราชการคือการเข้าไปรับใช้ประชาชน แต่กลับมีความคิดของตนมีอำนาจเหนือประชาชน โดยเฉพาะ

ประชาชนในท้องถิ่นชนบท เนื่องจากในระบบราชการเป็นแหล่งรวมของบุคคลที่มีความรู้มากกว่า ประชาชนชาวชนบท ค่านิยมที่ต้องการเป็นเจ้าของคน นายคน ของข้าราชการ อาจแสดงออกโดยการทำให้ตัวเป็นผู้รู้ดีกว่าประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดการยอมรับและยกย่องว่าเป็นชนชั้นปกครอง

๔.๒) ค่านิยมยกย่องผู้มีอำนาจ สังคมไทยยกย่องและเกรงกลัวผู้มีอำนาจ จะเห็นได้ในระบบศักดินาหรือระบบราชการ อำนาจจะขึ้นอยู่กับชั้นหรือตำแหน่ง เช่น รัฐมนตรี ยศทหาร ยศตำรวจ ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดอำเภอ นายอำเภอ เป็นต้น ยังมีตำแหน่งสูงยิ่งมีอำนาจมาก และจะยิ่งได้รับการยอมรับยกย่องมากขึ้น จนสามารถกล่าวได้ว่าอำนาจสามารถดลบันดาลให้มีทรัพย์สินเงินทอง บริวาร ตำแหน่ง ฯลฯ ค่านิยมยกย่องผู้มีอำนาจอาจนำไปสู่ค่านิยมในการประจบสอพลอ เกิดการทำงานแบบผักชีโรยหน้า เพื่อให้เจ้านายเกิดความพึงพอใจและเพื่อตนเองจะได้รับความดีความชอบ โดยไม่สนใจว่าสมเหตุสมผลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนหรือไม่ ข้าราชการชั้นผู้น้อยตระหนักดีว่า ระเบียบกฎเกณฑ์นั้นมาที่หลังความปรารถนาของเจ้านายค่านิยมที่ให้คุณค่าในสิ่งที่ผิดเหล่านี้ ส่งผลกระทบให้คนในสังคมต้องเดินอยู่บนเส้นทางที่ลำบากยิ่ง เพราะเขาไม่สามารถเดินอยู่บนเส้นทางแห่งความถูกต้องได้อย่างมั่นคง เพราะเส้นทางนั้นคนในสังคมไม่ยอมรับ เช่น เขาไม่สามารถได้รับการยกย่องให้เกียรติหากเขาเป็นข้าราชการที่ซื่อสัตย์แต่ยากจน เขาจะไม่สามารถทำธุรกิจใดๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จหากไม่เรียนรู้ที่จะจ่ายค่าน้ำร้อนน้ำชาบ้าง และเขาอาจจะอยู่ตำแหน่งเดิมตลอดชีวิตเพียงเพราะเขาไม่ได้เล่นพรรคเล่นพวกกับหัวหน้างาน ฯลฯ ค่านิยมสังคมเช่นนี้ ส่งผลให้ไม่มีผู้ใดกล้าหาญเพียงพอที่จะยืนหยัดอยู่ในความถูกต้องชอบธรรมได้ เพราะในที่สุดจำต้องไหลไปกับระบบกลายเป็นคนที่กระทำความผิดตามกฎหมายไป เพียงเพื่อที่จะอยู่รอดและได้รับการยอมรับจากคนในสังคมค่านิยมต่างๆ เหล่านี้ส่งผลให้การคอร์รัปชันกลายเป็นเนื้อร้ายในสังคมที่คนในสังคมจำนวนไม่น้อยปล่อยให้เกิดขึ้น และไม่มีความเดือดเนื้อร้อนใจอย่างรุนแรงที่จะตัดมันทิ้งไป สังคมที่ให้คุณค่าผิดๆ เช่นนี้ จึงเป็นอุปสรรคอย่างมากในการที่ใครสักคนจะยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม อย่างไรก็ตาม ควรพยายามและไม่ย่อท้อในการยึดมั่น “คุณค่าที่ถูกต้อง” สำหรับการดำเนินชีวิตเพราะสิ่งที่ถูกต้องและดีงามจะนำพาชีวิตของประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนในอนาคต^{๒๐}

สรุปได้ว่า ค่านิยมที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชัน ได้แก่ การใช้สังคมอุปถัมภ์อย่างไม่ถูกต้อง ค่านิยมของการยกย่องเงิน ชื่อเสียง ผู้มีอำนาจมากกว่าความดีและความถูกต้อง ประกอบกับความล้มเหลวของการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งอุดมการณ์ของความสุจริต ถูกครอบงำด้วยค่านิยมต่างๆ เช่น ค่านิยมการประณีประนอม ค่านิยมการใช้อำนาจเรียกค่าน้ำร้อนน้ำชา ค่านิยมของการเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงผลเสียต่อประชาชนและสังคมโดยรวม เป็นต้น

^{๒๐} ศุภชัย ยาวะประภาส, คอร์รัปชันในวงราชการ : มุมมองของข้าราชการ, (นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๒), หน้า ๓๒-๓๘.

ตารางที่ ๒.๕ ค่านิยมที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมกรรมการทุจริต

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ศุภชัย ยาวะประภาส (๒๕๔๒, หน้า ๓๒-๓๘)	แบ่งค่านิยมเป็น ๔ หมวดใหญ่ๆ ดังนี้ ๑) ค่านิยมในสังคมอุปถัมภ์ ๒) ค่านิยมในสังคมธนานิยม ๓) ค่านิยมในสังคมรัฐรักษาตัวรอดเป็นยอดดี ๔) ค่านิยมในสังคมอำนาจนิยม

๒.๑.๖ สภาพปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สภาพปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการประมวลจากงานวิจัยพบสภาพปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากปัญหาสาเหตุต่างๆ ดังนี้

๑) ปัญหาด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง มีสาเหตุมาจากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละเลยไม่ปฏิบัติหรือไม่ทำตามระเบียบฯ และอ้างว่าไม่ทราบเกี่ยวกับเรื่องที่มีการจัดทำและไม่จัดทำ เช่น ไม่ทำทะเบียนยืมเงิน ไม่ทำทะเบียนคุมรายรับ ไม่มีการทำหลักฐานในการเบิกจ่ายพัสดุ ไม่มีการทำการลงบัญชีรายรับรายจ่าย ไม่จัดให้มีหน่วยตรวจสอบภายใน ไม่จัดให้มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือการตรวจการจ้าง หรืออาจมีการแต่งตั้งแต่คนหน้าเดิมๆ เป็นต้น

๒) ปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล พบว่าผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานท้องถิ่นบางส่วนได้ใช้ตำแหน่งของตนแสวงหาประโยชน์ เช่น การเก็บรายได้แล้วไม่ส่งคลัง แก้ไขหลักฐานการจ่ายเงิน ญาติหรือพวกพ้องผู้บริหารหรือบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับเหมาเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับตนเองหรือกลุ่มเครือญาติ เป็นต้น

๓) ปัญหาเกิดจากขาดการประชาสัมพันธ์ พบว่า ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ ไม่ค่อยเป็นระบบระเบียบ และไม่เป็นปัจจุบัน การประกาศในช่องทางการสื่อสารให้ประชาชนทราบการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่างๆ ไม่มีการประกาศให้ชาวบ้านรับทราบ

๔) ปัญหาที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม เช่น พนักงานท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ ผู้บริหารท้องถิ่นและบุคลากรท้องถิ่น มีพฤติกรรมแสวงหาผลประโยชน์โดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย แสดงให้เห็นถึงการไม่มีคุณธรรมจริยธรรม

๕) ปัญหาเกิดจากช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย โดยพบว่าช่องว่างกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ยังไม่มี ความชัดเจนและมีความรัดกุมเพียงพอ ระบบการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ผู้บริหารมีความเข้มแข็งโดยไม่กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งรวมทั้งกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นทีมเดียวกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ขาดระบบถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพ

๖) ปัญหาเกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ ซึ่งพบว่า ผู้ตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็น สตง. มีกำลังคนไม่เพียงพอไม่สามารถตรวจได้

ทุกพื้นที่ กระทำได้เพียงสุมตัวอย่างและมักจะพบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติ ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ อย่างเคร่งครัด

๗) ปัญหาเกิดจากอำนาจ บารมี อิทธิพลของท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บางแห่งยังมีอิทธิพลหรืออำนาจที่ส่งผลให้เกิดการทุจริตได้โดยเฉพาะอิทธิพลและอำนาจของฝ่าย การเมืองที่ครอบงำหรือสามารถให้คุณให้โทษต่อเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการท้องถิ่น การใช้อิทธิพลข่มขู่ หรือกีดกันผู้เสนอราคา ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่นไม่กล้าที่จะเป็นพยานเพื่อเอาผิดต่อผู้ทุจริต และ ส่วนหนึ่งกับวัฒนธรรมที่ฝังรากลึกในจิตใจคนมาช้านาน เช่นการนับถือผู้มีบารมี การสำนึกในบุญคุณ ของผู้มีพระคุณ เป็นต้น^{๒๑}

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ามีสาเหตุหลาย ประการซึ่งเกิดจากปัญหางบประมาณ ปัญหาตัวบุคคล ซึ่งขาดจริยธรรมคุณธรรม ปัญหาอันเกิดจาก การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม การขาดความรู้ความเข้าใจของบุคลากรองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาเกิดจากช่องว่างของระเบียบกฎหมายข้อบังคับ และการขาดการ ตรวจสอบของหน่วยงานทั้งภายนอกและภายในองค์กรไม่ทั่วถึง และไม่เคร่งครัด ตลอดจนสภาพ ปัญหาการทุจริตอันเกิดจากอำนาจบารมี อิทธิพลโดยเฉพาะ อำนาจของฝ่ายการเมืองที่ครอบงำหรือ สามารถให้คุณให้โทษกับข้าราชการประจำ เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๖ สภาพปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
โกวิท พวงงาม (๒๕๕๙, หน้า ๔๗-๕๐)	สภาพปัญหาการทุจริตเกิดจาก ๑) งบประมาณ ๒) ตัวบุคคล ๓) ขาดการประชาสัมพันธ์ ๔) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและขาด คุณธรรมจริยธรรม ๕) ช่องว่างของระเบียบกฎหมาย ๖) การตรวจสอบขาดความหลากหลายจากภาค ส่วนต่างๆ ๗) อิทธิพลอำนาจบารมีของบุคคลในท้องถิ่น

๒.๑.๗ ผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชัน

ผลกระทบจากการทุจริตคอร์รัปชันโดยแบ่งตามมิติที่เกิดขึ้นต่อสังคมโดยรวมและต่อประเทศชาติ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้คือ

^{๒๑} โกวิท พวงงาม, การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ชันแพคเกจจิ้ง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๔๗-๕๐.

ระดับที่ ๑ ผลกระทบระหว่างเอกชนกับเอกชน ไม่มีผลที่เป็นสาระต่อรัฐบาลหรือสาธารณชน เช่น เมื่อมีคนมาประมูลขายสินค้าชนิดเดียวกันให้รัฐบาลในราคาเท่ากันโดยไม่มีการฮั้ว ไม่ว่าจะเลือกซื้อจากใคร รัฐบาลก็จ่ายเงินเท่าเดิม คอร์รัปชันลักษณะนี้ถือเป็นการคอร์รัปชันระดับที่ ๑ เพราะไม่ได้มีผลกระทบโดยตรงต่อรัฐบาลหรือต่อสาธารณชน แม้ผลที่เกิดขึ้นในระดับเอกชนอาจจะมีมูลค่ามหาศาลก็ตาม กล่าวคือ อาจทำให้บริษัทของญาติมิตรเพื่อนฝูงของบรรราชร่ำรวยอย่างผิดหูผิดตา ในขณะที่บริษัทคู่แข่งอาจจะล้มละลาย

ระดับที่ ๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นระหว่างเอกชนกับรัฐ การซื้อแพ่งขายถูกจนถึงการให้สัมปทานและอำนาจผูกขาดแก่นายทุนไทยและชาวต่างชาติเพื่อมาขูดรีดประชาชน ลักษณะนี้ถือเป็นการขูดรีดระดับที่ ๒ ทั้งนี้เพราะการูดเงินของรัฐและประชาชนไปให้เอกชนรายใดรายหนึ่ง

ระดับที่ ๓ ผลกระทบในระดับยุทธศาสตร์ของประเทศ ในกรณีที่รัฐบาลตัดสินใจดำเนินนโยบายสำคัญของประเทศชาติอย่างผิดพลาดเพียงเพราะหวังค่าหัวคิว จนทำให้ประเทศชาติเสียหายอย่างใหญ่หลวง^{๒๒}

สรุปได้ว่า ผลกระทบจากการคอร์รัปชัน ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคมประเทศชาติ และมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาทางแก้ไขและป้องกันการคอร์รัปชันให้มีระดับที่ลดน้อยลง

ตารางที่ ๒.๗ ผลกระทบจากการทุจริต

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วุฒิมพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์, (๒๕๔๓, หน้า ๑๘).	การทุจริตส่งผลต่อความมั่นคงภายในองค์กร และภาครัฐ เพราะทำให้การพัฒนาประเทศด้อยลง เพราะต้องเสียงบประมาณ มีคติความต่างๆ ซึ่งใช้เวลานานมากกว่าจะตัดสินใจแต่แม้ว่าจะมีองค์กรอิสระคอยตรวจสอบ

๒.๑.๘ แนวโน้มการคอร์รัปชันในอนาคต

การคอร์รัปชันมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว เพื่อหลบหลีกการป้องกันและปราบปราม นอกจากรูปแบบที่เกิดขึ้นในปัจจุบันแล้ว ยังมีรูปแบบที่เป็นแนวโน้มที่สำคัญ ดังนี้

๑) การคอร์รัปชันในโครงการที่เป็นงบประมาณของรัฐยังเป็นศูนย์กลางของปัญหาการคอร์รัปชันทั้งปวง เนื่องจากขนาดของงบประมาณโตขึ้นเรื่อยๆ เสริมด้วยการคอร์รัปชันข้ามชาติ

๒) การคอร์รัปชันด้วยการออกนโยบายกฎหมายและแก้ไขระเบียบเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองและพรรคพวก (Systematic Corruption)

๓) การคอร์รัปชันโดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายระหว่างประเทศในการทำธุรกรรมทางการเงินอย่างไม่ถูกต้อง หรือการลักลอบขนเงินที่ได้จากการกระทำคอร์รัปชันออกนอกประเทศ

^{๒๒}วุฒิมพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์, **คู่มือบรรราช**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันสหัสวรรษ, ๒๕๔๓), หน้า ๑๘-๒๔.

- ๔) การคอร์รัปชันในระบบการจัดเก็บภาษีที่เอื้อต่อการเกิดช่องว่างการกระจายรายได้ระหว่างคนรวยและคนจน เช่น ภาษีรายได้
- ๕) การคอร์รัปชันที่ต่างประเทศได้ดำเนินการไปแล้ว แต่ประเทศไทยยังไม่ได้ดำเนินการ เช่น ภาษีมรดก ภาษีก้าวหน้าสำหรับราคาบ้านพักอาศัย
- ๖) การคอร์รัปชันที่อาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และข้อมูลข่าวสาร เป็นการคอร์รัปชันทั้งภายในชาติและข้ามชาติ โดยผู้ที่กระทำการคอร์รัปชันสามารถป้อนข้อมูลเพื่อบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง หรือมีการทำลายระบบข้อมูลเพื่อมิให้สามารถดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างเต็มที่
- ๗) การคอร์รัปชันจากการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน ที่กำลังเกิดการแข่งขันแย่งจ่ายส่วยหรือสินบน เพื่อให้ได้รับอนุมัติให้นำเข้า หรือได้มาซึ่งใบอนุญาตต่อการได้รับสิทธิต่อโครงการต่างๆ
- ๘) การคอร์รัปชันในโครงการขนาดใหญ่ เช่น การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานฯลฯ

สรุปได้ว่า แนวโน้มการทุจริตคอร์รัปชันในอนาคตมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยมีรูปแบบที่เป็นแนวโน้มที่สำคัญ ได้แก่ การทุจริตในโครงการที่เป็นระบบงบประมาณ การออกนโยบายกฎหมายที่เอื้อประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง ระบบการจัดเก็บภาษีมีช่องว่าง การอาศัยความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปิดเสรีด้านการค้า และอาศัยโครงการลงทุนขนาดใหญ่ เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๘ แนวโน้มการทุจริตคอร์รัปชันในอนาคต

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วีระ สมความคิด, (๒๕๕๗, หน้า ๓๗๘-๓๗๙).	แนวโน้มการทุจริตในอนาคตมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว โดยมีรูปแบบที่เป็นแนวโน้มที่สำคัญ ได้แก่ การออกนโยบาย การใช้ช่องว่างทางกฎหมาย การอาศัยความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนโยบายการเบ็ดเสร็จด้านการค้าการลงทุนและโครงการลงทุนขนาดใหญ่เป็นช่องทางที่เอื้อต่อการทุจริตคอร์รัปชัน

๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒.๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐)

สืบเนื่องจากปัจจัยที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์การทุจริตคอร์รัปชันมีแนวโน้มที่รุนแรงมากขึ้น องค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อัยการสูงสุด คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐได้ยกร่างยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ โดยมีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ ได้แก่

๑) เพื่อยกระดับจิตสำนึกรับผิดชอบในประโยชน์ของสาธารณะ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบุคลากรในหน่วยงานต่อต้านการทุจริต

๒) เพื่อพัฒนาระบบบริหารการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับแผนยุทธศาสตร์ระดับองค์กรของหน่วยงานต่อต้านการทุจริต รวมทั้งมีแนวทางขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจน

๓) เพื่อพัฒนาระบบกลไกและมาตรการที่สนับสนุนให้สาธารณะและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตเกิดความไว้วางใจและเชื่อมั่นในความปลอดภัย

๔) เพื่อยกระดับสมรรถนะการดำเนินงานของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตให้เท่าทันกับสถานการณ์และได้มาตรฐานสากล

จากวัตถุประสงค์หลัก ๔ ประการ ได้นำมาสู่การกำหนดสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนใน ทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บูรณาการการทำงานของหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริตและพัฒนาเครือข่ายในประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริตและเครือข่ายระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบบริหารและเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริตให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนใน ทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ โดยใช้กลไกพุทธศาสนาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งจะเป็นรูปแบบหนึ่งของการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

๒.๒.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยน ฐานความคิดของคนใน ทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าการเกิดทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรม จรรยา ยิ่งไปกว่านั้น สังคมไทยยังมีวัฒนธรรมและค่านิยมที่เอื้อต่อการทุจริตรวมถึงการขาดการปลุกจิตสำนึกและส่งเสริมค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริตอย่างจริงจังและต่อเนื่องที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการของภาคการศึกษาและศาสนาในการฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม แต่ยังไม่เพียงพอที่จะปรับรากฐานความคิด จิตสำนึกและค่านิยมได้ ดังนั้นควรที่จะส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสำนึกรักคุณธรรมจริยธรรมต่อไป รวมถึงเพิ่มองค์ความรู้ที่ครบถ้วนเกี่ยวกับการทุจริตและระบบอุปถัมภ์และความรับผิดชอบต่อประโยชน์ของสาธารณะ และให้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริตและไม่ยอมรับการทุจริตเพื่อให้เกิดการปฏิรูปการเมืองและสังคมให้เอื้อต่อการป้องกันและปราบปรามทุจริต ส่วนสำคัญคือการปรับความคิดของคนไทย ซึ่งมาจากการปรับปรุงระบบการศึกษาให้ประชาชนมีความรู้เพิ่มขึ้นและเห็นแก่ประโยชน์สาธารณะ และนักการเมืองให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงนำมาสู่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนใน ทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ

๑) วัตถุประสงค์หลักของยุทธศาสตร์ประกอบด้วย

(๑) ปรับฐานความคิดของคนไทยโดยเฉพาะกลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐให้เห็นแก่ประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และวินัยแก่ทุกภาคส่วน ทุกเพศทุกวัย และทุกกลุ่มอาชีพ

(๒) ใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลุกฝังจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่เด็ก เยาวชน เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเมืองและสังคมให้เอื้อต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๒) เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

(๑) เจ้าหน้าที่ในองค์กรหลักมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มขึ้น

(๒) ความตระหนักถึงภัยการทุจริตของทุกภาคส่วนเพิ่มขึ้น

(๓) ยกระดับคุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อลดความเสี่ยงในการทำทุจริต

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นจึงได้เสนอแนวทางและมาตรการการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการดำเนินงานชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีวัตถุประสงค์เพื่อปลุก-ปลุกจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมไทยมิให้ยึดติดกับระบบทุนนิยมซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของพฤติกรรมการทุจริตในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีแนวทางในการดำเนินการ อันประกอบด้วย การส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

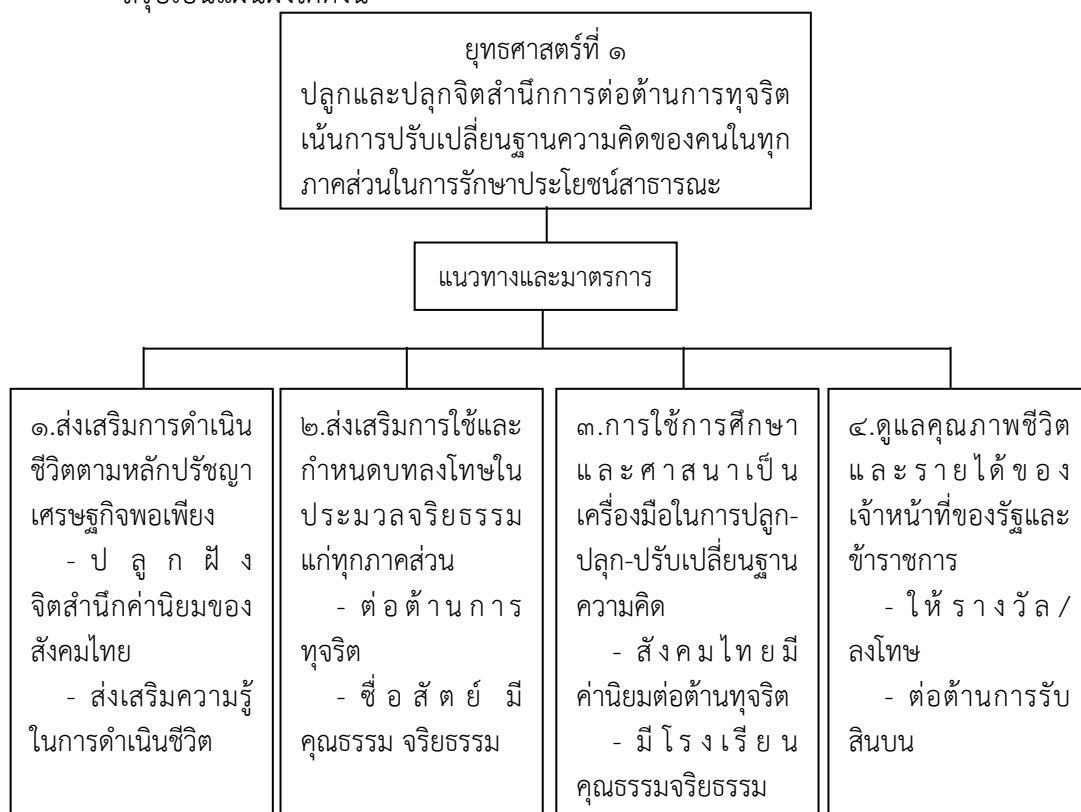
๒) ส่งเสริมการใช้และกำหนดบทลงโทษในประมวลจริยธรรมแก่ทุกภาคส่วนและกำกับดูแลการประพฤติให้เป็นไปตามหลักประมวลจริยธรรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตมีความซื่อสัตย์มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมีความ

นำเชื่อถือในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้การส่งเสริมการใช้ประมวลจริยธรรมจะเริ่มผลักดันจากกลุ่มเจ้าหน้าที่และผู้บริหารในองค์กรหลักในการต่อต้านการทุจริตและขยายไปสู่ข้าราชการในหน่วยงานทั้งหมดและนักการเมืองจนท้ายที่สุด ขยายไปยังส่วนอื่นๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กร องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษา

๓) การใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลูก- ปลูกและปรับเปลี่ยนฐานความคิดให้สังคมไทยมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ต่อต้านการทุจริต ทั้งนี้อาจจัดให้มีโรงเรียนคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยจัดทำเป็นหลักสูตรทางการศึกษาและฝึกอบรม จัดให้มีโรงเรียนคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้มีการปฏิบัติหน้าที่ตามกติกาทิศทางการปฏิบัติตน ด้านการศึกษา ด้านการเมือง และหลักนิติธรรม

๔) ดูแลคุณภาพชีวิตและรายได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการโดยมีระบบการให้รางวัลและระบบการลงโทษเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการต่อต้านการรับสินบน^{๒๓} จากการทบทวนงานวิจัยและวิชาการที่เกี่ยวข้อง พบว่า สถานะทางเศรษฐกิจมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำการทุจริตของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องเพิ่มมาตรการที่จะทำให้คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่รัฐและข้าราชการดีขึ้น รวมถึงการเพิ่มรายได้และค่าตอบแทนที่เหมาะสม

สรุปเป็นแผนผังได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ แนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ที่ ๑

^{๒๓}สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐). (นนทบุรี : ๒๕๕๗), หน้า ๑๒ – ๒๑.

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยได้คัดเลือกยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเป็นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วน ในการรักษาประโยชน์สาธารณะอันเป็นหนึ่งยุทธศาสตร์ในห้ายุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยที่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ นับว่าสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการองค์กรให้มีความโปร่งใสด้วยกลไกพุทธบูรณาการซึ่งสอดคล้องกับแนวทางและมาตรการตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ใน ๔ มาตรการดังกล่าวข้างต้น

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยโครงสร้างแต่ละรูปแบบแตกต่างกันซึ่งนับเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการตนเอง ซึ่งการปกครองท้องถิ่นที่ดี จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก และมีการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเข้าใจถึงบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายตามลำดับ ดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ การบริหารราชการแผ่นดิน

การจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ พ.ศ.๒๕๓๔ สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีรัฐบาลกลางทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ เพื่อที่จะให้ทุกคนในประเทศ อยู่ดีกินดี เป็นปกติสุข โดยมีรายละเอียด^{๒๔}ดังนี้

๑) การบริหารราชการส่วนกลาง หมายถึง การบริหารราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม รวมทั้งหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่า โดยมีนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีทั้งหลายเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลทางด้านนโยบาย โดยมีสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง และอธิบดีกรมต่างๆ ทำหน้าที่นำนโยบายของข้าราชการการเมืองดังกล่าวไปปฏิบัติ ซึ่งการบริหารราชการในส่วนกลางนี้เป็นการบริหารงานตามหลักการรวมอำนาจ (Centralization)

๒) การบริหารส่วนภูมิภาค หมายถึง การที่ราชการส่วนกลาง โดยกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ จะแบ่งอำนาจในการบริหารบางส่วนให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาคที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ได้มีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจ แก้ไขปัญหาตลอดจนริเริ่มนโยบายต่างๆ ภายใต้กรอบและอำนาจที่ได้รับมอบหมาย ไปจากส่วนกลาง ซึ่งการบริหารงานราชการในส่วนภูมิภาคนี้เป็นไปตามหลักการแบ่งอำนาจหรือมอบอำนาจ (DE concentration)

๓) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง การบริหารราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ โดยรัฐบาลในส่วนกลาง จะกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่ประชาชนหรือหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีอำนาจในการบริหารและ

^{๒๔}อุตร ตันติสุนทร, การปรับปรุงการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : มิสเตอร์ก็อปปี, ๒๕๔๖), หน้า ๑.

ตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการสาธารณะต่างๆ ได้ด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายมอบให้ ซึ่งการบริหารราชการในส่วนท้องถิ่นนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย มีทั้งสิ้น ๕ รูปแบบ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

สรุปได้ว่า การบริหารงานแผ่นดิน แบ่งได้เป็น ๓ ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง ซึ่งเป็นการบริหารงานตามหลักการรวมอำนาจ การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นไปตามหลักการแบ่งอำนาจ หรือมอบอำนาจ และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ

ตารางที่ ๒.๙ แสดงหลักการบริหารราชการแผ่นดิน

แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อุตร ตันติสุนทร (๒๕๔๖, หน้า ๑)	การบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งได้เป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) การบริหารราชการส่วนกลาง ๒) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ๓) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

๒.๓.๒ ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองตนเองของท้องถิ่นหมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอนและมีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้มีอำนาจในการปกครองตนเองมีการบริหารงานคลังของตนเองและมีสภาท้องถิ่นที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน^{๒๕} การปกครองท้องถิ่น “เป็นการปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่น ได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยงานการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองส่วนท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตย”^{๒๖}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึงหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะและหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง^{๒๗} การปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำลงมาจากชาติหรือระดับมลรัฐและรัฐ (ในกรณีประเทศเป็นสหพันธรัฐหรือรัฐรวม) ซึ่งก่อตั้งโดยกฎหมายและมีอำนาจอย่างเพียงพอที่จะทำกิจกรรมในท้องถิ่นโดยตนเอง รวมทั้งอำนาจเก็บภาษีหรือ

^{๒๕}Holloway, William V., *State and Local Government in The United State*, (New York: McGraw -Hill. 1951), pp.101-103.

^{๒๖}Mongtagu, Harris G., *Comparative Local Government*, (Great Britain : William Brendon and Son Ltd, 1984), p.574.

^{๒๗} Clark, John J., *Outline of Local Government of The United Kingdom*, (London: Sir Isaac Pitman and Son, Ltd. 1957), p. 87-89.

การให้แรงงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ หน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวนี้ อาจได้รับการเลือกตั้ง หรือจากการจัดสรร (แต่งตั้ง) ขึ้นมาโดยท้องถิ่นก็ได้”^{๒๘}

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน^{๒๙}

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นให้มีอำนาจปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมายและต้องมียุติธรรมที่จำเป็นในการปกครองเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมาย ของการปกครองท้องถิ่นส่วนท้องถิ่นนั้นๆ^{๓๐}

ส่วนนักวิชาการของไทย ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างน่าสนใจ ซึ่งได้ แสดงทัศนะไว้ ดังต่อไปนี้

การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรหนึ่งมีพื้นที่อาณาเขตของตนเองมีประชากรและมีรายได้ตามที่หลักเกณฑ์กำหนดโดยมีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเองมีการบริหารการคลัง ของตน รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วน ร่วมในการบริหารและปกครองตนเองอาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเองโดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น เป็นต้น^{๓๑}

การปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่ราชการบริหารส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้ หน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่และประชากรเป็นของตนเอง ประการสำคัญขององค์กรดังกล่าวจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง ตนเองตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอ ปัญหาตัดสินใจการตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการสาธารณะต่างๆ^{๓๒} อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการ

^{๒๘} Sady, Emile J., *New Age Competencies for Information Professionals*, (New York: McGraw -Hill. 1967), p. 574.

^{๒๙} Wit, Daniel., *A Comparative Survey of local Govt. And Administration*, (Bangkok: Kurusaphu Press, 1967), pp. 101 – 103.

^{๓๐} Robson, William A. *Local Government in Encyclopedia of Social Science*, Vol. X., (New York: The Macmillan Company.1953), p. 574.

^{๓๑} โกวิท พงษ์งาม, *การปกครองท้องถิ่น : ว่าทฤษฎีแนวคิดและหลักการ*, (กรุงเทพมหานคร : เอ็กสเพอร์เน็ท, ๒๕๕๐), หน้า ๑๓.

^{๓๒} วุฒิสสาร ตันไชย, “การปกครองท้องถิ่น : “การเมืองภาคพลเมืองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐”, *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (ก.ย.-ธ.ค.๒๕๕๐) : ๗๓.

ปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงานแต่ยังคงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของราชการบริหารส่วนกลาง

การปกครองท้องถิ่นหมายถึงการปกครองซึ่งราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจในการปกครองและบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่และพื้นที่ของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมายโดยมีความเป็นอิสระตามสมควรไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของส่วนราชการส่วนกลางราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการไปด้วยความเรียบร้อยหรืออีกนัยหนึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นคือการกระจายอำนาจของราชการส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นอิสระต่างหากจากการปกครองของส่วนกลางที่ให้อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง^{๓๓}

การปกครองคือการให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองกันเองกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานจากหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) ที่หมายถึงการที่รัฐมอบอำนาจปกครองให้องค์กรปกครองอื่นๆ ที่ไม่ใช่องค์กรปกครองส่วนกลางจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างภายใต้กำกับดูแลของรัฐ^{๓๔}

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีแนวความคิดที่จะให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองรวมทั้งต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือพื้นฐานที่ชัดเจนถูกต้องตามหลักกฎหมายมีการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นและมีความเป็นอิสระในการบริหารทั้งงานคนและงบประมาณแต่ยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ^{๓๕}

สรุปได้ว่า จากความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้ว่า การบริหารในลักษณะดังกล่าวมุ่งเน้นการกระจายอำนาจจากรัฐบาลหรือหน่วยงานส่วนกลาง กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและปกครองตนเองตามเจตนารมณ์การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยการปกครองดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคลอาจประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ที่ราษฎรเลือกตั้งเข้ามาเพื่อปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนดโดยมีงบประมาณเป็นของตนเอง

^{๓๓}นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดแนวคิดพื้นฐาน: รัฐกับการปกครองท้องถิ่น, สถาบันพระปกเกล้า, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมดาเพรส, ๒๕๔๗), หน้า ๒๒.

^{๓๔}สมคิด เลิศไพฑูรย์, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดโครงสร้างภายนอก : รัฐธรรมนูญกับการปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๗), หน้า ๔-๕.

^{๓๕}บุญยิ่ง ประทุม, “พัฒนาการบริหารงานตามหลักความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามยอด จังหวัดลพบุรี”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑).

ตารางที่ ๒.๑๐ ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Hollowey. William V. (1981, p.101-103)	องค์การที่มาอาณาเขตแน่นอนมีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจในการปกครองตนเอง
Mongtagu., Harris G. (1984, p.574)	เป็นการปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
Clark, John, J. (1957, p.87-89)	หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่โดยเฉพาะและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง
Sady, Emile J.(1967, p.574)	หน่วยการปกครองทางการเมืองที่อยู่ในระดับต่ำลงมาจกชาติหรือระดับมลรัฐและรัฐ
Wit, Daniel.A (1967, P.101-103)	การปกครองที่รัฐบาลกลาง กระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจในการปกครองร่วมกัน
Robson William A., (1953, p.574)	หน่วยการปกครองของรัฐได้จัดตั้งขึ้นให้มีอำนาจปกครองตนเอง
โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๕๐, หน้า ๓๓)	การที่องค์กรหนึ่งมีพื้นที่อาณาเขตของตนเอง มีประชากรและรายได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเอง
วุฒิสาร ตันไชย์, (๒๕๕๐, หน้า ๗๓)	การปกครองที่ราชการบริหารส่วนกลางได้กระจายอำนาจให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่นซึ่งมีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่และประชาชนเป็นของตนเองและมีอำนาจอิสระซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของราชการบริหารส่วนกลาง
นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ (๒๕๔๗, หน้า ๒๒)	การปกครองซึ่งราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจในการปกครองการบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่และพื้นที่ของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยมีความเป็นอิสระตามสมควรไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของส่วนราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแล
สมคิด เลิศไพฑูรย์ (๒๕๔๗, หน้า ๔-๕)	การให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่น
บุญยั้ง ประทุม, (๒๕๕๑, หน้า๑๒)	รากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีแนวคิดที่จะให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งจากประชาชน มีความเป็นอิสระในการบริหารงานภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

๒.๓.๓ หลักการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องอาศัยหลักในการปกครองที่เหมาะสมกับสังคมนั้นๆ โดยการสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองในระดับท้องถิ่น เมื่อประมวลหลักการปกครองท้องถิ่นแล้ว พบว่ามีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑) การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านี้อาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่เช่นหน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพัทยา

๒) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะ ความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

๓) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ข้อเทศบัญญัติ เป็นต้น

(๒) สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นคืออำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

๔) มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเององค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่ายคือองค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติเช่นการปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาล จะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานคร คือ กรุงเทพมหานคร จะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหารสภากรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

๕) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจากแนวความคิดที่ว่า ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง หน่วย การปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้สมเจตนารมณ์และ ความต้องการของชุมชน และอยู่ภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่นนอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเป็นองค์กรชุมชนที่จัดตั้งขึ้นจากส่วนกลาง ภายใต้บทบัญญัติกฎหมาย โดยมีเขตการปกครองที่มีขอบเขตชัดเจน มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยอาศัยกฎหมายมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้^{๓๖}

สรุปได้ว่า หลักการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ ได้แก่ การปกครองของชุมชน มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสมของอำนาจหน้าที่ตามลักษณะความเจริญ ความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ และเป็นหน่วยการปกครองที่มีสิทธิ์ตามกฎหมาย ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ตารางที่ ๒.๑๑ หลักการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
โกวิท พวงงาม (๒๕๔๘, หน้า ๒๙)	<p>หลักการที่สำคัญ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) การปกครองของชุมชน ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันด้านความเจริญ/ประชากร /ขนาดของพื้นที่ ๒) มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม ๓) มีสิทธิตามกฎหมาย ๔) มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง คือองค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ ๕) ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

๒.๓.๔ ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากแนวความคิดในการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชนโดยยึดหลักการกระจายอำนาจปกครอง เพื่อให้สอดคล้องกับการประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้

๑) การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกรู้ว่าตนมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองการบริหารท้องถิ่นเกิดความรับผิดชอบ และห่วงหวนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบการปกครองประชาธิปไตยในที่สุด^{๓๗} โดยประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร การเลือกตั้งจะเป็นการฝึกฝนให้ประชาชนใช้ดุลพินิจเลือกผู้แทนที่เหมาะสม สำหรับผู้ได้รับการเลือกตั้งเข้า

^{๓๖}โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการ และมิติใหม่ในอนาคต, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๔๘), หน้า ๒๙.

^{๓๗}ชูศักดิ์ เทียงตรง, การเมืองการปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์., ๒๕๔๐), หน้า ๖-๗.

ไปบริหารกิจการของท้องถิ่นนับได้ว่าเป็นผู้นำในท้องถิ่นจะได้ใช้ความรู้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยมีความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

๒) การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเองหัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการหนึ่งก็คือการปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบนการปกครองตนเองคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นนอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิถีทางประชาธิปไตยต่างๆ เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ (Referendum) ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของคนต่อท้องถิ่นประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรคปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน^{๓๘} นอกจากนี้การปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หรือการกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุดคือรากหญ้า (Grass roots) ซึ่งเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบแต่องค์ประกอบสำคัญยิ่งยวดอันหนึ่งนั่นก็คือการขาดรากฐานในท้องถิ่น

๓) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้

(๑) ภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้นซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

(๒) รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการในการสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงเพราะแต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันการแก้ปัญหาหรือจัดบริการโครงการในท้องถิ่นโดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุดท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและความเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้นประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด

(๓) กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้นไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยส่วนรวมจึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองดังนั้นหากไม่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นแล้วรัฐบาลจะต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่างและไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นทุกจุดหรือไม่รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นหากได้จัดให้มีการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการเองแล้วภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายไปรัฐบาลจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้นเพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานยิ่งขึ้นการแบ่งเบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่สำคัญหรือกิจการใหญ่ๆ

^{๓๘}ลิขิต ธีรเวคิน, การเมืองการปกครองไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๖ (แก้ไขเพิ่มเติม), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๓.

ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมความคับคั่งของภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่รวมอยู่ ส่วนกลางจะลดน้อยลงความคล่องตัวในการดำเนินงานของส่วนกลางจะมีมากขึ้น

๔) การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพเนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหาย่อมแตกต่างกันออกไปผู้ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้ที่รู้จักปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดี การบริหารงานจึงจะเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลาเสนอเรื่องขออนุมัติไปยังส่วนเหนือขึ้นไปท้องถิ่นจะบริหารงานให้เสร็จสิ้นลงภายในท้องถิ่นนั่นเองไม่ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

๕) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง ' การบริหารของประเทศในอนาคตผู้นำหน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมืองการได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตนและยังฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วยในประเทศไทยผู้นำทางการเมืองที่มีชื่อเสียง เช่น นายทองยุด จิตตะวีระ, นายสุรินทร์ เทพกาญจนา เป็นต้น ล้วนแต่มีผลงานจากการเป็นนายกเทศมนตรีหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อนจนสามารถประสบความสำเร็จเป็นนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในระดับชาติ^{๓๙}

๓. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบทที่ผ่านมายังมีอุปสรรคสำคัญบางประการคือการมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้นจะต้องมาจากการริเริ่มช่วยตนเองของท้องถิ่นทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงกันโดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเองซึ่งต้องมาจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะ “หยิบยื่นยัดใส่ หรือกึ่งหยิบยื่นยัดใส่” เกิดความคาดหวังทุกปีจะมี “ลาภลอย” แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่นกลับสร้างลักษณะการพัฒนาแบบพึ่งพาไม่ช่วยตนเองอันเป็นผลทางลบต่อการพัฒนาพื้นฐานระบอบประชาธิปไตย^{๔๐}

กล่าวโดยสรุป การกระจายอำนาจมีข้อที่พึงระวังจะได้กลายเป็นจุดวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งมีอยู่หลายประการดังได้กล่าวไว้แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของขอบเขตการกระจายอำนาจและการคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถของประชาชนซึ่งเป็นปัญหาที่ถกเถียงกันอย่างมากและมีมานานตั้งแต่สมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ กล่าวคือได้มีการถกเถียงถึงความพร้อมของประชาชนต่อการปกครองตนเองมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบันแต่จากความสำเร็จของการปกครองท้องถิ่นนั้นหากจะมองรวมเป็นจุดใหญ่ๆแล้วสามารถแบ่งออกได้เป็นสองด้านคือด้านการเมืองการปกครองและการบริหารกล่าวคือในด้านการเมืองการปกครองนั้นเป็นการปูพื้นฐานของการปกครอง

^{๓๙}วุฒิสภา ตันไชย. การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น: ความก้าวหน้าหลังรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐. (กรุงเทพมหานคร: คลังวิชา, ๒๕๔๓), หน้า ๙๘.

^{๔๐}ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๒๘-๒๙.

ระบอบประชาธิปไตยและการเรียนรู้การปกครองตนเองส่วนด้านการบริหารนั้นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางตอบสนองแก้ปัญหาด้วยตนเองด้วยกลไกทางการบริหารต่างๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคลการงบประมาณและการจัดการ เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๑๒ ความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ชูศักดิ์ เทียงตรง (๒๕๔๐, หน้า ๖)	๑) การปกครองท้องถิ่นคือรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ๒) เป็นสถาบันการฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน
ลิขิต อีร์เวคิน (๒๕๔๖, หน้า ๓)	ทำให้ประชาชนในท้องถิ่น รู้จักการปกครองตนเอง
วุฒิสาร ต้นไชย (๒๕๔๗, หน้า ๙๘)	เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง
ชวงค์ ฉายะบุตร (๒๕๔๐, หน้า ๒๘)	สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง

๒.๓.๕ องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๘ ประการ^{๔๑} ดังต่อไปนี้

๑) สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่าหากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศการปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

๒) พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่นปัจจัยทางภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์เชื้อชาติและความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชนจึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นออกเป็น ๒ ระดับคือหน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วยเช่นประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

^{๔๑}อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๓), หน้า ๒๒.

๓) การกระจายอำนาจและหน้าที่การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมือง และการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

๔) องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติมีขอบเขตการปกครองพื้นที่แน่นอนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎ ข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

๕) การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชนโดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

๖) อิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติ กิจการภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

๗) งบประมาณของตนเองมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

๘) การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวมโดยการมีอิสระเต็มที่ที่เด็ดขาดหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอิสระรัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแล

จะเห็นได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจจากหน่วยงานส่วนกลาง ก่อให้เกิดความรวดเร็วและเกิดการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนในการบริหารงาน การตรวจสอบประเมินผล ติดตามผล และเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้จัดการตนเองภายใต้บทกฎหมายที่บัญญัติไว้ ดังนั้น ปัจจุบันการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมความเจริญของบ้านเมืองและทำให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วยสถานะตามกฎหมายพื้นที่มีการกระจายอำนาจหน้าที่เป็นองค์นิติบุคคลคณะผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน มีอิสระในการปกครองตนเอง มีงบประมาณเป็นของตนเอง และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

ตารางที่ ๒.๑๓ องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
อุทัย หิรัญโต (๒๕๔๓, หน้า ๒๒)	<p>องค์ประกอบสำคัญ ๘ ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) สถานะตามกฎหมาย ๒) พื้นที่และระดับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ๓) การกระจายอำนาจและหน้าที่ ๔) องค์การนิติบุคคล ๕) การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือผู้บริหาร ๖) อิสระในการปกครองตนเอง ๗) งบประมาณ ๘) การควบคุมดูแลของรัฐ

๒.๓.๖ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเทศไทย

สำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นประเทศไทยซึ่งได้ผ่านการวิวัฒนาการของการปกครองส่วนท้องถิ่นมาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ๕ รูปแบบ ได้แก่

- ๑) องค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) เทศบาล
- ๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- ๔) กรุงเทพมหานคร
- ๕) เมืองพัทยา

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๕ รูปแบบดังกล่าวสามารถจัดกลุ่มแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป สามารถพบเห็นได้ในทุกจังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ประเภทที่ ๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะมีการจัดตั้งเป็นการเฉพาะ ไม่ปรากฏเป็นการทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

โดยที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกันไปในโครงสร้างการทำงานและอำนาจหน้าที่ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่ไม่เหมือนกันสรุปได้ดังนี้

- (๑) องค์การบริหารส่วนตำบล

เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุดและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) เทศบาล

การจัดตั้งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๙๖ มี ๓ ประเภท ได้แก่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาล ตำบล ซึ่งการบริหารแบ่งเป็น ฝ่ายบริหาร นายกเทศมนตรี และฝ่ายสภา คือส่งการบริหารแบ่งเป็น ฝ่ายบริหาร นายกเทศมนตรี และฝ่ายสภา คือ สภาเทศบาล

(๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ตามที่บัญญัติมาตรา ๘ แห่งกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไปอื่นๆ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุด โดยมีพื้นที่ซ้อนกันอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล สำหรับการบริหารงาน แบ่งเป็นสองส่วน คือ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๔) กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นมหานคร(Metropolis) เป็นศูนย์กลางการบริหารราชการแผ่นดินและศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษตามพระราชบัญญัติบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ ซึ่งกำหนดให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โครงสร้างการจัดองค์กรบริหารกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๕) เมืองพัทยา

เมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ โดยได้มีอนุวัติการเปลี่ยนแปลงสถานะมาโดยลำดับ จนกระทั่งปัจจุบัน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.๒๕๔๒ โดยมีฝ่ายบริหาร คือ นายกเมืองพัทยา จากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และฝ่ายสภาเมืองพัทยาก็มาจากการเลือกตั้งโดยตรงทั้งหมดเช่นกัน^{๔๒}

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรภาครัฐที่จัดตั้งตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) อันเป็นหลักการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากรงบประมาณ และมีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การวางระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ การจัดทำบริการและสวัสดิการสังคม ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนทั้งสิ้น ๗,๘๕๓ แห่ง สรุปเป็นตารางได้ดังนี้^{๔๓}

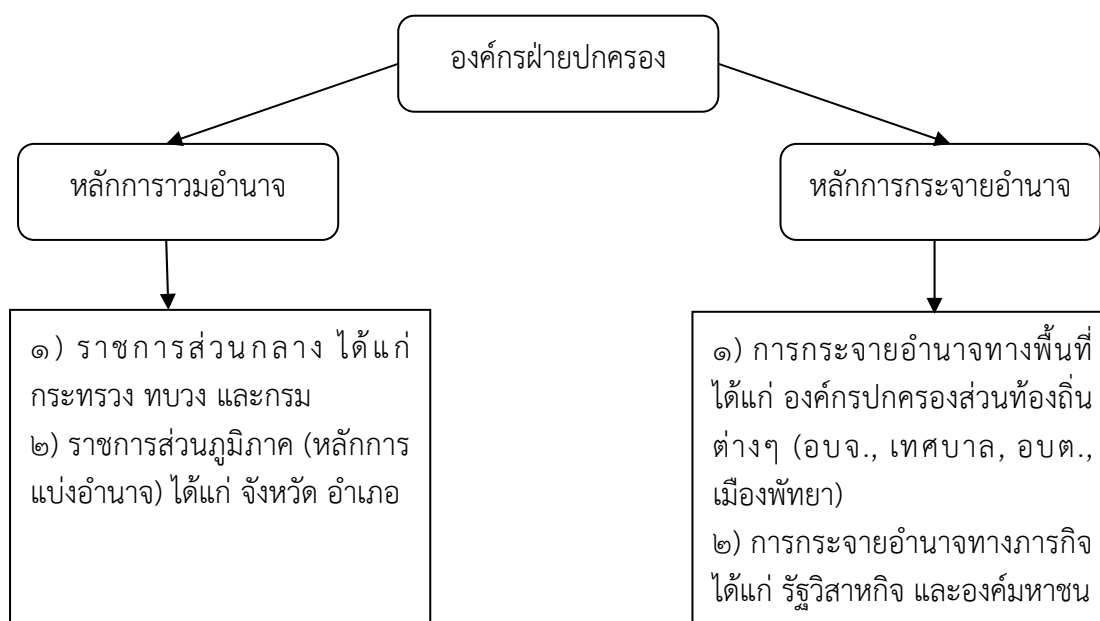
^{๔๒} สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ, *ท้องถิ่นโปร่งใส*, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖), หน้า ๒๕.

^{๔๓} รายงานผลการศึกษารื่องการกล่าวหา การข่มขู่ความผิด ข้อทักท้วง และพฤติกรรมการกระทำ ความผิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ผลิตเอกสาร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๙), หน้า ๑.

ตารางที่ ๒.๑๔ จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน
๑	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๗๖
๒	เทศบาล - เทศบาล ๓๐ แห่ง - เทศบาลเมือง ๑๗๘ แห่ง - เทศบาลตำบล ๒,๒๓๒ แห่ง	๒,๔๔๐
๓	องค์การบริหารส่วนตำบล	๕,๓๓๕
๔	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ - กรุงเทพมหานคร ๑ แห่ง - เมืองพัทยา ๑ แห่ง	๒
รวม		๗,๘๕๓

กล่าวโดยสรุป ทั้งนี้หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่น นอกจากองค์กรปกครองส่วนกลาง เพื่อจัดการบริหารกิจการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร ไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรืออำนาจสั่งการของส่วนกลาง เพียงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลางเท่านั้น ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น ๒ แบบ คือ การกระจายอำนาจตามพื้นที่ หรือตามอาณาเขต (Decentralization Territorial) และการกระจายอำนาจตามกิจการ (Decentralization Parservices) ซึ่งแสดงได้ตามแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๒ หลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization)

ตารางที่ ๒.๑๕ แนวคิดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ, (๒๕๕๖, หน้า ๒๕- ๒๘)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๕ ระดับด้วยกัน ๑. องค์กรบริหารส่วนตำบล ๒. เทศบาล ๓. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๔. กรุงเทพมหานคร ๕. เมืองพัทยา

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

สืบเนื่องจากสภาพปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์กรภาครัฐตามที่กล่าวมาข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ และได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐ โดยเน้นการบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้การบริหารงานองค์กรเกิดประสิทธิภาพ ปราศจากการทุจริตและมีความโปร่งใส จึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยมีแนวคิดต่างๆ ดังนี้

๒.๔.๑ การจัดการภาครัฐสมัยใหม่

การดำเนินภารกิจของรัฐในด้านต่างๆ สำคัญของแนวคิดการจัดการภาครัฐสมัยใหม่สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ความสำคัญกับการบริหารอย่างมืออาชีพ (Professional Management) กล่าวคือ เน้นความเป็นอิสระของผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐในการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานที่สามารถนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จที่พึงประสงค์

๒. เน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติราชการที่ชัดเจน (Clear objectives) พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จในการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของรัฐสามารถนำไปสู่ผลสำเร็จที่ต้องการ (Accountable For Results) มากกว่าการให้ความสำคัญกับระเบียบปฏิบัติราชการหรือแบบแผนและขั้นตอนต่างๆ เป็นหลัก

๓. เชื่อมโยงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานเข้ากับการจัดสรรทรัพยากรของภาครัฐ และส่งเสริมให้มีระบบการให้รางวัลตอบแทนที่ผลสำเร็จในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มุ่งสู่ผลสำเร็จขององค์กรอย่างสูงสุด

๔. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและระบบการทำงานให้มีขนาดเล็กกะทัดรัด มีความคล่องตัว และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้อาจใช้การดำเนินการจ้างเหมาโดยภาคเอกชน (Contract-out) หรืออาจให้ดำเนินการโดยประชาชนได้

๕. ส่งเสริมให้มีระบบแข่งขันในการจัดบริการสาธารณะ (Contestability) โดยองค์กรรัฐหรือองค์กรอื่น อันจะนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดบริการสาธารณะ

๖. ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้มีความทันสมัย และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและเทคนิควิธีการบริหารจัดการในภาคเอกชนมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐ (Business-Like Management)

๗. ส่งเสริมวินัยทางการเงินการคลัง เน้นการใช้จ่ายที่ประหยัดและก่อให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรภาครัฐที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างสูงสุด (Value For Money)^{๔๔}

๒.๔.๒ การกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Decentralization)

การกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดจากแนวคิดการลดบทบาทของรัฐ ให้ อำนาจและความเป็นอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ มีอำนาจในการปกครองร่วมกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารจัดการมากขึ้น ในเรื่องของการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นมานั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อการ กระจายอำนาจบริหารจากรัฐ จึงมีความสำคัญหลายประการ ได้แก่

๑. ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในกิจการต่างๆ ที่รัฐพึงกระทำ เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นรับผิดชอบปกครองตนเอง

๒. ทำให้ประชาชนได้รับการบริการจากรัฐโดยทั่วถึง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานเพื่อกิจการสาธารณะขั้นพื้นฐานดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบได้

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐ

๔. การมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง และบริหารงานที่มีประสิทธิภาพช่วยให้ประชาชนตระหนักในศักยภาพของตนเองและมีความรับผิดชอบต่อถิ่นที่อยู่อาศัยของตน

จะเห็นได้ว่า “การกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนอกจาก สามารถทำให้เกิด “ประสิทธิภาพ” ในกลไกรัฐแล้วยังทำให้ ประชาชนได้รับการบริการจากรัฐโดยทั่วถึง^{๔๕}

ตารางที่ ๒.๑๖ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการภาครัฐแนวใหม่และการกระจายอำนาจ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ทศพร ศิริสัมพันธ์, (๒๕๔๗, หน้า ๕๘-๕๙).	การจัดการภาครัฐแนวใหม่ เพื่อให้เกิดการรัดกุมจากการทุจริตต้องส่งเสริมวินัยทางการเงินการคลัง เน้นการจ่ายที่ประหยัดและก่อให้เกิดความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรภาครัฐที่มีอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างสูงสุด
จุมพล หนีมพานิช, (๒๕๔๙, หน้า ๒๔๕).	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ เป็นการกระจายอำนาจให้กับประชาชน เพื่อให้มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ให้ประชาชนตระหนักในศักยภาพตนเองและมีความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของตน

^{๔๔}ทศพร ศิริสัมพันธ์, การพัฒนาระบบราชการไทย รัฐประศาสนศาสตร์ : ขอบข่ายและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๕๘-๕๙.

^{๔๕}จุมพล หนีมพานิช, การบริหารจัดการภาครัฐใหม่ : หลักการ แนวคิดและกรณีตัวอย่างของไทย, (นนทบุรี : โครงการส่งเสริมการแต่งตั้ง รามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๙), หน้า ๒๔๕-๒๔๗.

๒.๔.๓ แนวคิดการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

๑) ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลเป็นรากศัพท์ที่มาจากคำว่า ธรรม แปลว่า ความดี หรือกฎเกณฑ์ ส่วนคำว่า อภิบาลแปลว่า บำรุง รักษา ปกครอง เมื่อรวมกันก็กลายเป็น ธรรมาภิบาล ซึ่งมีความหมายตรงกับคำว่า Good Governance^{๔๖}

ธรรมาภิบาล เป็นคำที่แปลมาจากภาษาอังกฤษว่า Good Governance คำว่า Good แปลว่า ดี Governance แปลว่า การกำกับที่ดี การดูแลอย่างดี ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance จึงเป็นหลักคิดของการบริหารจัดการที่ดีเพื่อประกันว่า ในองค์กรจะไม่มีฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้วยประสิทธิภาพ^{๔๗}

“หลักธรรมาภิบาล” หรืออาจเรียกว่า “การบริหารรัฐกิจการบ้านเมืองที่ดี” ซึ่งรู้จักกันในนาม “Good Governance” นั้นเป็นหลักการเพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นบ้านเมืองและสังคมอย่างมีความสุข สามารถประสานประโยชน์และคลี่คลายปัญหาข้อขัดแย้งโดยสันติวิธีและพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืน แต่หากพิจารณาตามความหมายของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TRRI) ได้ให้ความหมายไว้ โดยพบว่า ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า “ธรรม” แปลว่า “คุณความดี” รวมกับคำว่า “อภิ” แปลว่า “ยิ่ง” และคำว่า “บาล” แปลว่า ปกครองหรือเลี้ยงดู ดังนั้นคำว่าธรรมาภิบาลจึงหมายถึง การบริหารการปกครองที่มีความถูกต้อง มีความยุติธรรม และมีคุณความดีอย่างยิ่ง ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Good Governance”^{๔๘}

หลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการที่บริหารที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งในการบริหารราชการแผ่นดิน หมายถึง “ประชาชน” จึงสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเป็นการลดการกระทำตามอำเภอใจ(Arbitrary) หรือเผด็จการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นสาเหตุของการใช้อำนาจโดยมิชอบ กล่าวคือ ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบทำธรรมเนียมและความถูกต้องเป็นธรรมอันเป็นต้นตอของการทุจริต คอร์รัปชันโดยตรง ถ้าสามารถนำธรรมาภิบาลมาใช้ได้และให้ผู้บริหารภาครัฐทุกระดับเป็นแบบอย่างในการเป็นคนดีมีคุณธรรม ให้กับคนในองค์กร ก็จะสามารถลดปัญหาเหล่านี้ไปได้มาก^{๔๙}

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารการปกครองที่มีความถูกต้อง ยุติธรรม มีคุณความดี โดยยึดหลักการการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญเพื่อประกันว่าองค์กรปราศจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง

^{๔๖} บุซบง ชัยเจริญวัฒนะ และ บุญมี ลี, “ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๔), หน้า ๑๗.

^{๔๗} เกษม วัฒนชัย, **ธรรมาภิบาลกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓.

^{๔๘} เพลินตา ต้นรังสรรค์, **หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://click.senate.go.th/?p=3772> [๑๐ พ.ย. ๒๕๕๕].

^{๔๙} โกวิท พวงงาม, **การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท แพคเจจิ่ง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๖๐.

ตารางที่ ๒.๑๗ ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ธี (๒๕๔๔, หน้า ๑๗)	ธรรมาภิบาลมีความหมายตรงกับคำว่า “Good Governance”
เกษม วัฒนชัย (๒๕๔๖, หน้า ๒๓)	การกำกับที่ดี การดูแลอย่างดี ธรรมาภิบาลเป็นหลักคิดของการบริหารจัดการที่ดี เพื่อประกันว่าในองค์กรจะไม่มีฉ้อราษฎร์บังหลวง
เพลินตา ตันรังสรรค์ (๒๕๕๙)	การบริหารการปกครองที่มีความถูกต้องมีความยุติธรรม และมีคุณความดีอย่างยิ่งตรงกับคำว่า “Good Governance”
โกวิท พวงงาม (๒๕๕๙, หน้า ๖๐)	การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นหลักการบริหารที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒) องค์ประกอบของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

องค์ประกอบของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลตามระเบียบ กฎหมายและแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ ได้มีการจำแนกองค์ประกอบของหลักการบริหารจัดการที่ดีดังนี้

๒.๑) หัวใจสำคัญของการบริหารจัดการที่ดี คือ การเปลี่ยนบทบาทของรัฐจากการเป็น “ผู้จัด ผู้ให้” (Provicher) มาเป็นผู้สนับสนุน (Supporter) กับผู้ที่หนุนเนื่องให้อำนาจแก่ประชาชน (Empower) เพื่อจะได้มีส่วนร่วมมากขึ้น โดยสรุป “วิธีการปกครองที่ดี” จะต้องประกอบด้วย

ประการแรก การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุดในทุกเรื่อง ทุกวงการ และทุกโอกาส เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีผลเป็นการกำกับและตรวจสอบดูแลคนที่ต้องทำตามหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นเพราะอยู่ในสายตาของคนทั้งประเทศ หรือสายตาของสังคม ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าไรก็จะรู้สึกผูกพันกับสังคมการเมืองมากขึ้นเท่านั้น

ประการที่สอง การตัดสินใจต่างๆของรัฐจะต้องสามารถอธิบายได้ให้เหตุผลได้ เช่น เหตุใดรัฐจึงให้สัมปทานแก่บริษัทนี้ เหตุใดจึงต่ออายุสัญญา เหตุใดจึงไม่ต่ออายุสัญญา เหตุใดจึงตัดสินใจในโครงการนี้ และเมื่อมารวมกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ก็จะนำไปสู่มาตรการ การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ โดยกระบวนการจัดทำประชาพิจารณ์และการลงประชามติ

ประการที่สาม ประชาชนจะต้องสามารถตรวจสอบการกระทำของภาครัฐได้ การตรวจสอบการตัดสินใจได้คือ มีความโปร่งใสแตกต่างจากในอดีตที่ประชาชนเป็นคนกำกับหรือตรวจสอบสภาแล้วสภาก็ไปกำกับหรือตรวจสอบรัฐบาล ภายใต้หลักการบริหารจัดการที่ดี ประชาชนต้องคุมสภา ประชาชนต้องคุมรัฐบาล ประชาชนต้องตรวจสอบรัฐได้ โดยต้องสร้างกลไก การตรวจสอบขึ้นมา

ประการที่สี่ การบริหารจัดการที่ดี จะต้องเป็นการปกครองโดยกฎหมายไม่ใช่โดยบุคคล (Government by Law by Person) คือ จะต้องยึดหลักกฎหมาย กฎหมายสามารถก่อให้เกิดการปกครองโดยธรรมหรือความถูกต้องดีงามได้เรียกว่า หลักนิติธรรมแห่งกฎหมาย (Rule of Law)^{๕๐}

๒.๒) หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสมกับการนำมาปรับใช้ในภาครัฐ มี ๑๐ องค์ประกอบ ดังนี้

(๑) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

(๒) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุนแรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

(๓) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

(๔) หลักการรับผิดชอบ (Accountability) การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงาต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

(๕) หลักความโปร่งใส (Transparency) กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรีโดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

(๖) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะ ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหาพร้อมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

(๗) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากรและภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและการ

^{๕๐} บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, ๒๕๕๒), หน้า ๑๙.

รับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากรโดยมุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

(๘) หลักนิติธรรม (Rule of Law) การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(๙) หลักความเสมอภาค (Equity) การได้รับการปฏิบัติและได้รับการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่นๆ

(๑๐) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญโดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์^{๕๑}

๒.๓) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ระบุแนวทางในการจัดระเบียบราชการ และวางมาตรการแก้ไขปัญหาโดยมีจุดมุ่งหมายประการหนึ่งใน ๕ มาตรการ คือ ขจัดการทุจริต ประพฤติมิชอบ และการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์ใ้ตนหรือกิจการที่ตนมีส่วนได้เสียทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้เกิดความสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน โดยกำหนดว่า ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย ๖ ประการ ดังนี้

(๑) หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมาย มีใช้ตามอำเภอใจหรือตามอำนาจของตัวบุคคล

(๒) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

(๓) หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการพัฒนาขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

^{๕๑} โกวิท วัฒนงาม, การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ชัน แพคเกจจิ้ง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๖๒-๖๓.

(๔) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ

(๕) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึก ในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

(๖) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน^{๕๒}

๒.๔) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๕๒ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวทางของพระราชกฤษฎีกานี้ โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประเทศที่สอดคล้องกับทบทบัญญัติในหมวด ๕ (การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน) และหมวด ๗ (การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน)

สรุปได้ว่า แนวคิดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาจากคำว่า “Good Government” ซึ่งเป็นหลักคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรเพื่อเป็นหลักประกันในการบริหารโครงสร้างและกระบวนการ รวมถึงความสัมพันธ์ของภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจการเมืองและสังคมของรัฐซึ่งเป็นหลักในการบริหารหรือการปกครองที่มีความชอบธรรมนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคม โดยเฉพาะหลักการบริหารจัดการที่ดีจะต้องปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบและหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อแสวงประโยชน์ใส่ตนหรือกิจการที่ตนมีส่วนได้เสียเพื่อให้เกิดความสำนึกและผิตชอบร่วมกัน

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖)

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (๓) เกิดประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

^{๕๒} ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : www.dmr.go.th [๑๐ ส.ค. ๒๕๕๙],

^{๕๓} พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : www.sac.or.th [๒๐ ส.ค. ๒๕๕๙].

ตารางที่ ๒.๑๘ องค์ประกอบของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
บวรศักดิ์ อูวรรณโน (๒๕๔๒, หน้า ๑๙)	องค์ประกอบของการบริหารจัดการที่ดี โดยยึดหลักการพื้นฐานที่ว่า จะจัดการปกครองอย่างไรก็ตามจะต้องจัดให้รัฐบาลมีอำนาจและบทบาทน้อยลงเพื่อให้ประชาชนมีอำนาจมากขึ้น
โกวิท พวงงาม (๒๕๕๙, หน้า ๕๒-๕๓)	หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสมกับการนำมาปรับใช้ในภาครัฐมี ๑๐ องค์ประกอบดังนี้ ๑) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ๒) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) ๓) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) ๔) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ๕) หลักความโปร่งใส (Transparency) ๖) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) ๗) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ๘) หลักนิติธรรม (Rule of Law) ๙) หลักความเสมอภาค (Equality) ๑๐) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒	๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักการมีส่วนร่วม ๕) หลักความรับผิดชอบ ๖) หลักความคุ้มค่า

๒.๔.๔ หลักเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ โดยได้มีการเสนอแนวทางและมาตรการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูก-ปลูกจิตสำนึกและค่านิยมของสังคมไทย มีให้ยึดติดกับระบบทุนนิยมซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของพฤติกรรมทุจริตด้วยการส่งเสริมให้ความรู้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๑) **พระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง** ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความโลภ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ได้รับการเชิดชูสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติว่าเป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทย

และนานาชาติ และสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน โดยขอ
อัญเชิญพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่
๙ ได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัด แบบบูรณาการ ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ ถวาย
สัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ความว่า

“ถ้าทุจริตแม้แต่นิดเดียวก็ขอแข่งให้มีอันเป็นไปพูดอย่างนี้หยาบคายแต่ว่า ขอให้มิอัน
เป็นไป แต่ถ้าสุจริต และมีความตั้งใจมุ่งมั่นสร้างความเจริญก็ขอให้ต่ออายุได้ถึง ๑๐๐ ปี ส่วนคนไหนที่
มีอายุมากขอให้แข็งแรง ความสุจริตจะทำให้ประเทศไทยรอดพ้นอันตราย...”

หลักการสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมี ๓ ประการ คือ “พอประมาณ มีเหตุมีผล
มีภูมิคุ้มกัน” โดยมีเงื่อนไข คือความรู้ควบคู่คุณธรรม ซึ่งคุณธรรมที่สำคัญ คือ “ซื่อสัตย์สุจริต อดทน
อดกลั้น อดออม” หากนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา
ใช้เป็นวิถีชีวิตก็จะสามารถลด “ความโลภ” ให้อยู่ในขอบเขตที่เป็นไปได้ ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในขอบเขต
ของความพอเพียง ไม่มีความต้องการในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ชอบธรรม จึงไม่ใช้อำนาจโดยมิชอบเพื่อตนเอง
และพวกพ้อง ประเทศไทยก็จะหยุดทุจริตได้สำเร็จและ ไม่ทุจริตเสียเอง ตามพระราชบัญญัติที่อัญเชิญ
ข้างต้น^{๕๔}

๒) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สมเด็จพระบรมพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยและชาวโลก ย่อมเป็น
หลักการดำเนินชีวิตที่ป้องกันการทุจริตและการประพฤติมิชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียง^{๕๕}

๓) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี และได้ทรงเน้น
ย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทโดยคำนึงถึงความ
พอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองที่ดี ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน
ในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนใน
ทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้
ดำเนินไปใน ทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความ
พอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้
จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการ
วางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนใน
ชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความ

^{๕๔} โกวิท พวงงาม, การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร :
บริษัท ชัน แพคเกจจิ้ง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๗๗-๗๘.

^{๕๕} พระพรหมบัณฑิต (ประยูรธมมจิตโต), กัมมัทธมสุจริตธรรมสภา โครงการป้องกันการทุจริตตาม
แนวทางพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด แอลซีพี ฐิติพร การพิมพ์, ม.ป.ป.), หน้า ๒.

ชื่อเสียงสุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

๓) **องค์ประกอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนับเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตดำเนินไปในทางสายกลางที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่อันเรียบง่ายของคนไทย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประชาชนทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร และระดับประเทศได้ โดยมีคุณลักษณะสำคัญดังนี้

- ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม งามทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

- ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรมวัฒนธรรมที่ดีงาม คิดถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

- ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่
เงื่อนไขสำคัญเพื่อให้เกิดความพอเพียง การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขคุณธรรม หลักวิชา และเงื่อนไขชีวิตเป็นพื้นฐาน

- เงื่อนไขคุณธรรม เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้ รัก สามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น

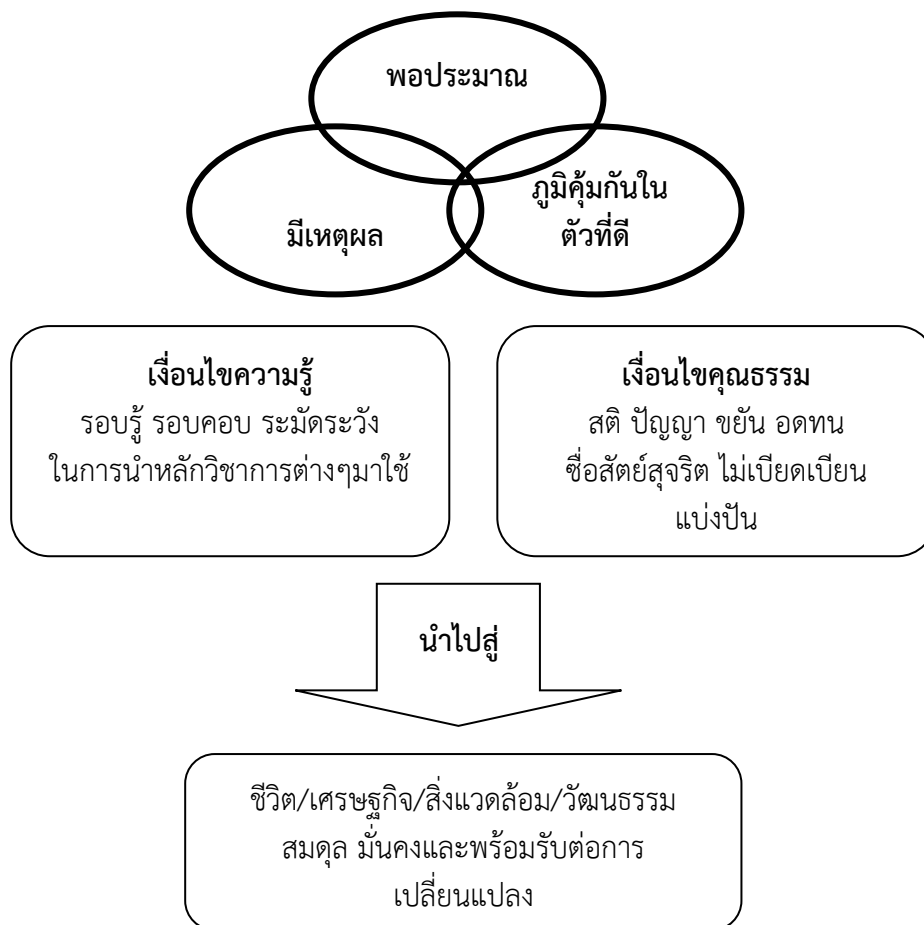
- เงื่อนไขหลักวิชา อาศัยความรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

- เงื่อนไขชีวิต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีสติ และปัญญา บริหารจัดการ การใช้ชีวิตโดยใช้หลักวิชาและคุณธรรมเป็นแนวทางพื้นฐาน^{๕๖}

กล่าวโดยสรุปเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิด/หลักการและแนวทางปฏิบัติของบุคคลและองค์กร โดยคำนึงถึงหลัก ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ หรือความเหมาะสมกับฐานะ ศักยภาพของตนเองและสภาพแวดล้อม ความมีเหตุผลด้วยหลักกฎหมาย ศีลธรรม จรรยา และการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเพื่อเตรียมรับความเปลี่ยนแปลงภายใต้เงื่อนไข การใช้ความรู้ อย่างรอบคอบถูกหลักวิชาการควบคู่กับการมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจและสังคมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ อันเป็นหลักการดำเนินชีวิตป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างยั่งยืนต่อไป

^{๕๖} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ๒๑ เซนจูรี, ๒๕๕๐), หน้า ๖-๑๓.

สรุปเป็นภาพได้ดังนี้

ทางสายกลาง \Rightarrow พอเพียง

แผนภาพที่ ๒.๓ สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : <http://sites.google.com/site/sufficiencyeconomybrr/hlak-3-hwng-2-ngeuxnkhi>

ตารางที่ ๒.๑๙ หลักเศรษฐกิจพอเพียง

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
โกวิท พวงงาม (๒๕๕๙, หน้า ๗๖)	นักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นวิถีชีวิตก็จะสามารถลด “ความโลภ” ให้อยู่ในขอบเขตที่เป็นไปได้ ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในขอบเขตของความ “พอเพียง” ไม่มีความต้องการในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จึงไม่ใช้อำนาจโดยมิชอบ เพื่อตนเองและพวกพ้อง ประเทศไทยก็จะหยุดทุจริตได้สำเร็จ

ตารางที่ ๒.๑๙ หลักเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระพรหมบัณฑิต (ประยูรธมมจิตโต) (ม.ป.ป., หน้า ๒)	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการดำเนินชีวิตที่ ป้องกัน การทุจริต และ ประพฤติมิชอบได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๐, หน้า ๑๘)	การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการ ดำเนินชีวิตได้ไม่ใช่หลักเฉพาะในหมู่คนจนหรือเกษตรกร โดยต้องเกิดจิตสำนึกมีความศรัทธาเชื่อมั่น เห็นคุณค่าและ นำไปปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป ๑) ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัวมุ่งเน้นให้ บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ๒) มีความพอเพียงในระดับชุมชน คนในชุมชนมีการ รวมกลุ่มกัน ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รู้รักสามัคคี สร้าง เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในชุมชน ๓) ความพอเพียงในระดับประเทศ เป็นการบริหารจัดการ ประเทศ โดยเริ่มจากการวางรากฐานให้ประชาชนส่วน ใหญ่อยู่อย่างพอมีพอกินและพึ่งตนเองได้ มีความรู้และ คุณธรรมในการดำเนินชีวิต

๒.๔.๕ การบริหารจัดการด้านความโปร่งใส

การบริหารงานด้วยความโปร่งใสถือเป็นหัวใจหลักที่ทำให้งานต่างๆ ออกมาสมบูรณ์แบบ
และบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการบริหารงานภาครัฐ จำเป็นต้องมี
กระบวนการบริหารที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน และเป็นวิธีการในการป้องกันการทุจริตคอร์รัป
ชันได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันจะเห็นว่า หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ต่างให้ความสนใจและใส่ใจ
ต่อการบริหารงานอย่างโปร่งใส

๑) การบริหารจัดการภาครัฐ

การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม
ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่าย
ราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและรวมกันเป็นพลัง
ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อ
บรรเทา ป้องกัน และแก้ไข เยียวยาภาวะวิกฤตที่จะมีขึ้นในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความ
ยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และ
การปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย
รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

ความโปร่งใส (Transparency) นั้นไม่มีนิยามที่ตายตัว แต่การให้คำนิยามของความโปร่งใส นั้น “ความโปร่งใส” อาจขึ้นอยู่กับความเข้าใจของหน่วยงานที่นำไปใช้รวมทั้งบริบทของสังคมวัฒนธรรม ซึ่งรวมไปถึงค่านิยมและวิถีชีวิต ความโปร่งใสจึงเป็นปรากฏการณ์ที่แตกต่างและหลากหลาย เพราะหน่วยงานในแต่ละแห่ง แต่ละสังคมมีวัฒนธรรมองค์การ ธรรมเนียม และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสังคมหรือหน่วยงานที่ต่างต่างกัน ทั้งยังมีประเด็นเกี่ยวข้องที่ล้วนมีความหลากหลาย เช่น ความโปร่งใสในภาครัฐ อันเป็นผลมาจากนโยบายหน่วยงาน และวิธีปฏิบัติที่จัดช่องทางให้ข้อมูลด้วยวิธีที่เสริมความเข้าใจนโยบายสาธารณะเพิ่มประสิทธิผลของวิถีการเมือง และลดความไม่แน่นอนของนโยบาย เป็นต้น ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับ ความโปร่งใสไว้ว่าสนใจ ดังต่อไปนี้

หลักความโปร่งใสเป็นกระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์ กติกาต่างๆ ที่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในสังคมสามารถถ่ายโอนได้อย่างเป็นอิสระ ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะของทางราชการได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ให้ความหมายหลัก ความโปร่งใสไว้ว่า การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกันและช่วยให้การทำงานของภาครัฐแลภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

ในระดับภาครัฐ การตัดสินใจและการปฏิบัติงานของภาครัฐต้องมีความโปร่งใส ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญในการตัดสินใจลงทุนที่เหมาะสมของภาคธุรกิจ ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐจะช่วยให้ภาคธุรกิจเอกชนและประชาชนตัดสินใจได้ถูกต้อง และประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๑ ช่วยให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริงอันเป็นการส่งเสริมให้มีรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น^{๕๗}

ความโปร่งใสเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เป้าหมายอื่นๆ บรรลุถึงความสำเร็จ เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการบริหารงานของรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งยังเป็นวิธีการในการป้องกันการทุจริตได้ดีที่สุด ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติในหลายๆ วงการ ไม่ว่าจะในภาครัฐ หรือในภาคเอกชนหันมาให้ความสนใจกับความโปร่งใส เพราะมองเห็นประโยชน์ในหลายด้าน ทั้งนี้ สามารถสรุปความสำคัญของความโปร่งใสได้ ดังต่อไปนี้^{๕๘}

(๑) ความโปร่งใสสามารถสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศและเพิ่มความน่าเชื่อถือของสภาพเศรษฐกิจ

^{๕๗}สุดจิต นิमितกุล, กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี ใน การปกครองที่ดี (Good Governance), (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓-๑๔.

^{๕๘}สำนักนายกรัฐมนตรี. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๕), หน้า ๒๖-๒๗.

(๒) ความโปร่งใสมีหน้าที่เป็นเครื่องมือในการเพิ่มการตรวจสอบของภาคเศรษฐกิจและภาครัฐ โดยการตรวจสอบได้จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ถ้าไม่มีความโปร่งใส

(๓) ความโปร่งใสเป็นหัวใจของประชาธิปไตย เพราะความโปร่งใส หมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของรัฐบาลที่มีผลต่อชีวิต และเป็นการมอบอำนาจแก่ประชาชนที่จะเลือกดำเนินชีวิตจากข้อมูลที่ได้รับอันเป็นการสร้างความเท่าเทียม และสร้างทางเลือกให้ประชาชน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญของประชาธิปไตย

(๔) ความโปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในอดีตวาทกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาจะพิจารณาเฉพาะประเด็นเรื่องรายได้ งบประมาณ รายจ่าย และการจ้างงาน แต่ในปัจจุบันวาทกรรมทั้งหลาย ได้นำประเด็นของความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม เขามาเกี่ยวข้องด้วย

(๕) ความโปร่งใสในภาครัฐส่งผลดี ต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และประสิทธิผลของการบริหารนโยบายภาครัฐ และการพัฒนา การเพิ่มความโปร่งใสยังสามารถลดผลเสียของนโยบายรัฐบาล เช่น ช่วยลดระยะเวลาในการเก็บภาษีและการใช้กฎระเบียบที่ซับซ้อน ลดการสิ้นเปลืองและลดปัญหาคอร์รัปชัน

(๖) การรับประกันความโปร่งใส หมายถึง การรับประกันสิทธิของบุคคลในข้อมูลรูปแบบต่างๆ สิทธิเหล่านี้สามารถป้องกันการละเมิดอำนาจที่เกิดขึ้นจากการมีข้อมูลที่ไม่เท่าเทียม (Information Asymmetry) ดังนั้นจึงช่วยลดปัญหาคอร์รัปชันได้ด้วยการรับประกันความโปร่งใสยังส่งเสริมการพัฒนาด้วยการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือหน่วยงานแสดงการตอบโต้ต่อปัญหาปัจจุบันด้วยวิธีการทางการเมือง ทางประชาสังคมและทางเศรษฐกิจอย่างเทียบกัน

(๗) การส่งเสริมความโปร่งใสทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะความโปร่งใสในกระบวนการนโยบาย จะทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและยอมรับนโยบายใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็วและง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้ กระบวนการความโปร่งใส เช่น การให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็น และการแจงนโยบายล่วงหน้า เป็นต้น จะส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายดังกล่าว ประชาชนจะสามารถตัดสินใจนโยบายที่เห็นว่าไม่เหมาะสมและแนะนำ รวมทั้งเรียกร้องนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วความโปร่งใสจะส่งผลให้เกิดการพัฒนา นโยบายที่ดีขึ้น

(๘) ความโปร่งใสนั้นสำคัญต่อภาคประชาชน เพราะการตัดสินใจของรัฐบาลมีผลกระทบต่อประชาชนทุกคน ประชาชนจึงมีสิทธิที่จะรับรู้กระบวนการตัดสินใจของรัฐบาลเพื่อที่จะมั่นใจว่าการตัดสินใจของรัฐบาลนั้นจะส่งผลร้ายแก่ตนเองหรือไม่ซึ่งหากรัฐบาลมีความโปร่งใสก็จะเพิ่มความเชื่อมั่นของ ประชาชนต่อรัฐบาล และการตัดสินใจที่มีความโปร่งใสก็จะมีผลที่น่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น

๒) ตัวชี้วัดและการประเมินความโปร่งใสหน่วยงานภาครัฐ

สถาบันพระปกเกล้าได้ทำการศึกษาและจัดทำดัชนีชี้วัดและการเก็บข้อมูลตามหลักการบริหารจัดการที่ดี โดยได้ออกแบบตัวชี้วัด ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี ๖ ประการดังนี้^{๕๙}

(๑) หลักนิติธรรม ประกอบด้วยหลักย่อย ๗ หลัก คือ

- (๑.๑) หลักการแบ่งแยกอำนาจ
- (๑.๒) หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- (๑.๓) หลักความผูกพันต่อกฎหมายของเจ้าหน้าที่
- (๑.๔) หน่วยงานได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา
- (๑.๕) ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่
- (๑.๖) หน่วยงานยึดหลักการทำงานภายใต้กฎระเบียบสูงสุด
- (๑.๗) หน่วยงานยึดหลักการทำงานภายใต้กฎระเบียบสูงสุด

(๒) หลักคุณธรรม ประกอบด้วยหลักย่อย ๓ หลัก คือ

- (๒.๑) การปลอดการทุจริต
- (๒.๒) การปลอดจากการแทรกแซง
- (๒.๓) การปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ

(๓) หลักความโปร่งใส ประกอบด้วยหลักย่อย ๔ หลัก คือ

- (๓.๑) ความโปร่งใสด้านโครงสร้างของระบบงาน
- (๓.๒) ความโปร่งใสด้านระบบการใช้งาน
- (๓.๓) ความโปร่งใสของระบบการให้โทษ
- (๓.๔) ความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน

(๔) หลักการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยหลักการย่อยสำคัญ ๔ หลัก คือ

- (๔.๑) หลักการให้ข้อมูลข่าวสาร
- (๔.๒) หลักการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- (๔.๓) หลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ
- (๔.๔) หลักการพัฒนาขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๕) หลักความสำนึกความรับผิดชอบ ประกอบด้วยหลักสำคัญ ๖ ประการคือ

- (๕.๑) หน่วยงานมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน
- (๕.๒) หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๕.๓) หน่วยงานมีเป้าหมายอย่างชัดเจน
- (๕.๔) หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน
- (๕.๕) หน่วยงานมีระบบการติดตามประเมินผล
- (๕.๖) หน่วยงานมีแผนสำรอง

(๖) หลักความคุ้มค่า ประกอบด้วยหลักสำคัญ ๓ หลัก คือ

^{๕๙} สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ, **ท้องถิ่นโปร่งใส**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖), หน้า ๔๘-๕๐.

- (๖.๑) การประหยัด
- (๖.๒) การใช้ทรัพยากร
- (๖.๓) ความสามารถในการแข่งขัน

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการด้านความโปร่งใส เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกหน่วยงาน ทุกองค์กรต้องการให้มีขึ้น เพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบเพื่อให้มีการ กระจายประโยชน์ไปสู่สังคมได้ โดยเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นจะต้องมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน และประชาชนได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริงโดยมีดัชนีชี้วัดและการเก็บข้อมูลตามหลักการบริหารจัดการที่ดีเป็นเครื่องมือในการประเมินความโปร่งใสของหน่วยงาน

ตารางที่ ๒.๒๐ แนวคิดเกี่ยวกับความโปร่งใส

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สุจิต นิมิตกุล, (๒๕๔๓, หน้า ๑๓-๑๔)	การบริหารจัดการภาครัฐด้านความโปร่งใสโดยการปรับปรุงกลไกและระบบการทำงานให้มีความโปร่งใสเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มีกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเองและสังคมที่ดี (๒๕๔๒, หน้า ๒๖-๒๗)	ความโปร่งใสเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เป้าหมายอื่นๆ บรรลุถึงความสำเร็จและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบรวมทั้งเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ, (๒๕๕๖, หน้า ๔๘-๕๐)	ตัวชี้วัดและประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐตามหลักการบริหารจัดการที่ดี ๖ ประการ ได้แก่ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักการมีส่วนร่วม ๕) หลักสำนึกความรับผิดชอบ ๖) หลักความคุ้มค่า

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ (Model)

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ (Model) ในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความหมายองค์ประกอบ และการพัฒนารูปแบบดังนี้

๒.๕.๑ ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบในหลายแนวคิดทั้งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันดังนี้

รูปแบบ หมายถึง ลักษณะที่พึงปรารถนาซึ่งมีลักษณะเป็นอุดมคติ หรือเกิดได้ยากในโลกของความเป็นจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เรายากได้กับความสมารถที่จะหาสิ่งที่ต้องการนั้นแตกต่างกันมาก เช่น เมืองในอุดมคติ^{๖๐}

รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัย หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผล ซึ่งกันและกัน เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ^{๖๑}

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา เพื่อนำมาสร้างให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ในลักษณะที่พึงปรารถนาหรือเป็นอุดมคติ

ตารางที่ ๒.๒๑ ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ถวิลรัฐ วรเทพพิพิงษ์ (๒๕๔๐, หน้า ๒๓)	รูปแบบหมายถึง ลักษณะที่พึงปรารถนาซึ่งมีลักษณะเป็นอุดมคติ
อุทุมพร จามรมาน (๒๕๔๑, หน้า ๒๒)	๑) โครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัย ๒) ปัจจัยหรือตัวแปรต่างๆ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและกัน เพื่อให้เข้าใจปรากฏการณ์ในเรื่องที่เกิดขึ้น

๒.๕.๒ ลักษณะของรูปแบบ

ลักษณะของรูปแบบที่ดีหรือรูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ ควรมีข้อกำหนด (Requirement) ๔ ประการ คือ^{๖๒}

๑) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันแบบรวมๆ (Associative Relationship)

๒) รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น สามารถถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกตซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

๓) รูปแบบ ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

๔) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

^{๖๐} ถวิลรัฐ วรเทพพิพิงษ์, การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๔๐), หน้า ๒๓.

^{๖๑} อุทุมพร จามรมาน, “โมเดล (Model)”, วารสารวิชาการ, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒๖ (มีนาคม ๒๕๔๑), หน้า ๒๒.

^{๖๒} Keeves, P. j., Educational research methodology, and measurement: An international handbook, (Oxford, England: Pergamon Press, 1988), P.560.

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของรูปแบบที่ดีควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างสามารถใช้เป็นแนวทางในการทำนายผลและปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้นและสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างทัศนียภาพใหม่

ตารางที่ ๒.๒๒ ลักษณะของรูปแบบ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Keeves (1988, P560)	๑) ควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง ๒) ใช้เป็นแนวทางพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ๓) ชี้ให้เห็นกลไกเชิงเหตุผลเรื่องที่จะศึกษา ๔) เป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่

๒.๕.๓ องค์ประกอบของรูปแบบ

องค์ประกอบของรูปแบบได้มีนักวิชาการทำการศึกษาจากตัวอย่างของรูปแบบจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่าไม่มีปรากฏหลักเกณฑ์ที่เป็นเกณฑ์ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้างส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ที่ผู้สนใจดำเนินการศึกษาส่วนการกำหนดองค์ประกอบรูปแบบในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดองค์การและการบริหารจัดการตามแนวคิดของบราวน์และโมเบิร์ก(Brown and Moberg) โดยได้สังเคราะห์รูปแบบจากแนวคิดเชิงระบบ(System Approach)กับหลักการบริหารตามสถานการณ์(Contingency Approach) โดยกล่าวว่าองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย

- ๑) สภาพแวดล้อม (Environment)
- ๒) เทคโนโลยี (Technology)
- ๓) โครงสร้าง (Structure)
- ๔) กระบวนการจัดการ (Management Process)
- ๕) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)^{๖๓}

นอกจากนี้ องค์ประกอบของรูปแบบเชิงระบบ ประกอบด้วย

- ๑) ปัจจัยนำเข้า
- ๒) กระบวนการ
- ๓) ผลผลิต
- ๔) ข้อมูลย้อนกลับ^{๖๔}

^{๖๓} Brown and Moberg, อ้างใน สมาน อัครภูมิ, “การพัฒนาแบบการบริหารการประถมศึกษา ระดับจังหวัด”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗).

^{๖๔} Ivancevich, J.H.et al., Management: Principles and Functions, (2005), [Online] Source:<http://www.norvathesolybeez.hu/leto/tresek/eng/coldoc>. [20 July 2017].

การพิจารณารูปแบบในลักษณะนี้ถือว่าผลผลิตของระบบเกิดจากการที่มีปัจจัยนำเข้าไปผ่านกระบวนการซึ่งจะจัดกระทำให้เกิดผลผลิตขึ้น และให้ความสนใจกับข้อมูลป้อนกลับจากสภาพแวดล้อมภายนอก

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัว ซึ่งส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะตามที่คุณสนใจจะศึกษาโดยองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วยสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีโครงสร้าง กระบวนการจัดการ การตัดสินใจสั่งการหรือปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลผลิต และข้อมูลย้อนกลับ

ตารางที่ ๒.๒๓ สรุปองค์ประกอบของรูปแบบ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Brown and Mo berg (อ้างใน สมาน อัสวภูมิ) (๒๕๓๗, หน้า ๑๖)	๑) สภาพแวดล้อม ๒) เทคโนโลยี ๓) โครงสร้าง ๔) กระบวนการจัดการ ๕) การตัดสินใจ
Ivencevich, J.H.et.al (1989)	๑) ปัจจัยนำเข้า ๒) กระบวนการ ๓) ผลผลิต ๔) ข้อมูลป้อนกลับจากสภาพแวดล้อม

๒.๖ หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เน้นในเรื่องของเหตุผล ผลของการกระทำ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำในเชิงบวกและการกระทำในเชิงลบ หลักธรรมในพระพุทธศาสนามีส่วนสำคัญต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะสังคมไทย ซึ่งผูกพันกับพระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากระบบสังคม ประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนพฤติกรรมของคนในสังคมที่แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงคุณธรรม จริยธรรมภายในจิตใจของบุคคล การคอร์รัปชันถือเป็นภัยร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศมาอย่างยาวนาน สาเหตุของการคอร์รัปชันที่แท้จริงนั้น เกิดจากมนุษย์ทั้งสิ้น การแก้ปัญหาต้องแก้ที่ตัวมนุษย์เอง ซึ่งพระพุทธศาสนาได้เสนอหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันไว้ ดังนี้

หลักธรรมที่ ๑ คีล ๕ เป็นพื้นฐานที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงสั่งสอนให้ชาวพุทธทุกคนยึดถือปฏิบัติเป็นหลักสำคัญของชีวิต ซึ่งประกอบไปด้วย^{๖๕}

ศีลข้อที่ ๑ การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต การเบียดเบียน ทำลายชีวิตหรือทำให้เกิดความลำบาก ซึ่งอาจรวมหมายถึง สิทธิมนุษยชนด้วย ซึ่งครอบคลุมทั้งคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ

^{๖๕} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๘๖/๒๔๖.

ศีลข้อที่ ๒ การงดเว้นจากการเบียดเบียนเอาของๆผู้อื่นโดยที่เจ้าของมิได้ยินยอม ซึ่งอาจรวมหมายถึง การต่อต้านการละเมิดสิทธิ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ ซึ่งเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความทุกข์ให้แก่เจ้าของและเป็นกรรมฝ่ายดำติดตัวผู้กระทำ

ศีลข้อที่ ๓ การงดเว้นจากการประพฤติดิดล่วงละเมิดสิทธิทางเพศของผู้อื่น ซึ่งอาจรวมถึง การปกป้องสิทธิมนุษยย์ตั้งแต่วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ ไปจนถึงวัยชรา เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมต้องการความปลอดภัยให้กับตนเองเป็นหลัก

ศีลข้อที่ ๔ การงดเว้นจากการเจรจาในสิ่งที่ไม่เป็นความจริงหรือพูดให้คนอื่นได้รับความเสียหาย ซึ่งอาจรวมถึง การไม่ละเมิดสิทธิในการรับรู้ข่าวสาร มีความโปร่งใสในการให้ข้อมูล และสร้างเสรีภาพให้เกิดขึ้นในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆอย่างเป็นธรรม

ศีลข้อที่ ๕ การงดเว้นจากของมีนเมา ยาเสพติด อบายมุขต่างๆ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของประชาชน ซึ่งอาจรวมถึงนโยบายของภาครัฐต้องมีความจริงใจ ไม่มอมเมาประชาชนให้ขาดสติในการดำเนินชีวิต ดูแลเอาใจใส่ด้านต่างๆ สวัสดิการสังคมที่ควรจะได้รับ ประชาชนจะเห็นด้วยปัญญาเองว่า รัฐได้เดินตามนโยบายที่ได้ให้ไว้กับประชาชนอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า สภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน มีการทุจริตและประพฤติดิดชอบทั้งในและนอกวงราชการอยู่ทั่วไป จนเป็นที่ห่วงใยกันว่า การทุจริตต่อหน้าที่กำลังกลายเป็นสนิมร้ายที่บ่อนทำลายประเทศชาติอยู่ในขณะนี้ ทั้งนี้เพราะการทุจริตต่อหน้าที่เมื่อผนวกเข้ากับคตินี้ว่า “มือใครยาวสาวได้สาวเอา” ย่อมนำสังคมไปสู่การแก่งแย่งแข่งขันในลักษณะที่ว่า “แย่งอาหารกันกิน แย่งถิ่นกันอยู่ แย่งคู่กันพิชิตแย่งอำนาจกันเป็นใหญ่” การแตกความสามัคคี กลายเป็นสนิมที่กัดกร่อนโครงสร้างสังคมจากภายใน ที่รอวันล่มสลายถ้าถูกระทบด้วยภัยจากภายนอกในอนาคต

สภาพสังคมที่ดาดซ้นไปด้วยการทุจริตและประพฤติดิดชอบทั้งในและนอกวงราชการนี้ แสดงให้เห็นถึงความย่อหย่อนในการรักษาศีล ๕ เพราะวาประโยชน์เช่นทรัพย์สินเงินทองที่บุคคลประพฤติดิดทุจริตแล้วได้มานั้น จัดเป็นอทินนาทานคือการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ซึ่งนับเป็นการละเมิดศีลห้าข้อที่ ๒ ที่มีคำสมาทานว่า “อทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบทคืองดเว้นการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้”

การงดเว้นจากการทุจริตท่านเรียกว่า วิริติ มี ๓ ประการ คือ ๑) สัมปัตตวิริติ เว้นสิ่งประจวบเฉพาะหน้า คือ เว้นเมื่อประสบเหตุจงใจให้ทำการทุจริตแล้วงดเว้นเสียได้ไม่ทำผิดศีล เพราะมีหิริ ความอายชั่ว โอตตปปะ ความกลัวบาป ๒) สมาทานวิริติ เว้นด้วยการสมาทาน คือ ได้สมาทานศีลไว้แล้วเมื่อประสบเหตุจงใจให้ทำการทุจริตทั้งงดเว้นได้ตามที่สมาทานไว้ก่อนแล้ว ๓) สมุจเฉทวิริติ เว้นได้เด็ดขาดคือ การงดเว้นการทุจริตของพระอรหันต์ทั้งหลาย ผู้ไม่มีแม้แต่ความคิดที่จะประกอบกรทุจริตนั้น จะเห็นได้ว่า ศีล ๕ เป็นพื้นฐานสำคัญในการที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในระดับต้นได้ ศีล ๕ เป็นหลักธรรมที่ใกล้ชิดกับคนไทยมากที่สุด และเป็นวินัยพื้นฐานที่ถือปฏิบัติควบคู่กับการปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ก่อให้เกิดความสงบสุข ปราศจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน

หลักธรรมที่ ๒ โลกบาลธรรม เป็นธรรมคุ้มครองรักษาโลกและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันจากภายในสู่ภายนอก เป็นธรรมะที่สำคัญที่ใช้ควบคุมจิตใจมนุษย์ให้อยู่ในความดี ใช้ในการ

ดำเนินชีวิต และอยู่ร่วมกันของคนในสังคม การดำเนินงานและการปฏิบัติหน้าที่ เป็นธรรมะที่ช่วยป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันจากภายในตัวบุคคล สร้างสังคมสุจริตดีงามและยั่งยืน มี ๒ ประการ^{๖๖} คือ

๑. หิริ ความละอายแก่ใจ หมายถึง ละอายต่อการทำความชั่ว มองเห็นความชั่วว่าเป็นสิ่งที่น่าละอาย น่ารังเกียจ ไม่ควรทำ ความชั่วเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ เช่น การด่าว่ากัน การพุดตู่ถูกกัน ทำร้าย รบฆ่าฟันกัน การลักขโมย เป็นต้น ธรรมคือ หิริ ความละอายแก่ใจจะป้องกันไม่ให้กระทำความชั่วเช่นนั้น

๒. โอตตปปะ ความเกรงกลัว หมายถึง เกรงกลัวต่อการทำความชั่ว มองเห็นผลของการทำความชั่วจะทำให้ตนได้รับความเดือดร้อน เช่น ด่าเขาเขาด่าตอบ ผู้อื่นทำร้ายตน ตนก็ต้องทำร้ายผู้อื่น ผู้ที่กระทำความชั่วนอกจากจะได้รับผลในปัจจุบันแล้ว เมื่อตายไปก็ต้องได้รับผลกระทบต่ออีก ธรรมคือโอตตปปะ ความเกรงกลัวบาปจะป้องกันไม่ให้ทำชั่วและไม่ต้องได้รับความเดือดร้อนที่มีสาเหตุมาจากการทำความชั่วนั้น

การพัฒนาทุกอย่างเริ่มต้น เพราะว่ามีมนุษย์เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ดังคำกล่าวที่ว่า “พัฒนาชาติให้เริ่มที่ประชาชน พัฒนาคนให้เริ่มที่ใจ” การพัฒนาอะไรให้เริ่มที่ตัวเราเองก่อน นั่นคือการพัฒนาประเทศชาติเริ่มจาก การพัฒนาประชาชนที่พัฒนาดีแล้ว ย่อมกลายเป็นพลังขับเคลื่อนสังคมทุกภาคส่วน ให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยกันสิ่งสำคัญในการพัฒนาสังคมอยู่ที่การพัฒนาคนให้เป็นสัตบุรุษคือเป็นคนดี ซึ่งธรรมทั้ง ๒ ประการ คือหิริและโอตตปปะเป็นธรรมขั้นพื้นฐานของการปฏิบัติหน้าที่ให้สุจริต ผู้ประพฤตสุจริตย่อมมีชีวิตที่เป็นสุข ในบรรดาธรรมเครื่องคุ้มครองโลกทั้งสองอย่างนั้น

หิริความละอายชั่ว หมายถึง ความละอายต่อการทำบาปกรรม หรือความชั่วทั้งปวงเป็นการมองเห็นความชั่วหรือบาปกรรมว่าเป็นสิ่งสกปรกที่ไม่ควรข้องแวะด้วย ทั้งนี้เพราะเชื่อมั่นในความดี และศรัทธาของตนจนไม่ประสงค์จะลดตัวลงไปเกลือกกลั้วกับความชั่วทั้งหลาย ท่านเปรียบหิริเหมือนความรู้สึกของคนที่อาบน้ำชำระล้างร่างกายจนสะอาดหมดจดแล้ว ย่อมไม่ประสงค์จะให้ร่างกายไปแปดเปื้อนกับสิ่งสกปรกอีก

โอตตปปะ เป็นความกลัวบาป หมายถึง ความกลัววิบากหรือผลของความชั่วจะตามมาสร้างความทุกข์ให้กับชีวิต ความกลัวผลร้ายที่จะตามมานี้สามารถห้ามมิให้คนทำชั่วได้ ผลร้ายนั้นเป็นได้ทั้งความทุกข์ในชาตินี้และในชาติหน้า ท่านเปรียบโอตตปปะเหมือนความรู้สึกของคนที่เห็นถ่านเพลิงติดไฟลูกโชนแล้วไม่กล้าจับเพราะกลัวความร้อนเผามือตน^{๖๗}

ในสติสูตร พระพุทธเจ้าตรัสว่า หิริและโอตตปปะนี้เป็นเหตุให้เกิดการสำรวมอินทรีย์คือตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ และการสำรวมอินทรีย์เป็นพื้นฐานของการรักษาศีลดังพระบาลีที่ว่า “หิโรตตปเป สติ หิโรตตปเป สัมปัน นัสสะ อุปะนิสะสัมปันโน โหติ อินทริยะะ สังวะโร” แปลความว่า “เมื่อหิริและโอตตปปะมีอยู่ อินทรีย์สังวรชื่อว่า มีเหตุสมบูรณสำหรับผู้ที่สมบูรณด้วยหิริและโอตตปปะ เมื่ออินทรีย์สังวรมีอยู่ ศีลชื่อว่า มีเหตุสมบูรณ สำหรับผู้ที่สมบูรณด้วยอินทรีย์สาร” การงดเว้นจากการทุจริตและประพฤตมิชอบจะคงอยู่อย่างยั่งยืนก็ต่อเมื่อมีหิริและโอตตปปะเป็นพื้นฐาน ถ้าปราศจาก

^{๖๖} พ.อ. (ไทย) ๓๒/๖/๖๙๑.

^{๖๗} พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), กัณท์เทศน์ สุจริตธรรมคาถา, โครงการป้องกันการทุจริตตามแนวพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด แอลซีพี ฐิติพร การพิมพ์, ม.ป.ป.), หน้า ๒.

หลักธรรมนี้แล้วคนย่อมสามารถที่จะทำการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ตลอดเวลา ดังนั้น การปลูกฝังธรรมทั้ง ๒ ประการให้เป็นธรรมประจำใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ นั่นคือ มีหิริ ความละอายที่จะทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีโอตตปปะความกลัวผลร้ายของการทุจริตและประพฤติมิชอบนั้น

โอตตปปะ ความกลัวบาปเกิดจากการนึกถึงภัยหรือความทุกข์ที่เป็นผลจากการทำบาป ความกลัวบาปที่ควรนึกถึงมี ๔ ประการ คือ

(๑) อัตตานุวาทภัย ความกลัวถูกตนเองตำหนิติเตียน หมายถึง กลัวการมีวิปปฏิสารหรือความสำนึกผิดที่จะคอยติดตามเผาผลาญจิตใจ

(๒) ปราณูวาทภัย ความกลัวผู้อื่นติเตียน หมายถึง กลัวการถูกสังคมประณาม หรือกลัวการถูกสื่อมวลชนประจาน เป็นต้น

(๓) ทัณฑภัย ความกลัวถูกลงอาญา หมายถึง กลัวโทษปรับจอบจำหรือประหารชีวิต รวมทั้งการถูกยึดทรัพย์ตามที่กฎหมายกำหนด

(๔) ทุกติภัย ความกลัวทุกคติ หมายถึง กลัวการรับโทษในนรก เป็นต้น ภายหลังจากสิ้นชีวิตไปแล้ว

สำหรับสังคมไทยปัจจุบันโอตตปปะ ความกลัวผลบาปในชาติปัจจุบันควรได้รับการเน้นย้ำเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเรื่องทัณฑภัยคือกระบวนการใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงจะมีผลเป็นเครื่องกระตุ้นโอตตปปะให้ทำหน้าที่เป็นภูมิคุ้มกันมิให้ทำการทุจริต

สรุปได้ว่า หิริโอตตปปะ เป็นธรรมคุ้มครองโลกชั้นพื้นฐานของการปฏิบัติหน้าที่ให้สุจริต ซึ่งธรรมทั้ง ๒ ประการพิจารณาได้ดังนี้ (๑) หิริ ความละอายชั่ว หมายถึง ละอายต่อการทำบาปกรรมหรือความชั่วทั้งปวง เชื่อมมั่นในความดี (๒) โอตตปปะ ความกลัวบาปเกิดจากการนึกถึงภัยหรือความทุกข์ที่เป็นผลมาจากการทำบาป ได้แก่ ความกลัวถูกตำหนิติเตียนทั้งตนเองและผู้อื่น ความกลัวถูกลงอาญา ความกลัวตกนรก โดยเฉพาะเรื่องการทัณฑภัยคือกระบวนการใช้กฎหมาย ลงโทษผู้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงจะมีผลเป็นเครื่องกระตุ้นโอตตปปะให้ทำหน้าที่เป็นภูมิคุ้มกันมิให้ทำการทุจริต เนื่องจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างไม่ว่าจะเป็นปัญหาต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่สามารถกระทำได้โดยการบังคับใช้กฎหมายกับหน่วยงานภาครัฐได้อย่างเดียว หากแต่ควรเป็นการสร้างค่านิยม จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยภาพรวม

หลักธรรมที่ ๓ สัปปุริสธรรม หมายถึง ธรรมของสัตบุรุษ ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี ธรรมของผู้ดี เป็นหลักธรรมที่ทำให้เป็นที่สมบูรณ์สามารถนำหมู่ชนและสังคมไปสู่สันติสุขและความสวัสดิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นหลักธรรมสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันจากตัวบุคคล ตลอดจนสังคมภายนอก มี ๗ ประการ^{๖๘} คือ

๑. ธัมมัญญตา ความเป็นผู้รู้จักเหตุ เช่น รู้จักว่าการทำความดีเป็นเหตุแห่งความสุข ความขยันเป็นเหตุแห่งความสำเร็จ ความเกียจคร้านเป็นเหตุแห่งความล้มเหลว การทำความชั่วเป็น

^{๖๘} วจ.สตุตทก.(ไทย) ๒๓/๖๕/๑๑๔.

ความทุกข์ เป็นต้นและรู้ว่าเมื่อเกิดมีผลขึ้นมาแล้วมันจะต้องมีเหตุ ไม่ใช่มีสิ่งใดที่เกิดขึ้นมาลอยๆ โดยไม่มีเหตุเลย เมื่อรู้ว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดผลดี อะไรเป็นเหตุให้เกิดผลชั่ว แล้วพยายามหลีกเลี่ยง หรือละเหตุที่จะให้เกิดผลชั่ว แล้วหันมาทำแต่เหตุที่จะให้เกิดผลดี

๒. อดัตถัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักผล เช่น รู้จักว่าความสุข เป็นผลแห่งการทำความดี ทุกข์เป็นผลแห่งการทำความชั่ว สบไล้ได้เป็นผลแห่งความขยันความตั้งใจเรียน สบไล้ตกก็ทราบว่าเป็นผลแห่งความเกียจคร้าน ความไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น แล้วพยายามแสวงหาแต่ผลดีโดยการทำความดี

๓. อดัตถัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักตน คือ ต้องรู้สึกตัวอยู่เสมอว่า เรามีชาติ มีเพศ มีตระกูล ยศ ศักดิ์ สมบัติ บริวาร ความรู้ความสามารถ กำลัง ความถนัด และคุณธรรม แค่นั้น เพียงไร แล้วต้องประพฤติตนให้สมกับภาวะนั้นๆ และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป

๔. มัตถัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักประมาณ คือ รู้จักความพอดีเช่นในการแสวงหาเครื่องยังชีพก็ต้องแสวงหาในทางที่ชอบธรรม ไม่โลภมากเกินไปเมื่อหามาได้แล้วก็ต้องรู้จักประมาณในการใช้จ่ายด้วย ต้องไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไปนัก และต้องไม่ฝืดเคืองจนเกินไปด้วย

๕. กาลัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสมและระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจการกระทำหน้าที่การงานต่างๆ เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมแก่เวลา เป็นต้น ถ้าผิดพลาดในเรื่องกาลเวลาดังกล่าว นอกจากจะไม่ได้รับผลสำเร็จแล้ว ยังอาจจะได้รับผลเดือดร้อนในภายหลังอีกด้วย เช่น การไปสอบไม่ทันเวลา เป็นต้น

๖. ปริสัจญญาตา ความเป็นผู้รู้จักบริษัท ประชุมชน และสังคม ว่าสังคมใดควรที่จะเข้าไปร่วมด้วย สังคมใดควรหลีกเลี่ยงให้ห่างไกล รวมทั้งรู้กิจการที่ประพฤติดต่อบุคคลหรือสังคมนั้น ๆ ว่า เมื่อเข้าสังคมนี้อาจต้องประพฤติตัววางตัวอย่างใด จะต้องพูดอย่างไร ต้องรู้มารยาทในสังคมนั้นๆ จะได้ไม่เคอะเขินเวลาอยู่ที่ประชุมชน คือ ต้องทำตัวเข้ากับสังคมได้โดยถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

๗. บุคคลปริปัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักเลือกบุคคล ว่า บุคคลนี้เป็นคนดี ควรคบ ผู้นี้เป็นคนไม่ดี ไม่ควรคบ เป็นต้น เพราะในสังคมต่างๆ ไปย่อมมีทั้งคนดีคนชั่วด้วยกันทั้งนั้น จึงต้องรู้จักเลือกคบคน เพราะการคบคนดีย่อมเป็นศรีแก่ตน คบคนชั่วจะพาตัวให้บรลัย รวมทั้งรู้ความแตกต่างแห่งบุคคลว่า โดยอัธยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น ใครยิ่งหรือหย่อนอย่างไร และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลที่จะสนทนากับบุคคลด้วยดีว่าจะใช้ถ้อยคำ จะดำหนิ ยกย่อง หรือแนะนำพร้าสอนอย่างไรจึงจะได้ผลดี เป็นต้น

ในชีวิตประจำวันนั้น บุคคลใดมีคุณธรรมของมนุษย์ที่แท้ ๗ ประการ และสามารถประพฤติได้อย่างถูกต้องตามหลักการเหล่านี้โดยสมบูรณ์แล้ว ผู้นั้นย่อมชื่อว่า เป็นผู้ที่พระพุทธเจ้าทรงยกย่องว่าเป็น "สัตบุรุษ" หรือ "คนดีแท้" หรือ "มนุษย์โดยสมบูรณ์" การกระทำหรือพฤติกรรมของเขา ย่อมเหมาะสมถูกต้องปราศจากความผิดพลาด นำประโยชน์มาให้ทั้งแก่ตนเองและสังคมโดยรวม คนดีแท้ที่อยู่ในสังคมใดย่อมเอื้ออำนวยประโยชน์สันติสุขแก่สังคมนั้นผู้ประสงค์จะให้การดำเนินชีวิตประจำวันไปโดยราบรื่นเรียบร้อย เป็นสุขช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติได้ จะต้องมีความดีของมนุษย์โดยสมบูรณ์ดังกล่าว

หลักธรรมที่ ๔ หลักกรรม ในพระพุทธศาสนา กรรม เป็นหลักของการทำดีได้ดี การทำชั่วได้ชั่ว วิบากกรรมจากการประพฤตินในทางดีหรือทางชั่ว หากประพฤตินในทางทุจริต คดโกง กระทำการฉ้อราษฎร์ บังหลวง ต้องถูกขุดใช้กรรมทั้งในโลกนี้และโลกหน้า มี ๓ ประการ^{๒๙} คือ

๑. การกระทำทางกาย เรียกว่า **กายกรรม** จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ กายสุจริต (การทำดีทางกาย) กายทุจริต (การทำชั่วทางกาย)

ตารางที่ ๒.๒๔ แสดงการกระทำและผลของการกระทำทางกาย

กายสุจริต (การทำดีทางกาย)	กายทุจริต (การทำชั่วทางกาย)
๑. เว้นจากการฆ่าสัตว์	๑. การฆ่าสัตว์
๒. เว้นจากการลักทรัพย์	๒. การลักทรัพย์
๓. เว้นจากการประพฤตินผิดในกาม	๓. การประพฤตินผิดในกาม

๒. การกระทำทางวาจา เรียกว่า **วจีกรรม** จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ วจีสุจริต (การทำดีทางวาจา) วจีทุจริต (การทำชั่วทางวาจา)

ตารางที่ ๒.๒๕ การกระทำทางวาจาและผลของการกระทำ

วจีสุจริต (การทำดีทางวาจา)	วจีทุจริต (การทำชั่วทางวาจา)
๑. เว้นจากการพูดเท็จ พูดหลอกลวง	๑. การพูดเท็จ พูดหลอกลวง
๒. เว้นจากการพูดส่อเสียด	๒. การพูดส่อเสียด
๓. เว้นจากการพูดคำหยาบ	๓. การพูดคำหยาบ
๔. เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ	๔. การพูดเพ้อเจ้อ

๓. การกระทำทางใจ เรียกว่า **มโนกรรม** จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ มโนสุจริต (การทำดีทางใจ) และมโนทุจริต (การทำชั่วทางใจ)

ตารางที่ ๒.๒๖ แสดงผลของการกระทำทางวาจา

มโนสุจริต (การทำดีทางใจ)	มโนทุจริต (การทำชั่วทางใจ)
๑. ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น	๑. มีความโลภอยากได้ของผู้อื่น
๒. ไม่คิดมุ่งร้ายต่อผู้อื่น	๒. คิดมุ่งร้ายต่อผู้อื่น
๓. ไม่เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม	๓. เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม

หลักธรรมที่ ๕ อปริหานิยธรรม

หลักอปริหานิยธรรม ๗ หมายถึง “ธรรมอันเป็นเหตุแห่งความไม่เสื่อม” หรือหมายความว่า “ไม่เป็นเหตุแห่งความหายนะ” โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) ความเป็นมาของหลักอปริหานิยธรรม ๗

^{๒๙}อง.ติก.(ไทย) ๒๐/๒/๑๔๐.

ในพระสุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค มหาปรินิพพานสูตร พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับ วัสสการ พราหมณ์ ถึงอุปทานิยธรรม ไว้ว่าพระผู้มีพระภาครับสั่งกะวัสสการพราหมณ์ อามาศย์ ผู้ใหญ่ในมคธรัฐว่า “ดูกรพราหมณ์ สมัยหนึ่งเราอยู่ที่สารันทเจตีย์เขตเมืองเวสาลีนี้ ณ ที่นั้นเราได้ แสดงอุปทานิยธรรมทั้ง ๗ นี้ แก่พวกเจ้าวัชชี ก็อุปทานิยธรรมทั้ง ๗ นี้ จักตั้งอยู่ในพวกเจ้าวัชชีและ พวกเจ้าวัชชีจักสนใจในอุปทานิยธรรม ทั้ง ๗ นี้ อยู่เพียงใด พราหมณ์พึงหวังได้ซึ่งความเจริญ อย่างเดียว ไม่มีเสื่อม เพียงนั้น”^{๗๐}

มีพระบาลีก้าวไว้ในมหาปรินิพพานสูตรว่า “สตต โว ภิกขเว อุปทานิเย ฌมเม เทเสสุสามิ” แปลว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลายเราจักแสดง ซึ่งธรรมทั้งหลาย ไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เจ็ดประการ แก่เธอทั้งหลาย”^{๗๑}

ในพระมหาปรินิพพานสูตรที่พระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสถึง อุปทานิยธรรม ที่ยกมาอ้างไว้ ข้างต้น จะเห็นได้ว่า อุปทานิยธรรม หมายถึง ธรรมซึ่งทำให้เกิดความเจริญฝ่ายเดียว ไม่มีฝ่ายเสื่อม และนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาก็ได้อธิบายให้ความหมายไว้เช่นเดียวกัน ดังนี้ อุปทานิยธรรม กล่าวได้ว่า “ธรรมเป็นที่ตั้งของความไม่เสื่อม หรือธรรมไม่เป็นที่ตั้งของความเสื่อม”^{๗๒} ธรรมที่ทำให้ไม่ เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว”^{๗๓} จะไม่ประสพความเสื่อมเลย ตราบเท่าที่ยังมีการปฏิบัติตาม ธรรมเหล่านี้^{๗๔} เป็น ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความเจริญอย่างเดียว ไม่นำไปสู่ความเสื่อมเลย”^{๗๕}

หลักคำสอนเรื่องอุปทานิยธรรมในพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในสารันทสูตร และมหาปรินิพพานสูตร แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คือ ราชอุปทานิยธรรม หรือ วัชชีอุปทานิยธรรม ซึ่งตรัสไว้สำหรับกษัตริย์แห่งแคว้นวัชชีซึ่งปกครองกันแบบสามัคคีธรรม และภิกษุอุปทานิยธรรม ซึ่งตรัสไว้ สำหรับภิกษุ ธรรมสำคัญ ๒ หมวดนี้ พระพุทธเจ้าตรัสกับเจ้าลิจฉวีที่สารันทเจตีย์ ใกล้พระนครเวสาลี และตรัสเนื่องจากทรงปรารถนาของพระเจ้าวาตคัตตรุ กษัตริย์ผู้ครองแคว้นมคธ จะทำสงคราม กับแคว้นวัชชี ได้ทรงส่งวัสสการพราหมณ์มาเฝ้าพระพุทธเจ้าขณะประทับอยู่ที่ภูเขาคิชฌกูฏ เขตกรุงราชคฤห์ เพื่อขอทราบความเห็นของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับการทำสงครามกับแคว้นวัชชี^{๗๖} ซึ่งอุปทานิยธรรม ๒ ส่วนนี้ สามารถแยกออกได้ดังนี้

ราชอุปทานิยธรรม เป็นธรรมที่พระพุทธเจ้าแสดงแก่เจ้าลิจฉวี แคว้นวัชชี เพื่อป้องกันความเสื่อม จากความสามัคคีที่มีมานานได้ จนทำให้บ้านเมืองมีความเจริญรุ่งเรืองไม่มีแคว้นใดกล้าที่จะเข้ามารุกราน ซึ่ง อุปทานิยธรรม ที่พระพุทธเจ้าแสดงแก่เจ้าลิจฉวีทั้งหลาย ในพระไตรปิฎกเรียกว่า “ราชอุปทานิยธรรม”

^{๗๐}ที.ม. (ไทย) ๑๓/๖๙/๒๓๐.

^{๗๑}ที.ม. (ไทย) ๑๓/๖๙/๒๓๒.

^{๗๒}สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์, **ธรรมานุกรม**, (กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๑๕), หน้า ๑๓๔.

^{๗๓}พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๒๓๘.

^{๗๔}พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตถาโณ), **ธรรมาธิปไตย**, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๓๕), หน้า ๑๔.

^{๗๕}พระเมธีรัตนติก (จรรยา ชินวิโส), **เก็บเพชรจากคัมภีร์พระไตรปิฎก**, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๑๖.

^{๗๖}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๖.

หมายถึงอภิธานิยธรรม สำหรับพระราชอาผู้ปกครองบ้านเมืองหรือ “วัชชืออภิธานิยธรรม” หมายถึงอภิธานิยธรรม สำหรับชาววัชชี่ที่ปกครองด้วยหลักสามัคคีธรรม

อภิธานิยธรรม พระพุทธเจ้าทรงตรัสไว้ในสารันทสูตรแก่เจ้าลิจฉวีทั้งหลาย แห่งแคว้นวัชชี่ ซึ่งปกครองกันแบบสามัคคีธรรม และวัสสการสูตรทรงตรัสแก่วัสสการ พราหมณ์ อำมาตย์ ผู้ใหญ่ในมครรัฐ ดังมีรายละเอียดที่กล่าวถึงธรรม ๗ ประการ ในสารันทสูตรว่า

พระผู้มีพระภาคได้ตรัสแก่เจ้าลิจฉวีเหล่านั้นว่า

ดูกรลิจฉวีทั้งหลาย เราจักแสดงอภิธานิยธรรม ๗ ประการ แก่ท่านทั้งหลายท่านทั้งหลายจงฟัง จงใส่ใจให้ดี เราจักกล่าว เจ้าลิจฉวีเหล่านั้นทูลรับพระผู้มีพระภาคแล้วพระผู้มีพระภาคได้ตรัสว่า ดูกรลิจฉวีทั้งหลาย อภิธานิยธรรม ๗ ประการเป็นไฉน คือ ชาววัชชี่จักหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ เพียงใด ชาววัชชี่พึงหวังความเจริญได้แน่นอน ไม่พึงหวังความเสื่อมเลย เพียงนั้น ชาววัชชี่เมื่อประชุมก็จักพร้อมเพรียงกันประชุม เมื่อเลิกประชุม ก็พร้อมเพรียงกันเลิกประชุมและจักพร้อมเพรียงช่วยกันทำกิจที่ควรทำเพียงใด ชาววัชชี่ พึงหวังความเจริญได้แน่นอน ไม่พึงหวังความเสื่อมเลย เพียงนั้น ชาววัชชี่จักไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว ประพฤติมั่นอยู่ในธรรมของชาววัชชี่ครั้งโบราณตามที่ท่านบัญญัติไว้ เพียงใด ชาววัชชี่พึงหวังความเจริญได้แน่นอน ไม่พึงหวังความเสื่อมเลย เพียงนั้น ชาววัชชี่จักสักการะ เคารพ นับถือ บูชาท่านวัชชี่ผู้ใหญ่ทั้งหลาย และจักสำคัญถ้อยคำแห่งท่านเหล่านั้นว่าเป็นถ้อยคำอันตนพึงเชื่อฟัง เพียงใด ชาววัชชี่พึงหวังความเจริญได้แน่นอน ไม่พึงหวังความเสื่อมเลย เพียงนั้น ชาววัชชี่จักไม่ข่มขืนบังคับปกครองหญิงในสกุล เพียงใดชาววัชชี่พึงหวังความเจริญได้แน่นอน ไม่พึงหวังความเสื่อมเลย เพียงนั้น ชาววัชชี่ยังคงสักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจตีสถานของชาววัชชี่ ทั้งภายในและภายนอก และไม่ลบหลู่พิธีกรรมอันชอบธรรม ซึ่งเคยให้เคยทำแก่เจตีสถานเหล่านั้น เพียงใด ชาววัชชี่พึงหวังความเจริญได้แน่นอน ไม่พึงหวังความเสื่อมเลย เพียงนั้น ชาววัชชี่จักถวายความอารักขา ความคุ้มครอง ป้องกันโดยชอบธรรมในพระอรหันต์ทั้งหลาย เป็นอย่างดี ด้วยหวังว่า ไฉนพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังไม่มาพึงมาสู่แคว้นแคว้น และที่มาแล้วพึงอยู่เป็นสุขเพียงใด ชาววัชชี่พึงหวังความเจริญได้แน่นอน ไม่พึงหวังความเสื่อมเลย เพียงนั้น

ดูกรลิจฉวีทั้งหลาย อภิธานิยธรรม ๗ ประการนี้ จักตั้งอยู่ในชาววัชชี่ และชาววัชชี่ยังปรากฏอยู่ใน อภิธานิยธรรม ๗ ประการนี้ เพียงใด ชาววัชชี่พึงหวังความเจริญได้แน่นอนไม่พึงหวังความเสื่อมเลย เพียงนั้น^{๗๖๗}

สรุปได้ว่า ราชอภิธานิยธรรม หรือวัชชืออภิธานิยธรรม คือ ธรรมที่นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียว ไม่มีผลไปในทางที่เสื่อมมี ๒ ส่วนคือราชอภิธานิยธรรม และภิกขุอภิธานิยธรรม สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมืองมี ๗ ประการ ได้แก่

(๑) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์(to hold regular and frequent meeting)

^{๗๖๗} อัง.สตุตตก. ๓๓๗/๑๘/๓๖-๓๗.

(๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ พร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลาย (to meet together in hamony disperse in harmony, and their business and duties in harmony)

(๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังมิได้บัญญัติไว้ อันขัดต่อหลักการเดิม ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ ตามหลักการเดิม ถือปฏิบัติมั่นตามวัชชีธรรม ตามที่วางไว้เดิม (to introduce noi revolutionary orinance, or break up no established ordinance, but abide by the original fundamental vajjian norm, and principles)

(๔) ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววัชชี เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่าน ว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง (to honour and respect the elders among the vajjians and deen them worthy of listening to)

(๕) บรรดากุลสตรีกุลมารีทั้งหลาย ให้อยู่ดีโดยมิได้ข่มเหง หรือฉุดคร่าขึ้นใจ (the women and girls of the families arew to dwell without being forced or abduvcted)

(๖) เคารพสักการบูชาเจดีย์ ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุ ตลอดจนจนถึงอนุสาวรีย์ต่างๆ ของวัชชีประจำชาติ ทั้งหลาย ทั้งภายในและภายนอก ไม่ปล่อยให้ธรรมิกพลีที่เคยทำแก่เจดีย์เหล่านั้นเสื่อมทรามไป (to honnour and worship the shrines monuments and objects of worship, both central and provincial, and do not neglect, those righteous ceremonies held before for them)

(๗) จัดให้ความอารักขา ค้ำครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย ในที่นี้ กินความกว้าง หมายถึง บรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักใจของประชาชนทั่วไป ตั้งใจว่า ขอพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังไม่ได้มา พึงมาสู่แคว้น ที่มาแล้วพึงอยู่ในแคว้นแคว้นโดยผาสุก(to provide the rightful protection, shelter and support for the Arahants and wish that the Arahants who have not come may enter the realm and those who have entered may dwell pleasantly therein)^{๗๘} อปรีหานิยธรรม ๗ ประการนี้ พระพุทธเจ้าแสดงแก่เจ้าวัชชีทั้งหลาย ผู้ปกครองรัฐโดยระบอบสามัคคีธรรม ซึ่งรัฐต่อรัฐคู่ริยอมรับว่า เมื่อชาววัชชียังปฏิบัติตามหลักธรรมนี้ จะเอาชนะกันด้วยการรบไม่ได้ นอกจากจะใช้การเกลี้ยกล่อมหรือแยกให้แตกสามัคคี

๒) องค์ประกอบของหลักอปรีหานิยธรรม

วิเคราะห์ได้ว่า “อปรีหานิยธรรม ๗ ซึ่งกษัตริย์แห่งแคว้นวัชชี หรือเรียกว่ากษัตริย์ลิจฉวี ใช้เป็น “ธรรมาภิบาล” ในการบริหารองค์กรซึ่งธรรมมะ ๗ ประการนี้เป็นข้อปฏิบัติซึ่งได้ใช้ในการเสริมสร้างความสามัคคีกลมเกลียวกันอย่างมั่นคงในองค์กรเพื่อให้องค์กรมีความเจริญและมั่นคง อปรีหานิยธรรม ๗ เป็นหลักการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อมนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียว^{๗๙} ดังนี้

^{๗๘} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๒๗, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๒๑๑-๒๑๒.

^{๗๙} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), **ธรรมบุญชีวิต**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ, ๒๕๕๐), หน้า ๒๖.

(๑) หมั่นประชุมกันเป็นเนืองนิตย์ พบปะปรึกษาหารือหรือกิจการงาน (ที่พึงรับผิดชอบตามระดับของตน) โดยสม่ำเสมอ

(๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันกระทำกิจทั้งหลายที่พึงทำร่วมกัน

(๓) ไม่ถืออำเภอใจใครต่อความสะดวก บัญญัติวางข้อกำหนดตามเกณฑ์ต่างๆ อันมิได้ตกลง บัญญัติกันไว้แล้วและไม่เหยียบย่ำล้มล้างสิ่งที่ตกลงบัญญัติกันไว้แล้ว ถือปฏิบัติมั่นอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้ในธรรมนูญ

(๔) ท่านผู้ใดเป็นผู้ใหญ่มีประสบการณ์ยาวนาน ให้เกียรติเคารพนับถือท่านเหล่านั้น มองเห็นความสำคัญของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง

(๕) ให้เกียรติและคุ้มครองกุลสตรี มิให้มีการข่มเหงรังแก

(๖) เคารพสักการะเจดีย์ ปูชนียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติอันเป็นเครื่องเตือนความทรงจำ เราให้ทำดีและเป็นที่ยอมรับของหมู่ชน ไม่ละเลยพิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานเหล่านั้นตามประเพณี

(๗) จัดให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่บรรพชิตผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังในท่านโดยผาสุก

หลักธรรมที่ ๖ พรหมวิหาร ๔

เป็นหลักธรรมประจำใจที่ประเสริฐ ที่จะเป็นตัวช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางด้านจิตใจได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย^{๘๐}

๑) เมตตา ความรัก ความปรารถนาดี การแสดงออกซึ่งมิตรภาพไมตรีทางสังคมมนุษย์ โดยปรารถนาแผ่เมตตาจิตให้ทุกคนมีความสุขกาย สุขใจ

๒) กรุณา ความสงสาร อยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากทุกข์ ปัญหาหรืออุปสรรคทั้งหลาย บำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของทรัพยากรมนุษย์ให้ประสบผลสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรือง สิ่งสำคัญอย่ากรณาจนเกินประมาณ ต้องรู้จักปฏิบัติตนให้เหมาะสมในการทำการสงเคราะห์ ควรประกอบด้วยอุเบกขากำกับ

๓) มุทิตา ความรู้สึกยินดีด้วยเมื่อเห็นบุคคลอื่นได้ดีมีความสุข ตัวเองก็มีจิตใจแช่มชื่นเบิกบาน พลอยยินดีปลื้มใจไปด้วย เมื่อเห็นเขาเหล่านั้นประสบผลสำเร็จ มีความเจริญงอกงามในตำแหน่งหน้าที่การงานยิ่งขึ้นไป

๔) อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง ต้องรักษาความยุติธรรมถูกต้อง สมควรแก่เหตุที่ตนได้กระทำไว้ และปฏิบัติตามความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่หมู่พวกพื่อน้อง

หลักพรหมวิหารธรรมนี้ จะต้องใช้ให้ถูกต้องตามความหมายขององค์ธรรมแต่ละข้อ จึงจะไม่เกิดความเสียหาย เป็นอคติ อันจะมีผลร้ายต่อสังคมและทรัพยากรมนุษย์ได้ จึงควรนำหลักธรรมนี้ไปปฏิบัติให้ถูกต้อง และเหมาะสม ถึงจะเรียกได้ว่า มีร่างกายเป็นมนุษย์ แต่มีจิตใจเป็นพรหม

^{๘๐}พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒๔.

หลักธรรมที่ ๗ สังคหัตถ์ ๔

เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ให้สามัคคี เป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันเพื่อให้มนุษย์มีการช่วยเหลือกัน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

...ดูกรภิกษุทั้งหลาย สังคหัตถ์ ๔ ประการนี้ ๔ ประการเป็นไฉน คือ ทาน การให้ ๑ เปยยวัชชะ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก ๑ อตถจริยา ความประพฤติประโยชน์ ๑ สมานตตา ความเป็นผู้มีตนเสมอ ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย สังคหัตถ์ ๔ ประการนี้แล การให้ ๑ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก ๑ ความประพฤติประโยชน์ ในโลกนี้ ๑ ความเป็นผู้มีตนเสมอในธรรมนั้นๆ ตามสมควร ๑ ธรรมเหล่านั้น แล เป็นเครื่องสงเคราะห์โลก ประดุจสลักเพลาคอบคุมรถที่แล่นไปอยู่ไว้ได้ ฉะนั้น ถ้าธรรมเครื่องสงเคราะห์เหล่านี้ ไม่พึงมีไซ้รमारดาหรือบิดาไม่พึงได้ความนับถือหรือบูชาเพราะเหตุแห่งบุตร ก็เพราะเหตุที่บัณฑิตพิจารณาเห็นธรรมเครื่องสงเคราะห์เหล่านี้ ฉะนั้น พวกเขาจึงถึงความใหญ่ และเป็นที่น่าสรรเสริญ...^{๘๑}

จากพุทธพจน์ดังกล่าว จึงสามารถสรุปหลักสังคหัตถ์ ๔ ที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้ดังนี้

๑) ทาน การให้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ ตลอดถึงความรู้และแนะนำสั่งสอน ทานในสังคหัตถ์นี้ มุ่งเพื่อให้สงเคราะห์ผู้รับ มีความมุ่งหมายอยู่ที่ผู้รับเป็นสำคัญ เช่น ช่วยเหลือสงเคราะห์กันด้วยปัจจัย ๔ คือ เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ฉะนั้น การให้ทานจึงควรให้ด้วยเมตตาเป็นที่ตั้ง เพื่อแสดงน้ำใจไมตรี สร้างเสริมมิตรภาพ ให้ด้วยกรุณา ต้องการช่วยปลดเปลื้องความทุกข์ ความเดือดร้อนแก่กัน ให้ด้วยมิติตาส่งเสริมสนับสนุนให้แก่ผู้ทำความดี มีความเจริญก้าวหน้า เพราะฉะนั้น การให้ด้วยวัตถุสิ่งของจึงมุ่งประโยชน์แก่ผู้รับ

๒) ปิยวาจา หรือ เปยยวัชชะ วาจาเป็นที่รัก กล่าวคำสุภาพไพเราะอ่อนหวาน สมานฉันท์ สามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยินดี การพูดดีมีคุณค่า เป็นสื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจอันดี คนที่พูดดี จะช่วยให้การทำงานสำเร็จ การสื่อสารสัมพันธ์อันดีต่อกันของมนุษย์ เมื่อมีการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตรก็เกิดสัมพันธ์ไมตรีอย่างดีของมนุษย์

ปิยวาจา คือ คำพูดที่กล่าวออกมาจากใจ จริงใจ จับใจ และจูงใจ การพูดควรประกอบด้วยหลักการ ๔ ประการ คือ

- ก) แจ่มแจ้ง คือ ข้อความที่กล่าวมีความชัดเจน
- ข) จูงใจ คือ พูดแล้ว จูงใจให้คนทำดี มีกำลังใจ
- ค) แก่ล้ากล้า คือ ทำให้ผู้ฟังมีความสุข ร่าเริง บันเทิงใจ
- ง) ร่าเริง คือ ทำให้ผู้ฟังมีความสุข ร่าเริง บันเทิงใจ

๓) อตถจริยา การประพฤติประโยชน์ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณะ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือด้วยแรงกาย และ ขวนขวายช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ บำเพ็ญประโยชน์ รวมทั้งช่วยเหลือแก้ไข สามารถรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ ชุมชน สังคม และประเทศชาติไว้ได้ ความเป็นผู้มีในเอื้อเฟื้อเอื้ออารุระของคนอื่น หรือ

^{๘๑}อง.จตุกก.(ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.

สังคมด้วยร่างกาย ด้วยปัญญาหรือด้วยทรัพย์ จนเต็มความสามารถที่จะช่วยได้ เป็นเหตุให้รัก นับถือ กันอย่างมั่นคง ช่วยให้การพัฒนาที่มั่นคงและเข้มแข็งต่อไป

๔) สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอดันเสมอปลาย ปฏิบัติสม่าเสมอในชน ทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยรวมรับรู้แก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะบุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมเนียมในแต่ละกรณี การวางตนเสมอดันเสมอปลาย ปฏิบัติ สม่าเสมอต่อมนุษย์ด้วยกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน ด้วยการร่วมสุขร่วมทุกข์ไม่ถือตัวมีความ เสมอภาค วางตนเหมาะสม สามารถผูกพันรักษาความสามัคคีในสังคมมนุษย์ไว้ได้เป็นอย่างดี เพราะ มนุษย์ทั้งหลาย รักนับถือความวางตนสม่าเสมอไม่ถือตัว เป็นธรรมประจำโลกที่มนุษย์ทั้งหลายยอมไม่ เสมอกัน ด้วยทรัพย์ ยศศักดิ์ บริวาร ศิลปวิทยา และปัญญา ที่ยิ่งหย่อนกันกว่ากัน หากเราเคารพใน ความเป็นมนุษย์ ในคุณค่าของความเป็นมนุษย์อย่างมีศักดิ์ศรีเสมอกันในฐานะมนุษย์เหมือนกันกับเรา

หลักธรรมที่ ๘ อริยสัจ ๔ ความจริงอันประเสริฐ ความจริงของพระอริยะ ความจริงที่ ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะ

๑) ทุกข์ ความทุกข์ สภาพที่ทนได้ยาก สภาวะที่บีบคั้น ชัดแย้ง บกพร่อง ขาดแก่นสาร และความเที่ยงแท้ ไม่ให้ความพึงพอใจแท้จริง ได้แก่ชาติ ชรา มรณะ การประจวบกับสิ่งอันไม่เป็นที่ รัก การพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ความปรารถนาไม่สมหวัง โดยย่อว่า อุปาทานขันธ์ ๕ เป็นทุกข์

๒) ทุกขสมุทัย เหตุเกิดแห่งทุกข์ สาเหตุให้ทุกข์เกิด ได้แก่ ตัณหา ๓ คือ กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา

๓) ทุกขนิโรธ ความดับทุกข์ ได้แก่ภาวะที่ตัณหาดับสิ้นไป ภาวะที่เข้าถึงเมื่อกำจัดอวิชชา สำรอกตัณหาสิ้นแล้ว ไม่ถูกยึดอม ไม่ติดข้อง หลุดพ้น สงบ ปลอดโปร่ง เป็นนิสระ คือ นิพพาน

๔) ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา ปฏิปทาที่นำไปสู่ความดับทุกข์ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ ได้แก่ อริยอัฏฐังคิกมรรค หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มัชฌิมาปฏิปทา แปลว่า ทางสายกลาง^{๘๒}

หลักธรรมที่ ๙ สิกขา ๓ เป็นหลักธรรมในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้อยู่อย่างประเสริฐ หรือเป็นบุคคลผู้ที่มีจิตใจสูง ทั้ง ๓ ประการ คือ^{๘๓}

๑) อธิศีลสิกขา คือ การฝึกความประพฤติสุจริต ทางกาย วาจา และอาชีวะ (หมายรวม เอาองค์มรรค คือ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ และสัมมาอาชีวะ) เป็นเรื่องของการฝึกฝนในด้าน พฤติกรรม โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เคยชิน ศิลปเป็นเครื่องมือที่ใช้ หรือในทางสังคมทั่วไป เรียกว่าวินัย เป็นจุดเริ่มต้นในขบวนการแห่งการศึกษา และการพัฒนามนุษย์ เพราะว่าวินัยเป็นเครื่องมือจัดเตรียม ชีวิตให้อยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมที่อยู่ร่วมกัน ศิล หรือ วินัย จะช่วยจัดให้เกิดความเป็นระเบียบ ในความเป็นอยู่ และเอื้อโอกาส ให้เกิดการพัฒนา จน สามารถทำให้มนุษย์มีพฤติกรรม เกิดความเคยชินที่ตรงตามแบบอย่างของศีลที่กำหนดไว้ดีแล้ว ฉะนั้น การจะฝึกให้เกิดความเคยชินในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะต้องมียุรูปแบบ และวิธีการนั้น ๆ อย่างเช่น ศิล หรือ วินัย เป็นต้น ให้เป็นอุปกรณ์ในการฝึกฝน เบื้องต้น

^{๘๒} ส.ม. ๑๙/๑๖๖๕/๕๒๘.

^{๘๓} อง.ต.ก. (ไทย) ๒๐/๘๕/๓๑๑.

๒) อธิจิตตสิกขา คือ การฝึกปรือในด้านคุณภาพ และสมรรถภาพของจิต (หมายรวมเอาองค์ คือ สัมมาวายามะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ) สมาธิ เป็นส่วนของการฝึกฝนในด้านจิตใจ หรือระดับจิตใจให้เกิดการพัฒนาคุณสมบัติต่าง ๆ คือ ในด้าน คุณธรรม เช่น ความมีเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเข้มแข็งอดทน ตลอดจนทั้งความเพียรพยายาม ความรับผิดชอบ ความแน่วแน่มั่นคง มีสติ สมาธิ และในด้านทำให้เกิดความสุข เช่น ความผ่อนคลายเบิกบาน ความรู้สึกอึดใจ หรือ กล่าวโดยสรุปว่า การพัฒนาสุขภาพจิตให้มีความมั่นคง ในการดำรงอยู่ของชีวิตให้มีความสุข

๓) อธิปัญญาสิกขา คือ การฝึกปรือปัญญาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงจนถึงขั้นหลุดพ้น มีจิตใจเป็นอิสระผ่อนคลาย เบิกบานโดยสมบูรณ์ (หมายรวมเอาสัมมาทิฐิและสัมมาสังกัปปะ) ปัญญา เป็นเรื่องของการฝึก หรือพัฒนาในด้านความรู้ ความจริง โดยเริ่มตั้งแต่ ความเห็น ความเชื่อ ความเข้าใจ ความหยั่งรู้ในเหตุผล การรู้จักวินิจฉัย ไตร่ตรอง ด้วยความแยบยลให้เห็นตามความเป็นจริง หมายความว่า รู้เท่าทันความเป็นไปของโลก และชีวิต จนทำให้จิตใจเป็นอิสระ ข้ามพ้นความทุกข์ ปราศจากปัญหาถึงความเป็นอิสระภาพโดยสมบูรณ์

หลักธรรมที่ ๑๐ อัตถะ ๓ หรือ อรรถ ๓ ประโยชน์ที่มุ่งหมาย (Altha: cenefit; advantage; gain welfare)

๑. อัตตัตถะ ประโยชน์ตน Altha: gain for oneself; one own welfare

๒. ปรัตถะ ประโยชน์ผู้อื่น Paratha; gain for other; other welfare

๓. อุภยัตถะ ประโยชน์ทั้ง ๒ ฝ่าย Ubhayattha gain both for oneself and for other: welfare both of oneself and of all others^{๘๔}

สรุปได้ว่า หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตเป็นการใช้หลักธรรมที่เน้นหนักในเรื่องของเหตุผล และหลักผลของการกระทำทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยมีทั้งให้กระทำและงดเว้นการกระทำซึ่งการแก้ไขปัญหามุขจิตจะต้องเน้นที่ตัวมนุษย์เป็นสำคัญ เนื่องจากสาเหตุการทุจริตเกิดจากตัวมนุษย์ทั้งสิ้น ซึ่งหลักธรรมในพระพุทธศาสนา จึงเป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยวและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ให้ตั้งมั่นอยู่ในความดีมิให้ประพฤติชั่ว ซึ่งประกอบด้วยหลักธรรมต่างๆ สรุปได้ตามตารางดังกล่าวนี้

^{๘๔}จ.ม. ๒๙/๒๙๒/๒๐๕.(ไทย).

ตารางที่ ๒.๒๗ หลักพุทธธรรมบูรณาการกับการทุจริต

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ที.ปา. (ไทย) ๑๑/ ๒๘๖/ ๒๔๖.	ศีล ๕ หมายถึง ข้อดเว้น ๕ ประการ เป็นหลักธรรมเบื้องต้นแห่งการอยู่ร่วมกันในสังคม เมื่อทุกคนมีศีล ๕ การฆ่าสัตว์ ตัดชีวิต เบียดเบียนซึ่งกันและกันมีน้อยลง การลักทรัพย์ การลักขโมยหรือว่าการโจรกรรมสิ่งของก็จะทำให้การประพฤติดีให้ติดคุกตารางก็จะหมดไป รวมถึงการผิดลูกเมีย และการพูดเท็จใส่ร้ายป้ายสี การดื่มสุรา ที่นำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุ
ช.อ. (ไทย) ๓๒/ ๖/ ๖๙๑.	hiriและโอตตปปะเป็นธรรมเบื้องต้น ให้คนเกลียดความชั่วกลัวความผิดอันจะทำให้โลกนี้สงบ ไม่มีการเบียดเบียนกัน
อง. สตตค.(ไทย) ๒๓/ ๖๕/๑๑๔	สัปปุริสธรรม หมายถึง หลักธรรมของสัตบุรุษ เป็นธรรมของคนดีประกอบด้วย ความรู้จักเหตุ ความรู้จักผล ความรู้จักประมาณ ความรู้จักกาล ความรู้จักบริษัท ความเป็นผู้รู้จักเลือกบุคคล ผู้ใดพร้อมประกอบไปด้วยธรรมเหล่านี้แล้วนับว่า เป็นผู้ที่ควรเคารพ ยกย่องบูชา
อง.ติก.(ไทย) ๒๐/๒/๑๔๐.	กรรม เป็นหลักของการทำดีได้ดี การทำชั่วได้ชั่ว วิชากรรมจากการประพฤติดนในทางดีหรือทางชั่ว หากประพฤติดนในทางทุจริต คดโกง กระทำการฉ้อราษฎร์ บังหลวง ต้องถูกชดใช้กรรมทั้งในโลกนี้และโลกหน้า มี ๓ ประการ วชิสุจริต มโนสุจริต กายสุจริต ซึ่งจะเป็นการบูรณาการ
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (๒๕๕๗, หน้า ๒๑๑-๒๑๒).	อปริหานิยธรรม ๗ พระพุทธเจ้าแสดงแก่เจ้าวัชชีทั้งหลาย ผู้ปกครองรัฐโดยระบอบสามัคคีธรรม พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่ วัสสการพพรหมณ์ ผู้มาเข้าเฝ้า พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่ พระอานนท์ เหตุแห่งความเจริญ ธรรมเหล่านี้เหมาะสำหรับเป็นรูปแบบการป้องกันการทุจริต ซึ่งเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ต่อไป
พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (๒๕๔๖, หน้า ๑๒๔)	พรหมวิหาร ๔ เป็นหลักธรรมประจำใจที่ประเสริฐช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านจิตใจที่เรียกว่า ร่างกายเป็นมนุษย์แต่จิตใจเป็นพรหม ได้แก่ มีความรัก ความสงสาร ความรู้สึกยินดี และความมีใจเป็นกลางรักความยุติธรรม
อง.จตุกก.(ไทย) ๒๑/๓๒/๕๐-๕๑.	สังคหวัตถุ ๔ เป็นเครื่องสงเคราะห์โลก ประดุจสลักเพลาควบคุมรถที่แล่นไปอยู่ได้ ถ้าธรรมเครื่องสงเคราะห์นี้ ไม่พึงมีไซ้ร้มารดาหรือบิดาไม่พึงได้ความนับถือหรือบูชาเพราะเหตุแห่งบุตร ก็เพราะเหตุที่บัณฑิตพิจารณาเห็นธรรมเครื่องสงเคราะห์เหล่านี้ พวกเขาจึงถึงความยิ่งใหญ่ และเป็นที่น่าสรรเสริญ

ตารางที่ ๒.๒๗ หลักพุทธธรรมบูรณาการกับการทุจริต (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ส.ม. ๑๙/๑๖๖๕/๕๒๘.	อริยสัจ ๔ ความจริงอันประเสริฐ ความจริงของพระอริยะ ความจริงที่ทำให้ผู้เข้าถึงกลายเป็นอริยะ
อง.ต.ก. (ไทย) ๒๐/๘๕/๓๑๑	สิกขา ๓ เป็นหลักธรรมในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้อยู่อย่าง ประเสริฐ หรือเป็นบุคคลผู้มีจิตใจสูง
ขุ.ม. ๒๙/๒๙๒/๒๐๕.	อิตถะ ๓ หรือ อรรถ ๓ ประโยชน์ที่มุ่งหมาย ๑. อิตตัตถะ ประโยชน์ตน ๒. ปรัตถะ ประโยชน์ผู้อื่น ๓. อุภยัตถะ ประโยชน์ทั้ง ๒ ฝ่าย

๒.๗ ข้อมูลพื้นที่วิจัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำจากสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งได้จัดให้มีการมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำและใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้าขึ้นเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ เป็นต้นไป โดยให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อมาในปี ๒๕๕๒ สถาบันพระปกเกล้าได้ขยายรางวัลพระปกเกล้าให้ครอบคลุมการดำเนินงานของท้องถิ่น ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นต้นแบบการศึกษา ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่

- ๑) เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน (รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ปี ๒๕๔๙)
- ๒) เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา (รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำปี ๒๕๕๔, ๒๕๕๖ และ ๒๕๕๗)
- ๓) เทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ (รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำปี ๒๕๕๘)
- ๔) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณ อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี (รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำปี ๒๕๕๘)

ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ได้มีการบริหารจัดการข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์ที่สถาบันพระปกเกล้ากำหนดโดยมีหลักเกณฑ์การมอบรางวัลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๒.๗.๑ หลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

จากการศึกษาหลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๔-๒๕๕๙ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้นบางท้องถิ่นได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถาบันพระปกเกล้าได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์แบ่งรางวัลออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ ๑ รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเภทที่ ๒ รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์

ประเภทที่ ๓ รางวัลพระปกเกล้าสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านการเสริมสร้างเครือข่าย รัฐ เอกชน และประชาสังคม

ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัย ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าตามประเภทที่ ๑ โดยมีกรอบแนวคิดที่สำคัญและกระบวนการประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ตามหลักเกณฑ์ของสถาบันพระปกเกล้ากำหนดในแต่ละปี ดังนี้

๑) หลักเกณฑ์การมอบรางวัล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๔๙^{๘๕}

ในปี ๒๕๔๙ สถาบันพระปกเกล้าได้มอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง, องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต, เทศบาลนครขอนแก่น, เทศบาลนครพิษณุโลก, เทศบาลนครยะลา, เทศบาลเมืองท่าช้าง, อำเภอพุนพินจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยมีหลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำแบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

(๑) เกณฑ์ขั้นตรวจสอบ ได้แก่ ต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีกรณีทุจริตคอร์รัปชัน หรือการฟ้องร้องที่เกี่ยวข้องกับทุจริต คอร์รัปชันอันเชื่อได้ว่ามีมูลและต้องปฏิบัติตามกิจกรรมด้านความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) เกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ได้แก่ นวัตกรรม (Innovation) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใส โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรเป็นการส่งเสริมบทบาทของประชาชน ในกระบวนการตัดสินใจ ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบมิใช่เพื่อการรับประโยชน์เท่านั้น รวมทั้งความพึงพอใจของประชาชนต่อคณะผู้บริหาร

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนเป็นรูปแบบแนวทางการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

๒) หลักเกณฑ์การมอบรางวัล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๔

ในปี ๒๕๕๔ สถาบันพระปกเกล้าได้พิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ “ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน” จำนวน ๙ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี, เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, เทศบาลเมืองเขาสามยอต อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี, เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง, เทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน, เทศบาลตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม้อ อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และองค์การบริหารส่วนตำบลป่าปง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสถาบันพระปกเกล้ามีการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริม

^{๘๕} เทศบาลตำบลอุโมงค์, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : www.umongcity.org [๒๕ ก.ค. ๒๕๕๘].

และกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักความโปร่งใส ในการบริหารงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ตัวชี้วัดสำคัญได้แก่

- (๑) หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน
- (๒) นวัตกรรมส่งเสริมความโปร่งใสในการบริหารงาน
- (๓) การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
- (๔) การตอบสนองปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชน
- (๕) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน
- (๖) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีความหมายในกระบวนการจัดทำและติดตาม

ประเมินผลและแผนพัฒนาท้องถิ่น

- (๗) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการริเริ่มและเสนอแนะโครงการ
- (๘) การมีส่วนร่วมของผู้ด้อยโอกาสในสังคม
- (๙) กสรมมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการของสภาท้องถิ่น
- (๑๐) นวัตกรรมมีส่วนร่วม^{๘๖}

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือก เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นรูปแบบแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

๓) หลักเกณฑ์การมอบรางวัล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๖

ในปี ๒๕๕๖ สถาบันพระปกเกล้าได้พิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน ๑๑ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง, องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี, องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล, เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์, เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช, เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, เทศบาลตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่, เทศบาลตำบลแม่สะเรียง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน, องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย และองค์การบริหารส่วนตำบลล้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ซึ่งสถาบันพระปกเกล้า ได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของ หลักธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักความโปร่งใสในการบริหารงานและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาจากกรอบแนวคิดที่สำคัญ หลักเกณฑ์ และกระบวนการประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

- ๓.๑) กรอบแนวคิดสำคัญด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่
 - (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
 - (๒) การจัดทำโครงการและบริการสาธารณะ
 - (๓) การบริหารการเงิน การคลังท้องถิ่น

^{๘๖} สถาบันพระปกเกล้า, รางวัลพระปกเกล้า ๒๕๕๔ เกียรติภูมิท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ.พี.กราฟิก ดีไซน์และการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๕-๙.

- (๔) กิจการสภาท้องถิ่น
- (๕) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์
- (๖) การส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของประชาชน
- (๗) โครงการโดดเด่น เป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

แผนภาพที่ ๒.๔ กรอบแนวคิดสำคัญด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
ที่มา : ราชวัลพระปกเกล้า ๒๕๕๘, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๘), หน้า ๙.

๓.๒) กระบวนการประเมินและคัดเลือก

การประเมินและคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าและใบประกาศเกียรติคุณสถาบันพระปกเกล้า มีกระบวนการหลักดังนี้

ขั้นที่ ๑ รับสมัครองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมโครงการ

ขั้นที่ ๒ ประเมินคุณสมบัติขั้นต้นโดยคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก ตรวจสอบ และให้คะแนนอย่างถี่ถ้วน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านคะแนนจากเกณฑ์ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐานและตัวชี้วัดขั้นพัฒนา

ขั้นที่ ๓ ประเมินคุณสมบัติเฉพาะประเด็นภาคสนาม ได้แก่ การประเมินความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่และการประเมินการดำเนินโครงการและกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นที่ ๔ คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ ทำการประเมินภาคสนาม

ขั้นที่ ๕ ประชุมคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัล

ในการพิจารณาของคณะกรรมการฯ จะมีการพิจารณาโดยนำข้อมูลการร้องเรียนที่ได้จากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) และกรมส่งเสริมการปกครอง

ท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในประเด็นเรื่องการทุจริตและความไม่โปร่งใสในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมด้วย^{๘๗}

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นรูปแบบแนวทางการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

๔) หลักเกณฑ์การมอบรางวัล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ประจำปี ๒๕๕๗

ในปี ๒๕๕๗ สถาบันพระปกเกล้าได้พิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี, เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์, เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา, เทศบาลตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน, เทศบาลตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ, องค์การบริหารส่วนตำบลล้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ซึ่งสถาบันพระปกเกล้าได้กำหนดเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ โดยผ่านเกณฑ์ขั้นพื้นฐานก่อนจึงจะได้รับการพิจารณาขึ้นนวัตกรรมของรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ดังนี้^{๘๘}

ตารางที่ ๒.๒๘ เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน

เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน	คำอธิบาย	การประเมิน
๑. การทุจริตคอร์รัปชัน	๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีกรณีทุจริตคอร์รัปชัน หรือการฟ้องร้องที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันอันเชื่อได้ว่ามีมูล ๒. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่อยู่ระหว่างการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง (ใบแดง)	<u>สอบถามข้อมูลจาก</u> ๑. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ๒. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ๓. สำนักงาน ป.ป.ช. ๔. สำนักงาน ป.ป.ท. ๕. สำนักงาน ก.ก.ต.

^{๘๗} สถาบันพระปกเกล้า, รางวัลพระปกเกล้า ๒๕๕๖ เกียรติภูมิท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ส.เจริญการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๘-๑๕.

^{๘๘} สถาบันพระปกเกล้า, รางวัลพระปกเกล้า ๒๕๕๗ เกียรติภูมิท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ชันแพคเกจจิง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๙-๑๕.

ตารางที่ ๒.๒๘ เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน	คำอธิบาย	การประเมิน
๒. การดำเนินการตามภารกิจหน้าที่	<p>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการตามภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกระทำให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ตามระเบียบและกฎหมาย อาทิ</p> <p>๑. จัดให้มีห้องข้อมูลข่าวสารบริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นรวมทั้งมีวิธีการหรือแนวทางที่ทำให้ข้อมูลทันสมัย และเข้าใช้บริการได้ง่าย</p> <p>๒. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของท้องถิ่นตลอดจนรายรับ รายจ่ายของท้องถิ่นเผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ</p> <p>๓. ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง ตีตบอร์ดประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน หรือลงเว็บไซต์ รวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบตามที่กฎหมายกำหนดไว้</p>	<p><u>พิจารณาจาก</u></p> <p>๑. เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา</p> <p>๑. ตรวจสอบเบื้องต้นจากเว็บไซต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>๓. การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ</p>

ตารางที่ ๒.๒๙ เกณฑ์ขั้นนวัตกรรม (Innovation)

เกณฑ์ขั้นพื้นฐาน	คำอธิบาย	การประเมิน
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน	<p>๑. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่สะท้อนให้เห็นมิติความโปร่งใสในการบริหารงาน หรือการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีจำนวนเหมาะสมไม่น้อยเกินไป และควรเป็นโครงการ/กิจกรรม ซึ่งเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป</p> <p>๒. โครงการ/กิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอ มีลักษณะต่อเนื่องให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงาน ไม่เป็นในลักษณะชั่วคราวหรือเฉพาะกิจ</p> <p>๓. โครงการ/กิจกรรมที่โดดเด่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอสะท้อนให้เห็นถึงความริเริ่มสร้างสรรค์หรือเป็นนวัตกรรมสามารถบอกถึงลักษณะเฉพาะตนเองได้</p> <p>๔. โครงการ/กิจกรรมที่โดดเด่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเสนอควรสะท้อนให้เห็นถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูง ซึ่งส่งเสริมบทบาทของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ มิใช่เพียงการรับประโยชน์เท่านั้น</p> <p>ควรเป็นกิจกรรมที่แตกต่างจากกิจกรรมที่ได้เคยได้รับรางวัล พระปกเกล้า ความต่างนั้นอาจเป็นกิจกรรมใหม่ หรือมีการพัฒนากิจกรรมเดิมให้มีความต่อเนื่องยั่งยืน ไม่หยุดอยู่กับที่</p>	<p><u>พิจารณาจาก</u></p> <p>๑. เอกสารข้อมูลเบื้องต้นที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งมา</p> <p>๒. การลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการฯ</p> <p>๓. การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับประชาชน กลุ่มหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>การเข้าพบผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นรูปแบบแนวทางการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

๕) หลักเกณฑ์การมอบรางวัล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้า ปี ๒๕๕๘^{๘๙}

ในปี ๒๕๕๘ สถาบันพระปกเกล้าได้พิจารณาคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรับรางวัลพระปกเกล้าทองคำด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน ๗ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี, เทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่, เทศบาลตำบลเวียงสา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน, เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง, องค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี, องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่, องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, ซึ่งสถาบันพระปกเกล้าได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่น โดยพิจารณาจากกรอบแนวคิดที่สำคัญ หลักเกณฑ์และกระบวนการประเมินและคัดเลือก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ในปี ๒๕๕๖

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี และเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นรูปแบบแนวทางการวิจัยในครั้งนี้

ตารางที่ ๒.๓๐ หลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

แหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
สถาบันพระปกเกล้า (๒๕๔๙, ๒๕๕๔, ๒๕๕๖-๒๕๕๘)	เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล หลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปกครอง การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๗.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า “รางวัลพระปกเกล้าทองคำด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรรมาภิบาลในการปกครองท้องถิ่นและหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำในแต่ละปีเพื่อเป็นรูปแบบแนวทางการศึกษา

^{๘๙} สถาบันพระปกเกล้า, รางวัลพระปกเกล้า ๒๕๕๘ เกียรติภูมิท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ชัน แพคเกจจิ้ง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๘), หน้า ๙-๑๕.

เรื่องการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่

๑) เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๒) เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ จำนวน ๓ ครั้ง คือปี พ.ศ.๒๕๕๔, ปี พ.ศ.๒๕๕๖ และ ปี พ.ศ.๒๕๕๗

๓) เทศบาลเมืองแม่เหิยะ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ปี พ.ศ.๒๕๕๘

๔) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ปี พ.ศ.๒๕๕๘

๒.๗.๓ แนวทางการปกครองและการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านหลักเกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๔ แห่งตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น มีแนวทางการปกครองและการบริหารงานโดยผ่านหลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ จำแนกได้ดังนี้

๑) เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ด้านความโดดเด่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักเกณฑ์และการมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ๒ ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์การตรวจสอบ โดยต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีกรณีทุจริตคอร์รัปชัน อันเชื่อได้ว่ามีมูล รวมทั้งปฏิบัติกิจกรรมด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่กฎหมายกำหนดและเกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำ คือ นวัตกรรม (Innovation) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และความโปร่งใสซึ่งเทศบาลตำบลอุโมงค์ได้มีการดำเนินการตามเกณฑ์ดังกล่าวดังนี้

๑.๑) นวัตกรรมในการมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใส นวัตกรรมในการมีส่วนร่วมของประชาชน เกิดขึ้นจากประชาชนในเทศบาลเป็นผู้ริเริ่มโดยจะเห็นได้จากโครงการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งแต่เดิมมีการจัดเก็บขยะ โดยภาคเอกชนแล้วเกิดปัญหาขึ้นมาเรื่อยๆ ประชาชนจึงหาวิธีแก้ปัญหาโดยเข้ามาปรึกษากับเทศบาล เพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกันโดยการคัดเลือกผู้นำในแต่ละชุมชน มาเป็นตัวแทนแต่งตั้งกรรมการและกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินงานร่วมกับเทศบาล นอกจากนี้ยังมีโครงการสมัชชาประชาชนเทศบาลตำบลอุโมงค์ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนและการให้บริการของประชาชนในงานช่างการเลือกตั้งประธานชุมชน ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย คือ หัวใจท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสะท้อนนวัตกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เป็นอย่างดี

ในประเด็นนวัตกรรมด้านความโปร่งใส ได้มีการตรวจสอบจากโครงการคัดแยกขยะซึ่งเป็นโครงการที่กำหนดระเบียบเรื่องพัสดุดูการเงินไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ โดยให้อยู่ในการกำกับของคณะกรรมการคัดแยกขยะชุมชน และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้อง เทศบาลจึงได้ทำการชี้แจงและให้รายละเอียดแก่คณะกรรมการคัดแยกขยะของชุมชน โดยมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๑.๒) ระดับผลกระทบจากการมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสต่อการบริหารงานท้องถิ่น เห็นได้จากการที่เทศบาลเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง อาทิ การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

ซึ่งเน้นให้ทุกชุมชนเข้าร่วมการประชุมประชาคมเพื่อระดมปัญหาและความต้องการเพื่อให้มีการ
กลั่นกรองคัดสรรและพิจารณาสภาพปัญหาและความต้องการในระดับหมู่บ้านอีกครั้งหนึ่ง เทศบาลได้
จัดให้มี “ผู้ประสานแผนชุมชน” โดยเทศบาลจะจัดอบรม ผู้ประสานแผนชุมชนให้สามารถวิเคราะห์
ชุมชนและวางแผนชุมชนแล้วจัดประชุมร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารสภาประชาชนกรรมการชุมชนและ
ผู้ประสานแผนชุมชนเพื่อพิจารณาและจัดเรียงลำดับความต้องการและปัญหา ในส่วนกระบวนการ
ติดตามและตรวจสอบ เทศบาลให้ความสำคัญกับสองประเด็นหลัก ได้แก่ การสร้างความโปร่งใสในทุก
ขั้นตอนของการดำเนินงานโดยเน้นการสร้าง ความตระหนักและจิตสำนึกให้แก่บุคลากร และเน้น
กระบวนการติดตามและตรวจสอบโดยประชาชนควบคู่กันไปและเพื่อให้เข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ
การทำงานเทศบาลได้สร้างเครื่องมือที่จะเข้าถึงปัญหาและความต้องการเหล่านี้้อย่างหลากหลายวิธี
อาทิ การจัดรายการวิทยุชุมชน วารสารเทศบาลและการจัดให้มีตู้พลาสติกใสขนาดใหญ่บริเวณหน้า
สำนักงานเทศบาลและจุดต่างๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นให้มีเสียงตามสายโดย
ประชาชน และการมีส่วนร่วมในการประชุมประชาชนในช่วงเย็น

๑.๓) การบริหารงานภายในองค์กร นายกเทศมนตรีมีการมอบหมายและแบ่งหน้าที่ความ
รับผิดชอบของแต่ละฝ่ายให้ไปดำเนินการไว้อย่างชัดเจนและมีการประชุมเพื่อทบทวนผลการ
ปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้นโดยการประชุมร่วมกันภายใต้โครงการประชุม
“เข้านี้คนดีของเทศบาล” ในทุกวันจันทร์จากแนวคิดและนโยบายในการบริหารของนายกเทศมนตรี
ส่งผลให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและพนักงานในการบริหารจัดการองค์กร^{๙๐}

๒) เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ
ด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนถึง ๓ ปีคือ ปีพ.ศ. ๒๕๕๔, ปี พ.ศ.๒๕๕๖
และปี พ.ศ.๒๕๕๗ โดยในแต่ละปีได้มีการดำเนินการปกครองตามหลักธรรมาภิบาลและความโปร่งใส
ในการบริหารงาน ผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
แต่ละปีดังนี้

๒.๑) ปี พ.ศ.๒๕๕๔ เทศบาลเมืองสีคิ้วมีโครงการหรือกิจกรรมที่มีความเป็นเลิศด้านความ
โปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ๕ โครงการ ได้แก่

(๑) เมื่อนำอยู่ในบริบทเทศบาลเมืองสีคิ้ว แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากความต้องการส่งเสริม
ชุมชนและภาคประชาชนในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งมีศักยภาพ มีแผนงานและมีกลไกในการมีส่วนร่วม
พัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักนำไปสู่การ
พัฒนาให้เทศบาลเมืองสีคิ้วเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนตามองค์ประกอบเมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อม
ยั่งยืน องค์การแห่งการเรียนรู้และพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล จากแนวคิด
ดังกล่าว นำไปสู่การพัฒนาโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนมากมาย โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม
และคุณภาพชีวิตที่มีการต่อยอดไปสู่การดำเนินงานในระดับชุมชน โดยให้คนในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ
หลักขับเคลื่อนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ อาทิ

^{๙๐} เทศบาลตำบลอุโมงค์, กว่าจะถึงปีทองของเทศบาลตำบลอุโมงค์กับ ๔ รางวัลแห่งความ
ภาคภูมิใจ, (ถ้าพูด: เทศบาลตำบลอุโมงค์, ๒๕๕๙), หน้า ๒๖-๒๘.

(๒) โครงการคัดแยกขยะและหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ ดำเนินการโดยยึดหลักการจัดการขยะชุมชน มีการรณรงค์ให้ประชาชนได้มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ลดปริมาณขยะ โดยการจัดทำกิจกรรมขยะแลกไข่ เพื่อให้ประชาชนคัดแยกขยะตามประเภท คือ ขยะที่สามารถรีไซเคิลได้ เช่น ขยะกระดาษ พลาสติก เป็นต้น ขยะอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ เป็นต้น ประชาชนรวบรวมขยะดังกล่าวมาแลกไข่ไก่จากเทศบาล การดำเนินการดังกล่าว ช่วยให้เทศบาลลดปริมาณขยะที่จะทิ้งในที่รองรับขยะซึ่งมีขีดจำกัดในการรองรับ ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การเป็นชุมชนปลอดขยะ และถนนปลอดถังขยะ

(๓) โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคลองและคลองสาขา ดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชมรมเรารักษ์ลำตะคอง ที่ประกอบไปด้วยตัวแทนชุมชนในเขตเทศบาลที่มีพื้นที่ติดกับสายน้ำลำตะคองดำเนินการเก็บตัวอย่างและตรวจวัดคุณภาพน้ำทุกเดือน เพื่อรายงานผลผ่านระบบเฝ้าระวังคุณภาพน้ำเพื่อการเตือนภัย และหาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาคูณภาพน้ำโดยภาคประชาชน ทั้งนี้เทศบาลเมืองสีคิ้วได้ดำเนินกิจกรรมภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนจนได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย ทั้งในส่วนของภาคประชาชน คือชุมชนบ้านเหนือ ที่ได้รับรางวัลชุมชนรักษ์น้ำ และในส่วนของเทศบาลที่มุ่งมั่นตั้งใจทำงานจนได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี ๒๕๕๒

(๔) โครงการสัมมนาประจำเดือนผู้นำชุมชนเทศบาลเมืองสีคิ้ว เทศบาลเมืองสีคิ้วได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชน จึงได้จัดทำโครงการสัมมนาประจำเดือนผู้นำชุมชนขึ้น เพื่อให้การประสานงานระหว่างเทศบาลกับประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างแท้จริง ตลอดจนเพื่อให้ผู้นำชุมชนร่วมมือกับเทศบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างตรงเป้าหมาย กิจกรรมดังกล่าวดำเนินการเป็นประจำทุกเดือน โดยจัดประชุมสัมมนาทุกวันพุธที่สองของเดือน มีผู้เข้าร่วมการสัมมนาประกอบไปด้วยประธานคณะกรรมการชุมชนทุกชุมชน เลขานุการคณะกรรมการชุมชนทุกชุมชน ประธาน อสม.ทุกชุมชน ประธานชมรมต่างๆ ในเทศบาลเมืองสีคิ้ว อาทิ ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมผู้พิการ ชมรมตลาด เป็นต้น รวมถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่สีคิ้ว และผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล หัวหน้าส่วนราชการ และพนักงานเทศบาลเมืองสีคิ้ว การสัมมนาประจำเดือนได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทำให้หอประชุมเทศบาลเปรียบเสมือนเวทีประชาคมของผู้นำชุมชนได้เสนอปัญหาแสดงความคิดเห็นต่อเทศบาล ตลอดจนกลุ่มหรือหน่วยงานราชการในประเด็นต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งยังเป็นการติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลหรือส่วนราชการต่างๆ ในแต่ละเดือน ว่าที่เคยสัญญาจะทำอะไรไว้ หรือจะดำเนินการแก้ไขปัญหา นั้น มีการดำเนินการจริงหรือไม่หรือมีความคืบหน้าไปมากน้อยเพียงไร นอกจากนี้ยังมีสมาชิกสภาในฐานะตัวแทนของชุมชนแต่ละเขตได้เสนอปัญหาแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของคณะผู้บริหารเทศบาลตลอดจนเสนอแนะข้าราชการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนมาด้วย ซึ่งทำให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาต่างๆ ของชุมชนในการสื่อสารแบบสองทาง ทำให้ผู้นำชุมชนนำข่าวสารจากเทศบาลไปประชุมกับคณะกรรมการชุมชนและประชาชนในชุมชนได้อย่างต่อเนื่องทำให้การตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทุกๆ ปัญหาได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที โดยยึดหลักการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ส่งผลให้โครงการสัมมนาผู้นำชุมชนเป็นโครงการที่ส่งเสริม

ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลทุกชั้นตอน และมีความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบการบริหารงานของคณะผู้บริหารเทศบาลได้ทุกช่องทาง จนทำให้การบริหารงานของเทศบาลเมืองสีคิ้วได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากพี่น้องประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้วมาโดยตลอด

(๕) โครงการปฏิทินแจ้งข่าวภารกิจเทศบาลเมืองสีคิ้ว เทศบาลเมืองสีคิ้วให้ความสำคัญกับกระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานโดยภาคประชาชน รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดภารกิจและกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่ร่วมกับเทศบาล ตลอดจนความสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ที่มุ่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน การบริหารงานของเทศบาลจะได้สะดวกมากขึ้น เทศบาลเมืองสีคิ้วจึงได้จัดทำโครงการ “ปฏิทินแจ้งข่าวบอกกล่าวภารกิจ” ขึ้นเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของเทศบาลเมืองสีคิ้วให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง และเป็นข้อมูลสำหรับประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลเมืองสีคิ้วในรอบปี ทั้งนี้ การจัดทำปฏิทินดังกล่าวเริ่มจากการประชุมผู้บริหาร ส่วนราชการทุกส่วนของเทศบาลรวมถึงผู้นำชุมชน เพื่อกำหนดแผนงานโครงการการทำกิจกรรมในแต่ละเดือนของแต่ละหน่วยงานให้มีความสอดคล้องไม่ซ้ำซ้อนกันโดยนำข้อมูลจากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและแผนการดำเนินงานประจำปีมาประกอบการกำหนดวันดำเนินงานหรือกิจกรรมในปฏิทินประจำปี โดยระบุกิจกรรมในปฏิทินเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ จากนั้น สรุปข้อมูลจากการร่วมประชุมกำหนดวันดำเนินากิจกรรม นำมาจัดทำปฏิทินประจำปีจำนวน ๕,๐๐๐ ชุด แล้วดำเนินการจัดส่งปฏิทินให้กับส่วนราชการในพื้นที่เทศบาลเมืองสีคิ้ว ผู้นำชุมชน ประชาชน และครัวเรือนละ ๑ ฉบับ จากผลการจัดทำปฏิทินดังกล่าว ส่งผลให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้วได้รับรู้รายละเอียดกิจกรรมของเทศบาลในแต่ละเดือน ว่าทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร โดยสามารถดูได้จากปฏิทินแจ้งข่าวบอกกล่าวภารกิจ ถือเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้ามาตรวจสอบได้ตลอดเวลาทำให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาล นอกจากนี้ ประชาชนยังมีความพึงพอใจในการรับบริการที่สามารถวางแผนการรับบริการได้ว่าในช่วงวันใด เวลาไหน เดือนอะไร ที่เทศบาลจะมีการดำเนินกิจกรรมบริการอะไรบ้าง ทำให้ได้รับความสะดวกในการขอรับบริการและการติดต่อประสานงานกับเทศบาล

นอกจากการบริหารจัดการโครงการดังกล่าวให้มีความโปร่งใสแล้ว คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกฯ ได้มีการตรวจสอบการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการก่อสร้างถนนของเทศบาลในงบประมาณที่ผ่านมา พบว่า เทศบาลเมืองสีคิ้วสามารถประหยัดงบประมาณหลังจากทำสัญญาเทียบกับที่เทศบาลได้กำหนดไว้ถึง ๑๑,๙๑๙,๘๐๐ บาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖๔ ซึ่งงบประมาณที่เทศบาลประหยัดได้นั้น ยังสามารถนำไปพัฒนาพื้นที่ในด้านอื่นที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและชุมชนในเทศบาลเมืองสีคิ้วได้อีกมากมาย

เนื่องจากในการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลเพื่อดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะที่เป็นการก่อสร้างต่างๆ นั้น เทศบาลเมืองสีคิ้วยึดหลักการทำงานที่โปร่งใสและประหยัดงบประมาณเป็นสำคัญ โดยอาศัยการดำเนินงานภายใต้ระเบียบที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้รับเหมาในแต่ละพื้นที่ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมาเสนอราคาและดำเนินการประมูลราคาอย่างเป็นธรรมภายใต้ระบบ E-Auction โดยเทศบาลจะตั้งงบประมาณการ

ดำเนินงานในโครงการก่อสร้างต่างๆ อิงตามมาตรฐานราคากลางที่สำนักงานประมาณกำหนดเป็นหลัก ในส่วนของราคา วัสดุครุภัณฑ์ก็ใช้ราคาที่พาณิชย์จังหวัดกำหนดไว้ ซึ่งทำให้เทศบาลสามารถคัดเลือกผู้รับเหมารายที่เสนอราคาได้อย่างเหมาะสมกับการก่อสร้างและงบประมาณที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็อาศัยกลไกการตรวจสอบจากภาคประชาชนในพื้นที่การก่อสร้างให้คัดเลือกผู้แทนกันเองเพื่อเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดจ้าง และคณะกรรมการตรวจรับกับเทศบาล จึงนับได้ว่าเป็นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใสและประหยัด^{๙๑}

๒.๒) ปี พ.ศ.๒๕๕๖ เทศบาลเมืองสีคิ้วมีโครงการหรือกิจกรรมที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ๒ โครงการ ได้แก่

(๑) โครงการหอประจำบ้าน ปัจจุบันประชาชนในเขตเมืองมักจะประสบกับปัญหา “โรคคนเมือง” เช่น ความดันและเบาหวาน ซึ่งมักจะเกิดขึ้นกับสมาชิกคนใดคนหนึ่งในทุกครัวเรือน และเป็นโรคที่สามารถดูแลและรักษาในระดับปฐมภูมิได้ในบ้านเรือนของตน ประกอบกับเทศบาลเมืองสีคิ้ว ได้มีนโยบายการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในกลุ่มประชาชนทั่วไป โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้วรู้จักการช่วยเหลือตนเองและครอบครัวในการดูแลสุขภาพ ตลอดจนสามารถรักษาพยาบาลในเบื้องต้นได้เมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยโดยใช้กลวิธีสาธารณสุขมูลฐาน คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองและครอบครัว ซึ่งมีที่มาจากแนวคิดที่ว่า “สุขภาพดีเริ่มต้นที่บ้าน” ดังนั้น ผู้ที่จะดูแลสุขภาพในเบื้องต้นของบุคคลในครอบครัวได้ดีที่สุดก็คือ บุคคลในครอบครัวนั่นเอง จึงเป็นที่มาของการสร้าง”หอประจำบ้าน” ให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการดูแลสุขภาพที่อยู่ในครอบครัวของตนเอง โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลสีคิ้ว และกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองสีคิ้วร่วมกันรับสมัครประชาชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการในระยะที่ ๑ ชุมชนละ ๑๐ คนรวม ๓๐๐ คน มาเข้ารับการฝึกอบรมทักษะในการดูแลตนเองของประชาชนและบุคคลในครอบครัว หรือที่เรียกว่าแกนนำสาธารณสุขประจำครอบครัว (กสค.) เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้เป็นตัวแทนในแต่ละหลังคาเรือนที่จะช่วยดูแลสุขภาพอนามัยของคนในครอบครัวตนเอง หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม หอประจำบ้านจะได้รับสมุดบันทึกสุขภาพประจำครอบครัวให้แต่ละครอบครัวที่เข้าร่วมฝึกอบรม และหอประจำบ้านมีหน้าที่บันทึกสุขภาพคนในครอบครัวที่มีปัญหาด้านสุขภาพ นอกจากนี้จะมี อสม.ประจำคุ้มออกติดตามเยี่ยมผู้ป่วยประจำบ้านและให้คำแนะนำแก่หอประจำบ้าน

ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการหอประจำบ้านทำให้ประชาชนเกิดความสนใจในการดูแลสุขภาพของตนเองและชุมชน รวมทั้งเห็นคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีในการดูแลสุขภาพ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนอันเป็นกลไกการจัดการสุขภาพชุมชนที่มีประสิทธิภาพและตระหนักในสุขภาพของตนเอง บุคคลในครอบครัวและชุมชน อันจะเห็นได้จากหอประจำบ้านในชุมชนศาลสถิตย์ได้ร่วมกันจัดทำโครงการรณรงค์ลูกน้ำยุงลายในชุมชน ซึ่งส่งผลให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ไม่มีผู้ป่วยไข้เลือดออกในชุมชน นอกจากนี้ประชาชนยังมีการรวมกลุ่มออกกำลังกายเป็นประจำ รวมถึงการรณรงค์และเห็นความสำคัญของการคัดกรองสุขภาพ นอกจากนี้เทศบาลเมืองสีคิ้วได้วางแผนการ

^{๙๑} เกียรติภูมิทองถิ่น รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ๒๕๕๔, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ.พี.กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๒๘-๓๒.

ดำเนินงานในการสร้างหมอบประจำบ้านให้ครบทุกครัวเรือนเพื่อการดูแลสุขภาพอย่างยั่งยืนอันจะส่งผลถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของสังคมต่อไป

(๒) กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุเทศบาลเมืองสีคิ้ว ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยเงินในการก่อตั้งกองทุนครั้งแรกเกิดขึ้นจากการสนับสนุนงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในปี ๒๕๕๓ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท มอบให้ชมรมผู้สูงอายุที่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมาเพื่อสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน และชมรมผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองสีคิ้วก็ได้รับการคัดเลือกเพื่อเข้ารับงบประมาณดังกล่าวเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุเทศบาลเมืองสีคิ้ว ซึ่งมีปรัชญาในการดำเนินงาน คือ การปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับสมาชิกรู้จักการออม มีความเสียสละ สามัคคี มีคุณธรรม และการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกของกองทุน เช่น เงินชดเชยสำหรับสมาชิกเมื่อต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหรือเสียชีวิต เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความมั่นคงพื้นฐานทางชีวิตของสมาชิกทุกคนให้มีความมั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

ในการบริหารงานของกองทุนเทศบาลเมืองสีคิ้วได้ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารงานของกองทุนด้วยตนเองอย่างแท้จริง โดยมีนายกเทศมนตรีเมืองสีคิ้ว ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว และพยาบาลวิชาชีพที่ดูแลงานด้านผู้สูงอายุเป็นที่ปรึกษา และเทศบาลเมืองสีคิ้วทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงในการประชุมและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อดำเนินการจัดตั้งกองทุนนี้ ปัจจุบันกองทุนฯ มีสมาชิกจำนวน ๗๒๐ คน และมีเงินสะสมในกองทุนฯ ๕๑๒,๔๐๙.๓๔ บาท (ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖) เป็นกองทุนที่สมาชิกมีความเข้าใจอันดีต่อกัน มุ่งช่วยเหลือสมาชิกของกองทุน และรักษาผลประโยชน์ที่สมาชิกควรจะได้ร่วมกัน ซึ่งความสำเร็จของการดำเนินงานเกิดจากคณะกรรมการกองทุนมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนด้วยความโปร่งใส โดยยึดหลักคุณธรรม ๕ ประการ คือ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยจะต้องมีจิตอาสรมณ์ ๔ ก็คือ สนใจ ห่วงใย แบ่งปัน และรับใช้สมาชิกด้วยความจริงใจ

กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุเทศบาลเมืองสีคิ้วจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถเกื้อกูลให้กับสมาชิกกองทุนในส่วนที่นอกเหนือจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาครัฐจัดสรรให้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ใช้เวลาว่างในการบริหารจัดการกองทุนเพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์และความต้องการของสมาชิกในกองทุน^{๙๒}

๒.๓) ปี พ.ศ.๒๕๕๗ เทศบาลเมืองสีคิ้วได้มีนวัตกรรมและการดำเนินงานที่เป็นเลิศ สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยมีโครงการหรือกิจกรรมจำนวน ๔ โครงการ ได้แก่

(๑) โครงการชุมชนปลอดภัย (ชุมชนบ้านเหนือ) ชุมชนเมืองที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วภายในพื้นที่เขตเทศบาล ปัญหาสำคัญของการขยายตัวของชุมชนดังกล่าวในพื้นที่ คือ ปัญหาขยะซึ่งมีแนวโน้มที่ทางเทศบาลไม่สามารถจัดเก็บขยะได้หมดในแต่ละวัน นอกจากนี้ ปัญหาขยะยังส่งผลกระทบต่อเกิดความเสียด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ อาทิ เป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค เช่น แมลงวัน แมลงสาบ ยุง เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรค มีกลิ่นเหม็นและ

^{๙๒} เกียรติภูมิท้องถิ่น รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ๒๕๕๖, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ส.เจริญการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๖๓-๖๕.

ก่อให้เกิดความรำคาญ ทำลายสุนทรียภาพด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น วิธีการแก้ปัญหาขยะของชุมชนที่ดีที่สุด คือ การแก้ไขปัญหาพื้นฐานโดยเริ่มต้นภายในจากชุมชนซึ่งทางเทศบาลได้เริ่มดำเนินการร่วมกับชุมชนบ้านเหนือตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน

โครงการชุมชนปลอดขยะนั้นเริ่มจากการที่เทศบาลร่วมกับชุมชนในการสร้างความรู้และความเข้าใจให้ชุมชนก่อน หลังจากนั้นได้มีการลงมือปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังด้วยการให้สมาชิกจำนวน ๒๕๔ คนได้ดำเนินการคัดแยกขยะของตนเองในแต่ละครัวเรือนควบคู่ไปกับการประสานบริษัท วงษ์พาณิชย์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่เชี่ยวชาญเรื่องการบริหารจัดการขยะเพื่อนัดหมายวันเวลาในการมารับซื้อขยะต่อจากชุมชน โดยชุมชนบ้านเหนือจะมีกิจกรรมการรีไซเคิลขยะทุกวันศุกร์ สัปดาห์ที่ ๔ ของเดือนและยังได้ขยายกิจกรรมซื้อขายขยะรีไซเคิลไปที่ชุมชนบ้านโนนกลุ่ม ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นเครือข่ายชุมชนสะอาดและเป็นตัวอย่างการต่อยอดของโครงการดังกล่าว วิธีการที่ชุมชนบ้านเหนือนำมาใช้นี้เป็นการจัดการขยะมูลฝอยโตชุมชน (Community Based Solid Waste Management CBM) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะสามารถสนองตอบแนวคิดชุมชนน่าอยู่ได้เพราะทำให้ปัญหาขยะในพื้นที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ก่อนเริ่มดำเนินโครงการจะมีขยะอยู่ที่ ๗๒๐ กิโลกรัม/วัน แต่หลังจากร่วมโครงการชุมชนปลอดขยะมีปริมาณขยะอยู่ที่ ๓๓๐ กิโลกรัม/วัน ส่งผลให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น เป็นชุมชนไร้ขยะสะอาดสวยงาม ปราศจากความเสี่ยงต่อโรคที่อาจมาจากภัยขยะ จนในที่สุดโครงการนี้ได้รับการผ่านเกณฑ์การประเมิน “โคราชเมืองสะอาด” ระดับดีเยี่ยม ประจำปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ จากจังหวัดนครราชสีมา

(๒) การส่งเสริมกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ชุมชนบ้านมูลตุน แนวคิดนี้เป็นเพียงความฝันในระยะแรกของชุมชนบ้านมูลตุนที่ต้องการให้สมาชิกในชุมชนมีความไว้วางใจและรู้จักกันเป็นอย่างดี ดังนั้น จึงมีความเห็นร่วมกันว่าควรจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนขึ้น แต่ในขณะนั้นทางชุมชนบ้านมูลตุนยังไม่มีความรู้และความเข้าใจในการบริหารกิจการออมทรัพย์ ดังนั้น ชุมชนบ้านมูลตุนจึงขอให้เทศบาลเข้ามาชี้แนะแนวทางในการบริหารกิจการออมทรัพย์อย่างเป็นระบบ มีการคัดเลือกคณะกรรมการที่จะเข้ามาบริหารจัดการพร้อมจัดทำระเบียบข้อบังคับ กติกาการฝากเงินและการกู้เงิน เพื่อการลงทุนหรือเพิ่มนำไปต่อยอดการประกอบอาชีพได้ โดยจัดให้สมาชิกกลุ่มมีการฝากหุ้นละ ๒๐ บาทขึ้นไปแต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท ต่อ ๑ คน และให้มีการปันผลให้แก่สมาชิกกลุ่มปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งการกำหนดเงินออมดังกล่าวไม่ให้เกิน ๒,๐๐๐ บาทเพราะชุมชนเห็นร่วมกันว่าหากคิดจะสะสมเงินควรจะเริ่มจากการสะสมที่ละน้อยก่อน และเห็นว่าการออมทรัพย์เป็นเรื่องของการให้ความไว้นั่นเชื่อใจแก่กันว่ากลุ่มสัจจะออมทรัพย์ชุมชนบ้านมูลตุน โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๔ จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา ๑๓ ปี มีสมาชิกจำนวน ๔๘๒ คน และมีเงินทุนให้กู้ยืม จำนวน ๓,๑๖๗,๒๘๙ บาท (สามล้านหนึ่งแสนหกหมื่นเจ็ดพันสองร้อยแปดสิบเก้าบาทถ้วน) อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญของการจัดตั้งกลุ่มก็เพื่อฝึกฝนให้สมาชิกรู้จักการเก็บออมเพื่ออนาคตของสมาชิกในชุมชนนั่นเอง

(๓) โครงการประสานงานแบบไร้รอยต่อของศูนย์บริการสุขภาพชุมชนเทศบาลเมืองสีคิ้ว ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้าเป็นหนึ่งในภารกิจพื้นฐานที่ทางเทศบาลจำเป็นต้องดำเนินการ ปัญหาสำคัญ คือ การมีโรงพยาบาลสีคิ้วซึ่งเป็นหน่วยบริการด้านสาธารณสุขเพียงแห่งเดียวทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการกับผู้ป่วยจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านบุคลากร งบประมาณและจำนวนผู้ป่วยที่มารับบริการที่แผนก

ผู้ป่วยนอกจำนวนมากถึง ๕๐๐-๖๐๐ คน/วัน ดังนั้น เทศบาลเมืองสีคิ้วจึงร่วมกับโรงพยาบาลสีคิ้ว ออกมาเปิดบริการให้กับประชาชนที่อยู่ในเขตนอกเขต อย่างไรก็ตาม การออกมาเปิดบริการให้กับประชาชนดังกล่าวจะมีค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน เช่น ค่าเช่าสถานที่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์และอื่นๆ เฉลี่ยเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้เทศบาลมีความต้องการที่จะยกระดับการให้บริการด้านสาธารณสุขว่าจะต้องมีการผ่านประเมินรับรองมาตรฐานศูนย์สุขภาพชุมชนของกระทรวงสาธารณสุข ทั้ง ๓ ด้าน อันได้แก่ มาตรฐานด้านการบริการ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านวิชาการ หน่วยงานทั้งสองแห่งได้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละหน่วยงานแต่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ การให้บริการงานด้านสาธารณสุข ให้เข้าถึงประชาชนและยกระดับการบริหารงานด้านสาธารณสุข ดังนั้นจึงเกิดการประสานงานแบบไร้รอยต่อโดยทั้งสองหน่วยงานได้ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงการจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพชุมชนขึ้นเพื่อดำเนินงานและบริหารจัดการศูนย์บริการสุขภาพชุมชน โดยใช้สถานที่คือ อาคารศูนย์บริการสุขภาพชุมชนของเทศบาลเมืองสีคิ้ว และมีการจัดสรรบุคลากรของโรงพยาบาลสีคิ้วร่วมปฏิบัติงานประจำในศูนย์ และตั้งแต่มีการเปิดให้บริการตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๕ มีจำนวนประชาชนเข้ารับบริการมากขึ้นถึง ๔๐๐-๕๐๐ คน/เดือน และช่วยคัดกรองผู้ป่วยที่ไม่จำเป็นต้องส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาล อำนวยความสะดวกให้ประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างมากในการเดินทางไปรอคิวเข้ารับบริการ เพราะที่ศูนย์ฯ แห่งนี้สามารถช่วยเหลือและให้บริการขั้นพื้นฐานได้ เช่นเดียวกับโรงพยาบาลสีคิ้ว ทำให้ประชาชนไม่จำเป็นต้องไปเข้ารับการรักษาพยาบาลเพียงแห่งเดียว จึงช่วยลดความแออัดของผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับบริการที่โรงพยาบาลสีคิ้วได้เป็นอย่างมากและได้มีการขยายขอบเขตการให้บริการเพื่อรองรับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองสีคิ้วและพื้นที่ใกล้เคียง กล่าวได้ว่าทั้งสองหน่วยงานมีการประสานงานแบบไร้รอยต่อทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เป็นการร่วมมือกันเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสาธารณสุข ช่วยลดอัตราการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตด้วยโรคที่สามารถป้องกันได้เป็นอย่างมาก โดยทั้งสองหน่วยงานร่วมกันผลักดันงานด้านสาธารณสุขให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดเครือข่ายในการทำงานร่วมกันแบบไร้รอยต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) โครงการท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต เนื่องจากเทศบาลเมืองสีคิ้วได้สมัครเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต ด้วยเหตุผลที่ว่าการทุจริตคอร์รัปชันอาจเกิดขึ้นได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในลักษณะนี้เป็นการกระทำการทุจริตที่มีลักษณะซับซ้อนของผู้กำหนด/บริหารนโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินที่มีเจตนาเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง กลุ่มธุรกิจเครือญาติและพวกพ้อง ดังนั้นเทศบาลเมืองสีคิ้วจึงมีความจำเป็นต้องเข้าร่วมกิจกรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นแบบดังกล่าวเพื่อสร้างมาตรฐานให้เป็นตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งให้ผู้บริหาร สภา ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลให้มีจิตสำนึกและสร้างความตระหนักในการป้องกันการทุจริต มีการบริหารงานของเทศบาลเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ ที่สำคัญคือ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการทำงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาลมาโดยตลอด ดังนั้น เทศบาลเมืองสีคิ้วจึงได้จัดตั้งคณะทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริตขึ้นมาเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต มีการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับเทศบาลเมืองสีคิ้วเพื่อกำหนดเงื่อนไขในการป้องกันการทุจริต เมื่อได้สมัครเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว เทศบาลเมืองสีคิ้วจึงกลายเป็นศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลหรือขยายเครือข่ายการป้องกันการทุจริตไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่นด้วย และเพื่อให้การป้องกันการทุจริต สร้างความโปร่งใสและได้ดำเนินการจัดอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ประชุมสร้างค่านิยม ความซื่อสัตย์ สุจริต คุณธรรมจริยธรรมจำนวน ๒ ครั้งให้กับฝ่ายการเมือง ฝ่ายประจำภาคธุรกิจ ประชาชนและเยาวชน ซึ่งในรายละเอียดการเข้าร่วมเป็นต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้นได้กล่าวไว้ว่าจำเป็นต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีคุณภาพและบริหารงานมีการบริหารงานเป็นไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ไม่มีข้อทักท้วงจากหน่วยตรวจสอบ หรือข้อร้องเรียนจากประชาชน ซึ่งมีการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาล อีกทั้งประชาชนต้องมีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการของเทศบาลอยู่ในระดับดีและดีมาก ที่สำคัญประชาชนต้องมีความเชื่อถือ ศรัทธาต่อการบริหารงานของเทศบาล จนในที่สุด เทศบาลเมืองสีคิ้วได้รับการคัดเลือกเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีเด่นด้านการป้องกันการทุจริตปี พ.ศ.๒๕๕๕ จากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ดำเนินกิจกรรมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบและขยายผลหรือขยายเครือข่ายไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เครือข่าย อปท. โปร่งใส หัวใจคุณธรรม” มีหน่วยงานในอำเภอสีคิ้วเข้าร่วมทั้งหมด ๑๔ องค์กร ประกอบด้วยเทศบาลจำนวน ๓ แห่ง องค์กรบริหารส่วนตำบลจำนวน ๑๑ แห่ง กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๗๕ คน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมดจำนวน ๗๙ คน ซึ่งการดำเนินกิจการเหล่านี้ไม่เคยมีหน่วยงานใดดำเนินการมาก่อนด้วย ดังนั้น จึงเป็นนวัตกรรมที่โดดเด่นด้านการปฏิบัติการความโปร่งใส^{๙๓}

๓) เทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำในปี พ.ศ.๒๕๕๘ โดยมีโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน ๓ โครงการ ได้แก่

(๑) โครงการมีส่วนร่วมจัดพื้นที่และจัดระเบียบร้านค้าเชิงพระธาตุดอยคำเพื่อสร้างคุณค่าชีวิตอย่างยั่งยืน จากกระแสความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อวัดพระธาตุดอยคำ และตำนานอันลึกลับของปู่และย่าแสะ ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติต่างหลั่งไหลเข้ามาในพื้นที่ หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่อันเป็นที่ตั้งของวัดพระธาตุดอยคำ ซึ่งในแต่ละวันมีประชาชนที่มาสักการะวัดแห่งนี้ไม่น้อยกว่า ๕๐๐-๑,๐๐๐คน และหากเป็นช่วงเทศกาลสำคัญจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมาก ย่อมส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลต่างพากันจับจองสถานที่ริมฝั่งถนนตั้งแต่แยกราชพฤกษ์ จนถึงบริเวณเชิงพระธาตุดอยคำ จำนวนกว่า ๑๐๐ แผงค้า และก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย อาทิ

^{๙๓} รางวัลพระปกเกล้าทองคำ ปีพ.ศ.๒๕๕๗, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทชั้น แพคเกจจิง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๗), หน้า ๔๐-๔๔.

- ปัญหาด้านการจราจร และการเกิดอุบัติเหตุ เนื่องจากนักท่องเที่ยวจอดรถซื้อสิ่งของเพื่อบูชาพระธาตุฯ อย่างไม่เป็นระเบียบ ประกอบกับถนนสายดังกล่าวมีลักษณะแคบ อีกทั้งยังเป็นเส้นทางที่ใช้สัญจรไปในหลายเส้นทางจึงทำให้มีผู้สัญจรไปมาเป็นจำนวนมาก

- หน่วยงานผู้ประกอบการร้านค้าต่างๆ ที่อยู่ในเส้นทางนี้ได้รับความเดือดร้อนในการใช้เส้นทางร่วมกัน เช่นโครงการหลวงดอยคำ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ ตลอดจนประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณเส้นทางดังกล่าว

- เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ อันได้แก่ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ โครงการเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี และวัดพระธาตุดอยคำ เกิดความไม่สวยงาม ไม่เป็นระเบียบ เกิดขยะริมทาง จนเป็นที่ไม่พึงพอใจกับนักท่องเที่ยวและกลุ่มผู้นุรักษ์

- มีการยึดพื้นที่ฟุตบอลซึ่งประชาชนใช้เป็นเส้นทางเดินเท้าหรือเส้นทางวิ่งออกกำลังกาย เป็นพื้นที่ขายของ ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน

- เกิดการทะเลาะวิวาทเนื่องจากการแย่งชิงพื้นที่ขายของหรือมีการตั้งราคาแข่งขันกันเพื่อแย่งลูกค้า

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการจับกุมและสั่งระงับการขายสินค้า พ่อค้าแม่ค้าที่เคยมีรายได้เลี้ยงครอบครัวจากการขายสินค้าก็ได้รับความลำบาก ไม่มีอาชีพ ขาดรายได้และที่ทำกิน จึงได้รวมตัวกันมาปรึกษากับเทศบาลเมืองแม่เหียะ เพื่อขอให้หาแนวทางในการแก้ปัญหา ดังนั้น เทศบาลจึงได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน อันได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพฯ โครงการหลวง ทางหลวงชนบท เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรกลาง อุทยานหลวงราชพฤกษ์ กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า กลุ่มสี่ล้อแดง มาร่วมประชุมหารือ โดยจากผลการประชุมหารือกัน ทุกฝ่ายมีมติเห็นชอบ ดังนี้

(๑) ห้ามจำหน่ายสินค้าบนทางเท้าโดยเด็ดขาด หากฝ่าฝืนจะต้องถูกจับและปรับตามที่กฎหมายกำหนด

(๒) เทศบาลเมืองแม่เหียะ จัดพื้นที่จำหน่ายสินค้าบริเวณเชิงพระธาตุดอยคำ (พื้นที่ในขณะนั้นเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นหลุมกรูรัง) ซึ่งเป็นพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพฯ

(๓) อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพฯ จะผ่อนปรนอนุญาตให้ใช้พื้นที่ในการจำหน่ายสินค้าแต่จะต้องมีการขออนุญาตเป็นประจำทุกเดือนโดยให้งดการตัดต้นไม้ใหญ่

(๔) ให้มีการจัดทำผังสถานที่ในการจำหน่ายสินค้า โดยให้มีการจัดล็อคและจับฉลากพื้นที่จำหน่าย

(๕) ให้เทศบาลเมืองแม่เหียะเข้าไปให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย โดยให้กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าช่วยกันเก็บขยะบรรจุถุงดำให้เรียบร้อย

(๖) ให้มีการจัดทำฐานข้อมูลพ่อค้าแม่ค้า และผู้ให้บริการสี่ล้อแดงให้ถูกต้อง

เมื่อผลการประชุมเป็นที่พึงพอใจทุกฝ่าย จึงได้เกิดการจัดพื้นที่และการจัดระเบียบร้านค้าเชิงพระธาตุดอยคำขึ้นมา ต่อมาจึงได้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการ “ชมรมพ่อค้าแม่ค้า” และ “ชมรมสี่ล้อแดง” เชิงพระธาตุดอยคำ โดยมีการแบ่งหน้าที่ในด้านต่างๆ เพื่อให้สมาชิกและผู้ประกอบการได้เข้ามามีบริหารจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และมีการขับเคลื่อนโครงการแบบมีส่วนร่วมและโปร่งใสอย่างเป็นรูปธรรม สามารถตรวจสอบได้ในทุกระบวนการ

การดำเนินการโครงการดังกล่าวในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาสามารถบรรลุเป้าประสงค์ ได้
ดังนี้

- ก่อให้เกิดการสร้างงาน และสร้างรายได้แก่ประชาชนตำบลแม่เหียะ
- เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในพื้นที่ชุมชน
- สามารถแก้ไขปัญหาด้านการจราจรในเส้นทางดังกล่าว
- นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ
- ผู้บริโภคไม่ถูกพ่อค้าแม่ค้าเอาเปรียบ
- เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐและประชาชน
- กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าเกิดความเข้มแข็งสามารถพัฒนาชุมชนของตนเองได้

ความสำเร็จของโครงการนี้นอกจากนำไปสู่การหาข้อยุติร่วมกันแล้วยังก่อให้เกิดการรวมกลุ่ม และการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน ทั้งนี้ การดำเนินงานของกลุ่มยังเป็นสื่อกลางในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้แก่กลุ่มพ่อค้าแม่ค้ากับเทศบาลเกิดการสร้างมาตรฐานในการกำหนดราคาสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว และยังเกิดการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันมีเงินหมุนเวียนในกองทุน จำนวน ๑๖๖,๐๐๐ บาท เพื่อใช้ในการพัฒนาพื้นที่และชมรมให้เกิดความยั่งยืน

ดังนั้น จะเห็นว่าโครงการมีส่วนร่วมจัดพื้นที่ และจัดระเบียบร้านค้าเชิงพระธาตุุดอยคำ เพื่อสร้างคุณค่าชีวิตอย่างยั่งยืน เป็นโครงการที่เกิดขึ้นใหม่ภายใต้ข้อจำกัดของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่ประชาชนได้ให้ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนในห้วงระยะเวลาอันรวดเร็ว ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงเกิดการรวมตัวเพื่อหาแนวทางการแก้ไขอย่างมีส่วนร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้ร้องขอให้เทศบาลเมืองแม่เหียะเป็นผู้ดำเนินการประสาน และเป็นตัวกลางในการขับเคลื่อนแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม ผลการดำเนินการจึงพลิกจากปัญหามาเป็นโอกาสให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เกิดการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ มีพื้นที่สำหรับจำหน่ายสินค้าที่เป็นหลักแหล่ง มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม ไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายและอุบัติเหตุนำไปสู่การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและก่อให้เกิดภาพลักษณ์อันดีต่อพื้นที่แม่เหียะในภาพรวม

(๒) ธนาคารกั้งไม้ใบไม้เพื่อชุมชนเมืองแม่เหียะ สืบเนื่องจากสถานการณ์หมอกควันของจังหวัดเชียงใหม่ตอนบนของประเทศไทยในแต่ละปีส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่เป็นวงกว้าง โดยสาเหตุหลักของการเกิดหมอกควันนั้นเกิดจากการเผาปรับหน้าดินของเกษตรกร การเผาวัชพืชริมทาง ไฟป่า และฝุ่นละอองทั้งที่มาจากการก่อสร้างมลพิษจากท่อไอเสียรถยนต์ โดยเฉพาะการเผาขยะจำพวกกั้งไม้ใบไม้ของคนในชุมชน ทั้งนี้ เทศบาลเมืองแม่เหียะได้เผชิญปัญหาการเผากั้งไม้ใบไม้อยู่เช่นกัน เนื่องจากการเผาเป็นกิจกรรมที่ประชาชนทำกันมาช้านาน ปัจจุบันในเขตเทศบาลเมืองแม่เหียะ ก่อให้เกิด กั้งไม้ใบไม้ ๓-๕ ตันต่อวัน และกั้งไม้ใบไม้ส่วนใหญ่จะถูกกำจัดโดยวิธีการเผา สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือการเปลี่ยนแปลงทางอากาศ นั่นคือการเกิดหมอกควัน ซึ่งเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ นอกจากนี้ยังพบว่าในพื้นที่ตำบลแม่เหียะมีผู้ป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจในสูงเป็นอันดับที่ ๓ ของโรคที่พบบ่อยในพื้นที่ และปัญหาหมอกควันนี้ยังส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน อาทิ เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว สังคม สุขภาพของประชาชนและการจราจร อีกด้วย โดยเกิดมากที่สุดในช่วงเดือน มกราคม-มีนาคมของทุกปี เทศบาลเมืองแม่เหียะจึงได้ออกเทศบัญญัติ เรื่องการควบคุมควันไฟและฝุ่น

ละออกจากการเผา พ.ศ.๒๕๕๖ โดยกำหนดโทษว่า “เมื่อเผาขยะ กิ่งไม้ ใบไม้ต้องถูกปรับ ๑,๐๐๐ บาท”

อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงนำไปสู่การประชุมร่วมกันระหว่างประชาชนชุมชนบ้านอุโบสถและชุมชนบ้านป่าจี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา และเทศบาลเมืองแม่เหียะ ณ วัดอุโบสถ เพื่อที่จะหามาตรการแก้ปัญหาหมอกควันจากการเผาใบไม้กิ่งไม้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ที่ประชุมได้ตกลงที่จะตั้งโครงการชื่อว่า “ธนาคารกิ่งไม้เพื่อชุมชนเมืองแม่เหียะ” ซึ่งมีที่ตั้งสำนักงานบริเวณเชิงบันไดวัดพระธาตุดอยคำ โดยเริ่มจากการรวมตัวของ ประชาชน ๒ ชุมชน คือ ชุมชนอุโบสถ และชุมชนป่าจี้ มีสมาชิก ๑๐๐ ครัวเรือนโดยเทศบาลเมืองแม่เหียะเป็นพี่เลี้ยง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อขจัดปัญหาหมอกควัน และแปรรูปกิ่งไม้ใบไม้ให้มีมูลค่าเพื่อคืนประโยชน์ให้กับชุมชน

กระบวนการดำเนินงานในโครงการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่มาจากคนในชุมชน จำนวน ๑๒ คน เพื่อดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ และการดำเนินงานต่างๆ จะมีตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับทราบทุกครั้ง เช่น การประชุมคณะกรรมการจะมีตัวแทนประชาชนในชุมชนเข้าร่วมประชุม การตรวจรับสิ่งของมีตัวแทนคนในชุมชนร่วมตรวจรับด้วย เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าว นอกจากเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแล้ว ยังสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานด้วย ทั้งนี้กิจกรรมที่ผ่านมาของธนาคารกิ่งไม้ใบไม้เพื่อชุมชนเมืองแม่เหียะได้แก้ไขปัญหาการเผากิ่งไม้ใบไม้ โดยนำมาทำปุ๋ยหมัก ถ่านไม้ และน้ำส้มควันไม้ นอกจากนี้ยังมีการขยายถึงเศษผักเศษผลไม้ เพื่อนำมาทำน้ำหมักชีวภาพ และเลี้ยงไส้เดือนปุ๋ยหมักที่ได้นำมาปลูกพืชอินทรีย์ น้ำหมักและน้ำส้มควันไม้ใช้ไล่แมลง และป้องกันโรคในพืชอินทรีย์ที่ปลูก ซึ่งสร้างรายได้ให้กับธนาคารกิ่งไม้ใบไม้เพื่อชุมชนเมืองแม่เหียะ

นอกจากนี้ จากการดำเนินการที่ผ่านมาของธนาคารกิ่งไม้ใบไม้เพื่อชุมชนเมืองแม่เหียะที่เป็นรูปธรรม ได้นำไปสู่การเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านศูนย์กลางเรียนรู้ชุมชนซึ่งมีคณะครูงานเข้ามาศึกษาดูงานจำนวนมาก จึงได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดให้เป็นพื้นที่ต้นแบบในการจัดการกิ่งไม้ใบไม้เพื่อป้องกันหมอกควัน และได้รับเกียรติให้ออกบูชนิทรรศการเผยแพร่ผลงานและสร้างเครือข่ายในชุมชนอื่นๆ เช่น เครือข่ายกิ่งไม้ใบไม้จากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ เงินสนับสนุนค่าจัดซื้อมูลวัวจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ สารเร่ง พด.(จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ ที่พัฒนาโดยกรมพัฒนาที่ดิน) จากสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเชียงใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้รับรางวัลและคัดเลือกเข้าร่วมโครงการลดโลกร้อนและโครงการอื่นที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ เช่น บริษัทโตโยต้ามอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นต้น

ธนาคารกิ่งไม้ใบไม้เพื่อชุมชนเมืองแม่เหียะจะไม่หยุดการดำเนินงานเพียงเท่านี้ จะมีการต่อยอดเพื่อเพิ่มผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น การผลิตพลังงานชีวมวล การนำขยะสดไปให้ประโยชน์หรือแปรรูปเพื่อสร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ แต่ยังคงยึดการทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน ผู้นำชุมชน และเทศบาลเมืองแม่เหียะ รวมถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานต่อไป

(๓) ศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ปัจจุบันเมืองแม่เหียะมีความเจริญอย่างรวดเร็ว เป็นเมืองที่ผสมผสานระหว่างชุมชนที่อยู่ดั้งเดิม ที่มีวิถีถ้อยที่ถ้อยอาศัย ประชาชนอยู่กัน

แบบพี่น้อง รู้จักกันหมดทั้งหมู่บ้าน กับชุมชนที่หมู่บ้านจัดสรรที่มาอยู่ใหม่ เนื่องจากมีความเจริญทางเศรษฐกิจเมืองมีการขยายตัว ประชาชนจึงย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในเมืองแม่เหียะเป็นจำนวนมาก และด้วยวิถีการดำเนินชีวิตที่มีความแตกต่าง จึงเกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ทั้งเรื่องความขัดแย้ง เรื่องของความไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เมื่อเกิดปัญหาต่างๆ หรือต้องการขอรับบริการต่างๆ ประชาชนจึงเริ่มร้องเรียนมายังเทศบาลมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการร้องเรียนร้องทุกข์แล้ว ประชาชนยังอยากทราบข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ต่างๆ อีกด้วย ซึ่งปัญหาที่มีการร้องเรียนมากที่สุดในเทศบาลเมืองแม่เหียะ คือ การแก้ปัญหาเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน เรื่องสาธารณูปโภค เช่น ถนนชำรุด ไฟฟ้าสาธารณะชำรุด เป็นต้น นอกจากนี้จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าประชาชนในพื้นที่ยังได้รับความติดขัดในการแจ้งปัญหาต่างๆ อยู่ อาทิเช่น การเข้าไปแจ้งด้วยตนเองไม่สะดวกต่อการเดินทาง บางครั้งต้องรอนาน การประสานงานมีหลายขั้นตอน ไม่มีเวลาแจ้ง เนื่องจากติดภาระหน้าที่ในการทำงาน การอาศัยผู้นำชุมชนในการเป็นตัวแทนให้ บางครั้งไปแจ้งไม่พบ เนื่องจากติดภารกิจ เป็นต้น ปัญหาบางครั้งเร่งด่วน ต้องการแก้ปัญหาอย่างทันที่ อาทิ เกิดอุบัติเหตุ เกิดเหตุภัยพิบัติ การตามเรื่องที่แจ้งไปแล้ว บางครั้งเรื่องหาย หรือเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบไม่อยู่ หรือต้องผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวเทศบาลเมืองแม่เหียะ จึงปรับเปลี่ยนการให้บริการ ณ สำนักงาน โดยนำวิธีการแบบศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จมาใช้แทนการทำงานแบบเดิม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการให้บริการที่ล่าช้า อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาใช้บริการ ลดขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถให้บริการผู้มาใช้บริการจนเสร็จตามเรื่องราวที่ประชาชนมาขอรับบริการ ณ จุดเดียว และสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้มาใช้บริการ รูปแบบของการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ เป็นการให้บริการต่อประชาชนที่มาติดต่อกับเทศบาลได้ ณ จุดเดียว ทำให้การติดต่อระหว่างประชาชนกับสำนักงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย สะดวก รวดเร็ว และมีบรรยากาศในการติดต่อเป็นไปอย่างราบรื่น มีความต่อเนื่องเชื่อมโยง

นอกจากนี้ การดำเนินงานของเทศบาลเมืองแม่เหียะ ที่แบ่งเป็น ๑ สำนัก ๖ กองงาน แต่ละกองงาน มีหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการที่แตกต่างกันไป ทำให้บางครั้งประชาชนเมื่อมาติดต่ออาจสับสนว่าต้องติดต่อที่กองงานใด หรือบางครั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบติดราชการส่วนอื่น ก็ไม่สามารถให้บริการได้ ทำให้ประชาชนเสียเวลาในการติดต่อกันต่างๆ ดังนั้นศูนย์ One Stop Service เทศบาลเมืองแม่เหียะจึงเป็นการรับบริการจากงานให้บริการของทุกกองงานไว้จุดๆ เดียว โดยเริ่มเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เพื่อบริการประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ โดยการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ขึ้นมาใหม่ สำหรับบันทึกข้อมูล และการแจ้งเตือนไปยังผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ตรงกับความต้องการ และภารกิจของงานเทศบาลรวมถึงจัดเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรม ดำเนินการรับบริการประชาชนโดยไม่มีการหยุดพักกลางวัน

สำหรับช่องทางการแจ้ง ประชาชนสามารถใช้ได้หลายช่องทาง คือมาแจ้งด้วยตนเอง ผ่านสมาชิกสภา ผู้นำชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน เว็บไซต์เทศบาล โทรศัพท์ จดหมายร้องเรียน หรือคำร้องทั่วไปจากนั้นเจ้าหน้าที่ที่รับเรื่องจะบันทึกคำร้องลงในระบบคอมพิวเตอร์ และคัดกรองงานว่าแต่ละเรื่องจะเข้ากองงานใด และจะทำการป้อนข้อมูลเข้าไปแต่ละกองงาน เมื่อข้อมูลถูกบันทึกลงระบบแล้ว งานที่ร้องขอจะแสดงผล ไปยังโทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์ ของคณะผู้บริหาร ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ธุรการที่ดูแลระบบของแต่ละกองซึ่งจะมีรหัสส่วนตัว

สำหรับเข้าดำเนินการ ตรวจสอบและแก้ไขสถานการณ์ จากนั้นเจ้าหน้าที่ธุรการกอง ที่ดูแลระบบจะดำเนินการพิมพ์คำร้องขอเสนอตามลำดับขั้นต่อไป ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ One Stop Service จะดำเนินการรายงานผลเป็นสถิติการดำเนินงานซึ่งประกอบไปด้วย งานที่รับเรื่องแต่ละกองงาน งานที่ดำเนินการแล้วเสร็จ งานที่อยู่ระหว่างดำเนินงาน และงานที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เป็นรายสัปดาห์ รายเดือน รายไตรมาส และรายปีงบประมาณ ให้คณะผู้บริหารทราบต่อไป

นอกจากนี้ เทศบาลเมืองแม่เหียะ ยังได้ดำเนินการจัดตั้ง กลุ่มไลน์คลายทุกข์ เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการแจ้งปัญหา ซึ่งง่าย สะดวก รวดเร็ว เพราะปัจจุบันคนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือในการติดต่อสื่อสารอยู่แล้ว และ เจ้าหน้าที่ One Stop Service นำข้อมูลเข้าระบบต่อไป ทั้งนี้ กลุ่มไลน์คลายทุกข์ ของเทศบาลเมืองแม่เหียะประกอบไปด้วย

- กลุ่มแจ้งปัญหาแม่เหียะ ในกลุ่มนี้ ผู้บริหาร สมาชิกสภา กำนันผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน ผู้อำนวยการกองต่างๆ หัวหน้าฝ่าย เจ้าหน้าที่ One Stop Service เข้ามาอยู่ในกลุ่มนี้ เพื่อมีการแจ้งปัญหาและสั่งการดำเนินการได้ทันที่

- กลุ่มเครือข่าย ๑๐ หมู่บ้าน ซึ่งในกลุ่มนี้ จะมีกลุ่มผู้บริหาร สมาชิกสภา กำนันผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ One Stop Service เพิ่มเติม หัวหน้างาน ฝ่ายปฏิบัติงานโดยตรง รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคน สามารถเข้ามาอยู่ในกลุ่มนี้ เพื่อมีการแจ้งปัญหาโดยตรงจากประชาชน การแจ้งผลการดำเนินการให้ประชาชนรับทราบ การแจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ต่างๆ ไปยังประชาชน

จากการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยในการดำเนินงานต่างๆ ในพื้นที่และพัฒนาเป็นศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และกลุ่มไลน์คลายทุกข์ ที่มีประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของประชาชนแล้ว ผู้บริการเทศบาลเมืองแม่เหียะยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศดังกล่าวมาใช้เป็นเครื่องมือชี้วัดปริมาณงานของเทศบาลในหนึ่งปีงบประมาณว่ามีมากน้อยเพียงใด และสามารถนำปริมาณงานมากำหนดวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร รวมทั้งงบประมาณของเทศบาลในการแก้ปัญหาของประชาชนในปีต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการทำงานของเทศบาลอีกด้วย^{๔๔}

๔) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี มีโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน ๒ โครงการ

(๑) โครงการกำจัดผักตบชวาในแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง มีแม่น้ำและคูคลองไหลผ่านเป็นจำนวนมาก หนึ่งในแม่น้ำสายหลักที่ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรีคือ แม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน ๔ จังหวัด ตั้งแต่ต้นน้ำได้แก่ จังหวัดชัยนาท กลางน้ำคือ จังหวัดสุพรรณบุรี ไหลผ่านจังหวัดนครปฐม และปลายน้ำที่จังหวัดสมุทรสาคร รวมระยะทาง ๑๒๓ กิโลเมตร ในส่วนที่ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี รวมระยะทาง ๗๐ กิโลเมตร ผ่าน ๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอดมบางนางบวช สามชุก ศรีประจันต์ เมืองสุพรรณบุรี บางปลาม้า และสองพี่น้อง ด้วยเป็นเมืองที่มีแม่น้ำไหลผ่าน วิถี

^{๔๔} ราชวัลพระปกเกล้า ๒๕๕๘, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ชัน แพกเกจจิง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๘), หน้า ๓๓-๔๑.

ชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่จึงพึ่งพาอาศัยแม่น้ำ ลำคลองเป็นสำคัญ แต่จากสภาพปัญหาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี สํารวจพบเป็นประจำทุกปีนับตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๖ ที่ได้รับการถ่่านโอนภารกิจด้านการคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากกรมชลประทาน ตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ นั่นคือ ปัญหาการกีดขวางของวัชพืชทางน้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งผักตบชวาที่สามารถขยายพันธุ์และแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งนอกจากจะกีดขวางการสัญจรทางน้ำแล้วยังเป็นสาเหตุที่ทำให้แหล่งน้ำเน่าเสีย สัตว์น้ำตายเป็นจำนวนมาก แม้ว่าที่ผ่านมา ประชาชนในพื้นที่จะเป็นฝ่ายริเริ่มกำจัดผักตบชวด้วยวิธีของตนเองก่อน และภายหลัง อบจ.สุพรรณบุรี พยายามเข้ามาดำเนินการร่วมด้วย แต่ก็ยังไม่สามารถเอาชนะการแพร่พันธุ์ที่รวดเร็วของวัชพืชดังกล่าวได้ ประชาชนจำนวนมากยังประสบกับปัญหาและได้รับความเดือดร้อน

จากความพยายามในการแก้ปัญหาที่ผ่านมา นับตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๔๖ จนกระทั่งพ.ศ. ๒๕๕๔ เกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น นั่นคือ ประชาชนในพื้นที่ทั้ง ๖ อำเภอ มีการรวมกลุ่มตั้งเป็นอาสาสมัครพิทักษ์ลุ่มน้ำ เพื่อเฝ้าระวัง อนุรักษ์ รักษา กำจัดผักตบชวาในลุ่มน้ำทำกินร่วมกัน โดยกลุ่มอาสาสมัครคัดเลือกจากตัวแทนประชาชนในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เมื่อจัดตั้งกลุ่มอาสาฯ แล้วเริ่มดำเนินการจัดประชุมหารือ ชี้แจงสภาพปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้น แนวทางการแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างจิตสำนึกให้กับกลุ่มอาสาฯ เพื่อนำไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในพื้นที่ได้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ รักษา และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเฝ้าระวัง ดูแล กำจัดผักตบชวา ผ่านการจัดกิจกรรมรณรงค์ในงานสำคัญต่างๆ อาทิ งานวันพ่อแห่งชาติ งานวันแม่แห่งชาติ เป็นต้น จนกระทั่ง อบจ.สุพรรณบุรี เริ่มเห็นผลงานของกลุ่มอาสาฯ ที่เป็นรูปธรรม เช่น การสกัดจุดผักตบชวาเป็นช่วงๆ ตอนๆ โดยในแต่ละช่วงจะมีสมาชิกกลุ่มอาสาฯ ในแต่ละหมู่บ้าน ชุมชนเป็นผู้ดูแล จนกระทั่งผลของการดำเนินงานเริ่มเห็นผลในระดับหนึ่ง แต่ด้วยเพียงลำพัง (คน) ความร่วมมือจากกลุ่มอาสาฯ และชาวบ้านริมสองฝั่งแม่น้ำ ไม่สามารถกำจัดได้ อบจ.จึงประสานขอใช้เครื่องจักร (รถเครน) จาก อบจ.เพื่อนำมาตัดผักตบชวาที่ชาวบ้านได้ระดมเข้ามามีส่วนในการสกัดในแต่ละช่วง

เมื่อ อบจ.สุพรรณบุรี เล็งเห็นถึงการร่วมผนึกกำลังของภาคประชาชนที่ริเริ่มแก้ปัญหาในเบื้องต้น อบจ. จึงเดินหน้าผลักดัน โครงการกำจัดผักตบชวาในแม่น้ำท่าจีน ทั้งนี้เพื่อให้การแก้ปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน ประหยัดงบประมาณ เกิดการบูรณาการร่วมกันทำงาน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนจึงได้มีการหารือ และเริ่มดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- การลงนามในบันทึกข้อตกลงระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กลุ่ม อบท. อาทิ เทศบาลตำบลปากน้ำ กำนันตำบลนางบวช กลุ่มอาสาพิทักษ์ลุ่มน้ำ ภาคประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น
- ร่วมประชุมวางแผนการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วน
- ลงพื้นที่ และประชุมแบ่งแนวเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนกับ อบท.ภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบ
- ดำเนินการในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยจัดให้มีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานในทุกๆ ๒ เดือน

ผลจากการดำเนินงานหลังจากที่ได้มีการทำบันทึกข้อตกลง มีการแบ่งเขตความรับผิดชอบอย่างชัดเจน การร่วมกันดูแล ติดตามการดำเนินงานส่งผลให้ปริมาณผักตบชวาลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่

ทั้งนี้ อบจ.สุพรรณบุรี ก็ยังคงแสวงหาแนวทางใหม่ๆ ในการกำจัดผักตบชวาอยู่เสมอ อาทิ การประสานงานกับภาคการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และภาคประชาชนเพื่อวางแผนการกำจัดและควบคุมวัชพืช โดยใช้วิธี Biological control ส่งผลให้ระบบนิเวศของแม่น้ำท่าจีนดีขึ้น ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้เช่นเดิม การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักตบชวา เป็นปัญหาการเกษตร หรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้

นอกจากนี้แล้วนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ยังผลักดันให้การกำจัดผักตบชวาเป็น วาระแห่งชาติ ที่ไม่เพียงแต่หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักเท่านั้น แต่ทุกคนไม่ว่าจะสังกัดกลุ่มองค์กรใด สามารถมีส่วนร่วมช่วยในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแล หวงแหนลำน้ำท่าจีนเพื่อให้โครงการมีความยั่งยืนสามารถสร้างความสมัครสมานสามัคคี เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด และที่สำคัญประชาชนในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความสุขกันถ้วนหน้า

(๒) โครงการแข่งขันฟุตบอลเยาวชน อบจ.สุพรรณบุรี เป็นโครงการอันเกิดจากแนวคิดอันกว้างไกลของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ต้องการสร้างมูลค่า สร้างโอกาสให้กับลูกหลานชาวจังหวัดสุพรรณบุรี รวมถึงต้องการพัฒนากีฬาฟุตบอลของเด็ก เยาวชนให้ก้าวไกลไปสู่ตลาดนักกีฬาอาชีพ ให้กีฬาอยู่ในหัวใจของชาวสุพรรณบุรี เพื่อเป้าหมายสูงสุดคือ สุพรรณบุรีเป็นแหล่งอุตสาหกรรมส่งออกนักฟุตบอล อบจ.สุพรรณบุรี เล็งเห็นถึงโอกาสที่สามารถนำกีฬามาเป็นเครื่องมือในการสนับสนุน ส่งเสริม และสร้างให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน แม้ประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเจนจะเกิดขึ้นกับตัวนักกีฬาฟุตบอลที่สามารถสร้างชื่อเสียงโด่งดังให้กับตนเองและบ้านเกิดได้ แต่อย่างไรก็ตามกีฬาฟุตบอลยังสามารถกระตุ้นและนำเอาศักยภาพ ความสามารถของภาคส่วนต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขันฟุตบอล ไม่ว่าจะเป็น สถานศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชน ชมรมผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่ ประชาชนที่ร่วมเป็นกองเชียร์ และที่สำคัญผลทางอ้อมที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติคือ การสร้างความสมัครสมานสามัคคี ระเบียบวินัย การเคารพกฎกติกา มารยาท การเสียสละ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นของตนในทางหมั่นฝึกฝนทักษะความสามารถของนักกีฬาที่เป็นเลิศ เพื่อความมุ่งมั่นในการเป็นนักกีฬามืออาชีพตามมาตรฐานสากล

พ.ศ. ๒๕๕๖ อบจ.สุพรรณบุรี ได้ริเริ่มจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเยาวชนระดับประถมศึกษาในระบบลีกแบบเก็บสะสมคะแนน ซึ่งนำร่องก่อน ๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอศรีประจันต์ และอำเภอดอนเจดีย์ นับได้ว่าได้รับกระแสตอบรับอย่างดีเยี่ยมจากทั้งเด็ก เยาวชนที่หมั่นฝึกซ้อม พัฒนาทักษะความสามารถ เพื่อให้กลายเป็นตัวแทนนักกีฬาระดับอำเภอ ทั้งจากผู้ปกครองที่ส่งเสริม สนับสนุนทั้งทุนทรัพย์ และค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกหลานที่เป็นตัวแทนระดับอำเภอ ทั้งสถานศึกษาได้รับกระแสตอบรับอย่างดีจากโรงเรียนในสังกัด ๒ อำเภอ ข้างต้น โดยมีครูในโรงเรียนเป็นผู้ฝึกสอน เป็นผู้ร่วมจัดการแข่งขัน โดยโรงเรียนให้การสนับสนุนด้านอุปกรณ์กีฬา เครื่องแต่งกาย สถานที่ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดการแข่งขัน นอกจากนี้ยังเกิดการมีส่วนร่วมจากประชาชนหลายชุมชนที่ให้การสนับสนุนทั้งเป็นกองเชียร์ เป็นผู้ออกทุนสนับสนุนนักกีฬา

ดังนั้น จากการดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลในปี ๒๕๕๖ ซึ่งได้รับกระแสตอบรับจากหลายภาคส่วนอย่างดีเยี่ยมส่งผลให้การจัดการแข่งขันในปีแรกประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เด็กและเยาวชนมีความมุ่งมั่น พัฒนาตนเองในการฝึกฝนเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่การคัดเลือกนักกีฬาในปี

ต่อไป ปี ๒๕๕๗ อบจ.สุพรรณบุรี จึงได้จัดการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนเป็นปีที่สอง ซึ่งในครั้งนี้นับครอบคลุมทุกอำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งการแข่งขันออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่

(๑) ระดับประถมศึกษา (จูเนียร์ลีก) ประกอบด้วยตัวแทนนักกีฬาจากโรงเรียนต่างๆ ๑๐๓ โรงเรียน ๑๐ อำเภอ รวมทั้งสิ้น ๙๐ ทีม

(๒) ระดับมัธยมศึกษา (ลีกคัพ) แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ๑๕ ทีม และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ๑๘ ทีม รวม ๓๔ โรงเรียน ดำเนินการจัดการแข่งขันเพื่อคัดเลือกทีมที่ได้อันดับ ๑ และ ๒ ของแต่ละอำเภอเข้ามาเล่นในรอบชิงแชมป์ลีกคัพ

ก่อนการจัดการแข่งขันได้มีการประชุมหารือร่วมกัน เพื่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกันในทุกแมตช์ที่มีการแข่งขัน โดย อบจ.สุพรรณบุรี จะทำหน้าที่เชิญตัวแทนสถานศึกษาและชุมชนที่มาร่วมประชุมวางแผนกำหนดระยะเวลา โปรแกรมการแข่งขันพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการที่เหมาะสมร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน

สถานที่สำหรับการแข่งขันได้มีการตกลงกันว่าจะใช้สนามของโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง โดยมีตัวแทนครูจากสถาบันพลศึกษาวิทยาเขตสุพรรณบุรี และบุคลากรจากโรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นผู้ตัดสิน ควบคุมกฎกติกาตามหลักสากล เมื่อแข่งขันกันครบ ๙๐ ทีมแล้วจะนำทีมที่ได้อันดับ ๑ และ ๒ ของแต่ละอำเภอเข้ามาเล่นในรอบชิงแชมป์จูเนียร์คัพ สำหรับประเภทรางวัลนั้นนอกจากจะแบ่งออกเป็นรางวัลชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับ ๑ ๒ ๓ ตามลำดับแล้ว ยังมีรางวัลทีมมารยาทยอดเยี่ยม ซึ่ง อบจ.สุพรรณบุรี ต้องการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีความเป็นเลิศที่อยู่ภายใต้กฎ กติกาของการแข่งขัน รู้แพ้ รู้ชนะ และรู้ถ้อย จึงกำหนดประเภทรางวัลดังกล่าวไว้ด้วย โดยมี อบจ.เป็นผู้สนับสนุนถ้วยรางวัลและเงินรางวัล ผู้นำชุมชนให้การสนับสนุนชุดการแข่งขัน สนับสนุนด้านโภชนาการโดยการนำอาหารมาเลี้ยงนักกีฬาตลอดการแข่งขัน ประชาชนเข้ามาให้กำลังใจลูกหลาน ร่วมเป็นกองเชียร์

เมื่อดำเนินการแข่งขันเสร็จสิ้น มีการประชุมประเมินผลทุกครั้งเพื่อหาข้อสรุปและแก้ไข ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างการแข่งขัน พร้อมทั้งประชุมเตรียมความพร้อมเพื่อต่อยอดการแข่งขัน โดยการจัดการแข่งขันในระดับจังหวัดสุพรรณบุรีต่อไป

ผลการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเยาวชน อบจ.สุพรรณบุรี ซึ่งจัดไปเพียง ๒ ปีเท่านั้น กลับได้รับกระแสการตอบรับ การชื่นชมจากทั้งประชาชนในพื้นที่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง บุคลากรโรงเรียนต่างๆ ชุมชน หมู่บ้านต่างๆ ที่เข้าร่วมเป็นกองเชียร์ทุกครั้งที่มีการแข่งขัน ประกอบกับสื่อมวลชนให้ความสนใจในการประชาสัมพันธ์สื่อสิ่งพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นเดลินิวส์ สยามกีฬา, สื่อวิทยุ, ป้ายประชาสัมพันธ์ หน้าโรงเรียน, สื่อโทรทัศน์ ผ่านเคเบิลทีวีในจังหวัดสุพรรณบุรี รายการสภาโຈ้ก มีการแถลงข่าวการแข่งขัน ออกอากาศในสื่อบน NBT News FOCUS ผ่านช่อง NBT สื่ออินเทอร์เน็ต ผ่านเว็บไซต์ของ อบจ.สุพรรณบุรี มีการลงโปรแกรมการแข่งขัน พร้อมทั้งการรายงานผลการแข่งขัน ภาพกิจกรรมในเวปเพจ Sport Center อบจ.สุพรรณบุรี ซึ่งมีผู้เข้าชมมากกว่า ๒,๐๐๐ คน ผลการดำเนินโครงการดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า กีฬา สามารถเป็นเครื่องมือ กลไกสำคัญในการสร้างความโปร่งใส ผ่านช่องทางต่างๆ ในการถ่ายทอดสดการแข่งขันทุกแมตช์ทุกทีมที่มีการแข่งขัน รวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นทั่วทั้งจังหวัดสุพรรณบุรี จากหลายภาคส่วนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมด้วยมีเป้าหมายหนึ่งเดียวที่มีร่วมกัน คือ ต้องการให้ลูกหลานชาวจังหวัดสุพรรณบุรีกลายเป็นนักกีฬามืออาชีพ เป็นจังหวัดอุตสาหกรรมที่เน้นส่งออก ทรัพยากรมนุษย์ (นักฟุตบอล)

สำหรับเป้าหมายในปีต่อๆ ไป คือ เด็กและเยาวชนที่จะเข้าไปเป็นตัวแทนอำเภอ เพื่อไต่ระดับเป็นตัวแทนจังหวัด และเป้าหมายสุดท้ายคือตัวแทนของประเทศ คือความหวังสูงสุดของนักกีฬาทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนายก อบจ.สุพรรณบุรีที่มุ่งมั่นสรรค์สร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับเยาวชนจังหวัดสุพรรณบุรี^{๕๕}

สรุป แนวทางการปกครองและการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านหลักเกณฑ์รางวัลพระปกเกล้าทองคำด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง ๔ แห่งมีแนวทางการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

(๑) เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้วยความโดดเด่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์นวัตกรรมในการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเทศบาลตำบลอุโมงค์ได้ผ่านหลักเกณฑ์การมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ๒ ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์การตรวจสอบโดยต้องเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชันอันเชื่อได้ว่าไม่มีมูล และปฏิบัติกิจกรรมด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเทศบาลได้เน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยเข้าร่วมดำเนินการตามแผนงาน/โครงการและกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งติดตามผลการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบในรูปของคณะกรรมการด้วย

(๒) เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมาได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ๓ ปี ๓ ครั้ง โดยใน พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้มีการดำเนินโครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน ๕ โครงการ ได้แก่ เมืองน่าอยู่ โครงการคัดแยกขยะ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูลำคลอง โครงการสัมมนาผู้นำชุมชน และโครงการปฏิทินแจ้งบอกข่าวภารกิจเทศบาล โดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนรวมทั้งการจัดซื้อจก้าง พ.ศ. ๒๕๕๖ เทศบาลเมืองสีคิ้วได้มีการดำเนินการโครงการด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการหอประจำบ้าน กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพของตนเอง พร้อมทั้งดูแลบริหารจัดการกองทุนด้วยตนเองเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของสมาชิก พ.ศ.๒๕๕๗ เทศบาลเมืองสีคิ้วมีการดำเนินการโครงการเพื่อสะท้อนความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสจำนวน ๔ โครงการ ได้แก่ โครงการปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงต่อสุขภาวะของชุมชน โครงการส่งเสริมกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ โครงการประสานงานแบบไร้รอยต่อของศูนย์บริการสุขภาพชุมชน โครงการท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต ทั้งนี้ ทุกโครงการเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีการบริหารจัดการและดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

(๓) เทศบาลเมืองแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีโครงการที่สะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน ๓ โครงการ ได้แก่ โครงการมีส่วนร่วมจัดพื้นที่และจัดระเบียบร้านค้า โครงการธนาคารกิ่งไม้ไปไม้เพื่อชุมชน และโครงการศูนย์บริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งทุกโครงการเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้มีการดำเนินการบริหารจัดการร่วมกับเทศบาลทุกโครงการ/กิจกรรม และทุกขั้นตอนการดำเนินการ

^{๕๕} รางวัลพระปกเกล้า ๒๕๕๘, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ชัน แพคเกจจิง (๒๐๑๔) จำกัด, ๒๕๕๘), หน้า ๓๒-๔๑.

(๔) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีการบริหารจัดการโครงการและกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวน ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการกำจัดผักตบชวาในแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นการผนีกกำลังระหว่างภาครัฐและประชาชนในการดำเนินการร่วมกัน และโครงการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และส่งเสริมเยาวชนให้มีการพัฒนาความก้าวหน้าด้านกีฬาในอนาคตต่อไป

ตารางที่ ๒.๓๑ แนวทางการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ

แหล่งข้อมูล	แนวทางการบริหารงาน/โครงการด้านความโปร่งใส
กว่าจะถึงปีทองเทศบาลตำบลอุโมงค์ (๒๕๔๙, หน้า ๒๖-๒๘)	การบริหารงานของเทศบาลตำบลอุโมงค์ ด้านความโปร่งใส ๑) มีการตรวจสอบโครงการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ๒) เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางให้มีส่วนร่วมและความโปร่งใสต่อการบริหารงาน ๓) การบริหารงานภายในองค์กร โดยจัดให้มีการประชุมร่วมกันภายใต้โครงการประชุม “เข้านี้คนดีของเทศบาล” ทุกวันจันทร์
“เกียรติภูมิท้องถิ่น” รางวัลพระปกเกล้า ๕๔ (๒๕๕๕, หน้า ๒๘-๓๒)	การบริหารด้านความโปร่งใสเทศบาลเมืองสีคิ้วปี ๒๕๕๔ ได้จัดทำโครงการด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน ๕ โครงการ ๑) เมื่อนำอยู่ในบริบทเทศบาลสีคิ้วโดยให้คนในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการหลักในการทำงาน ๒) โครงการคัดแยกขยะและหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่โดยรณรงค์ให้ประชาชนได้มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อนำไปสู่การเป็นชุมชนปลอดขยะ ๓) โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูลำตะคลอง และคลองสาขา โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน หาแนวทางป้องกันแก้ไขปัญหาคอนคุณภาพน้ำ ๔) โครงการสัมมนาประจำเดือนผู้นำชุมชนเทศบาลเมืองสีคิ้ว เพื่อให้ผู้นำชุมชนร่วมมือกับเทศบาลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างตรงเป้าหมาย ๕) โครงการปฏิทินแจ้งบอกกล่าวภารกิจเทศบาลเมืองสีคิ้วเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบ การบริหารงานของเทศบาลทำให้เกิดความโปร่งใส

ตารางที่ ๒.๓๑ แนวทางการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้า
ทองคำ (ต่อ)

แหล่งข้อมูล	แนวทางการบริหารงาน/โครงการด้านความโปร่งใส
รางวัล พระปกเกล้า เกียรติภูมิท้องถิ่น ๕๖ (๒๕๕๖, หน้า ๖๓-๖๕)	<p>โครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้ถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเทศบาลเมืองสีคิ้ว ปี ๒๕๕๖ จำนวน ๒ โครงการ</p> <p>๑) โครงการหมอประจักษ์ เพื่อมุ่งเน้นให้ประชาชนรู้จักการช่วยเหลือตนเอง และครอบครัวในการดูแลสุขภาพ โดยมีแนวคิดที่ว่า “สุขภาพดี เริ่มต้นที่บ้าน”</p> <p>๒) กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุเทศบาลเมืองสีคิ้วเพื่อปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับสมาชิกผู้รู้จักการออมมีความเสียสละ สามัคคี ส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีการบริหารงานกองทุนด้วยตนเอง</p>
รางวัลพระปกเกล้า ๕๗ (๒๕๕๗, หน้า ๔๐-๔๔)	<p>ปี ๒๕๕๗ เทศบาลเมืองสีคิ้วมีโครงการด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจำนวน ๔ โครงการ</p> <p>๑) โครงการชุมชนปลอดภัย (ชุมชนบ้านเหนือ) โดยเริ่มจากเทศบาลร่วมกับชุมชนสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ชุมชน และปฏิบัติการอย่างจริงจัง คัดแยกขยะ เพื่อกิจกรรมซื้อขายขยะรีไซเคิลและขยายเป็นเครือข่ายชุมชนสะอาด</p> <p>๒) การส่งเสริมกลุ่มสัจจะ ออมทรัพย์ชุมชนบ้านมูลต่นโดยสนับสนุนให้มีการบริหารกิจการออมทรัพย์อย่างเป็นระบบ บริหารจัดการตามระเบียบข้อบังคับการฝากเงิน</p> <p>๓) โครงการประสานงานแบบไร้รอยต่อของศูนย์บริหารสุขภาพ ชุมชนเทศบาลเมืองสีคิ้ว โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงการจัดตั้งศูนย์บริการสุขภาพชุมชน ระหว่างเทศบาลกับโรงพยาบาลสีคิ้วให้มีการดำเนินงานคัดกรองผู้ป่วย อำนวยความสะดวก บริการขั้นพื้นฐานให้กับประชาชน โดยใช้สถานที่ของเทศบาลและมีการจัดสรรบุคลากรของโรงพยาบาลร่วมปฏิบัติงาน</p> <p>๔) โครงการท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริตโดยจัดตั้งคณะทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต รวมทั้งให้ผู้บริหารสภา/ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ มีจิตสำนึก และสร้างความตระหนักในการป้องกันการทุจริตบริหารงานเป็นไปอย่างโปร่งใส ยึดหลักธรรมาภิบาล</p>

ตารางที่ ๒.๓๑ แนวทางการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้า
ทองคำ (ต่อ)

แหล่งข้อมูล	แนวทางการบริหารงาน/โครงการด้านความโปร่งใส
รางวัลพระปกเกล้า ๕๘ (๒๕๕๘, หน้า ๓๓-๔๑)	<p>เทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำในปี ๒๕๕๘ มีกิจกรรม/โครงการที่สะท้อนด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน ๓ โครงการ</p> <p>๑) โครงการมีส่วนร่วมจัดพื้นที่และจัดระเบียบร้านค้าเชิงพระธาตุดอยคำ เพื่อสร้างคุณค่าชีวิตอย่างยั่งยืน ด้วยการจัดระเบียบพื้นที่และจัดระเบียบร้านค้าโดยให้สมาชิกผู้ประกอบการได้เข้ามาบริหารจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ สร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชน</p> <p>๒) ธนาคารกิ่งไม้ใบไม้เพื่อชุมชนเมืองแม่เหียะ เพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันจากการเผาวัชพืชและท่อไอเสียรถยนต์จึงได้นำไปสู่การมีส่วนร่วมกับประชาชน สร้างรายได้ให้กับธนาคารกิ่งไม้ใบไม้ จนกระทั่งได้รับการคัดเลือกจากจังหวัดเป็นพื้นที่ต้นแบบ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จากภาครัฐและเอกชนให้ขยายผลการดำเนินการต่อไป</p> <p>๓) ศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาการให้บริการที่ล่าช้า อำนวยความสะดวกให้ผู้มาใช้บริการอย่างเต็มรูปแบบ</p>
รางวัลพระปกเกล้า ๕๘ (๒๕๕๘, หน้า ๓๒-๔๑)	<p>องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอเมืองจังหวัดสุพรรณบุรีมีโครงการ/กิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน ๒ โครงการ</p> <p>๑) โครงการกำจัดผักตบชวาในแม่น้ำท่าจีน เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อระบบนิเวศของแม่น้ำท่าจีนดีขึ้นและสร้างความสามัคคีให้กับประชาชนในจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>๒) โครงการแข่งขันฟุตบอลเยาวชน อบจ.สุพรรณบุรี สามารถกระตุ้นและนำศักยภาพความสามารถของภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ สถานศึกษา ภาครัฐ เอกชน ชมรมผู้ปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแข่งขัน เพื่อพัฒนาการเป็นนักกีฬาอาชีพ</p>

๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน ในการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ” มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

๑. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการทุจริต

รัตน์ บัณฑิต ได้วิจัยเรื่อง คอร์รัปชันในวงการการศึกษาของไทย: กรณีศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่ามีผลกระทบต่อการคอร์รัปชันในวงการการศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่างอยู่ในระดับน้อยและระดับปานกลาง ในกรณีการให้ความหมายการจัดกลุ่มลักษณะการกระทำนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความหมายการจัดกลุ่มลักษณะการกระทำที่เข้าข่ายออกเป็น ๔ ลักษณะ ได้แก่ การกระทำคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบ ผิดธรรมเนียมปฏิบัติและเป็นปกติ สำหรับสาเหตุแรงจูงใจ และพฤติกรรมกรรมการคอร์รัปชันนั้น พบว่ามีสาเหตุแรงจูงใจที่กระทำคอร์รัปชัน ได้แก่ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต การได้รับโอกาสให้กระทำการยอมรับทางสังคม เป็นต้น ทั้งนี้พฤติกรรมคอร์รัปชันประกอบด้วยการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างค่าพัสดุรายหัวนักเรียน การจัดซื้อนมในโครงการอาหารเสริมนมและการจัดซื้ออาหารในโครงการอาหารกลางวัน เป็นต้น จากการศึกษาวิจัยนี้สรุปได้ว่า การกระทำคอร์รัปชันของบุคคลวงการการศึกษา เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุและสามารถกระทำคอร์รัปชันได้หลายแบบ ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดวิธีการหาทางป้องกันและแก้ไขให้สอดคล้องกับสาเหตุของการเกิดคอร์รัปชันนั้นๆ^{๑๖}

จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์ ได้วิจัยเรื่อง “แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันปัญหาคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่ด้อยพัฒนา และการคอร์รัปชันได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ โดยปัญหานี้ยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าหลายประเทศได้ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่มีการรณรงค์จากองค์กรของรัฐหรือองค์กรอิสระต่างๆ อย่างเช่น องค์กรสหประชาชาติธนาคารโลกและภาคประชาชน ที่ต่างเห็นพ้องกันว่าคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจน และเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง จากผลการวิจัยพบว่า ในแต่ละปีพ่อค้าและนักธุรกิจกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ต้องสูญเสียเงินให้กับการคอร์รัปชันเป็นจำนวนสูงถึงเกือบ ๓ แสนล้านบาท ซึ่งเงินจำนวนนี้สามารถอำนวยประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่ของประเทศได้ทำให้รัฐต้องจ่ายเงินงบประมาณสูงกว่าที่เป็นจริง ทำให้ ประชาชนต้องได้รับบริการสาธารณะที่ไม่มีคุณภาพ อีกทั้งยังทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นใน ระบบราชการไทยที่มักจะมีการใช้อำนาจโดยมิชอบ สำหรับประเทศไทย ปัญหาคอร์รัปชันเกิดขึ้นในสังคมไทยมาช้านานและมีแนวโน้มที่จะ มีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ และพบปัญหาดังกล่าวเกือบทุกภาคส่วน ถึงแม้รัฐบาลมีความพยายาม ป้องกันและแก้ไขมาโดยตลอด แต่ดูเหมือนว่าปัญหาการคอร์รัปชันก็ไม่ได้ถูกแก้ไขได้เท่าใดนัก เนื่องจากการรายงานผล

^{๑๖}รัตน์ บัณฑิต, “คอร์รัปชันในวงการการศึกษาของไทยในเขตภาคเหนือตอนล่าง”, รายงานการวิจัย, (มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๖), หน้า ๑๕.

การจัดอันดับค่าดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทยในอดีตตั้งแต่ ปีพ.ศ.๒๕๔๑ จนถึงปีพ.ศ. ๒๕๔๔ พบว่า ค่าดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันยังอยู่ในระดับต่ำนั้นคืออยู่ที่ ระดับ ๓๒ จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน มาโดยตลอด ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดที่สามารถสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีปัญหาการคอร์รัปชันในระดับที่สูงและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น ซึ่งน่าเป็นห่วง อย่างยิ่ง และทำให้เห็นถึงการดำเนินงานในการต่อต้านการคอร์รัปชันของประเทศไทยที่ผ่านมามาจนถึง ปัจจุบันนั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้มีความพยายามในการกำหนด และใช้มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันอยู่อย่างต่อเนื่องมาโดย ดังนั้น รัฐบาลควร จัดให้ปัญหาการคอร์รัปชันนั้นเป็นหนึ่งในวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนจะต้องช่วยกัน นอกจากนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ดังนั้นจึงต้องเตรียมความพร้อมในหลายด้านที่จะเป็นผู้นำในภูมิภาคนี้แต่ในภาพรวมแล้วประเทศไทย กลุ่มอาเซียนส่วนใหญ่จำนวน _ ประเทศ มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของโลก ดังนั้น ประเทศต่างๆในกลุ่มอาเซียนจะต้องร่วมมือ และใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดที่จะมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว มิเช่นนั้นการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคตคงไม่ประสบผลสำเร็จเหมือน กลุ่มสหภาพยุโรปและยุโรป ตะวันตกที่มีค่าเฉลี่ยดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันอยู่ในระดับที่สูง โดยสรุปประเทศไทยยังมีปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันอยู่มาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้สถาบันการเงินของไทยถูกลดความเชื่อถือในสายตาชาวโลก การทำธุรกรรมทางการเงิน ในระดับนานาชาติจะยากขึ้นเพราะไม่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการพัฒนาประเทศด้วย^{๙๗}

ผาสุก พงษ์ไพจิตรและคณะ ได้วิจัยเรื่อง “คอร์รัปชันในภาครัฐ : ความเห็นและประสบการณ์ของครีวเรือน” ผลการวิจัยพบว่า โดยสำรวจความคิดเห็นของหัวหน้าครีวเรือนที่ถูกเรียกร้องสินบน ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ ๑๐ ของหัวหน้าครีวเรือนทั่วประเทศมีประสบการณ์เคยถูกเรียกร้องสินบนจากข้าราชการ และพบว่า ร้อยละ ๓ ของครีวเรือนที่มีเด็กวัยเรียนต้องจ่ายค่าแป๊ะเจี๊ยะเพื่อเข้าโรงเรียนรัฐบาล และถูกเรียกค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่โรงเรียน งานวิจัยมีข้อเสนอแนะถึงวิธีต่อต้านคอร์รัปชันในวงราชการได้แก่ ต้องปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจังและลงโทษผู้กระทำ ความผิดอย่างรุนแรงรวมทั้งไล่ออก ตั้งคณะกรรมการเพื่อสร้างความโปร่งใสในการทำงานเรื่องต่างๆ เสริมสร้างให้ประชาชนเข้าใจสิทธิของตนเองเพื่อช่วยกันต่อต้านคอร์รัปชัน ตรวจสอบผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด เสริมสร้างจริยธรรมในวงราชการให้คิดถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นลำดับแรก ปฏิรูประบบราชการให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และปรับเงินเดือนข้าราชการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ส่งเสริมการเมืองโดยเร่งด่วนเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น แก้ปัญหาหายาเสพติด ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูกน้องและประชาชน การที่ระดับการคอร์รัปชันและจำนวนเงินที่ประชาชนถูกร้องขอเป็นสินบน/เงินพิเศษที่พบว่าลดลงในปี ๒๕๕๗ นั้น อาจประมาณการต่ำกว่าความเป็นจริงด้วยสาเหตุ ๒ ประการ คือ ข้าราชการต่อต้านคอร์รัปชันทำให้ผู้ตอบระมัตระวังตัวมากขึ้น และการให้สินบนอาจมีรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ตัวเงิน ผลการสำรวจวิจัยนี้ทำให้เห็นภาพว่าการคอร์รัปชันที่ครีวเรือนประสบได้ลดลง แต่มีปัญหาร้ายแรงในบางจุด ดังนั้น หนึ่งในข้อเสนอแนะคือ ให้มีการสำรวจแบบเดียวกันนี้ใน

^{๙๗}จากรุรณ สุขุมาลพงษ์, “แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐๗.

ระดับชาติทุก ๕ หรือ ๑๐ ปี เป็นมาตรการหนึ่งในการตรวจสอบและป้องปรามการคอร์รัปชันภาคราชการที่คร่ำเรื้อรังประสพ การเรียกรับสินบนก้อนใหญ่ในบางหน่วยงานราชการส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะผู้ให้สมยอมเนื่องจากได้ประโยชน์มากกว่าที่เสีย ซึ่งทำให้ยากที่จะปราบ จึงควรศึกษาวิจัยถึงมาตรการป้องกันและการเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ได้ผลแล้วในประเทศอื่น เช่น มาตรการกำกับและควบคุมข้าราชการที่ร่ำรวยผิดปกติแบบต่างๆ โดยศึกษาความเป็นไปได้และการปรับให้เหมาะสมกับระบบกฎหมายของไทย ซึ่งอาจศึกษาเปรียบเทียบกับ การสร้างฐานข้อมูลภาษีเงินได้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อมกับการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำกับ” ๑) สินบนวงเงินสูง ขนาดเป็น ๑๐ หรือ ๑๐๐ ล้านบาท โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้างและโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ นักธุรกิจได้รับผลกระทบมากและเป็นประเด็นที่ประชาชนรับทราบเรื่องนี้จากสื่อมวลชนมาก ๒) สินบนในวงเงินไม่สูงมาก ที่คร่ำเรื้อรังประสพในชีวิตประจำวัน หรือเรียกว่าคอร์รัปชันภาคคร่ำเรื้อรัง ซึ่งการศึกษานี้เน้นไปที่การคอร์รัปชันประเภทหลังเพราะส่งผลกระทบต่อคนจำนวนมาก^{๔๔}

จึงเกิดงานวิจัยเรื่อง “คอร์รัปชันในระบบราชการไทย การสำรวจทัศนคติและประสบการณ์ของหัวหน้าคร่ำเรื้อรัง” ขึ้น โดยคอร์รัปชันในรูปของสินบนที่เป็นตัวเงินอาจแบ่งได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ ผลงานวิจัยโดยแยกเป็น ๓ ประเด็น คือ ผลสำรวจด้านประสบการณ์ (Experience) ของหัวหน้าคร่ำเรื้อรังในการที่ได้จ่ายสินบนจริงๆ ถัดมาคือ ทัศนคติ (Perception) ที่มีต่อหน่วยงานต่างๆ ในเรื่องการคอร์รัปชัน และการตอบสนอง (Response) ในกรณีที่พบเห็นการทุจริตเกิดขึ้นบุคคลเหล่านั้นจะอย่างไร ผลสำรวจด้านประสบการณ์การจ่ายสินบน หรือเงินพิเศษของหัวหน้าคร่ำเรื้อรังตามผลงานวิจัยพบว่า ในช่วงระยะเวลา ๑๕ ปีที่ผ่านมา จำนวนครั้งของการติดต่อราชการของคร่ำเรื้อรังลดลงมาก โดยเฉพาะคร่ำเรื้อรังที่มีรายได้สูง และพบว่าสัดส่วนของคร่ำเรื้อรังที่ถูกเรียกสินบนรวมไปถึงมูลค่าของสินบน ลดลงจาก ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๔๒ เหลือ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๗ ในปี ๒๕๔๒ หน่วยงานที่มีสัดส่วนการรับสินบนสูงสุด ได้แก่ สำนักงานที่ดิน ๓๓ % (๕,๓๔๑ ล้านบาท) สถานีตำรวจ (๔,๙๑๙ ล้านบาท) และกรมสรรพากร ๒๓ % (๓,๕๓๕ ล้านบาท) ขณะที่ในปี ๒๕๕๗ หน่วยงานที่มีสัดส่วนการเรียกเงินสินบนมากที่สุดยังคงเป็นสำนักงานที่ดิน ๓๙ % (๑,๙๒๒ ล้านบาท) สถานีตำรวจ ๓๖% (๑,๗๙๒ ล้านบาท) แต่อันดับที่สามเปลี่ยนเป็นโรงเรียนของรัฐบาล ๑๓% (๖๔๐ ล้านบาท) การเรียกเงินสินบนรวมทั้งสิ้นเกือบ ๔,๙๔๔ ล้านบาท “เมื่อวิเคราะห์ทางสถิติแล้ว พบว่าการลดลงของมูลค่าการคอร์รัปชันในพื้นที่ต่างๆ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ หากมองในแง่ดีนั้นอาจสื่อได้ว่า การคอร์รัปชันมีการลดลงทั้งระบบ แต่ในมุมหนึ่งก็มองได้ว่า การคอร์รัปชันมีการเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการ ไปจากเดิมทั้งระบบ”

แต่ก็ยังเห็นว่าความร้ายแรงของปัญหาคอร์รัปชันนั้นน้อยกว่าปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาค่าครองชีพสูง โดยความเชื่อถือของหัวหน้าคร่ำเรื้อรังต่อกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันในปี ๒๕๕๗ เทียบกับปี ๒๕๔๒ ลดลงเกือบทั้งหมด ซึ่งสถาบันที่หัวหน้าคร่ำเรื้อรังมีความไว้วางใจเชื่อถือลดลงคือ สื่อมวลชน ระบบศาล และข้าราชการ หัวหน้าคร่ำเรื้อรังเห็นว่าสถาบันการศึกษาเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการปราบปรามคอร์รัปชัน รองลงมาคือ ป.ป.ช. เอ็นจีโอ สื่อมวลชน และ

^{๔๔} ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, “คอร์รัปชันในภาครัฐ : ความเห็นและประสบการณ์ในคร่ำเรื้อรัง”, รายงานการวิจัย, (สำนักงาน กพ. ๒๕๕๗), หน้า ๔๓.

เครือข่ายต่อต้านการคอร์รัปชันภาคเอกชนตามลำดับ ในส่วนของผลการวิจัยด้านการตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันขององค์กรต่างๆ ความน่าเชื่อถือในสื่อมวลชนลดลง จากที่เคยเป็นองค์กรที่ได้รับความเชื่อถือสูงสุดในปี ๒๕๔๒ แต่ในปี ๒๕๕๗ องค์กรที่ได้รับความน่าเชื่อถือมากที่สุดในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันคือนักวิชาการและสถาบันการศึกษา และการที่ประชาชนเลือกที่จะไม่แจ้งหน่วยงานใดๆ เมื่อพบปัญหาการคอร์รัปชันเนื่องจากเกรงกลัวต่ออันตราย กระบวนการยุติธรรมมีความน่าเชื่อถือลดลง ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่ากระบวนการยุติธรรมไม่เป็นอิสระจากระบบราชการ อย่างไรก็ตาม เมื่อสำรวจการให้สินบนในกระบวนการยุติธรรมพบว่า ประชาชนคิดว่าสินบนเข้าไปควบคุมกระบวนการตัดสินในระบบยุติธรรมได้ยากขึ้น

สรุปได้ว่า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่สั่งสมในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน แม้ว่าภาครัฐจะใช้กลยุทธ์ รูปแบบ วิธีการต่างๆ ก็ไม่สามารถทำให้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันน้อยลง อันเป็นเหตุให้การบริหารองค์กรต่างๆ มีความล่าช้าและขาดความโปร่งใสในการบริหารงาน

พรเทพ จันทรนิภ ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐเพื่อการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันใน ภาครัฐมาจากกฎหมายหรือระเบียบการปฏิบัติงานมีช่องว่าง ขาดผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดี การใช้อำนาจของ นักการเมือง ระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานราชการมีหลายขั้นตอน กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ระบบ เน้นด้านความรู้ไม่มุ่งเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรม มีระบบอุปถัมภ์ในหน่วยงานราชการ ข้าราชการขาด คุณธรรมจริยธรรม มีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ และประชาชนมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการ คอร์รัปชันเพื่อลดขั้นตอนการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ จากข้อค้นพบดังกล่าว รูปแบบการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีใน สังคมไทย ควรมีหลักการคือ สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝัง จิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม อบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ ความมี ระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ผู้บริหารประเทศและผู้บริหารองค์กรต้องประพฤติตัวเป็น แบบอย่างที่ดี นอกจากนี้คนในสังคมต้องเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อโดยให้การเคารพยกย่องคนดีมีคุณธรรม รวมทั้งสื่อมวลชนต้องยกย่องชมเชยผู้ที่ประพฤติดี กำหนดเกณฑ์มาตรฐานระดับสูงในการคัดเลือกบุคลากรเข้า สู่ระบบ และองค์กรต้องสร้างและปลูกฝัง จิตสำนึกด้านคุณธรรมให้กับบุคลากร จัดอบรมสัมมนา มีกลไกการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ^{๙๙}

โกวิทย์ พวงงาม ได้วิจัยเรื่อง “การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้สะท้อนสภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตใน อปท. ซึ่งสามารถแบ่งสภาพหรือลักษณะปัญหาการทุจริตใน อปท” ผลการวิจัยพบว่า

๑. มี อปท.ไม่ทำทะเบียนยืมเงิน ร้อยละ ๑๔ (๒) ไม่ทำบัญชีคุมรายรับรายจ่ายพัสดุให้เป็นปัจจุบัน ร้อยละ ๑๒ (๓) ไม่ทำหลักฐานในการเบิกจ่ายพัสดุ ร้อยละ ๑๓ (๔) ไม่ลงบัญชีรายรับรายจ่าย ร้อยละ ๑๑ (๕) ไม่ทำรายงานแสดงรายรับรายจ่ายและงบทดลองเป็นรายเดือน ร้อยละ ๑๕ (๖) ไม่มี

^{๙๙}พรเทพ จันทรนิภ, “การพัฒนารูปแบบการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐเพื่อการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดีในสังคมไทย”, วารสารเกษมบัณฑิต, ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๘) : ๘๘.

การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบพัสดุ และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพัสดุประจำปี ร้อยละ ๑๒ (๗) ไม่จัดให้มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนหรือผู้แทนประชาคมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือจัดให้มีก็เป็นการแต่งตั้งคนหน้าเดิมๆ ในการตรวจรับงานจ้าง ร้อยละ ๖ (๘) มี อปท. ที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีญาติมารับเหมาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างใน อปท. ร้อยละ ๑๑.๕ (๙) มี อปท. ได้แต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง ตรวจรับงานจ้างบางส่วน ร้อยละ ๓๔.๗ ยังไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนและทุกฝ่าย

๒. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคล โดยข้อมูลตัวเลขจากการสำรวจพบว่า การทุจริตเกิดจากตัวบุคคล โดยเฉพาะผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นบางส่วน ปรากฏว่า ร้อยละ ๑๒ มีญาติหรือพวกพ้องมาเป็นผู้รับเหมาการจัดซื้อจัดจ้างที่มีการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องหรือกลุ่มญาติของตัวเอง โดยร้อยละ ๓๕ บุคคลที่เป็นพนักงานท้องถิ่น กับผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งบางส่วนใช้ตำแหน่งของตนแสวงหาผลประโยชน์ ร้อยละ ๑๐ บุคลากรของ อปท. มีการเก็บรายได้แล้วไม่ส่งคลัง หรือว่ามีการแก้ไขหลักฐานการเงิน ขณะที่ร้อยละ ๗ บุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่นบางส่วน มีการจ่ายเงินของการคลังโดยไม่มีหลักฐาน เช่น การเขียนเติมจำนวนเงิน หรือการรับเงินเก็บภาษี รับเงินเก็บค่าขยะ เก็บเงินมาแล้วไม่นำส่งคลัง ซึ่งเมื่อมีการกระทำอย่างเป็นประจำ หรือบางทีพอเก็บเงินได้มากๆ ก็ไม่นำส่งหรือมีการหนีไป หรือส่วนหนึ่งเจ้าหน้าที่คลังมีการปลอมเช็คตลอดจนการนำของหลวงหรือของทางราชการไปใช้เป็นการส่วนตัว ตลอดจนการปิดบังข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน

๓. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย ในส่วนช่องว่างของกฎหมายและระเบียบต่างๆ มุ่งวิเคราะห์ระบบตรวจสอบและระบบโครงสร้างของ อปท.เอง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ระบุว่า ระบบการตรวจสอบของ สตง.ไม่ทั่วถึง โดยร้อยละ ๑๔.๓

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม จริยธรรม จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า มีบาง อปท. ที่มีขนาดเล็ก มีพนักงานท้องถิ่นที่ได้บรรจุเข้ารับราชการโดยมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับ ปวช.ขึ้นไป และผ่านการนิเทศงานมาน้อยหรือไม่มีความรู้เฉพาะด้านดีพอ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดราคากลาง หรือ การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ และส่วนหนึ่งพบว่า หัวหน้าส่วนการคลังไม่ได้มีความรู้ทางด้านการพัสดุในทางปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติไปก็หมั่นหมั่นในการถูกตรวจสอบและผิดวินัย หรือบุคลากรของ อปท. ขาดความรู้ความเข้าใจ

โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของ อปท. กับเทศบาลตำบล ที่ยกฐานะมาจากสุขาภิบาล ตลอดจนส่วนหนึ่งผู้บริหารท้องถิ่นและพนักงานท้องถิ่น มีพฤติกรรมแสวงหาผลประโยชน์โดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายแสดงให้เห็นถึงการไม่มีคุณธรรม จริยธรรม โดยสรุปผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของ อปท. ที่ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารท้องถิ่น ข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการเพิ่มพูนความรู้และควรรู้ เพราะถ้าบางส่วนไม่มีความรู้ความเข้าใจ เป็นผลทำให้ปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบผิดพลาดได้

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริต ที่เกิดจากขาดการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มี อปท. ส่วนหนึ่งไม่ชี้แจงประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของ อปท. ต่างๆ ให้ประชาชนทราบ เช่น ร้อยละ ๑๕ ไม่แจ้งงบประมาณของ อปท. ให้ประชาชน และไม่ส่งข่าวสารทางราชการให้ประชาชน ร้อยละ ๘ ไม่มีการประกาศในช่องทางการสื่อสารให้ประชาชน

ทราบในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีการประกาศการดำเนินกิจกรรมและงบประมาณให้ชาวบ้านทราบเช่นกัน ร้อยละ ๗๕.๖ บุคลากรใน อปท.ไม่ทราบว่า ปัจจุบันมีเงินงบประมาณหรือเงินในบัญชี มีจำนวนเท่าใด

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตรวจสอบ อปท. ที่เป็น สตง.เพียงหน่วยงานเดียวมีกำลังคนไม่เพียงพอ และ สตง.ส่วนกลาง มีกำลังคน เพียงแต่ไม่สามารถลงไปตรวจได้ทุกพื้นที่ ที่กระทำได้เป็นเพียงเป็นการสุ่มตัวอย่างเท่านั้น ในส่วนของสำนักงาน ป.ป.ช.ก็เช่นเดียวกัน จึงมีข้อเสนอให้ทั้ง ป.ป.ช. และ สตง. มีอนุกรรมการ ป.ป.ช.จังหวัด และให้จัดตั้งอาสาสมัคร ป.ป.ช. ภาคประชาชน

ส่วนระบบการตรวจสอบภายในของ อปท. มักพบว่าผู้บริหารท้องถิ่นของ อปท.ไม่ควบคุมดูแลเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่างๆ อย่างเคร่งครัด และฝ่ายสภาท้องถิ่นของ อปท.ที่ต้องทำหน้าที่เป็นฝ่ายกำกับดูแลและควบคุม คอยตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารใน อปท.ให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อประโยชน์ของประชาชนแต่กลับพบว่าปัจจุบันฝ่ายสภาท้องถิ่น โดยส่วนใหญ่กับกลายเป็นกลุ่มเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่น จึงทำให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผู้บริหารท้องถิ่นได้น้อย

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมีอิทธิพล จากการศึกษาพบว่า ใน อปท.บางแห่ง ยังมีอิทธิพลหรืออำนาจที่ส่งผลให้เกิดการทุจริตได้ โดยเฉพาะอิทธิพลและอำนาจของฝ่ายการเมืองที่ครอบงำ หรือสามารถให้คุ้มครองให้โทษต่อเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการท้องถิ่น ตลอดจนการใช้อิทธิพลข่มขู่ หรือกีดกันผู้เสนอรายการอื่น ๆ การบีบบังคับให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจรับงานโครงการต่างๆ ตลอดจนบางครั้งประชาชนในท้องถิ่นไม่กล้าที่จะให้การเป็นพยานเพื่อเอาผิดกับผู้ทุจริต และส่วนหนึ่งวัฒนธรรมที่ฝังรากลึกของคนในสังคมไทยมานาน เช่น ความเกรงกลัวอิทธิพล การนับถือผู้มีบารมี การสำนึกบุญคุณของผู้มีพระคุณ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นใช้อำนาจหน้าที่ การงานในการแสวงหาผลประโยชน์

จากหลากหลายปมแห่งปัญหา ที่พบเห็นกันตลอดมาในท้องถิ่น นั่นก็คือความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างนักการเมืองทั้งในระดับประเทศกับนักการเมืองระดับท้องถิ่น นักการเมืองระดับท้องถิ่นกับนักธุรกิจ กลุ่มผลประโยชน์และนักการเมืองระดับท้องถิ่นกับข้าราชการ บุคคลกลุ่มนี้ยังมีความเข้มแข็งมากกว่าพลังในการตรวจสอบของภาคประชาชน และภาคประชาสังคม

สิ่งที่ต้องนำมาเข้ามาเพื่อส่งเสริม นั่นก็คือ จะทำอย่างไรให้ภาคประชาชนเกิด STRONGER TOGETHER ร่วมเติบโตและเป็นหนึ่งเดียวในความเข้มแข็ง เพื่อคานอำนาจและอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่น แต่จะอีกนานเท่าใด ที่เราจะได้เห็นสิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นได้จริง ซึ่งก็คงต้องอยู่ที่ประชาชนคนระดับรากหญ้า จะปลดแอกออกจากป่าได้หรือไม่ ในการเลือกตัวบุคคล ที่มีจริยธรรม-คุณธรรม และธรรมาภิบาล เข้ามาเป็นนักการเมืองในท้องถิ่นของตนเองเท่านั้น^{๑๐๐}

^{๑๐๐}โกวิท พวงงาม, แนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตใน อปท., (กรุงเทพมหานคร : บริษัทมิสเตอร์โก้ปี (ประเทศไทย) จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๔๗-๔๙.

ตารางที่ ๒.๓๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
รัตน์ะ บัวสนธ์, (๒๕๕๗)	การทุจริต มี ๔ ลักษณะ ได้แก่ การกระทำคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบ ผิดธรรมเนียมปฏิบัติและเป็นปกติ สำหรับสาเหตุแรงจูงใจ และพฤติกรรมการคอร์รัปชันนั้น พบว่ามีสาเหตุแรงจูงใจที่กระทำคอร์รัปชัน ได้แก่ ค่านิยมในการดำเนินชีวิต การได้รับโอกาสให้กระทำ การยอมรับทางสังคม เป็นต้น ทั้งนี้พฤติกรรมการคอร์รัปชันประกอบด้วย การทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างค่าวัสดุรายหัวนักเรียน การจัดซื้อนมในโครงการอาหารเสริมนมและการจัดซื้ออาหารในโครงการอาหารกลางวัน เป็นต้น จากการวิจัยนี้สรุปได้ว่า การกระทำคอร์รัปชันของบุคคลวงการการศึกษา เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุและสามารถกระทำคอร์รัปชันได้หลายแบบ ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดวิธีการหาทางป้องกันและแก้ไขให้สอดคล้องกับสาเหตุของการเกิดคอร์รัปชันนั้นๆ
จารุวรรณ สุขุมมาลพงษ์, (๒๕๕๖)	ปัญหาคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆทั่วโลก ไม่ว่าจะ เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศที่ด้อยพัฒนา และการคอร์รัปชันได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ โดยปัญหานี้ยังไม่มีที่ท่าว่าจะหมดไป อีกทั้งยังทวี ความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ
ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, (๒๕๕๗)	ร้อยละ ๑๐ ของหัวหน้าครุฑเรือนทั่วประเทศมีประสบการณ์เคยถูกเรียกสินบนจากราชการ และพบว่า ร้อยละ ๓ ของครุฑเรือนที่มีเด็กวัยเรียนต้องจ่ายค่าแป๊ะเจี๊ยะเพื่อเข้าโรงเรียนรัฐบาล และถูกเรียกค่าใช้จ่ายอื่นๆที่โรงเรียน งานวิจัยมีข้อเสนอแนะถึงวิธีต่อต้านคอร์รัปชันในวงราชการได้แก่ ต้องปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจังและลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างรุนแรงรวมทั้งไล่ออก

ตารางที่ ๒.๓๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต (ต่อ)

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พรเทพ จันทน์นิก, (๒๕๕๘)	สาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันใน ภาครัฐมาจากกฎหมายหรือระเบียบการปฏิบัติงานมีช่องว่าง ขาดผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดี การใช้อำนาจของ นักการเมือง ระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานราชการมีหลายขั้นตอน กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ระบบ เน้นด้านความรู้ไม่มุ่งเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรม มีระบบอุปถัมภ์ในหน่วยงานราชการ ข้าราชการขาด คุณธรรมจริยธรรม มีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการครองชีพ และประชาชนมีส่วนร่วมสนับสนุนให้เกิดการ คอร์รัปชันเพื่อลดขั้นตอนการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ
โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๕๐)	สภาพปัญหาการทุจริตเกิดจากตัวบุคคลที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจ ระเบียบ กฎหมาย แนวทางปฏิบัติจึงอาศัยช่องว่างของกฎหมาย ประพฤติมิชอบรวมทั้งอิทธิพลและอำนาจของฝ่ายการเมืองที่ครอบงำหรือสามารถให้คุณให้โทษต่อเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการท้องถิ่น ตลอดจนการใช้อิทธิพลข่มขู่ หรือกีดกันผู้เสนอราคารายอื่น ๆ การบีบบังคับให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจรับงานโครงการต่างๆ ตลอดจนบางครั้งประชาชนในท้องถิ่นไม่กล้าที่จะให้การเป็นพยานเพื่อเอาผิดกับผู้ทุจริต และส่วนหนึ่งวัฒนธรรมที่ฝังรากลึกของคนในสังคมไทยมานาน เช่น ความเกรงกลัวอิทธิพล การนับถือผู้มีบารมี การสำนึกบุญคุณของผู้มีพระคุณ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นใช้อำนาจหน้าที่การทำงานในการแสวงหาผลประโยชน์โดยที่การตรวจสอบไม่สามารถเข้าถึงได้

๒. งานวิจัยเกี่ยวกับหลักธรรม

ภาส ภาสศรัทธา ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการทุจริตหรือฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นปัญหาของสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อประเทศในทุกด้านไม่ว่า สังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง จนคนไทยบางส่วนยอมรับพฤติกรรมดังกล่าวว่าเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนยอมรับได้ ยิ่งปัจจุบันมีการวิวัฒนาการรูปแบบการทุจริตสลับซับซ้อนมากขึ้นจากรูปแบบเดิมเป็นรูปแบบทุจริตเชิงนโยบาย ทั้งนี้มาจากสาเหตุของการแสวงหาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองและผลประโยชน์ทางโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองที่มีลักษณะผูกขาดอยู่ในมือคนกลุ่มน้อยที่มีเงินทุน ความรู้ อำนาจทางการเมือง การครอบงำข้อมูลข่าวสาร การบริหารงานของรัฐที่ขาดประสิทธิภาพ กฎหมายหรือระเบียบมีช่องว่างหรือข้อบกพร่องเปิดโอกาสให้ทุจริตได้มากขึ้น ขณะที่คนส่วนใหญ่ยังยากจน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และความรู้ต่ำ ขาดการมีส่วนร่วม รวมทั้งการอุปถัมภ์เล่นพรรคเล่นพวกโดยเฉพาะ กลายเป็นสังคมที่ค่านิยม จริยธรรมถดถอย ทำให้เกิดการทุจริตในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าการแสวงหาค่าเช่าทาง

เศรษฐกิจ การที่เจ้าหน้าที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน การยอมรับของข่วญที่ไม่ถูกต้อง ผลจากการทุจริตดังกล่าว ทำให้คนกลุ่มน้อยคิดโกงทรัพย์สินของส่วนรวมไปเป็นของตนเองอย่างผิดกฎหมายและจริยธรรม ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับประโยชน์สูงสุด ทำให้เกิดการผูกขาดโดยนักธุรกิจการเมืองขนาดใหญ่ ไม่ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ การเมืองไม่ได้พัฒนาเป็นประชาธิปไตยแบบที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคอย่างแท้จริง นำไปสู่ความด้อยพัฒนาแล้วหลังขององค์กรทั้งภาครัฐและธุรกิจเอกชน ทำให้เยาวชนและประชาชนมีค่านิยมแบบยกย่องความร่ำรวย ความสำเร็จ โดยถือว่าการโกงเพื่อให้ตนเองได้ประโยชน์ ปัญหาการทุจริตดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีความโปร่งใสน้อยลง ดังจะเห็นได้จากดัชนีวัดความโปร่งใสขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประเทศไทยมีคะแนนเพียง ๓๕ จาก คะแนนเต็ม ๑๐๐ ตกไปในอันดับที่ ๑๐๒ จากทั้งหมด ๑๗๗ ประเทศ

ดังนั้น ในการแก้ปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยแนวนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ในการปลูกและปลุกจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ และ บูรณาการทำงานของหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริตและพัฒนาเครือข่ายในประเทศ มุ่งเน้นการประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หน้าที่ประการหนึ่งของสำนักงาน ป.ป.ช. คือ การเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต และดำเนินการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น ในการดำเนินกิจกรรมภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติคือการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ ธุรกิจเอกชน กลไกการศึกษา การศาสนา เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับ มจร จึงเป็นภารกิจร่วมกันระหว่างองค์กรด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับองค์กรด้านการศึกษาและศาสนาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการหลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างปลูกฝังทัศนคติค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตในกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเด็กเยาวชนนักเรียนนักศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดพลังเครือข่ายป้องกันการทุจริตในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวรวมทั้งเพื่อบูรณาการหลักพุทธธรรมนำไปสู่หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนในทุกระดับชั้นเพื่อสร้างสังคมคุณธรรมอย่างชัดเจนและยั่งยืน เพื่อลดปัญหาการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรมในที่สุด^{๑๑๑}

กาญจนา คำจตุติ^{๑๑๒} ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานคร มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความ

^{๑๑๑}ภาส ภาสศรัทธา, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **หลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๑๑๒}กาญจนา คำจตุติ, “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ทันสมัยทางวัตถุ กรุงเทพมหานคร จึงต้องส่งเสริมโดยการให้การยอมรับ ให้โอกาส ให้ความสำคัญ ให้ความรู้ แก่ผู้นำชุมชน โดยนำหลักการบริหารนิยามบูรณาการ ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วม คือ MBB Model ที่สามารถประยุกต์ใช้โดยการ

M (Meeting) การร่วมประชุม เพื่อเป็นการให้การยอมรับ ให้โอกาส ให้ความสำคัญ ให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน ได้ร่วมกันประชุมให้เป็นประจำภายในชุมชน และระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรุงเทพมหานครกับผู้นำชุมชน เพื่อรับฟังปัญหา รับรู้ข้อตกลงเงื่อนไขต่าง ๆ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียงกัน ทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ

B (Board) ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้การยอมรับในการเข้าร่วมกิจกรรม ให้โอกาสในการนำเสนอความเห็น ปัญหา ความต้องการของชุมชน ให้ความสำคัญในการรับฟัง หาแนวทางป้องกัน แก้ไขให้ความรู้แก่ชุมชน

B (Benefits) ร่วมรักษาผลประโยชน์ ซึ่งเป็นผลจากการร่วมตั้งแต่กิจกรรม การตัดสินใจ ดำเนินการ รับผลประโยชน์ และประเมินผล ไม่ให้เกิดความเสื่อม ในเรื่องของการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม สิ่งที่ดีงามเป็นเอกลักษณ์ เช่น วัฒนธรรม อาชีพเฉพาะชุมชน หรือบุคคลที่มีคุณประโยชน์ มีภูมิรู้ ในชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ชุมชนเข้มแข็ง ทั้งในด้านการศึกษา ปัญหา ยาเสพติด สุขภาพและสวัสดิการชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาของชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองและบริหารจัดการได้โดยคนในชุมชน

รักษา สุดเส้นผม^{๑๐๓} ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า หลักการบริหารนิยาม มาใช้กับการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักธรรมที่นำมาใช้ให้เกิดความเจริญทั้งส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งเป็นการนำความเจริญมาสู่หมู่คณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การเคารพกฎกติกาของส่วนรวมซึ่งเป็นธรรมที่ใช้ในการปกครอง ป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมในหมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่ใช้สำหรับผู้นำ ผู้บริหารบ้านเมืองรวมทั้งสามารถนำมาใช้ กับการบริหารงานในส่วนท้องถิ่นได้ หากนำหลักธรรมดังกล่าวมาใช้ก็จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและความสำเร็จในการกระจายอำนาจ สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง นอกจาก กฎหมาย และนโยบายรัฐ และ งบประมาณ แล้วยังพบว่า ปัจจัยด้านกฎระเบียบกฎเกณฑ์ ในการกระจายอำนาจจะส่งผลดี ถ้าผู้บริหารและผู้ปฏิบัติมีจิตสำนึกที่ดี แต่โดยทั่วไปส่วนมากการออกกฎต่างๆ มาจากด้านบนที่กำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ตลอดจนการให้การศึกษา ปัจจัยในด้านนี้ การให้การศึกษาเพื่อเข้าใจในสิทธิและหน้าที่กฎหมาย กฎระเบียบและ

^{๑๐๓}รักษา สุดเส้นผม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ผลประโยชน์เพื่อลดการขายสิทธิ ขายเสียงและลดการใช้อำนาจเกินขอบเขตและการใช้วาตะครอบงำ กตจี

ปณณพงค์ วงศ์ณาศรี^{๑๐๔} ได้วิจัยเรื่อง “บูรณาการการดำเนินงานตามแนวอภิธานิยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า

๑. การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ ๑) ด้านการบริหารงานบุคคล ๒) งานด้านการศึกษา ๓) งานด้านบริหารงบประมาณ ๔) งานด้านสาธารณสุข และ ๕) งานด้านการบริการสาธารณะ

๒. หลักอภิธานิยธรรม ในพระพุทธศาสนา หมายถึง ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อม มีแต่ความเจริญฝ่ายเดียวมี ๗ ประการ ได้แก่ ๑) หมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ ๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ ๔) เคารพนับถือท่านเหล่านั้นเห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรฟัง ๕) บรรดากุลสตรีทั้งหลายให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง ๖) เคารพสักการบูชาเจตีย์ (ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและ ตลอดจนอนุสาวรีย์ต่างๆ) ๗) จัดให้มีการอารักขา ค้ำครองป้องกัน อันชอบธรรมแก่อรหันต์ทั้งหลายรวมทั้งบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักของประชาชนทั่วไป

๓. บูรณาการการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้วยหลักอภิธานิยธรรมในพระพุทธศาสนา

๑) ด้านการบริหารงานบุคคล มาบูรณาการด้วยหลักอภิธานิยธรรมข้อที่ว่าด้วย หมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรฟังการเคารพผู้รู้หรือวิญญูชนที่ได้บัญญัติในเรื่องต่าง ๆ บรรดากุลสตรีทั้งหลายให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง และจัดให้มีการอารักขา ค้ำครองป้องกันอันชอบธรรมแก่อรหันต์ทั้งหลายรวมทั้งบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักของประชาชนทั่วไป เพราะทำให้มีการวางแผนงานที่ดีมีระบบในการดำเนินงานได้ตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น สามารถทำให้เกิดความเป็นธรรมและเกิดความสามัคคี ความพร้อมเพรียง ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ควรบัญญัติไว้ ให้เกียรติกับบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมกันปกป้องคุ้มครองทุกคนในองค์กร ลดปัญหาความขัดแย้ง ลดภาวะความเสียหาย ความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ส่งผลให้เกิดผลดีขึ้น ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) ด้านการศึกษามาบูรณาการด้วยหลักอภิธานิยธรรมข้อที่ว่าด้วย หมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุมพร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำและไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ เพราะทำให้มีการวางแผนงานที่ดีมีระบบในการดำเนินงาน ตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้นสามารถทำให้เกิดความเป็นธรรมและเกิดความสามัคคี ให้เกียรติกับบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมกันปกป้องคุ้มครองทุกคนในองค์กร ลดภาวะการณ้ด้อยประสิทธิภาพการบริหาร ลดความเสียหายการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานเกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

^{๑๐๔}ปณณพงค์ วงศ์ณาศรี, “บูรณาการการดำเนินงานตามแนวอภิธานิยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา”, *วิทยานิพนธ์ศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

๓) ด้านบริหารงานงบประมาณ มาบูรณาการด้วยหลักการบริหารนิยธรรม ข้อที่ว่าด้วยหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ และเคารพนับถือท่านเหล่านั้นเห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรฟัง มาใช้ในการดำเนินงานเพราะทำให้จัดสรรงบประมาณเกิดประโยชน์สูงสุดอย่างคุ้มค่า เกิดความเป็นธรรมและเกิดความสามัคคี ให้เกียรติกับบุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียมกันปกป้องคุ้มครองทุกคนในองค์กร ลดปัญหาความขัดแย้ง ความไม่เสมอภาค เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดผลสำเร็จดียิ่งขึ้น

๔) ด้านสาธารณสุข มาบูรณาการด้วยหลักการบริหารนิยธรรม ข้อที่ว่าด้วยหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ พร้อมเพรียงกันประชุมพร้อมเพรียงกันเลิกประชุมพร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ เคารพนับถือท่านเหล่านั้นเห็นถ้อยคำของท่านเหล่านั้นเป็นสิ่งอันควรฟังมาใช้ในการดำเนินงาน เพราะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนด้านสุขภาพและจิตใจ และเป็นการลดภาวะความเสี่ยงต่อโรคร้ายไข้เจ็บการดำเนินงานเกิดผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๕) ด้านบริการสาธารณสุข มาบูรณาการด้วยหลักการบริหารนิยธรรมข้อที่ว่าด้วย หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ พร้อมเพรียงกันประชุมพร้อมเพรียงกันเลิกประชุมพร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ มาใช้ในการดำเนินงานทำให้มีการวางแผนงานที่ดีมีระบบในการดำเนินงานด้านการบริการสาธารณสุข ตรงตามเป้าหมายยิ่งขึ้น ลดภาวะความเสียหาย เสียเวลา ความสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทำให้การดำเนินงานเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประชาชนได้รับความพึงพอใจ

เอี่ยมอร ชลวร^{๑๐๕} ศึกษาเรื่อง “การจัดการความรู้เชิงพุทธบูรณาการ” ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ มี ๒ ประเภท คือ ความรู้ฝังลึกในตัวคน และความรู้ชัดแจ้ง ในกระบวนการจัดการความรู้และการสืบทอดองค์ความรู้ผ่านกาลเวลาที่ยาวนานร่วม ๒,๖๐๐ ปี ซึ่งนับว่ายาวนานมากแสดงให้เห็นถึงกระบวนการบริหารจัดการความรู้ในทางพระพุทธศาสนาเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพสูงมาก จึงสามารถรักษาองค์ความรู้ทั้งปริยัติ แนวทางปฏิบัติ และปฏิเวธธรรมไว้ได้อย่างดี มีหลักธรรมที่โดดเด่นอยู่ ๔ หมวดคือ ๑) การใช้หลักไตรสิกขา ๒) หลักสาราณียธรรม ๓) กระบวนการจัดการสังคีติ ร้อยกรองพระธรรมและพระวินัย และ๔) พระวินัย และระเบียบวิธีปฏิบัติว่าด้วยการรวมตัวเป็นหมู่สงฆ์

สรุป จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จพบว่าหลักการปกครองทั่วไปเกิดจาก การที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เมื่อมีการอยู่รวมกันมากขึ้น จำเป็นต้องมีผู้ที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าเพื่อควบคุมและปกครอง ออกกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ในการจัดการมีการกำหนดนโยบายจากเจ้าอาวาสผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการโรงเรียน การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่มีการบริหารจัดการที่แบ่งเป็นฝ่าย ด้านการเรียนการสอนมีครูใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบ และแบ่งการบริหาร ในการจัดการมีการกำหนดนโยบายจากผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรหนึ่ง ๆ ควรมีการบริหารจัดการที่แบ่งเป็นฝ่าย และความรับผิดชอบ และแบ่งการบริหารด้วย

^{๑๐๕}เอี่ยมอร ชลวร, “การจัดการความรู้เชิงพุทธบูรณาการ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ตารางที่ ๒.๓๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักธรรม

นักวิจัย	ผลการวิจัย
ภาส ภาสศรัทธา (๒๕๕๗)	ปัญหาการทุจริตหรือฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นปัญหาของสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อประเทศในทุกด้านไม่ว่า สังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง จนคนไทยบางส่วนยอมรับพฤติกรรมดังกล่าวว่าเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนยอมรับได้ ยิ่งปัจจุบันมีการวิวัฒนาการรูปแบบการทุจริตสลับซับซ้อนมากขึ้นจากรูปแบบเดิมเป็นรูปแบบทุจริตเชิงนโยบาย ทั้งนี้มาจากสาเหตุของการแสวงหาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองและผลประโยชน์ทางโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองที่มีลักษณะผูกขาดอยู่ในมือคนกลุ่มน้อยที่มีทั้งทุน ความรู้ อำนาจทางการเมือง การครอบงำข้อมูลข่าวสาร การบริหารงานของรัฐที่ขาดประสิทธิภาพ
กาญจนา คำจตุติ (๒๕๕๗)	หลักการบริหารนิยธรรมมาบูรณาการ รูปแบบที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมการร่วมประชุม เพื่อเป็นการให้การยอมรับ ให้โอกาส ให้ความสำคัญ ให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน ได้ร่วมกันประชุมให้เป็นประจำภายในชุมชน และระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชน เพื่อรับฟังปัญหา รับรู้ข้อตกลงเงื่อนไขต่างๆ
รักษา สุดเส้นผม (๒๕๕๗)	หลักพุทธธรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า หลักการบริหารนิยธรรม มาใช้กับการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักธรรมที่นำมาใช้ให้เกิดความเจริญทั้งส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งเป็นการนำความเจริญมาสู่หมู่คณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การเคารพกฎกติกาของส่วนรวมซึ่งเป็นธรรมที่ใช้ในการปกครอง ป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมในหมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่ใช้สำหรับผู้นำ ผู้บริหารบ้านเมืองรวมทั้งสามารถนำมาใช้ กับการบริหารงานในส่วนท้องถิ่นได้
ปัญณพงษ์ วงณาศรี (๒๕๕๕)	หลักการบริหารนิยธรรม ในพระพุทธานุศาสน์ หมายถึง ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อมมีแต่ความเจริญฝ่ายเดียวมี ๗ ประการ ได้แก่ ๑) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ ๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ ๔) เคารพนับถือท่านเหล่านั้นเห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรฟัง ๕) บรรดาภุคสตรียิ่งหลายให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง ๖) เคารพสักการบูชาเจดีย์ (ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและ ตลอดจนอนุสาวรีย์ต่างๆ) ๗) จัดให้มีการอารักขา คุ่มครองป้องกัน อันชอบธรรมแก่อรหันต์ทั้งหลายรวมทั้งบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักของประชาชนทั่วไป

ตารางที่ ๒.๓๓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักธรรม (ต่อ)

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
เอี่ยมอร ชรวล (๒๕๕๔)	กระบวนการจัดการความรู้และการสืบทอดองค์ความรู้ผ่านกาลเวลาที่ยาวนานร่วม ๒,๖๐๐ ปี ซึ่งนับว่ายาวนานมากแสดงให้เห็นถึงกระบวนการบริหารจัดการความรู้ในทางพระพุทธศาสนาเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพสูงมาก จึงสามารถรักษาองค์ความรู้ทั้งปรียัติ แนวทางปฏิบัติ และปฏิเวธธรรม

๓. งานวิจัยเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อความสมบูรณ์ของวรรณกรรม มีดังต่อไปนี้

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล^{๑๖} วิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษาอยู่ไม่เคยมีปัญหา เรื่องผู้มีอิทธิพลหรือการถูกข่มขู่จากคนในพื้นที่ ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของกฎหมายอย่างเคร่งครัด แต่ที่มีบ้างจะเกิดขึ้นจากคนนอกพื้นที่และเป็นเรื่องของการสูญเสียผลประโยชน์ สิ่งยึดเหนี่ยวหรือสิ่งเตือนใจผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติงานด้วยความสุจริตคือ ความภูมิใจในตนเองที่เป็นข้าราชการ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ทำงานให้ประเทศชาติซึ่งถือว่ามีเกียรติ มีศักดิ์ศรี หลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี งบประมาณประจำปี ข่าวการจัดซื้อจัดจ้าง ผลการจัดซื้อจัดจ้างกำหนดการประชุม อบต. รายงานทางการเงิน ขั้นตอนการรับบริการ เอกสารที่ต้องใช้และระยะเวลาที่แล้วเสร็จของการให้บริการ ให้ประชาชนรับทราบอยู่เสมอโดยการประชาสัมพันธ์

ประทีป มากมิตร^{๑๗} ได้วิจัยเรื่อง จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมการณ์ศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ๑) จริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีองค์ประกอบ ๓ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑ จริยธรรมต่อผู้บังคับบัญชา จริยธรรมต่อองค์กร และจริยธรรมต่อสังคม องค์ประกอบที่ ๒ คือ จริยธรรมต่อนักศึกษา และจริยธรรมต่อผู้ร่วมงาน องค์ประกอบที่ ๓ คือ จริยธรรมต่อส่วนงาน และจริยธรรมส่วนตน ๒) แนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันเอกชน มี ๘ แนวทางใหญ่ได้แก่ ๑) การสนับสนุนด้านนโยบาย ๒) มีการจัดฝึกอบรมจริยธรรม ๓) จัดทำประมวลจริยธรรม หรือ จริยธรรมวิชาชีพในองค์กร ๔) การตรวจสอบจริยธรรม ๕) การนำจริยธรรมเข้าเป็นส่วนหนึ่งสำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคล ๖) การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำ ๗) มีคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาด้านจริยธรรม ๘) การจูงใจ

^{๑๖} คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, “คุณธรรมจริยธรรมที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล”, **รายงานวิจัย**, (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้(องค์กรมหาชน, ๒๕๔๙), หน้า ๑.

^{๑๗} ประทีป มากมิตร, “จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา” **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐).

ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร^{๑๐๘} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ๑) การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ คือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรมและเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความมั่นคง หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักการใช้อำนาจหน้าที่ และ ๒) การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ ๘ องค์ประกอบ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับขอบข่ายการวิจัย

เกตแก้ว ศรีหาราช^{๑๐๙} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการเป็นเทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์ : กระบวนการเรียนรู้จากประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ในระบบการ ปฏิบัติงานมีสภาพ ดังนี้ พนักงานแขนงแผนการ-การเงินมีความเข้าใจงานได้เป็นอย่างดี ลดขั้นตอนการทำงานและลดขั้นตอนในการให้บริการ มีประชาชนที่มาใช้บริการมีจำนวนเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการกำหนดแบบฟอร์ม ค่าธรรมเนียม ค่าบริการที่ชัดเจน

สุรศักดิ์ โตประสิทธิ์^{๑๑๐} ได้ทำการวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลในการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ๑) องค์การบริหารส่วนตำบลมีธรรมาภิบาลในการบริหารงานคลังในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความสำนึก รับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส หลักประสิทธิภาพ และหลักการควบคุมการคอร์รัปชัน ๒) ขนาดและภูมิภาคที่แตกต่างกันส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนตำบลมีประสิทธิผลในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ ๓) ภูมิภาคที่แตกต่างกันส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนตำบลมีธรรมาภิบาลในการบริหารงานคลังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ และ ๔) ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ดีที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยจากปัจจัยด้านประสิทธิภาพการมีส่วนร่วม นิติธรรม ความสำนึกรับผิดชอบต่อ ความโปร่งใส และการคอร์รัปชัน โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ถึงร้อยละ ๖๕.๒

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นเพื่อความสมบูรณ์และชัดเจน ต่อการเสนอผลการวิจัย พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์กรโดยเฉพาะการบริหารงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานคลังและงบประมาณโดยมีการเรียงลำดับความสำคัญ

^{๑๐๘}ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร, “การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร), ๒๕๕๑.

^{๑๐๙}เกตแก้ว ศรีหาราช, “การพัฒนารูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการเป็นเทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์ : กระบวนการเรียนรู้จากประเทศไทย”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๒).

^{๑๑๐}สุรศักดิ์ โตประสิทธิ์, “ธรรมาภิบาลในการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓).

ตามประเด็นองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลเช่น หลักนิติธรรม หรือให้ความสำคัญต่อการยึดหลักกฎหมายเป็นลำดับแรก

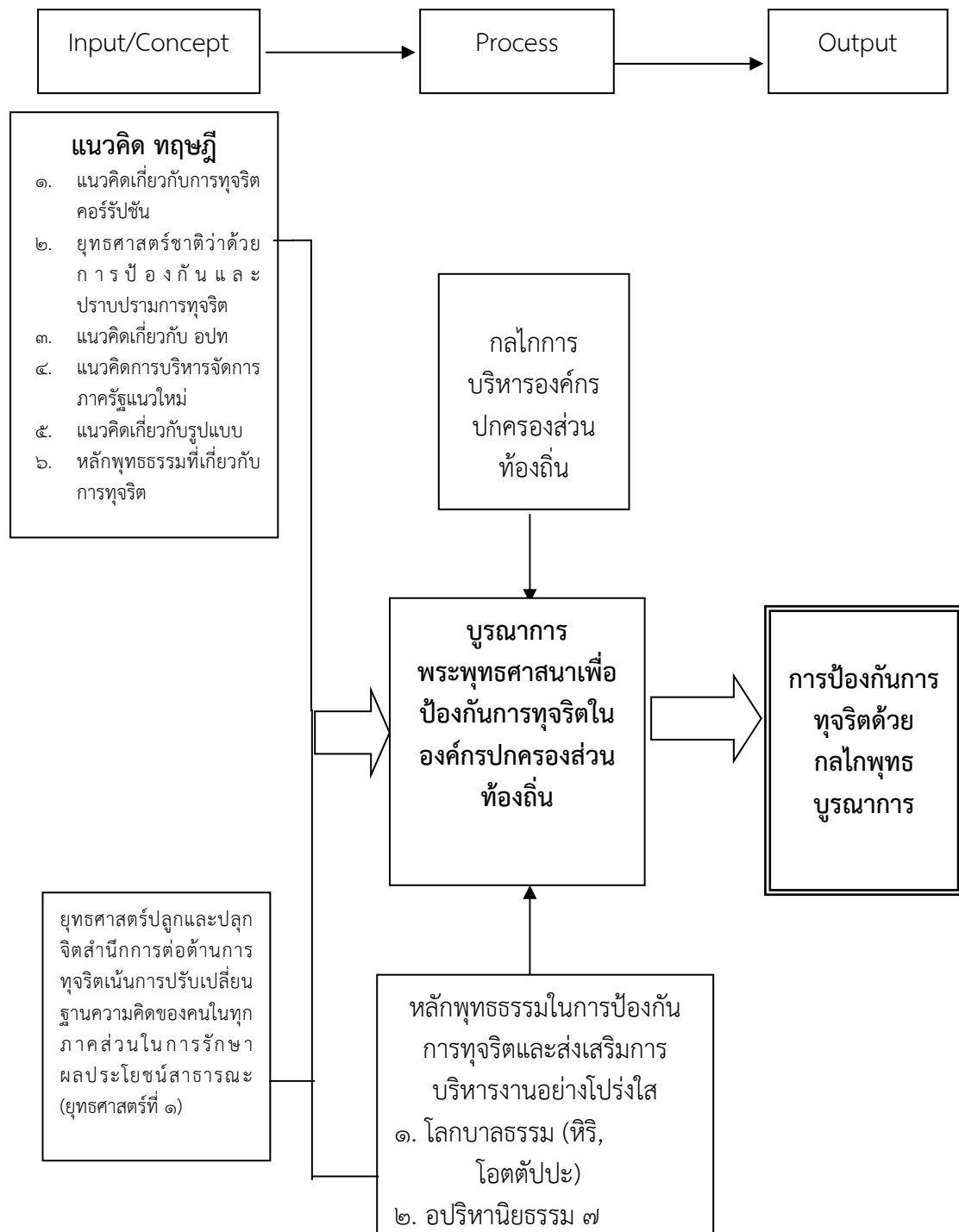
พัฒนารูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเน้นการลดขั้นตอนในการบริการประชาชนเน้นหลักจริยธรรมของคณะผู้บริหารในการเป็นแบบอย่างที่สำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถาบันการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

ตารางที่ ๒.๓๔ งานวิจัยที่เกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นักวิจัยหรือแหล่งข้อมูล	ผลการวิจัย
สุรศักดิ์ โตประสี (๒๕๕๓)	องค์การบริหารส่วนตำบลมีธรรมาภิบาลในการบริหารงานคลังในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความสำนึกรับผิดชอบหลักความโปร่งใส หลักประสิทธิภาพ และหลักการควบคุมการคอร์รัปชัน
คุณ ะ สั ง ค ม ศ า ส ต ร์ แ ล ะ มนุษยศาสตร์ (๒๕๔๙)	พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ทำงานให้ประเทศชาติซึ่งถือว่ามีเกียรติ มีศักดิ์ศรี หลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี งบประมาณประจำปี ข่าวการจัดซื้อจัดจ้าง ผลการจัดซื้อจัดจ้างกำหนดการประชุม อบต. รายงานทางการเงิน ขั้นตอนการรับบริการ เอกสารที่ต้องใช้และระยะเวลาที่แล้วเสร็จของการให้บริการให้ประชาชนรับทราบอยู่เสมอโดยการประชาสัมพันธ์
ประทีป มากมิตร (๒๕๕๐)	แนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันเอกชน มี ๘ แนวทางใหญ่ได้แก่ ๑) การสนับสนุนด้านนโยบาย ๒) มีการจัดฝึกอบรมจริยธรรม ๓) จัดทำประมวลจริยธรรม หรือ จริยธรรมวิชาชีพในองค์กร ๔) การตรวจสอบจริยธรรม ๕) การนำจริยธรรมเข้าเป็นส่วนหนึ่งสำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคล ๖) การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บังคับ ๗) มีคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาด้านจริยธรรม ๘) การจูงใจ
ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร (๒๕๕๑)	หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความมั่นคง หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักการใช้อำนาจหน้าที่ และ ๒) การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ ๘ องค์ประกอบ มีความเหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับขอบข่ายการวิจัย
เกตแก้ว ศรีหาราช (๒๕๕๒)	ระบบการ ปฏิบัติงานมีสภาพ ดังนี้ พนักงานแขนงแผนการ-การเงินมีความเข้าใจงานได้เป็นอย่างดี ลดขั้นตอนการทำงาน และลดขั้นตอนในการให้บริการ มีประชาชนที่มาใช้บริการมีจำนวนเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการกำหนดแบบฟอร์มค่าธรรมเนียม ค่าบริการที่ชัดเจน

๒.๙ กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับหัวข้อที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ แล้วกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๕ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิด อธิบายได้ว่างานวิจัย เรื่อง การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ได้กำหนดแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ เป็นปัจจัยนำเข้า ได้แก่

๑. แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วยความหมายของการทุจริตคอร์รัปชัน ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน สาเหตุและปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริต และผลจากการทุจริต

๒. นโยบายยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๖- ๒๕๖๐) ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐที่มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับจิตสำนึกกับผิดชอบของบุคลากรของรัฐ ต่อต้านการทุจริตและพัฒนาาระบบบริหารการต่อต้านการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนากลไกและมาตรการให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตตลอดจนยกระดับสมรรถนะการดำเนินงานของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตให้เท่าทันกับสถานการณ์ และได้มาตรฐานสากล ซึ่งจากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้นำมาสู่การกำหนดสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ โดยแบ่งเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนใน ทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บูรณาการการทำงานของหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริตและพัฒนาเครือข่ายในประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริตและเครือข่ายระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบบริหารและเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริตให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการนำนโยบายยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่การบริหารราชการแผ่นดิน ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการปกครองท้องถิ่น ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเทศไทย

๔. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่ การจัดการภาครัฐสมัยใหม่ การกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารจัดการภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ ความหมายของหลักธรรมาภิบาล องค์ประกอบของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล หลักเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารจัดการด้วยความโปร่งใส

๕. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ ได้แก่ ความหมายของรูปแบบ ลักษณะของรูปแบบ

๖. หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ได้แก่ ศีล๕ โลกบาลธรรม สัมปติธรรม หลักกรรม อปริหานิยธรรม พรหมวิหาร ๔ สังคหวัตถุ ๔

๗. ข้อมูลพื้นที่ต้นแบบ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการผู้วิจัยได้คัดเลือก ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ที่ว่าด้วยเรื่อง “ปลุก

และปลูกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ” เป็นแนวทางในการวิจัยควบคู่กับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกลไกการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยการนำหลักธรรมของพุทธศาสนาเป็นกลไกการบูรณาการเพื่อการป้องกันการทุจริตและสร้างเสริมการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส ซึ่งหลักธรรมที่เหมาะสม ๒ หลักธรรม ได้แก่

๑) หลักโลกบาล (ธรรมคัมภีร์ครองโลก) อันประกอบด้วย (๑) หิริ (ความละเอียดใจในการประพฤติชั่ว) (๒) โอตตัปปะ (ความกลัวต่อบาป)

๒) หลักอภิปรินิยธรรม ๗ อันประกอบด้วย (๑) หมั่นประชุมกันเสมอ (๒) พร้อมเพรียงกันประชุม (๓) เคารพกฎหมาย/กติกา ข้อบังคับ (๔) เคารพนับถือผู้อาวุโส (๕) ให้เกียรติ/คัมภีร์สตรี (๖) เคารพศาสนสถาน/ไม่ละเลยประเพณีอันดีงาม (๗) ให้ความคุ้มครองบรรพชิตผู้ประพฤติดี ประพฤติชอบ เป็นแนวทางเพื่อให้ได้รูปแบบ “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ”

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

๓.๑.๑ การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Sources) ซึ่งเอกสารที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาจาก พระไตรปิฎก

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ เอกสารทางวิชาการ ตำรา งานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญๆ ทางพระพุทธศาสนา บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเอกสารรายงานต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

๓.๑.๒ เก็บข้อมูลจากผลการประชุมสัมมนาบุคลากรทั้งจากภาครัฐ/เอกชน/ภาคประชาชนในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหารและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันตามโครงการประชุมเสวนา เรื่อง “การบูรณาการเครือข่ายต่อต้านการทุจริต” โดยอาศัยกลไกของรัฐเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนในการดำเนินการป้องกันการทุจริตซึ่งได้มีการดำเนินการดังนี้

๑) ระดับนโยบาย โดยมีผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้มอบนโยบายตามโครงการประชุมเสวนาการบูรณาการเครือข่ายการต่อต้านทุจริต ได้แก่

(๑) นาย สุทธิ มากบุญ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย (แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย)

(๒) นาย วิบูลย์ สงวนพงศ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

๒) ประชุมเสวนาหัวข้อ “ทิศทางประเทศไทยสู่ความโปร่งใสในประชาคมโลก” โดยมีผู้เข้าร่วมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประกอบด้วย ผู้บริหาร นักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ได้แก่

(๑) รศ.ดร.จรี วิจิตรวาทการ สมาชิก สปช., เลขาธิการมูลนิธิองค์การเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย (Transparency Thailand)

(๒) นายสุตจิต นิमितกุล ประธานคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

(๓) รศ.ดร.เจษฎ์ โทณะวณิก กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

(๔) นายประมนต์ สุธีวงศ์ ประธานองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย)

(๕) ดร.ชาตรี ทองสารี ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๓) ประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเรื่อง “ทำอะไร? ให้การทุจริตลดลง” โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยข้าราชการส่วนกลาง/ส่วนท้องถิ่น/ภาคเอกชน/ภาคประชาชน ทั่วประเทศ จำนวน ๑,๔๐๐ คน แบ่งการสัมมนาเป็น ๒ รุ่น โดยในแต่ละรุ่นใช้วิธีการแบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็นเป็น ๑๐ กลุ่ม ได้แก่

รุ่นที่ ๑ กลุ่มเป้าหมายจากจังหวัดในเขตภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๗๐๐ คน

รุ่นที่ ๒ กลุ่มเป้าหมายจากจังหวัดในเขตภาคกลางและภาคใต้ จำนวน ๗๐๐ คน
ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง ๒ รุ่นประกอบด้วยผู้แทนจาก

(๑) ศอ.บต. (๑ คน)

(๒) ผู้บริหารกระทรวงมหาดไทย/หัวหน้าส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจในส่วนกลาง (๒๐ คน)

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทนในพื้นที่จังหวัด (๓๕ คน)

(๔) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดหรือผู้แทน (๒๗๐ คน)

(๕) นายอำเภอหรือผู้แทน (๓๗๐ คน)

(๖) เจ้าหน้าที่ วิทยากร ผู้สังเกตการณ์ สื่อมวลชน (๒๐ คน)

๓.๑.๓ ศึกษาโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนการสัมภาษณ์ไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน แบบเข้มงวดพอประมาณ และข้อคำถามในการสัมภาษณ์มีโครงสร้างแบบหลวม (Loosely structure) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) ซึ่งมีแนวคิดนำในการศึกษาและแนวทางการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ภายใต้บรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ตีระหว่างกัน ซึ่งแบบสัมภาษณ์มีความแตกต่างกันตามลักษณะอำนาจหน้าที่ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกการบูรณาการทางพระพุทธศาสนา”

๓.๑.๔ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของรูปแบบงานวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” โดยผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาวิจัย

๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้มีภารกิจเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” โดยบุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดจากบุคคลทุกภาคส่วนทั้งในระดับนโยบาย ระดับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานท้องถิ่นทุกระดับ ที่มีความชำนาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามคุณสมบัติ ซึ่งต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และสอดคล้องกับที่ผู้วิจัยได้ระบุไว้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๒.๑ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังนี้

๑) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ๔ พื้นที่จำนวน ๓๐ รูป/คน จำแนกตามตารางดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงพื้นที่ ชื่อตำแหน่ง ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

พื้นที่	ชื่อตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล
๑. เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน	นายกเทศมนตรีตำบลอุโมงค์	นายขยัน วิพรหมชัย
	ประธานสภาเทศบาลตำบลอุโมงค์	นายประยูร บุญธรรม
	ปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์	นายสมศักดิ์ สุริยะเจริญ
	รองปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์	นางจันทระเพ็ญ สุทธิจิระพันธ์
	รักษาการผู้อำนวยการกองคลัง	นายปัญญา เขียนสุวรรณ
	ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน	นางสาวรัตนภรณ์ เข้มกลัด
	ผู้อำนวยการสำนักงาน ปปช ประจำ จังหวัดลำพูน	นายธรรรงค์ เสาเหม
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดลำพูน	นายวรการ ปัญญาวิชัย
รองประธานกรรมการธรรมาภิบาล จังหวัดลำพูน	นายชาติชาย ปันมงคล	

ตารางที่ ๓.๑ แสดงพื้นที่ ชื่อตำแหน่ง ชื่อนามสกุล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (ต่อ)

พื้นที่	ชื่อตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล
๒. เทศบาลเมืองแม่ เหิยะ จังหวัดเชียงใหม่	นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหิยะ	นายธนวัฒน์ ยอดใจ
	รองปลัดเทศบาลเมืองแม่เหิยะ	นายพิสิษฐ์ กสิกรรม
	นักวิชาการตรวจสอบภายใน เทศบาลเมืองแม่เหิยะ (แทน)	นางพัชรนันท์ ยาสาร
	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน เทศบาลเมืองแม่เหิยะ	นางสาวเกศริน สายสุริยะ
	นิติกรชำนาญการ รักษาราชการ กองวิชาการและแผนงาน	นายเกษิตศ คณาญาติ
	ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่	นายสมบัติ เพ็ญปาน
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรง ธรรม จังหวัดเชียงใหม่	นายคเนติ จิรภาสอังกูร
	นักวิชาการชุมชน ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน จังหวัดเชียงใหม่	นายชาญชัย เด่นจักวาท
๓. เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	ประธานสภาเทศบาลเมืองสีคิ้ว	นายสะอาด นาคาเรืองฤทธิ์
	นายกเทศมนตรีเมืองสีคิ้ว	นายปรีชา จันทรวงทอง
	ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว	นายวรพล ฝ้ายอุปปละ
	ผู้อำนวยการกองวิชาการและ แผนงานเทศบาลเมืองสีคิ้ว	นางสาวนพวรรณ ศักดิ์ขุฐานนท์
	ผู้อำนวยการกองคลัง	นางสาวนภาพร เหมะชูลิน
	ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา (แทน)	นาย ทองใบ หนูไพล
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดนครราชสีมา	นายธนิต ภูมิถาวร
๔. องค์การบริหารส่วน จังหวัดสุพรรณบุรี	ประธานสภาองค์การบริหารส่วน จังหวัดสุพรรณบุรี	นายกอบชัย พลเสน
	ผู้อำนวยการกองคลัง	นางตุนา แก่นศรียา
	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี	นางวรริดา ต้นบุญเอก
	ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี	นายณัชชนนท์ สุรัตน์ชัยการ
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี	นางสาวเอี่ยมเดือน อุทัยกุล
	อาจารย์พิเศษ มจร.นบ.สุพรรณบุรี	พระมหาวุฒิพงษ์ วุฑฒิวังโส, ดร.

๒) ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานส่วนกลาง ดังนี้

(๑) หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(๒) นายจรินทร์ จักกะพาก	อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
(๓) พันตำรวจเอกไพสิฐ วงศ์เมือง	อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
(๔) รศ.วุฒิสาร ตันไชย	เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
(๕) นางสาวณัฐ สุวรรณจตุระ	กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๓.๒.๒ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของรูปแบบงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้กลไกการบูรณาการทางพระพุทธศาสนา” โดยผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญ จำนวน ๙ รูปหรือคนประกอบด้วย

๑) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา ผศ.ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วงน้อย)	ศาสตราจารย์บัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วงน้อย)
๒) พระครูวินัยธรเอนก เตชวโร, ดร. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
๓) รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
๔) รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๕) ผศ.ดร.ธิดาวุฒิ หมั่นมี	เลขานุการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
๖) ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล	อาจารย์ประจำ ม.ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
๗) อ.ดร.ภิกษุศักดิ์ กัลยาณมิตร	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ
๘) อ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๙) อ.ดร.ประเสริฐ ธิลาว	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดประเภทเครื่องมือการวิจัยและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ การศึกษาวิเคราะห์เอกสาร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ประกอบด้วย

๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาจาก พระไตรปิฎก

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ ตำรา งานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญๆ ทางพระพุทธศาสนา บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเอกสารรายงานต่างๆ ของ

เครือข่ายองค์กรและชุมชน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการระดมความคิดเห็นจากบุคลากรทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการทุกภาคทั่วประเทศ ประมาณ ๑,๔๐๐ คน ตามโครงการประชุมเสวนา เรื่อง การบูรณาการเครือข่ายต่อต้านการทุจริต ซึ่งดำเนินการโดยใช้กลไกภาครัฐเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓.๓.๒ กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) และเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ด้วยวิธีการดังนี้ ๑) จัดเตรียมร่างโครงสร้างคำสัมภาษณ์ ๒) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยหรือแบบสัมภาษณ์ โดยการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นจำนวน ๕ รูป/คนดังนี้

(๑) พระมหาสม กลยาโณ, ดร.	อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
(๒) พระปลัดระพี นพพิสาโร, ดร.	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
(๓) ผศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์
(๔) อาจารย์ ดร.บัว พลรัมย์	อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
(๕) อาจารย์ ดร.ยุทธนา ปราณีต	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

๓) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือหรือแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะให้เหมาะสม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

๓.๓.๓ รวบรวมข้อมูลทั้งหมด นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการด้วยหลักกรรมที่เกี่ยวข้อง

๓.๓.๔ ร่างผลการวิจัยพร้อมรูปแบบงานวิจัยที่ค้นพบ

๓.๓.๕ ร่างและสร้างคำถามในการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และเพื่อยืนยันรูปแบบงานวิจัย

๓.๓.๗ สรุปผลการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบวิธีการรวบรวมข้อมูลที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สมบูรณ์ และมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง โดยมีวิธีการตามลำดับ ดังนี้

๓.๔.๑ การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยอ่านเนื้อหาของเอกสารอย่างละเอียด เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นก่อนลงพื้นที่วิจัย ซึ่งข้อมูลที่สำคัญในขั้นนี้ คือ

๑) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาจาก พระไตรปิฎก

๒) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ ตำรา งานนิพนธ์ของนักปราชญ์สำคัญๆ ทางพระพุทธศาสนา บทความวารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเอกสารรายงานต่างๆ ของเครือข่ายองค์กรและชุมชน ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยจากการวิจัยเชิงเอกสารในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะบันทึกข้อความที่ปรากฏนัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ตามกรอบการวิจัย จากนั้นอ่านสอบทานนัยสำคัญของเนื้อหาอื่นๆ อีกครั้งหนึ่ง และสอบทานจากเนื้อหาของเอกสารที่มีเนื้อหาของรายละเอียดใกล้เคียงกัน เพื่อสอบทานนัยสำคัญที่ปรากฏในเอกสารเหล่านั้น แล้วนำนัยสำคัญในข้อความเหล่านั้นไปวิเคราะห์และบูรณาการ เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบในการทำการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

๓.๔.๒ วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลจากผลการระดมความคิดจากผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทั่วประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามโครงการประชุมเสวนา เรื่อง การบูรณาการเครือข่ายการต่อต้านการทุจริต ซึ่งจัดโดยหน่วยงานภาครัฐ

๓.๔.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีขั้นตอนประกอบด้วย

๑) ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในพื้นที่ ๔ จังหวัดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำจำนวน ๓๐ รูป/คน และผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจำนวน ๕ คน รวมเป็น ๓๕ คน ตามที่กำหนดไว้ในทำการวิจัย

๒) การเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๓๕ รูป/คนนั้น โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล ใช้เวลาในการสัมภาษณ์รูป/คนละประมาณ ๖๐ นาที

๓) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๔) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขณะที่สัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ผู้วิจัยจะขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๕) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

อย่างไรก็ตาม การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญ โดยขออนุญาตในการจดบันทึก บันทึกเสียงและบันทึกภาพนิ่งในภาคสนามวิจัย คือ ตั้งแต่ก่อนเข้าภาคสนาม ระหว่าง และหลังออกจากภาคสนาม แล้วทำการจัดแฟ้มข้อมูลเพื่อให้พร้อมในการที่จะวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๓.๔.๔ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ทาลักษณะร่วม (Common Character) รวมถึงข้อสรุปร่วม (Common Conclusion)

จากผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในความเป็นไปได้ของการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ค้นหากระบวนการสร้างความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วม และบูรณาการการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้กลไกการบูรณาการทางพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกจากบุคคลทุกภาคส่วน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลุ่มเป้าหมาย

๓.๔.๕ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและยืนยันข้อมูลหลังจากสรุปเป็นตัวรูปแบบงานวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เรียบร้อยแล้ว โดยผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องการศึกษาวิจัย ส่วนประเด็นที่อภิปรายเป็นประเด็นที่ว่า ปัญหาการทุจริตในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการสร้างความโปร่งใส และการบูรณาการหลักพุทธ ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ตลอดจนการพัฒนาและสร้างรูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกการบูรณาการทางพระพุทธศาสนา จะสร้างได้อย่างไร ทั้งนี้ ในการสนทนากลุ่มเฉพาะโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ใช้พลวัตรของกลุ่ม เป็นสิ่งกระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นและทัศนคติอย่างจริงใจขณะที่ทำการสนทนา ซึ่งความคิดเห็นของคนหนึ่งสามารถช่วยกระตุ้นให้คนอื่นในกลุ่มอยากจะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อยากแสดงทัศนคติและประสบการณ์ของตนเอง ในการใช้เครื่องมือนี้จะใช้ภายหลังที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นต้น

๑) ผู้วิจัยจะทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตรพุทธศาสนศรัทธาปฏิบัติ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในชุมชนกลุ่มเป้าหมาย ในการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน ๔๘ รูป/คน และเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๙ รูป/คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและยืนยันข้อมูลหลังจากสรุปเป็นตัวรูปแบบงานวิจัยตามที่กำหนดไว้ในทำการวิจัย

๒) เชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการสุ่มแบบเจาะจง ทั้ง ๒ กลุ่ม คือ ๔๘ รูป/คน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๙ รูป/คน โดยวิธีสนทนากลุ่มเฉพาะ ใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง

๓) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ และจัดส่งรายละเอียดที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะพิจารณา ก่อนดำเนินการ

๔) ดำเนินการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดนัดไว้จนครบทุกประเด็น โดยขณะที่จัดการสนทนากลุ่มเฉพาะนั้น ผู้วิจัยจะขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึก การบันทึกเสียงและบันทึกภาพนิ่งประกอบการสนทนากลุ่ม

๕) ตรวจสอบ และแก้ไขรูปแบบตามข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเฉพาะ

๖) จัดทำรายงานการวิจัยฉบับจริง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลในการศึกษา ดังนี้

๓.๕.๑ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม รวมทั้งกรณีศึกษาในชุมชนเป้าหมาย รวมถึงการสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อเป็นการยืนยันและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในชุมชน เพื่อสร้างรูปแบบงานวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ”

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริษัท (Content Analysis Techniques) ตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของไมล์ และสตูเบอร์แมน ที่ได้เสนอแนะถึงขั้นตอนการจัดการกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิจัย ในรายละเอียดว่าประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน คือ การลดข้อมูล (Data Reduction) การจัดรูปข้อมูล (Data Display) และการร่างข้อสรุปและการยืนยัน (Conclusion Drawing and Verification) โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ประกอบด้วย

๑) การลดข้อมูล หมายถึง กระบวนการคัดเลือก การเน้น การทำให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย การย่อความ และการแปลงข้อมูลที่อยู่ในรูปแบบของข้อมูลดิบให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้ในขั้นต่อไป การจัดกระทำกับข้อมูลด้วยการลดข้อมูลนี้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดการทำการวิจัย รวมถึงก่อนที่จะเริ่มทำการวิจัยก็ต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับแนวการลดข้อมูล นับตั้งแต่การระบุกรอบแนวคิดการวิจัย กรณีศึกษาที่ต้องการทำการวิจัย ปัญหาการวิจัย และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม สิ่งที่ผู้วิจัยกระทำในการลดข้อมูลคือ การเขียนสรุป การให้รหัส การร่างหัวข้อย่อยที่เกี่ยวข้อง การจัดกลุ่ม การสร้างหลักในการจำแนกกลุ่มของข้อมูล และการเขียนบันทึกเพื่อเตือนความจำหรือความคิดที่ร่างไว้

๒) การจัดรูปข้อมูล หมายถึง การสร้างรูปแบบข้อมูลที่สามารถสื่อสารกับผู้อ่านให้เข้าใจได้โดยง่าย เช่น การแสดงข้อมูลด้วยตาราง แผนภาพ เป็นต้น

๓) การร่างข้อสรุปและการยืนยัน หมายถึง การตีความ การทำความเข้าใจถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ผู้วิจัยจะได้นำเสนอในรายงานการวิจัย โดยเป็นข้อสรุปที่ได้รับการตรวจสอบยืนยันถึงความเที่ยงตรงแล้วด้วยวิธีการต่างๆ

๓.๕.๒ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ๗ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และกำหนดประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและคำถามในการสนทนากลุ่มเฉพาะ

ขั้นที่ ๒ การเก็บข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลจากการประชุมสัมมนา เพื่อระดมความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต ซึ่งจัดโดยหน่วยงานภาครัฐ โดยมีกลุ่มเป้าหมายประมาณ ๑,๔๐๐ คน เพื่อนำมาประกอบการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๓๒ รูป/คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง/ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ คน จากหน่วยงานส่วนกลาง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และผู้บริหารพร้อมด้วยบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มละประมาณ ๘ รูป/คน ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ แห่ง รวม

พื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัยทั้ง ๔ แห่งเป็นจำนวน ๒๙ รูป/คน โดยเจาะลึกเกี่ยวกับการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันการทุจริต สร้างความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๓.๕.๓ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบประเด็นเนื้อหาในการศึกษา ออกเป็น ๒ ด้าน ดังนี้

๑) ศึกษาการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐) ซึ่งประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ดังได้กล่าวมาแล้วและเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ ๑ เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยซึ่งได้มีการกำหนดไว้ว่า

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ ซึ่งได้มีการนำเสนอแนวทางและมาตรการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒) ส่งเสริมการใช้และกำหนดบทลงโทษในประมวลจริยธรรมทุกภาคส่วน

๑.๓) การใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลุก ปลุก และปรับเปลี่ยนฐานความคิดให้สังคมไทยมีจิตสำนึกและค่านิยมที่ต่อต้านการทุจริต

๑.๔) ดูแลคุณภาพชีวิตและรายได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมีระบบการให้รางวัล

ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ เกิดความตระหนักถึงภัยทุจริตและสามารถยกระดับชีวิตของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการลดความเสี่ยงต่อการทำทุจริต

๒) ด้านบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาการทุจริตและส่งเสริมการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส

ขั้นที่ ๓ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด และบูรณาการด้วยหลักพุทธธรรมตามที่รวบรวมมา โดยกระบวนการวิเคราะห์แบบอุปนัย เพื่อสร้างร่าง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ”

ขั้นที่ ๔ นำเสนอร่างรูปแบบ “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ”

ขั้นที่ ๕ จัดการสนทนากลุ่มสนทนากลุ่มเฉพาะจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) จำนวน ๘ รูป/คน เพื่อตรวจสอบและยืนยันรูปแบบที่เหมาะสม

ขั้นที่ ๖ เขียน ตรวจสอบ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ ๗ นำเสนองานดุชฎินิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ เป็นการศึกษาวิจัยรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย การเก็บข้อมูลจากผลการประชุมระดมความคิดเห็นตามโครงการประชุมเสวนาเครือข่ายต่อต้านการทุจริตซึ่งดำเนินการด้วยการใช้เครื่องมือกลไกของภาครัฐ โดยผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ได้แก่ ผู้บริหารและระดับปฏิบัติการทั้งจากภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนทั่วไป ใน ๔ ภาคทั่วประเทศ ประมาณ ๑,๔๐๐ คน และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) พร้อม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงและพนักงานขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำจากสถาบันพระปกเกล้า จำนวน ๔๐ องค์กร รวมทั้ง ผู้บริหารจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การติดตาม และการตรวจสอบการทุจริตต่อองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ดังกล่าว จำนวน ๔ จังหวัด (ลำพูน เชียงใหม่ นครราชสีมา และสุพรรณบุรี) ได้แก่พระภิกษุสงฆ์ ธรรม มาภิบาลจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด และ ป.ป.ช.จังหวัด จำนวน ๒๙ รูป/คน ทั้งนี้ เพื่อให้การเก็บข้อมูลมีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนกลางจำนวน ๕ คน ได้แก่ รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เลขาธิการ สถาบันพระปกเกล้าและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) นอกจากนี้ ได้มีการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus group) จำนวน ๙ รูป/คน จากนั้นจึงได้นำข้อมูลจากผลการดำเนินการดังกล่าวเพื่อดำเนินการวิเคราะห์และประเมินผล โดยนำ หลักการพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเป็นกลไกบูรณาการ การป้องกันการทุจริตในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งผลการศึกษาวีจยออกเป็น ๔ ส่วน โดยมีรายละเอียดตามประเด็นดังนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

๔.๒ รูปแบบการป้องกันการทุจริตต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพุทธ ศาสนา

๔.๓ ข้อเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธ บูรณาการ

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

ผลจากการเก็บข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยจากกลุ่มเป้าหมาย ๓ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมเสวนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในระดับพื้นที่ และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในส่วนกลาง

๔.๑.๑ ทิศนะของการระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเสวนาด้านการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

ผลจากการระดมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมเสวนาตามโครงการประชุมเสวนาเรื่อง “การบูรณาการเครือข่ายต่อต้านการทุจริต” พร้อมทั้งการระดมความคิดเห็นเรื่อง “ทิศทางประเทศไทยสู่ความโปร่งใสในประชาคมโลก” และ “ทำอย่างไร? ให้การทุจริตลดลง” โดยอาศัยกลไกของรัฐเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินการป้องกันการทุจริตโดยมีผู้เข้าร่วมเสวนาและแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง นักวิชาการ หัวหน้าหน่วยงาน ข้าราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องจากภาคเอกชน ภาคประชาชน ในพื้นที่ทั่วประเทศ จำนวน ๑,๔๐๐ คน โดยแบ่งสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตตามประเด็นสภาพของปัญหาในแต่ละด้าน ดังนี้

๑) **ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม** พบว่า หลักสูตรคุณธรรม จริยธรรมที่จะปลูกฝังเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ยังไม่ถูกนำมาใช้เท่าที่ควร ขาดองค์ความรู้การมีส่วนร่วมของประชาชน บุคลากรของรัฐบางส่วนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม คนไทยบางส่วนยังมีความคิดต่อการทุจริตว่าเป็นเรื่องธรรมดา รับผิดชอบได้ สามารถกระทำได้เป็นเรื่องที่ปฏิบัติกันมายาวนาน จนเป็นวัฒนธรรมองค์กร เช่น การมอบสิ่งตอบแทนแก่เจ้าพนักงานของรัฐเพื่อจูงใจให้ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการใดๆ เยาวชนได้เรียนรู้พฤติกรรมผิดๆ เช่น การขาดความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ทำให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ขาดการส่งเสริม พัฒนา วัฒนธรรมด้านการปลูกฝังคุณธรรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กเยาวชน ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ และประชาชนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง สังคมไทยในปัจจุบัน คนรุ่นใหม่ยึดติดวัตถุนิยมเป็นใหญ่ มักยกย่องคนมีฐานะดี โดยมีได้มองเรื่องหลักการได้มาซึ่งทรัพย์สิน

๒) **ด้านการป้องกันการทุจริต** พบว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับปฏิบัติยังมีความขัดสนในการดำเนินชีวิต มีภาระต้องรับผิดชอบมากจึงเห็นแก่อามิสสินจ้าง สินบน ที่มีผู้เสนอให้สังคมไทยมีความฟุ่มเฟือย ไม่ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นที่มาของหนี้สินและค่านิยมในทางที่ผิดมาตรการและบทลงโทษทางกฎหมายไม่รุนแรงพอให้ผู้คิดกระทำความผิดเกรงกลัว มาตรการและบทลงโทษทางกฎหมายไม่รุนแรงพอที่จะทำให้ผู้คิดกระทำผิดเกรงกลัว องค์กรหลักในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ยังไม่เห็นความสำคัญของการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไปจากแผ่นดิน ประชาชนยังคงเป็นฐานเสียงให้กับผู้ที่ทำการทุจริต คดโกงของคนไม่ดี มีการใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบเขตตนและพวกพ้อง เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่มีมานาน ทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เคยชิน ขาดการเอาใจจริงเอาใจ ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งเรียกเก็บเงินจากผู้ที่สอบแข่งขันได้ในการบรรจุเข้ารับราชการ ปัจจุบันสังคมไทยยังไม่เน้นการป้องกันการทุจริต แต่มุ่งหวังให้ดำเนินการปราบปรามมากกว่า ซึ่งทำให้สูญเสียงบประมาณ ๒ ต่อ คือ (๑) สูญเสียจากการทุจริต และ (๒) สูญเสียค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสืบหาข้อเท็จจริงและกระทำการ

ลงโทษ หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความสนใจ ไม่ให้ความสำคัญในการตรวจสอบป้องกันการทุจริต ประกอบกับเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้าราชการเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อการประพฤติดนของประชาชน ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ความคาดหวังของสังคมอยากเห็นข้าราชการเป็นตัวอย่างที่ดี ของความประพฤติสุจริต

๓) ด้านการปราบปรามการทุจริต พบว่า อำนาจการปราบปรามอาจนำไปสู่การทุจริต เนื่องจากอำนาจ ส่วนหนึ่งมีการได้ตำแหน่งหน้าที่จากการซื้อขายตำแหน่งหรือ การอิงกับนักการเมือง ทำให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามไม่มีความกล้าหาญ จึงอาศัยช่องว่างของกฎหมายช่วยเหลือให้ผู้กระทำความผิดรอดพ้นจากการถูกลงโทษและมีให้เห็นอย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้คำว่า “น่าเชื่อถือ ...” เป็นข้อความที่ไม่ได้เอาจริงเอาจังกับผู้กระทำผิด ปัจจุบันการปราบปรามการทุจริตไม่จริงจังไม่บูรณาการในพื้นที่อย่างแท้จริง เป็นการทำกิจกรรมในลักษณะแยกส่วนกันทำ ผู้กระทำความผิด ทุจริต และประพฤติดมขอบหลายนครอดพ้นการถูกลงโทษ เนื่องจากมีอิทธิพล มีเงินทอง

๔) ด้านการยกย่อง ชมเชยผู้ประพฤติดนเป็นแบบอย่าง พบว่า ผู้เป็นหัวหน้าของหน่วยงาน และได้รับการยกย่องจากสังคม ส่วนใหญ่จะประพฤติตามกระแส หากประพฤติดนกระแสจะเป็นคนแปลกแยกในสังคม และไม่ได้ได้รับความไว้วางใจ หัวหน้าหน่วยงานไม่ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่าง ยังไม่ค่อยมีมาตรการยกย่องชมเชย/คุ้มครองบุคคลที่กล้าเปิดเผยข้อมูลการทุจริต ต่อสู้กับกระบวนการทุจริตอย่างจริงจัง สังคมไทยยังไม่เห็นว่าการได้รับการยกย่องชมเชยในการประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใด รวมทั้งมีเงิน มีอำนาจมากมายแต่ประพฤติดนไม่ดี ยังไม่เป็นที่น่ารังเกียจของสังคมไทยประกอบกับการไม่กล้าเปิดเผยข้อมูล เพราะกลัวอิทธิพลและกลัวถูกกลั่นแกล้ง

๕) ด้านการยึดหลักบังคับใช้กฎหมาย พบว่า ที่ผ่านมาข้าราชการโดยเฉพาะตำแหน่งระดับสูงอยู่ภายใต้การควบคุมของนักการเมือง และระบบอุปถัมภ์ ทำให้ภาคราชการอ่อนแอในการบังคับบัญชาและบริหารงาน สภาพแวดล้อมสังคมไทยปัจจุบันเน้นเรื่องความร่ำรวยมากกว่าคุณธรรม มุ่งแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง กระบวนการของรัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อนในการขออนุญาต ขออนุมัติ ทำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายแสวงหาผลประโยชน์ ข้าราชการรายได้น้อย มีรายจ่ายมาก อีกทั้งข้าราชการแต่ละประเภทมีรายได้แตกต่างกัน มีความก้าวหน้าแตกต่างกันมาก การบังคับใช้กฎ ระเบียบ ยังดำเนินการแบบหลายมาตรฐาน ผู้กระทำความผิดบางรายไม่ได้รับการลงโทษอย่างเหมาะสม สังคมไทยเป็นสังคมอุปถัมภ์ ยกย่องศรัทธาคนมีเงิน คนมีอำนาจในสังคม อีกทั้งการเป็นสังคมบริโภคนิยม เป็นการบริโภคนิยมแข่งขันกันในการใช้จ่าย เน้นแข่งกันร่ำรวยจนไม่คำนึงถึงหลักความถูกต้องดีงาม ไม่คำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายในประเทศมีลักษณะ “ไยแมงมุม” คือ ไยแมงมุมสามารถดักจับสัตว์ตัวเล็กๆ ได้ แต่ไม่สามารถดักจับนกตัวใหญ่ที่สามารถบินผ่านทะลุไยแมงมุมได้อย่างสบาย การบังคับใช้กฎ ระเบียบ ยังดำเนินการแบบหลายมาตรฐาน ผู้กระทำความผิดบางรายไม่ได้รับการลงโทษอย่างเหมาะสม ผู้บริหารใช้ดุลพินิจช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อกระทำความผิด ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่สำเร็จ ประเทศไทยมีกฎหมายที่ใช้บังคับสำหรับการดำเนินงานภาคทุจริตและอื่นๆ มากมายหลายฉบับ จนบางครั้งก่อให้เกิดความสับสนแก่ประชาชน

๔.๑.๒ ทักษะของผู้บริหารและบุคลากรในระดับพื้นที่ด้านการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

ผลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในระดับพื้นที่ของจังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนจากสถาบันพระปกเกล้า ซึ่งมีจำนวน ๔ แห่งคือพื้นที่จังหวัดในภาคเหนือ ๒ แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน และ เทศบาลเมืองแม่เหิยะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และภาคกลาง ๑ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้เห็นถึงบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งสภาพปัญหา รูปแบบและปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริต และวิธีการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำไปสู่การเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยแบ่งตามสภาพปัญหา และสภาพการเอื้อต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทยดังนี้

๑) เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant Interview) ในพื้นที่จังหวัดลำพูน ตามประเด็นสภาพปัญหา และสถานการณ์เอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย ดังนี้

๑.๑) สภาพปัญหาด้านการทุจริต

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จังหวัดลำพูนในภาพรวมพบว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ มีเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนจำนวน ๔๙ เรื่อง ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มีเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนจำนวน ๓๒ เรื่อง และปีงบประมาณ ๒๕๕๙ มีเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนเพิ่มขึ้นเป็น ๔๑ เรื่อง ซึ่งจากการกล่าวหา ร้องเรียนดังกล่าวเมื่อแบ่งตามประเภทเรื่องต่างๆ คิดเป็นจำนวนร้อยละ พบว่า การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน (ม.๗๕) คิดเป็นร้อยละ ๓ ความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานรัฐร้อยละ ๔ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและส่วนรวม ร้อยละ ๙ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐคิดเป็นร้อยละ ๗๒ เรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับอำนาจ ป.ป.ช. ร้อยละ ๑๒ และเมื่อแบ่งตามประเภทผู้ถูกกล่าวหาที่พบ คิดเป็นร้อยละ พบว่าผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ นักการเมืองท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ ๕๓ ข้าราชการประจำ คิดเป็นร้อยละ ๒๒ นักการเมืองท้องถิ่นและข้าราชการประจำคิดเป็นร้อยละ ๑๓ นักการเมือง/ ข้าราชการประจำ/ บุคคลภายนอก/ ลูกจ้างคิดเป็นร้อยละ ๗ (ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๙)

นอกจากนี้ พบว่ามีผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่บางแห่งยังไม่มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและเอกสารประกอบเพิ่มเติม ส่ง ป.ป.ช. ประกอบกับ งานด้านการตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ช. ยังคงมีปัญหาอุปสรรคเนื่องจากการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ทรัพย์สินยังไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในพื้นที่ต่างจังหวัด ยังมีหลายพื้นที่ที่มีการติดต่อสื่อสารยากลำบากและค่อนข้างทุรกันดาร รวมทั้ง ผู้ยื่นการตรวจสอบหลายราย มีอายุมาก ขาดความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี^๑

^๑ เอกสารประกอบการบรรยาย, “ด้านปราบปรามการทุจริต สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จังหวัดลำพูน”, ๑ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ตลอดจนปัญหาการทุจริตเกิดจากความโลภของผู้นำ เช่น การดำเนินงาน/โครงการ ไม่เป็นไปตามหลัก TOR ผู้บริหารบิดพลิ้วในอำนาจ ละเมิดหลักศีลธรรม เช่นไม่ยึดถือศีลห้าเป็นที่ตั้ง^๒ ผู้นำและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดจริยธรรม อาศัยช่องว่างของระเบียบกฎหมายในการแสวงหาผลประโยชน์มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงขาดมาตรการตรวจสอบของภาครัฐอย่างจริงจัง^๓ ปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เกิดจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น มีการฮั้วประมูลงานตั้งแต่การ ยื่นซอง เปิดซอง สอบราคา ตกลงราคา เป็นคั้น^๔ ความโลภ ความไม่เข้าใจกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ เกิดความประมาท เช่น ไม่มีการบันทึกข้อมูลเป็นหลักฐาน โดยเฉพาะการดำเนินการเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง^๕ ปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ปรากฏชัดเจนแต่อาจมีการแอบแฝงซึ่งไม่สามารถตรวจพบได้^๖

๑.๒) สภาพการเอื้อประโยชน์ที่มีต่อการทุจริต

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่จังหวัดลำพูน พบว่า สภาพหรือปัจจัยที่เอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตในสังคมไทยจะเกิดขึ้นได้จากปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี แสวงหาผลประโยชน์ในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการควบคุม ตรวจสอบจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ ทั้งจากส่วนกลางและในระดับจังหวัด นอกจากนี้ความไม่ชัดเจนของระเบียบกฎหมายที่ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ ในการตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแล และโดยเฉพาะการขาดการตรวจสอบจากหน่วยงานอิสระ เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น^๗ การผูกขาดจากนักการเมืองที่ปราศจากคู่แข่ง หากมีการหลงอำนาจโดยปราศจากการยับยั้งชั่งใจและมีคุณธรรม อาจทำให้มีการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ^๘ มีการพบการร้องเรียนเรื่องการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ผู้ให้ข้อมูลมีข้อมูลไม่เพียงพอทำให้ขาดข้อมูลการตรวจสอบ^๙ งบประมาณในการดำเนินโครงการเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาการทุจริตหากปราศจากการตรวจสอบโดยให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม^{๑๐}

^๒ สัมภาษณ์ นายณรงค์ เสาเหม, ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๓ สัมภาษณ์ นายวรการ ปัญญาวิชัย, ผู้อำนวยการกลุ่มศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดลำพูน, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๔ สัมภาษณ์ นายณรงค์ เสาเหม, ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จังหวัดลำพูน, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๕ สัมภาษณ์ นายประยูร บุญธรรม, ประธานสภาเทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๖ สัมภาษณ์ นางจันทิพย์ สุทธิจิระพันธ์, ปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๗ สัมภาษณ์ นายวรการ ปัญญาวิชัย, ผู้อำนวยการกลุ่มศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดลำพูน, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๘ สัมภาษณ์ นายชาติชาย ปันมงคล, คณะกรรมการจังหวัดลำพูน, ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^๙ สัมภาษณ์ นายณรงค์ เสาเหม, ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จังหวัดลำพูน, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นางสาวรัตนารักษ์ เข้มกลัด, ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

โดยสรุปจากประเด็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัย พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงปัญหาการทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้นในสังคมไทยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ซึ่งจากข้อมูลการร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการทุจริต ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้าง การที่ผู้บริหารไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินให้ตรวจสอบ เป็นต้น นอกจากนี้ตามความเห็นของผู้ให้ข้อมูลพิจารณาว่าปัญหาการทุจริตอยู่ที่ตัวผู้นำหากขาดคุณธรรมก็จะเป็นปัจจัยให้มีการทุจริตในองค์กรและความเข้าใจระเบียบกฎหมาย และวิธีปฏิบัติจึงอาศัยช่องว่างทางกฎหมายดำเนินการประกอบกับองค์กรตรวจสอบขาดการกำกับดูแล สำหรับเทศบาลตำบลอุโมงค์นั้น ได้มีการประสานหน่วยงานตรวจสอบ ได้แก่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ป.ป.ช. จังหวัด เข้าตรวจสอบปรากฏว่าไม่พบการทุจริตแต่อย่างไรก็ตามข้อสังเกตพบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่นหลายสมัย ฉะนั้น หากผู้บริหารขาดคุณธรรมและจริยธรรมอาจสร้างอิทธิพลและสามารถเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริตในองค์กรได้

ทั้งนี้พบว่า การบริหารจัดการเทศบาลอุโมงค์ได้มีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรากฏว่าไม่พบการทุจริต

๒) เทศบาลเมืองแม่เหียะ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามประเด็นสภาพปัญหาและการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย สรุปได้ดังนี้

๒.๑) สภาพปัญหาด้านการทุจริต

จากข้อมูลสถิติการดำเนินการเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเชียงใหม่ในห้วงเดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคม ๒๕๕๙) ในภาพรวม พบว่า มีการร้องเรียนหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการทุจริตจำนวน ๒๒๑ เรื่อง สามารถยุติได้แล้ว ๒๐๘ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๙๔ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ๑๓ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๖ สำหรับปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นส่วนใหญ่จะมาจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ถึงแม้จะมีระเบียบวิธีปฏิบัติหรือกฎหมายบังคับใช้ แต่ก็คงยังมีช่องว่างที่ทำให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ใช้เป็นช่องทางในการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาเรื่องการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดน้อย หากมีการร้องเรียนและได้มีการตรวจสอบ มักจะไม่พบว่ามีผลตามข้อร้องเรียน^{๑๑}

การทุจริตเกิดจากตัวบุคคล หากปราศจากจิตสำนึกและวิญญูณด้านความโปร่งใสการทำงานก็จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ นักบริหารหากขาดศีลจะไม่มีหลักในการทำงานเป็นแบบอย่างที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม ปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเกิดขึ้นได้ยากถ้าประชาชนมีส่วนร่วมและมีความเข้มแข็งร่วมมือในการตรวจสอบ การทำงานของท้องถิ่น ปัญหาเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างระหว่างผู้มีอำนาจ มีหน้าที่กับผู้ประกอบการ เช่น คณะกรรมการตรวจการจ้างกับผู้รับเหมา เป็นต้น ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่โดยเจตนาสุจริตแต่บกพร่องเพราะขาดความเข้าใจ เช่น นำงบประมาณของรัฐไปดำเนินแผนงาน/โครงการในพื้นที่ของภาคเอกชน เนื่องจากเข้าใจผิดว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่สาธารณะ^{๑๒} ปัญหาการทุจริตเกิดจากการขาดจิตสำนึกของบุคคลและ

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายคนติ จิรภาสอังกูร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายธนวัฒน์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

การขาดการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ^{๑๓} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมประสบปัญหากรณีการตรวจสอบเจ้าหน้าที่กระทำการทุจริตเบียดบังเงินภาษี^{๑๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคยประสบปัญหาการทุจริตในอดีตแต่ปัจจุบันได้ดำเนินการอันเป็นข้อยุติแล้ว^{๑๕}

๒.๒) สภาพการเอื้อประโยชน์ที่มีต่อการทุจริต

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริต เกิดขึ้นได้ง่ายหากผู้บริหารและบุคลากรขาดคุณธรรมและจริยธรรม ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจแนวทางระเบียบปฏิบัติตามกฎหมาย โดยที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงาน/โครงการและงบประมาณสนับสนุนจำนวนมาก มีการดำเนินโครงการ จัดกิจกรรมจำนวนมากตามมาด้วย ฉะนั้นช่องทางการทุจริตจึงมีมากมักจะได้รับการร้องเรียนเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน และเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจึงต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบในทุกขั้นตอน รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนร่วมตรวจสอบตั้งแต่การดำเนินตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการทำงานของบุคลากรในองค์กรตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงระดับปฏิบัติการ ซึ่งปัจจัยที่จะส่งผลให้มีการทุจริตของคน เรื่องแรกคือเจตนา เรื่องที่สองคือการบกพร่องต่อหน้าที่ ซึ่งผู้รับผิดชอบมีเจตนาจะทุจริตหรือไม่ บกพร่องโดยมิทราบเรื่องระเบียบกฎหมายแนวทางปฏิบัติหรือไม่ เช่น การใช้งบประมาณของรัฐไปพัฒนาพื้นที่เอกชนโดยไม่ทราบแต่ประชาชนได้ประโยชน์หลายครัวเรือน ซึ่งขัดต่อกฎหมาย^{๑๖} ด้านงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนงบประมาณมากมักจะได้รับการร้องเรียนเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน^{๑๗} ด้านกฎหมาย การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระเบียบปฏิบัติและแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างถึงแม้จะมีระบบ E-Option หรือการประมวลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดปัญหาในการฮั้วประมูลระหว่างผู้ประกอบการ^{๑๘} ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้นำไม่เป็นแบบอย่างในการมีจิตสำนึกทำงานเพื่อสาธารณะ ไม่คำนึงถึงแนวทางตามหลักธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตามศีลธรรม จะส่งผลต่อนโยบายการบริหารขาดความดีงาม การปฏิบัติงานจะไม่ก่อให้เกิดการพัฒนา^{๑๙} ในอดีตการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของบุคลากร ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระเบียบ กฎหมาย วิธีปฏิบัติ บริการประชาชน โดยไม่คำนึงถึงอำนาจหน้าที่ที่ถูกต้อง^{๒๐} การตรวจสอบแผนงาน โครงการ ขาดการประชาสัมพันธ์ ซึ่งหัวใจหลักของการบริหาร

^{๑๓} สัมภาษณ์ นางพัชรัตน์ ยาสาร, นักวิชาการตรวจสอบภายใน เทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายกษิตศ คณาญาติ, นิติกรรักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กสิกรณ์, รองปลัดเทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายธนวัฒน์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นางพัชรัตน์ ยาสาร, นักวิชาการตรวจสอบภายใน เทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวเกศริน สายสุริยะ, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นาย สมบัติ เพ็องปาน, ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายกษิตศ คณาญาติ, นิติกรรักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของมนุษย์ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะ เรื่องการประชาสัมพันธ์จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อแจ้งประชาคมให้รับทราบ ซึ่งจากข้อมูลการร้องเรียน ร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชันในพื้นที่พบว่า หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในภาพรวมของทุกหน่วยงานในพื้นที่สามารถยุติได้ถึงร้อยละ ๙๔ และอยู่ระหว่างดำเนินการคิดเป็นร้อยละ ๖^{๒๑}

เพื่อเป็นการป้องกันการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตคอร์รัปชันสำนักงานท้องถิ่นจังหวัดได้มีการประสานงานกับหน่วยงานตรวจสอบต่างๆ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สถาบันพระปกเกล้า ร่วมการตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะแนวทางปฏิบัติรวมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินงานของเทศบาลเมืองแม่เหิยะเพื่อป้องกันการทุจริตในองค์กร ซึ่งสามารถยุติได้เป็นจำนวนมากโดยพบว่าการร้องเรียน การทุจริต ภายหลังจากตรวจสอบจะไม่พบข้อมูลความผิดรวมถึงซึ่งปัญหาการทุจริต โดยพิจารณาเห็นว่า การทุจริตเกิดจากตัวบุคคลขาดจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งมีปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการทุจริตได้แก่ เจตนาความบกพร่องต่อหน้าที่ การขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบ แนวทาง ปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ได้มีการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรมบัญชีกลางร่วมตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการทุจริต^{๒๒}

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาการทุจริตและการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าเกิดจากตัวบุคคล หากปราศจากจิตสำนึกและความรู้สึกผิดชอบต่อหลักปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องสุจริตจะทำให้เกิดการทุจริตในองค์กรรวมทั้งการขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับวิธีการปฏิบัติตามกฎหมาย กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีน้อย ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการทุจริตคือ หลักเจตนาปลุกจิตสำนึกของบุคคลเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนงานโครงการและงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ จำนวนมาก ฉะนั้น หากผู้บริหารและบุคลากรขาดจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและจริยธรรมก็จะมีเจตนาทุจริตและแสวงหาช่องทางทุจริตโดยเฉพาะผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีศีลธรรม จริยธรรม คุณธรรม จะเป็นแบบอย่างให้บุคลากรมีการพัฒนาเพื่อองค์กรและส่วนรวมให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส

๓) เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาตามประเด็นสภาพปัญหาและการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทยสรุปได้ดังนี้

๓.๑) สภาพปัญหาด้านการทุจริต

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่จังหวัด พบว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ปรากฏพบเห็นได้ซึ่งในอดีตมีการร้องเรียน เรื่องการทุจริตของผู้บริหาร เนื่องจากเป็นระบบการเมืองแบบเบ็ดเสร็จ ปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำงานโดยยึดหลักความโปร่งใส มีกระบวนการตรวจสอบค่อนข้างมาก หากมีการร้องเรียน ผู้ร้องเรียนอาจร้องไป

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายคนติ จิรภาสอังกูร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายสมบัติ เพ็ญปาน, ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

ที่ ป.ป.ช. โดยตรงจึงทำให้หน่วยงานท้องถิ่นจังหวัดอาจไม่ได้รับข้อมูล^{๒๓} ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดได้รับเรื่องร้องเรียนประมาณ ๓๐๐ เรื่อง เป็นเรื่องที่มีการกล่าวหาความประพฤติของเจ้าหน้าที่ และเรื่องทุจริตเรื่องการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ ประมาณร้อยละ ๕^{๒๔} การทุจริตไม่ปรากฏชัดเจนอาจมีการแอบแฝงในการทุจริตบ้าง ทำให้การตรวจสอบไม่พบ ในอดีตการบริหารงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการทำงานแบบไม่เข้มงวด และไม่ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด ตามระเบียบกฎหมาย ทำให้มีการทุจริต แอบแฝง ในโครงการและงบประมาณได้พอสมควร^{๒๕} เทศบาลเมืองสีคิ้วไม่มีปัญหาเรื่องการทุจริตเนื่องจากมีระเบียบกฎหมายข้อบังคับที่เคร่งครัด มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับท้องถิ่นมีการสร้างกระบวนการทำงานที่ครอบคลุมมิให้มีการทุจริต^{๒๖}

๓.๒) สภาพการเอื้อประโยชน์ ที่มีต่อการทุจริต

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่ พบว่า สภาพการเอื้อประโยชน์ที่ก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจเนื่องมาจาก

เทศบาลเป็นองค์กรที่มีการบริหารงบประมาณด้วยตนเอง ดังนั้นงบประมาณจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน หากผู้บริหารหรือบุคลากรไม่มีจิตสำนึก ไม่มีการวางระบบการบริหารจัดการที่ดี อีกทั้งการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษี นอกเหนือจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างต้องมีการแสดงข้อมูล บันทึกข้อมูล มีระบบการตรวจสอบรายงานอย่างเป็นระบบที่ดี ทั้ง ๓ ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้รับจ้าง^{๒๗} การไม่รู้ระเบียบกฎหมายที่ชัดเจน ไม่มีรายละเอียดว่าควรทำอย่างไร ปฏิบัติอย่างไร ประกอบกับไม่เข้าใจในความหมายแม้จะปฏิบัติตามกฎหมายยังเกิดข้อผิดพลาดได้^{๒๘} เทศบาลเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีการจัดเก็บรายได้เป็นของตนเอง ดังนั้น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริตอาจจะก่อให้เกิดขึ้น เช่น ผ่านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างการจัดเก็บภาษี เป็นต้น ฉะนั้นควรมีกระบวนการตรวจสอบและขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ^{๒๙}

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการทุจริต ได้แก่ หลักเจตนาและจิตสำนึกของบุคคลรวมทั้งงบประมาณ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นว่าหากผู้บริหารและบุคลากรปราศจากจิตสำนึก ในด้านคุณธรรมและจริยธรรมย่อมมีเจตนาทุจริตต่อการใช้งบประมาณ ส่งผลต่อการวางระบบการบริหารจัดการที่ดีไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายทองใบ หนูไพล, ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา (แทน), ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายธนิต ภูมิถาวร, ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดนครราชสีมา, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายวรพล ฝายอุปปละ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางสาวนภาพร เหมะรุฉิน, ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายสะอาด นาคาเริงฤทธิ์, ประธานสภาเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายวรพล ฝายอุปปละ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นางสาวนภาพร เหมะรุฉิน, ผู้อำนวยการกองคลัง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

๔) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ตามประเด็นสภาพปัญหาและการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทยสรุปได้ดังนี้

๔.๑) สภาพปัญหาด้านการทุจริต

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีงบประมาณสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและจากการจัดเก็บรายได้เองจึงมีแผนงาน/โครงการ และงบประมาณ ฉะนั้นปัญหาการทุจริตย่อมต้องเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมไปถึงการก่อสร้าง ตามแผนงาน/โครงการต่างๆ ลงสู่ท้องถิ่น และชุมชนจำนวนมาก องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมตรวจสอบทุกขั้นตอน นอกจากนี้เรื่องปัญหาอิทธิพล การผูกขาดเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง อาจเกิดขึ้นได้ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้ระบบประชาชนเป็นศูนย์กลาง ประชาชนต้องมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ มีการตั้งคณะกรรมการจากภาคประชาชน ตรวจสอบการทำงาน ประชาชนต้องร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ในการเสนอปัญหาและเสนอแผนพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาชุมชน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นนั่นเอง^{๓๐} ปัญหาเรื่องคนในองค์กรเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการทุจริตคอร์รัปชันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการมีจิตสำนึก ผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างในการมีจิตสำนึกด้านจริยธรรมคุณธรรม เพื่อให้บุคลากรในองค์กรถือปฏิบัติเป็นแบบอย่าง

การทุจริตที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียหาย เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนรวมทั้งภาคเอกชนบางส่วนใช้บริการของรัฐ เสนอคืนน้ำใจเล็กน้อยเพื่อให้ได้รับบริการที่รวดเร็ว จนข้าราชการเกิดความเคยชิน จนกลายเป็นความกลัว เกิดเรื่องใหญ่ เช่น การออกโฉนดที่ดินป่าสงวน เป็นต้น^{๓๑} ระบบความโลภ ความอยากมีอยากได้ของตัวบุคคลเป็นสาเหตุหนึ่งของการทุจริต^{๓๒}

ปัญหาเรื่องการขาดความเข้าใจเรื่องกฎระเบียบ ร่วมกับประสบการณ์การทำงาน บางครั้งใช้การตัดสินใจโดยคิดว่าไม่ทุจริตเนื่องจากขาดเจตนา แต่ปรากฏว่าเมื่อวิเคราะห์ตามกฎหมายมีการประพฤติปฏิบัติผิดเข้าข่ายประเด็นการทุจริต^{๓๓} การร้องเรียนปัญหาเรื่องการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรีต่อศูนย์ดำรงธรรมยังไม่ปรากฏ คาดว่าถ้าจะร้องเรียนเรื่องการทุจริตอาจมีการร้องไปที่ หน่วยงานตรวจสอบโดยตรง เช่น ป.ป.ช.จังหวัด, ป.ป.ช.ส่วนกลาง หรือ ส.ต.ง. เป็นต้น^{๓๔}

๔.๒) สภาพการเอื้อประโยชน์ที่มีต่อการทุจริต

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่ พบว่า กระบวนการทางกฎหมายมีช่องว่าง ไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำความผิดทุจริตได้ โดยเฉพาะการเข้าถึงตัวการ ตัวจริงที่กระทำความผิด

^{๓๐} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, นายกองการบริหารส่วนจังหวัด, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นางวริดา ต้นบุญเอก, ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายณัฐชนนท์ สุรัตน์ชัย, ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นางตุนา แก่นศรียา, ผู้อำนวยการกองคลัง, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นางสาวเอี่ยมเดือน อุทัยกุล, ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

กฎหมายและผู้รักษากฎหมายไม่สามารถเข้าถึงได้^{๓๕} การควบคุมภายในองค์กรและการกำกับดูแลเป็นส่วนสำคัญยิ่ง หากมีการรายงาน มีการบริหารงานบกพร่องก็จะเป็นปัจจัยหนึ่งให้มีการเอื้อต่อการทุจริตของบุคคลในองค์กรส่งผลต่อการพัฒนางาน/ โครงการและความเชื่อถือของประชาชน นอกจากนี้บุคคลจะต้องซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตนเอง ระมัดระวังไม่ให้เกิดการทุจริต^{๓๖} ปัจจัยที่ส่งเสริมหรือเอื้อให้เกิดการทุจริต ได้แก่การที่บุคคลไม่เกรงกลัวต่อความผิด ไม่มีความละเอียดใจ ไม่รู้จักการพอเพียง มีความโลภ^{๓๗} กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างอาจถูกแทรกแซง จากผู้มีอิทธิพล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สร้างกระบวนการตรวจการจ้าง โดยมีการทำประชาคมในชุมชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วม พร้อมทั้งนำผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาช่วยชี้แนะ เช่นโครงการที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง จะต้องมีส่วนร่วมตัดสินใจกับประชาชนคือช่างผู้ควบคุมงาน ตามหลักวิชา ช่วยชี้แนะให้เห็นข้อดีและข้อเสีย^{๓๘} ระบบอุปถัมภ์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการทุจริตในองค์กรสูง^{๓๙}

โดยสรุปพบว่า สภาพการเอื้อประโยชน์ที่มีต่อการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากตัวบุคคลโดยเฉพาะในเรื่องจิตสำนึก คุณธรรมจริยธรรม กระบวนการทางกฎหมายมีช่องว่าง การขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติ แผนงาน/โครงการ และงบประมาณ ที่ลงสู่พื้นที่ผนวกกับความโลภ ความไม่รู้จักพอเพียงของคนในองค์กรและระบบอุปถัมภ์จึงเป็นปัจจัยหลักที่เอื้อต่อการทุจริต อย่างไรก็ตามการทุจริตในองค์กรการบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรียังไม่มี การตรวจพบการทุจริตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๓ ทิศนะของผู้บริหารหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากส่วนกลางด้าน สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ ท่าน ได้แก่ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ(หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(นางสุวงษา สุวรรณจุฑะ) เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า(รศ.วุฒิสาร ตันไชย) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น(นายจรินทร์ จักกะพาก) อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ (พันตำรวจเอกไพสิฐ วงศ์เมือง) ในประเด็นสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย โดยสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ สาเหตุของการทุจริตหรือมีปัจจัยที่เอื้อต่อการทุจริตและ ลักษณะของการทุจริตที่ปรากฏในสังคมไทยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อ.ป.ท.) ซึ่งมีผลการศึกษาวิเคราะห์และสัมภาษณ์ดังนี้

๑) สาเหตุของการทุจริตในสังคมไทยเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้างหรือมีปัจจัยใดเอื้อให้เกิดการทุจริต สาเหตุการทุจริตส่วนใหญ่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ การใช้จ่ายเงิน

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นางตุนา แก่นศรียา, ผู้อำนวยการกองคลัง, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๓๗} สัมภาษณ์ นางสาววิดา ตันบุญเอก, ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายณัชนนท์ สุรัตน์ชัย, ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

งบประมาณขาดความรอบคอบ ไม่ระมัดระวัง ใช้งบประมาณผิดประเภท ส่งผลต่อการถูกร้องเรียน เรื่องการทุจริต^{๔๐}

การทุจริตมีสาเหตุสำคัญอันเกิดจากกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลต่อนักการเมือง ระดับประเทศจนถึงการเมืองระดับท้องถิ่น รวมทั้งข้าราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการอนุมัติ พิจารณา จัดกา ตรวจสอบการจ้าง ตรวจสอบพัสดุเกี่ยวกับงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง กล่าวคือนักการเมืองระดับประเทศ ผลักดันงบประมาณลงสู่ระดับท้องถิ่นในพื้นที่กลุ่มของตนที่เรียกกันว่า “ฮั้วเชิงนโยบาย” โดยมีข้าราชการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพรรคพวกตนเองเท่านั้น^{๔๑} ประชาชนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญหรือเห็นภัยของการทุจริต เพราะผู้กระทำความผิดได้มีวิธีการทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์ที่ซับซ้อนขึ้นในสังคมไทย ปัญหาการทุจริตส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในระบบบริหารราชการไทยและมีให้เห็นกันในแต่ละวัน เช่นการทุจริตเชิงนโยบายในการทุจริตซื้อขาย การทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การทุจริตในการซื้อขายตำแหน่ง การเรียกเก็บเงินเพื่อพิจารณาการโยกย้ายตำแหน่ง การเรียกรับสินบน เพื่อแลกเปลี่ยนกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาตในโครงการต่างๆ การจ่ายเงินอุดหนุน (แป๊ะเจี๊ยะ) ให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน ฯลฯ ทั้งนี้การทุจริตดังกล่าวภาคราชการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำการทุจริตด้วย^{๔๒}

สาเหตุของการทุจริตแบ่งตามประเด็นได้ ๓ ด้านคือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมวัฒนธรรม ดังนี้

(๑) สาเหตุด้านการเมือง สัมพันธ์ทั้งกับกระบวนการเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพฤติกรรม การฉ้อราษฎร์บังหลวงของนักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ ส่วนประชาชนนั้นเป็นเพียงเครื่องมือของนักการเมืองในการซื้อสิทธิขายเสียงเพื่อเข้ามามีอำนาจผูกขาดเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการต่างๆ

(๒) สาเหตุด้านเศรษฐกิจ การมีเงินเดือนและค่าตอบแทนน้อยเป็นแรงผลักดันให้ ข้าราชการเกิดความต้องการมีเงินเพิ่มขึ้นจากค่านิยมแบบทุนนิยมและสังคมที่ฟุ้งเฟ้อ จึงทำให้เกิดการทุจริต การรับสินบน

(๓) ด้านสังคมและวัฒนธรรม เกิดจากทัศนคติหรือค่านิยมของประชาชนที่ยกย่องเชิดชูคน ที่มีเงิน คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง และเห็นเรื่องค่านิยมความฟุ้งเฟ้อเป็นเรื่องสำคัญจึงเป็นเหตุ ให้สังคมมีความอ่อนแอมากขึ้น เนื่องจากขาดจิตสำนึก จริยธรรมหรือความไม่ซื่อสัตย์^{๔๓}

สาเหตุการทุจริตในองค์กรได้แก่ การบริหารงานบุคคล ในด้านนการบรรจุ แต่งตั้งไม่ โปร่งใส เป็นระบบอุปถัมภ์ไม่ใช้ระบบคุณธรรมมาพิจารณา นอกจากนี้การทุจริตด้านการเมืองและการ เลือกตั้งในสังคมไทยยังมีการซื้อสิทธิขายเสียงโดยใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือ เป็นต้น กระบวนการ ลงโทษผู้ประพฤติทุจริตทางกฎหมายไม่รุนแรง รวมทั้งกระบวนการลงโทษทางสังคมยังไม่รุนแรง เนื่องจากสังคมไทยยังมองว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติเล็กน้อย^{๔๔}

^{๔๐} สัมภาษณ์ หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล, รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๔๑} สัมภาษณ์ พันตำรวจเอกไพสิฐ วงศ์เมือง, อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าพิเศษ, ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙.

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางสาวณา สุวรรณจุฑา, กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายจรินทร์ จักกะพาก, อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙.

^{๔๔} สัมภาษณ์ รศ.วุฒิสาร ตันไชย, เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า, ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙.

เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนมากถึง ๗,๘๕๓ แห่ง ฉะนั้นจึงทำให้การทุจริตมีมาก แม้หลักการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการสาธารณะต่างๆ ของรัฐสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้นเท่าไร ในทางปฏิบัติแนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นกลับเพิ่มมากขึ้น และช่องทางที่ทำให้เกิดการทุจริต ได้แก่ การละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวบุคคล ช่องว่างของกฎหมาย ระเบียบ วิธีปฏิบัติ การขาดความรู้ความเข้าใจ การขาดคุณธรรมจริยธรรม ระบบการตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งอำนาจบารมีและอิทธิพลท้องถิ่นนอกจากนี้การร้องเรียนมักจะถูกกล่าวหาที่องค์กรไม่ระบุตัวบุคคลทำให้การตรวจสอบมักไม่พบข้อเท็จจริงหรือไม่มีมูล^{๔๕}

โดยสรุป ผู้วิจัยพิจารณาว่าสาเหตุของการทุจริตในสังคมไทยเกิดจากกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพลตั้งแต่ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในระบบราชการไทยมีการซื้อขายตำแหน่ง การเรียกรับสินบน รวมไปถึงสาเหตุด้านการเมืองที่เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้ง การซื้อสิทธิขายเสียง ด้านเศรษฐกิจและ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่ขาดจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบกับกระบวนการลงโทษผู้กระทำผิดด้านทุจริตทางกฎหมายไม่รุนแรงรวมทั้งกระบวนการลงโทษทางสังคมโดยทั่วไปมองว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติไม่ร้ายแรงเท่ากับคดีทำร้ายร่างกาย นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดจากประชาชน ที่มีค่านิยมจ่ายเงินเสนอสินบนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเร่งรัดในการรับบริการจากภาครัฐ เป็นต้น

๒) ลักษณะของการทุจริต ที่ปรากฏในสังคมไทย

ลักษณะของการทุจริตเกิดจากปัญหาตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปัญหาจากระบบราชการและปัญหาจากภาคประชาชน ดังนี้

(๑) ปัญหาจากตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การขาดความรู้ความเข้าใจ ทำให้เกิดการปฏิบัติที่ผิดพลาดหรือปฏิบัตินอกเหนือแบบแผนทางราชการ การขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ การใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินรายได้

(๒) ปัญหาจากระบบราชการเช่น การให้บริการของภาคราชการมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อนทำให้เกิดช่องว่างให้เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยในการแสวงหาประโยชน์ที่สมควรได้อยู่เสมอ การที่หัวหน้าส่วนราชการไม่วางระบบควบคุมภายใน เป็นผลให้ไม่มีระบบในการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่มีประสิทธิภาพ การที่ระบบราชการไม่พัฒนาระเบียบและกฎหมายให้ทันสมัย ระบบอุปถัมภ์ กระบวนการยุติธรรมที่ไม่จริงจัง อัตราค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม

(๓) ปัญหาที่เกิดจากภาคประชาชน เช่น การที่ประชาชนมีค่านิยมที่จะจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเร่งรัดในการได้รับบริการจากภาครัฐ การเสนอสินบนให้เจ้าหน้าที่รัฐ

ทั้งนี้ คดีทุจริตคอร์รัปชันในภาพรวมที่ป.ป.ช. ตรวจสอบ ในองค์กรต่างๆ

(๑) องค์กรภาครัฐ ๔๑,๐๖๘ เรื่อง

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๓,๒๖๘ เรื่อง

(๓) องค์กรเอกชน ๑,๓๕๒ เรื่อง

^{๔๕} สัมภาษณ์ นายจรินทร์ จักกะพาก, อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙.

ในปัจจุบันปัญหาการทุจริตที่เรียกว่า “ฉ้อราษฎร์” (เจ้าหน้าที่ของรัฐเรียกรับผลประโยชน์โดยมิชอบจากประชาชนที่รับบริการ) มีแนวโน้มที่ลดลงเนื่องจากรัฐมีการปรับปรุงกฎหมาย เพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและอำนวยความสะดวกในการติดต่องานราชการ เช่น พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘, พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการพ.ศ.๒๕๖๐ แต่ในทางกลับกัน ปัญหาการทุจริตในลักษณะที่เรียกว่า “บัวหลวง” (เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตต่อหน้าที่อื่นทำให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์แผ่นดินหรือทำให้ตนเองหรือบุคคลอื่นได้รับประโยชน์โดยมิชอบ) กลับมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมีความซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากในปัจจุบันได้มีการกระจายอำนาจในการบริหารและการงบประมาณลงไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับในปัจจุบันระบบการตรวจสอบยังคงเป็นระบบสุ่มตรวจหรือตรวจเมื่อพบข้อร้องเรียน เนื่องจากหน่วยตรวจสอบมีกำลังคนน้อย ทำให้บุคคลที่กระทำการทุจริตไม่เกรงกลัวและเสี่ยงที่จะกระทำการทุจริตและผลประโยชน์ที่ได้รับสูงกว่าในลักษณะฉ้อราษฎร์^{๖๖}

ลักษณะการทุจริตในคดีที่กรมสอบสวนคดีพิเศษตรวจพบ ได้แก่ คดีการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ (สำนักคดีอาญาพิเศษ) ที่ตรวจพบ ได้แก่ คดีเรื่องการทุจริตเป็นคดีพิเศษ ๖๙ คดี คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕๗ เป็นหน่วยงานในสังกัดปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๔๘ คดี เรื่องสืบสวนจำนวน ๑๙๓ เรื่อง โดยเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน ๖๐ เรื่อง^{๖๗}

ลักษณะของการทุจริตคอร์รัปชันที่ปรากฏในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อ.ป.ท.) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๔ ลำดับ โดยศึกษาข้อมูลจากพฤติกรรมการกระทำความผิดจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานป.ช.และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ดังนี้

๑) พฤติกรรมการกระทำความผิดที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับเรื่องกล่าวหาตามพฤติกรรมการกระทำความผิด ตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ

ลำดับที่ (๑) กรณีจัดซื้อจัดจ้างไม่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

ลำดับที่ (๒) กรณีเบิกจ่ายเงินค่าจ้าง/ค่าล่วงเวลาเป็นเท็จ

ลำดับที่ (๓) กรณีเบียดบังเอาเงินหรือทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้

ส่วนตัว

ลำดับที่ (๔) กรณีทุจริตต่อหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

๒) พฤติกรรมการกระทำความผิดที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชี้มูลความผิด

ลำดับที่ (๑) กรณีเงินขาดบัญชี

ลำดับที่ (๒) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต

ลำดับที่ (๓) กรณีปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

เนื่องจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศมีจำนวนมากถึง ๗,๘๕๓ แห่ง ฉะนั้น การร้องเรียนเรื่องการทุจริตย่อมมีมากกว่าองค์กรอื่นๆ^{๖๘}

^{๖๖} สัมภาษณ์ นางสาวณา สุวรรณจุฑะ, กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙.

^{๖๗} สัมภาษณ์ พันตำรวจเอกไพสิฐ วงศ์เมือง, อธิบดีกรมส่งเสริมคดีพิเศษ, ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๙.

^{๖๘} สัมภาษณ์ นายจรินทร์ จักกะพาก, อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙.

โดยสรุปผู้วิจัยพิจารณาว่า ลักษณะการทุจริตเกิดจากปัญหาที่ตัวบุคคลเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง ได้แก่ การขาดจิตสำนึก ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติงานนอกเหนือจากแบบแผนของทางราชการส่งผลให้ระบบองค์กรเกิดปัญหา เช่น การให้บริการภาครัฐมีขั้นตอนยุ่งยาก ซับซ้อน บุคลากรของรัฐก็จะอาศัยช่องว่างแสวงหาผลประโยชน์ ระบบอุปถัมภ์ และระบบการควบคุมภายในองค์กรขาดการตรวจสอบเป็นผลต่อการทำงานของบุคคลในองค์กรปฏิบัติหน้าที่อย่างไร ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ค่านิยมอันเกิดจากภาคประชาชน ได้แก่ ค่านิยมการจ่ายสินบนเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการรับบริการของตนเอง หากบุคลากรของรัฐไม่มีการยับยั้งชั่งใจขาดจิตสำนึกก็ส่งผลต่อการทุจริต ซึ่งจากข้อมูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พบว่า คดีทุจริตในภาพรวมที่ตรวจพบในองค์กรต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น ๖๕,๖๗๘ เรื่อง ปรากฏว่าเป็นคดีองค์กรรัฐ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๕๗ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ ๓๕.๔๒ องค์กรเอกชนคิดเป็นร้อยละ ๒.๐๕

๔.๑.๔ สรุปสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

ข้อมูลการวิจัยที่ได้จากผลการประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเสวนาประมาณ ๑,๔๐๐ คนทั่วประเทศ ตามโครงการประชุมเสวนา เครือข่ายการต่อต้านการทุจริตซึ่งดำเนินการ โดยใช้เครื่องมือกลไกของรัฐและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรางวัลพระปกเกล้าจำนวน ๓๐ รูป/คน และผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คนสรุปผลสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทยได้ดังนี้

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสังคมแห่งการเอื้ออาทรเห็นแก่พวกพ้องทำให้พฤติกรรมของบุคคลและองค์กร มีลักษณะเป็นระบบอุปถัมภ์จึงมักถูกมองว่าขาดหลักยึดด้านคุณธรรมจริยธรรม

๒) ประชาชนทุกภาคส่วนยังขาดการมีส่วนร่วมในการรวมพลังเพื่อธรรมาภิบาลและต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง และมีทัศนคติที่เห็นการทุจริตเป็นเรื่องปกติ เป็นภัยที่ไม่ร้ายแรง

๓) ข้าราชการผู้มีอำนาจยังขาดการยึดมั่นในอุดมการณ์ จริยธรรมและคุณธรรม ที่จะประพฤติปฏิบัติ และต่อสู้กับความไม่ถูกต้อง เห็นแก่พวกพ้องและประโยชน์ส่วนตนและครอบครัวเป็นการบริหารงานแบบระบบอุปถัมภ์

๔) ระบบการตรวจสอบและดำเนินคดีบกพร่อง ขาดความเข้มแข็ง โดยเฉพาะการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมล่าช้าใช้เวลาในการพิจารณาคดียาวนานทำให้ไม่มีประสิทธิภาพต่อคดีทุจริต ประกอบกับผู้รับโทษไม่ถูกรับโทษรุนแรง เช่น ขึ้นประหารชีวิต

๕) บทบัญญัติของกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มี ความชัดเจนและรัดกุมเพียงพอ ทำให้เกิดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมายหรือขาดความสมบูรณ์ในการดำเนินงานหรือกฎเกณฑ์ตามข้อบังคับทางกฎหมายไม่เอื้อต่อคนสุจริตให้ปฏิบัติหน้าที่ได้

๖) องค์กรอิสระและหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขาดความเข้มแข็งประกอบกับมีบุคลากรไม่เพียงพอที่จะดำเนินการตรวจสอบการทุจริตหน่วยงาน/องค์กรภาครัฐ จึงทำให้ขาดความเชื่อมั่นต่อการเข้าร้องเรียนและฟ้องร้องผู้ทุจริต

๗) ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านกฎหมาย และขั้นตอนการอำนวยความสะดวก รวมถึงการบริการที่ล่าช้า และความไม่โปร่งใส จึงขาดความศรัทธาต่อภาครัฐ ไม่เห็นประโยชน์การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบอำนาจรัฐทุกระดับ

๘) กลุ่มผลประโยชน์ที่มีอิทธิพล ตั้งแต่ันักการเมืองระดับประเทศจนถึงการเมืองระดับท้องถิ่น รวมทั้งข้าราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการอนุมัติ พิจารณา จัดทำ ตรวจสอบการจ้าง ตรวจสอบรับเกี่ยวกับงบประมาณและ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง กล่าวคือ นักการเมืองระดับประเทศผลักดันงบประมาณลงสู่ท้องถิ่นในพื้นที่กลุ่มของตนที่เรียกว่า “ฮั้วเงินโยบาย” โดยมีข้าราชการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเอื้อประโยชน์ให้พรรคพวกตนเอง

๙) ประชาชนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญหรือเห็นภัยทุจริตเพราะผู้กระทำผิดได้มีวิธีการทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์ที่ซับซ้อนขึ้น เช่น การซื้อขายตำแหน่ง การเรียกรับสินบนเพื่อแลกเปลี่ยน การพิจารณาอนุมัติอนุญาตในโครงการต่างๆ หรือ ผู้รับบริการต้องการความสะดวกจากภาครัฐจึงให้สินบนเป็นต้น

๑๐) สังคมไทยยังขาดการบรรจุหลักสูตรด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อปลูกฝังเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา และสังคมไทยยึดติดกับวัฒนธรรม ยกย่องบุคคลที่มีฐานะดีมีเกียรติ โดยมิได้คำนึงถึงหลักการได้มาซึ่งทรัพย์สินหรืออำนาจ

๑๑) องค์กรทั้งภาครัฐ/ เอกชน/ประชาชนในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัดยังไม่เห็นความสำคัญของการต่อต้านการทุจริต โดยเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดาของวัฒนธรรมในสังคมไทย

๑๒) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการปราบปรามการทุจริตอาจได้อำนาจมาจากการซื้อขายตำแหน่ง หรือจากระบบอุปถัมภ์ จากผู้บริหารระดับสูงทั้งฝ่ายข้าราชการประจำและฝ่ายการเมืองทำให้ไม่กล้าปราบปรามการทุจริตและอาจอาศัยช่องว่างทางกฎหมายช่วยเหลือผู้กระทำการทุจริตที่มีผลประโยชน์ต่อตนเอง

๑๓) มาตรการยกย่องชมเชย และคุ้มครองบุคคลผู้แจ้งเบาะแสหรือเปิดเผยข้อมูลผู้กระทำผิดยังไม่ได้ประกันความคุ้มครอง รวมทั้งการยกย่อง ให้รางวัล ให้เกียรติคนที่กระทำความดีมีน้อย และขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป

๑๔) กระบวนการทางกฎหมาย หรือการบังคับใช้กฎหมาย ใช้บังคับบุคคลผู้กระทำผิดไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันหรือมีความไม่เท่าเทียมกัน เช่น ระหว่างผู้มีอำนาจกับผู้ปฏิบัติกรหรือระหว่างบุคคลที่มีฐานะดีกับฐานะยากจน เป็นต้น

๑๕) งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการกระทำทุจริต หากผู้บริหารและบุคลากรผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการในพื้นที่ ไม่มีจิตสำนึกขาดจริยธรรมและคุณธรรม รวมทั้ง ไม่มีการวางระบบการบริหารจัดการ และระบบการตรวจสอบที่ดี

๑๖) สาเหตุและปัจจัยที่เป็นสภาพเอื้อต่อการทุจริตแบ่งตามประเด็นได้ ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการเมือง สัมพันธ์กับกระบวนการ เกี่ยวกับการเลือกตั้งพฤติกรรมนอกราชการบังหลวง ของนักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจ สำหรับประชาชนนั้นเป็นเพียงเครื่องมือของนักการเมือง รวมทั้งอำนาจผูกขาดเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการต่างๆ ๒) ด้านเศรษฐกิจ การมีเงินเดือนและค่าตอบแทนน้อยเป็นแรงผลักดันบุคลากรเกิดความต้องการมีเงินเพิ่มขึ้นเนื่องจากค่านิยมสังคมมุ่งเพื่อจึงเกิดการรับสินบน ๓) ด้านสังคม วัฒนธรรม เกิดจากทัศนคติ ค่านิยม ของประชาชน ที่ยกย่อง เชิดชู

คนมีเงิน มีตำแหน่ง เป็นสิ่งสำคัญ จึงเป็นให้สังคมอ่อนแอ เนื่องจาก การขาดจิตสำนึก จริยธรรม ความไม่ซื่อสัตย์

๑๗) เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นจึงทำให้เห็นว่ามี การร้องเรียน กล่าวหาการทุจริตของท้องถิ่นมีมากประกอบวัตถุประสงค์สำคัญของหลักการกระจายอำนาจ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการสาธารณะต่างๆ ของรัฐตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้มากขึ้น ฉะนั้นจึงได้มีแผนงาน/โครงการ และงบประมาณสู่ท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก ทำให้แนวโน้ม การทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

๑๘) ลักษณะของการทุจริตที่ปรากฏอยู่ในสังคมไทยเกิดจากตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระบบราชการ และภาคประชาชน เช่นตัวเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาด รวมทั้งการขาดคุณธรรมจริยธรรม และใช้จ่ายฟุ่มเฟือยเกินรายได้ การบริหารราชการมีขั้นตอนยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้เกิดช่องว่างให้ผู้ปฏิบัติแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ผู้บริหารไม่วางระบบการควบคุม ภายในเป็นผลให้ไม่มีการตรวจสอบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การไม่พัฒนาระเบียบ กฎหมายให้ทันสมัย เกิดระบบอุปถัมภ์ กระบวนการยุติธรรมไม่จริงจัง อัตราค่าตอบแทนไม่เหมาะสม ภาคประชาชนมีค่านิยมที่จะจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเร่งรัดในการได้รับบริการจากภาครัฐและการเสนอให้สินบน เป็นต้น

๑๙) ปัจจุบันปัญหาการทุจริตที่เรียกว่า “ฉ้อราษฎร์” (เจ้าหน้าที่รัฐเรียกรับผลประโยชน์โดยมิชอบจากประชาชน) มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากรัฐมีการปรับปรุงกฎหมาย เพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร อำนาจความสะอาดในการติดต่อราชการ แต่ในทางตรงข้าม การทุจริตในลักษณะ “บังหลวง” (เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตต่อหน้าที่อันทำให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของแผ่นดินหรือทำให้ตนเอง หรือบุคคลได้รับประโยชน์โดยมิชอบ) มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น มีความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากได้มีการกระจายอำนาจ ในการบริหารและงบประมาณลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมาก

๒๐) ปัจจุบันระบบการตรวจสอบยังคงเป็นระบบสุ่มตรวจหรือตรวจเมื่อพบข้อร้องเรียน ประกอบกับ หน่วยตรวจสอบมีกำลังคนน้อย ทำให้บุคคลที่กระทำการทุจริตไม่เกรงกลัวและเสี่ยงที่จะทำการทุจริตและผลประโยชน์ที่ได้รับสูงกว่าในลักษณะฉ้อราษฎร์

ทั้งนี้ได้สรุป ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทยจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ๓ กลุ่ม ได้ตามตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ สรุปความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

จากการระดมความคิดเห็นที่ประชุมเสวนา	จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร/บุคลากรในระดับพื้นที่	จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนกลาง
<p>๑. ไม่มีหลักสูตรคุณธรรมจริยธรรมเพื่อปลูกฝังเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา</p> <p>๒. ประชาชนยังมีความคิดว่าการทุจริตเป็นเรื่องธรรมดาเนื่องจากได้กลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร</p> <p>๓. บุคลากรของรัฐไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองไม่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม</p> <p>๔. สังคมไทยในปัจจุบันยังติดวัตถุนิยมเป็นใหญ่ ยกย่องคนที่มีฐานะดี โดยมีได้มองเห็นหลักการได้มาซึ่งทรัพย์สิน</p> <p>๕. เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความขัดสนในการดำเนินชีวิตจึงเห็นแก่อำมีสินจ้างสินบน</p> <p>๖. มาตรการด้านกฎหมายไม่รุนแรงเพียงพอที่จะทำให้ผู้กระทำผิดทุจริตเกรงกลัว ประกอบกับการไม่มีผู้ใดกล่าวรายงานการทุจริตเนื่องจากเกรงอิทธิพลและอำนาจของผู้กระทำการทุจริต</p>	<p>๑. ข้อมูลการทุจริตส่วนใหญ่เป็นเรื่องร้องเรียนที่มีการกล่าวหาพฤติกรรมการทุจริตขององค์กรเมื่อตรวจสอบมักไม่พบหลักฐานการทุจริตคอร์รัปชัน</p> <p>๒. ผู้บริหารบางรายไม่มีการยื่นบัญชีตรวจสอบทรัพย์สินเนื่องจาก ป.ป.ช. ใช้ระบบสารสนเทศตรวจสอบแต่ปรากฏว่าผู้ยื่นให้ตรวจสอบอยู่ห่างไกลและค่อนข้างอาวุโส มีอายุมาก ขาดทักษะในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๓. ผู้บริหารปิดพริ้วในอำนาจ มีความโลภ ไม่ยึดหลักศีลธรรมเป็นที่ตั้ง</p> <p>๔. บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และแนวทางปฏิบัติจึงเกิดความประมาทในการปฏิบัติหน้าที่โดยอาศัยช่องว่างทางกฎหมาย แสวงประโยชน์</p>	<p>๑. การทุจริตส่วนใหญ่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ การใช้เงินงบประมาณ ขาดความรอบคอบ และใช้ผิดประเภท</p> <p>๒. กลุ่มผลประโยชน์มีอิทธิพลตั้งแต่ นักการเมือง ระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น และข้าราชการมีหน้าที่โดยตรงได้มีการอนุมัติงบประมาณลงในพื้นที่หรือระดับท้องถิ่น เฉพาะกลุ่มพรรคพวกที่เรียกว่า “ฮั้วประมูลเชิงนโยบาย”</p> <p>๓. ประชาชนไม่เห็นความสำคัญหรือเห็นภัยของการทุจริต เนื่องจากผู้กระทำผิดมีวิธีการทุจริตหรือแสวงหาประโยชน์ที่ซับซ้อนในสังคมไทย</p> <p>๔. สาเหตุหรือสภาพการเอื้อประโยชน์แบ่งเป็นประเด็นได้ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม และวัฒนธรรม</p>

ตารางที่ ๔.๑ สรุปความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย
(ต่อ)

จากการระดมความเห็นที่ ประชุมเสวนา	จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร/ บุคลากรในระดับพื้นที่	จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในส่วนกลาง
<p>๗. องค์กรในระดับหมู่บ้าน ตำบล จังหวัดยังไม่เห็น ความสำคัญของการต่อต้าน การทุจริต</p> <p>๘. มีการใช้ประชาชนเป็น เครื่องมือในการแสวงหา ผลประโยชน์ที่มีชอบให้แก่ ตนเองและพวกพ้อง</p> <p>๙. ภาครัฐไม่เน้นเรื่องการ ป้องกันการทุจริตแต่มุ่ง ดำเนินการปราบปรามซึ่ง เป็นการยากที่จะเข้าถึง ผู้ก่อการทุจริต</p> <p>๑๐. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ การ ปราบปรามการทุจริตได้ อำนาจมาจากการซื้อขาย ตำแหน่งหรืออัยการเมือง ทำให้ไม่กล้าที่จะปราบปราม ผู้กระทำการทุจริต และอาจ อาศัยช่องว่างของกฎหมาย ช่วยเหลือผู้กระทำผิดด้วย</p> <p>๑๑. ผู้กระทำการทุจริตบาง รายรอดพ้นจากการถูก ลงโทษเนื่องจากมีอิทธิพล และร่ำรวย</p>	<p>๕. ผู้นำในองค์กรประพฤติเป็น แบบอย่างที่มีชอบ ขาด จริยธรรม อาศัยตำแหน่ง หน้าที่ในการแสวงหา ผลประโยชน์ ประกอบกับ การดำเนินงานขององค์กร ปราศจากการควบคุมทั้งจาก องค์กรภายในและองค์กร ภายนอก</p> <p>๖. ปัญหาการทุจริตส่วนใหญ่ เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น การฮั้วประมูลงาน เนื่องจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณ ของตนเอง และได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงาน ภาครัฐ</p> <p>๗. การผูกขาดจากนักการเมือง ที่ปราศจากคู่แข่ง หาก ผู้บริหารหลงในอำนาจและ ปราศจากการยับยั้งชั่งใจไร้ คุ ณ ธรรม เป็น ปี จ จัย ก่อให้เกิดการทุจริตแสวงหา ผลประโยชน์ให้ตนเองและ พวกพ้อง</p>	<p>๕. สาเหตุการทุจริตในองค์กร ได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบรรจุแต่งตั้ง เป็นระบบ อุปถัมภ์ ไม่โปร่งใส การซื้อ สิทธิขายเสียง โดยใช้ ประชาชนเป็นเครื่องมือ</p> <p>๖. กระบวนการลงโทษ ผู้ ประ ฤ ติ ทุ จ ริ ต ตาม กฎหมายไม่รุนแรง ประกอบ กับกระบวนการลงโทษทาง สังคมไม่รุนแรง เช่นกัน เนื่องจากเห็นว่า การทุจริต เป็นเรื่องธรรมดาที่มีอยู่ใน สังคมไทย</p> <p>๗. เนื่องจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในประเทศไทย มีจำนวนมาก จึงทำให้มีการ ร้องเรียนเรื่องการทุจริตเป็น จำนวนมาก ประกอบกับ หลักการกระจายอำนาจมี วัตถุประสงค์เพื่อให้การ บริการสาธารณะตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ใน พื้นที่ มาก ขึ้น เท่า ไ้ แนวนโยบายการทุจริตจะมี เพิ่มขึ้นไปด้วย</p>

ตารางที่ ๔.๑ สรุปความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย
(ต่อ)

จากการระดมความเห็นที่ ประชุมเสวนา	จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร/ บุคลากรในระดับพื้นที่	จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนกลาง
<p>๑๒. มาตรการยกย่องชมเชย และคุ้มครองบุคคลที่แจ้งเบาะแส หรือเปิดเผยผู้กระทำการทุจริตยังไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร รวมทั้งการยกย่องชมเชย เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้ทำความดี ยังขาดการประชาสัมพันธ์</p>	<p>๘. การทุจริตเกิดจากตัวบุคคล หากปราศจากจิตสำนึก ด้านความโปร่งใสส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์</p> <p>๙. ผู้บริหารองค์กรมีเจตนาปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต แต่บกพร่องต่อความเข้าใจหรือบกพร่องต่อการตรวจสอบ</p>	<p>๘. ช่องทางการทุจริต ได้แก่ การละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวบุคคลขาดจริยธรรม คุณธรรม การขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบวิธีปฏิบัติ ช่องว่างกฎหมาย ระบบการตรวจสอบไม่มีประสิทธิภาพ และอำนาจบารมี อิทธิพลในท้องถิ่น</p>
<p>๑๓. มาตรฐานการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดทุจริตคอร์รัปชันไม่เท่าเทียมกัน</p>	<p>๑๐. ผู้นำไม่คำนึงถึงด้านคุณธรรมและจริยธรรมจึงไม่เป็นแบบอย่างในการสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรให้มีจิตสาธารณะ</p>	<p>๙. ลักษณะการทุจริตที่ปรากฏในสังคม ได้แก่ ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปัญหาจากระบบราชการ ปัญหาเกิดจากภาคประชาชน</p>
<p>๑๔. มาตรฐานการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดทุจริตคอร์รัปชันไม่เท่าเทียมกัน กระบวนการทางกฎหมายไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันกับการดำเนินการต่อผู้กระทำผิดโดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายยังมีการดำเนินการหลายมาตรฐาน ผู้มีอำนาจสามารถใช้ช่องว่างเกิดช่องว่างระหว่างบุคคล ร่ำรวยและยากจน</p>	<p>๑๑. การตรวจสอบแผนงาน/โครงการขององค์กรขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และหน่วยงานอื่นร่วมตรวจสอบ และร่วมดำเนินการ</p> <p>๑๒. ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการทุจริต ได้แก่ การไม่คำนึงถึงหลักเจตนา และจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคล</p>	<p>๑๐. ปัจจุบันปัญหาการทุจริตที่เรียกว่า “ฉ้อราษฎร์” มีแนวโน้มลดลงเนื่องจากภาครัฐมีการปรับปรุงกฎหมาย เพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แต่ในทางกลับกันการทุจริตที่เรียกว่า “บังหลวง” กลับมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจาก มีการกระจายการบริหารให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น ประกอบกับหน่วยตรวจสอบมีกำลังน้อยทำให้บุคคลที่ทำการทุจริตไม่เกรงกลัว</p>

ตารางที่ ๔.๑ สรุปความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย
(ต่อ)

จากการระดมความเห็นที่ ประชุมเสวนา	จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร/ บุคลากรในระดับพื้นที่	จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในส่วนกลาง
-	<p>๑๓. งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญ ก่อให้เกิดการทุจริต หากผู้บริหารหรือบุคลากรไม่มีจิตสำนึกที่ดี ไม่มีการวางระบบการบริหารจัดการและระบบการตรวจสอบที่ดี</p> <p>๑๔. ปัญหาอิทธิพลการผูกขาด เรื่องการจัดซื้อจัดจ้างอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐและมีรายได้เป็นของตนเอง หากประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบก็จะดี</p> <p>๑๕. ความโลภของตัวบุคคล รวมถึงระบบสินบนเป็นสาเหตุหนึ่งของการทุจริต</p> <p>๑๖. กระบวนการของกฎหมายมีช่องว่างไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำผิดทุจริตโดยเฉพาะการเข้าถึงตัวการ</p> <p>๑๗. ปัจจัยที่ส่งเสริมการทุจริตคือ การที่บุคคลไม่เกรงกลัวต่อความผิด ไม่ละอาย ไม่มีความพอเพียง มีแต่ความโลภ</p>	<p>๑๑. พฤติกรรมการทุจริตที่ ป.ป.ช. ตรวจสอบในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การมีการจัดซื้อจัดจ้างไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีเบิกจ่ายเงินค่าล่วงเวลาอันเป็นเท็จ และกรณีเบียดบังนำเงินไปใช้ส่วนตัว และที่สำคัญสุดท้ายคือ กรณีทุจริตต่อหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่</p>

๔.๒ รูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพระพุทธศาสนา

๔.๒.๑ ทศนะจากเวทีระดมความเห็นต่อรูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพระพุทธศาสนาความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

ผลจากการระดมความเห็นตาม “โครงการประชุมเสวนาเรื่องการบูรณาการเครือข่ายต่อต้านการทุจริต” โดยอาศัยกลไกของรัฐเป็นเครื่องมือขับเคลื่อน การดำเนินการป้องกันการทุจริต ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการมอบนโยบายของ ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงมหาดไทยและจากการเสวนาระหว่างผู้บริหาร นักวิชาการ ทั้งภาครัฐและเอกชนในหัวข้อเรื่อง “ทิศทางการประเทศไทยสู่ความโปร่งใสในประชาคมโลก” รวมทั้งเก็บข้อมูลที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในหัวข้อเรื่อง “ทำอย่างไร? ให้การทุจริตลดลง? โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป้าหมายคือหัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการ ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน ทั่วประเทศ ทั้ง ๔ ภาค จำนวน ๑,๔๐๐ คน โดยเก็บข้อมูลจากการประชุมในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติดังนี้

๑) **ระดับนโยบาย** ได้มีการกำหนดมาตรการและรูปแบบแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบตามคำสั่ง คสช. ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ ดังนี้

๑.๑.๑) ให้มีการกำหนดมาตรการ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐโดยมุ่งเน้น ๑.๑ การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ๑.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑.๑.๒) หากมีการกล่าวหา พบเหตุอันควรสงสัยว่าข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำหรือเข้าไปเกี่ยวข้องในการทุจริตและประพฤติมิชอบ หัวหน้าส่วนราชการต้องใช้มาตรการทางปกครอง กฎหมาย วินัย ดำเนินการอย่างเฉียบขาด รวดเร็ว

๑.๑.๓) ดูแลการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด จริงจัง

๑.๑.๔) การปล่อยปละละเลยของหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางข้อ ๑. และ ๒. ถือเป็นความผิดทางอาญา และหรือวินัยแล้วแต่กรณี

๑.๒) **แนวทางการขับเคลื่อนมาตรการแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ**ในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ

๑.๒.๑) ปรับปรุงระบบราชการในระดับประเทศ ภูมิภาค และท้องถิ่นให้ทันสมัย โปร่งใส สามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารจัดการภาครัฐแบบใหม่ การตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้โดยรวดเร็ว ประหยัด และสะดวก

๑.๒.๒) ยกระดับสมรรถนะของหน่วยงานของรัฐให้สามารถให้บริการเชิงรุกในรูปแบบของการเพิ่มศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนในต่างจังหวัดศูนย์บริการสาธารณะแบบครบวงจรที่ให้บริการถึงตัวบุคคลผ่านระบบศูนย์บริการร่วม ณ จุดเดียว (One Stop Service)

๑.๒.๓) ปลุกฝังค่านิยมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด

๑.๒.๔) ปรับปรุงระเบียบกฎหมาย ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ โดยถือว่าเป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติ และเป็นเรื่องที่ต้องแทรกอยู่ในการปฏิรูปทุกด้าน โดยจะเร่งรัดการดำเนินการต่อผู้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในด้านวินัยและคดี รวมทั้งให้ผู้ใช้บริการมีโอกาสประเมินระดับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลการประเมินต่อประชาชน

๑.๒.๕) ส่งเสริม สนับสนุน/บูรณาการองค์กรภาคเอกชน และเครือข่ายต่างๆ ที่จัดตั้ง เพื่อสอดส่อง เฝ้าระวัง ตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และในระยะต่อไปจะจัดตั้งองค์กรปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ปราศจากการแทรกแซงของรัฐ

๑.๓) การดำเนินงานของกระทรวงมหาดไทยในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑.๓.๑) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตกระทรวงมหาดไทย (ศปท.มท.) เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ป.ป.ช. เป็นต้น

๑.๓.๒) กำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๑.๓.๓) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกระทรวงมหาดไทย

๑.๓.๔) จัดทำมาตรฐานโปร่งใสของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ การจัดทำแผนมหาดไทยใสสะอาด

๑.๓.๕) ร่วมดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ซึ่งมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน โดยกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนงานการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการแผนงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ มุ่งหวังการปลูกจิตสำนึก จริยธรรม และคุณธรรมให้กับบุคลากรภาครัฐ องค์กรภาคประชาชน และประชาชนทั่วไป ให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบในประโยชน์สาธารณะ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมก่อนผลประโยชน์ส่วนตน สิ่งที่กระทรวงมหาดไทยจะต้องเร่งดำเนินการภายในช่วงระยะเวลาประมาณ ๑ ปี นับจากนี้คือ การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เอาจริงเอาจังกับการแก้ไขปัญหาทุจริตให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๑.๔) แนวการป้องกันและแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันการทุจริตและประพฤติมิชอบของกระทรวงมหาดไทย (แนวทาง ๓ ป ๒ ย)

๑.๔.๑) ปลุกฝัง เน้นการปฏิบัติงานในลักษณะบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม ทุกภาคส่วน ในการรณรงค์ปลุกฝังจิตสำนึกทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับนักเรียน นักศึกษา ส่งเสริมให้มีค่านิยมยึดถือคุณธรรม จริยธรรม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต

๑.๔.๒) ป้องกัน บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม ทุกภาคส่วน สร้างกระแสสังคมให้ประชาชนรู้สึกตื่นตัวกับกระแสการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยใช้มาตรการ “ปรามก่อนเกิด” เพื่อไม่ให้ตัดสินใจกระทำความผิด + ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ให้สังคมยึดถือปฏิบัติ นำไปสู่สังคมที่เป็นธรรม ประชาชนยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินชีวิต การกำชับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตนเป็นตัวอย่างตามหลักจริยธรรมนำความศรัทธาสู่องค์กร

๑.๔.๓) ปรามปราม สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการตรวจสอบ ลงโทษ และปรามปราม ผู้กระทำความผิดในการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไม่ปกป้องกระทำความผิด ผู้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบต้องได้รับการลงโทษ ผู้ถูกสั่งพักงานต้องพ้นข้อกล่าวหาอย่างเป็นธรรม

๑.๔.๔) ยกย่องชมเชย ส่งเสริมให้รางวัลผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดีของหน่วยงาน/สังคม ให้มีความภาคภูมิใจในการเป็นแบบอย่างที่ดี ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกล้าทำความดี กล้าเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้เกิดความเสียหาย

๑.๔.๕) ยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย สนับสนุนหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายให้เสมอภาคทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ชุมชน หมู่บ้าน เพื่อสร้างวินัยและความเท่าเทียม การไม่เลือกปฏิบัติในสังคม กฎหมายไม่สามารถเป็นเครื่องมือของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

๑.๕) เงื่อนไขของความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑.๕.๑) เป้าหมาย การทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบไม่เป็นอุปสรรคในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) จำเป็นต้องปฏิรูปให้ประเทศมีภาพลักษณ์ในด้านความโปร่งใส ให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ทั้งในกลุ่มอาเซียน และกลุ่มประเทศอื่นๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการมีธรรมาภิบาลเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและจูงใจประเทศต่าง ๆ ให้เข้ามาลงทุนมากขึ้น

๑.๕.๒) เสริมสร้างสังคมไทยที่พึงปรารถนา สังคมที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสงบเรียบร้อย มีความมั่นคงปลอดภัย โดยการกล่อมเกลาสังคมทุกภาคส่วน ปลุกฝังความเชื่อ ค่านิยม พัฒนาจิตใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมของประชาชนให้ยึดหลักความถูกต้อง เสมอภาค การเห็นประโยชน์ส่วนรวมสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตน ยอมนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนทุกเรื่อง ตั้งแต่เรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และทุกเรื่อง เพื่อนำพาประเทศไปสู่จุดหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

สรุป ตามแนวทางและรูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต กำหนดเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ ตารางแสดงนโยบายของผู้บริหารระดับสูงเพื่อเป็นรูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต

มาตรการ/แนวทาง	รูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต
<p>๑. มาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบตามคำสั่ง คสช. ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗</p>	<p>๑. ให้มีการกำหนดมาตรการ แนวทางในการป้องกันและ แก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐโดยมุ่งเน้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ <p>๒. หากมีการกล่าวหา พบเหตุอันควรสงสัยว่าข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำหรือเข้าไปเกี่ยวข้องในการทุจริตและประพฤติมิชอบ หัวหน้าส่วนราชการต้องใช้มาตรการทางปกครอง กฎหมาย วินัย ดำเนินการอย่างเฉียบขาด รวดเร็ว</p> <p>๓. ดูแลการจัดซื้อจัดจ้าง ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเคร่งครัด จริงจัง</p> <p>๔. การปล่อยปละละเลย ของหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางข้อ ๑. และ ๒. ถือเป็นความผิดทางอาญาและหรือวินัยแล้วแต่กรณี</p>
<p>๒. แนวทางการขับเคลื่อน มาตรการแนวทางการป้องกัน และแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ</p>	<p>๑. ปรับปรุงระบบราชการให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพ</p> <p>ปรับปรุงระบบราชการในระดับประเทศ ภูมิภาค และท้องถิ่น ให้ทันสมัย โปร่งใส สามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารจัดการภาครัฐแบบใหม่ การตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้โดยรวดเร็ว ประหยัด และสะดวก</p> <p>๒. ยกกระตบสมรรถนะ ของหน่วยงานของรัฐให้สามารถ ให้บริการเชิงรุก ในรูปแบบของการเพิ่มศูนย์รับเรื่องราວร้องทุกข์ จากประชาชนในต่างจังหวัดศูนย์บริการสาธารณะแบบครบวงจร ที่ให้บริการถึงตัวบุคคลผ่านระบบศูนย์บริการร่วม ณ จุดเดียว (One Stop Service)</p>

ตารางที่ ๔.๒ ตารางแสดงนโยบายของผู้บริหารระดับสูงเพื่อเป็นรูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต (ต่อ)

มาตรการ/แนวทาง	รูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต
	<p>๓. ปลุกฝังค่านิยมคุณธรรม จริยธรรม ปลุกฝังค่านิยมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษา คักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่ กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกระดับอย่างเคร่งครัด</p> <p>๔. ปรับปรุงระเบียบกฎหมาย ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการมี ผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ โดยถือว่าเป็นวาระ สำคัญเร่งด่วนแห่งชาติ และเป็นเรื่องที่ต้องแทรกอยู่ในการ ปฏิรูปทุกด้าน โดยจะเร่งรัดการดำเนินการต่อผู้กระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบทั้งในด้านวินัยและคดี รวมทั้งให้ผู้ให้บริการมี โอกาสประเมินระดับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานของรัฐ และ เปิดเผยผลการประเมินต่อประชาชน</p> <p>๕. ส่งเสริม สนับสนุน/บูรณาการ องค์กรภาคเอกชน ส่งเสริม สนับสนุน/บูรณาการ องค์กรภาคเอกชนและ เครือข่ายต่างๆ ที่จัดตั้ง เพื่อสอดส่อง เฝ้าระวัง ตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ ในระยะต่อไปจะจัดตั้งองค์กรปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ ปราศจากการแทรกแซงของรัฐ</p>
<p>๓. การดำเนินงานของ กระทรวงมหาดไทยในการ ป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต และ ประพฤ ติ มิชอบ</p>	<p>๑. การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงมหาดไทย (ศปท.มท.) เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้บังเกิด ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม และประสานงานหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง อาทิ ป.ป.ช. เป็นต้น</p> <p>๒. การกำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริต</p> <p>๓. การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตกระทรวงมหาดไทย</p> <p>๔. การจัดทำมาตรฐานโปร่งใสของสำนักงานปลัดกระทรวง มหาดไทย ได้แก่ การจัดทำแผนมหาดไทยใสสะอาด</p>

ตารางที่ ๔.๒ ตารางแสดงนโยบายของผู้บริหารระดับสูงเพื่อเป็นรูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต (ต่อ)

มาตรการ/แนวทาง	รูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต
	<p>๕. ร่วมดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๖๐) ซึ่งมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน โดยกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำแผนงานการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการแผนงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ มุ่งหวังการปลูกจิตสำนึก จริยธรรม และคุณธรรมให้กับบุคลากรภาครัฐ องค์กรภาคประชาชน และประชาชนทั่วไป ให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบในประโยชน์สาธารณะ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมก่อนผลประโยชน์ส่วนตนสิ่งที่กระทรวงมหาดไทยจะต้องเร่งดำเนินการภายในช่วงระยะเวลาประมาณ ๑ ปี นับจากนี้คือ การดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล เอาจริงเอาจังกับการแก้ไขปัญหาทุจริตให้เกิดผลเป็นรูปธรรม</p>
<p>๔. แนวการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของกระทรวงมหาดไทย (แนวทาง ๓ ป ๒ ย)</p>	<p>๑. ปลูกฝัง เน้นการปฏิบัติงานในลักษณะบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม ทุกภาคส่วน ในการรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับนักเรียน นักศึกษา ส่งเสริมให้มีค่านิยมยึดถือคุณธรรม จริยธรรม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต</p> <p>๒. ป้องกัน บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม ทุกภาคส่วน สร้างกระแสสังคมให้ประชาชนรู้สึกตื่นตัวกับกระแสการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยใช้มาตรการ “ปรามก่อนเกิด” เพื่อไม่ให้ตัดสินใจกระทำความผิด + ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ให้สังคมยึดถือปฏิบัติ นำไปสู่สังคมที่เป็นธรรม ประชาชนยึดหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินชีวิต การกำชับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติตนเป็นตัวอย่างตามหลักจริยธรรมนำความศรัทธาสู่องค์กร</p> <p>๓. ปราบปราม สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการตรวจสอบ ลงโทษ และปราบปราม ผู้กระทำความผิดในการทุจริตและประพฤติมิชอบ ไม่ปกปิด กระทำความผิด ผู้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบต้องได้รับการลงโทษ ผู้ถูกลั่นแกล้งต้องพ้นข้อกล่าวหาอย่างเป็นธรรม</p> <p>๔. ยกย่องชมเชย ส่งเสริมให้รางวัลผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดีของหน่วยงาน/สังคม ให้มีความภาคภูมิใจในการเป็นแบบอย่างที่ดี ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกล้าทำความดี กล้าเปิดเผยข้อมูลที่ทำให้เกิดความเสียหาย</p>

ตารางที่ ๔.๒ ตารางแสดงนโยบายของผู้บริหารระดับสูงเพื่อเป็นรูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต (ต่อ)

มาตรการ/แนวทาง	รูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริต
	<p>๕. ยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย</p> <p>สนับสนุนหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายให้เสมอภาคทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ชุมชน หมู่บ้าน เพื่อสร้างวินัยและความเท่าเทียม การไม่เลือกปฏิบัติในสังคม กฎหมายไม่สามารถเป็นเครื่องมือของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้</p>
<p>๕. เงื่อนไขของความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p>	<p>เป้าหมาย การทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบไม่เป็นอุปสรรคในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) จำเป็นต้องปฏิรูปให้ประเทศมีภาพลักษณ์ในด้านความโปร่งใส ให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ทั้งในกลุ่มอาเซียนและกลุ่มประเทศอื่นๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการมีธรรมาภิบาลเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและจงใจประเทศต่าง ๆ ให้เข้ามาลงทุนมากขึ้น</p> <p>เสริมสร้างสังคมไทยที่พึงปรารถนา เป็นสังคมที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสงบเรียบร้อย มีความมั่นคงปลอดภัย โดยการกล่อมเกลาสังคมทุกภาคส่วน ปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม พัฒนาจิตใจ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมของประชาชนให้ยึดหลักความถูกต้อง เสมอภาค การเห็นประโยชน์ส่วนรวมสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตน ยอมนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนทุกเรื่อง ตั้งแต่เรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา เพื่อนำพาประเทศไปสู่จุดหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>
<p>๖. บทสรุป</p>	<p>รูปแบบการดำเนินการป้องกันการทุจริตต้องดำเนินการต่อยอดดำเนินการในพื้นที่จังหวัด/อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องคน วัฒนธรรม ปัจจัยแวดล้อมย่อมจะต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกัน</p> <p>มาตรการสนับสนุนผลักดันนโยบายของรัฐบาล ด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและสนับสนุนการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม โดยส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรภาคเอกชนและเครือข่ายต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสอดส่องเฝ้าระวังตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินการในอนาคต และประการสำคัญที่สุดคือ การสร้างทัศนคติให้ประชาชนรู้สึกตื่นตัวกับกระแสต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกล้าเปิดเผยข้อมูลเมื่อพบการกระทำความผิด</p>

๒) ในระดับปฏิบัติ โดยเก็บข้อมูลจากการระดมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาใน ๔ ภาคทั่วประเทศ จำนวน ๑,๔๐๐ คน พบว่า มีการนำเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตในเรื่อง “ทำอย่างไรให้การทุจริตลดลง” ซึ่งแบ่งหัวข้อเป็นประเด็น ๕ ด้าน คือ ด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ด้านการป้องกันการทุจริต ด้านการปราบปรามการทุจริต ด้านการยกย่องชมเชยผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ด้านการยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑) ด้านการ “ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม”

๒.๑.๑) บรรจุหลักสูตรการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยปลูกฝังเยาวชนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ครอบคลุมทุกระดับ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอย่างเอาใจจริงเอาใจ และต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๒) จัดโครงการปลูกฝังจิตสำนึก เช่น การเข้าวัดทุกวัน อาทิตย์ ปลูกฝังแนวทางการทำงานอย่างสุจริต และจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำต่อเนื่อง

๒.๑.๓) ปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ใหม่ทั้งหมด โดยลดทอนอำนาจแบบเบ็ดเสร็จให้รับผิดชอบเฉพาะกฎหมายบางฉบับ เช่น กฎหมายอาญา เท่านั้น ส่วนกฎหมายอื่นให้แต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบมีบทบาทหน้าที่ในการจับกุม ฟ้องได้เอง

๒.๑.๔) ปลูกฝังทัศนคติ สร้างความตระหนักให้เห็นโทษ/พิษภัยของการทุจริตคอร์รัปชัน เริ่มตั้งแต่เด็กเล็ก และกำหนดเป็นวิชาเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล

๒.๑.๕) บังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำการทุจริต โดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการทุจริต พร้อมทั้งกำหนดข้อปฏิบัติในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง เน้นหนักในสถาบันการศึกษา และระบบราชการให้เห็นเป็นรูปธรรม

๒.๑.๖) ส่งเสริม พัฒนาจิตใจ และพฤติกรรมอันดีงามแก่เด็ก เยาวชน ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ และประชาชน รวมทั้งส่งเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ข้าราชการเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมนำใจใช้ชีวิตพอเพียง

๒.๑.๗) แก้ไขจิตสำนึกของคนให้ถือศีลธรรม ไม่ประพฤติชั่วคดโกง

๒.๒) ด้านการ “ป้องกันการทุจริต”

๒.๒.๑) การอบรมให้ความรู้ สร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เริ่มต้นระดับรากหญ้า ขยายสู่ทุกระดับ

๒.๒.๒) การเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดและบังคับใช้ให้เด็ดขาด กำหนดมาตรการ/แนวทางการปฏิบัติให้ชัดเจน มิให้หัวหน้าหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางที่ผิด พร้อมทั้งรณรงค์สร้างจิตสำนึกและลงโทษผู้กระทำผิด

๒.๒.๓) จัดทำนโยบายประกาศหมู่บ้าน/ชุมชนใสสะอาด ปลอดภัยทุจริตคดโกง

๒.๒.๔) ควรตั้งให้มีผู้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวโดยตรงเพื่อหาหลักฐานดำเนินคดีกับผู้บริหาร อปท. อย่างเด็ดขาด

๒.๒.๕) ควรจัดให้มีแนวทาง กิจกรรมป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน อย่างกว้างขวางต่อเนื่อง

๒.๒.๖) สร้างภูมิคุ้มกันโดยสร้างความตระหนักด้านคุณธรรมจริยธรรมให้ประชาชน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมยกย่อง ชมเชย

๒.๒.๗) ให้ความสำคัญมาตรการเฝ้าระวังและตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมายระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดต่อเนื่อง พร้อมทั้งควรอบรมให้ความรู้ระเบียบกฎหมายต่างๆ

๒.๒.๘) จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งสร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๒.๙) ควรปรับปรุง เพิ่มรายได้/สวัสดิการ ให้ข้าราชการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ต้องหารายได้จากวิธีการที่ไม่ถูกต้อง

๒.๓) ด้านการ “ปราบปรามการทุจริต”

๒.๓.๑) ปรับทัศนคติในระยะยาว โดยการสร้างกระแสสังคมจากทุกภาคส่วน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง-ยั่งยืน

๒.๓.๒) การอบรมและสร้างจิตสำนึก เน้นให้ผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเสนอความเห็นในทางกฎหมายต่อผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ เป็นมืออาชีพ และชื่อตรงต่อหน้าที่

๒.๓.๓) เสนอให้ฝ่ายปกครองซึ่งยังมีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ เป็นผู้ประสาน/บูรณาการกับทุกหน่วยงานในพื้นที่ หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด หน่วยงาน องค์กรในพื้นที่ ร่วมมือในการดำเนินการปราบปรามการทุจริต

๒.๓.๔) ดำเนินมาตรการทางกฎหมายอย่างเด็ดขาด ไม่ให้มีตัวอย่างอภิสิทธิ์ชน

๒.๔) ด้านการ “ยกย่องชมเชยผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง”

๒.๔.๑) การให้ความรู้ สร้างความตระหนักด้วยการยกย่องชมเชยผู้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม และประชาสัมพันธ์สร้างกระแสให้คนในสังคมได้รับทราบ

๒.๔.๒) เน้นการปฏิบัติตนของหัวหน้าหน่วยงานให้เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชา เน้นหลัก “ตัวอย่างที่ดี มีค่ากว่าคำสอน” เป็นอันดับแรก

๒.๔.๓) เน้นการยกย่องชมเชยผู้ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ทุกภาคส่วน ทุกระดับ สร้างให้เป็นกระแสสังคมในยุคปัจจุบันให้ได้ จึงจะสำเร็จ ตั้งแต่ระดับเยาวชน

๒.๕) ด้านการ “ยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย”

๒.๕.๑) จัดให้มีสหภาพข้าราชการพลเรือน ที่มีความเข้มแข็งเพื่อสร้างดุลยภาพในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อระบบราชการ และเป็นศูนย์รวมพลังของข้าราชการพลเรือน

๒.๕.๒) ให้ความเป็นอิสระในการพิจารณากรอบโครงสร้างอัตรากำลังของหน่วยราชการเอง เนื่องจากสำนักงาน ก.พ.ไม่มีความรู้ลึกซึ้งและเพียงพอต่อการกำหนดกรอบโครงสร้างอัตรากำลังและกระบวนการของแต่ละกระทรวง ฯลฯ ในส่วนราชการกำหนดกรอบอัตรากำลัง/อัตราค่าตอบแทนของส่วนราชการเอง เช่น คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) คณะกรรมการอัยการ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กระทรวงกลาโหม, องค์กรอิสระ เป็นต้น

๒.๕.๓) จัดสรรอำนาจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายข้าราชการประจำ มิใช่ฝ่ายบริหารหรือสภาที่มาจากการเลือกตั้ง

๒.๕.๔) การบริหารงานของ อปท. ต้องจัดระบบใหม่ระหว่างผู้บริหารและข้าราชการประจำ เพื่อให้ผู้บริหาร อปท.สามารถสั่งการ บังคับให้ข้าราชการประจำปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามใจ

๒.๕.๕) ลงโทษผู้กระทำความผิดทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจัง และให้รุนแรงเช่นเดียวกับโทษในการค้ายาเสพติดและการค้ามนุษย์

๒.๕.๖) ลดกระบวนงาน ขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ให้สั้น กระชับ รวดเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดการใช้ช่องว่างทางกฎหมายมาเป็นกลไกในการประพடுத்தทุจริตมิชอบ

๒.๕.๗) เน้นการบังคับใช้กฎ ระเบียบ เท่าเทียมกัน พร้อมทั้งควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม

๒.๕.๘) กำหนดมาตรการทางกฎหมายลดการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบและลงโทษผู้บริหารหากมีพฤติกรรมช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อกระทำความผิด

๒.๕.๙) จัดระเบียบกฎหมายให้เหลือน้อยฉบับแต่สามารถใช้ร่วมกันได้ครอบคลุมเพื่อลดความสับสนในการปฏิบัติ

๒.๕.๑๐) ควรตั้งหน่วยงานตรวจสอบการพิจารณาทางวิจัยของ อปท. และมีบทลงโทษอย่างหนัก ตรงไปตรงมา เมื่อเกิดการกระทำความผิด

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการระดมความเห็นจากการประชุมสัมมนาดังกล่าว ในระดับปฏิบัติสรุปเป็นตารางตามสภาพปัญหา/สภาพเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตพร้อมทั้งรูปแบบการป้องกันการทุจริตตามประเด็นปัญหาและสภาพเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริต ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๓ สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริต ด้านการ “**ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม**”

สภาพปัญหา/การเอื้อประโยชน์ฯ	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
๑. ทุกภาคส่วนของสังคมยังไม่เอาจริงจังเอาจังกับการแก้ไขปัญหา	๑. บรรจุหลักสูตรการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
๒. ขาดมาตรการและกฎหมายที่จะเอาผิด และบทลงโทษที่ทำให้ผู้คิดกระทำความผิดเกรงกลัว	๒. ปลูกฝังเยาวชนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาครอบคลุมทุกระดับ
๓. ยังไม่มีหลักสูตรคุณธรรม จริยธรรมที่จะปลูกฝังเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา	๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอย่างเอาจริงจังและต่อเนื่อง
๔. ขาดองค์ความรู้การมีส่วนร่วมของประชาชน	๔. จัดกิจกรรมบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง
๕. ขาดความโปร่งใสของหน่วยงานผู้ปฏิบัติ	๕. จัดโครงการปลูกฝังจิตสำนึก เช่น การเข้าวัดทุกวัน อาทิตย ปลูกฝังแนวทางการทำงานอย่างสุจริต และจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำต่อเนื่อง
๖. บุคลากรของรัฐบางส่วนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม	

ตารางที่ ๔.๓ สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริต ด้านการ “ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม” (ต่อ)

สภาพปัญหา/การเอื้อประโยชน์	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
๗. การปลูกฝังค่านิยมของข้าราชการ (ตำรวจ) ในรุ่นก่อนซึ่งเป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งที่เน้นปลูกฝังค่านิยมในเชิงอำนาจ ฟุ้งเฟ้อ การใช้อำนาจแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งเป็นค่านิยมที่ผิดมาตั้งแต่รุ่นแล้วรุ่นเล่าจนกลายเป็นค่านิยมที่ยังรากลึก ยากที่จะแก้ไข	๖. ปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ใหม่ทั้งหมด
๘. ความพยายามในการเปลี่ยนค่านิยมให้แก่องค์กรข้าราชการ (ตำรวจ) ไม่ได้ได้รับความใส่ใจจากคนในองค์กร	๗. ลดทอนอำนาจแบบเบ็ดเสร็จให้รับผิดชอบเฉพาะกฎหมายบางฉบับ เช่น กฎหมายอาญา เท่านั้น ส่วนกฎหมายอื่นให้แต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบมีบทบาทหน้าที่ในการจับกุมฟ้องตัวเอง
๙. คนไทยบางส่วนยังมีความคิดต่อการทุจริตว่าเป็นเรื่องธรรมดา รับผิดชอบได้สามารถกระทำได้เป็นเรื่องที่ปฏิบัติกันมายาวนาน จนเป็นวัฒนธรรมองค์กร เช่น การมอบสิ่งตอบแทนแก่เจ้าพนักงานของรัฐเพื่อจูงใจให้ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการใดๆ	๘. ปรับเปลี่ยนให้ตำรวจไปสังกัดจังหวัด แทนส่วนกลาง
๑๐. เยาวชนได้เรียนรู้พฤติกรรมผิดๆ เช่น การขาดความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ ทำให้เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี	๙. ปลูกฝังทัศนคติ สร้างความตระหนักให้เห็นโทษ/พิษภัยของการทุจริตคอร์รัปชัน เริ่มตั้งแต่เด็กเล็ก และกำหนดเป็นวิชาเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล
๑๑. ขาดการส่งเสริม พัฒนา วัฒนธรรมด้านการปลูกฝังคุณธรรมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กเยาวชน ข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ และประชาชนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง	๑๐. บังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำการทุจริต
๑๒. สังคมไทยในปัจจุบัน คนรุ่นใหม่ยึดติดวัตถุนิยมเป็นใหญ่ มักยกย่องคนมีฐานะดีโดยมิได้มองเรื่องหลักการได้มาซึ่งทรัพย์สิน	๑๑. เพิ่มการประชาสัมพันธ์กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการทุจริต
	๑๒. กำหนดข้อปฏิบัติในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจัง เน้นหนักในสถาบันการศึกษา และระบบราชการให้เห็นเป็นรูปธรรม
	๑๓. ส่งเสริม พัฒนาจิตใจ และพฤติกรรมอันดีงามแก่เด็ก เยาวชน ข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ และประชาชน
	๑๔. ส่งเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้ข้าราชการเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมน่าใจใช้ชีวิตพอเพียง
	๑๕. แก้ไขจิตสำนึกของคนให้ถือศีลธรรม

ตารางที่ ๔.๔ สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริต ด้านการ “ป้องกันการทุจริต”

สภาพปัญหา/การเอื้อประโยชน์	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับปฏิบัติยังมีความขัดสนในการดำเนินชีวิต มีภาระต้องรับผิดชอบมากจึงเห็นแก่อำสสินจ้าง สนิบน ที่มีผู้เสนอให้	๑. การอบรมให้ความรู้
๒. สังคมไทยมีความฟุ่มเฟือย ไม่ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นที่มาของหนี้สินและค่านิยมในทางที่ผิด	๒. การเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดและบังคับใช้ให้เด็ดขาด
๓. มาตรการและบทลงโทษทางกฎหมายไม่รุนแรงพอให้ผู้ที่คิดกระทำความผิดเกรงกลัว	๓. สร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เริ่มต้นระดับรากหญ้า ขยายสู่ทุกระดับ
๔. องค์กรหลักในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ยังไม่เห็นความสำคัญของการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไปจากแผ่นดิน	๔. จัดทำนโยบายประกาศหมู่บ้าน/ชุมชนใสสะอาด ปลอดคนทุจริตคดโกง
๕. ประชาชนยังพื้นฐานเสี่ยงของการทุจริตคดโกงของคนไม่ดี ซึ่งใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ที่มีชอบแก่ตนและพวกพ้อง	๕. กำหนดมาตรการ/แนวทางการปฏิบัติให้ชัดเจน มิให้หัวหน้าหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางที่ผิด
๖. เป็นวัฒนธรรมองค์กรที่มีมานาน ทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เคยชิน ขาดการเอาใจจริงเอาใจ	๖. วรรณคดีสร้างจิตสำนึกและลงโทษผู้กระทำความผิด
๗. ขาดมาตรการในการป้องกันการทุจริตที่จริงจัง	๗. ควรตั้งให้มีผู้ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวโดยตรง เพื่อหาหลักฐานดำเนินคดีกับผู้บริหารอปท. อย่างเด็ดขาด
๘. ผู้บริหาร อปท. บางแห่งเรียกรับเงินจากผู้ที่สอบแข่งขันได้ในการบรรจุเข้ารับราชการ	๘. ควรจัดให้มีแนวทาง กิจกรรมป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน อย่างกว้างขวางต่อเนื่อง
๙. ปัจจุบันสังคมไทยยังไม่เน้นการป้องกันการทุจริต แต่มุ่งหวังให้ดำเนินการปราบปรามมากกว่า ซึ่งทำให้สูญเสียงบประมาณ ๒ ต่อ คือ (๑) สูญเสียจากการทุจริต และ (๒) สูญเสียค่าใช้จ่ายในการสืบสวนสืบหาข้อเท็จจริงและกระทำการลงโทษ	๙. สร้างภูมิคุ้มกันโดยสร้างความตระหนักด้านคุณธรรมจริยธรรมให้ประชาชน
๑๐. หน่วยงานภาครัฐ เอกชน อปท. ขาดความสนใจไม่ให้ความสำคัญในการตรวจสอบป้องกันการทุจริต และเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๐. จัดกิจกรรมยกย่อง ชมเชย
๑๑. ข้าราชการเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อการประพฤติตนของประชาชน ทั้งในด้านบวกและด้านลบ ความคาดหวังของสังคมอยากเห็นข้าราชการเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ข้าราชการยังมีรายได้น้อยกว่านักการเมือง ภาคเอกชน	๑๑. ให้ความสำคัญมาตรการเฝ้าระวังและตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมายระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดต่อเนื่อง
	๑๒. ควรอบรมให้ความรู้ระเบียบกฎหมายต่างๆ
	๑๓. สร้างความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของประชาชน
	๑๔. จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแล อปท.
	๑๕. ควรปรับปรุง เพิ่มรายได้/สวัสดิการ ให้ข้าราชการมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ต้องหารายได้จากวิธีการที่ไม่ถูกต้อง

ตารางที่ ๔.๕ สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริตด้านการ “ปราบปรามการทุจริต”

สภาพปัญหา/การเอื้อประโยชน์ฯ	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
<ol style="list-style-type: none"> ๑. อำนาจการปราบปรามนำไปสู่การทุจริต ๒. ส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากการได้มา ๓. ซึ่งตำแหน่งหน้าที่ที่ดีด้วยการซื้อขายตำแหน่ง ๔. การอิงกับนักการเมือง ๕. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการปราบปรามไม่มีความกล้าหาญ การใช้ข้อความทางกฎหมายเพื่อช่วยเหลือให้ผู้กระทำความผิดรอดพ้นจากการถูกลงโทษยังมีให้เห็นอย่างต่อเนื่อง เช่น การใช้คำว่า “น่าเชื่อถือ ...” เป็นข้อความที่ไม่ได้เอาจริงเอาจังกับผู้กระทำผิด ๖. ปัจจุบันการปราบปรามการทุจริตไม่จริงจังไม่บูรณาการในพื้นที่อย่างแท้จริง เป็นการทำกิจกรรมในลักษณะแยกส่วนกันทำ ๗. ผู้กระทำความผิด ทุจริต และประพฤตินิยมชอบหลายคนรอดพ้นการถูกลงโทษ เนื่องจากมีอิทธิพล มีเงินทอง 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. นักปรัชญาปกครองโบราณกล่าวไว้ว่า “ที่ใดมีอำนาจมากแล้ว การฉ้อฉลย่อมมีผลสุดประมาณ” อำนาจเป็นฐานของการทุจริต จึงควรปรับปรุงโครงสร้างอำนาจโดยเฉพาะต้องเริ่มต้นที่ตำรวจ เพราะเป็นตัวอย่างและต้นตอของปัญหาที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ๒. ปรับทัศนคติในระยะยาว โดยการสร้างกระแสสังคมจากทุกภาคส่วนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง-ยั่งยืน ๓. การอบรมและสร้างจิตสำนึก เน้นให้ผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเสนอความเห็นในทางกฎหมายต่อผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ เป็นมืออาชีพ และชื่อตรงต่อหน้าที่ ๔. เสนอให้ฝ่ายปกครองซึ่งยังมีภาพลักษณ์ที่น่าเชื่อถือ เป็นผู้ประสาน/บูรณาการกับทุกหน่วยงานในพื้นที่ หมู่บ้าน ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด หน่วยงาน องค์กรในพื้นที่ ร่วมมือในการดำเนินการปราบปรามการทุจริต ๕. ดำเนินมาตรการทางกฎหมายอย่างเด็ดขาด ไม่ให้มีตัวอย่างอภิสิทธิ์ชน

ตารางที่ ๔.๖ สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริตด้านการ “ยกย่องชมเชยผู้ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง”

สภาพปัญหา/การเอื้อประโยชน์ฯ	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
<p>๑. ปัจจุบันคนที่ เป็นหัวหน้าหน่วยงาน และได้รับการยกย่องจากสังคม ส่วนใหญ่จะประพฤติตนตามกระแส หากใครประพฤติตนทวนกระแสจะเป็นคนแปลกแยกในสังคม และไม่ได้รับความไว้วางใจ จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งส่งเสริมและสร้างความตระหนักในเรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อเป็นค่านิยมที่คนส่วนใหญ่ในสังคมประพฤติปฏิบัติ</p> <p>๒. หัวหน้าหน่วยงานไม่ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่าง</p> <p>๓. ยังไม่ค่อยมีมาตรการยกย่องชมเชย/คุ้มครองบุคคลที่กล้าเปิดเผยข้อมูลการทุจริต ต่อสู้กับกระบวนการทุจริตอย่างจริงจัง</p> <p>๔. สังคมยังไม่เห็นว่าการได้รับการยกย่องชมเชยในการประพฤติดีเป็นตัวอย่างที่ดี เป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใด รวมทั้งการมีเงินมากมายแต่ประพฤติตนไม่ดี ยังไม่เป็นที่น่ารังเกียจของสังคมไทย</p> <p>๕. การไม่กล้าเปิดเผยข้อมูล เพราะกลัวอิทธิพลและกลัวถูกกลั่นแกล้ง</p>	<p>๑. การให้ความรู้ สร้างความตระหนัก</p> <p>๒. ยกย่องชมเชยผู้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม</p> <p>๓. ประชาสัมพันธ์สร้างกระแสให้คนในสังคมได้รับทราบ</p> <p>๔. เน้นการปฏิบัติตนของหัวหน้าหน่วยงานให้เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชา เน้นหลัก "ตัวอย่างที่ดี มีค่ากว่าคำสอน" เป็นอันดับแรก</p> <p>๕. เน้นการยกย่องชมเชยผู้ประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ทุกภาคส่วน ทุกระดับ สร้างให้เป็นกระแสสังคมในยุคปัจจุบันให้ได้ จึงจะสำเร็จ ตั้งแต่ระดับเยาวชน</p> <p>๖. การมีกฎหมาย/มาตรการคุ้มครองที่ชัดเจน ระยะเวลา</p> <p>๗. จัดให้มีการยกย่อง มอบรางวัล และสร้างกระแสแรงจูงใจต่อเนื่อง</p> <p>๘. ทำกิจกรรมร่วมกับภาคเอกชนให้เป็นเรื่องที่ทันสมัย ทุกคนควรตระหนักและเป็นวาระแห่งชาติ</p>

ตารางที่ ๔.๗ สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริตด้านการ “ยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย”

สภาพปัญหา/การเอื้อประโยชน์ฯ	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
<p>๑. ที่ผ่านมาข้าราชการโดยเฉพาะตำแหน่งระดับสูงอยู่ภายใต้การควบคุมของนักการเมือง และระบบอุปถัมภ์ ทำให้ภาคราชการอ่อนแอในการบังคับบัญชาและบริหารงาน</p> <p>๒. สำนักงาน ก.พ. พิจารณาด้านกรอบโครงสร้างอัตรากำลังของส่วนราชการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละหน่วยงาน ทำให้เกิดปัญหาต่อระบบในภาพรวม ยกตัวอย่าง เช่น หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการรายได้เข้ารัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากกว่าหน่วยงานอื่นๆ กลับได้รับการจัดสรรอัตรากำลัง/บุคลากร ในจำนวนที่ใกล้เคียงกับหน่วยงานที่ไม่จำเป็นต้องใช้บุคลากรมาก ทำให้เกิดภาวะขาดความสมดุลในระบบราชการ</p> <p>๓. การบังคับใช้กฎหมายโดย อปท. ไม่สามารถทำได้จริง ภารกิจใดที่ต้องบังคับใช้กฎหมายจะทำได้โดยไม่มีประสิทธิภาพ (เช่น การเก็บภาษีโรงเรือน) เพราะผู้บริหาร อปท. มาจากการเลือกตั้งและต้องรักษาคะแนนเสียงจากประชาชนและกลุ่มผลประโยชน์ในพื้นที่</p> <p>๔. สังคมไทยเป็นสังคมอุปถัมภ์ ยกย่องศรัทธาคนมีเงิน คนมีอำนาจในสังคม อีกทั้งการเป็นสังคมบริโภคนิยม เป็นการบริโภค การแข่งขันในการใช้จ่าย เน้นแข่งกันร่ำรวยจนไม่คำนึงถึงหลักความถูกต้องดีงาม ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายในประเทศมีลักษณะ “ไยแมงมุม” คือ ไยแมงมุมสามารถดักจับสัตว์ตัวเล็กๆ ได้ แต่ไม่สามารถดักจับนกตัวใหญ่ที่สามารถบินผ่านทะลุไยแมงมุมได้อย่างสบาย</p>	<p>๑. จัดให้มีสหภาพข้าราชการพลเรือน ที่มีความเข้มแข็งเพื่อสร้างดุลยภาพในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อระบบราชการ และเป็นศูนย์รวมพลังของข้าราชการพลเรือน</p> <p>๒. ให้ความเป็นอิสระในการพิจารณากรอบโครงสร้างอัตรากำลังของหน่วยราชการเอง เนื่องจากสำนักงาน ก.พ. ไม่มีความรู้ลึกซึ้งและเพียงพอต่อการกำหนดกรอบโครงสร้างอัตรากำลังและกระบวนการของแต่ละกระทรวง ฯลฯ ในส่วนราชการกำหนดกรอบอัตรากำลัง/อัตราค่าตอบแทนของส่วนราชการเอง เช่น คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) คณะกรรมการอัยการ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กระทรวงกลาโหม, องค์การอิสระ เป็นต้น</p> <p>๓. จัดสรรอำนาจ อปท. โดยให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่ายข้าราชการประจำ มิใช่ฝ่ายบริหารหรือสภาที่มาจากการเลือกตั้ง</p> <p>๔. การบริหารงานของ อปท. ต้องจัดระบบใหม่ระหว่างผู้บริหารและข้าราชการประจำ เพื่อให้ผู้บริหาร อปท. สามารถสั่งการ บังคับให้ข้าราชการประจำปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามใจ</p> <p>๕. ให้รณรงค์และสร้างกระแสอย่างจริงจังและต่อเนื่อง</p> <p>๖. เน้นการยกย่องศรัทธาคนดีมากกว่าคนรวย</p> <p>๗. เน้นหลักศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์มากกว่าการบริโภคนิยม</p> <p>๘. จัดการกับระบบ “การกระจายรายได้” ของประชาชนให้ใกล้เคียงกัน ลดความเหลื่อมล้ำ</p>

ตารางที่ ๔.๗ สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริตด้านการ “ยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย” (ต่อ)

สภาพปัญหา/การเอื้อประโยชน์	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
<p>๕. สภาพแวดล้อมสังคมไทยปัจจุบันเน้นเรื่องความร่ำรวยมากกว่าคุณธรรม มุ่งแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง</p> <p>๖. กระบวนการของรัฐบาลมีความยุ่งยากซับซ้อน ในกรขออนุญาต ขออนุมัติ บางเรื่อง ทำให้เกิดช่องว่างที่นำมาเป็นเงื่อนไขในการแสวงหาผลประโยชน์</p> <p>๗. ข้าราชการรายได้น้อย มีรายจ่ายมาก อีกทั้งข้าราชการแต่ละประเภทมีรายได้แตกต่างกัน มีความก้าวหน้าแตกต่างกันมาก</p> <p>๘. การบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ ยังดำเนินการแบบหลายมาตรฐาน ผู้กระทำความผิดบางรายไม่ได้รับการลงโทษอย่างเหมาะสม</p> <p>๙. ผู้บริหารใช้ดุลพินิจช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อกระทำความผิด ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่สำเร็จ</p> <p>๑๐. ประเทศไทยมีกฎหมายที่ใช้บังคับสำหรับการดำเนินงานภาคทุจริตและอื่น ๆ มากมายหลายฉบับ จนบางครั้งก่อให้เกิดความสับสนแก่ประชาชน</p> <p>๑๑. การบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบไม่เท่าเทียมกันในการจัดเก็บภาษีรายได้ของรัฐ</p>	<p>๙. ลงโทษผู้กระทำความผิดทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจัง และให้รุนแรงเช่นเดียวกับโทษในการค้ายาเสพติดและการค้ามนุษย์</p> <p>๑๐. สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน ข้าราชการ และเยาวชนทุกระดับ</p> <p>๑๑. ลดกระบวนการ ขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ให้สิ้น กระชับ รวดเร็ว</p> <p>๑๒. เพิ่มรายได้ให้ข้าราชการโดยมุ่งให้ข้าราชการแต่ละประเภทมีรายได้ใกล้เคียงกัน เพื่อให้ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันในสังคมนำไปสู่การเป็นสังคมไทยที่มีความสุข ความเสมอภาคที่แท้จริง</p> <p>๑๓. เน้นการบังคับใช้กฎหมาย ระเบียบ เท่าเทียมกัน</p> <p>๑๔. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงกระบวนการยุติธรรม</p> <p>๑๕. กำหนดมาตรการทางกฎหมายลดการใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบและลงโทษผู้บริหารหากมีพฤติกรรมช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อกระทำความผิด</p> <p>๑๖. จัดระเบียบกฎหมายให้เหลือน้อยฉบับแต่สามารถใช้ร่วมกันได้ครอบคลุม เพื่อลดความสับสนในการปฏิบัติ</p> <p>๑๗. เร่งรัดบังคับใช้มาตรการจัดเก็บภาษีที่เท่าเทียมกัน</p>

ตารางที่ ๔.๘ สรุปผลการระดมความเห็นตามสภาพปัญหาการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริต เรื่องอื่นๆ ที่เห็นว่ามีความเอื้อประโยชน์ต่อแนวทางต่อต้านการทุจริตฯ

สภาพปัญหา/การเอื้อประโยชน์ฯ	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
๑. การดำเนินการทางวินัยของ อปท. ไม่มีความเป็นธรรม กล่าวคือ เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง สรุปผลการสอบข้อเท็จจริงแล้ว ต้อเสนอขอความเห็นจากคณะกรรมการข้าราชการส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ซึ่งมีคณะกรรมการฯ ที่แต่งตั้งจากปลัด อปท. มักให้ความช่วยเหลือข้าราชการที่กระทำความผิด เช่น จากการกระทำความผิดวินัยร้ายแรงมักหาทางออกให้เป็นการกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง เป็นการพยายามช่วยเหลือพวกพ้อง เป็นต้น	๑. ควรตั้งหน่วยงานตรวจสอบการพิจารณาทางวินัยของ อปท. และมีบทลงโทษอย่างหนัก ตรงไปตรงมา เมื่อเกิดการกระทำความผิด ๒. ปรับปรุง/ยกเลิก คณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่น และแต่งตั้งคณะกรรมการฯ จากหน่วยงานที่หลากหลายมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ ที่ประชุมสัมมนาได้มีการแบ่งกลุ่มการสัมมนาเพื่อระดมความเห็น เพื่อเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตเรื่อง “ทำอย่างไรให้การทุจริตลดลง?” ในภาพรวมโดยให้มีการแสดงความคิดเห็นแบ่งเป็น ๕ กลุ่มซึ่งมีข้อเสนอรูปแบบแนวทางการแก้ปัญหาสรุปดังนี้

๑. ให้มีการปลูกจิตสำนึกที่ดี ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยปลูกฝังคุณธรรมและความพอเพียงด้วยหลักธรรม การรักษาศีล ๕ และหลักทิริโอปตบปะ ได้แก่ การละอายต่อการทำความชั่วและเกรงกลัวต่อบาป

๒. ปลูกค่านิยมใหม่ เช่น ค่านิยม ๑๒ ประการ ให้มีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติตามค่านิยม โดยเริ่มตั้งแต่เด็ก เยาวชน ครอบครัว

๓. นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้ในการปฏิบัติตนและเป็นแนวทางสร้างอาชีพให้สังคมมีความมั่นคง

๔. ใช้มาตรการลงโทษทางสังคม และบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง รุนแรง เด็ดขาด และพิจารณาอย่างรวดเร็ว

๕. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานบริหารจัดการของภาครัฐ โดยเฉพาะการกำหนดนโยบาย การตรวจสอบการทำงานของผู้มีอำนาจ/พรรคการเมือง

๖. ปรับสวัสดิการให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจปัจจุบัน เช่น การเพิ่มค่าตอบแทนพิเศษ และสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับผู้ปฏิบัติงานภาครัฐ พร้อมทั้งเข้มงวด การคัดเลือกบุคคลมาปฏิบัติหน้าที่ตามระบบคุณธรรม

๗. ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำการทุจริต เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเด็ดขาดในการใช้มาตรการการลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจังและสำนึกผิดชอบชั่วดี

ทั้งนี้การประชุมระดมความคิดเห็นเรื่อง **ทำอย่างไรให้การทุจริตลดลง?** ดังกล่าวผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล สรุปตามสาเหตุของการทุจริตและรูปแบบการป้องกันการทุจริตได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๙ ผลการระดมความคิดเห็น

สาเหตุของการทุจริต	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
๑. ไม่มีจิตสำนึก	๑. ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดี
๒. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน	๒. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (เสียสละ)
๓. ระบบอุปถัมภ์	๓. คุณธรรม
๔. ขาดศีลธรรม	๔. ศีล ๕, หิริโอปปัตตปะ (ความละเอียดต่อความชั่วและเกรงกลัวต่อการทำบาป)
๕. ค่านิยมผิด ๆ	๕. ปลุกฝังค่านิยมใหม่
๖. รายได้ไม่เพียงพอ (ต้องแสวงหา)	๖. ปรับสวัสดิการให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจในปัจจุบัน
๗. ขาดอุดมการณ์	๗. ปรับทัศนคติเป็นการปลุกและปลุกจิตสำนึก
๘. ช่องว่างทางกฎหมาย	๘. ใช้มาตรการลงโทษทางสังคม และกฎหมายอย่างเด็ดขาด
๙. ใช้อำนาจในทางผิด แสวงหาผลประโยชน์	๙. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบการใช้อำนาจทุกขั้นตอน รวมทั้งใช้มาตรการทางกฎหมายลงโทษอย่างรุนแรง รวมทั้งมาตรการทางสังคม
๑๐. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไร้จิตสำนึก	๑๐. สร้างจิตสำนึกที่ดีและปลุกฝังจิตสำนึก
๑๑. การเห็นแก่พวกพ้อง	๑๑. ใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และบังคับใช้อย่างเคร่งครัด
๑๒. ความโลภของบุคคล ได้แก่ ความอยาก/ความต้องการ/กิเลส	๑๒. ปลุกจิตสำนึกปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม รักษา ศีล ๕/หิริโอปปัตตปะ
๑๓. ค่านิยมของสังคมมีความเคยชิน	๑๓. นำหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้”
๑๔. ปัญหาเศรษฐกิจ/ความยากจน	๑๔. เพิ่มค่าตอบแทนให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน
๑๕. การบังคับใช้กฎหมายไม่เด็ดขาด	๑๕. เข้มงวด การคัดเลือกบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรม
๑๖. การเข้ามาดำรงตำแหน่งโดยมิชอบของผู้ปฏิบัติงาน	๑๖. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ตารางที่ ๔.๙ ผลการระดมความคิดเห็น (ต่อ)

สาเหตุของการทุจริต	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
๑๗. ปัญหาเศรษฐกิจ เช่น มีหนี้สิน รายได้น้อย	๑๗. นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ
๑๘. ความเคยชิน เห็นการทุจริตเป็นเรื่องปกติ เห็นแก่พวกพ้องด้วยความเกรงใจ หรือเกรงอิทธิพลและสิ่งแวดลอมรอบข้าง	๑๘. สร้างจุดร่วม-ยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยการใช้หลักธรรมทางศาสนา กล่อมเกล่าให้มีความละเอียดใจและเกรงตัวต่อบาป
๑๙. การบังคับใช้กฎหมายที่เกรงใจผู้มีอำนาจ และมีช่องว่างทำให้กฎหมายไม่เข้มแข็ง	๑๙. เพิ่มมาตรการลงโทษให้เด็ดขาด รุนแรง และพิจารณาให้รวดเร็ว
๒๐. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	๒๐. ยกระดับคุณภาพการศึกษาของทุกโรงเรียน ให้ใกล้เคียง/เท่าเทียม
๒๑. การใช้นโยบายของผู้มีอำนาจ	๒๑. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน, มีระบบตรวจสอบพรรคการเมือง/ผู้มีอำนาจ
๒๒. เจ้าหน้าที่ขาดขวัญ/กำลังใจ	๒๒. ค่าตอบแทนพิเศษ/เลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ
๒๓. ขาดศีลธรรม/จริยธรรม/คุณธรรม	๒๓. ปลุกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมเจ้าหน้าที่ ให้บริการ/ผู้รับบริการ/ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ
๒๔. ค่านิยมการโกงเป็นเรื่องปกติ/รับสินบน	๒๔. ปลุกจิตสำนึก ปลุกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเริ่มตั้งแต่เด็ก เยาวชน
๒๕. หน่วยงานตรวจสอบด้านลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมายยังไม่เข้มแข็งพอ	๒๕. ให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความเข้มแข็งต่อระบบการตรวจสอบ
๒๖. ผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง	๒๖. ปลุกฝังค่านิยมตั้งแต่เด็ก/ครอบครัว มองเห็นประโยชน์ส่วนรวม
๒๗. ค่านิยมเรื่องของวัตถุมากกว่าจิตใจ	๒๗. ส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมคนดี มีคุณธรรมเป็นต้นแบบ
๒๘. การบังคับใช้กฎหมาย	๒๘. กำหนดนโยบาย ระเบียบ กฎหมายต่าง ๆ ที่แน่นอน นำมาใช้ปฏิบัติงานยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีบทลงโทษผู้กระทำผิดอย่างชัดเจน และเป็นธรรม
๒๙. ผู้มีอำนาจหน้าที่ใช้อำนาจนั้นไปในทางที่ผิด	๒๙. การใช้กฎหมายลงโทษอย่างเด็ดขาด รุนแรง การมีจรรยาบรรณ มาตรการการตรวจสอบการใช้อำนาจ

ตารางที่ ๔.๙ ผลการระดมความคิดเห็น (ต่อ)

สาเหตุของการทุจริต	รูปแบบการป้องกันการทุจริต
๓๐. การขาดคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม	๓๐. ส่งเสริมการปลูกฝัง เรื่อง คุณธรรมจริยธรรม ตั้งแต่เยาว์วัย ตลอดจนทุกช่วงวัยในการใช้ชีวิต แก่เยาวชน ประชาชน โดยผ่านกระบวนการ เรียนการสอน กระบวนการทางสังคม ปฏิบัติ ตามคำสอนศาสนาที่ตนเองนับถือ
๓๑. มุมมองเรื่อง การทุจริต เป็น เรื่อง ธรรมดาไม่ร้ายแรง	๓๑. รณรงค์/ปลูกฝังจิตสำนึกว่าการทุจริตเป็นเรื่อง ร้ายแรงน่ารังเกียจ ใช้มาตรการทางสังคมลงโทษ
๓๒. การขาดความเสมอภาค/ความเท่าเทียมกัน ในสังคม	๓๒. การให้โอกาส/ความเสมอภาคประชาชน โดยเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ/ปราศจากความลำเอียง สื่อเสนอข่าวอย่างรอบด้าน รอบมุ่ม

๔.๒.๒ ทักษะของผู้บริหารและบุคลากรในระดับพื้นที่ที่มีต่อรูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพุทธศาสนา

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้คัดเลือกพื้นที่ ๔ จังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัล พระปกเกล้าทองคำ จังหวัดละ ๑ แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน เทศบาลเมืองแม่เหียะ จังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรูปแบบการป้องกันการทุจริตตามแนวทางพุทธศาสนาแตกต่างกันดังนี้

๑. เทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

จากการให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลของเทศบาลตำบลอุโมงค์ พิจารณาสรุปว่า เทศบาลตำบลอุโมงค์ บริหารงานภายใต้วิสัยทัศน์ของผู้บริหารท้องถิ่นที่ว่า “อุโมงค์เมืองของคนสุภาพดี ทุกภาคมีส่วนร่วม ศูนย์รวมแห่งภูมิปัญญา” พร้อมทั้งยึดหลักการบริหารงาน ๕ ประการ ได้แก่

๑) หลักการมีส่วนร่วม เทศบาลตำบลอุโมงค์ทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ในลักษณะภาคีเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน แกนนำเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ อาสาสมัคร วัด โรงเรียน และหน่วยงานของรัฐทั้งภายในและภายนอกพื้นที่

๒) เป็นศูนย์รวมแห่งภูมิปัญญา เทศบาลตำบลอุโมงค์มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายทางภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓) นำพาชีวิตบนความพอเพียง เทศบาลตำบลอุโมงค์นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน

๔) ร่วมเดินเคียงเครือข่าย เทศบาลตำบลอุโมงค์ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างเครือข่ายและการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายช่วยให้เทศบาลตำบลอุโมงค์ก้าวข้ามข้อจำกัดที่มีอยู่

๕) ขยายผลเป็นตำบลน่าอยู่ การดำเนินงานของเทศบาลตำบลอุโมงค์ร่วมกับภาคีเครือข่ายมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดคือ การเป็นตำบลน่าอยู่อย่างยั่งยืน^{๔๙}

เทศบาลตำบลอุโมงค์พัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการทำงานร่วมกับเครือข่ายพี่เลี้ยง เช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และสถาบันวิจัยหรือภูมูไทย รวมทั้งได้พัฒนาตำบลอุโมงค์แบบองค์รวม ทั้งในด้านการเกษตร สวัสดิการชุมชน สุขภาพชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน เศรษฐกิจชุมชน การศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการรักษาความปลอดภัย ผ่านกระบวนการทำงานและการทำกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายพัฒนา ซึ่งมีมากกว่า ๒๔ เครือข่าย เช่น เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลอุโมงค์ เครือข่ายกลุ่มกองทุนออมทรัพย์สวัสดิการประชาชนตำบลอุโมงค์ เครือข่ายอาสาสมัครจิตอาสาตาวีเศษ เครือข่ายศูนย์บริหารจัดการขยะโดยชุมชนบ้านป่าเส้า หมู่ ๙ เครือข่ายสหกรณ์ไวน์ลำพูน และเครือข่ายศูนย์อพพร. เทศบาลตำบลอุโมงค์ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาท้องถิ่นคือ การเป็นตำบลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

แนวคิดในการทำงานของเทศบาลอุโมงค์มีเป้าหมายสุดท้ายอยู่ที่ประชาชน ทำอย่างไรที่จะให้ประชาชนกินดี อยู่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเทศบาลได้จัดทำยุทธศาสตร์ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดในการทำงานของคนในองค์กรตามหลักปัจจัยแห่งความสำเร็จ ๑๒ ประการ ได้แก่

(๑) ผู้นำองค์กรเป็นผู้มีความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส มีความมุ่งมั่น ตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะทำให้องค์กรมีความก้าวหน้า

(๒) วัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ทำเมืองให้น่าอยู่และการเป็นเทศบาลต้นแบบ

(๓) ผู้นำมีกลยุทธ์ขับเคลื่อนงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์

(๔) มีการประชุมบ่อยๆ เพื่อเป็นสื่อกลางความเข้าใจ ทำงานเป็นทีม

(๕) มีกลไกการปรับปรุง เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีอยู่เสมอ

(๖) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ

(๗) มีระบบการควบคุมการใช้ทรัพยากรที่ดีทำให้เจ้าหน้าที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์

โดยมีขอบ

(๘) มีการแข่งขันเปรียบเทียบกับเทศบาลอื่น

(๙) การเอาใจใส่ผู้ร่วมงาน เช่นการให้ของขวัญ

(๑๐) ไม่ยึดติดกับระเบียบแต่ก็ไม่ทำให้ผิดระเบียบ

(๑๑) เน้นการทำงานแบบยืดหยุ่น/ง่าย/รวดเร็วเป็นหลัก

(๑๒) เน้นให้เจ้าหน้าที่ทำงานแบบมีความสุข ตอบสนองความพึงพอใจของส่วนรวม^{๕๐}

ในด้านการบริหารจัดการท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความโปร่งใสเทศบาลตำบลอุโมงค์จะเน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง ยกตัวอย่างเช่น การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลจะเน้นให้ทุกชุมชนเข้าร่วมประชุม ในลักษณะการทำประชาคม เพื่อบริหารปัญหาความต้องการ กลั่นกรอง คัดสรรพิจารณาสภาพปัญหาความต้องการในระดับหมู่บ้าน จัดให้มี การอบรมผู้ประสานแผนชุมชน เพื่อให้สามารถวิเคราะห์

^{๔๙} สัมภาษณ์ นายขยัน วิพรหมชัย, นายกเทศมนตรีตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๕๐} สัมภาษณ์ นางจันเพ็ญ สุทธิจิระพีร์, ปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

ชุมชน วางแผนชุมชน ซึ่งเทศบาลให้ความสำคัญ ๒ ประเด็นหลักคือ การสร้างความโปร่งใสในทุกขั้นตอน การดำเนินงานและเน้นการสร้างควมตระหนักและจิตสำนึกให้แก่บุคลากร และเน้นกรรมการติดตาม และตรวจสอบและมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นเครื่องมือในการบริหาร พร้อมทั้งมีการใช้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันการทุจริต มาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการทำงาน เพื่อป้องกันการทุจริตในองค์กร และพื้นที่โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบแผนงาน/โครงการ และงบประมาณที่ลงสู่พื้นที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นโดยใช้เสียงตามสาย และผ่านช่องทางเทคโนโลยีสารสนเทศ^{๕๑}

การป้องกันการทุจริตที่ดีที่สุดคือ การสร้างภาคีเครือข่ายในชุมชนให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะประชาชนในระดับล่าง จะเป็นหูเป็นตาคอยสอดส่องดูแลผู้ประพฤติทุจริตเป็นอย่างดี แต่ปัญหาในการสร้างภาคีเครือข่ายนั้นขาดการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐในการฝึกอบรมให้ความรู้กับภาคีเครือข่าย นอกจากนี้ควรมีการสร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้ร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตด้วย^{๕๒}

การบริหารงานภายในองค์กร นายกเทศมนตรีได้มีคำสั่งมอบหมายและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์กร แต่ละฝ่ายมีหน้าที่อย่างชัดเจน มีการประชุมเพื่อทบทวน ผลการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่เกิดขึ้น โดยเทศบาลได้มีโครงการ “เข้านี้คนดีของเทศบาล” ในทุกวันจันทร์ ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรเป็นอย่างดี^{๕๓}

ในองค์กรมีการสร้างเครื่องมือให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของเทศบาลพร้อมทั้งแจ้งปัญหาความต้องการของประชาชนควบคู่ไปด้วย เช่น จัดรายการวิทยุชุมชน วารสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ จัดตู้พลาสติกไว้ตามจุดต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งมีเสียงตามสายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมของเทศบาลด้วย^{๕๔}

แนวทางที่สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ระเบียบกฎหมายในการดำเนินการกรณีทุจริตต้องชัดเจน / รุนแรง ปลูกฝังค่านิยมไม่ทุจริตทั้งในระดับบุคคลและองค์กร เริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว โรงเรียน และหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เช่น ส.ต.ง., ป.ป.ช., ป.ป.ท. เป็นองค์กรอิสระที่มีส่วนสำคัญยิ่ง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของ อ.ป.ท.^{๕๕}

โดยสรุป ผู้วิจัยพิจารณาว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลตำบลอุโมงค์ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ ผู้บริหารได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนหลายสมัย เนื่องจากได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ซึ่งจะเห็นได้จากการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานของเทศบาล พบว่า

^{๕๑} สัมภาษณ์ นายชยัน วิพรหมชัย, นายกเทศมนตรีตำบลอุโมงค์, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๕๒} สัมภาษณ์ นายชาติชาย ปันมงคล, รองประธานกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๕๓} สัมภาษณ์ นางจันเพ็ญ สุทธิจิระพีร์, ปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นายปัญญา เขียนสุวรรณ, รักษาการผู้อำนวยการกองคลัง, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นายวรกาน ปัญณะวิชัย, ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

ผู้บริหารและบุคลากรมีการทำงานร่วมกัน มีการเน้นด้านความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน มีระบบการควบคุมที่ดี เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก ซึ่งถือได้ว่าเป็นการทำงานที่เปิดเผย โปร่งใส จริงใจต่อประชาชน อีกทั้งมุ่งประสงค์ต่อการพัฒนาการทำงานของเทศบาล โดยผู้นำ ผู้บริหาร บุคลากรในองค์กรมีการประชุมหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งตรงกับหลักศาสนา ได้แก่ หลักอภิธานิยธรรม๗ ผนวกกับ หลักธรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเน้นให้บุคลากรของท้องถิ่นรักษาศีล ๕ ซึ่งความโดดเด่นของเทศบาลตำบลอุโมงค์คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ปัญหา โดนเฉพาะการมีส่วนร่วมในเรื่องการส่งเสริมแนวทางการดำเนินงานของท้องถิ่น ตามระบอบประชาธิปไตย คือหัวใจท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสะท้อนนวัตกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เป็นอย่างดี

สำหรับโครงการหรือกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความโดดเด่นและความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ ได้แก่ โครงการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งเป็นโครงการการคัดแยกขยะที่กำหนดระเบียบพัสดุการเงินไว้อย่างชัดเจน มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ โดยให้อยู่ในกำกับของคณะกรรมการและมีการติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางต่อการบริหารงานท้องถิ่น

๒. เทศบาลเมืองแม่เหียะ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเทศบาลเมืองแม่เหียะ พิจารณารูปได้ว่า เทศบาลเมืองแม่เหียะ ได้มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

๒.๑) เทศบาลเมืองกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเมืองไว้ว่า “ประชาชนมีสุขถ้วนหน้า พัฒนาอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานเศรษฐกิจแบบพอเพียง” และยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานที่จะช่วยตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงจุด สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งยังเป็นการตรวจสอบถ่วงดุลการทำงานขององค์กร การดำเนินการที่ผ่านมามีความร่วมมือน ร่วมแรง ร่วมใจ ทั้งจากพนักงาน ผู้นำชุมชน และประชาชน ทำงานร่วมกันสู่ความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้และทุกคนมีความสุขและสนุกในการทำงาน

๒.๒) ประเด็นความโปร่งใสในการบริหารและการตัดสินใจ เน้นการดำเนินงานที่เป็นไปตามกฎระเบียบหรือแบบแผนอันดีของสังคมหรือองค์กร พร้อมและยินดีที่จะให้มีการตรวจสอบวิธีการและผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ทุกคนทำงานอย่างมีความสุข รู้สึกมั่นคง และมีความสามัคคีต่อกัน ทั้งนี้ เทศบาลเมืองแม่เหียะได้วางหลักและแนวทางการทำงานในพื้นที่ ๕ ประการสำคัญ ดังนี้

(๑) การทำงานอย่างเปิดใจ ใจกว้าง และยอมรับความแตกต่างของบุคคลแต่ละคนที่ย่อมมีความคิด ความเชื่อ และความสามารถที่แตกต่างกัน และต่างไปจากผู้บริหาร

(๒) การทำงานโดยใช้หลักและวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการบริหารงานและบริหารคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน หรือต่อวิธีการทำงานของบุคคลต่างๆ จำนวนมาก

(๓) มีการเสาะแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร ที่สมบูรณ์ ถูกต้อง ทันสมัย เพื่อช่วยให้เกิดการคิดเพื่อการตัดสินใจเป็นไปอย่างเหมาะสม และรวดเร็ว โดยไม่มีวาระซ่อนเร้น ส่งผลให้ผู้บริหารมีความมั่นใจในการตัดสินใจ และพร้อมรับการตรวจสอบต่อวิธีการและผลของการตัดสินใจ

(๔) การตัดสินใจของเทศบาล มีการสอบถาม สืบหา ความคิดเห็น หรือข้อมูลทางปฏิบัติตรง ได้แก่ ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะเทศบาลให้ความสำคัญแก่ผู้ร่วมงานให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้งจากภายในองค์กรเทศบาล และจากภายนอกองค์กร นั่นคือชุมชน สังคม ส่งผลให้การบริหารและการตัดสินใจมีความโปร่งใส ทุกเมื่อ ทุกเวลา พร้อมให้มีการตรวจสอบทุกรูปแบบ

(๕) ยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร และสังคมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัวหรือของเฉพาะกลุ่มบุคคล การตัดสินใจมิได้เพื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นพิเศษ การบริหารและการตัดสินใจอิงผลประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเป็นกลาง ยุติธรรม และมีความเสมอภาค ก่อให้เกิดความโปร่งใส

๒.๓) การดำเนินการของเทศบาลเมืองแม่เหียะแบ่งเป็น ๑ สำนัก ๖ กองงาน แต่ละกองงาน มีหน้าที่รับผิดชอบการให้บริการที่แตกต่างกันไป ทำให้บางครั้งประชาชนเมื่อมาติดต่ออาจสับสนว่าต้องติดต่อที่กองงานใด หรือบางครั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบติดราชการส่วนอื่น ก็ไม่สามารถให้บริการได้ ทำให้ประชาชนเสียเวลาในการติดต่องานต่างๆ ดังนั้นศูนย์ One Stop Service เทศบาลเมืองแม่เหียะ จึงเป็นการรับบริการจากงานให้บริการของทุกกองงานไว้จุดๆเดียว โดยเริ่มเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เพื่อบริการประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ โดยการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ขึ้นมาใหม่ สำหรับบันทึกข้อมูล และการแจ้งเตือนไปยังผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ตรงกับความต้องการและภารกิจของเทศบาลรวมถึงจัดเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรม ดำเนินการรับบริการประชาชนโดยไม่มีการหยุดพักกลางวัน

๒.๔) สำหรับช่องทางการแจ้ง ประชาชนสามารถใช้ได้หลายช่องทาง คือ มาแจ้งด้วยตนเองผ่านสมาชิกสภา ผู้นำชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน เว็บไซต์เทศบาล โทรศัพท์จดหมายร้องเรียนหรือคำร้องทั่วไป จากนั้นเจ้าหน้าที่ที่รับเรื่องจะบันทึกคำร้องลงในระบบคอมพิวเตอร์และคัดกรองงานว่าแต่ละเรื่องจะเข้ากองงานใด และจะทำการป้อนข้อมูลเข้าไปในแต่ละกองงาน เมื่อข้อมูลถูกบันทึกลงระบบแล้ว งานที่ร้องขอจะแสดงผล ไปยังโทรศัพท์มือถือ และคอมพิวเตอร์ของคณะผู้บริหาร ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หัวหน้าส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ธุรการ ที่ดูแลระบบของแต่ละกองซึ่งจะมีรหัสส่วนตัวสำหรับเจ้าดำเนินการ ตรวจสอบและแก้ไขสถานะงาน จากนั้นเจ้าหน้าที่ธุรการกอง ที่ดูแลระบบจะดำเนินการพิมพ์คำร้องขอเสนอตามลำดับขั้นต่อไป ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ One Stop Service จะดำเนินการรายงานผลเป็นสถิติการดำเนินงานซึ่งประกอบไปด้วย งานที่รับเรื่องแต่ละกองงาน งานที่ดำเนินการแล้วเสร็จ งานที่อยู่ระหว่างดำเนินงาน และงานที่ไม่สามารถดำเนินการได้เป็นรายสัปดาห์ รายเดือนรายไตรมาส และรายปีงบประมาณ ให้คณะผู้บริหารทราบต่อไป

๒.๕) ดำเนินการจัดตั้ง กลุ่มไลน์คล้ายทุกซ์เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางการแจ้งปัญหาซึ่งง่าย สะดวกรวดเร็ว เพราะปัจจุบันคนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือในการติดต่อสื่อสารอยู่แล้ว และเจ้าหน้าที่ One Stop Service นำข้อมูลเข้าสู่ระบบต่อไป ทั้งนี้กลุ่มไลน์คล้ายทุกซ์ของเทศบาลเมืองแม่เหียะประกอบไปด้วย

- กลุ่มแจ้งปัญหาแม่เหียะ ในกลุ่มนี้ผู้บริหาร สมาชิกสภา กำนันผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าฝ่าย เจ้าหน้าที่ One Stop Service เข้ามาอยู่ในกลุ่มนี้เพื่อมีการแจ้งปัญหาและสั่งการดำเนินการได้อย่างทันทั่วถึง

- กลุ่มเครือข่าย ๑๐ หมู่บ้าน ซึ่งในกลุ่มนี้จะมีกลุ่ม ผู้บริการ สมาชิกสภา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน ผู้อำนวยการกอง หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ One Stop Service เพิ่มเติมหัวหน้างานฝ่ายปฏิบัติการโดยตรง รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคน สามารถเข้ามาอยู่ใน กลุ่มนี้เพื่อมีการแจ้งปัญหาโดยตรงจากประชาชน การแจ้งผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ การ แจ้งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ต่างๆ ไปยังประชาชน

จากการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการดำเนินงานต่างๆ ในพื้นที่และพัฒนา เป็นศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และกลุ่มไลน์คลายทุกข์ ที่มีประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของประชาชนแล้ว ผู้บริหารเทศบาลเมืองแม่เหิยะ ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้จากระบบดังกล่าว มาใช้เป็นเครื่องมือชี้วัดปริมาณงานของเทศบาลใน ๑ ปีงบประมาณว่ามีอย่างน้อยเพียงใด และสามารถ นำปริมาณงานมากำหนดวางแผนอัตรากำลังของบุคลากร รวมทั้งงบประมาณของเทศบาลในการ แก้ปัญหาของประชาชนในปีต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการทำงานของเทศบาลอีกด้วย

๒.๖) ความโดดเด่นของเทศบาลด้านการบริหารงานของเทศบาล คือการเน้นให้ทีม ผู้บริหารข้าราชการฝ่ายประจำและฝ่ายการเมืองตลอดจนพนักงานของเทศบาลเมืองแม่เหิยะสร้าง วัฒนธรรมการทำงานที่ปราศจากการคอร์รัปชัน การไม่นำผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อ ประโยชน์ส่วนตัว ยึดกรอบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎระเบียบที่มากจนเกินไป จนเป็นเหตุของการทำงานที่ล่าช้า จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อให้ การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะเชื่อมั่นว่าหากเทศบาลใช้แนวทางธรรมาภิบาลเป็นอย่างดีแล้วจะเป็นส่วนที่เสริมความเข้มแข็งและสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการบริหารงานภายใต้ หลักธรรมาภิบาล ได้แก่

(๑) นิติธรรม กระบวนการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ จะต้องมีความ มีตัวแทน ประชาชนเป็นกรรมการในการร่างกฎหมายเพื่อให้เกิดความยุติธรรมและการยอมรับจากทุกฝ่าย

(๒) ความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลให้มากที่สุดและหลาย ช่องทาง ได้รับความสะดวกในการรับข้อมูล ตลอดจนข้อมูลที่เผยแพร่ออกไปต้องมีความชัดเจนเพื่อให้ ประชาชนเกิดความเข้าใจในสาระอันสำคัญของข้อมูลนั้นๆ

(๓) การมีส่วนร่วมได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่ม ผู้นำที่เป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันซึ่งเป็นหลักที่เทศบาลถือปฏิบัติมาโดยตลอด

(๔) หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ กำหนดตำแหน่งตรวจสอบภายในขององค์กร เป็นประจำ เพื่อพร้อมสำหรับการตรวจสอบทั้งจากหน่วยงานภายนอกเทศบาล และการตรวจสอบ จากประชาชนรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(๕) หลักความคุ้มค่า การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลเป็นไปด้วยความประหยัด เพราะปัญหาความต้องการของประชาชนมีเป็นจำนวนมากจึงต้องใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของงานมากที่สุด

(๖) หลักคุณธรรม ได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรและแกนนำเกิดจิตสำนึกในการ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม สำนึกในหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์สุจริตและเคารพในสิทธิของผู้อื่น

ผมเป็นนักกฎหมายฉะนั้นนักกฎหมายย่อมเกรงกลัวต่อความผิดที่จะเกิดขึ้น จึงได้สร้างกลไกป้องกันตนเองด้วยการสร้างกลไกการตรวจสอบ โดยใช้เครือข่ายองค์กรชุมชนให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และร่วมดำเนินการวางแผนและจัดทำแผน เนื่องจากในแต่ละปี เทศบาลมีโครงการหลายโครงการจึงต้องมีการระดมความเห็นจากชุมชน ให้เสนอปัญหาและความต้องการ ผ่านกระบวนการเครือข่ายชุมชน เพื่อจัดทำเป็นแผนชุมชนที่เรียกว่าประชาคม การดำเนินการที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์จากโครงการที่ลงในหมู่บ้านชุมชน หรือตำบล จะต้องมีส่วนจากหมู่บ้านมาร่วมตรวจสอบในรูปแบบของคณะกรรมการ มีการประเมินโครงการ ประเมินการทำงานของเทศบาล นอกจากนี้ได้มีการเชิญผู้แทนจากท้องถิ่นจังหวัด ส.ต.ง. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดมาร่วมตรวจสอบการทำงาน เพื่อป้องกันการทุจริตและข้อผิดพลาด

กระบวนการสร้างเครือข่ายด้วยการทำ MOU ระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน อ.ส.ม. พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน เพื่อสร้างเป็นเครือข่ายดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ และงบประมาณโครงการเพื่อป้องกันการทุจริตตามนโยบายภาครัฐ

ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสผู้ใหญ่บ้านจะเป็นผู้คัดเลือกจากประชาชนผู้สมัครให้เข้ามาเป็นประชาคมตรวจการจ้าง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในทุกขั้นตอน การบริหารงานเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล จะเน้นการให้บริการประชาชนด้วยหัวใจ โดยมีสโลแกนว่า “พนักงานคือดวงตา ประชาคือดวงใจ” นอกจากนี้จะต้องเน้นเรื่องของความมีจิตสำนึก การทำให้คนในท้องถิ่นรักท้องถิ่นและพร้อมที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้กลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร^{๕๖}

เทศบาลมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกต่อการทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากร จัดประชุมสัมมนา/อบรมเพื่อสร้างและกระตุ้นบุคลากรและประชาชนให้มีจิตสำนึก ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย เทศบาลจะมีการประชุมหารืออย่างสม่ำเสมอ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อสร้างความสามัคคี และให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ได้มีการเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโสที่มีประสบการณ์ในท้องถิ่นระดมความคิดเห็น เรื่องของการทุจริตพร้อมทั้งแนวทางแก้ไข^{๕๗}

การดำเนินการป้องกันทางทุจริตของเทศบาลมีการประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้ตามแนวทางการป้องกันการทุจริตตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต^{๕๘}

การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย การดำเนินงานหลายขั้นตอน การทุจริตสามารถเกิดขึ้นได้ทุกขั้นตอนเทศบาลจึงได้เน้นย้ำให้บุคลากรมีจิตสำนึกที่ดี และให้บุคลากรมีการตรวจสอบการทำงาน แลกเปลี่ยนการตรวจสอบกันเองเพื่อให้เกิดความรอบคอบ ต่อการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง^{๕๙}

^{๕๖} สัมภาษณ์ นายธนวัฒน์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๕๗} สัมภาษณ์ นางพัชรนัน ยาสาร, นักวิชาการตรวจสอบภายใน, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙,

^{๕๘} สัมภาษณ์ นายชิติศ คณาญาติ, นิติกรรักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นายพิสิษฐ์ กสิกรณ์, รองปลัดเทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๙.

เทศบาลได้มีการพัฒนาขั้นตอนของการบริหารเทศบาลให้เกิดความโปร่งใสโดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบการดำเนินงาน พร้อมทั้งประสานให้เครือข่ายภาคประชาชนร่วมตรวจสอบ โดยเฉพาะเทศบาลได้มีการเน้นย้ำให้ความสำคัญต่อการกระตุ้นให้คนเกิดจิตสำนึกในการป้องกันการทุจริต^{๖๐}

สรุป เทศบาลเมืองแม่เหิยะมีรูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยการยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งจะเห็นได้จากการตั้งเป้าหมายที่กำหนดจากวิสัยทัศน์ว่า “ประชาชนมีสุขถ้วนหน้า พัฒนาอย่างยั่งยืน บนพื้นฐานเศรษฐกิจแบบพอเพียง” มีการบริหารจัดการพื้นที่โดยเน้นหลักของการมีส่วนร่วมในลักษณะการสร้างเครือข่ายโดยเฉพาะการดำเนินการตามแผนงานโครงการ และงบประมาณ มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อป้องกันการทุจริตตามนโยบายภาครัฐ นอกจากนี้ในด้านการบริหารบุคคลในองค์กรเทศบาลแม่เหิยะได้ส่งเสริมและเน้นย้ำให้บุคลากรมีจิตสำนึกต่อการทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนตามแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น ป.ป.ช. จัดอบรมประชุมสัมมนาหรืออย่างสม่ำเสมอแบบทางการและไม่เป็นทางการเพื่อสร้างและกระตุ้นบุคลากรและประชาชนให้มีจิตสำนึกปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย มีการตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกันพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโส ที่มีประสบการณ์ในท้องถิ่นได้ให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติซึ่งตรงกับหลักธรรมาภิบาล ๗

๓. เทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเทศบาลเมืองสีคิ้ว พบว่า เทศบาลเมืองสีคิ้วได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำถึง ๓ ปีซ้อน คือปีพ.ศ.๒๕๕๔ พ.ศ.๒๕๕๖ และ พ.ศ.๒๕๕๗ โดยพบว่า มีรูปแบบการบริหารจัดการงานในรูปแบบที่มีการพัฒนาในแต่ละปีดังนี้

๓.๑) การบริหารงานเทศบาลเมืองสีคิ้ว ปีพ.ศ.๒๕๕๔

เทศบาลเมืองสีคิ้วได้พัฒนาท้องถิ่นจากพลังความร่วมมือของภาคประชาชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งมีการรวมตัวเกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ผลักดันให้เทศบาลเมืองสีคิ้วสามารถพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีโครงการหรือกิจกรรมที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ แนวคิด “เมืองน่าอยู่ในบริบทเทศบาลเมืองสีคิ้ว” เพื่อต้องการส่งเสริมชุมชนและภาคประชาชน ในพื้นที่ให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพ มีแผนงาน ปลอดภัยในการมีส่วนร่วม พัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เพื่อพัฒนาให้เทศบาลสีคิ้วเป็นเมืองหน้าอยู่ที่ประกอบด้วยเมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน องค์กรแห่งการเรียนรู้ และพัฒนา และการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

๓.๒) การบริหารงานเทศบาลเมืองสีคิ้ว ปีพ.ศ.๒๕๕๖

เทศบาลเมืองสีคิ้วได้นำการบริหารงานแบบทีมหรือ “๔ ล้อแห่งความสำเร็จ” มาใช้ในการบริหารงานของเทศบาลในกระบวนการต่างๆ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสในการบริหารงาน โดยล้อทั้ง ๔ ประกอบด้วย

^{๖๐} สัมภาษณ์ นางสาวเกศรินทร์ สายสุริยะ, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเทศบาลเมืองแม่เหิยะ, ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๙.

ลือที่ ๑ สถาเทศบาล มีหน้าที่ช่วยตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารเพื่อให้องค์กรทำงานด้วยความสุจริต และเป็นไปตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ลือที่ ๒ คณะผู้บริหาร มีหน้าที่กำหนดและขับเคลื่อนนโยบาย

ลือที่ ๓ ข้าราชการพนักงานประจำ มีหน้าที่นำนโยบายของฝ่ายบริหารมาสู่การปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดโดยประชาชนและฝ่ายบริหาร ที่ได้รับการอนุมัติจากสภาเทศบาลโดยยึดหลัก “ประชาชนคลายทุกข์ ได้รับความสุขและพึงพอใจ”

ลือที่ ๔ ประชาชน มีหน้าที่เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นตลอดจนโครงการ/กิจกรรมที่มาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล เช่น การจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาล การจัดประชุมประชาคมประจำชุมชน การจัดทำแผนชุมชน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างและตรวจรับงานจ้าง หรืออาจกล่าวได้ว่าประชาชนมีส่วนร่วมกับการบริหารงานของเทศบาลเมืองสีคิ้วทุกกระบวนการ

ดังนั้น การขับเคลื่อน “๔ ลือแห่งความสำเร็จ” ซึ่งเป็นวิธีการบริหารงานที่สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และทำให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ทุกขั้นตอน

๓.๓) การบริหารงานเทศบาลเมืองสีคิ้ว ปีพ.ศ.๒๕๕๗

เทศบาลเมืองสีคิ้วมีความพยายามที่จะพัฒนาองค์กร เพื่อให้บริการประชาชนภายใต้หลักธรรมาภิบาล ดังปรากฏให้เห็นจากการขับเคลื่อนภารกิจที่เน้นความโปร่งใสในการบริหารงานและการมีส่วนร่วมของประชาชนมาโดยตลอด เพราะเทศบาลเมืองสีคิ้วเชื่อมั่นว่าการสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมสามารถจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและได้รับความไว้วางใจในการทำงานจากภาคประชาชนซึ่งช่วยให้การบริหารงานมีความคล่องตัวและง่ายมากขึ้นโดยเทศบาลเมืองสีคิ้วได้มีการกำหนดมาตรฐานที่จะสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมที่แตกต่างจากที่อื่น คือองค์ประกอบ ๓ กลไกที่เรียกว่า ๖ ลือ ๖ ร. และ ๔ ป.

กลไกที่หนึ่ง : หลัก ๖ ร. ได้แก่

๑) ร่วมรู้ หมายถึง การบริหารงานของเทศบาลจะต้องทำให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบข้อมูลข่าวสารของเทศบาล และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลได้ผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ปฏิทินแจ้งข่าวบอกกล่าวภารกิจ การรับทราบจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารสำหรับบริการประชาชน กระจกข่าว ตัวอย่างการร่วมรู้เห็นได้จากการส่งเอกสารสอบถามราคา/ประกวดราคาถึงมือผู้รับจ้างโดยให้มากที่สุด การประกาศตามเสียงไร้สายบอกข่าวเล่าเรื่องการบริหารงานของเทศบาล บอร์ดประชาสัมพันธ์ของเทศบาล และทางเว็บไซต์ เป็นต้น

๒) ร่วมคิด หมายถึง การเปิดให้ประชาชนเข้าร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยประชาชนร่วมกันคิดและเสนอแผนงานโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนของตนเองผ่านเวทีต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้กิจกรรมหรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่มากกว่าที่จะให้ฝ่ายเทศบาลเป็นผู้ริเริ่มทำโครงการ

๓) ร่วมทำ หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นนั้นประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเอง เช่น โครงการชุมชนปลอดภัย(บ้านเหนือ) ซึ่งเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จด้วย

การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ลดปริมาณขยะในพื้นที่ และมีการขยายต่อโครงการเป็นเครือข่ายในชุมชนใกล้เคียง เป็นต้น

๔) ร่วมแก้ไขปัญหา หมายถึง การส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในกลไกการพัฒนาเมืองให้ยั่งยืน กล่าวคือ การพัฒนาให้สมาชิกในชุมชนร่วมถกเถียง วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของเทศบาล ให้ข้อเสนอแนะ และคำนึงถึงต่อประโยชน์ส่วนร่วมของเทศบาลทั้งนี้เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ได้ตรงจุดและตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกในชุมชน ซึ่งใช้เวทีการประชุมประชาคมในแต่ละชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๕) ร่วมตรวจสอบ หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางตรงและสร้างกลไกการตรวจสอบการทำงานของเทศบาลอย่างแท้จริง เช่น การแต่งตั้งประชาชนในชุมชนให้เข้ามาเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง การแจ้งเบาะแสให้เทศบาลทราบถึงปัญหาการทุจริตในโครงการของเทศบาล ใช้วิธีการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนเพื่อเป็นคณะกรรมการในการเปิดซองสอบราคา และเป็นคณะกรรมการในการตรวจรับงานจ้าง

๖) ร่วมรับประโยชน์ หมายถึง ความสำเร็จในภารกิจของเทศบาลริเริ่มจากสมาชิกในชุมชน และสมาชิกเป็นผู้ดำเนินการ และผลักดันโครงการ เน้นอนว่าสมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์ทางตรง เช่น โครงการทางด้านสาธารณสุข โภค การศึกษา สาธารณสุขอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ประโยชน์ดังกล่าวส่งผลให้คุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

กลไกที่สอง : หลัก ๖ ล้อ

หมายถึง การบริหารงานแบบทีม เพื่อให้กิจกรรมและโครงการต่างๆของเทศบาลเกิดการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสในการบริหารงาน อันประกอบด้วย

๑) สภาพเทศบาล คือ ฝ่ายสภาพที่มีหน้าที่ตรวจสอบการบริหารงานของฝ่ายบริหารเพื่อให้ภารกิจและโครงการต่างๆ ของเทศบาลมีความโปร่งใส ครอบคลุม รวมทั้งกำกับติดตามประเมินผลฝ่ายบริหารให้อยู่ใต้ระเบียบปฏิบัติ

๒) คณะผู้บริหาร คือ กลุ่มผู้บริหารงานที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนภารกิจและนโยบายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

๓) ข้าราชการพนักงาน คือ กลุ่มข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในการนำนโยบายของฝ่ายบริหารและร่วมกันขับเคลื่อนกิจกรรมและโครงการต่างๆ ตามแผนงานที่กำหนดไว้

๔) ประชาสังคม คือ กลุ่มประชาชนที่เข้ามาร่วมกันผลักดันให้แผนงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลสามารถประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ยังเป็นกลุ่มที่ยังสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนในการเรียกร้องต่อผลประโยชน์สาธารณะในพื้นที่

๕) ภาครัฐ คือ องค์กรหรือหน่วยงานส่วนกลางในพื้นที่ที่คอยดูแลและอำนวยความสะดวกให้แก่เทศบาลในการขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญ รวมทั้งการประสานงานและดูแลความสัมพันธ์ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ร่วมกับเทศบาลเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของประชาชนในพื้นที่

๖) กฎหมาย คือ เครื่องมือที่เป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในการบริหารของเทศบาลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสร้างความถูกต้องนำมาซึ่งความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการทำงานของเทศบาล

กลไกที่สาม : หลัก ๔ ป. ได้แก่

๑) ปฏิบัติตามระเบียบ ได้แก่ การบริหารงานภายในเทศบาลจะต้องมีการปฏิบัติตามหลักกฎหมายอย่างถูกต้อง ดังนั้น วิธีการของเทศบาลจึงจะควบคุมและยึดระเบียบวิธีการทำงานอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณและการบริหารการคลัง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การกำหนดราคากลาง การใช้แผนที่ภาษี การเร่งรัดลูกหนี้ การควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุในสำนักงาน

๒) ประหยัด กล่าวคือ แนวทางของโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นของเทศบาลจำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เช่น การประหยัดงบประมาณ และการดำเนินกิจกรรมเพื่อการประหยัดพลังงาน

๓) โปร่งใส คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นเป้าหมายใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ประชาชนได้เข้ามาร่วมตรวจสอบและติดตามการบริหารงานนอกเหนือไปจากการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเทศบาลได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดผ่านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้วยการประกาศมาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรมไว้ให้พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำของเทศบาลมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารในชุมชนทั้ง ๑๙ ชุมชน จัดตั้งศูนย์ป้องกันการทุจริตของเทศบาลที่ตั้งขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ของสำนักงานป.ป.ช.

๔) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือเป็นแนวทางที่นำมาปฏิบัติใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อเทศบาลและประชาชน

ทั้งนี้จากผลการดำเนินงานดังกล่าวของเทศบาลเมืองสีคิ้วตลอดระยะเวลาใน ๓ ปีที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำ จะเห็นได้ว่าเทศบาลเมืองสีคิ้วมีการพัฒนาระบบการบริหารงานเทศบาลในลักษณะของบริบทที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกมิติ โดยในปีพ.ศ.๒๕๕๔ ใช้หลักกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักในการพัฒนาเทศบาล ปีพ.ศ.๒๕๕๖ มีการพัฒนาการบริหารงานแบบทีมที่เกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายการเมืองรวมทั้งบุคลากรในองค์กรและประชาชนเพื่อร่วมกันตรวจการบริหารแผนงาน/โครงการ ด้วยความสุจริต ต่อมาในปีพ.ศ.๒๕๕๗ เทศบาลได้มีการพัฒนาองค์กรเพื่อให้บริหารประชาชนภายใต้หลักธรรมาภิบาลแต่ยังเน้นที่การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยมีกลไกการขับเคลื่อนที่ให้เกิดความเข้าใจ ๓ กลไก กลไกแรกคือ ๖ร. ได้แก่ ร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับประโยชน์ กลไกที่ ๒ คือ ๖ ล้อ ซึ่งเป็นการบริหารงานแบบทีม ได้แก่ สภาเทศบาล คณะผู้บริหาร บุคลากร ประชาสังคม ภาคีรัฐ และกฎหมาย และกลไกที่ ๓ คือ หลัก ๔ป. ได้แก่ ปฏิบัติตามระเบียบ ประหยัด โปร่งใส และประสิทธิภาพ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพิ่มเติมพบว่านอกจากรางวัลพระปกเกล้าทองคำเทศบาลเมืองสีคิ้วยังได้รับรางวัลอื่นๆอีกหลายรางวัล เช่น รางวัล “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ” นอกจากนี้ เพื่อธรรมาภิบาลการป้องกันการทุจริต เทศบาลได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ “เครือข่าย อ.ป.ท.โปร่งใส หัวใจคุณธรรม” โดยมีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสีคิ้วทั้งหมด ๑๔ องค์กร เข้าร่วมประชุม ได้แก่ เทศบาลจำนวน ๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๑๑ แห่ง^{๖๑}

^{๖๑} สัมภาษณ์ นายปรีชา จันทร์รวงทอง, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

การดำเนินกิจกรรมของเทศบาลเมืองสีคิ้ว มุ่งให้เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขยายเครือข่ายการป้องกันการทุจริตไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเน้นการปลูกจิตสำนึก และสร้างความตระหนักให้กับฝ่ายการเมือง ฝ่ายประจำ ภาคธุรกิจ ประชาชน และเยาวชนโดยให้ความสำคัญกับเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต และความรู้ด้านกฎหมาย โดยมีการประชุมหารือร่วมกัน และเพื่อให้การดำเนินการป้องกันการทุจริตมีประสิทธิภาพ ดทศการได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้านการป้องกันการทุจริต มีการจัดตั้งคณะทำงาน ดำเนินการดังกล่าว พร้อมทั้งนำเสนอแผนปฏิบัติการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริตโดยมีการทำบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานป.ช. กับเทศบาลเมืองสีคิ้ว^{๖๒}

รูปแบบการป้องกันการทุจริต ตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เทศบาลได้มีการส่งเสริมให้บุคลากร มีจิตสำนึกโดยการ สนับสนุนส่งเสริมให้เข้ารับการศึกษาอบรม กระตุ้นให้เกิดความรู้และโทษของการทุจริต นอกจากนี้ได้มีการประสานงานกับหน่วยงาน ป.ช. และ ส.ต.จ. เพื่อร่วมตรวจสอบและให้คำแนะนำแนวทางปฏิบัติงานให้ถูกต้อง^{๖๓}

การเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโสที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการองค์กร เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางนับเป็นสิ่งที่ดี แต่เป็นเพียงส่วนเดียวเพราะจะช่วยให้เพียงนำประสบการณ์การบริหารมาใช้เท่านั้น เทศบาลเมืองสีคิ้วได้มีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการ เช่น มีการติดตามประเมินผลแผนงานโครงการ และลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบโครงการให้มีประสิทธิภาพลดช่องว่างการทุจริต^{๖๔}

การบริหารงานเริ่มจากผู้บริหารมีนโยบายอย่างไร เทศบาลเมืองสีคิ้วผู้บริหารมีนโยบายพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยประกาศเป็นนโยบาย การบริหารงานที่โปร่งใสเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบมีข้อกำหนดการทำงานร่วมกันของภาครัฐและประชาชน^{๖๕}

การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเด็นที่สำคัญคือ ควรแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ ระบบกฎหมายต้องดำเนินการลงโทษคนประพฤติทุจริตอย่างเข้มข้นและจริงจัง^{๖๖}

สรุป ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าเทศบาลเมืองสีคิ้วเป็นสังคมที่ได้เปรียบเชิงวัฒนธรรมเนื่องจากประชาชนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมทำให้สังคมมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน มีการรวมตัวเกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เทศบาลเมืองสีคิ้วได้มีรูปแบบการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและยึดหลักความโปร่งใส โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรในแต่ละปี โดยได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำถึง ๓ ปี ได้แก่ พ.ศ.๒๕๕๔ มีแนวคิดพัฒนาให้เทศบาลเป็นเมืองน่าอยู่ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พ.ศ.๒๕๕๖ นำการบริหารจัดการแบบทีมและกำหนดแนวทางการ

^{๖๒} สัมภาษณ์ นายสะอาด นาคาเรืองฤทธิ์, ประธานสภาเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๖๓} สัมภาษณ์ นายวรพล ฝ่ายอุปปลระ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๖๔} สัมภาษณ์ นางสาวนพวรรณ ศักดิษฐานนท์, ผู้อำนวยการกองวิชาการแผนงาน เทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๖๕} สัมภาษณ์ นภาพร เหมะจุลิน, ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๖๖} สัมภาษณ์ นายทองใบ หมูไพล, ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา(แทน), ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

ทำงานว่า “๔ ล้อแห่งความสำเร็จ” โดยมีการประสานความร่วมมือและความรับผิดชอบในการบริหารจัดการระหว่างสภาเทศบาล คณะผู้บริหาร บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนเพื่อให้มีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการเทศบาลเมืองสีคิ้วทุกกระบวนการเพื่อให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการดำเนินงานได้ทุกขั้นตอนและใน พ.ศ.๒๕๕๗ เทศบาลเมืองสีคิ้วได้มีการกำหนดมาตรฐานเพื่อสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมโดยกำหนดองค์ประกอบ ๓ กลไกเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนที่เรียกว่า ๖ร ๖ล้อ และ ๔ป ได้แก่

กลไกที่ ๑ : หลัก ๖ร คือ ร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับประโยชน์

กลไกที่ ๒ : หลัก ๖ ล้อ โดยการบริหารแบบทีม ได้แก่ สภาเทศบาล คณะผู้บริหาร ข้าราชการ ภาครัฐ และกฎหมาย

กลไกที่ ๓ : หลัก ๔ป ได้แก่ ปฏิบัติตามระเบียบ ประหยัด โปร่งใส ประสิทธิภาพ

นอกจากนี้เทศบาลเมืองสีคิ้วได้มีการประสานงานกับหน่วยตรวจสอบอื่น เช่น ป.ป.ช. และ ส.ต.ง. เพื่อร่วมตรวจสอบและให้คำแนะนำแนวทางการปฏิบัติงานและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการโดยเน้นรูปแบบการป้องกันการทุจริตตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informants) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี สรุปเป็นประเด็นสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรีกำหนดกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการองค์การเพื่อความเป็นหนึ่งหรือ ๑บจ. First ซึ่งหมายถึง ๑บจ.สุพรรณบุรีบริหารงานอย่างมั่นคง เป็นมืออาชีพหรือดีที่หนึ่งเท่านั้น ภายใต้ ๑บจ. First จึงเป็นที่มาของกลยุทธ์ที่ ๑บจ.สุพรรณบุรียึดเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน เพื่อสร้างความสมดุลขององค์กรให้ก้าวเดินไปด้วยกัน ได้แก่

๑) F = Firm คือ การมีบุคลากร/ทรัพยากรที่มีความมั่นคงแข็งแกร่ง พร้อมทำงานได้ทุกสถานการณ์

๒) I = Innovation คือ การนำนวัตกรรมใหม่ มาบริหารจัดการองค์การให้เกิดความสำเร็จ

๓) R = Ready คือ ความพร้อมในทุกๆ ด้านเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารจัดการองค์การ

๔) S = Service Mind คือ การให้บริการให้เกิดความประทับใจ “เอาหัวใจใส่ในงานที่ทำ”

๕) T = Term Work คือ การทำงานเป็นทีม ทุกคนมีส่วนร่วม ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับความสำเร็จ และร่วมรับความพึงพอใจ

จากกลยุทธ์ทั้ง ๕ ใน ๑บจ. First เพื่อการบริหารองค์การให้มีความเป็นหนึ่งแล้ว ๑บจ.สุพรรณบุรียังดำเนิน นโยบาย ๓ ม. ในการมุ่งมั่นทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ ได้แก่

ม.ที่ ๑ มีความสามัคคี (Unity) ด้วยการทำงานที่มุ่งเน้นกลยุทธ์ T (Term Work) ในการสร้างทีมงานที่ทุกคนมีความสมัครสมานสามัคคีมีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการแรกจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ รวมถึงการคำนึงถึงการดึงหลายภาคส่วนเข้ามาร่วมบริหารโครงการกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะ

จะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชน เพื่อให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้

ม.ที่ ๒ มีประสิทธิภาพ (Efficiency) การบริหารงานที่ก่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ภายใต้กลยุทธ์ F = Firm, I = Innovation, R = Ready, S = Service Mind เมื่อ อบจ.สุพรรณบุรีมีความพร้อมในด้านทรัพยากร มีการนำนวัตกรรมเข้ามาปรับใช้จึงทำให้พร้อมที่จะดำเนินงานในทุกขณะ เน้นการทำงานเชิงรุกผลการทำงานที่ผ่านมาจึงมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้

ม.ที่ ๓ มีความสุข (Happiness) จากความสมัครสมานสามัคคีการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม เน้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับฟัง แก้ไขปรับปรุงพัฒนาอยู่ทุกเมื่อทำให้ประชาชนในพื้นที่มีแต่รอยยิ้ม ความภูมิใจและความสุข จึงเป็นที่มาของวิสัยทัศน์การบริหารงานของ อบจ.สุพรรณบุรี ที่ว่า “บริหารจัดการองค์กรด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ยุติธรรม มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา อบจ.สร้างความสุขให้กับประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี”

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม พบว่า รูปแบบที่บริหารจัดการองค์กรให้มีความโปร่งใส ได้แก่ การให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดกิจกรรมแผนงาน โครงการต่างๆ ภาคประชาชนต้องมาร่วมพิจารณากับองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการประชุมเครือข่ายทุกเดือน เดือนละ ๒ ครั้ง บางครั้งมากกว่า ๒ ครั้ง มีการแต่งตั้งคณะทำงานเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

หลักเกณฑ์ที่ใช้ตรวจสอบการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆใช้หลักเกณฑ์ธรรมาภิบาล เป็นแนวทางและหลักเกณฑ์ของ ป.ป.ช. และสถาบันพระปกเกล้ามาประกอบเป็นแนวทางการดำเนินการด้วย แต่จุดเน้นอยู่ที่การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี มีผู้นำท้องถิ่นค่อนข้างเข้มแข็ง นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดดูแลและเอาใจใส่ประชาชนอย่างมาก

ปัญหาที่ชุมชนได้รับหรือประชาชนยอมรับต้องการแก้ไขปัญหาให้เสนอโครงการเข้ามาบรรจุไว้ในแผนโดยผ่านกระบวนการประชาคมเพื่อเสนอของบประมาณตามลำดับ^{๖๗}

การไม่เข้าใจกฎระเบียบในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติอาจรวมไปถึงการประเมินโครงการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร โดยประสานงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ป.ป.ช. และ ส.ต.ง.กรมบัญชีกลางเข้าร่วมชี้แนะสร้างความรู้ความเข้าใจ^{๖๘}

ตามทรรศนะของตนเองเจ้าหน้าที่ควรยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องปฏิบัติงานภายใต้กรอบระเบียบกฎหมายและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร เพื่อเป็นข้อมูลการตรวจสอบการทำงาน ในรูปแบบต่างๆ^{๖๙}

การแก้ไขปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้มาตรการปราบปรามคือตรวจสอบ ลงโทษอย่างเข้มแข็งจริงจัง และมาตรการป้องกันคือให้ข้อมูลข่าวสารและร่วมกิจกรรมใน

^{๖๗} สัมภาษณ์ นายกอบชัย พลเสน, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๖๘} สัมภาษณ์ นางตุนา แก่นศรียา, ผู้อำนวยการกองคลังองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๖๙} สัมภาษณ์ นายณัชชนนท์ สุรัตน์ชัยการ, ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

การป้องกันการทุจริต กระบวนการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมจะช่วยแก้ไขปัญหาการทุจริตได้มาก และเป็นกระบวนการที่ใช้มาเป็นระยะเวลายาวนาน แต่การใช้กระบวนการดังกล่าวต้องเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็กและมักไม่ค่อยได้ผลเมื่อใช้กับผู้ใหญ่^{๗๐}

วิธีการที่จะทำให้การบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดการทุจริตจะต้องวางระบบการควบคุมภายในที่ตีมีการตรวจสอบการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ผนวกกับการกระตุ้นจิตสำนึกให้ละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป^{๗๑}

สรุป ผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรีได้กำหนดรูปแบบการป้องกันการทุจริตด้วยการเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในแผนงาน โครงการ และกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ มีการประชุมเครือข่ายทุกเดือน อย่างน้อยเดือนละ ๒ ครั้ง มีการร่วมเสนอปัญหาพร้อมใช้จ่ายงบประมาณ ร่วมตรวจสอบ พร้อมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการป้องกันการทุจริตเช่น ป.ป.ช. และ ส.ต.ง. รวมทั้งกรมบัญชีกลาง ร่วมตรวจสอบและให้ความรู้ ความเข้าใจ ข้อเสนอแนะ แนวทางปฏิบัติ การดำเนินงาน

นอกจากนี้ได้มีการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารองค์กรที่เรียกว่า first เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักการบริหารองค์กรให้เป็นหนึ่ง ได้แก่ การมีบุคลากรพร้อมทำงาน (firm) นวัตกรรมใหม่ (Innovation) ความพร้อม (Ready) การบริการ (Service mind) การทำงานเป็นทีม (team work) นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี ยังได้มีการดำเนินนโยบาย ๓ ม. ได้แก่ มีความสามัคคี มีประสิทธิภาพ และ มีความสุข

ทั้งนี้จากการสังเกต แนวทางการดำเนินงานบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีการให้บริการประชาชนเป็นอย่างดีเริ่มต้นด้วยการให้การต้อนรับและให้คำแนะนำ ประชาชนผู้มาใช้บริการในการอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆและความพร้อมความสามัคคี ของบุคลากรในการให้บริการซึ่งนับว่าเป็นรูปแบบที่ดีและสร้างกระบวนการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมต่อกระบวนการบริหารจัดการองค์กรได้เป็นอย่างดีประการหนึ่ง

๔.๒.๓ ทิศนะของผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนกลางที่มีต่อรูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพุทธศาสนา

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ คน ได้แก่ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) กรรมการ ป.ป.ช. (นางสุวณี สุวรรณจุฑะ) เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า (รศ.วุฒิสาร ตันไชย) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (นายจรินทร์ จักกะพาก) และอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ (พ.ต.อ.ไพสิฐ วงศ์เมือง) เรื่องรูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า ผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญได้มีการเสนอในประเด็นเรื่อง การใช้ระเบียบกฎหมายข้อบังคับเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริต การสร้างจิตสำนึกของบุคคลในองค์กร การปลูกฝังเยาวชน การปรับปรุงระบบกฎหมายให้มีสภาพบังคับอย่างจริงจัง การใช้กระบวนการทางสังคมลงโทษผู้กระทำผิด กลไกการ

^{๗๐} สัมภาษณ์ นางวรริดา ตันบุญเอก, ผู้อำนวยการสำนักงานป.ป.ช.ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๗๑} สัมภาษณ์ นางสาวเอี่ยมเดือน อุทัยกุล, ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

ตรวจสอบการทุจริตของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน และการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการป้องกันการทุจริตดังนี้

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตถือเป็นเรื่องใหญ่ซึ่งนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้เน้นย้ำให้ รัฐมนตรีทุกกระทรวงและหน่วยงานทุกภาคส่วนให้ร่วมมือ และปฏิบัติตนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากเป็นนโยบายในระดับชาติและได้กำหนดให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นนโยบายชาติ ซึ่งเกรงว่าหน่วยงาน ป.ป.ช. อาจจะไม่ไหว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ นับว่ามีประโยชน์ และสามารถป้องกันการทุจริตได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง กลไกการตรวจสอบ เช่น หน่วยงาน ป.ป.ช. และ ส.ต.ง. ควรร่วมกันตรวจสอบและมีตัวชี้วัด เพื่อให้หน่วยงานได้มีแนวทางปฏิบัติงานให้เกิดความโปร่งใส นอกจากนี้หลักการตรวจสอบ ถ่วงดุลกันอำนาจซึ่งกันและกัน เช่น ท้องถิ่น สามารถที่จะตรวจสอบภูมิภาค ภูมิภาคสามารถตรวจสอบท้องถิ่นได้ ซึ่งเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน การลงโทษผู้กระทำผิดการทุจริตต้องดำเนินการอย่างจริงจัง บุคลากรในองค์กรจะมีคุณธรรมหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะแวดล้อมประกอบ เช่น ผู้นำองค์กรจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีงามเห็นด้วยกับการใช้หลักศาสนา มาบูรณาการในการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยสามารถนำไปเป็นหลักการส่วนหนึ่งของศูนย์คุณธรรมหรือโรงเรียนคุณธรรมที่เน้นหลักการสอนในเรื่อง ความพอเพียง ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู ความรับผิดชอบและคุณธรรมจริยธรรม^{๗๒}

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริตตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลูกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนให้รักษาผลประโยชน์สาธารณะนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามมาตรการ ๕ มาตรการบังเกิดผล

รัฐต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยอาศัยกลไกทางการศึกษาและกลไกทางศาสนา เป็นเครื่องมือในการปลูกปลุก จิตสำนึกและค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต ให้คนในสังคมสามารถใช้ “วิจารณ์ญาณ” อันได้แก่เกิดปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้องได้ หรือแยกแยะผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตนได้ หรือประพฤติตนตามหลักธรรมของศาสนา เพื่อยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในสังคมไม่ให้คล้อยไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อาทิเช่น ในกรณีนักศึกษาที่กู้ยืมเงิน กยศ. เมื่อจบการศึกษาและมีงานทำแล้วไม่ยอมใช้คืนทุนให้รัฐ ทำให้ขาดการพัฒนาคนอย่างต่อเนื่อง ประเทศเสียหาย ดังนั้น กลไกศาสนา กลไกการศึกษา จึงเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในสังคมให้รักษาผลประโยชน์ของสาธารณะ เพื่อให้คนไม่ตีได้ถอยร่นไป หรือหมดไปจากสังคมไทย

การดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการบริหารงานภาครัฐเพื่อสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตให้สามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้การบริหารจัดการองค์กรเป็นไปด้วยความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพในหลายมิติคือ

มิติภาครัฐ

ประการแรก ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรในภาครัฐ ยึดประโยชน์สุขของประชาชน และประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ ปรับปรุงกระบวนการบริหารราชการให้มีความรวดเร็ว

^{๗๒} สัมภาษณ์ หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล, รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

ประหยัดเวลา ประหยัดงบประมาณ คุ่มค่า และสามารถวัดความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการได้

ประการที่สอง ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรในภาครัฐให้ความสำคัญกับ ผลสำเร็จของงานหรือผลงาน มากกว่าการทำให้เสร็จ มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีตัวชี้วัด KPI ที่ถูกกำหนดไว้ก่อนปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

ประการที่สาม ช่วยให้ระบบบริหารราชการภาครัฐมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้มากขึ้น โดยมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบของภาครัฐให้มีความรัดกุม อำนวยความสะดวกในการอนุมัติ อนุญาตและเปิดเผยต่อสาธารณให้รับรู้กันทั่วไป ซึ่งจะมีกฎหมายใหม่ขึ้นมาใช้บังคับ คือ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมถึงมีการแก้ไขกฎหมายขององค์กรอิสระในการตรวจสอบการบริหารราชการภาครัฐให้มีความโปร่งใสมยิ่งขึ้น

ประการที่สี่ ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐมีความตระหนักถึงความสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) ต่อประชาชนและองค์กรมากขึ้น เจ้าหน้าที่รัฐมีการระมัดระวังการกระทำที่มีผลต่อสาธารณะหรือประชาชนมากขึ้น

ประการที่ห้า ช่วยทำให้ระบบราชการเป็นระบบเปิด คือเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานภาครัฐได้อย่างหลากหลาย ให้ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการบริหารงานภาครัฐได้อย่างหลากหลาย

ประการที่หก ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐ ยึดการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นหลัก มากกว่าการปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ดุลยพินิจ หรือตามอำเภอใจ โดยมีการวางมาตรฐาน หรือแนวทางในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ทำให้การแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบเพื่อตนเองหรือผู้อื่นลดลงไป

ประการที่เจ็ด ทำให้ระบบบริหารภาครัฐสามารถขับเคลื่อนไปตามนโยบายของรัฐบาล และยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประการที่แปด ทำให้บุคลากรภาครัฐ ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และสามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างชัดเจน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตระหนักถึงปัญหาการทุจริตดังกล่าว โดยกำหนดในยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ ให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันในประการที่สำคัญ คือยุทธศาสตร์ “สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต” โดยมีกลยุทธ์คือ การเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community) สร้างชุมชนเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และต่อต้านการทุจริต โดยเริ่มจากปรับฐานความคิดของประชาชนทุกช่วงวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการกล่อมเกลาสังคม เพื่อให้กลุ่มคนต่างๆ ที่อาศัยอยู่รวมกันในหมู่บ้าน ชุมชน ปฏิเสธและไม่ยอมรับค่านิยมที่เกี่ยวกับการทุจริต และผนึกกำลังร่วมของชุมชนเฝ้าระวังต่อต้านการทุจริต โดยการเริ่มปลูกฝังอุดมการณ์ และค่านิยมดังกล่าวให้แก่เยาวชนในโรงเรียนและประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและปัจจัยต่างๆ ของหมู่บ้าน ภายใต้คำขวัญว่า “หมู่บ้านสะอาด สังคมสะอาด ประเทศเจริญรุ่งเรือง” นำไปสู่หมู่บ้าน/ชุมชน ต่อต้านการทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายประชารัฐของรัฐบาลคือ การรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคประชาชน ภาคธุรกิจ หรือภาครัฐมาใช้ โดยมองบนพื้นฐานว่า

“คนไทยทุกคน ก็คือประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาในการเปลี่ยนแปลง หรือการปฏิรูปและการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๕๐ ที่บัญญัติว่า หน้าที่ปวงชนชาวไทยจะต้องไม่ร่วมมือหรือสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดขึ้นจากการทุจริต และประพฤติมิชอบ รวมทั้งมีกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

การฉ้อราษฎร์บังหลวงเปรียบเสมือน การปล้นเงินของชาติ คนปล้นรวยแต่ชาติเสียหายใหญ่หลวง ทำให้คนในชาติยากจนลง จึงเป็นหน้าที่ของคนไทยทั้งหมด ต้องช่วยกันกำจัดคนโกงเหล่านี้ให้หมดสิ้นไปโดยเร็วที่สุด เพราะการนิ่งเฉยก็เท่ากับส่งเสริมการทำลายชาติ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเกิดผลสัมฤทธิ์หากมีการฉีกกำลังพลเมืองในชุมชน โดยเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อยกระดับของชุมชนเป็นชุมชนเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และต่อต้านการทุจริต ใน ๓ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ ชุมชนร่วมปฏิเสธการทุจริต (Refuse) คือ ไม่เอา ไม่ยุ่ง และไม่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในทุกรูปแบบ

ระดับที่ ๒ ชุมชนร่วมกันต่อต้านการทุจริต (Resist) คือไม่เห็นด้วยในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ที่เข้าเครือข่ายหรือโยงใยกับเรื่องของการคอร์รัปชันไม่ว่าจะเป็นแบบไหน หรือความหมายใด ต้องไม่เอา และต้องร่วมมือกันเสริมพลังการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อต้านการทุจริต

ระดับที่ ๓ ชุมชนร่วมป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Report) คือ แจ้งเบาะแส หรือดำเนินการ “การป้องกันการทุจริตในเชิงสอบสวน” กล่าวคือ ร่วมกันสืบหา สืบค้น หรือขุดคุ้ยรวบรวมพยานหลักฐานข้อเท็จจริงอันเกี่ยวข้องกับการทุจริต แจ้งเบาะแสให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

หากชุมชนมีการฉีกกำลังในลักษณะดังกล่าวแล้ว จะเป็นมิติใหม่ของประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต “รวมพลังพลเมือง หัวใจของชุมชน” เป็น “การป้องกันการทุจริตในเชิงสืบสวน” เป็นสังคมพลเมือง หรือสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต หรือประชาสังคม (Civil Society) คือ การรวมกลุ่มของพลเมืองโดยมีจิตสำนึกร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาของสังคม หรือ สังคมที่ประชาชนในระดับต่างๆ มีการรวมตัวกันอย่างแข็งแกร่งเพื่อที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการในด้านต่างๆ ของประเทศโดยรวม หรือพลเมืองมีวิจารณ์ญาณสามารถแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างชัดเจน เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์และทรัพย์สินสมบัติของแผ่นดินให้ตกไปถึงลูกหลานโดยสมบูรณ์ต่อไปและปัจจัยเสริมในด้านมิติภาคประชาชนและมิติภาคธุรกิจเอกชนซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่โปร่งใส

มิติภาคประชาชน

ประการแรก ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐได้มากขึ้น เนื่องจากระบบราชการเปิดกว้างมากขึ้น จากการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร

ประการที่สอง ทำให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของพลเมืองมากขึ้น หลังจากได้รับข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ เกิดพลังพลเมืองหรือชุมชนต่อต้านการทุจริต

ประการที่สาม ทำให้ประชาชนได้รับการบริการที่รวดเร็วมาก อันเป็นผลมาจากการปรับ รื้อกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ทำให้มีการลดขั้นตอน และระยะเวลาลงมากและภาครัฐได้ตอบสนอง ความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาต่างๆ ที่ตรงกับความต้องการ

ประการที่สี่ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของระบบบริหารราชการภาครัฐ โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือคอร์รัปชัน การใช้อำนาจไม่เป็น ธรรมเนื่องจากประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักมากขึ้น รวมถึงมีการใช้สิทธิพลเมืองใน การเรียกร้อง ร้องเรียนและฟ้องร้องในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ

มิติภาคธุรกิจเอกชน

ประการแรก ภาคธุรกิจเอกชนยึดหลักบรรษัทภิบาล เกิดประชาคมร่วมกันต่อต้านการ เรียกรับสินบนหรือการเกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือคอร์รัปชัน ทำให้การบริหารกิจการ ธุรกิจได้รับความสะดวกรวดเร็วมากขึ้นส่งผลให้การแข่งขันการค้าเงินธุรกิจดำเนินไปด้วยดี

ประการที่สอง ทำให้ต้นทุนทางธุรกิจเป็นไปตามต้นทุนที่แท้จริงเนื่องจากภาครัฐมีความ โปร่งใสในการดำเนินงานมากขึ้น มีการเรียกรับผลประโยชน์น้อยลง

ประการที่สาม ทำให้ประเทศสามารถแข่งขันทางธุรกิจในเวทีการค้าโลกได้อย่างไม่ เสียเปรียบโดยมีการบริหารภาครัฐสนับสนุน เอื้ออำนวยเคียงคู่กับภาคธุรกิจ^{๗๓}

รูปแบบการป้องกันการทุจริตจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นต้องใช้กระบวนการทางสังคม เนื่องจากกฎหมายพิจารณาบทลงโทษกับผู้ประพฤติทุจริตไม่รุนแรง สังคมต้องร่วมมือกันประณามคน ทุจริตไม่ให้เป็นแบบอย่างการจัดประชุมอบรมให้คนมีจิตสำนึกละอาย และเกรงกลัวต่อการทุจริตหรือ ให้ความร่วมมืออาจยังไม่ได้ผลเต็มที่เนื่องจากบางครั้งหน่วยงานภาครัฐจัดอบรมแล้วก็ผ่านไป การ ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมต้องเริ่มจากครอบครัวและสภาพแวดล้อมการใช้ระเบียบกฎหมายเป็นแนว ทางแก้ไขปัญหาการทุจริตต้องทำข้อกำหนดให้ชัดเจนว่าสิ่งใดทำได้สิ่งใดทำไม่ได้ (Do and Don't) และควรคำนึงถึงหลักสุจริต เช่น อย่าออกกฎเกณฑ์เพื่อเป็นเครื่องมือจนคนสุจริตทำงานไม่ได้ การ คำนึงถึงหลักความคุ้มค่าแต่ขาดโอกาส ผู้มีอำนาจหน้าที่ต้องมีดุลยพินิจที่เหมาะสม เช่น การก่อสร้าง สนามกีฬาในชุมชนอาจไม่คุ้มค่าเท่ากับการสร้างสนามกีฬาในเขตเมือง เนื่องจากประชากรมีจำนวน มาก สามารถใช้ประโยชน์ได้มากกว่า แต่คนด้อยโอกาสมักอยู่ในชุมชนจึงทำให้ขาดโอกาสไป สุดท้าย ต้องดูว่าประชาชนได้ประโยชน์หรือไม่ ควรมีการสร้างคนในสังคมให้เกิดความกล้าที่จะให้ความร่วมมือ ในการต่อต้าน กล้าตรวจสอบ กล้ารายงานการทุจริต^{๗๔}

เนื่องจากปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้นจำนวนทั้งสิ้นถึง ๗,๘๕๗ แห่ง ฉะนั้น กรณี ที่มีเหตุการณ์การทุจริตคอร์รัปชันที่เป็นเรื่องตัวบุคคล ที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียหาย ปรากฏว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีการทุจริตทั้งองค์กร ทั้งๆ ที่อาจจะเป็นการกระทำของ บุคคลในองค์กรเพียงคนเดียวหรือกลุ่มบุคคลที่สร้างความเสียหายการทุจริตต่อองค์กรซึ่งในความเป็น จริตการทุจริตหรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ฉะนั้นหากมีการพบบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดกระทำการทุจริต

^{๗๓} สัมภาษณ์ นางสาวณัฐ สุวรรณจุฑะ, กรรมการ ป.ป.ช., ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

^{๗๔} สัมภาษณ์ รศ.วุฒิสาร ตันไชย, เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า, ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐.

ควรระบุให้ชัดเจนว่าเป็นบุคคลใดมากกว่าที่จะมุ่งไปตั้งองค์กรฉะนั้นควรรณรงค์ให้มีการปรับทัศนคติของประชาชนและสังคมให้ความร่วมมือต่อต้านและป้องกันการทุจริตให้ถูกต้อง^{๗๕}

ระบบการตรวจสอบเรื่องการทุจริตต้องสร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ เริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต้องมาจากการทำประชาคม เพื่อจัดทำแผนชุมชนก่อนที่จะเป็นแผนของท้องถิ่น ปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้กับบุคลากรในองค์กร โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมเป็นที่พึงของประชาชน พร้อมทั้งให้เน้นตามรอยหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต

เปิดโอกาสให้ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรโดยต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมทุกรูปแบบ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการสร้างรูปแบบเพื่อป้องกันการทุจริตโดยให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนด้วยการตั้งโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่นและโครงการโตไปไม่โกง เพื่อปลูกฝังทัศนคติเยาวชนให้มีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติตนสุจริต ต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ การยกย่องคนดีในสังคมยังปรากฏว่ามีการประชาสัมพันธ์น้อยมากเมื่อเทียบกับข่าวอื่นที่เป็นปัญหาสังคม ครอบครัวยุคนี้ ควรมีการสร้างระบบที่เข้มแข็งในการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ช่องทางการทุจริตก็จะเพิ่มตามขึ้นมาด้วย นอกจากนี้ประการสำคัญเรื่องการยกย่องคนดีในสังคมนอกจากการให้รางวัลแล้วสื่อต่างๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลการทำความดีเพื่อเป็นแบบอย่างแห่งความสุจริตและการทำความดีต่อสังคม^{๗๖}

รูปแบบการป้องกันการทุจริต เพื่อให้การทุจริตลดลงภาครัฐควรดำเนินการโดย

ประการแรก กำหนดนโยบายเชิงป้องกันปราบปรามการทุจริต โดยวิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานรัฐมากขึ้น

ประการที่สอง กำหนดนโยบายในการปราบปรามการทุจริต โดยวิธีการบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่ตรวจสอบ ได้แก่ DSJ ส.ต.ง. ป.ป.ท. ป.ป.ช. หรือการทำ MOU ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในด้านข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญา เพื่อช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่มีความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลูกและปลูกจิตสำนึก การต่อต้านการทุจริต หากจะดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรมควรดำเนินการ

(๑) กำหนดกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำหนดโครงการ/กิจกรรม การขอสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองเพื่อให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ และได้ใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

(๒) กำหนดขั้นตอน/วิธีการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อตรวจสอบโครงการ/กิจกรรม งบประมาณที่ท้องถิ่นของตนเองได้รับจัดสรร

การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง เชื่อได้ว่าสามารถจะแก้ไขปัญหาการทุจริตในองค์กรได้ถึงร้อยละ ๘๐ และเพื่อให้เกิด

^{๗๕} สัมภาษณ์ นายจรินทร์ จักกะพาก, อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐.

^{๗๖} สัมภาษณ์ นางสุวณา สุวรรณจูฑะ, คณะกรรมการ.ป.ช., ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร ต้องมีหน่วยงานตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับของประชาชน ประกอบกับบุคคลที่ตรวจสอบจะต้องมีหลักธรรมาภิบาล เช่นเดียวกัน และเมื่อมีผู้กระทำผิดต้องมีการลงโทษและได้รับโทษอย่างจริงจังด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการป้องกันการทุจริตมีประสิทธิภาพควรรยึดแนวทางการดำเนินงานดังนี้

๑) สร้างกลไกในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนเข้าไปตรวจสอบได้

๒) หน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบต้องบูรณาการร่วมกันโดยการประสานงานเข้าไปตรวจสอบและทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาทางอาญา วินัย หรือละเมิด เป็นต้น

๓) องค์กรตุลาการต้องพิจารณาคดีทุจริตโดยเร็วเพื่อให้ผู้ที่กระทำผิดหรือคิดจะกระทำผิดเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำการทุจริต^{๗๗}

สรุป ผลการวิเคราะห์รูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพุทธศาสนา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต จำนวน ๕ คน ได้แก่ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการป.ป.ช. เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพุทธศาสนาโดยมีแนวทางปฏิบัติ ได้แก่ การใช้แผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นแนวทางการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริตโดยภาครัฐต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งให้มี การนำระเบียบข้อบังคับตามกฎหมายเป็นเครื่องมือบังคับและดำเนินการกับคนทุจริตอย่างจริงจัง โดยเฉพาะ บทลงโทษทางกฎหมายต้องรุนแรงและเฉียบขาดประกอบกับสนับสนุนกระบวนการลงโทษทางสังคม ด้วยการสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตธรรมาภิบาลกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนต่อต้านการทุจริตทุก ระยะ โดยยกระดับชุมชนให้เป็นชุมชนเฝ้าระวังตรวจสอบและต่อต้านการทุจริตพร้อมทั้งรณรงค์และ สร้างกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ ไม่ควรออกกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับจนเป็นเหตุให้คนสุจริตปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ ผู้นำองค์กรจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม เน้นหลักคำสอนให้บุคคลในองค์กรยึดหลักศีล๕และหลักความพอเพียงเป็นแนวทาง ปลุกและปลุกจิตสำนึกสร้างค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตควบคู่กับใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการบริหารจัดการภาครัฐอย่างจริงจังและควรยกย่อง เผยแพร่ผู้กระทำความดีเพื่อเป็นแบบอย่างแห่งความสุจริตต่อสังคม

ทั้งการพัฒนาคนด้วยกลไกศาสนาและกลไกการศึกษา จะเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการปลุก จิตสำนึกความคิดของคนในสังคมให้รักษาผลประโยชน์ของสาธารณะเพื่อให้คนทุจริตค่อยๆ หดไป จากสังคมไทย พร้อมทั้งเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างรูปแบบเพื่อป้องกันการทุจริต โดยให้ ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนในการกล่อมเกลาสรางจิตสำนึกด้วยการจัดตั้งโรงเรียนพอเพียง โรงเรียนคุณธรรม พร้อมทั้งดำเนินโครงการต่างๆ เช่น โครงการโตไปไม่โกง ปลุกฝังทัศนคติ ค่านิยม

^{๗๗} สัมภาษณ์ พ.ต.อ.ไพสิฐ วงศ์เมือง, อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ, ๕ เมษายน ๒๕๖๐.

ทัศนคติให้เด็ก เยาวชน ประชาชน บุคลากรในองค์กร ด้วยการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต

๔.๒.๔ สรุปรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตาม แนวพระพุทธศาสนา ตามประเด็นเอกสารสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ตามข้อกำหนดในแบบสัมภาษณ์ของผู้บริหาร และบุคลากรในระดับพื้นที่ ๔ จังหวัด รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงหรือผู้เชี่ยวชาญในส่วนกลาง ดังนี้

๑) การป้องกันการทุจริตในขั้นตอนการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่บุคลากร งบประมาณ และมีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การวางระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดทำบริการ และสวัสดิการสังคมภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาล ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้มีการ สนับสนุนแผนงาน/โครงการและงบประมาณจำนวนมากเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ภายในท้องถิ่น ดังนั้นกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ จึงต้องมีความรอบคอบ และระมัดระวังเพื่อมิให้เกิดการทุจริต ซึ่งพบว่าปัญหาการทุจริตที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ปัญหาในเรื่องการ จัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งการทุจริตจะเกิดได้ทุกชั้นของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล สำคัญ พบว่า พฤติกรรมที่กระทำความผิด ได้แก่ กรณีจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบ ทางราชการ การจ่ายเงินค่าจ้าง/ค่าล่วงเวลาเป็นเท็จ เบียดเบียนเอาเงินขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นไปใช้ส่วนตัว หรือการทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งจะต้องปลูกฝังให้บุคลากรยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ประการสำคัญคือการมีศีล เพียงศีล ๕ ก็เพียงพอ^{๗๘}

การทุจริตเกิดขึ้นได้ทุกขั้นตอนตั้งแต่ฝ่ายปฏิบัติ จนถึงฝ่ายบริหารอนุมัติ ด้วยวิธีการเรียกรับผลประโยชน์ และการปกปิดข้อมูลต่างๆ ต้องปลูกจิตสำนึกทุกระดับตั้งแต่ระดับนโยบาย และระดับ ปฏิบัติการ^{๗๙} ๑) การจัดซื้อจัดจ้าง ๒) การจัดเก็บรายได้ ๓) การรายงานทุกขั้นตอนเกิดช่องทางการ ทุจริตได้^{๘๐} การทุจริตเกิดขึ้นได้ทุกขั้นตอน แต่ที่มาเป็นลำดับแรก คือ ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง วิธีการ ควบคุม กำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายดำเนินการตามขั้นตอน มีการประชาสัมพันธ์ เปิดเผย ให้ได้ผู้เสนอราคาที่เทศบาลได้ประโยชน์สูงสุด^{๘๑} เกิดขึ้นได้ตั้งแต่ขั้นตอนการเขียนแผนและการ จัดตั้งงบประมาณ เช่นการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ก็มีการคำนวณประมาณราคาที่เกิดขึ้นจริง และทำให้ การจัดตั้งงบประมาณที่เกินจริง^{๘๒}

^{๗๘} สัมภาษณ์ นายจรินทร์ จักกะพาก, อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐.

^{๗๙} สัมภาษณ์ นายคเนติ จิรภาสอังกูร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๘๐} สัมภาษณ์ นายธนวัฒน์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๘๑} สัมภาษณ์ นายชาญชัย เตนจักรวาล, นักวิชาการชุมชน ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน จังหวัดเชียงใหม่, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๘๒} สัมภาษณ์ นางพัชรัตน์ ยาสาร, นักวิชาการตรวจสอบภายในเทศบาลเมืองแม่เหียะ (แทน), ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

การป้องกันการทุจริตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนานั้น ต้องสอดแทรกหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าสู่ตัวบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีที่ดีที่สุดคือ การทำให้บุคคลเหล่านั้นตระหนักในหน้าที่ของตน มีหน้าที่อะไร ควรทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุดและต้องมีความสุจริต ๓ ประการ ได้แก่ ๑) ไม่บกพร่องต่อหน้าที่ ๒) ไม่ละเว้นหน้าที่ ๓) ไม่ทุจริตต่อหน้าที่

ประการแรก ไม่บกพร่องต่อหน้าที่ ข้าราชการ เจ้าพนักงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ใด จะต้องทำหน้าที่นั้นอย่างดีที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดความบกพร่องเสียหายแก่งานในหน้าที่

ประการที่สอง ไม่ละเว้นหน้าที่ ข้าราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องไม่ละเว้นหน้าที่ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่รู้สึกถึงความไม่ชอบธรรม มีความกล้าหาญทางจริยธรรมที่จะทักท้วง ชี้แจงถึงความไม่ถูกต้องเหล่านั้นการเกรงกลัว ผู้บริหารที่ดำรงความไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการทุจริต

ประการที่สาม ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่มีชอบด้วยกฎหมายและหลักศีลธรรม หมายถึง ต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่ไปในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือคนอื่นในทางที่ผิดกฎหมายและผิดทำนองคลองธรรม ดังพุทธภาษิตว่า อัมมัง จะเร สุจะริตัง แปลความว่า “บุคคลควรประพฤติธรรมให้สุจริต ไม่ควรประพฤติธรรมนั้นให้ทุจริต ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”^{๘๓}

๒) ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกต่อการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

จากการระดมความคิดเห็นและการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญการส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกต่อการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม วิเคราะห์จากการสัมภาษณ์พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยปลูกฝังคุณธรรมและความพอเพียงด้วยหลักธรรม การรักษาศีล ๕ และหลักทิริโอตปปะ เพื่อปลูกปลุกจิตสำนึกบุคคลในองค์กรให้ละอายต่อความชั่วและเกรงกลัวต่อบาป^{๘๔} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เห็นความสำคัญของการเพิ่มทักษะและเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ให้กับบุคลากรในองค์กร เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีจิตสาธารณะ เสียสละเวลาส่วนตัวให้กับประชาชน เชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เรื่องการปลูกจิตสำนึกต่อการทำงานมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการนำเสนอโครงการ และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทุกโครงการ^{๘๕}ร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการของเทศบาล และคณะกรรมการที่เกี่ยวกับการจ้างต่างๆ^{๘๖} ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดจ้างของเทศบาลโดยร่วมเป็นผู้ตรวจสอบโครงการต่างๆ ในเขตเทศบาล เช่น กรณีผู้รับจ้างส่งงานก่อสร้าง ทางเทศบาลก็จะมีหนังสือแจ้งชุมชนในเขตนั้น

^{๘๓} สัมภาษณ์ พันตำรวจเอกไพสิฐ วงศ์เมือง, อธิบดีกรมส่งเสริมคดีพิเศษ, ๕ เมษายน ๒๕๖๐.

^{๘๔} สัมภาษณ์หม่อมหลวง ปนัดดา ดิศกุล, รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

^{๘๕} สัมภาษณ์ นายชนวัฒน์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหิยะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๘๖} สัมภาษณ์ นางพัชรินทร์ ยาสาร, นักวิชาการตรวจสอบภายในเทศบาลเมืองแม่เหิยะ (แทน), ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

ร่วมตรวจสอบกับคณะกรรมการ เป็นต้น^{๘๗} ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลเริ่มตั้งแต่การร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โปรงใส ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง^{๘๘} ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยกระบวนการจัดตั้งชุมชนมีประธาน รองประธาน และกรรมการชุมชน จัดประชุมประจำเดือนทุกเดือน เพื่อทราบปัญหา ความต้องการและร่วมคิด ร่วมแก้ไขปัญหาลุทธิธรรม ต่างๆ มีการจัดทำแผนชุมชน ร่วมกับการทำประชาคมชุมชน^{๘๙} มีการจัดอบรมร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ป.ป.ช. และการประชุมพูดคุย เน้นปลูกจิตสำนึกให้กับบุคลากรโดยเน้นนโยบายของผู้บริหาร^{๙๐} ส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสาธารณะ เสียสละเวลาส่วนตัวให้แก่ประชาชน เน้นการทำกิจกรรมร่วมกันกับประชาชน^{๙๑} มีการส่งเสริมให้มีความรู้ในเรื่องระเบียบ และกฎหมายมีการพัฒนาองค์กรด้วยการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม^{๙๒} มีการประชุมพูดคุยกันถึงเรื่องการทุจริตว่าเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง และเชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องการปลูกจิตสำนึกไม่ให้ทุจริต และอบรมเรื่องความรู้ว่าจะปฏิบัติตนอย่างไร^{๙๓} จัดอบรมกฎหมายให้กับพนักงาน เป็นประจำทุกปี ส่งพนักงานเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่ทางกรมฯ เปิดอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ในเรื่องของระเบียบกฎหมายและวิธีการปฏิบัติงาน ให้มีความรู้ ทักษะ ที่ทันสมัย^{๙๔} การส่งเสริมให้บุคลากรมีความสำนึกได้โดยการสนับสนุน และส่งเสริมเข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเพื่อให้เกิดความรู้ที่แตกต่าง โดยไม่กีดกันการแสวงหาความรู้^{๙๕}

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยพิจารณาว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีจิตสำนึกในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยเน้นที่การกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมและเห็นประโยชน์ของสาธารณะพร้อมทั้งนำหลักธรรม เช่นการรักษาศีล๕ หลักทิวไรโอตปปะมาใช้ในการกระตุ้นจิตสำนึกให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

^{๘๗}สัมภาษณ์ นางสาวเกศริน สายสุริยะ, นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเทศบาลเมืองแม่เหียะ, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๘๘}สัมภาษณ์ นายสมบัติ เพ็ญปาน, ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๘๙}สัมภาษณ์ นายคเนติ จิรภาสองกูร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๐}สัมภาษณ์ นายสมบัติ เพ็ญปาน, ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๑}สัมภาษณ์ นายคเนติ จิรภาสองกูร, ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๒}สัมภาษณ์ นายชาญชัย เต็นจักวาล, นักวิชาการชุมชน ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน จังหวัดเชียงใหม่, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๓}สัมภาษณ์ นายธนวัฒน์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๔}สัมภาษณ์ นายวรการ ปัญณะวิชัย, ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๕}สัมภาษณ์ นายขยัน วิพรหมชัย, นายกเทศมนตรี ตำบลอุโมงค์, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

๓) ด้านการพัฒนาขั้นตอนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดความโปร่งใส

การพัฒนาขั้นตอนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใสบพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญต่อมาตรการเฝ้าระวังการกระทำที่ผิดกฎหมายระเบียบวินัย เครื่องครัดและต่อเนื่องโดยมีการดำเนินการที่เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนคือ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบรม ชักซ้อมความเข้าใจร่วมกับเจ้าหน้าที่เพื่อให้ปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางปฏิบัติ^{๙๖}เปิดโอกาสให้หน่วยงานตรวจสอบระหว่างกัน โดยประสาน ป.ป.ช. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน กรมบัญชีกลางให้ความรู้แก่บุคลากรและประชาชนในท้องถิ่น^{๙๗} ประชาสัมพันธ์ให้ภาคประชาชนร่วมตรวจสอบแผนงาน/โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๙๘} ประชุม ชี้แจงเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ตนเอง พร้อมทั้งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ^{๙๙}พัฒนาผู้บริหาร หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะหัวหน้างานต้องเป็นหูเป็นตาแทนผู้บริหารในการกำกับดูแลคนแต่ละขั้นตอนของงานต่างๆ ดำเนินการอยู่ในระบบของระเบียบและหนังสือสั่งการ^{๑๐๐}ประกาศนโยบาย ประชุมปรึกษาหารือ กำหนดแนวทาง และทำข้อตกลงกับบุคลากรให้ปฏิบัติตามนโยบายป้องกันและปราบปรามการทุจริตของรัฐบาล^{๑๐๑} ผู้บริหารต้องกำกับดูแลเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานภายใต้กรอบ ระเบียบของกฎหมายอย่างเคร่งครัด^{๑๐๒} นำข้อเสนอแนะ ตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบที่ได้ทักท้วง อปท.อื่นๆ มาเป็นข้อควรระวังในการปฏิบัติงาน^{๑๐๓}ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของเทศบาลรวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบและตรวจรับงานด้วย^{๑๐๔} ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายทุกประการ^{๑๐๕}

การพัฒนาขั้นตอนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้โปร่งใสนั้น ต้องมีการพัฒนาองค์ความรู้โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ ระเบียบกฎหมายข้อบังคับและแนวทางการปฏิบัติที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมให้กับ ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรโดยที่ ผู้บริหาร

^{๙๖}สัมภาษณ์ นายประยูร บุญธรรม, ประธานสภาเทศบาลตำบลอุโมงค์, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๗}สัมภาษณ์ นางจันทิพย์ สุทธิจิระพีร์, ปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๘}สัมภาษณ์ นายปัญญา เขียนสุวรรณ, รักษาการผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลอุโมงค์, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๙๙}สัมภาษณ์ นางสาวรัตนภรณ์ เข้มกลัด ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๐}สัมภาษณ์ นายรณรงค์ เสาเหม, ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ จังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๐๑}สัมภาษณ์ นายวรพล ฝ่ายอุปปละ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๐๒}สัมภาษณ์ นางสาวราพร เหมะจุน, ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๐๓}สัมภาษณ์ นางสาวนพวรรณ ศักดิษฐานนท์, ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๐๔}สัมภาษณ์ นางสาวนภาพร เหมะจุนินทร์, ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๐๕}สัมภาษณ์ นายธนิต ภูมิถาวร, ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดนครราชสีมา, ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญกับหลักคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการปลูกฝังคุณธรรม และความซื่อตรงควบคู่หลักธรรมาภิบาลโดยเฉพากระบวนการมีส่วนร่วมเน้นแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรมและใช้ตัวอย่างจากการถอดบทเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบที่ได้รับรางวัล ดีเด่น จากสถาบันที่ให้การรับรอง เช่น สถาบันพระปกเกล้า

๔) การประสานความร่วมมือกับองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริต

การประสานความร่วมมือกับองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตจะต้องมีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้กลไกองค์กรอิสระ เช่น ป.ป.ช. ศาลปกครอง ระบบราชการท้องถิ่น ส.ต.ง. ในการกำกับดูแลตรวจสอบเพื่อชี้แนะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบของหลักธรรมาภิบาล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือให้การตรวจสอบในทุกกิจกรรมเป็นอย่างดี^{๑๐๖} จัดฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านการทุจริตโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากส่วนกลาง และในพื้นที่เข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้^{๑๐๗} ร่วมมือทุกขั้นตอนกับหน่วยตรวจสอบ โดยประสานงานกับป.ป.ช. และ ส.ต.ง. กรณีเข้ามาตรวจสอบประจำปี พร้อมทั้งประสานกับจังหวัดในฐานะผู้กำกับดูแลกรณีเกิดปัญหาภายในการปฏิบัติงานซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ก็จะสอบถามกับหน่วยงานดังกล่าว^{๑๐๘} มีการทำงานร่วมกันในลักษณะเป็นเครือข่าย โดยมี ป.ป.ช. ต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต ด้วยการเชิญ ป.ป.ช. มาเป็นวิทยากรในการบรรยายความเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย การขัดกันแห่งผลประโยชน์ การกำหนดราคากลาง และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน โดยร่วมมือกับหน่วยงานตรวจสอบ (ส.ต.ง.) ป.ป.ช. ทุกประเด็น คำถามและเอกสารให้ตรวจสอบ พร้อมเข้ารับคำแนะนำและอบรมตามที่หน่วยงานตรวจสอบจัดฝึกอบรม^{๑๐๙} ประสานหารือในข้อราชการที่มีความสงสัยในแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้อง^{๑๑๐}

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดระบบการตรวจสอบที่ดี เนื่องจากการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากการถูกร้องเรียน เรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง บุคลากรไม่เข้าใจระเบียบวิธีปฏิบัติ บางครั้งการดำเนินการบริหารจัดการไม่มีระเบียบและแนวทางกำหนดระเบียบวิธีที่ชัดเจน ทำให้ประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้องโดยมิได้เจตนา ฉะนั้นจะต้องมีการประสานหน่วยงานอิสระดังกล่าวให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติด้วยการจัดประชุมให้ความรู้ ประสานงานอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อให้การดำเนินการทำงานด้วยความโปร่งใสโดยมีมาตรฐานการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล

๕) การป้องกันและแก้ไขการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดความโปร่งใส

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ นายทองใบ หนไพร, ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ นางสาวนภาพร เหมะมุลินทร์, ผู้อำนวยการกองคลัง, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ นายวรพล ฝ่ายอุปปละ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ นางสาวนพวรรณ ศักดิษฐานนท์, ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ นางวริดา ต้นบุญเอก, ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

การป้องกันและแก้ไขการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใสมีข้อเสนอ ได้แก่ ควรมีการสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตเริ่มต้นในระดับล่างสู่ทุกระดับ กำหนดมาตรการแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับให้ชัดเจนพร้อมทั้งอบรมให้ความรู้ ระเบียบกฎหมายว่า การตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอและการปลูกจิตสำนึกให้กับบุคลากรให้กระทำการด้วยความโปร่งใส^{๑๑๑} สร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน^{๑๑๒} เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริต ปลูกจิตสำนึก และให้ประชาชนร่วมตรวจสอบ ทุกขั้นตอนโดยผ่านตัวแทนประชาชน^{๑๑๓} มีระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการตรวจสอบอยู่เสมอและปรับทัศนคติ อยู่เสมอ^{๑๑๔} ตามทัศนคติของข้าพเจ้า เจ้าหน้าที่ควรยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ปฏิบัติงานภายใต้กรอบระเบียบกฎหมาย และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบการทำงาน ในรูปแบบต่างๆ ก่อนอื่นผู้ปฏิบัติ ต้องเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เช่น ก่อนบรรจุเข้าทำงาน ควรมีหลักสูตรการฝึกอบรม ผู้ปฏิบัติงานเพื่อเข้าใจกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และฝึกจิตสำนึกที่ดีสัก ๓-๔ เดือน^{๑๑๕} การป้องกันการทุจริตต้องหล่อหลอม ปลูกฝังตั้งแต่เยาว์ โดยการสนับสนุนส่งเสริมให้เข้าเรียนโรงเรียนคุณธรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม รังเกี่ยการทุจริต ความไม่ซื่อสัตย์ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะเป็นคนดีของสังคม^{๑๑๖}

สรุปได้ว่า การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ บุคลากรในองค์กรจะต้องมีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ความเข้าใจระเบียบ กฎหมาย แนวทางปฏิบัติ มีระบบการตรวจสอบที่ดีและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินงานกับองค์กรทุกขั้นตอน

๖) การประชุมหารือเพื่อพัฒนาระบบงานและปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องลดปัญหาการทุจริต

การประชุมหารือนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อองค์กรเนื่องจาก การปรึกษาหารือเป็นการพูดคุยถึงปัญหาต่างๆ ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา^{๑๑๗} สามารถช่วยกันแก้ไขปัญหาหรือช่องทางในการก่อให้เกิดการทุจริตได้^{๑๑๘} มีการประชุมบ่อยครั้งสามารถลดการทุจริตได้แต่ต้องควบคู่ไปกับการควบคุมภายในที่ดี การทุจริตลดลงได้อย่างมาก เนื่องจากมีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรมาระดมความคิด ให้ทุกคนร่วมกันคิดหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน และมีการป้องกัน โดยกำหนด

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ นายอภิรักษ์ พลเสน, นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษา, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ นางตุนา แก่นศรียา, ผู้อำนวยการกองคลัง, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ นางสาวเอี่ยมเดือน อุทัยกุล, ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ นายณัชชนนท์ สุรัตน์ชัยการ, ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ นายอภิรักษ์ พลเสน, นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล, รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ นางสาวเอี่ยมเดือน อุทัยกุล, ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ นายณัชชนนท์ สุรัตน์ชัยการ, ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

วิธีการร่วมกัน นำระเบียบมาพูดคุยกัน เพื่อให้เกิดแนวทางชัดเจนขึ้น^{๑๑๙} เป็นไปได้มากเพราะสังเกตจากการที่ได้มีการปรึกษา สตง. แล้วได้รับคำแนะนำ เจ้าหน้าที่ก็ปฏิบัติตามคำแนะนำด้วยดี ทำให้ไม่เกิดปัญหาในภายหลัง^{๑๒๐}

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่าการประชุมหารือเพื่อพัฒนาระบบงานและปรับปรุงแก้ไข ส่วนที่บกพร่อง ลดปัญหาการทุจริตเป็นหลักการหนึ่งของหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักมุ่งเน้นฉันทามติ เป็นการหารือตกลงภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นข้อตกลงที่ใช้กระบวนการข้อมูล เพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ โดยในประเด็นที่สำคัญโดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องเป็นความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์ ซึ่งตรงกับหลักพุทธศาสนา หลักธรรมคือ อปริยหานิยธรรม ๗ ข้อ ที่ว่าหมั่นประชุมอย่างเป็นเนืองนิตย์ วางแผนพัฒนาความเชื่อตรงโดยมีหน่วยงานที่ประชุมร่วมกันรับผิดชอบการประสานผลักดันการปฏิบัติตามแผนพัฒนาความเชื่อตรง

๗) การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อสาธารณะโดยสุจริต

การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร ส่งเสริมการให้บุคลากรมุ่งมั่นที่จะทำงานสาธารณะโดยสุจริต พบว่า ได้มีการเสนอให้จัดกิจกรรมแนวทางการต่อต้านป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันให้กว้างขวางอย่างต่อเนื่อง เช่นจัดกิจกรรมปฏิญาณตน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ให้คนตระหนักถึงโทษของการทุจริต เน้นหนักด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยที่ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีหลายรูปแบบ เช่น เทศบาลตำบลอุโมงค์มีการจัดโครงการคัดแยกขยะ โดยอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการชุมชน และให้ชุมชนจัดการกันเองเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ในการดำเนินการ และการเชื่อมความสามัคคีในชุมชน^{๑๒๑} เนื่องจากการเข้ามีส่วนร่วมนั้น จะเกิดการตรวจสอบซึ่งกันและกัน และลดโอกาสการฉวยผลประโยชน์ได้มากกว่าการทำคนเดียว^{๑๒๒} เป็นปัจจัยที่สำคัญมาก เนื่องจากถ้าองค์กรมีความมุ่งมั่นจะป้องกันการทุจริตแล้ว บุคลากรในองค์กรก็จะร่วมมือกันเพื่อส่วนรวม^{๑๒๓} ความสามัคคี มีส่วนมาก เพราะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จไปในทิศทางเดียวกัน หากองค์กรใดสามัคคีกันเพื่อกระทำการทุจริต ก็จะเกิดกระบวนการทุจริตในองค์กรส่งผลร้าย ทางกลับกัน สามัคคีเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน ท้องถิ่นจะก้าวหน้า^{๑๒๔} การทำงานเป็นทีม มีความสำคัญมากทุกคน มีส่วนสำคัญเท่ากัน เพื่อขับเคลื่อนขบวนการทำงานที่ดี โดยมีผู้นำที่ดี มีคุณธรรมนำพาทีมงานทำงานอย่างเป็นธรรมถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้^{๑๒๕}

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ นางสาวเอี่ยมเดือน อุทัยกุล, ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๒๐} สัมภาษณ์ นายวรพล ฝ่ายอุปปลະ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๒๑} สัมภาษณ์ นายขยัน วิพรหมชัย, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอุโมงค์, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๒} สัมภาษณ์ นายวรการ ปัญณวิชัย, ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดลำพูน, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๓} สัมภาษณ์ นายธนวัฒน์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๔} สัมภาษณ์ นายสมบัติ เพ็องปาน, ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๕} สัมภาษณ์ นายสะอาด นาคาเริงฤทธิ์, ประธานสภาเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

สอดคล้องกับหลักการบริหารนิยธรรมข้อที่ ๑ หมั่นประชุมกันเป็นเนืองนิจ ซึ่งการประชุมถือว่าเป็นการสร้างความสำเร็จในหมู่คณะ มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ร่วมกันเพื่อดำเนินกิจกรรมหรือภารกิจ รวมไปถึงการอบรมให้ความรู้ในลักษณะสร้างสรรค์ อันจะเป็นผลดีต่อการสำนึกซึ่งงานสาธารณะ^{๑๒๖}

กระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม (Participation) ซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคลากรในองค์กร ประชาชน และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจในฐานะหุ้นส่วน การพัฒนาซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารนิยธรรมข้อที่ ๑ การประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การบริหารงานสร้างความเข้มแข็งขององค์กร และสอดคล้องกับหลักการบริหารนิยธรรมข้อ ๒ จัดประชุมและทำกิจของส่วนรวมอย่างพร้อมเพรียงกัน เป็นหลักพุทธธรรมที่ใช้ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อสร้างความสามัคคีในองค์กร

๘) การส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต

การส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในการทำงานอย่างสุจริต ควรปลูกฝังทัศนคติ สร้างความตระหนักให้เห็นโทษ พิษภัยของการทุจริตคอร์รัปชัน ปลูกจิตสำนึกของคนให้ถือศีลธรรม ยึดหลักศีลห้า และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป้าแนวทางการดำเนินชีวิต และผลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปลูกและปลูกจิตสำนึกให้กับข้าราชการ พนักงาน บุคลากรของทุกหน่วยงานตั้งแต่เริ่มต้นเข้าปฏิบัติงาน โดยต้องกำหนดหลักสุทธภาคบังคับให้ต้องมีการผ่านการอบรมเกี่ยวกับหลักธรรม พุทธศาสนา ได้แก่ หลักทวิโธตปปะเพื่อให้เกิดการละอายต่อความชั่ว เกรงกลัวต่อบาป^{๑๒๗} การปลูกจิตสำนึกเป็นการแก้ปัญหาการทุจริตได้อย่างยั่งยืน^{๑๒๘} จะทำให้เกิดปัญหาน้อยลง เพราะทุกคนมีหลักยึดที่ถูกต้องมีแบบอย่างที่ดี จะทำให้ไม่มีความกล้าที่จะทำเรื่องทุจริต^{๑๒๙} การยึดหลักธรรมาภิบาลในการทำงานอย่างเคร่งครัด การทุจริตไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน โดยเฉพาะเรื่องคุณธรรม จริยธรรม โปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า หากปฏิบัติได้ประชาชนมีความสุข ประเทศชาติรุ่งเรือง^{๑๓๐} ลดลงได้มาก ถ้าทุกคนมีจิตสำนึกในการทำงาน ตามหลักการ และกฎหมายกำหนดไว้ จะทำให้การทุจริตลดลงโดยปริยาย^{๑๓๑}

สรุปได้ว่าการส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต จะต้องเน้นกระบวนการปลูกจิตสำนึกของบุคคลโดยเฉพาะหลักทวิโธตปปะและศีลห้าเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่กับการยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักในการบริหารจัดการองค์กร

^{๑๒๖} พระมหาวิมลวงษ์ วุฒิวังโส, ดร. อาจารย์พิเศษ มจร น.ว.บ.สุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ พ.ต.อ.ไพสิฐ วงศ์เมือง, อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ, ๕ เมษายน ๒๕๖๐.

^{๑๒๘} สัมภาษณ์ นายประยูร บุญธรรม, ประธานสภาเทศบาลตำบลอุโมงค์, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ นางสาวนภาพร เหมะมูลินทร์, ผู้อำนวยการกองคลัง, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ นายสมบัติ เพ็ญปาน, ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่, ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ นายชยัน วิพรหมชัย, นายกเทศมนตรี ตำบลอุโมงค์, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

๙) การปฏิบัติงานในองค์กรโดยการให้เกียรติและเคารพในสิทธิของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

เมื่อทุกคนมีความเสมอภาคกัน ไม่เลือกปฏิบัติ จะทำให้กระบวนการทำงานเป็นไปตามระเบียบและหนังสือสั่งการ การให้เกียรติและเคารพในสิทธิของทุกคน การสั่งการ หรือบังคับให้กระทำผิดจะไม่เกิดขึ้น ความโปร่งใสก็มีมาก อปท.ทุกแห่งหากเคารพในเรื่องสิทธิมนุษยชนปัญหาการทุจริตน้อยมาก หากผู้บริหารบังคับขู่เข็ญ ก็มีกฎหมายคุ้มครองในสิ่งนี้ด้วยการทำงานเป็นทีม รับฟังปัญหา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนโดยส่วนทุกคนมีสิทธิ์มีเสียงในการเสนอความคิดเห็น และทุกคนต้องให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นเช่นกัน^{๑๓๒} ในการประชุมขององค์กรผู้บริหารและบุคลากรรวมทั้งภาคประชาชนมีสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะโดยเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อร่วมคิดร่วมดำเนินการและหาข้อยุติในการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการต่างๆ ร่วมกันโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นที่ตั้ง^{๑๓๓}

จากข้อมูลดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่าการปฏิบัติงานในองค์กรโดยการให้เกียรติและเคารพในสิทธิของบุคลากรในองค์กรเป็นการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในประเด็นเรื่องหลักความเสมอภาคการได้รับการปฏิบัติและได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกระหว่างชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพหรือสุขภาพทางกาย สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา จะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน

๑๐) ด้านการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานองค์กร

การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กร เป็นการลดช่องทางที่อาจเกิดขึ้นได้มาก เพราะบางครั้งองค์กรมีบุคลากรน้อย การออกไปตรวจสอบหรือในบางกระบวนการที่ขอความร่วมมือเราจะได้ผู้ตรวจสอบที่ดี^{๑๓๔} เทศบาลเมืองสีคิ้ว เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการ เช่น คอยติดตามและประเมินผลแผน คณะกรรมการได้มีโอกาสลงพื้นที่ติดตามโครงการ เพื่อให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพลดช่องทางการทุจริต เนื่องจากถูกตรวจสอบเป็นประจำ^{๑๓๕} เชิญคณะกรรมการ แต่งตั้งส่วนราชการมาเป็นคณะกรรมการตั้งแต่ขั้นตอนการคณะกรรมการพัฒนาเทศบาล และเชิญมาเป็นวิทยากรให้คำแนะนำและการมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม^{๑๓๖}

วิเคราะห์ได้ว่า การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การบริหารขององค์กรเป็นแนวทางหนึ่งของหลักธรรมาภิบาลในเรื่องของการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการทำให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ทุกองค์กรมีโอกาสได้เข้าร่วมรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ

^{๑๓๒} สัมภาษณ์ นายวรพล ฝ้ายอุปปละ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ นายสะอาด นาคาเริงฤทธิ์, ประธานสภาเทศบาล เมืองสีคิ้ว, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ นายวรพล ฝ้ายอุปปละ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ นางสาวนภาพร เหมะมูลินทร์ ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ นายขยัน วิพรหมชัย, นายกเทศมนตรี ตำบลอุโมงค์, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ในการแก้ปัญหา ตลอดจนช่วยในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลต่อหลักความโปร่งใส เป็นกระบวนการที่เปิดเผยทำให้ประชาชนได้สามารถรับรู้ทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม หรือกระบวนการต่างๆ ที่สามารถตรวจสอบได้ส่งผลให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ ปราศจากการทุจริตอย่างแท้จริง

๑๑) ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโสผู้มีประสบการณ์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาองค์กร

การเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโส ผู้มีประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้ได้มุมมองที่กว้างไกล รอบคอบมากขึ้น เนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์มามาก เนื่องจากผู้ที่มีประสบการณ์ผ่านเหตุการณ์ และพบเห็นช่องทางที่สามารถทุจริตมาก่อน และมองได้อย่างครอบคลุม^{๑๓๗} ผู้มีประสบการณ์อาจมีความรู้เฉพาะด้านสามารถให้ข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร^{๑๓๘} การเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโสผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรภาครัฐ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเป็นสิ่งที่ดีแต่เป็นเพียงส่วนเดียว เพราะจะช่วยเหลือด้านความรู้ ประสบการณ์บริหาร แต่การกำหนดทิศทางการบริหารควรมาจากภาคประชาชนด้วย จะรู้สภาพปัญหา^{๑๓๙} ได้เชิญเข้ามาเป็นคณะกรรมการในระดับต่างๆ เช่น เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเป็นกรรมการพัฒนาเทศบาล ในคณะต่างๆ รวมทั้งการเข้ามาเป็นสมาชิกสภาเทศบาลด้วย^{๑๔๐}

จากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวพิจารณาว่า การเปิดโอกาสให้กับผู้สูงอายุผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมีภูมิคุ้มกันทางชีวิต รวมถึงประชาชน นักวิชาการ ผู้ทำงาน เป็นสิ่งที่ดีงามรวมทั้งสื่อสารมวลชนต้องร่วมกันศึกษาทำความเข้าใจและเผยแพร่ความเข้าใจและเผยแพร่ความรู้ผลกระทบของการทุจริต อาจแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการรับฟังความจากภายนอกองค์กร ถือเป็นปัจจัยของความสำเร็จของการบริหารจัดการองค์กรตามหลักการบริหารนิยามข้อที่ ๔ คือการให้ความเคารพต่อผู้อาวุโสในองค์กรปรึกษาหารือผู้ที่เคยมีประสบการณ์มาก่อนเป็นต้นแบบส่งผลให้เกิดความโปร่งใสที่เข้มแข็ง สามารถติดตามตรวจสอบการทำงานของทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เกิดระบบการบริหารที่ดีหรือธรรมาภิบาล

๑๒) ด้านการพัฒนาบุคลากรในองค์กรโดยการอบรมคุณธรรม จริยธรรม

การพัฒนาบุคลากรในองค์กรโดยการอบรมคุณธรรม จริยธรรมควรมีการปลูกฝังค่านิยม ตั้งแต่วัยเยาว์ในระดับครอบครัว แต่หากเป็นบุคลากรควรมีการผ่านการอบรมก่อนที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรประกอบการใช้หลักธรรมในการช่วยปลูกฝังจิตสำนึก เช่น ศิลปะ หลักทริโอบปะ เป็นต้น และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ทำให้บุคลากรมีทัศนคติในการทำงานที่ดีขึ้นมีความเกรงกลัวต่อผลที่จะตามมา^{๑๔๑} เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น การให้รู้คุณโทษของการกระทำความผิดเป็นอีกส่วนที่ทำให้ผู้คิดจะกระทำความผิดกลัว หากผลประโยชน์ที่รับน้อยกว่าโทษที่ควรได้รับ ความเกรงกลัวกฎหมายไม่เกิดอีกส่วนปัจจัยการดำรงชีพ ส่งผลให้เกิดการทุจริตเป็นไปได้อย่างมากหากผู้เข้ารับการอบรมสนใจใน

^{๑๓๗} สัมภาษณ์ นางสาวรัตนภรณ์, เข้มกลัด ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ นายชยัน วิพรหมชัย, นายกเทศมนตรี ตำบลอุโมงค์, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ นางจันทิพย์ สุทธิจิระพีร์, ปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์, ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๔๐} สัมภาษณ์ นายวรพล ฝ้ายอุปปละ, ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ นายธนวัฒน์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

หลักสูตร ด้วยวิธีการอบรม และข้อแนะนำที่ดีและต้องอบรมบ่อยๆ ครั้งปี ละ ๒-๓ ครั้งให้ทบทวนและระลึกถึงเสมอ การอบรมคุณธรรมจริยธรรมต้องอบรมอย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งให้มีการศึกษาดูงานรูปแบบองค์กรที่มีการประพฤติดีโดยผู้เข้าอบรมควรจะต้องได้รับการปฏิบัติจริงด้วย^{๑๔๒}

องค์กรหลัก ได้แก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคสื่อมวลชนต้องร่วมมือกัน ไม่ควรเป็นเพียงหน้าที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงหนึ่งเดียว ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาชนต้องมีบทบาทสำคัญต้องร่วมกันเสาะแสวงหาแนวคิดหรือแนวทางหรือวิธีการที่จะเสริมสร้างความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นและฝังลึกอยู่ในจิตใจตั้งแต่เด็กเพื่อจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และศีลธรรมอันดีงามเพื่อสร้างสรรค์สังคมใหม่ให้เยาวชนที่จะต้องทำหน้าที่พัฒนาสังคมในอนาคต^{๑๔๓} การดำเนินการด้านการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมควรดำเนินการตามแนวทางต่างๆ ดังนี้

๑. บุคคลต้นแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน เพื่อน ต้องได้รับการอบรมหรือทำความเข้าใจให้ถ่องแท้และร่วมมือในการนำความประพฤติ ปฏิบัติตน ในการเป็นต้นแบบที่ดี

๒. ประวัติศาสตร์ เช่นเหตุการณ์ ประวัติศาสตร์การเสียกรุง ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการทุจริต หรือว่า องค์กรที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการทุจริตทำให้ประเทศเสียหาย หรือว่า บุคคลที่มีความซื่อสัตย์ต่อประเทศ เช่น บางระจัน แสดงถึงความรักชาติ รักประเทศ ท้องถิ่น

๓. การอบรมปมเพาะเรื่องวินัย ค่านิยม แก่ข้าราชการ เจ้าพนักงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะต้องเน้นอย่างยิ่ง ด้านความซื่อสัตย์ต้องกระทำซ้ำๆ ซากๆ อย่างต่อเนื่อง มีการต่อยอด

หากทั้งภาคส่วนที่กล่าวมาทั้งหมดร่วมมือประสานการดำเนินงานร่วมกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงสังคมและส่งผลต่อไปยังประเทศเกิดความสงบ สันติสุข การทุจริตคิดมิชอบ จะเป็นเรื่องที่น่าละอายเพราะความสามัคคีและความซื่อสัตย์ คือ บ่อเกิดของความร่มเย็นและผู้บันดาลให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขได้ก็ คือ คน ที่จะเป็นคนดี ดังพุทธภาษิตที่ว่า “ทันโต เสฏโฐ มนุสเสสุ ในหมู่มนุษย์ผู้ฝึกดีแล้วเป็นผู้ประเสริฐ”^{๑๔๔}

สรุปรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังตารางที่ ๔.๑๓ และแสดงความถี่ของการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังตารางที่ ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๐ รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑.	การป้องกันการทุจริตในขั้นตอนการบริหารจัดการ
๒.	การส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกต่อการทำงาน
๓.	การพัฒนาขั้นตอนการบริหารองค์กรให้เกิดความโปร่งใส
๔.	การประสานความร่วมมือกับองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริต

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ นายจรินทร์ จักกะพาก, อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐.

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ รศ.วุฒิสาร ตันไชย, เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า, ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐.

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ พระมหาวุฒิพงษ์ วุฑฒิวังโส, ดร., อาจารย์พิเศษ ม.จ.ร. นว.บ.สุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน

ตารางที่ ๔.๑๐ รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ต่อ)

ลำดับ	รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๕.	การป้องกัน/แก้ไขการทุจริตในองค์กรให้โปร่งใสมีประสิทธิภาพ
๖.	การประชุมหารือเพื่อพัฒนาระบบงาน
๗.	การสร้างความสามัคคีในองค์กร/มุ่งมั่นทำงานเพื่อสาธารณะ
๘.	การส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในปารปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริต
๙.	การปฏิบัติงานในองค์กรโดยการให้เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกัน
๑๐.	เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ
๑๑.	การเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโส/ผู้มีประสบการณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาองค์กร
๑๒.	การพัฒนาบุคลากรด้วยการอบรมคุณธรรมจริยธรรม

ตารางที่ ๔.๑๑ ความถี่ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

ข้อที่	ประเด็นการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา	ปริมาณ	
		ความถี่ (รูปหรือคน)	ลำดับที่
๑.	การป้องกันการทุจริตในขั้นตอนการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่	๑๕	๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔,๑๕,๑๖,๑๗,๒๑,๒๖
๒.	ด้านการส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกต่อการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	๑๒	๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๓
๓.	ด้านการพัฒนาขั้นตอนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดความโปร่งใส	๑๐	๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๐,๑๗
๔.	ด้านการประสานความร่วมมือกับองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริต	๒	๑๑,๒๓
๕.	การป้องกันและแก้ไขการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดความโปร่งใส	๑	๗
๖.	ด้านการประชุมหารือเพื่อพัฒนาระบบงานและปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องลดปัญหาการทุจริต	๕	๒๒,๒๓,๒๒,๒๓,๒๕
๗.	ด้านการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อสาธารณะ	๔	๑๐,๑๓,๑๗,๑๘

ตารางที่ ๔.๑๑ ความถี่ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา	ปริมาณ	
		ความถี่ (รูปหรือคน)	ลำดับที่
๘.	การส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในการทำงานอย่างสุจริต	๘	๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๓,๑๖
๙.	การปฏิบัติงานในองค์กรโดยการให้เกียรติและเคารพในสิทธิของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน จะทำให้เกิดการทำงานที่สุจริต โปร่งใสได้มากน้อย	๑๔	๒,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕,๑๖,๑๗,๑๘
๑๐.	ด้านการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารองค์กร	๘	๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๒,๑๓,๑๔
๑๑.	ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโสผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กร	๖	๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒,๑๓
๑๒.	ด้านการพัฒนาบุคลากรในองค์กรโดยการอบรมคุณธรรม จริยธรรม	๔	๑,๒,๘,๙

๔.๒.๕ กลไกพุทธศาสนาเพื่อเป็นรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนาที่ได้จากการประชุมเสวนา และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรในพื้นที่ รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงหรือผู้เชี่ยวชาญจากส่วนกลางได้เสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหลักธรรมทางพุทธศาสนา โดยได้มีการเสนอหลักธรรมที่สามารถนำมาบูรณาการกับการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตเน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วน ในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ

หลักธรรมคำสอนทางศาสนาสามารถปลุกฝังค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตและคติธรรมเพราะช่วยสร้างจิตสำนึกเพื่อให้จิตใจยึดมั่นใน “integrity” ซึ่งกลไกศาสนามีบทบาทสำคัญยิ่งในการปรับเปลี่ยนคนในสังคมให้ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของคุณธรรมและมีความสำคัญต่อสังคมส่วนรวมยิ่งกว่าคุณธรรมอื่นใด “ความซื่อสัตย์สุจริต” เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม ซึ่งเป็นการสอดแทรกหลักธรรมคำสอนของศาสนาผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนให้กับเยาวชนจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการปลุกจิตสำนึกให้เยาวชนได้ตระหนักและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ซึ่งคุณธรรมประจำตัวได้แก่ สัจจะพูดความจริง ความซื่อสัตย์สุจริต

ความระลึกในหน้าที่ ความอดกลั้น ความเป็นธรรม ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา เมตตาธรรม ความกตัญญูกตเวทิตะ ความสุภาพนุ่มนวล ความเคารวะผู้อาวุโส รักษาคำพูดและจิตสาธารณะ^{๑๔๕}

การใช้หลักธรรมของศีล ๕ ด้วยการรณรงค์ให้บุคลากรและประชาชนในพื้นที่นำหลักของศีล ๕ มาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ควบคู่กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เช่น สนับสนุน ส่งเสริม โครงการหมู่บ้านรักษาศีล๕ สืบสานการปฏิบัติหลักศาสนาตามวัฒนธรรมประเพณี เน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้วยการให้ความสำคัญกับโรงเรียนคุณธรรมพร้อมทั้งนำหลักธรรม หิริโอตตัปปะเป็นเครื่องมือกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกให้บุคคลในองค์กรตระหนักถึงโทษของการทำชั่วและเกรงกลัวต่อบาป กำหนดกลไกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการขอสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง รวมทั้งกำหนดขั้นตอน/วิธีการในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและกระบวนการตรวจสอบทุกขั้นตอน^{๑๔๖}

บุคคล ต้องมีจิตสำนึกในการทำงานและตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างซื่อสัตย์ ให้มีสติยั้งคิด ให้ไตร่ตรองก่อนการกระทำใดๆ ให้วิเคราะห์ว่าสิ่งที่ตนกำลังกระทำนั้นเป็นสิ่งดีงามหรือไม่ ถ้าเป็นสิ่งชั่วชาก็ให้นึกละเอียดที่จะกระทำเช่นนั้น และให้นึกเกรงกลัวผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตน กลัวคนอื่นเอาไปพูดกันทั่ว ชื่อเสียงที่สร้างมาพังพินาศ เมื่อกลัวว่าคนอื่นเขาจะติเอา โอตตัปปะก็เกิดขึ้น จึงไม่ยอมทำบาปหรือทุจริต เมื่อมีจิตสำนึกดี ทำให้เกิดจิตอาสา อยากมีส่วนร่วม และให้ความร่วมมือ ปรับทัศนคติและการทำงานของข้าราชการประจำและข้าราชการการเมือง ให้ดำเนินงานอย่างเป็นกลาง โปร่งใส ซื่อสัตย์ และเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม พร้อมรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบจากประชาชนและภาคส่วนอื่น^{๑๔๗}

เห็นด้วยกับการนำหลักโลกบาลธรรม (หิริโอตตัปปะ) เป็นกลไกปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาคนควบคู่กับหลักอภิธานิยธรรม เป็นกลไกในการพัฒนาองค์กรเนื่องจาก เป็นธรรมะที่สำคัญที่นักปกครองใช้ควบคุมจิตใจมนุษย์ให้อยู่ในความดี ใช้ในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม การดำเนินงานและการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีหิริโอตตัปปะ ยับยั้งซึ่งใจตนเองมิให้กระทำผิด นอกจากหลักธรรมหิริตตัปปะแล้วยังมีหลักธรรมสำหรับการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดการทุจริตควรมีการนำหลักธรรมสำหรับปฏิบัติการได้แก่

๑) พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ว่าด้วยเรื่องคุณธรรม ๔ ประการ ประการแรกการที่ทุกคนคิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญ ต่อกัน ประการที่ ๒ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประสานประโยชน์กันให้งานที่ทำสำเร็จผลทั้งแก่ตนเอง แก่ผู้อื่น และกับประเทศชาติ ประการที่ ๓ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความ

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ นางสุภณา สุวรรณจุฑะ, กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔๖} สัมภาษณ์ หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล, รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ, ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔๗} สัมภาษณ์ พระมหาวุฒิมิพงษ์ วุฒิวิงส์, ดร., อาจารย์พิเศษ มจร.นวม.สุพรรณบุรี, ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙.

สุจริตในกฎกติกาและในระเบียบแบบแผนโดยเท่าเทียมเสมอกัน ประการที่๔ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความคิดเห็นของตนเองให้ถูกต้อง เที่ยงตรงและมั่นคงอยู่ในเหตุในผล

๒) หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยให้นำไปดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมด้วยการเสริมสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่บุคลากรและพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐพร้อมทั้งสนับสนุนความเข้มแข็งภาคประชาชนโดยการสร้างเครือข่าย กลไกการตรวจสอบของภาคประชาชนและการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย ปลุกฝังจิตสำนึกคุณธรรมเพิ่มประสิทธิภาพกลไกการตรวจสอบภาครัฐ เกณฑ์สากลเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ และการยอมรับจากนานาประเทศ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับโรงเรียนคุณธรรมและโรงเรียนพอเพียง^{๑๔๘}

การนำหลักหิริโอตตัปปะมาเป็นกลไกปลุกและปลุกจิตสำนึกในการพัฒนาคนให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ควรปลุกและปลุกจิตสำนึกให้กับข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างของทุกหน่วยงานตั้งแต่เริ่มต้นเข้าปฏิบัติงานต้องผ่านการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรมหรือหลักธรรมทางศาสนา นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการต้องกำหนดหลักสูตรภาคบังคับ สถานศึกษาบรรจุหลักสูตรคุณธรรมจริยธรรมและหลักธรรมมะดังกล่าว^{๑๔๙}

การนำหลักธรรมหิริโอตตัปปะมาใช้ในระดับบุคคลเพื่อปลุกและปลุกจิตสำนึกในการพัฒนาคนควบคู่กับหลักบริหารนิยธรรมเป็นกลไกในการพัฒนาองค์กรหากมีการดำเนินการ และเพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมควรมีการดำเนินการดังนี้

(๑) ขับเคลื่อนโดยองค์กรปกครองคณะสงฆ์ ซึ่งคณะสงฆ์เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนในทุกระดับมากที่สุดองค์การหนึ่ง และมีลักษณะความสัมพันธ์กันที่หลากหลาย โดยความเป็นพระพุทธรูปศาสนิกชนของชาวไทย และโดยประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ และทั้งความเคารพในพระสงฆ์ของประชาชน อาศัยบทบาทหน้าที่ของคณะสงฆ์ ซึ่งทำหน้าที่ตามปกติอยู่แล้วเป็นกลไกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ ไปพร้อมกันทุกระดับ องค์กรการปกครองคณะสงฆ์ ประกอบด้วยมหาเถรสมาคม (ระดับนโยบาย) เจ้าคณะหน (สั่งการ) เจ้าคณะภาค (ระดับปฏิบัติการ) เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส ซึ่งมีการประชุมของคณะสงฆ์อยู่ทุกระดับ เป็นการขับเคลื่อนโดยอาศัยการบัญชาการตามอำนาจหน้าที่ของคณะสงฆ์

(๒) ขับเคลื่อนโดยสอดแทรกเนื้อหา ผ่านพระสงฆ์ผู้มีหน้าที่โดยตรงในการสอนโดยหน่วยงานเผยแผ่ เช่น พระปริยัตินิเทศร์ ครูสอนศีลธรรมในโรงเรียน พระธรรมทูต พระธรรมจาริก พระวิทยากรต่างๆ ฯลฯ

(๓) ขับเคลื่อนโดยสายงานการศึกษา ผ่านกิจกรรมต่างๆของมหาวิทยาลัยสงฆ์(มหาจุฬา, มหามกุฏ) และกิจกรรมของพระนิสิตนิก เช่นการเจ้าคุณธรรม การบวชเณรภาคฤดูร้อน เป็นต้น

^{๑๔๘} สัมภาษณ์ นายจรินทร์ จักกะพาก, อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐.

^{๑๔๙} สัมภาษณ์ พ.ต.อ.ไพสิฐ วงศ์เมือง, อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ, ๕ เมษายน ๒๕๖๐.

(๔) ขับเคลื่อนโดยมีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ทำหน้าที่สนองงานคณะสงฆ์ เป็นผู้ประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ และฝ่ายบ้านเมือง เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ไม่สะดุดหยุดลง และสามารถเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่อง

(๕) การดำเนินการโดยสอดแทรกเนื้อหาผ่านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่นวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันพระ และเทศน์ หรือบรรยายธรรมในโอกาสต่างๆ เป็นต้น รวมทั้ง สอดแทรกผ่านกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกาลเฉพาะในโอกาสอื่นๆ ตามลักษณะของงานในพื้นที่การปกครองนั้นๆ^{๑๕๐}

สร้างค่านิยมไม่ทุจริตในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๑๕๑} พร้อมทั้งนำแนวทางหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาปลูกจิตสำนึกในระหว่างการประชุมทุกครั้ง^{๑๕๒}

๔.๓ รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาทั่วประเทศซึ่งจัดโดยการใช้กลไกของรัฐเป็นเครื่องมือ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนพร้อมทั้งการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิในระดับพื้นที่และในหน่วยงานภาครัฐจากส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้กลไกพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการบูรณาการ ซึ่งแบ่งหลักธรรมที่ใช้ในการบูรณาการออกเป็น ๒ ระดับ คือระดับบุคคลและระดับองค์กร

๔.๓.๑ กลไกการป้องกันการทุจริตด้วยหลักธรรม

หลักธรรมที่เหมาะสมสำหรับการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๒ หลักธรรมที่สำคัญ คือ โลกบาลธรรม และอธิธานิยธรรม ๗ มีรายละเอียดดังนี้

๑. โลกบาลธรรม เป็นหลักธรรมที่เหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตให้กับบุคคลในองค์กร โดยที่หลักโลกธรรมเป็นธรรมค้ำครองโลก ๒ ประการ ได้แก่

(๑) หิริ แปลว่า ความละอายต่อการทำบาปกรรมหรือความชั่วทั้งปวงเป็นการมองเห็นความชั่วหรือบาปกรรมว่าเป็นสิ่งสกปรกที่ไม่ควรจะไปข้องแวะด้วย ทั้งนี้เพราะเชื่อมั่นในความดีและศักดิ์ศรีของตนจนไม่ประสงค์จะลดตัวลงไปเกลือกกลั้วกับความชั่วทั้งหลาย เปรียบหิริเหมือนความรู้สึกของคนที่อาบน้ำชำระล้างร่างกายจนสะอาดแล้ว ย่อมไม่ประสงค์จะให้ร่างกายไปแปดเปื้อนกับสิ่งสกปรกอีก

(๒) โอตตัปปะ แปลว่าความกลัวบาป หมายถึง ความกลัววิบากหรือผลของความชั่วที่จะตามมาสร้างความทุกข์ให้กับชีวิต ความกลัวผลร้ายที่จะตามมานี้สามารถห้ามมิให้คนทำชั่วได้ ผลร้าย

^{๑๕๐} สัมภาษณ์ นางสุวนา สุวรรณจุฑะ, กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐.

^{๑๕๑} สัมภาษณ์ นายธวัชณ์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

^{๑๕๒} สัมภาษณ์ นายธวัชณ์ ยอดใจ, นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ, ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙.

นั้นเป็นไปได้ทั้งความทุกข์ในชาตินี้และในชาติหน้า เปรียบโอดป๊ะเหมือนความรู้สึกของคนที่เห็นถ่านเพลิงติดไฟลูกโซนแล้ว ไม่กล้าจับเพราะกลัวความร้อนเผามือของตน

๒. อปรีหานิยธรรม ๗ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคุมการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งจากการสัมภาษณ์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ทุกท้องถิ่นได้มีการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉะนั้น หากได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลหรืออปรีหานิยธรรม ๗ มาบูรณาการกับหลักธรรมาภิบาลย่อมจะส่งผลให้ การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยจากรูปธรรม เนื่องจากหลักอปรีหานิยธรรม ๗ เป็นหลักธรรมสำหรับใช้ในการปกครอง เพื่อป้องกันมิให้การบริหารหมู่คณะเสื่อมถอย แต่กลับเสริมให้เจริญเพียงส่วนเดียว สามารถนำไปใช้ได้ทั้งชุมชนและผู้บริหารบ้านเมืองและพระภิกษุสงฆ์ ดังนี้คือ อปรีหานิยธรรมสำหรับชุมชนและการบริหารบ้านเมืองเป็นหลักในการปกครอง โดยปฏิบัติตามหลักการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อม นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียว มี ๗ ประการ คือ

(๑) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ เป็นการประชุมพบปะปรึกษาหารือกิจการงานต่างๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกันโดยสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วม ผู้บริหาร/บุคลากร และภาคประชาชน ต้องทราบปัญหาความต้องการของท้องถิ่น ต้องประชุมสร้างความเข้าใจเพื่อให้การทำงานสอดคล้องกันและตรงตามวัตถุประสงค์

(๒) พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุม และทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการประชุมและการทำกิจกรรมทั้งหลายที่พึงกระทำร่วมกัน หรือพร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง ซึ่งคนมักไม่เห็นความสำคัญ เพราะอาจมองว่าประชุมไปก็ไม่ได้อะไรเกิดขึ้นกับตนเอง ดังนั้นควรให้มีการประชุมแบบมีส่วนร่วมและจัดกิจกรรมเพื่อให้ทุกคนเห็นประโยชน์ของสาธารณะและจะย้อนกลับมาสู่ตนเอง

(๓) ไม่บัญญัติ หรือล้มเลิกข้อบัญญัติต่างๆ เป็นการไม่เพิกถอน ไม่เพิ่มเติม ไม่ละเมิดหรือวางข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ อันมิได้ตกลงบัญญัติไว้ และไม่เหยียบย่ำล้มล้างสิ่งที่ตกลงวางบัญญัติไว้แล้วถือปฏิบัติมั่นอยู่ในบทบัญญัติใหญ่ที่วางไว้เป็นธรรมนุญ บุคลากรในองค์กรจะต้องมีกฎระเบียบเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน แต่กฎระเบียบจะต้องไม่บัญญัติจนกระทั่งทำให้คนสุจริตทำงานไม่ได้

(๔) ให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใหญ่ ผู้มีประสบการณ์ยาวนาน ดังนั้นเราต้องให้เกียรติ เคารพนับถือ และรับฟังความคิดเห็นของท่านในฐานะที่เป็นผู้รู้และมีประสบการณ์มาก เนื่องจากผู้ใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ในท้องถิ่นมานานย่อมรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของท้องถิ่น ควรเชิญเข้ามามีส่วนร่วมบริหารงาน ทำความเข้าใจกับชาวบ้าน ถ้ามีผู้อาวุโสร่วมมือทำงานกับท้องถิ่นก็จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอีกด้วย

(๕) ไม่ข่มเหงสตรี เป็นการให้เกียรติและคุ้มครองสตรี มิให้มีการกดขี่ข่มเหงรังแก โดยให้สตรีได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารองค์กร เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของ สตรี นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้สตรี เด็ก คนชรา มีส่วนร่วมในการเข้าถึงโอกาสหรือประโยชน์ที่จะได้รับ โดยเท่าเทียมกันอีกด้วย

(๖) เคารพบูชาสักการะเจดีย์ คือการให้ความเคารพศาสนสถาน ปุชนียสถาน อนุสาวรีย์ประจำชาติ อันเป็นเครื่องเตือนความจำ ปลุกเร้าให้เร้าทำความดี และเป็นที่ยอมรับของชุมชน ไม่ละเลย

พิธีเคารพบูชา อันพึงทำต่ออนุสรณ์สถานที่สำคัญเหล่านั้นตามประเพณีที่ติงาม ซึ่งเจดีย์ปูชนียสถาน อนุสาวรีย์ นับเป็นสัญลักษณ์สิ่งหนึ่งที่แสดงถึงความยึดเหนี่ยวให้บุคคลมาร่วมกันประพฤติปฏิบัติ โดยไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติศาสนา การเคารพบูชาปูชนียสถานทำให้เกิดพลังความร่วมมือ ความสามัคคี ในการประพฤติปฏิบัติ เสมือนเป็นสัญลักษณ์ของศูนย์รวมใจ เช่น พระพุทธรูป วัด เจดีย์สถานต่างๆ

(๗) ให้การอารักขาพระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรงศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธ์ ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทาง ศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับ และหวังให้ท่านอยู่โดยผาสุก เปรียบเสมือนกับการค้ำครอง ยกย่องคนดีเพื่อให้เป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ เช่น หากคนดีประพฤติสุจริต ต่อต้านการทุจริต รายงานการทุจริตต้องช่วยกันปกป้องคนดี และให้รางวัล เป็นต้น

ตามที่มีผู้วิจัยได้แบ่งรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไก พุทธบูรณาการ ออกเป็น ๒ ระดับ คือระดับบุคคลและระดับองค์กร ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักธรรม ๒ หลักธรรมเป็นกลไกในการบูรณาการ ได้แก่ โลกบาลธรรม (หิริโอตตปปะ) และหลักธรรมอปริหานิย ธรรม ๗ โดยในระดับบุคคลได้นำหลักโลกบาลธรรม ได้แก่ หิริโอตตปปะเป็นกลไก บูรณาการป้องกันการ ทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในระดับองค์กร ได้นำหลักอปริหานิยธรรม ๗ เป็นกลไก บูรณาการการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับหลักธรรมมาภิบาลหรือหลักบริหาร จัดการที่ดีซึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินการโดยใช้หลักธรรมมาภิบาลเป็นแนวทางใน การบริหารจัดการท้องถิ่นตามกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติในทุกองค์กรตามปกติอยู่แล้ว

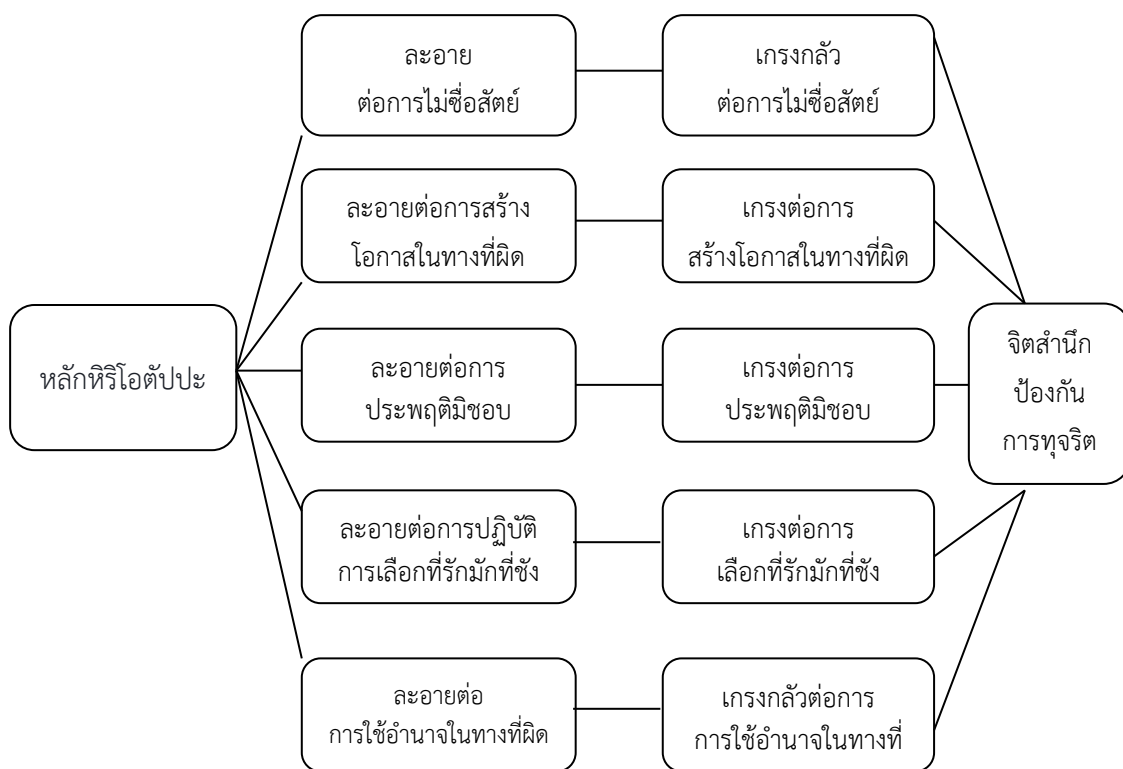
๔.๓.๒ รูปแบบการป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการจึงมี ส่วนสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติของตนในสังคม ซึ่งหากมีการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมีจิตสำนึกที่ดี ก็จะ ส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพโดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือระดับบุคคลและระดับ องค์กร ดังนี้

๑) ระดับบุคคล

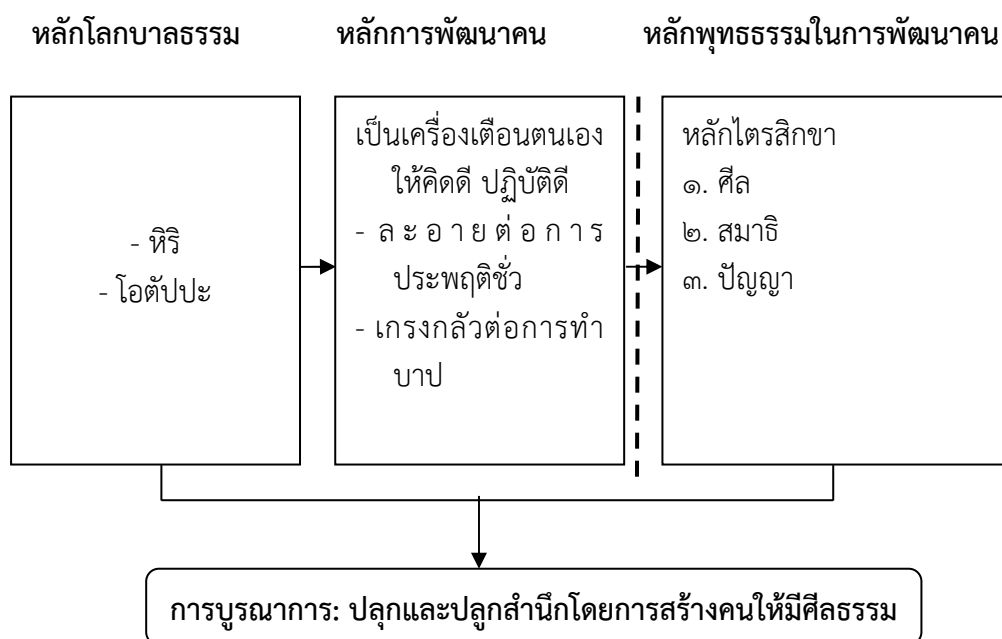
รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ผู้วิจัย พิจารณาเห็นว่า การป้องกันการทุจริตต้องเริ่มที่ตัวบุคคลด้วยการปลูกและปลุกจิตสำนึก โดยเสริมสร้าง บูรณาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลักโลกบาล หรือหิริโอตตปปะเป็นธรรมะสำคัญที่นัก ปกครองหรือบุคคลใช้ควบคุมจิตใจมนุษย์ให้อยู่ในความดี ใช้ในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันของ คนในสังคม การดำเนินงานและการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีหิริ โอตตปปะ เคารพกฎหมาย และระเบียบของหน่วยงานรู้จักยับยั้งชั่งใจตนเองมิให้กระทำผิดซึ่งเมื่อ จำแนกคำว่า หิริ หมายถึง ความละอายต่อบาปละอายต่อการทำความชั่วในการดำเนินการต่างๆ ได้แก่ (๑) ละอายต่อการไม่ซื่อสัตย์ การไม่ซื่อสัตย์ต่อองค์กรของตนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒) ละอายต่อการสร้างโอกาสในทางผิด เช่น การตรวจรับ วัสดุอุปกรณ์ ไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในสัญญา จ้าง การเอื้อผลประโยชน์ต่อระบบพวกพ้องเครือญาติ (๓) ละอายต่อการประพฤติมิชอบ เช่น การ ประพฤติผิดต่อจรรยาบรรณเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี (๔) ละอายต่อการเลือกปฏิบัติเลือกที่รักมักที่ชัง เช่น การให้ความชอบโดยเสน่หา (๕) ละอายต่อการใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด เช่น เรียกผลประโยชน์ ดั่งนั้นเมื่อบุคคลเกิดความละอายแล้ว ก็จะนำไปสู่การเกรงกลัวความผิดไม่กระทำความผิดทั้งต่อหน้า

และลับหลังได้แก่ (๑) เกรงกลัวว่า ความไม่ซื่อสัตย์ของตน จะนำความเสื่อมเสียมาสู่ตระกูลของตน รวมทั้งตนด้วย (๒) เกรงกลัวต่อการสร้างโอกาสในทางที่ผิด เกรงจะถูกกล่าวหาว่าใช้โอกาสของการมีตำแหน่งหน้าที่จัดสรรผลประโยชน์ของสาธารณะเพื่อตนเองและพวกพ้อง (๓) เกรงกลัวต่อการประพฤติมิชอบ(๔) เกรงว่าเมื่อประพฤติไม่ดีจะเป็นแบบอย่างที่ทำให้สังคมและบุคคลในองค์กรไม่ให้ความไว้วางใจและขาดการเชื่อถือ เกรงกลัวต่อการเลือกที่รักมักที่ชัง เกรงว่า เมื่อเกิดการลำเอียง เพราะรักชัง โกรธเกลียดกลัวแล้ว การปกครอง ที่จะนำไปสู่ความยุติธรรม สันติสุข สามัคคีจะทำให้การป้องกันการทุจริตเกิดขึ้นได้ยาก (๕) เกรงกลัวต่อการใช้อำนาจที่ผิดเมื่อเกิดการเกรงกลัวต่อการใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิดแล้ว การเกิดคดีเกี่ยวกับการทุจริตย่อมเกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะน้อยลง และปัญหาการทุจริตก็จะกลายเป็นเรื่องน่ารังเกียจ ในสังคม และผู้คนที่สุด เป็นต้น ฉะนั้นหากบุคคลในองค์กรมีหลักธรรมหิริ โอตตัปปะ เป็นเครื่องมือหรือกลไกในการยึดเหนี่ยวจิตใจให้เกิดความละอาย และเกรงกลัวต่อบาปหรือความชั่ว อันเป็นหนทางไปสู่การปลุกและปลุกจิตสำนึกมิให้บุคคลกระทำการทุจริตซึ่งจะเป็นแนวทางการป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ รูปแบบการป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการในระดับบุคคล

ทั้งนี้เมื่อนำหลักธรรมโลกบาลธรรมเป็นกลไกบูรณาการในการพัฒนาคน ซึ่งจะเป็นเครื่องเตือนสติให้บุคคลคิดดีปฏิบัติดีละอายต่อการประพฤติชั่วเกรงกลัวต่อบาปจะทำให้บุคคลผู้นั้นประกอบด้วยศีล สมาธิ ปัญญา อันเป็นหลักไตรสิกขา คือ (๑) อธิศีลสิกขา คือ ศึกษาเรื่องศีล อบรมปฏิบัติให้ถูกต้องดีงาม (๒) อธิจิตตสิกขา คือ ศึกษาเรื่องจิต อบรมจิตให้สงบ มีความเป็นสมาธิ (๓) อธิปัญญาสิกขา คือ ศึกษาเรื่องปัญญา อบรมตนเองให้เกิดปัญญาแจ่มแจ้ง โดยเมื่อนำหลักธรรมดังกล่าวมาบูรณาการเพื่อเป็นเครื่องมือในการปลูกและปลูกจิตสำนึกโดยการสร้างคนให้มีศีลธรรมจรรยาจะทำให้การดำเนินการป้องกันการทุจริตมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนตลอดไป ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔.๒ รูปแบบการพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒) ระดับองค์กร

รูปแบบการป้องกันการทุจริตตามแนวพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่ารูปแบบการป้องกันการทุจริตตามแนวพระพุทธศาสนาในระดับองค์กรด้วยการนำหลักอภิธานิยธรรม ๗ มาบูรณาการกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งจากการสังเคราะห์และวิเคราะห์ จากการประชุมระดมความเห็นกลุ่มบุคคลเป้าหมายทั่วประเทศ และการสำรวจพื้นที่ พร้อมทั้งสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และเกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในพื้นที่ พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกองค์กร มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการงานของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนได้รับรางวัลการบริหารจัดการด้านความโปร่งใส โดยมีการดำเนินการให้เป็นไปตามองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการและหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ดังนี้

๒. หลักธรรมาภิบาล

(๑) หลักนิติธรรม โดยการปฏิบัติตามระเบียบ การบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการปฏิบัติตามหลักกฎหมายอย่างถูกต้อง ดังนั้น วิธีการของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจะควบคุมและยึดระเบียบวิธีการทำงานอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ และการบริหารงานคลัง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การกำหนดราคากลาง การใช้แผนที่ภาษี การเร่งรัดลูกหนี้ การควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุในสำนักงาน ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือที่เป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในการบริหารงานของ อปท.และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสร้างความถูกต้อง

(๒) หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ การปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคลคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในการบริหารงานของ อปท.และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสร้างความถูกต้องนำมาซึ่งความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการทำงาน

(๓) หลักความโปร่งใส โดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นเป้าหมายสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างคนในองค์กรและในสังคม ปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใส ใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนตรวจสอบและติดตามการบริหารงาน นอกเหนือไปจากการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัดหลายแห่งได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดผ่านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้วยการประกาศมาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับพนักงาน

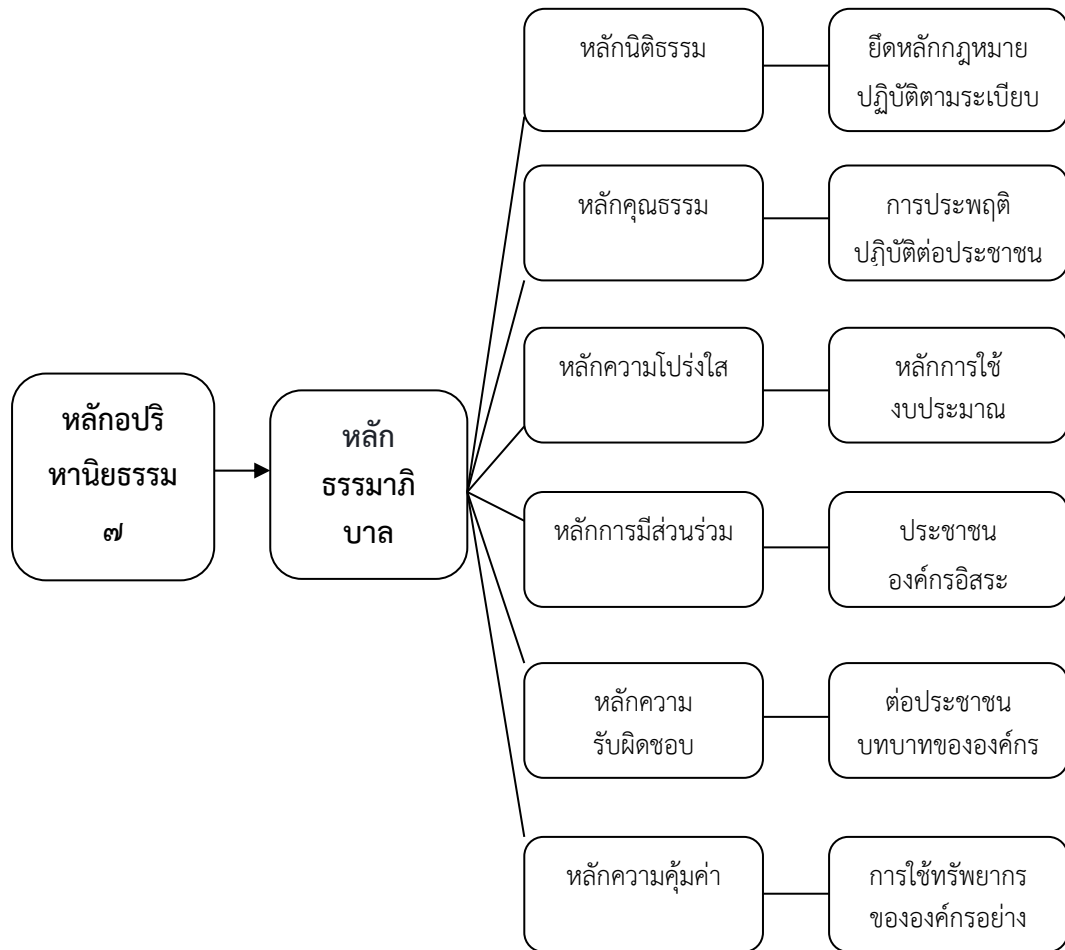
(๔) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนรับรู้และเสนอความคิดเห็นควบคู่กับการลดความขัดแย้งในสังคมอันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการพัฒนา เพื่อให้สามารถประสานแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างราบรื่นสัมฤทธิ์ผลและเกิดความสงบสุขสามัคคีในสังคม ร่วมรู้ การบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบข้อมูลข่าวสาร และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ผ่านช่องทางทางประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ปฏิทินแจ้งข่าวบอกกล่าวภารกิจ การรับทราบจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารสำหรับบริการประชาชน กระบอกข่าว ตัวอย่างการร่วมรู้เห็นได้จากการส่งเอกสารสอบราคา/ประกวดราคาถึงมือผู้รับจ้างโดยให้มากที่สุด การประกาศตามเสียงไร้สายบอกข่าวเล่าเรื่องการบริหารงาน บอร์ดประชาสัมพันธ์ และทางเว็บไซต์ ประชาพิจารณ์ใต้สวนสาธารณะ แสดงประชามติ เป็นต้น ร่วมคิด หมายถึง การเปิดให้ประชาชนเข้าร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยประชาชนร่วมกันคิดและเสนอแผนงานโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนของตนเองผ่านเวทีต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้กิจกรรมหรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ ริเริ่มทำโครงการ ร่วมทำ หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นนั้นประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเอง

(๕) หลักความรับผิดชอบ ได้แก่การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ใส่ใจปัญหาสาธารณะของสังคม เคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยการร่วมแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในกลไกการพัฒนาเมืองให้ยั่งยืน กล่าวคือ การพัฒนาให้สมาชิกชุมชนร่วมถกเถียง วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของเทศบาล ให้ข้อเสนอแนะ และคำนึงถึงต่อประโยชน์ส่วนร่วมของท้องถิ่นทั้งนี้เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในพื้นที่ได้ตรงจุดและตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกในชุมชน ซึ่งใช้เวทีการประชุมประชาคมในแต่ละชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่วมตรวจสอบ โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางตรงและสร้างกลไกการตรวจสอบการทำงานของ อปท. อย่างแท้จริง เช่น การแต่งตั้งประชาชนในชุมชนให้เข้ามาเป็นกรรมการจัดซื้อจัด การแจ้งเบาะแส ปัญหาการทุจริตในโครงการ ใช้วิธีการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนเพื่อเป็นคณะกรรมการในการเปิดซองสอบราคา และเป็นคณะกรรมการในตรวจรับงานจ้าง ร่วมรับประโยชน์ ผลความสำเร็จในภารกิจของ อปท. เริ่มจากสมาชิกในชุมชน และสมาชิกเป็นผู้ดำเนินการ และผลักดันโครงการ แน่ใจว่าสมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์ทางตรง เช่น โครงการทางด้านสาธารณสุข ปลอดภัย ด้านการศึกษา สาธารณสุขอย่างทั่วถึงนอกจากนี้ ประโยชน์ดังกล่าวส่งผลให้คุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(๖) หลักความคุ้มค่า ได้แก่ บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด การประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม กล่าวคือ แนวทางของโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เช่น การประหยัดงบประมาณ และการดำเนินการกิจกรรมเพื่อการประหยัดพลังงาน รมรงค์ให้บุคคลในองค์กร/สังคมมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าร่วมรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมบูรณ์

โดยสรุป การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริตในองค์กรได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งจากผลการวิจัยและแนวคิดทฤษฎีต่างๆ พบว่า ถึงแม้จะมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นในองค์กร เนื่องจากสาเหตุหลายประการเช่น การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและหรือผู้อื่น รวมถึง การเลือกที่รักมักที่ชัง การเห็นประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้อง กินสินบน ฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์และความไม่เป็นธรรม อื่นๆ ที่ข้าราชการหรือบุคคลใดใช้เป็นเครื่องมือในการฉ้อโกง ความเป็นธรรมและ ความถูกต้องตามกฎหมายของสังคม ระบบการควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การใช้อำนาจของผู้บริหารในทางที่มิชอบ ระบบอุปถัมภ์หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับลูกน้อง สร้างลูกน้องไว้ช่วยเหลืตนและอำนวยความสะดวก ในเรื่องต่างๆ เหตุเพราะจิตใจและความโลภของแต่ละบุคคล ในขณะที่ตัวกันคนในสังคมส่วนใหญ่ นับถือความ ร่ำรวย ย่อมเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาเงินทองประกอบกับ ภาวะเศรษฐกิจที่บีบคั้น ดังนั้น การที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสังคมไทยมีการพัฒนาให้ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน และโปร่งใสจำเป็นต้องใช้กระบวนการเสริมสร้างและกล่อมเกลாத่างสังคมที่เป็นสถาบันหลักนอกจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาแล้ว นับว่าสถาบันศาสนามีส่วนสำคัญยิ่งโดยใช้เครื่องมือคือหลักธรรมทางศาสนาเพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามซึ่งผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าหลักธรรมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาองค์กรให้มีความโปร่งใสได้แก่ การ

นำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้โดยบูรณาการกับหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๓ รูปแบบการป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการระดับองค์กร

๒. หลักอภิปรายธรรม ๗

หลักอภิปรายธรรม เป็นหลักธรรมเพื่อป้องกันความเสื่อมและสร้างความเจริญก้าวหน้า จึงนับว่าหลักอภิปรายธรรม เป็นธรรมที่ควรค่าในการนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติยึดเป็นธรรมาภิบาลในองค์กรที่ทรงคุณค่ายิ่ง สำหรับใช้ในการบริหารองค์กร เนื่องจากองค์กรเป็นการรวมตัวกันของคนมากกว่าสองคนขึ้นไปร่วมมือกันทำกิจให้สำเร็จลุล่วงไป แต่หากว่าคนในองค์กรมีความคิด ทัศนคติ พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงาน การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เช่นเดียวกัน มักเกิดปัญหาในการบริหารงานหลายด้านด้วยกันเช่น การไม่เข้าใจในระบบ การบริหารงาน การฉกฉวยเอาผลประโยชน์เข้าสู่ตนเองและพวกพ้อง การไม่ลงรอยกันในการทำงาน เป็นต้น เหล่านี้เป็นปัญหาและเป็นสิ่งที่ขัดขวางการบริหารงานไม่ให้อำนาจดำเนินไปอย่างราบรื่นได้ หลักอภิปรายธรรมจึงเป็นหลักการสำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอรูปแบบการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ประการ ดังต่อไปนี้

หลักการบริหารนิยธรรม ข้อที่ ๑ : หมั่นประชุมเป็นนเนื่องนิตย์

การประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นต้นแบบการสร้างองค์กรเข้มแข็ง การประชุมหรือพบปะกันเป็นประจำเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาองค์กรให้มีความเข้มแข็งและเป็นการตรวจสอบปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานองค์กร และเปิดโอกาสให้ส่วนงานต่างๆ ในองค์กรได้ร่วมกันเสนอแนวคิด รายงานปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป สิ่งสำคัญของการบริหารองค์กร โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน ในการกำหนดวิสัยทัศน์นั้น ควรนำเป้าหมาย พันธกิจ ความท้าทายทั้งภายในและภายนอก

องค์กร รวมทั้งความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาประกอบการ การดำเนินการ และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางขององค์กรด้วย เช่น การจัดให้มีการประชุม Shared Vision Session การสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรเป็นต้น โดยมีขั้นตอนการจัดทำวิสัยทัศน์ ดังนี้

(๑) การประเมินสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อสะท้อนให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรในการตอบสนองต่อโอกาสที่จะเกิดขึ้นหรือการตอบโต้ต่อแรงกดดัน หรือภัยคุกคามจากภายนอก ซึ่งประกอบด้วยเทคนิค ต่างๆ ได้แก่ การระดมสมองจากกลุ่มเป้าหมาย การออกแบบสอบถามรายบุคคล การสำรวจความคิดเห็นจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสำรวจเพื่อวิเคราะห์องค์กร

(๒) การระบุงค์ประกอบของวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนนี้เป็นการสร้างภาพอนาคตขององค์กร ผู้บริหารต้องกำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญเพื่อใช้ประกอบเนื้อหาในถ้อยแถลงวิสัยทัศน์ เช่น กำหนดตำแหน่ง/อันดับ/ท่าที ในการแข่งขันกับคู่แข่งขององค์กร สภาพความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และระบุทักษะการทำงานที่เป็นแกนหลักในการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ควรมีการทบทวนองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ทั้งในแง่จุดมุ่งหมายหลัก ความสามารถเฉพาะ และคุณค่าหลักขององค์กร

(๓) การกำหนดสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลง โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพปัจจุบันและภาพอนาคตที่ต้องการไป แล้วนำมากำหนดสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์

(๔) การร่างวิสัยทัศน์ โดยการระดมสมองและสร้างความเห็นร่วมกันในองค์กร

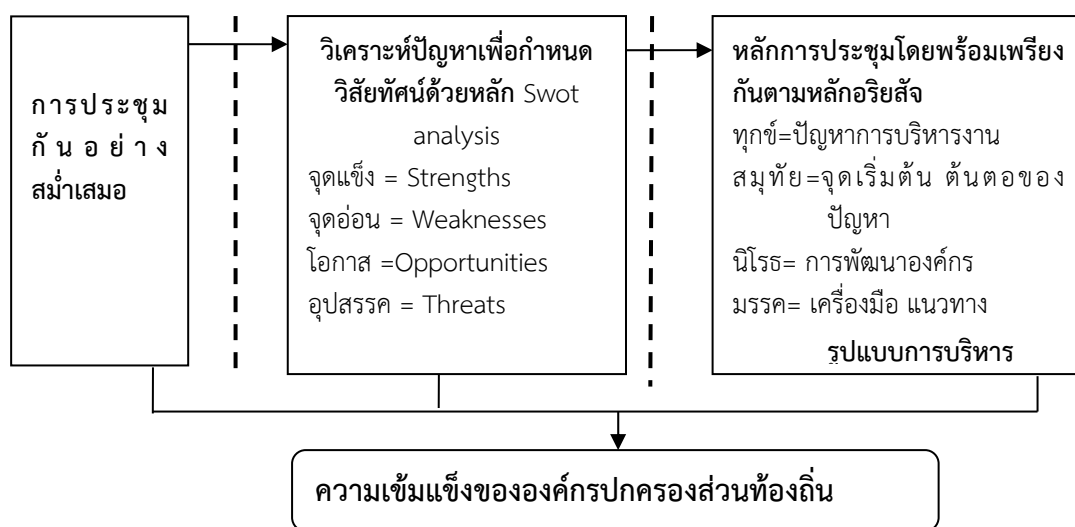
(๕) การประเมินร่างวิสัยทัศน์โดยเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ประเมินวิสัยทัศน์เพื่อให้ทราบจุดอ่อนจุดแข็งวิสัยทัศน์ โดยเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ ซึ่งมีประกอบด้วย ตำแหน่ง/บทบาท/ท่าทีในการแข่งขันกับองค์กรคู่แข่ง ความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทักษะหลักขององค์กรที่ต้องการพัฒนา ทิศทางและแนวทางในการตัดสินใจ ความสามารถหรือความเข้มแข็งของคุณค่าหลักหลักการและเหตุผลของการเปลี่ยนแปลง สาระสำคัญและรูปแบบของการเป็นผู้นำความเปลี่ยนแปลง

(๖) การทบทวนเพื่อกำหนดเนื้อหาและรูปแบบ

(๗) นำผลจากการประเมินในขั้นตอนที่ผ่านมาจัดทำร่างวิสัยทัศน์อีกครั้งและทบทวนหลักเกณฑ์รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์จนกว่าจะได้ข้อยุติร่วมกัน

ทั้งนี้ จากการประชุมระดมความคิดเห็นตามโครงการประชุมเสวนาการบูรณาการเครือข่ายต่อต้านการทุจริต ประกอบกับการลงพื้นที่เก็บข้อมูลทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informant Interview) นำมาสู่รูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ โดยนำมีหลักธรรมที่ผู้วิจัยทำการสำรวจวรรณกรรม ผสานกับคำให้สัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้สัมภาษณ์ตรงกับหลักเป็นรูปแบบดังจะได้นำเสนอ ดังต่อไปนี้

หลักอภิธานิยธรรมข้อที่ ๑

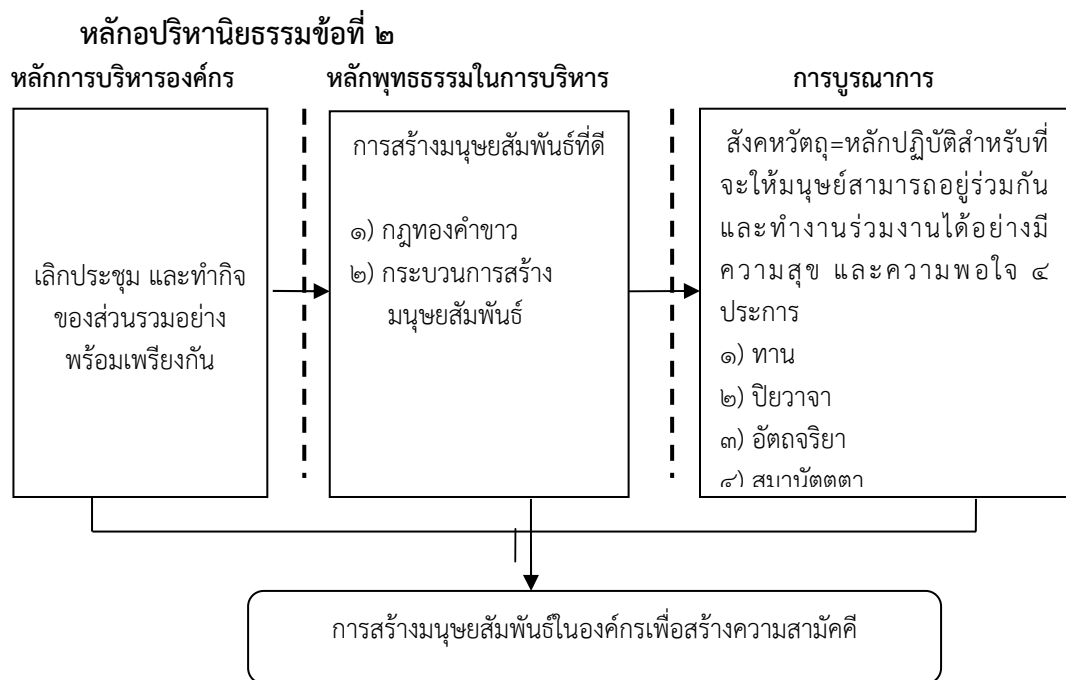

แผนภาพที่ ๔.๔ รูปแบบการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการประชุมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์

จากแผนภาพอธิบายว่าหลักอภิธานิยธรรม ข้อที่ ๑ การประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยนำหลักวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ด้วยหลักการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัด (อุปสรรค) ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดหาจุดแข็งจุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของการป้องกันการทุจริตว่า เกิดจากอะไร โดยที่หลักการประชุมโดยพร้อมเพรียงกันด้วยหลักอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ ปัญหาการบริหารงาน สมุทัย จุดเริ่มต้น ต้นตอของปัญหา นิโรธ การพัฒนาองค์กร มรรค นำทั้งสองสิ่งเหล่านั้น มาผสานกัน เกิดเป็นเครื่องมือ แนวทางผลของการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นนี้ขององค์กรผู้วิจัยมีความเชื่อว่า จะนำมาสู่ความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .ในการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการประชุมจะเกิดเป็นผล คือ ชายและหญิงทุกคนมีสิทธิและเสียง ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจทั้งโดยตรงและทางอ้อม ผ่านการประชุม ซึ่งจะเป็นการใช้สิทธิอันชอบธรรมของตน การประชุมที่เปิดกว้างนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพ ในการรวมกลุ่มและการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น รวมถึงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์ เป็นการมุ่งฉันทคติ ความชอบธรรมอย่างหนึ่ง เพื่อป้องกันผลประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะป็นนโยบาย และกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้ และเกิดเป็นความเสมอภาค ความเที่ยงธรรมก็จะตามมา มีโอกาสปรับปรุงส่วนที่เสียหายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

หลักการบริหารธรรมข้อที่ ๒ : พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม

ประชุมหรือเลิกประชุมและทำกิจของส่วนรวมอย่างพร้อมเพรียงกันเป็นการแสดงออกถึงหมู่คณะหรือพร้อมใจกันเป็นหนึ่งเดียวกันของสมาชิกทั้งหมู่คณะในอันที่จะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ทั้งในยามทุกข์ยามสุขเพื่อปฏิบัติภารกิจของหมู่คณะให้สำเร็จลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายและกำหนดเวลา ในขณะที่ภารกิจเกิดปัญหาที่หารือร่วมกันเพื่อวางแผนรับผิดชอบและพร้อมเพรียงกันเพื่อแก้ไขปัญหา อุปสรรคให้ผ่านพ้น ไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก เสมือนเป็นอาณาภาพแห่งความเป็นเอกภาพของหมู่คณะ ซึ่งจะทำให้คนในองค์กรมีความสามัคคีส่งผลให้องค์กรมีความมั่นคง

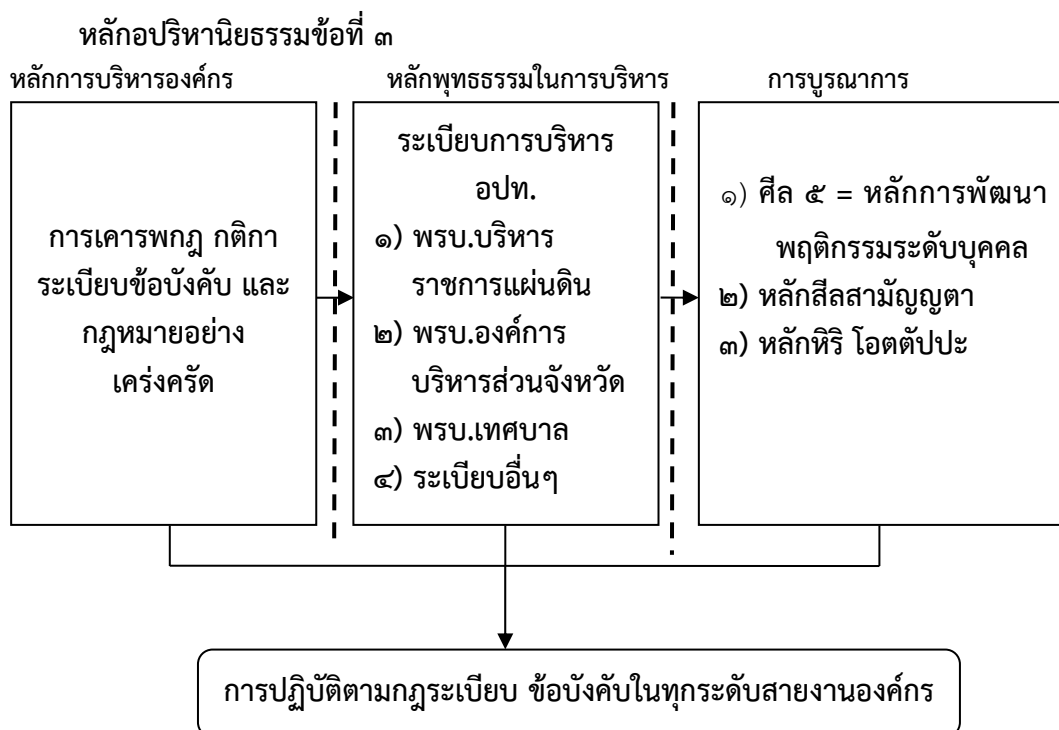
แผนภาพที่ ๔.๕ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในองค์กรเพื่อสร้างความสามัคคี

จากแผนภาพหลังจากมีการประชุมหารือร่วมกันแล้ว ภายหลังจากการเลิกประชุมและทำกิจส่วนรวมต้องทำพร้อมเพรียงกัน ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องมีการประสานสัมพันธ์กันทั้งในรูปแบบและนอกรูปแบบหรือที่เรียกว่า “กฎทองคำขาว” ซึ่งเป็นปรัชญาของการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์เป็นกระบวนการจงใจคนอย่างมีประสิทธิภาพที่ว่าด้วยศาสตร์และศิลป์ในการสร้างความพอใจ รักใคร่ ศรัทธา เคารพนับถือ ครองใจโดยแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมทั้งกาย วาจา และใจเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีใกล้ชิดเป็นกันเอง ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะการสร้างสัมพันธ์มีปฏิสัมพันธ์ เกิดขึ้นจากที่นี้ ความสามัคคีจะเกิดขึ้น แต่ต้องพร้อมด้วยการสอดแทรกหลักธรรม นั่นก็คือ การสงเคราะห์กันด้วย การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ด้วยถ้อยคำสามานฉันท์ ประพฤติตนเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีมนุษยสัมพันธ์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดความสามัคคี โดยหลักในการปฏิบัติที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเป็นสังคมแห่งคุณธรรมนำหลักธรรมสังคหวัตถุ

คือความสุขและความพอใจในงาน ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตมา เป็นแนวทางในการประสานการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่สังคมคุณธรรมดังแผนภาพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล

หลักการบริหารธรรมข้อที่ ๓ : ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ ไม่เลิกล้มสิ่งที่ได้บัญญัติไว้

การไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ ไม่เลิกล้มสิ่งที่ได้บัญญัติไว้แล้ว ยึดถือปฏิบัติตามหลักธรรมที่บัญญัติไว้ เป็นการพูดถึงวัฒนธรรมองค์กรว่าสิ่งใดที่บัญญัติไว้เป็นสิ่งดีงาม เป็นวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีของสังคม ขององค์กรซึ่งสืบทอดกันมาช้านาน เป็นสิ่งสำคัญไม่ควรล้มล้าง เพราะถือเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ขององค์กร ถือเป็นธรรมาภิบาลอันสำคัญยิ่ง ส่งผลให้องค์กรมีความเข้มแข็งและสง่างาม

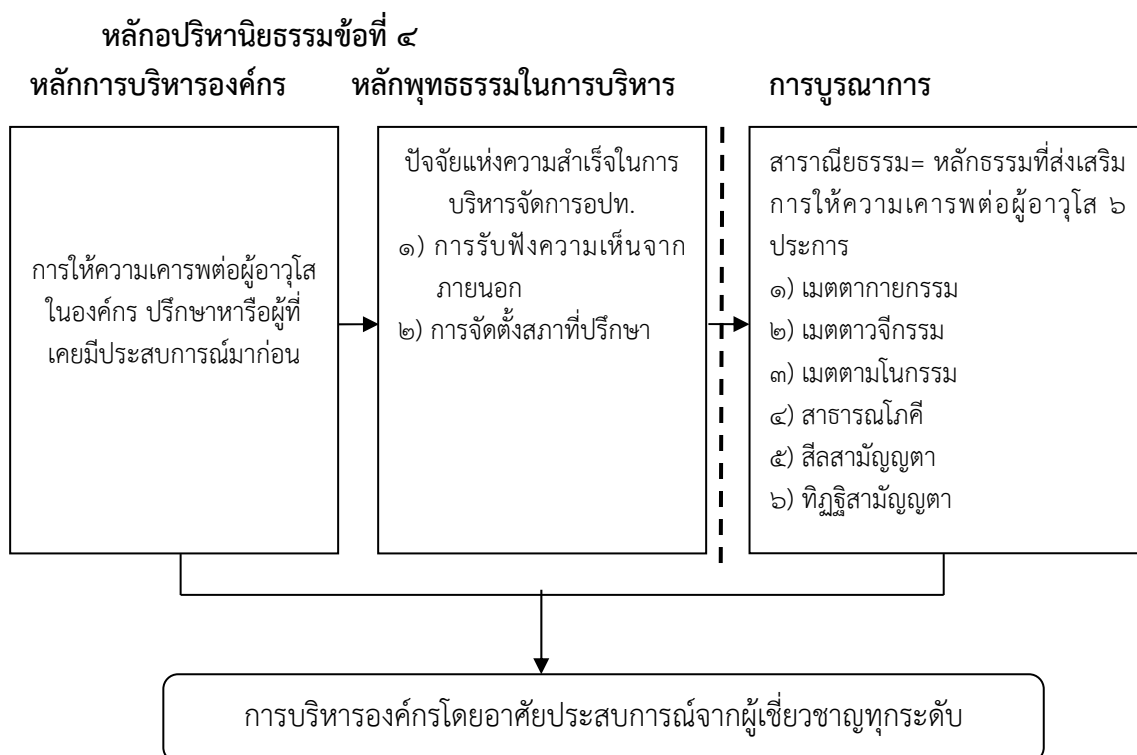

แผนภาพที่ ๔.๖ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับในทุกระดับสายงานองค์กร

เมื่อบุคคลข้าราชการ เจ้าพนักงาน ข้าราชการ มีการเคารพกฎหมาย ระเบียบข้อกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมถึงการเข้าใจถึงพระราชบัญญัติบริหารแผ่นดิน พระราชบัญญัติบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล ระเบียบอื่นๆ ผสานเข้ากับการส่งเสริมหลักศีล ๕ ที่บุคคลมีอยู่ในตัวมากบ้างน้อยบ้าง หลักการพัฒนาระดับบุคคล โดยยึดหลักศีลสามัญญา หรือว่าหลักhiriโอตตปปะ ก็จะทำให้ไปสู่ จริยธรรมเป็นสำคัญต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ตามภารกิจและนำมาซึ่งประโยชน์สุขหลายๆ ด้านด้วยกัน ผู้วิจัยมีความคิดว่า การเคารพกติกา ระเบียบข้อบังคับ เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับหลักนิติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

หลักอภินิหารธรรมข้อที่ ๔ : ให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใหญ่

การให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสในองค์กร เปรียบเสมือนการให้ความเคารพนับถือผู้บังคับบัญชาในองค์กรตามลำดับซึ่งองค์กรใดๆ ย่อมมีผู้นำ มีสายการบังคับบัญชาประกอบกับการอยู่ร่วมกันในสังคม หรือในองค์กรต้องมีผู้นำ หากให้ความเคารพให้เกียรติผู้นำ ปฏิบัติตามความคิดในฐานะเป็นผู้อาวุโส ผู้มีประสบการณ์ มีกรอบการทำงานในทิศทางเดียวกัน ไม่ลบหลู่ผู้นำ ย่อมนำไปสู่ความมั่นคงและเข้มแข็งขององค์กร

แผนภาพที่ ๔.๗ การบริหารองค์กรโดยอาศัยประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญทุกระดับ

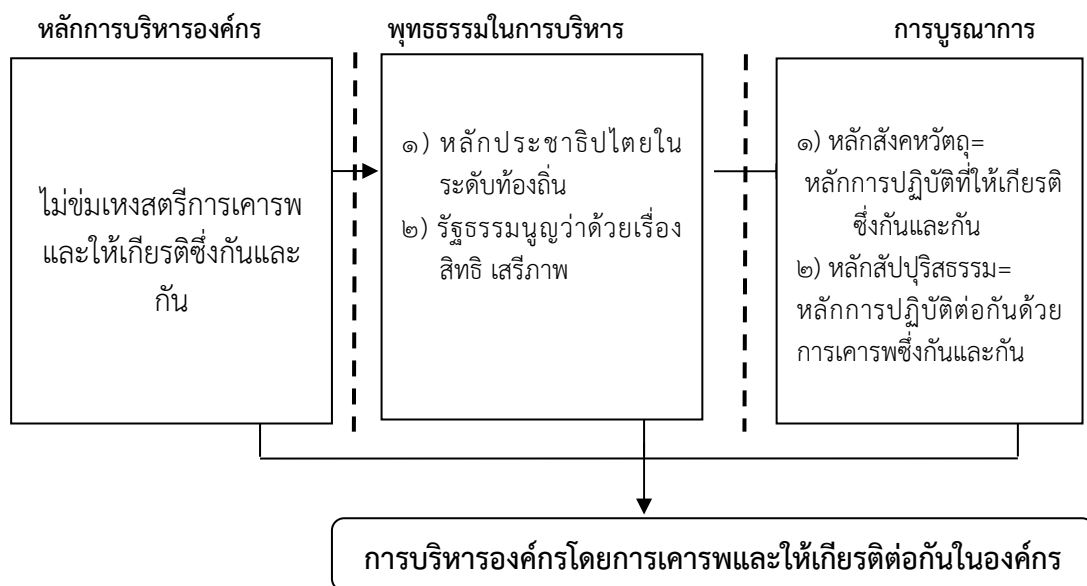
หลักอภินิหารธรรมข้อที่ ๔ การให้ความเคารพต่อผู้อาวุโสในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือปรีชาหาหรือรับฟังความคิดเห็นเนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มายาวนานในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาก่อนแล้ว ฉะนั้นต้องให้เกียรติ ให้ความเคารพนับถือและรับฟังความคิดเห็นของผู้อาวุโสในฐานะที่เป็นผู้รู้และมีประสบการณ์มาก ถือได้ว่าเป็นการประพฤติปฏิบัติ ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า จะนำไปสู่ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การรับฟังเสียงจากภายนอก การจัดตั้งสภาที่ปรึกษา เพื่อนำสิ่งเหล่านั้นมาประพฤติปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส ๖ ประการ ตามหลักสารานียธรรม ซึ่งเป็นธรรมที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน เป็นธรรมที่เป็นพลังสร้างความสามัคคีได้แก่ ๑) ทายกรรม คือ การกระทำทางกายที่ประกอบด้วยเมตตาในการอนุเคราะห์ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อต่อกัน ๒) วิจิตรกรรม คือ การมีวาจาที่สุภาพ อ่อนหวาน พุดมีเหตุผล ๓) มโนกรรม คือ ความคิดที่ประกอบด้วย

เมตตาทั้งต่อหน้าและลับหลัง คิดดีต่อกันไม่ริษยา หรือไม่มุ่งร้ายพยาบาท ๔) สาธารณโภคี คือ การรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้กันและกันตามโอกาสอันควร ๕) ศีลสามัญญตา คือ ความรักใคร่สามัคคี รักษา ศีลอย่างเหมาะสมตามสถานะของตน ประพฤติตนสุจริต ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่คณะ ๖) ทิฏฐิสามัญญตา คือ การมีความเห็นร่วมกัน ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

หลักอปริหานิยธรรมข้อที่ ๕ : ไม่ข่มเหงสตรี

การไม่ข่มเหงสตรีเป็นการให้เกียรติและคุ้มครองสตรี มิให้มีการกดขี่ ข่มเหง รังแก เป็น หลักธรรมที่กำหนดในการให้เกียรติสตรีซึ่งถือว่าเป็นเพศแม่ เพศที่อ่อนแอ บุรุษควรให้เกียรติ ยกย่อง ปกป้อง ไม่ละเมิดสิทธิ ข่มเหงรังแกและไม่ล่วงเกิน บุตร ภรรยาของคนอื่นหรือของผู้ร่วมงานหรือพูด ในทางไม่ดี องค์กรใดหากละเว้นการกระทำในสิ่งไม่ดีดังกล่าวและให้เกียรติซึ่งกันและกันย่อมส่งผลดี ต่อองค์กรและบุคลากรขององค์กร

หลักอปริหานิยธรรมข้อที่ ๕

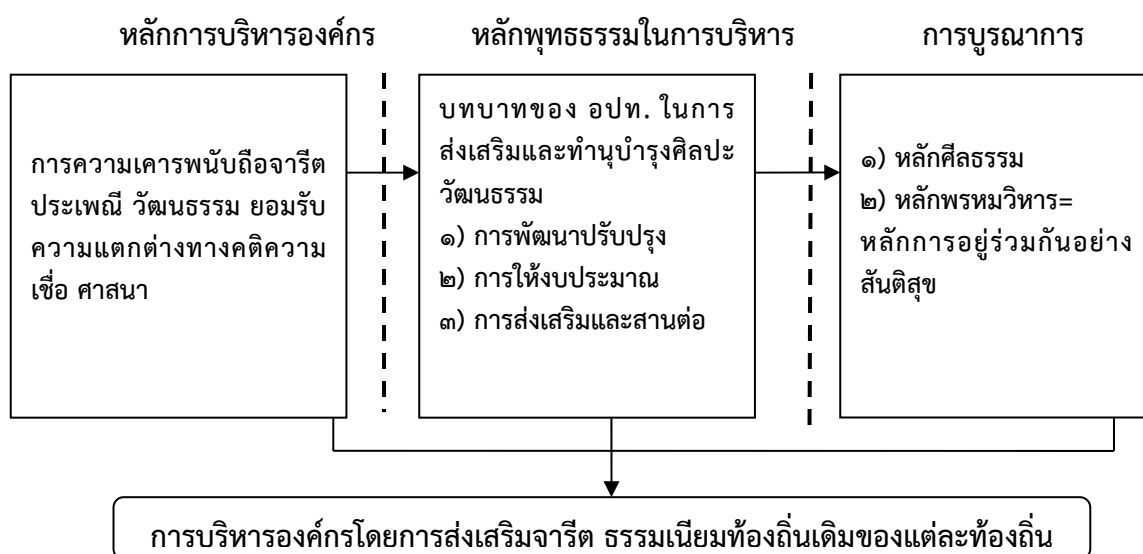
แผนภาพที่ ๔.๘ การบริหารองค์กรโดยการเคารพและให้เกียรติต่อกันในองค์กร

อปริหานิยธรรมข้อที่ ๕ คือ หลักการบริหารองค์กร ที่ผู้วิจัยพิจารณาว่า ผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเคารพและให้เกียรติ ซึ่งกันและกัน เคารพกันตามวัยวุฒิ คุณวุฒิ โดยยึดหลัก ประชาธิปไตย ระดับท้องถิ่น รัฐธรรมนูญว่าสิทธิ เสรีภาพ ในส่วนที่ว่าด้วย เรื่อง สิทธิ เสรีภาพ โดยที่มี หลักธรรมแห่งความเกื้อกูล ผูกมัดใจกันไว้ในสังคม คือหลักสังคหวัตถุ ๔ และหลักสัพปุริสธรรม ธรรม ของสัตว์บุรุษ การทะเลาะเบาะแว้ง อันจะนำพาให้แตกสามัคคี ก็เกิดขึ้นไม่ได้ เป็นสังคมแห่งการให้อภัย มีแต่ความเคารพซึ่งกันและกัน การประชุม หรือว่าร่างนโยบายข้อกำหนด ก็จะมีแต่ความสมัครสมาน สามัคคี เปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กร รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้เด็ก สตรี และคนชรา มีส่วนร่วมในการเข้าถึงโอกาสหรือประโยชน์ที่จะได้รับโดยเท่าเทียมกันอีกด้วย

หลักการบริหารธรรมข้อที่ ๖ : เคารพบูชาสักการะเจดีย์

การให้ความเคารพบูชาสักการะเจดีย์ถือเป็นหลักธรรมใน การให้ความเคารพ ศาสนสถาน ปุชนียสถาน อนุสาวรีย์ประชาชาติ อันเป็นเครื่องเตือนความว่า ปลุกเร้าให้คนทำความดี และเป็น ที่รวมใจของหมู่ชน ไม่ละเลยพิธีเคารพบูชาอันพึงทำต่ออนุสรสถานที่สำคัญเหล่านี้หรือให้ความสำคัญ ต่อสถานที่หรือที่ทำงานซึ่งหมายรวมถึง ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของบุคคลในองค์กรที่ต้อง ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละเชื้อชาติ ศาสนา เพื่อเน้นความสามัคคีและหลักการอยู่ ร่วมกันเป็นสำคัญ

หลักการบริหารธรรมข้อที่ ๖

แผนภาพที่ ๔.๙ การบริหารองค์กรโดยการส่งเสริมจารีต ธรรมเนียมท้องถิ่นเดิมของแต่ละท้องถิ่น

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย บางพื้นที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ที่มีวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ประเพณีต่างกัน ธรรมเนียมท้องถิ่นต่างกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปลูกฝังเยาวชน หรือการเคารพ การปฏิสัมพันธ์ กับวัฒนธรรมอื่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพยายามเข้าใจ พัฒนาการตรงจุดนี้ด้วย สังคมไทยเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมต่างกัน แต่อยู่บนพื้นฐานกฎหมายอัน เดียวกัน เป็นสิ่งที่ยากลำบาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำความเข้าใจในจุดนี้ เพราะความ ต่างกันของศาสนา หรือวัฒนธรรม การเคารพนับถือทางจารีตประเพณี วัฒนธรรมต้องยืนอยู่บน ความถูกต้องของศาสนานั้นๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ ทั้ง เรื่องงบประมาณและการสนับสนุนส่งเสริม ของศาสนา คติความเชื่อนั้นๆ ในที่นี้สำหรับ พระพุทธศาสนา ศีล ๕ เป็นหลักแห่งการอยู่ร่วมกันที่ดีที่สุด เมื่อทุกคนมีศีล ๕ แล้ว ก็จะเป็นเสมือน กับการได้รับการประกันชีวิต จากบริษัทประกันภัยที่ดีเยี่ยมนั่นก็คือ ศีล ๕ จะได้รับการประกัน ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินจะไม่สูญหาย ไม่มีการประพฤติดผิดประเพณี การกล่าวมสา ใสร้ายส่อเสียดก็ จะไม่เกิดขึ้น ความประมาทจากการดื่มสุราและเมรัยอันจะเป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียก็จะน้อยลง

หรือว่าหมดไป และปฏิบัติธรรมตามหลักพรหมวิหาร ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ และทำให้บุคคลในสังคมพึงประพฤติปฏิบัติในทางอันประเสริฐทั้งต่อตนและผู้อื่นด้วยธรรมสี่ประการคือ ๑) เมตตา (ความประสงค์ให้ผู้อื่นมีความสุข) ๒) กรุณา (ความประสงค์ที่จะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์) ๓) มุทิตา (ความยินดี สรรเสริญในความสุขที่ผู้อื่นได้รับ) ๔) อุเบกขา (ความวางใจเป็นกลางต่อความสุขและความทุกข์ที่มีต่อตนและผู้อื่นได้รับ)

หลักการบริหารนิยธรรมข้อที่ ๗: ให้การอารักขาพระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรงศีล

การให้การอารักขาพระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรงศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขาบำรุงคุ้มครองอันชอบธรรม แก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลผู้ทรงธรรมอันบริสุทธิ์หากมีการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้คือ การรักษาคนดีคนที่มีคุณธรรมย่อมได้รับความคุ้มครอง เช่น บุคคลที่ประพฤติสุจริต ต้องมีการมอบรางวัลหรือเชิดชูยกย่องคนดี บำรุงรักษาดูแลมิให้เกิดอันตรายเพื่อเป็นแบบอย่างของผู้ประพฤติดีในองค์กร

หลักการบริหารนิยธรรมข้อที่ ๗

หลักการบริหารองค์กร

การบำรุงดูแล ให้การอุปถัมภ์ ศาสนสถาน ศาสนบุคคล ประชาชน ให้ได้รับความสะดวก

หลักพุทธธรรมในการบริหาร

- ๑) บทบาทของ อปท. ในการทำนุบำรุง ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
- ๒) การบริหาร อปท. ตามบทบาท หน้าที่ และกฎกติกาของทางราชการ

การบูรณาการ

- หลักประโยชน์ ๓
ประการ
- ๑) อัตตัตถประโยชน์ = ประโยชน์ส่วนตน
 - ๒) ปรัตถประโยชน์ = ประโยชน์ของผู้อื่น
 - ๓) อุภยัตถประโยชน์ = ประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย

การส่งเสริม อุปถัมภ์ความเชื่อ ศาสนา และบุคลากรทางศาสนา

แผนภาพที่ ๔.๑๐ การส่งเสริม อุปถัมภ์ความเชื่อ ศาสนา และบุคลากรทางศาสนา

หลักการบริหารนิยธรรมข้อที่ ๗ คือ การบำรุงดูแลให้การอุปถัมภ์ศาสนสถาน ศาสนบุคคล ประชาชน ให้ได้รับความสะดวก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเพิ่มกระตุ่นส่งเสริมสนับสนุน บทบาทสถาบันศาสนาในการพัฒนาจิตใจด้วยหลักธรรมทางศาสนา ตามความเชื่อนั้นๆ เพื่อปลูกฝัง กล่อมเกลาจิตใจ และมีการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยร่วมมือกับนักบวชของศาสนานั้นๆ เพื่อ

วางแผนและนโยบาย ผสานกับนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่ในการทำนุบำรุง ศาสนา ศาสนาในที่นี้ นับรวมศาสนาต่างๆ ที่พื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้นๆ ตั้งอยู่ โดยยึด หลักกฏกติกาของทางราชการ และที่สำคัญที่สุด ต้องยึดหลัก ๓ ประการ คือ การยึดประโยชน์ส่วนตน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องได้รับ และประโยชน์ผู้อื่น ก็คือ บุคคลในชุมชนพื้นที่นั้น และที่สุด คือ ทั้งสองฝ่าย โดยเป็นการส่งเสริมเรียนรู้และนำกรอบวัฒนธรรมอันดีงามมาใช้ ประสานและ เชื่อมโยงการทำงาน กับครอบครัวและสถานศึกษา

ได้ว่ารูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพุทธศาสนามี แนวทางการบริหารจัดการที่สำคัญใน ๒ ระดับคือ ประการแรก ระดับบุคคลควรเน้นการพัฒนาบุคคล ด้วยการปลูกและปลูกจิตสำนึกของผู้นำและบุคลากรในองค์กรให้มีการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไป ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตอาสา มีความรับผิดชอบด้วยการนำหลักพุทธ ธรรมที่เหมาะสมและครอบคลุมมาเป็นแนวทางปฏิบัติในระดับบุคคลคือ หลักโลกบาลธรรม (หิริโอตฺต ปะ) อันเป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องเตือนตนเองให้คิดดีปฏิบัติดีและประการที่ ๒ ระดับองค์กรโดยการ นำหลักอภิธานิยธรรม ๗ อันเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการปกครองและการบริหารบุคคล บริหารองค์กร หมู่ชน ให้ทำงานร่วมกันด้วยความสามัคคีสุจริต เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันด้วยความเสมอภาค นำมาบูรณาการกับหลักธรรมมาภิบาล หรือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่าใน การบริหารจัดการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้โปร่งใสด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วนและประชาชนเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในท้องถิ่น มีประสิทธิภาพเกิด ประสิทธิภาพปลอดภัยจากการทุจริตตลอดไป

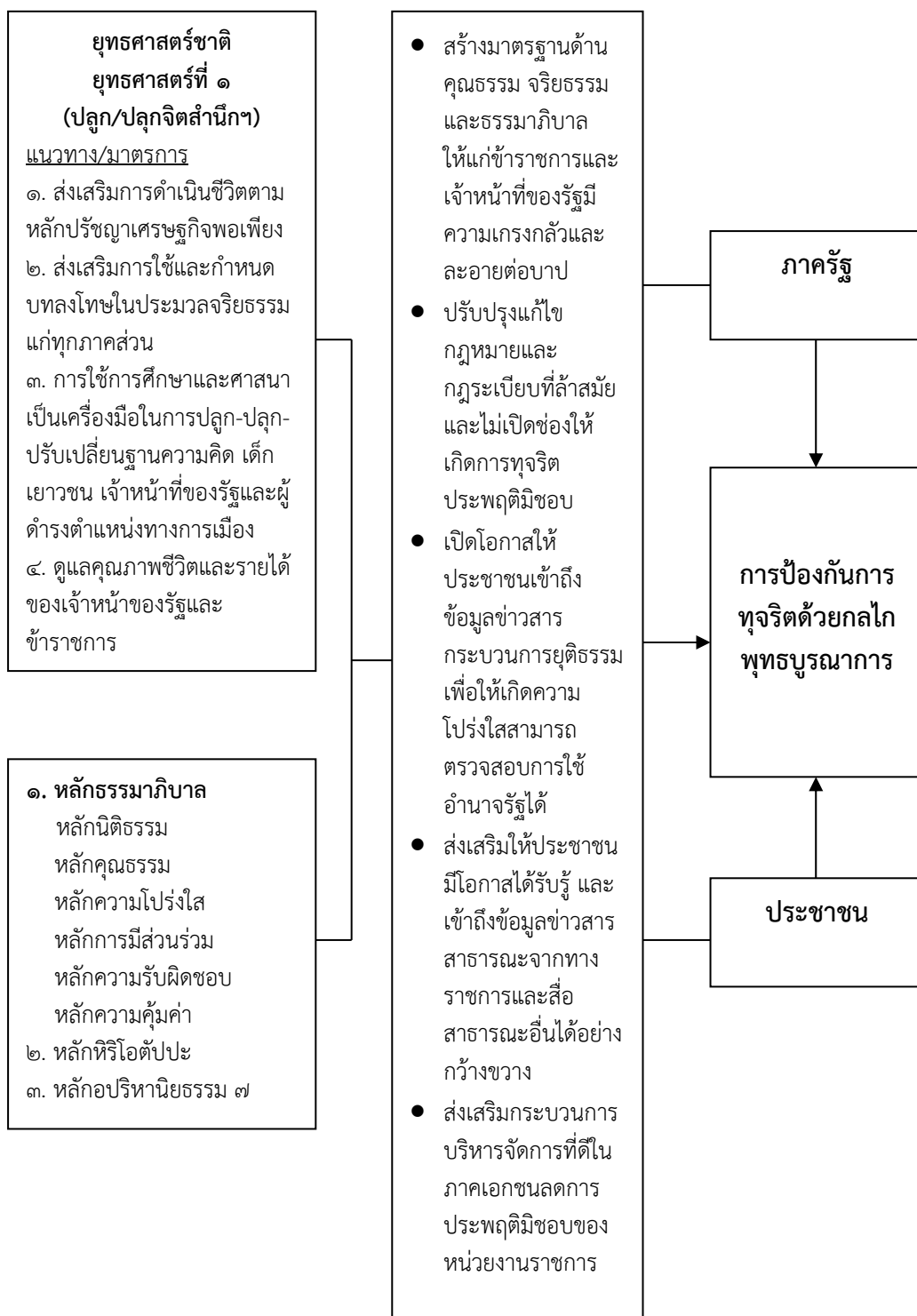
นอกจากนี้ ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจากการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก การสำรวจความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ ได้มีการนำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตควบคู่กับ การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักธรรมมาภิบาลด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดการใช้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เป็นฐานในการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริต โดยมีแนวทางและมาตรการที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กร เพื่อนำไปสู่การป้องกันการทุจริต ๔ ประเด็น ได้แก่

(๑) ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) ส่งเสริมการใช้และกำหนดบทลงโทษในประมวลจริยธรรมแก่ทุกภาคส่วนและ กำกับดูแลการประพฤติให้เป็นไปตามหลักประมวลจริยธรรม

(๓) การใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลูก-ปลูกและปรับเปลี่ยน ฐานความคิดเด็ก/ เยาวชน/ เจ้าหน้าที่รัฐ/ นักการเมือง

(๔) ดูแลคุณภาพชีวิตและรายได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการ

แผนภาพที่ ๔.๑๑ รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

๔.๓.๑ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

จากการศึกษาข้อมูลทางเอกสาร(Documentary Research) ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์ปชั่น รูปแบบการทุจริตคอร์ปชั่น ทฤษฎีเกี่ยวกับการทุจริตคอร์ปชั่น ผลกระทบจากการทุจริตคอร์ปชั่น แนวคิดเรื่ององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ตัวชี้วัดและประเมินความโปร่งใสหน่วยงานรัฐหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการทุจริต ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของไทย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับรายนามผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ(Focus Group Discussion) เพื่อเสนอแนะข้อคิดเห็นในรูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ ประกอบด้วย

รวมถึงหลักพุทธธรรมที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา คัมภีร์ ทั้งฉบับภาษาบาลี และภาษาไทย หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต คือ หลักโลกपालธรรม สุจริต ๓ สัปปริสธรรม ๗ ประการ อปริหานิยธรรม ๗ ประการ ที่โดดเด่นตามที่ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิเลือก และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้นำไปสู่การสร้างเป็นแบบสอบถามกึ่งโครงสร้างและได้ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview Semi-Structure) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ เช่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน ๒๖ รูปหรือคน นำมาสู่กระบวนการสนทนากลุ่มเฉพาะ(Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๙ รูปหรือคน จนได้รูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑๒ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง
๑.	พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา,ผศ.ดร.	ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)
๒.	พระครูวินัยธรเอนก เตชวโร,ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
๔.	รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๕.	ผศ.ดร.ธิดาฉวี หมั่นมี	เลขานุการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๖.	ผศ.ดร.ภัสกร กัลยาณมิตร	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ
๗.	อ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๘.	อ.ดร. ประเสริฐ ธิลา	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
๙.	ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ

ผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะยืนยันรูปแบบ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ และนำเสนอ เป็นประเด็นสำคัญ และได้สรุปทัศนะของผู้วิจัยดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยต้องพิจารณาผลการวิจัยที่ได้ว่า มีความสอดคล้องกับองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย หรือไม่อย่างไร^{๑๕๓} ขอให้ศึกษาแนวทางการดำเนินการเรื่องการป้องกันการทุจริตตามแนวพุทธศาสนา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการ รณรงค์ป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดำเนินโครงการป้องกันการทุจริตตามแนวทางพุทธศาสนาเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนเผยแพร่ และพัฒนาองค์ความรู้ ด้านคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม เพื่อป้องกันและปราบปราม การทุจริต นำสู่ การปฏิบัติในระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด พร้อมทั้งได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรมความร่วมมือเพื่อ รณรงค์ป้องกันการทุจริตตามแนวพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะกิจกรรมกัณฑ์เทศป้องกันการทุจริต ซึ่ง แสดงธรรมโดย พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมมจิตโต) ในฐานะที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ขอให้ผู้วิจัยได้นำ เนื้อหาอ้างอิงด้วยจะเป็นการศึกษาที่ดีมาก^{๑๕๔} รูปแบบการสังเคราะห์ที่ได้ผลจากการระดมความ คิดเห็นตามโครงการประชุมเสวนา เครือข่ายต่อต้านการทุจริตได้มีการสังเคราะห์ เขียนนำมาเสนอได้ ดีมาก ให้นำผลที่ได้ของผู้วิจัยจากการสังเคราะห์มาบูรณาการโดยอาจนำผลมาจำแนกเป็นประเด็น ด้านองค์กรและด้านปัจเจกบุคคล^{๑๕๕} วัตถุประสงค์ ข้อที่ ๑ สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มี ต่อสังคมไทย เป็นแนวทางที่เป็นภาพลบ ผู้วิจัยต้องชี้ให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร ที่มีลักษณะ ของการเอื้อประโยชน์ แต่ละเทศบาลมีแนวทางการทำงานอย่างไร องค์ความรู้ที่ได้ คือ ตรงไหน ผู้วิจัย ต้องการรูปแบบใดและนำหลักธรรมที่มาใช้บูรณาการแนวพุทธ ต้องชัดเจนและครอบคลุมเพื่อให้ได้ กลไกพิเศษ^{๑๕๖} มีความเห็นเป็นแนวเดียวกันกับ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร. อัจฉรา หล่อตระกูล โดย ผู้วิจัยต้องมีการถอดบทเรียนเพื่อตอบวัตถุประสงค์ ต้องมีกระบวนการใช้กฎหมายอย่างไร มีการนำ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและแนวทางในระดับประเด็น นโยบาย มาอยู่ในงานวิจัย จะเป็นการสร้าง ความเข้มแข็งให้กับงานวิจัยนี้เพิ่มขึ้น^{๑๕๗} ต้องการให้ผู้วิจัยเขียนระบบกลไก เพื่อนำมาเสนอในงานวิจัย ขึ้นนี้ด้วย เพื่อที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่สามารถนำไปเสนอตามหน่วยงานต่างๆ ได้ เพราะว่าทุกองค์กร มีปัญหาเรื่องความโปร่งใสมาก^{๑๕๘} ต้องการให้ผู้วิจัยศึกษากับงานวิจัยชิ้นนี้เพิ่ม ดังนี้ ๑. สภาพเอื้อ

^{๑๕๓}สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา ผศ.ดร., ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตร ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

^{๑๕๔}สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา ผศ.ดร., ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตร ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

^{๑๕๕}สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา ผศ.ดร., ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตร ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

^{๑๕๖}สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร. อัจฉรา หล่อตระกูล, อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

^{๑๕๗}สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูวินัยธร อนุก เตชวโร, อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย, เมษายน ๒๕๕๙.

^{๑๕๘}สนทนากลุ่มเฉพาะ อ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา, อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ อาจจะไม่ใช้สภาพปัญหา ต้องเขียนให้ชัดเจน เป็นประเด็นๆ สำคัญ เช่น ด้านกฎหมาย องค์กรฯ การใช้ธรรมมาภิบาลยังเป็นรูปแบบเก่าควรมีกระบวนการสร้างรูปแบบใหม่ การวิจัยเรื่องนี้ควรสร้างและเขียนให้เป็นโมเดลของผู้วิจัย ๒. นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นตัวกำหนดในการวิจัย ได้แก่ ทุกข์คือปัญหา สมุทัย นิโรธ มรรค โดยต้องหาทางแก้ปัญหา ๓. วัตถุประสงค์กับกระบวนการหาคำตอบต้องไปด้วยกัน และชัดเจน^{๑๕๙} องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยต้องสอดคล้องกับแนวคิด หลักธรรมหรือทศพิธราชธรรม^{๑๖๐} การป้องกันการทุจริต ป้องกันการทุจริต ผู้วิจัยต้องสกัดบทสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์^{๑๖๐} การป้องกันการทุจริตงบประมาณ เสี่ยงต่อการจัดซื้อจัดจ้าง งบประมาณทำอะไร ให้โปร่งใส ก็คืองานทบทวนวรรณกรรม การมีส่วนร่วม การพัฒนาคน ต้องปลูกฝังจิตสำนึก มีการอบรมอย่างไร ต้องนำหลักธรรม ผู้วิจัยต้องสื่อให้เห็นเรื่องการสร้างจิตสำนึกเป็นอย่างไร นำหลักธรรม ต้องเชื่อมโยงให้เห็นว่ามีจุดอย่างไรตามหลัก ๓ ป ให้ดูหลักการของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ผู้วิจัยทบทวนเป็นมาตรการควบคู่กันไป อภิปรายผลเน้นการสร้างจิตสำนึก^{๑๖๑}เพิ่มเติม ผู้วิจัยต้องสกัดความรู้ ที่สัมภาษณ์ข้อมูลที่เป็น Data ตรงนี้ ว่าหลักพุทธธรรมที่นำมาใช้ เอาไปทำงานมีอะไรบ้าง แปลงมาเป็นแผน การทุจริตเป็นภาษาพระ หลักทุจริต ทางกาย ความประพฤติ ไม่ได้เจาะจงกาย วาจาใจ ทางใจได้ยาก ภาษากฎหมายมีอาการอย่างไร ภายในหลักธรรม มีอาการอย่างไร เรื่องคุณธรรมบด ผู้วิจัยไปทบทวนตรงนี้เพิ่มเติม^{๑๖๒}

จากการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้วิจัยขอสรุปเป็นประเด็นตามทัศนะของผู้วิจัย ดังนี้ รูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ยังไม่มีรูปแบบที่ได้รับการยอมรับเพียงแต่เป็นการประพาด ปฏิบัติของปัจเจกบุคคล เช่น การทำวัตร สวดมนต์ ถือศีล อุโบสถ รูปแบบที่ผู้วิจัยนำมาสนทนากลุ่มเฉพาะนี้เป็นแนวคิดของผู้วิจัย ได้จากการจัดโครงการป้องกันการทุจริต และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นข้อมูลแล้วผู้วิจัยนำมา สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อเป็นรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อยืนยันความถูกต้อง โดยที่รูปแบบเป็นการผสมผสานกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างป้องกันการทุจริตต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่นับว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถิติ การทุจริตในการคอร์รัปชัน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ สำนักงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต เพื่อเป็นกลไกหนึ่งในการป้องกันการทุจริต ที่จะส่งผลต่อสังคมไทย โดยรวมหลายๆ ด้านด้วยกัน และมีกิจกรรมที่ผ่านการสังเคราะห์กับ โครงการและกิจกรรม โดยอิงกับข้อมูลที่เป็นข้อมูล ที่ตั้งอยู่บนความถูกต้องได้รับการยินยอมจากผู้ให้สัมภาษณ์ โดยตรงกับกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์การวิจัย

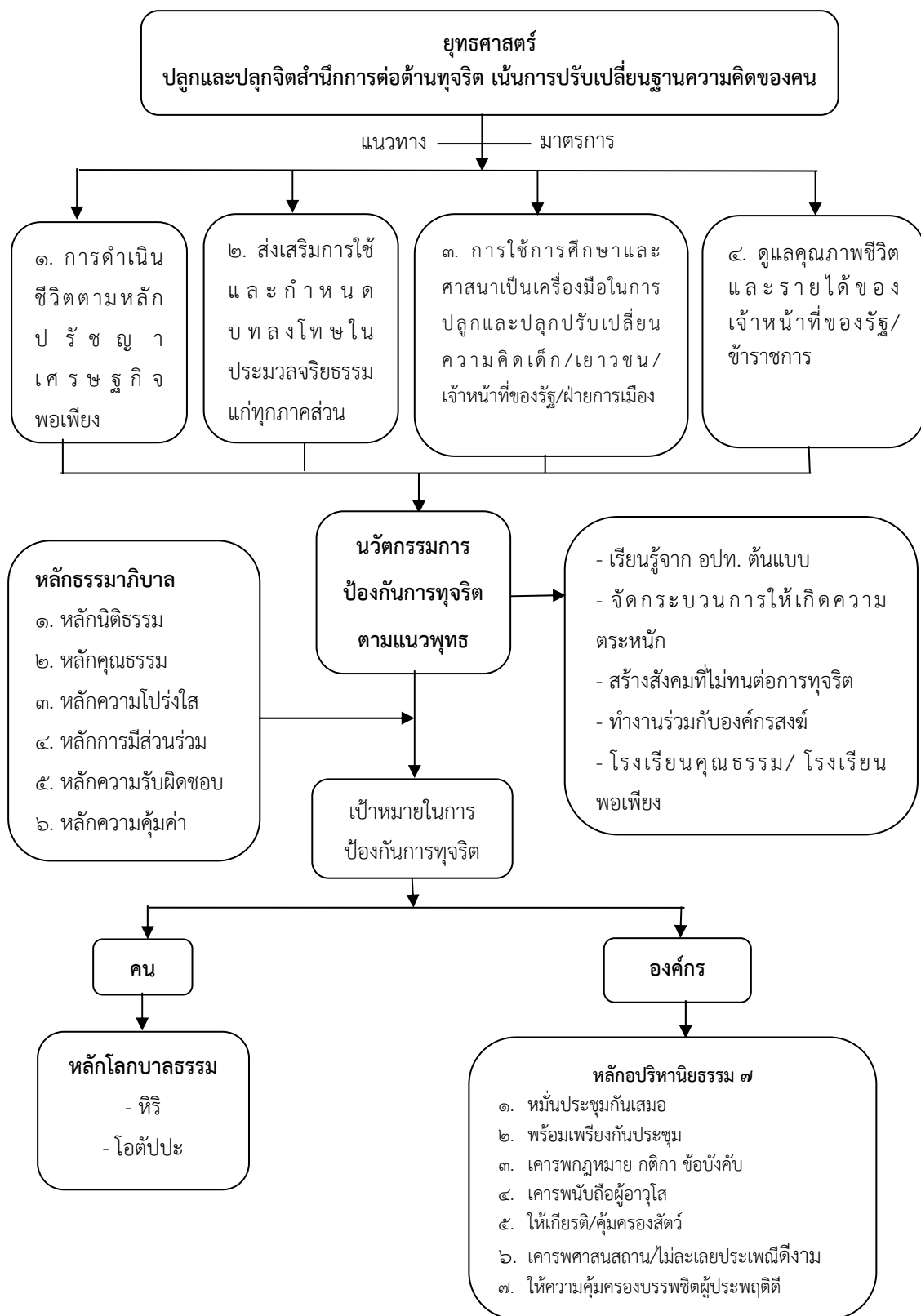
^{๑๕๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร.ภิกษุณี กัลยาณมิตร, อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

^{๑๖๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ ผศ.ดร. ธิติวุฒิ หมั่นมี, เลขาธิการหลักสูตร การจัดการเชิงพุทธ, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

^{๑๖๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ อ.ดร.ประเสริฐ ธิลา, อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

^{๑๖๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ผศ.ดร., ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙.

๔.๔ องค์ความรู้จากการวิจัย

แผนภาพที่ ๔.๑๒ แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทยและรูปแบบการป้องกัน การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการนำนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รอบที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐) ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อให้สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเพียง ๑ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การปลูกและปลูกจิตสำนึก การต่อต้านทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาประโยชน์สาธารณะ เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริต ซึ่งได้กำหนดแนวทางและมาตรการ ๔ มาตรการ ดังนี้

๑. ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ส่งเสริมการใช้และกำหนดบทลงโทษในประมวลจริยธรรมทุกภาคส่วน
๓. การใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลูก-ปรับเปลี่ยนฐานความคิดเด็กและเยาวชน

๔. ดูแลคุณภาพชีวิตและรายได้ของเจ้าหน้าที่รัฐและข้าราชการ

ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการนำยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาบริหารจัดการควบคู่กับหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้องค์กรเกิดความโปร่งใส ซึ่งประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า โดยมีเป้าหมายการป้องกันการทุจริตเป็น ๒ ระดับ ได้แก่ ๑) ระดับบุคคล โดยมีการดำเนินการด้วยการปลูกจิตสำนึก พร้อมทั้งปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม รณรงค์ให้บุคลากรรักษาศีล ๕ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการนำหลักธรรม โลกบาลธรรม (หิริ โอตตัปปะ) เป็นกลไกการบูรณาการในกาปลูกและปลูกจิตสำนึกของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดความละเอียดต่อความซื่อ และเกรงกลัวต่อผลของการประพฤติชั่ว ๒) ระดับองค์กร ได้มีการนำหลักอภิปรายธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการปกครอง เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและเกิดความสามัคคีของหมู่คณะมาบูรณาการร่วมกับหลักธรรมาภิบาลในการเป็นกลไกบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้โปร่งใส ประกอบด้วย

๑. การประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นหลักการในการระดมความเห็น วิเคราะห์ปัญหา กำหนดวิสัยทัศน์ด้วยหลัก SWOT Analysis โดยนำหลักพุทธธรรมในการบริหารมาเป็นเครื่องมือในการประกอบการดำเนินการให้เกิดความพร้อมเพียง ได้แก่ หลักอริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรมีความเข้มแข็ง

๒. พร้อมเพียงกันประชุมและเลิกประชุม เพื่อทำกิจของส่วนรวมอย่างพร้อมเพียงกัน เป็นหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร โดยนำหลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ (ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตา) เป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีในองค์กรอีกด้วย

๓. การเคารพกฎ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งนำหลักพุทธธรรมในการบริหาร ได้แก่ ศีล ๕ หลักโลกบาลธรรม เป็นแนวทางการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในทุกระดับ

๔. การให้ความเคารพต่อผู้อาวุโสในองค์กร ปกป้องหรือผู้ที่เคยมีประสบการณ์ ซึ่งนับเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการรับฟังเสียงจากภายนอก หรือการตั้งสภาที่ปรึกษา เพื่อดึงประสบการณ์จากผู้ทรงความรู้มาใช้ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผนวกกับการนำหลักพุทธธรรม สาราณียธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมการให้ความเคารพผู้อาวุโส ๗ ประการ

๕. การเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน เป็นหลักของการประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น และหลักเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ โดยมีการนำหลักสังคหัตถุธรรม ซึ่งเป็นหลักการปฏิบัติให้เกียรติซึ่งกันและกันมาประกอบการปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารองค์กรมีความเสมอภาค

๖. เคารพศาสนสถาน/ไม่ละเลยประเพณีที่ดั่งงาม เป็นหลักการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและทำนุบำรุงศาสนา และส่งเสริมสานต่อจารีตประเพณีของท้องถิ่น โดยยึดหลักพรหมวิหาร ๔ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารองค์กร

๗. ให้อารักขา บำรุง ค้ำครองผู้ทรงศีล ทรงธรรม ซึ่งเป็นหลักในการบริหารองค์กร ตามบทบาทหน้าที่ของราชการและให้การคุ้มครองอภิบาลผู้ประพฤดีผู้เป็นแบบอย่างที่ดี โดยการใช้หลักพุทธธรรม หลักประโยชน์ ๓ ประการ (ประโยชน์ตน, ประโยชน์ของผู้อื่น และ ประโยชน์ร่วมกันทั้ง ๒ ฝ่าย) เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความคุ้มครองป้องกันผู้ทำความดี ประพฤติดี ประพฤติชอบ

จากการนำหลักธรรมดังกล่าวมาเป็นแนวทางการบริหารจัดการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความโปร่งใส เพื่อนำไปสู่นวัตกรรมการป้องกันการทุจริตตามแนวพุทธ ได้แก่ การเรียนรู้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ การจัดกระบวนการให้เกิดความตระหนักถึงคุณและโทษของการทุจริตคอร์รัปชัน สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตด้วยการรณรงค์กระตุ้นจิตสำนึกของสังคมทุกรูปแบบ ที่เรียกว่าคนทุจริตต้องถูกลงโทษด้วยกระบวนการทางสังคมนอกเหนือจากลงโทษด้านกฎหมาย การทำงานร่วมกับองค์กรสังคมด้วยการเผยแพร่กล่อมเกลาลหลักธรรมและหลักปฏิบัติทางพุทธศาสนา และโรงเรียนคุณธรรมเพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินการอยู่แล้วให้มีการขยายผลและเกิดประสิทธิภาพต่อเด็กและเยาวชนยิ่งขึ้น

จากประเด็นองค์ความรู้ดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการตามแผนภาพดังกล่าวข้างต้น

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นวิจัย เรื่อง การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยได้สรุปผลการศึกษาทั้งหมด จากข้อมูลทั้ง ๔ ส่วน คือ ๑) การสำรวจเอกสาร (Documentary Research) โดยจะทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ทั้งที่เป็นปฐมภูมิ(Primary Sources) คือ พระไตรปิฎก และเอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่ งานวิจัย ตำราวิชาการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ๒) การประชุมเสวนาระดมความคิดเห็น กลไกของรัฐเป็นเครื่องมือดำเนินการ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ข้าราชการจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน ทั่วประเทศประมาณ ๑,๔๐๐ คนโดยมีการจัดประชุม ๒ รุ่น รุ่นละประมาณ ๗๐๐ คน รุ่นที่ ๑ กลุ่มเป้าหมายจากจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รุ่นที่ ๒ จากจังหวัดภาคกลางและภาคใต้ ๓) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informants) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ คน คือ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้บริหารส่วนราชการ/ เอกชนในระดับพื้นที่ จำนวน ๔ องค์กร ที่ได้รับรางวัลพระปกเกล้าทองคำที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจากสถาบันพระปกเกล้า รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๗ รูป/คน ที่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ ๒ แห่ง (จังหวัดลำพูน และเชียงใหม่) ภาคกลาง ๑ แห่ง (จังหวัดสุพรรณบุรี) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ แห่ง (จังหวัดนครราชสีมา) และ ๔) จากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลและรูปแบบ จำนวน ๙ รูป/คน โดยในบทที่ ๕ นี้ประกอบด้วยเนื้อหาหลัก ๓ ส่วน คือ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะการวิจัย นำเสนอเป็น ๓ ส่วน คือ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ๓ ข้อ คือ

๕.๑.๑ เพื่อวิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

๕.๑.๒ เพื่อศึกษารูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพระพุทธศาสนา

๕.๑.๓ เพื่อนำเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ ด้วยวิธีการดังกล่าว ทำให้พบประเด็นคำตอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้ง ๓ ข้อ ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ วิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

ผลการวิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริต โดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับบุคคลและระดับองค์กร ดังนี้

๑) ระดับบุคคล

สภาพเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตมีสาเหตุเกิดจากภายในตัวบุคคล ผู้กระทำหรือผู้มีอำนาจหน้าที่และผู้ปฏิบัติหน้าที่ โดยตัวผู้กระทำเองจะต้องไตร่ตรองหรือใคร่ครวญถึงองค์ประกอบต่างๆ ๔ ประการ คือ ความโลภ โอกาส สิ่งจูงใจ และคุณธรรมจริยธรรม

๑.๑) ความโลภ พฤติกรรมความโลภ เป็นสาเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐขาดจิตสำนึกในการยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมจนกลายเป็นคนเห็นแก่ได้ มีความอยากและความไม่รู้จักความเพียงพอ นอกจากนี้ ปัญหาที่เกิดจากภาคประชาชน โดยที่ประชาชนมีค่านิยมจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเร่งรัดในการได้รับบริการจากภาครัฐ มีการเสนอสินบนให้เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำขาดจิตวิญญานของการมีอุดมการณ์ในการเป็นบุคคลสาธารณะที่ต้องยึดหลักความเป็นธรรม ความถูกต้อง ความเป็นกลาง ไม่อคติ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ทำให้เกิดการอยากโดยขาดการพิจารณา

๑.๒) โอกาส เกิดจากการให้บริการภาครัฐมีขั้นตอนยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้เกิดช่องว่างให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีโอกาสแสวงหาประโยชน์ ระบบการปฏิบัติงานมีช่องทางให้มีการทุจริต องค์กรขาดระบบการควบคุมภายในเป็นผลให้การตรวจสอบไม่รัดกุม ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความเคยชินและคุ้นเคยกับการที่จะได้ “ค่าน้ำร้อนน้ำชา” อาศัยช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย ไม่ปฏิบัติตามกฎและระเบียบมาตรการบทลงโทษทางกฎหมายไม่รุนแรง ด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง การจัดซื้อจัดจ้าง เกิดจากการใช้อำนาจบารมี อิทธิพล หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการของผู้มีอำนาจในการวินิจฉัยกล่าวคือนักการเมืองระดับประเทศผลักดันงบประมาณลงสู่ระดับท้องถิ่นในพื้นที่กลุ่มของตนที่

เรียกว่า ฮั้วเชิงนโยบาย โดยมีข้าราชการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือในด้านการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพรรคพวกของตนเท่านั้น ประกอบกับความไม่เข้มแข็งขององค์กรตรวจสอบ เข้าไม่ถึงข้อมูล มีการพิจารณาความผิดล่าช้า หน่วยตรวจสอบมีบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินการ ประกอบกับ ค่านิยมที่ยกย่องคนมีฐานะร่ำรวย การจัดซื้อจัดจ้างเป็นแบบผูกขาดกับนายทุนหรือ กลุ่มลงทุนขนาดใหญ่ทำให้มีการเสนอสินบนต่อเจ้าหน้าที่รัฐ

๑.๓) **สิ่งจูงใจ** มูลเหตุจากการมีตำแหน่งหน้าที่ที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำผิด ได้แก่ การมีอำนาจ หน้าที่ และเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ การเบิกจ่ายค่าจ้าง/ ค่าล่วงเวลาเป็นเท็จ การยกยอกทรัพย์สิน เบียดบังทรัพย์สินทางราชการ โดยนำทรัพย์สินของรัฐไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว รวมทั้งการใช้อำนาจหน้าที่นำทรัพย์สินทางราชการมาเป็นของตนเองขาดความยับยั้งชั่งใจในการซื้อสตัยต้องงบประมาณที่ใช้ในการบริหารงานโครงการ การคอร์รัปชันพบมากในส่วนราชการที่เจ้าหน้าที่ระดับสูง ไม่สามารถควบคุมเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยให้อึดทนต่อความเย้ายวนของสินบนได้ ยิ่งไปกว่านั้นก็คือเจ้าหน้าที่ระดับสูงเหล่านั้นก็คอร์รัปชันเสียเอง

๑.๔) **การขาดจริยธรรม** ของตัวบุคคล ไม่มีการนำประมวลคุณธรรมจริยธรรมมาบังคับใช้กับบุคคลในองค์กรให้บังเกิดผล ประกอบกับ การบังคับใช้กฎหมายไม่เคร่งครัดและมีช่องว่างให้ผู้ใช้อกฎหมายดำเนินการแบบ ๒ มาตรฐาน เนื่องจากขาดจริยธรรมในตนเอง และประการสำคัญจริยธรรมคุณธรรมของฝ่ายการเมือง ผู้มีอิทธิพลขาดเจตนาธรมณ์ที่แน่วแน่ มุ่งแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจัง เนื่องจากฝ่ายการเมืองขาดความต่อเนื่องในการบริหารประเทศ

การฝ่าฝืนกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือละเอียดไม่ปฏิบัติตามระเบียบ มีการเพิกเฉยต่อการกระทำที่ผิดกฎหมาย กลุ่มบุคคลมีการรู้เห็นเป็นใจต่อการกระทำผิด หรือละเว้นการกระทำเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง นอกจากนี้ บุคคลส่วนใหญ่ยังมีความคิดว่า การทุจริตเป็นเรื่องธรรมดา รับผิดชอบได้ และสามารถกระทำได้ เนื่องจากเป็นธรรมเนียมปฏิบัติขององค์กรที่มีมาแต่เดิมจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กร เช่น การมอบสิ่งของตอบแทน การติดสินบน เป็นต้น

๒) ระดับองค์กร

สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตอีกระดับหนึ่งมีสาเหตุเกิดขึ้นจากภายในองค์กร โดยสถานการณ์และสภาพแวดล้อมขององค์กร เป็นปัจจัยที่ส่งผลเอื้อให้บุคคลในองค์กรประพฤติทุจริต ดังนี้

๒.๑) **สภาพแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริต** พบว่าการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งผู้บริหารฝ่ายการเมือง ฝ่ายประจำ และฝ่ายตรวจสอบมีความสามัคคีทำงานร่วมกันอย่างไม่มีปัญหา อาจเกิดการแอบแฝงเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการเอื้อเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ระบบอุปถัมภ์ การเล่นพรรคเล่นพวก ในการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายข้าราชการ หรือการรับสมัครบุคคลเข้าทำงานในองค์กร เลือกรพรรคพวกของตนเองเข้าทำงาน มีการวิ่งเต้นขอตำแหน่งตามลักษณะบุญคุณต้องตอบแทน การเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือนปราศจากความยุติธรรม ทั้งที่บุคคลอื่นมีความเหมาะสมและมีความสามารถมากกว่า

๒.๒) **การบริหารงานของรัฐที่ขาดประสิทธิภาพ** ผู้วิจัยพิจารณาว่า การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพหมายถึงการปกครองบังคับบัญชาที่หละหลวม ผู้ใต้ปกครองและผู้บังคับบัญชาไม่สุจริต การไม่กวดขันควบคุมทางระเบียบวินัยเกือบจะเป็นประเพณีนิยมของบ้านเมืองไป การไม่

ควบคุมดูแล ความบกพร่องในการบริหารเปิดโอกาสให้แก่การคอร์รัปชัน และบางครั้งการบริหารงานอย่างเป็นทางการมากเกินไปก็ทำการคอร์รัปชันมีมากขึ้นด้วยมูลเหตุจากกฎหมายหรือระเบียบมีช่องว่างหรือมีข้อบกพร่อง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของกฎหมายคือ การคอร์รัปชันมิได้เป็นอาชญากรรมที่เห็นได้ชัดแจ้ง กอปรกับการหาพยานหลักฐานทำได้ยาก ยิ่งกว่านั้นการคอร์รัปชันยังก่อประโยชน์ให้คู่กรณีทั้งสองฝ่าย จึงไม่ค่อยมีฝ่ายใดยอมเปิดเผยและถ้าหากมีฝ่ายใดปรารถนาจะเปิดเผยความจริงในเรื่องนี้ ก็อาจจะเป็นอันตรายและปราศจากการคุ้มครองประกอบกับบทลงโทษไม่รุนแรงและกระบวนการยุติธรรมล่าช้า

๒.๓) **ด้านงบประมาณ** ผู้วิจัยพิจารณาว่า การทำบัญชีการจัดซื้อจัดจ้างและการเงินการคลัง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ละเลยไม่ปฏิบัติหรือไม่ทำตามระเบียบฯ และอ้างว่าไม่ทราบเกี่ยวกับ เรื่องที่มีการให้จัดทำและ ไม่จัดทำซึ่งเมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนเรื่องที่ถูกกลุ่ม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่จัดทำอันเป็นผลก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นปัญหาของการขาดองค์ความรู้เรื่องระบบการควบคุมภายใน ดังตัวอย่างเช่น ไม่ทำทะเบียนยืมเงิน ไม่ทำบัญชีคุมรายรับรายจ่ายพัสดุให้เป็นปัจจุบัน ไม่มีการทำหลักฐานในการเบิกจ่ายพัสดุ ไม่มีการทำการลงบัญชีรายรับรายจ่าย ไม่มีการทำรายงานแสดงรายรับรายจ่ายและงบทดลองเป็นรายเดือน ไม่มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบพัสดุ และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบพัสดุประจำปี ไม่จัดให้มีการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนหรือผู้แทนประชาคมเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือจัดให้มีก็เป็นการแต่งตั้งคนหน้าเดิมๆ ในการตรวจรับงานจ้าง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีญาติมารับเหมาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพบว่ามีทุจริตในด้านการจัดซื้อจัดจ้างมากกว่าด้านอื่นๆ

๒.๔) **ด้านกฎหมายและระเบียบต่างๆ** กฎหมายขาดความสมบูรณ์ในการดำเนินงาน มีช่องโหว่ให้ผู้ใช้กฎหมายดำเนินการแบบ ๒ มาตราฐาน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นต่อการร้องเรียนและฟ้องร้อง ตลอดจนการออกระเบียบปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายในบางกรณีมีข้อบังคับทำให้คนสุจริตทำงานไม่ได้ ประกอบกับการร้องเรียนประชาชนไม่กล้าที่จะระบุตัวบุคคลผู้กระทำการทุจริต แต่จะระบุในรูปขององค์กร ส่งผลกระทบให้การตรวจสอบเป็นไปได้ยาก ยิ่งไปกว่านั้นกระบวนการยุติธรรมล่าช้า และบทลงโทษผู้กระทำความผิดไม่รุนแรง

๒.๕) **ด้านประชาสัมพันธ์** การประชาสัมพันธ์และการเปิดเผยข้อมูล เป็นส่วนหนึ่ง หากไม่มีการชี้แจงประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างๆ ให้ประชาชนทราบ เช่น ไม่แจ้งงบประมาณของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ประชาชนและ ไม่ส่งข่าวสารทางราชการให้ประชาชนได้รับทราบ ไม่มีการประกาศในช่องทางการสื่อสารให้ประชาชนทราบในการดำเนินงานโครงการและกิจกรรมต่างๆ ไม่มีการประกาศการดำเนินกิจกรรมและงบประมาณให้ชาวบ้านทราบเช่นกัน ปัจจุบันมีเงินงบประมาณหรือเงินในบัญชี มีจำนวนเท่าไร นอกจากนี้ ยังเป็นผลให้ภาคประชาชนที่ออกมาช่วยเหลือภาครัฐ ในการต่อต้านป้องกันการทุจริต ไม่มีส่วนร่วมและไม่ได้รับการสนับสนุนให้มีความเข้มแข็ง การประชาสัมพันธ์และการให้รางวัลผู้กระทำการต่อต้านและรายงานการทุจริตมีน้อยมากอีกทั้งไม่ได้รับการคุ้มครองเพียงพอ

๕.๑.๒ รูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ตามแนวพระพุทธศาสนา

จากการวิเคราะห์สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย ได้แก่ ตัวบุคคล อาจเกิดความโลภ มีโอกาสมีสิ่งจูงใจ การขาดจริยธรรมคุณธรรม อาศัยช่องว่างของกฎหมายและสภาพการทุจริตอาจเกิดขึ้นได้จากระบบภายในองค์กร เช่น ช่องว่างของกฎหมายกลไกการควบคุม ภายในไม่มีประสิทธิภาพเป็นต้น ผู้วิจัยได้แบ่งแนวทาง การศึกษา รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวทางพุทธศาสนา ออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับบุคคล และระดับองค์กร

๑.๑) **ระดับบุคคล** ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๔ แห่ง พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม โดยนำค่านิยม ๑๒ ประการ มาเป็นแนวทางปฏิบัติและเป็นแบบอย่างให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำฝ่ายบริหารและฝ่ายการเมืองมีความสามัคคี และสร้างระบบตรวจสอบซึ่งกันและกัน นำหลักศาสนาโดยเน้นหลักศีล๕ เป็นแนวทางให้ผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชียึดถือปฏิบัติ มีการประสานงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เช่น ป.ป.ช. ส.ต.ง. และกรมบัญชีกลาง ร่วมการตรวจสอบ และให้ความรู้ ปลุกฝังให้บุคคลในองค์กรได้รับทราบกับภัยทุจริต และปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรเกิดการกลัวที่จะประพฤติชั่ว และละอายต่อบาป ผู้บริหารในองค์กรเป็นแบบอย่างของการยึดมั่นหลักคุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์ ทรนงให้ประชาชนร่วมตรวจสอบทุกขั้นตอนของการดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้จะมีการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมด้วยการสอดแทรกการดำเนินการตามหมู่บ้านรักษาศีล๕ ให้กับบุคลากรของท้องถิ่นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๔ แห่ง มีการจัดประชุมสัมมนาประจำเดือน เช่น ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมผู้พิการ ชมรมมาจาก ผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาล พนักงานในองค์กร ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องโปร่งใส พร้อมทั้งมีการเชิญพระสงฆ์หรือผู้ที่มีบทบาทในพระพุทธศาสนาเป็นที่ประจักษ์มาชี้แนะบรรยายให้กับบุคลากรและสมาชิกตัวแทนภาคประชาชนต่างๆ และเพื่อป้องกันการทุจริตอันเกิดจากกลุ่มธุรกิจ/เครือข่ายและพวกพ้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการสร้างมาตรฐานต้นแบบให้เป็นมาตรฐานตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปราศจากการทุจริต คอร์รัปชัน โดยมีการจัดตั้งคณะทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ ด้านการป้องกันการทุจริต โดยในระดับบุคคลได้เน้นให้ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องทุกระดับมีจิตสำนึกและสร้างความตระหนักในการป้องกันการทุจริตเพื่อส่งผลต่อมาตรฐานการทำงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางบริหารจัดการ

๑.๒) **ระดับองค์กร** ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้หลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในองค์กรโดยมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำรงตน ซึ่งมีการใช้หลักการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตในองค์กร โดยใช้แผนยุทธศาสตร์ชาติว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการป้องกันการทุจริตด้วยการจัดแผนงานโครงการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งหลักธรรมาภิบาลที่นำมาใช้ในการบริหารจัดการบริหารจัดการท้องถิ่น ประกอบด้วย หลักนิติธรรม โดยการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดกับทุกคน หลักคุณธรรม การบริหารงานและให้บริการประชาชนต้องให้ความสำคัญเป็นธรรม หลักความโปร่งใส การปฏิบัติหน้าที่ การจัดซื้อจัดจ้าง ต้องมีความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม

ร่วม โดยให้ประชาชนและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ต้องคำนึงถึงการใช้จ่ายงบประมาณของประชาชน อย่างความคุ้มค่า ในการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานการบริหารงาน อธิบายได้ดังนี้

(๑) หลักนิติธรรม โดยการปฏิบัติตามระเบียบ การบริหารงานภายใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการปฏิบัติตามหลักกฎหมายอย่างถูกต้อง ดังนั้น วิธีการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจะควบคุมและยึดระเบียบวิธีการทำงานอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณและการบริหารงานคลัง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การกำหนดราคากลาง การใช้แผนที่ภาษี การบริหารงานบุคคล การควบคุมการเบิกจ่ายวัสดุในสำนักงาน ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือที่เป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในการบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสร้างความถูกต้อง

(๒) หลักคุณธรรม โดยการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้อง คำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม เป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานในการบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสร้างความถูกต้องนำมาซึ่งความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมในการทำงาน

(๓) หลักความโปร่งใส โดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นเป้าหมายใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ประชาชนได้เข้ามาร่วมตรวจสอบและติดตามการบริหารงาน นอกเหนือไปจากการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเทศบาลได้มีการกำหนดกรอบแนวคิดผ่านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้วยการประกาศมาตรฐานด้านคุณธรรมและจริยธรรมไว้ให้พนักงาน

(๔) หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนควบคู่กับการลดความขัดแย้งในสังคมอันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการพัฒนา เพื่อให้สามารถประสานแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างราบรื่นสัมฤทธิ์ผลและเกิดความสงบสุขสามัคคีในสังคม ร่วมรู้การบริหารงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบข้อมูลข่าวสาร และสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ปฏิทินแจ้งข่าวบอกกล่าวภารกิจ การรับทราบจากศูนย์ข้อมูลข่าวสารสำหรับบริการประชาชน กระจกข่าว ตัวอย่างการร่วมรู้เห็นได้จากการส่งเอกสารสอบราคา/ประกวดราคาถึงมือผู้รับจ้างโดยให้มากที่สุด การประกาศตามเสียงไร้สายบอกข่าวเล่าเรื่องการบริหารงาน บอร์ดประชาสัมพันธ์ และทางเว็บไซต์ เป็นต้น เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของท้องถิ่น ซึ่งร่วมคิด หมายถึง การเปิดให้ประชาชนเข้าร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยประชาชนร่วมกันคิดและเสนอแผนงานโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาในชุมชนของตนเองผ่านเวทีต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้กิจกรรมหรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ ริเริ่มทำโครงการ ร่วมทำ หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นนั้นประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการเอง และร่วมตรวจสอบ หมายถึง การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของท้องถิ่นทุกขั้นตอน

(๕) หลักความรับผิดชอบ โดยการร่วมแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในกลไกการพัฒนาเมืองให้ยั่งยืน กล่าวคือ การพัฒนาให้สมาชิกชุมชนร่วมถกเถียง วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของเทศบาล ให้ข้อเสนอแนะ และคำนึงถึงต่อประโยชน์ส่วนร่วมของท้องถิ่นทั้งนี้เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในพื้นที่ได้ตรงจุดและตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกในชุมชน ซึ่งใช้เวทีการประชุมประชาคมในแต่ละชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ร่วมตรวจสอบ โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางตรงและสร้างกลไกการตรวจสอบการทำงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความสำนึกรับผิดชอบร่วมกันอย่างแท้จริง เช่น การแต่งตั้งประชาชนในชุมชนให้เข้ามาเป็นกรรมการจัดซื้อจัด การแจ้งเบาะแสปัญหาการทุจริตในโครงการ ใช้วิธีการมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนเพื่อเป็นคณะกรรมการในการเปิดซองสอบราคา และเป็นคณะกรรมการในตรวจรับงานจ้าง ร่วมรับประโยชน์ ผลความสำเร็จในการกิจของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มจากสมาชิกในชุมชน และสมาชิกเป็นผู้ดำเนินการ และผลักดันโครงการ แน่ใจว่าสมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์ทางตรง เช่น โครงการทางด้านสาธารณสุข ปลอดภัย ด้านการศึกษา สาธารณสุขอย่างทั่วถึงนอกจากนี้ ประโยชน์ดังกล่าวส่งผลให้คุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(๖) หลักความคุ้มค่า โดยการประหยัด กล่าวคือ แนวทางของโครงการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำเป็นต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และให้เกิดประสิทธิผลอย่างคุ้มค่า เช่น การประหยัดงบประมาณ และการดำเนินการกิจกรรมเพื่อการประหยัดพลังงาน

๕.๑.๓ ข้อเสนอรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

จากการศึกษาสภาพเอื้อประโยชน์ที่มีต่อการทุจริตในสังคมไทย และรูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบตามแนวพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวทางศึกษาดังกล่าว โดยเฉพาะในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ควรมีการนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาประยุกต์เป็นกลไกบูรณาการควบคู่กับการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากหลักธรรมคำสอนและคติธรรมของศาสนา เป็นหนทางที่สามารถปลูกฝังค่านิยม กระตุ้นเตือนจิตสำนึกของบุคคลให้ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอหลักธรรมเพื่อเป็นกลไกในการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับบุคคล และระดับองค์กรดังนี้

๑) หลักโลกบาลธรรม พัฒนาคณ

หลักโลกบาลธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่คุ้มครองโลก ใช้ในการปกครองควบคุมจิตใจมนุษย์ให้ตั้งมั่นอยู่ในความดี มิให้ละเมิดศีลธรรมในการดำเนินชีวิตเพื่อให้อยู่กันด้วยความเรียบร้อยสงบสุข ไม่เดือดร้อนสับสนวุ่นวาย ประกอบด้วย

(๑) หิริ ความละอายต่อบาป ละอายใจ ละอายต่อการทำความชั่ว

(๒) โอตตัปปะ ความเกรงกลัวบาป เกรงกลัวความชั่วและกลัวผลของการกระทำชั่ว

ทั้งนี้ หลักโลกบาธธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ซึ่งบุคคลควรยึดเป็นหลักปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นกลไกหรือเครื่องมือในการปลูกและปลูกจิตสำนึก สร้างคนให้มีศีลธรรม จรรยา มีระเบียบวินัย โดยเฉพาะบุคลากรในองค์กรหากยึดมั่นในหลักทริโอดัปะเป็นแนวปฏิบัติย่อมนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้มีความโปร่งใสทางไกลทุจริต สร้างเป็นวัฒนธรรมขององค์กรอย่างยั่งยืนต่อไป

๒) หลักปธานิยธรรม พัฒนาการ

การพัฒนาองค์กรควรมีการนำหลักธรรมเพื่อเป็นกลไกการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยบูรณาการสนับสนุน สร้างเสริมการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้มีการดำเนินการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีแล้วนั้นให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนตามหลักอปธานิยธรรม ๗ ได้แก่

(๑) การประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นหลักในการระดมความเห็น วิเคราะห์ปัญหา กำหนดวิสัยทัศน์ด้วยหลัก SWOT Analysis โดยนำหลักพุทธธรรมในการบริหารมาเป็นเครื่องมือในการประกอบการดำเนินการให้เกิดความพร้อมเพียง ได้แก่ หลักอริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรมีความเข้มแข็ง

(๒) พร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม เพื่อทำกิจของส่วนรวมอย่างพร้อมเพรียงกัน เป็นหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร โดยนำหลักพุทธธรรมสังคหัตถุ (ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตา) เป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีในองค์กรอีกด้วย

(๓) การเคารพกฎ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งนำหลักพุทธธรรมในการบริหาร ได้แก่ ศีล ๕ หลักโลกบาธธรรม เป็นแนวทางการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในทุกระดับ

(๔) การให้ความเคารพต่อผู้อาวุโสในองค์กร ปรีชาหาหรือผู้ที่เคยมีประสบการณ์ ซึ่งนับเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการรับฟังเสียงจากภายนอก หรือการตั้งสภาที่ปรึกษา เพื่อตั้งประสบการณ์จากผู้ทรงความรู้มาใช้ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผนวกกับการนำหลักพุทธธรรม สาราณียธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมการให้ความเคารพผู้อาวุโส ๗ ประการ ซึ่งการบริหารองค์กรจำเป็นต้องอาศัยความรู้จากผู้มีประสบการณ์

(๕) การเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน เป็นหลักของการประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น และหลักเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ โดยมีการนำหลักสังคหัตถุธรรม ซึ่งเป็นหลักการปฏิบัติให้เกียรติซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลยอมส่งผลดีต่อองค์กร เพื่อให้การบริหารองค์กรมีความเสมอภาค

(๖) เคารพศาสนสถาน/ไม่ละเลยประเพณีที่ดั่งาม เป็นหลักการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและทำนุบำรุงศาสนา และส่งเสริมสานต่อจารีตประเพณีของท้องถิ่น โดยยึดหลักพรหมวิหาร ๔ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารองค์กร ที่ถือเป็นสัญลักษณ์ของการสร้างความสามัคคีให้บุคคลร่วมกันกระทำความดี

(๗) ให้การอารักขา บำรุง คุ้มครองผู้ทรงศีล ทรงธรรม ซึ่งเป็นหลักในการบริหารองค์กร ตามบทบาทหน้าที่ของราชการและให้การคุ้มครองอภิบาลผู้ประพฤติดีเป็นแบบอย่างที่ดี โดย

การใช้หลักพุทธธรรม หลักประโยชน์ ๓ ประการ (ประโยชน์ตน, ประโยชน์ของผู้อื่น และ ประโยชน์ร่วมกันทั้ง ๒ ฝ่าย) เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความคุ้มครองป้องกันผู้ทำความดี ประพฤติดี ประพฤติชอบ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยและอภิปรายข้อค้นพบใหม่จากการทำวิจัยดังนี้

๕.๒.๑ สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตสาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีสาเหตุมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการหรือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ไม่มีความซื่อสัตย์และคุณธรรม จริยธรรม มีความโลภ ขาดการยับยั้งชั่งใจ ขาดจิตสำนึกไม่เกรงกลัวต่อความผิด ไม่มีความละเอียดรอบคอบ ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีค่านิยมที่ผิด ชื่นชอบวัตถุนิยม ขัดสนในการดำเนินชีวิตจึงเห็นแก่อามิสสินจ้างโดยเฉพาะงบประมาณเป็นปัจจัยก่อให้เกิดการทุจริต เนื่องจากไม่มีการวางระบบการบริหารจัดการและการตรวจสอบที่มีกระบวนการทางกฎหมายมีช่องว่างไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำความผิดทุจริตได้ ประกอบกับกระบวนการยุติธรรมล่าช้าและบดบังโทษไม่รุนแรง พฤติกรรมการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการเรียงลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายเงินค่าล่วงเวลาเป็นเท็จ กรณีการเบียดบังนำเงินไปใช้ส่วนตัวนอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตเนื่องจากมองว่าเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นในองค์กรภาครัฐไม่คำนึงถึงความถูกต้อง เห็นแก่ผลประโยชน์ของตนเอง มากกว่าผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับส่วนรวมหรือประเทศชาติ เนื่องจากบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตราค่าตอบแทนต่างๆ ตลอดจนสิทธิประโยชน์ต่างๆ ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นสมควรแก้ไขระเบียบหลักเกณฑ์กำหนดขั้นตอนหรือวิธีการกำหนด นอกจากนั้นเพื่อให้มีสภาพบังคับที่ชัดเจนแน่นอน ต้องยกระดับระเบียบหลักเกณฑ์ดังกล่าว เป็นกฎกระทรวงหรือว่าพระราชบัญญัติเพื่อใช้บังคับกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิตินันท์ สุชีเกต**^๑ ได้วิจัยเรื่อง แนวทางป้องกันทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมาผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรมของคนใน สังคมไทย เนื่องจากขาดการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก และการ มีค่านิยมความเชื่อ วัฒนธรรมการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง โดย เห็นว่า ความร่ำรวยเป็นสิ่งที่ดีงาม สังคมยอมรับนับหน้า ถือตา ทำให้เกิดรากเหง้าของการแสวงหาโอกาสที่ทำให้ ร่ำรวยขึ้นทุกวิถีทาง โดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ได้มาว่า ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้พบว่า ความจำเป็นทาง เศรษฐกิจ รายได้หรือเงินเดือนของข้าราชการไม่เพียงพอ ต่อการครองชีพเป็นสาเหตุหนึ่งของการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สังคิต พิริยะรังสรรค์ และ ผาสุก พงษ์ไพจิตร**^๒ ได้วิจัย

^๑จิตินันท์ สุชีเกต, “แนวทางป้องกันทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”, **รายงานการวิจัย**, (ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), หน้า ๑๓-๑๕.

^๒ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, “คอร์รัปชันในภาครัฐ : ความเห็นและประสบการณ์ในครัวเรือน”, **รายงานวิจัย**, (สำนักงานสนับสนุนกองทุนการวิจัย, ๒๕๕๓), หน้า ๒๗-๒๘.

เรื่อง คอร์รัปชันในภาครัฐ : ความเห็นและประสบการณ์ในครัวเรือน ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุการคอร์รัปชันของข้าราชการเป็นเพราะเงินเดือนของ ข้าราชการไม่เพียงพอ เพราะค่าครองชีพในปัจจุบันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แรงจูงใจทางวัตถุนิยมที่เกิดจาก ค่านิยมทางสังคมก็มีส่วนกระตุ้นให้ข้าราชการแสวงหา ประโยชน์ด้วยวิธีการที่ผิดความต้องการของผู้บริหารและบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนต้องการเงินทอง ตลอดจน สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม เกี่ยวกับการแสดงออกในทางวัตถุนิยม นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รัตนะ บัวสนธ์**^๓ ที่ได้วิจัยเรื่องคอร์รัปชันในวงการศึกษาของไทย: กรณีศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุ แรงจูงใจ และพฤติกรรมการคอร์รัปชันนั้นพบว่ามีสาเหตุ จากแรงจูงใจที่กระทำการคอร์รัปชันได้แก่ ค่านิยมในการ ดำเนินชีวิต การได้รับโอกาสให้กระทำการยอมรับทางสังคม ผู้ที่ทำการทุจริตคอร์รัปชันจึงขาดความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เกรงกลัวต่อบาป ขาดความรับผิดชอบ ขาดจริยธรรม และขาดการอบรมกล่อมเกลามาจากสิ่งแวดล้อมในทางที่ ถูกต้อง ซึ่งเป็นสาเหตุภายในตัวบุคคล ที่ทำให้บุคคลนั้นๆ ทำการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากนี้ยังพบว่า การทุจริตคอร์รัปชันมีสาเหตุ มาจากการใช้อำนาจของนักการเมืองในทางที่ผิด การบริหารงานขาดประสิทธิภาพ กฎหมายหรือระเบียบการ ปฏิบัติงานมีช่องว่างเปิดโอกาสให้บุคลากรทุจริตในหน้าที่ กระบวนการคัดเลือกคนเข้าสู่ระบบให้ความสำคัญด้านความรู้มากกว่าคุณธรรมจริยธรรม ใช้ระบบอุปถัมภ์ เห็น แก่พวกพ้อง กฎหมายการลงโทษข้าราชการที่คอร์รัปชันไม่ เด็ดขาดจริงจัง ไม่มีระบบตรวจสอบที่เป็นรูปธรรมและมี ประสิทธิภาพ ผู้บังคับบัญชาประพฤติกทุจริตคอร์รัปชันให้ ข้าราชการชั้นผู้น้อยเห็นเป็นตัวอย่าง การเล่นพรรคเล่น พวก การจัดซื้อจัดจ้างของทางราชการมีช่องโหว่ เช่น มี การจำกัดลักษณะจำเพาะหรือล็อกสเปค ตลอดจนพ่อค้า นักธุรกิจ และประชาชนมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการคอร์รัปชัน เพราะ ต้องการความสะดวกสบาย มีผลประโยชน์ร่วมกัน และเพื่อผูกขาดในกิจการที่ต้องได้สัมปทานจากรัฐบาล รวมถึงการฮั้วประมูลโครงการต่าง ๆ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **จากรุวรรณ สุขุมาลพงษ์**^๔ ได้วิจัยเรื่อง “แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า เงื่อนไขที่นำไปสู่การ คอร์รัปชันประกอบด้วย ๕ เงื่อนไข คือ ๑) ระบบงาน ประกอบด้วย การบริหารงบประมาณ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การต้อนรับผู้บังคับบัญชา ระบบอุปถัมภ์อำนาจอิทธิพล ผู้ใช้กฎหมายไม่เคร่งครัดในการบังคับใช้ กฎหมาย และบรรยากาศในองค์กร ๒) ความจำเป็นทาง เศรษฐกิจและครอบครัว โดยมีสาเหตุจาก รายได้น้อย การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อิทธิพลของภรรยา ๓) สังคมขาด ความเป็นระเบียบ ๔) พฤติกรรม ประกอบด้วย การ แสวงหาผลประโยชน์ วัตถุนิยม/โลก และ ๕) ประชาชน โดยประชาชนเป็นผู้เสนอเงื่อนไขประชาชนไม่มีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งแต่ละเงื่อนไขล้วนแต่มีผลโยงใยด้วยกันทั้งสิ้น สาเหตุดังกล่าว เป็นเพราะระบบราชการมีกฎระเบียบในการกำกับ ตรวจสอบการทำงานไม่เข้มข้น ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ไม่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี สาเหตุอีกประการ เกิดจากการที่นักธุรกิจให้ ความช่วยเหลือกับข้าราชการ โดยความคาดหวังที่จะ ได้รับการตอบแทนจากข้าราชการ ซึ่งนักธุรกิจเหล่านี้จะ ได้รับการบริการที่มีอภิสิทธิ์ รวดเร็ว ข้าราชการจะ

^๓รัตนะ บัวสนธ์, “คอร์รัปชันในวงการศึกษาของไทยในเขตภาคเหนือตอนล่าง”, รายงานการวิจัย, (มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๖), หน้า ๒๗-๒๙.

^๔จากรุวรรณ สุขุมาลพงษ์, “แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย”, รายงานการวิจัย, (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๖), หน้า ๑๐๗ .

อะลุ่มอล่วยต่อกฎระเบียบข้อบังคับและมองข้ามกิจกรรม ซึ่งมีลักษณะที่น่าสงสัยว่าทำผิดกฎหมาย เพื่อผลประโยชน์ ของผู้ให้ความช่วยเหลือ

๕.๒.๒ รูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบตามแนวพระพุทธานุศาสตร์

การป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธานุศาสตร์ในระดับนโยบายควรมีการกำหนดนโยบายและมาตรการแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐด้วยการมุ่งเน้นสร้างหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมตรวจสอบเฝ้าระวังเพื่อสกัดกั้นการทุจริตพร้อมทั้งปลูกฝังค่านิยม ยึดถือคุณธรรมจริยธรรม ในการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะการปลูกและปลูกจิตสำนึกบุคคลในวัยเยาว์ต้องมีจิตสำนึกที่ดีมีคุณธรรม สนับสนุนโรงเรียนคุณธรรม นอกเหนือจากการใช้กฎหมายเป็นระเบียบข้อบังคับพร้อมทั้งสอดแทรกหลักธรรมทางพระพุทธานุศาสตร์เข้าสู่ตัวบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีที่ดีที่สุด คือ การทำให้บุคคลเหล่านั้นตระหนักในหน้าที่ของตน มีหน้าที่อะไรควรทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด และต้องมีความสุจริต ๓ ประการ ได้แก่ ๑. ไม่บกพร่องต่อหน้าที่ ๒. ไม่ละเว้นหน้าที่ ๓. ไม่ทุจริตต่อหน้าที่และเกิดความเสียหายต่อการทำชั่ว เกรงกลัวต่อบาปหรือต่อการทำความชั่วสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จิตินันท์ สุชีเขตู** ได้วิจัยเรื่อง แนวทางป้องกันทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ให้แนวทางป้องกันการทุจริตไว้ว่า คณะผู้บริหารต้องยึดหลักคุณธรรม และยึดความ ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย สร้างจิตสำนึกและเป็น ตัวอย่างให้กับบุคลากร ในส่วนของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ประจำการแรก ไม่บกพร่องต่อหน้าที่ ข้าราชการ เจ้าพนักงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ใด จะต้องทำหน้าที่นั้นอย่างดีที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดความบกพร่องเสียหายแก่งานในหน้าที่

ประการที่สอง ไม่ละเว้นหน้าที่ ข้าราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องไม่ละเว้นหน้าที่ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่รู้สึกถึงความไม่ชอบธรรม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ที่จะทักท้วงชี้แจง ถึงความไม่ถูกต้องเหล่านั้น การเกล่งกลัว ผู้บริหารที่ดำรงความไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับการทุจริต

ประการที่สาม ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่มีขอบด้วยกฎหมายและหลักศีลธรรม หมายถึง ต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่ไปในการแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือคนอื่นในทางที่ผิดกฎหมายและผิดทำนองคลองธรรม ดังพุทธภาษิตว่า **ธัมมัง จะเร สุจะริตัง** แปลความว่า **“บุคคลควรประพฤติธรรมให้สุจริต ไม่ควรประพฤติธรรมนั้นให้ทุจริต ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”** สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภาส ภาสศรัทธา**^๖ ได้ทำวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการของ

^๕จิตินันท์ สุชีเขตู, “แนวทางป้องกันทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอปากช่อง จังหวัด นครราชสีมา”, รายงานการวิจัย, (ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓), หน้า ๘๙-๑๐๑.

^๖ภาส ภาสศรัทธา, “การบูรณาการหลักธรรมเพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการทุจริตหรือฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นปัญหาของสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อประเทศในทุกด้านไม่ว่า สังคม เศรษฐกิจ หรือการเมือง จนคนไทยบางส่วนยอมรับพฤติกรรมดังกล่าวว่าเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนยอมรับได้ ยิ่งปัจจุบันมีการวิวัฒนาการรูปแบบการทุจริตสลับซับซ้อนมากขึ้นจากรูปแบบเดิมเป็นรูปแบบทุจริตเชิงนโยบาย ทั้งนี้มาจากสาเหตุของการแสวงหาอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองและผลประโยชน์ทางโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองที่มีลักษณะผูกขาดอยู่ในมือคนกลุ่มน้อยที่มีทั้งทุน ความรู้ อำนาจทางการเมือง การครอบงำข้อมูลข่าวสาร การบริหารงานของรัฐที่ขาดประสิทธิภาพ กฎหมายหรือระเบียบมีช่องว่างหรือข้อบกพร่องเปิดโอกาสให้ทุจริตได้มากขึ้น ขณะที่คนส่วนใหญ่ยังยากจน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และความรู้ต่ำ ขาดการมีส่วนร่วม รวมทั้งการอุปถัมภ์เล่นพรรคเล่นพวกโดยเฉพาะ กลายเป็นสังคมที่คุณธรรม จริยธรรมถดถอย ทำให้เกิดการทุจริตในรูปแบบต่างๆ

ความซื่อตรง เป็นคุณค่าที่ควรสร้างให้กับคนในสังคม เพื่อให้เป็นผู้มีจิตสำนึกต่อประโยชน์ส่วนรวม ความซื่อตรงเป็นคุณค่าที่ควรสร้างให้กับคนในสังคม เพื่อให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ เพราะว่าคนซื่อตรง คือ คนที่มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้สำเร็จตามภารกิจอย่างงดงามด้วยความมุ่งมั่น ชยัน อดทน และยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต ความถูกต้องชอบธรรม ทั้งต่อหน้าและลับหลัง โดยต้องมีการบูรณาการระบบ กระบวนการ กลไกและเครื่องมือ กฎหมาย จารีต ประเพณี หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และจรรยาบรรณหลายๆ อย่างเข้าด้วยกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **กาญจนา คำจตุติ**^๓ ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน กรุงเทพมหานคร มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความทันสมัยทางวัตถุ กรุงเทพมหานคร จึงต้องส่งเสริมโดยการ ให้การยอมรับ ให้โอกาส ให้ความสำคัญ ให้ความรู้ แก่ผู้นำชุมชน โดยนำหลักอภิธานิธรรมมาบูรณาการ ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วม คือ **MBB Model**

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดระบบและกระบวนการยกย่องเชิดชูแล และการลงโทษอย่างจริงจัง และบุคลากรที่มีศักยภาพในการถ่ายทอดหรืออบรมขัดเกลา นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกคือ ระบบการเมืองที่ขาดความซื่อตรง การป้องกันและปราบปรามทุจริตที่ไม่เข้มแข็ง โดยที่โครงสร้างของระบบราชการที่ไม่เอื้ออำนวย และขาดการบูรณาการกับหลักความเชื่อความศรัทธาทางพระพุทธศาสนา ที่เป็นหลักความนับถือศรัทธา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้อมอร ชลวร^๔ ได้วิจัยเรื่อง การจัดการความรู้เชิงพุทธบูรณาการ” ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ มี ๒ ประเภท คือ ความรู้ฝังลึกในตัวคน และความรู้ชัดแจ้ง ในกระบวนการจัดการความรู้และการสืบทอดองค์ความรู้ผ่านกาลเวลาที่ยาวนานร่วม ๒,๖๐๐ ปี ซึ่งนับว่ายาวนานมากแสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดการความรู้ในทางพระพุทธศาสนาเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพสูงมาก จึงสามารถรักษาองค์ความรู้

^๓กาญจนา คำจตุติ, “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^๔เอื้อมอร ชลวร, “การจัดการความรู้เชิงพุทธบูรณาการ”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

ทั้งปรียัติ แนวทางปฏิบัติ และปฏิเวธธรรมไว้ได้อย่างดี มีหลักธรรมที่โดดเด่นอยู่ ๔ หมวดคือ ๑) การใช้หลักไตรสิกขา ๒) หลักสาราณียธรรม ๓) กระบวนการจัดการสังคีติ ร้อยกรองพระธรรมและพระวินัย และ๔) พระวินัย และระเบียบวิธีปฏิบัติว่าด้วยการรวมตัวเป็นหมู่สงฆ์

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยอดปรารถนาของทุกองค์กร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้บริหารโดยส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่เกษียณอายุบั้นปลายบ้าง เป็นตระกูลเก่าแก่ที่ได้รับความนับถือโดยการสืบทอดมาตั้งแต่ รุ่นปู่ย่า ตาทวด หากว่าบุคคลเหล่านั้น เป็นคนที่ไม่มีความสุจริต คนที่ไม่มีความมั่นคง ชอบแต่สิ่งๆที่เรียกว่า มั่งง่ายได้ยาก การสร้างสรรค์ประโยชน์ ให้แก่ท้องถิ่นนั้นๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมย่อมเกิดขึ้นยาก รวมไปถึงการสร้างศรัทธาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่เป็นข้าราชการ เจ้าพนักงาน บันทึกลงไป ดังนั้น การทำงานแบบขอไปที รอจังหวะการเปลี่ยนผู้บริหาร นับว่า เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับ ไม่เต็มภาระที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น จะได้ยินกันบ่อยๆว่า ผู้บังคับบัญชาไม่โปร่งใส ขณะเดียวกัน ผู้บังคับบัญชาก็จะพูดถึงลูกน้อง ในส่วนที่ว่า ไม่เสียสละ ไร้ใจยาก ความซื่อสัตย์สุจริต การให้ความเคารพผู้บังคับบัญชาในองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ภายใต้หลักกฏกติกาบ้านเมือง จะทำให้ปัญหาการทุจริตน้อยลง จะต้องมีการปลูกฝัง ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง ผู้วิจัยพิจารณาว่า การฝึกรวมโดยส่วนงานที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งที่จะต้องทำให้เกิดขึ้น เพื่อจะได้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีประโยชน์ และเจริญมั่นคง กลับกัน ผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชาที่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความมั่นคง ชอบแต่หาผลประโยชน์ทางทุจริตให้แก่ตนและพวกพ้อง ไม่มีวันที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์ส่วนรวม ที่สำคัญอันใดได้ ผู้ที่มีความสุจริตและความมุ่งมั่น ที่จะเสียสละให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำงานที่สำคัญยิ่งใหญ่มากเป็นคุณประโยชน์ แก่องค์กรทุจริตได้ และเป็นการลดการทุจริตอีกทางหนึ่ง โดยอ้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ**คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล**^๔ วิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่ศึกษาอยู่ไม่เคยมีปัญหา เรื่องผู้มีอิทธิพลหรือการถูกข่มขู่จากคนในพื้นที่ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับของกฎหมายอย่างเคร่งครัด แต่ที่มีบ้างจะเกิดขึ้นจากคนนอกพื้นที่และเป็นเรื่องของการสูญเสียผลประโยชน์ สิ่งยึดเหนี่ยวหรือสิ่งเตือนใจผู้บริหาร พนักงานปฏิบัติงานด้วยความสุจริตคือ ความภูมิใจในตนเองที่เป็นข้าราชการ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ทำงานให้ประเทศชาติซึ่งถือว่ามีความเกียรติ มีศักดิ์ศรี หลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณประจำปี ข่าวการจัดซื้อจัดจ้าง ผลการจัดซื้อจัดจ้างกำหนดการประชุม อบต. รายงานทางการเงิน ขั้นตอนการรับบริการ เอกสารที่ต้องใช้และระยะเวลาที่แล้วเสร็จของการให้บริการ ให้ประชาชนรับทราบอยู่เสมอโดยการประชาสัมพันธ์

การป้องกันการทุจริตต้องเริ่มที่ตัวบุคคลนั้นก่อน โดยเสริมสร้าง บุรณาการกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ หลัก ธรรมเป็นโลกบาล คือ หิริโอตตปปะ หิริหมายถึง ความละอาย ๑. ละอายต่อการไม่ซื่อสัตย์ การไม่ซื่อสัตย์ต่อองค์กรของตน ท้องถิ่น ภาษีที่จัดเก็บก็เป็นเสมือนเก็บได้

^๔คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, “คุณธรรมจริยธรรมที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล”, รายงานวิจัย, (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน), ๒๕๕๙), หน้า ๑.

จากวงศาคณาญาติ ๒. ละอายต่อการสร้างโอกาสในทางผิด เช่น การตรวจรับ วัสดุอุปกรณ์ ไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในสัญญาจ้าง การเอื้อผลประโยชน์ต่อกัน ๓. ละอายต่อการประพฤติมิชอบ เช่น การประพฤติผิดเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ๔. ละอายต่อการใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิดเช่น เรียกรับผลประโยชน์ ๕. ละอายต่อการเลือกปฏิบัติเลือกที่รักมักที่ชัง ๖. ละอายต่อการใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ประทีป มากมิตร**^{๑๐} ได้วิจัยเรื่อง จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมการณ์ศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ๑) จริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาสถาบันอุดมการณ์ศึกษาเอกชน มีองค์ประกอบ ๓ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑ จริยธรรมต่อผู้บังคับบัญชา จริยธรรมต่อองค์กร และจริยธรรมต่อสังคม องค์ประกอบที่ ๒ คือ จริยธรรมต่อนักศึกษา และจริยธรรมต่อผู้ร่วมงานองค์ประกอบที่ ๓ คือ จริยธรรมต่อส่วนงาน และจริยธรรมส่วนตน ๒) แนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันเอกชน มี ๘ แนวทางใหญ่ ได้แก่ ๑) การสนับสนุนด้านนโยบาย ๒) มีการจัดฝึกอบรมจริยธรรม ๓) จัดทำประมวลจริยธรรม หรือ จริยธรรมวิชาชีพในองค์กร ๔) การตรวจสอบจริยธรรม ๕) การนำจริยธรรมเข้าเป็นส่วนหนึ่งสำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคล ๖) การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ๗) มีคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาด้านจริยธรรม ๘) การจูงใจ

หลักธรรมาภิบาลกับปัญหาคอร์รัปชันในประเทศไทย การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่ อำนาจและอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและหรือผู้อื่น รวมถึง การเลือกที่รักมักที่ชัง การเห็นแก่ญาติพี่น้อง กินสินบน ฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์และความไม่เป็นธรรมอื่นๆ ที่ข้าราชการหรือบุคคลใดใช้เป็นเครื่องมือในการลิดรอน ความเป็นธรรมและ ความถูกต้องตามกฎหมายของสังคม ระบบการควบคุมและตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ ความรู้เท่า ไม่ถึงการณ์ การใช้อำนาจของผู้บริหารในทางที่มิชอบ ระบบอุปถัมภ์หรือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับลูกน้อง สร้างลูกน้องไว้ช่วยเหลือตน ในเรื่องต่างๆ จิตใจและความโลภของแต่ละบุคคล คนในสังคมส่วนใหญ่นับถือความ ร่ำรวย ย่อมเป็นแรงจูงใจในการแสวงหาเงินทอง ภาวะเศรษฐกิจที่บีบคั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร**^{๑๑} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมการณ์ศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า ๑) การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมการณ์ศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ คือ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรมและเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความมั่นคง หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักการใช้อำนาจหน้าที่ และ ๒) การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมการณ์ศึกษาเอกชนโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ(Connoisseurship) ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ ๘ องค์ประกอบ มีความเหมาะสม เป็นไปได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์

^{๑๐}ประทีป มากมิตร, “จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมการณ์ศึกษา” วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐).

^{๑๑}ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร, “การใช้หลักธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมการณ์ศึกษาเอกชน”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๑).

๕.๒.๓ รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไก พุทธบูรณาการ

หลักธรรมคำสอนศาสนา และคตินิยมสามารถปลูกฝังค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต เพราะจะเป็นแนวทางในการกระตุ้นจิตสำนึกของบุคคลเพื่อให้มีจิตใจยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม ซึ่งกลไกศาสนาจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่งเป็นการปรับเปลี่ยนคนในสังคมให้ยึดมั่น ตั้งมั่นในความดี ความชอบธรรมซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของระบบคุณธรรมโดยบุคคลต้องมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ และตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ให้มีสติยั้งคิด ไตร่ตรอง ก่อนกระทำการใดๆ ควรวิเคราะห์ว่าสิ่งที่ตนกำลังกระทำนั้นเป็นสิ่งดีงามหรือไม่ ถ้าเป็นสิ่งชั่วช้าก็ให้หลีกเลี่ยงที่จะทำ เช่นนั้น และให้นึกเกรงกลัวต่อผลการกระทำความชั่วที่จะเกิดขึ้น ความตื่นตัวของบุคคลในการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ ผลกระทบจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และรู้ถึงบทบาทของตัวเองในการที่จะ เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการต่อต้านปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันแล้ว ส่วนนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัย ด้วยการนำหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นกลไกในการบูรณาการ การดำเนินงานเพื่อป้องกันทุจริตใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ๑) ระดับบุคคลด้วยการนำหลักธรรม โลกบาลธรรม (หิริ โอตตัปปะ) เป็นกลไกการบูรณาการในกาปลูกและปลูกจิตสำนึกของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดความละอายต่อความชั่ว และเกรงกลัวต่อผลของการประพฤติชั่ว ๒) ระดับองค์กร ได้มี การนำหลักอปริหานิยธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการปกครอง เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และเกิดความสามัคคีของหมู่คณะมาบูรณาการร่วมกับหลักธรรมมาภิบาลในการเป็นกลไกบริหาร จัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้โปร่งใส ประกอบด้วย (๑) การประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ เป็นหลักการในการระดมความเห็น วิเคราะห์ปัญหา กำหนดวิสัยทัศน์ด้วยหลัก SWOT Analysis โดย นำหลักพุทธธรรมในการบริหารมาเป็นเครื่องมือในการประกอบการดำเนินการให้เกิดความพร้อมเพียง ได้แก่ หลักอริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรมีความเข้มแข็ง (๒) พร้อมเพียงกันประชุมและเลิกประชุม เพื่อทำกิจของส่วนรวมอย่างพร้อมเพียงกัน เป็นหลักการ สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร โดยนำหลักพุทธธรรมสังคหวัตถุ (ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตา) เป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีในองค์กรอีกด้วย (๓) การเคารพกฎ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งนำหลักพุทธธรรมในการบริหาร ได้แก่ ศีล ๕ หลักโลกบาลธรรม เป็นแนวทางการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในทุกระดับ (๔) การให้ ความเคารพต่อผู้อาวุโสในองค์กร ปรัชษาหรือผู้ที่เคยมีประสบการณ์ ซึ่งนับเป็นปัจจัยแห่ง ความสำเร็จในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการรับฟังเสียงจากภายนอก หรือ การตั้งสภาที่ปรึกษา เพื่อดึงประสบการณ์จากผู้ทรงความรู้มาใช้ในการบริหารองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ผนวกกับการนำหลักพุทธธรรม สาราณียธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมการให้ความเคารพ ผู้อาวุโส ๗ ประการ (๕) การเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน เป็นหลักของการประชาธิปไตยใน ระดับท้องถิ่น และหลักเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ โดยมีการนำหลักสังคหวัตถุธรรม ซึ่งเป็นหลักการ ปฏิบัติให้เกียรติซึ่งกันและกันมาประกอบการปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารองค์กรมีความเสมอภาค (๖) เคารพศาสนสถาน/ไม่ละเลยประเพณีที่ดีงาม เป็นหลักการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน การส่งเสริมและทำนุบำรุงศาสนา และส่งเสริมสานต่อจารีตประเพณีของท้องถิ่น โดยยึดหลักพรหม วิหาร ๔ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารองค์กร (๗) ให้อารักขา

บำรุง คຸ້ມครองผู้ทรงศีล ทรงธรรม ซึ่งเป็นหลักในการบริหารองค์กร ตามบทบาทหน้าที่ของราชการ และให้การคຸ້ມครองอภิบาลผู้ประพฤดีผู้เป็นแบบอย่างที่ดี โดยการใช้หลักพุทธธรรม หลักประโยชน์ ๓ ประการ (ประโยชน์ตน, ประโยชน์ของผู้อื่น และ ประโยชน์ร่วมกันทั้ง ๒ ฝ่าย) เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้ความคຸ້ມครองป้องกันผู้ที่ทำความดี ประพฤดี ประพฤติชอบ มีความเชื่อมั่นว่าจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ทั้งนี้รวมถึง เป้าหมายหลัก การพัฒนาอบรบบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเน้นเรื่องความโปร่งใส โดยยึดหลักธรรมาภิบาล มุ่งให้ความสำคัญเรื่อง จริยธรรม

ในขณะที่เดียวกันผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุรศักดิ์ โตประสี^{๑๒}** ได้ทำการวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลในการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ๑) องค์การบริหารส่วนตำบลมีธรรมาภิบาลในการบริหารงานคลังในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความสำนึกรับผิดชอบหลักความโปร่งใส หลักประสิทธิภาพ และหลักการควบคุมการคอร์รัปชัน หลักอภิปรายธรรม ข้อแรก คือ การประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยนำหลักวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ด้วยหลัก ทฤษฎีตะวันตก หาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของการป้องกันการทุจริตว่า เกิดจากอะไร โดยที่หลักการประชุมโดยพร้อมเพรียงกันด้วยหลักอริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ ปัญหาการบริหารงาน สมุทัย จุดเริ่มต้น ต้นตอของปัญหา นิโรธ การพัฒนาองค์กร มรรค นำทั้งสองสิ่งเหล่านั้น มาผสานกัน เกิดเป็นเครื่องมือ แนวทางผลของการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นนี้ขององค์กรผู้วิจัยมีความเชื่อว่า จะนำมาสู่ความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการประชุม จะเกิดเป็นผล คือ ชายและหญิงทุกคนมีสิทธิและเสียง ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ผ่านการประชุม ซึ่งจะเป็นการใช้สิทธิอันชอบธรรมของตน การประชุมที่เปิดกว้างนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพ ในการรวมกลุ่มและการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น รวมถึงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์ เป็นการมุ่งฉันทคติ ความชอบธรรมอย่างหนึ่ง เพื่อป้องกันผลประโยชน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นโยบาย และกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้ และเกิดเป็นความเสมอภาค ความเที่ยงธรรมก็จะตามมา มีโอกาสปรับปรุงส่วนที่เสียหายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รักษา สุตเส้นผม^{๑๓}** ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า หลักอภิปรายธรรม มาใช้กับการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหลักธรรมที่นำมาใช้ให้เกิดความเจริญทั้งส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งเป็นการนำความเจริญมาสู่หมู่คณะ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การเคารพกฎกติกาของส่วนรวมซึ่งเป็นธรรมที่ใช้ใน

^{๑๒}สุรศักดิ์ โตประสี, “ธรรมาภิบาลในการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓).

^{๑๓}รักษา สุตเส้นผม, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

การปกครอง ป้องกันไม่ให้เกิดความเสื่อมในหมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่ใช้สำหรับผู้นำ ผู้บริหาร บ้านเมือง รวมทั้งสามารถนำมาใช้ กับการบริหารงานในส่วนท้องถิ่นได้ หากนำหลักธรรมดังกล่าวมาใช้ก็จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและความสำเร็จในการกระจายอำนาจ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **เกดแก้ว ศรีหาราช**^{๑๔} ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการเป็นเทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์ : กระบวนการเรียนรู้จากประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ในระบบการปฏิบัติงานมีสภาพ ดังนี้ พนักงานแขนงแผนการ-การเงินมีความเข้าใจงานได้เป็นอย่างดี ลดขั้นตอนการทำงานและลดขั้นตอนในการให้บริการ มีประชาชนที่มาใช้บริการมีจำนวนเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น จากการกำหนดแบบฟอร์ม ค่าธรรมเนียม ค่าบริการที่ชัดเจนแต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ปณณพงศ์ วงศ์ณาศรี**^{๑๕} ได้วิจัยเรื่อง “บูรณาการการดำเนินงานตามแนวอภิธานิธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า หลักอภิธานิธรรม ในพระพุทธศาสนา หมายถึง ธรรมอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เสื่อมมีแต่ความเจริญฝ่ายเดียวมี ๗ ประการ ได้แก่ ๑) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่บัญญัติไว้ ๔) เคารพนับถือท่านเหล่านั้นเห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรฟัง ๕) บรรดากุลสตรีทั้งหลายให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง ๖) เคารพสักการบูชาเจดีย์ (ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุและ ตลอดจนอนุสาวรีย์ต่าง ๆ) ๗) จัดให้มีการอารักขา ค้ำครองป้องกัน อันชอบธรรมแก่อรหันต์ทั้งหลายรวมทั้งบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักของประชาชนทั่วไป การเลิกประชุมและทำกิจส่วนรวมต้องทำพร้อมเพรียงกัน เปรียบเสมือนบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีธรรมะประจำใจ คือ อภิธานิธรรม ข้อที่สอง ดังกล่าวข้างต้น การขออนุญาตกลับก่อน ไม่ควรเกิดขึ้น เพราะว่าการสร้างสัมพันธ์มีปฏิสัมพันธ์ เกิดขึ้นจากที่นี้ ความสามัคคีจะเกิดขึ้น แต่ต้องพร้อมด้วยการสอดแทรกหลักธรรม นั่นก็คือ การสงเคราะห์กันด้วย การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ด้วยถ้อยคำสมานฉันท์ ประพฤติตนเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ผู้วิจัยมีความเห็นส่วนตัวว่า เป็นระบบการพัฒนาบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจนและบุคลากรทุกคนต้องได้รับการพัฒนาในส่วนนี้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **กาญจนา คำจตุติ**^{๑๖} ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า หลักอภิธานิธรรมมาบูรณาการ ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วม คือ **MBB Model** ที่สามารถประยุกต์ใช้โดยการ **M (Meeting) การร่วมประชุม** เพื่อเป็นการให้การยอมรับ ให้โอกาส ให้

^{๑๔}เกดแก้ว ศรีหาราช, “การพัฒนารูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการเป็นเทศบาลนครหลวงเวียงจันทน์ : กระบวนการเรียนรู้จากประเทศไทย”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๒).

^{๑๕}ปณณพงศ์ วงศ์ณาศรี, “บูรณาการการดำเนินงานตามแนวอภิธานิธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสงขลา”, *วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๑๖}กาญจนา คำจตุติ, “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมตามหลักพุทธธรรมของผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ความสำคัญ ให้ความรู้แก่ผู้นำชุมชน ได้ร่วมกันประชุมให้เป็นประจำภายในชุมชน และระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรุงเทพมหานครกับผู้นำชุมชน เพื่อรับฟังปัญหา รับรู้ข้อตกลงเงื่อนไขต่าง ๆ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างพร้อมเพรียงกัน ทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการ **B (Board) ร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงาน** เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้การยอมรับในการเข้าร่วมกิจกรรม ให้โอกาสในการนำเสนอความเห็น ปัญหา ความต้องการของชุมชน ให้ความสำคัญในการรับฟังหาแนวทางป้องกัน แก้ไขให้ความรู้แก่ชุมชน **B (Benefits) ร่วมรักษาผลประโยชน์** ซึ่งเป็นผลจากการร่วมตั้งแต่กิจกรรม การตัดสินใจ ดำเนินการ รับผลประโยชน์ และประเมินผล ไม่ให้เกิดความเสื่อม ในเรื่องของการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม สิ่งที่ดีงามเป็นเอกลักษณ์ เช่น วัฒนธรรม อาชีพเฉพาะชุมชน หรือบุคคลที่มีคุณประโยชน์ มีภูมิรู้ ในชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ให้ชุมชนเข้มแข็ง ทั้งในด้านการศึกษา ปัญหายาเสพติด สุขภาพและสวัสดิการชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ผลประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาของชุมชน ให้สามารถพึ่งตนเองและบริหารจัดการได้โดยคนในชุมชน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) การดำเนินการตามนโยบายแผนยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในระดับชาติ เพื่อติดตามประเมินการดำเนินงานและทำวิจัย เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง

๒) ภาครัฐควรดำเนินการตามหลัก ๓ ป. ๒ ย. (ปลูกฝัง ป้องกัน ปราบปราม ยกย่อง ชมเชย ยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย) ได้แก่

๒.๑) “ปลูกฝัง” เน้นการรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกคนทุกระดับ ให้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต

๒.๒) “ป้องกัน” โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ/เอกชน/ประชาชน ด้วยการสร้างกระแสสังคมให้รู้สึกตื่นตัว ระวังภัยคนทุจริต และร่วมมือต่อต้านการทุจริต

๒.๓) “ปราบปราม” ด้วยการขอความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ/เอกชน/ประชาชน ร่วมกันตรวจสอบ ไม่ปกป้องคนทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๔) “ยกย่องชมเชย” ด้วยการสนับสนุน ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ ให้รางวัลมีหลักประกัน ให้ความคุ้มครองป้องกันอันตรายให้กับผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อเป็นบุคคลต้นแบบในการสร้างแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม

๒.๕) “ยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย” โดยสนับสนุนหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเสมอภาค เพื่อสร้างวินัยและความเท่าเทียม

๓) กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดหลักสูตรภาคบังคับโดยให้ความสำคัญกับกลไกของศาสนาปรับเปลี่ยนคนในสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตและสิ่งที่ถูกต้องของบรรพชนโดยสอดแทรก

หลักธรรมคำสอนของศาสนาในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับประถม ระดับมัธยมและระดับอุดมศึกษาเพื่อปลูกจิตสำนึกเยาวชนได้ตระหนักและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม

๔) ภาครัฐต้องมีมาตรการที่มุ่งกำจัดจุดอ่อนของระบบภายในองค์กร และเสริมสร้างคุณธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น วิธีการคัดเลือกและการพัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐ ต้องประกาศให้ทราบทั่วกัน ต้องผ่านการอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม ดำเนินการอย่างโปร่งใส และคัดคนตามความสามารถ การปรับเงินเดือนเจ้าหน้าที่รัฐให้สูงขึ้น เป็นวิธีเพิ่มแรงจูงใจให้คนเก่งเข้ามาสมัครและอยู่ในอาชีพนี้ได้อย่างพอเพียงโดยไม่ต้องคอร์รัปชัน การเลื่อนตำแหน่งเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง ต้องมีวิธีประเมินผล และตรวจสอบอย่างเป็นกลาง และมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการเล่นพรรคเล่นพวก

๕) องค์กรตุลาการต้องพิจารณาคดีทุจริตอย่างรวดเร็วเพื่อให้ผู้กระทำผิด หรือคิดจะกระทำผิดเกิดความเกรงกลัวไม่กล้ากระทำการทุจริตอย่างเด็ดขาด พร้อมทั้งพัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้มีบทลงโทษรุนแรงมากขึ้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๖) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการรณรงค์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจังและปลูกจิตสำนึกค่านิยมของสังคมให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยส่งเสริมให้มีการรวมตัวเป็นองค์กรภาคประชาชนโดยให้ประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต

๗) ปฏิรูปกระบวนการจัดสรรงบประมาณและใช้งบประมาณแผ่นดินรวมทั้งระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้เกิดความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในการอนุมัติงบประมาณ โดยสนับสนุนการเพิ่มพลังอำนาจให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้นในการตรวจสอบ วิเคราะห์การเสนอของบประมาณ การใช้งบประมาณ และติดตามผลการดำเนินงานขององค์กร

๘) สร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตด้วยการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักของบุคลากรทั้งภาครัฐ/เอกชน และประชาชน ด้วยการปลูกจิตสำนึกและความตระหนักในด้านค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกต่อสาธารณะ ต่อต้านการทุจริตและยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางดำเนินชีวิต พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบของความโปร่งใสอย่างต่อเนื่อง

๙) ส่งเสริมบทบาทสื่อมวลชนในการเผยแพร่ สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และแบบอย่างให้แก่สังคมทุกระดับอย่างเสมอภาค ปลูกฝังค่านิยมและ จิตสำนึกทางสังคมให้กับข้าราชการ และประชาสัมพันธให้ทราบ ถึงผลที่เกิดขึ้นจากการทุจริตคอร์รัปชันทั้งต่อตนเองและประเทศชาติ เช่น ทำผิดทุจริตต้องถูกลงโทษอย่างรุนแรง และรณรงค์ให้สังคมใช้มาตรการลงโทษ ไม่เกี่ยวข้อง ติดต่อง ช่วยเหลือ ดูแลกับบุคคลทุจริต

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดนโยบายการสร้างเสริม คุณธรรมจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริตให้แก่บุคลากร โดยเริ่มปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจากสถาบันครอบครัว ทั้งนี้คุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้ใหญ่เกิดจากการปลูกฝัง ค่านิยม และความเชื่อที่สั่งสมมาตั้งแต่วัยเด็ก แต่การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดนั้น ผู้ใหญ่ต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

ดังนั้นการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ และผู้ใหญ่ในครอบครัวจึงมี อิทธิพลมากกว่าการสอน แต่เพียงอย่างเดียว

๒) ควรใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการปลูก-ปลูก และปรับเปลี่ยนแนวความคิดให้คนใน สังคม/ท้องถิ่น มีจิตสำนึกและค่านิยมต่อต้านการทุจริตโดยจัดให้มีโรงเรียนคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดให้มีการฝึกอบรม การเรียนการสอน โดยจัดทำเป็นหลักสูตรทาง การศึกษาและฝึกอบรม การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เช่น ส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนพอเพียง เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเยาวชน ประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดนโยบายการสร้างเสริม คุณธรรมจริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยกระบวนการทางการศึกษา โดยให้สถานศึกษาทุกระดับชั้น ปรับปรุง หลักสูตรการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน แต่ละ ช่วงวัย เพื่อร่วมกันสรรค์สร้างคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมใน อนาคต ส่งเสริมให้เด็กเป็นคนที่มีความรู้คู่คุณธรรม รู้จัก สร้างประโยชน์ให้แก่สังคม ที่สำคัญผู้ใหญ่ในสังคม ซึ่งก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร นักการเมือง ผู้นำ สังคม ผู้นำประเทศ ต้องประพฤติตนให้เป็นตัวแบบที่ดี การมีตัวแบบที่ ดีถือเป็นวิธีการสอนและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดีที่สุดแก่แก่เด็กและเยาวชน

๔) นำนโยบายรัฐบาลเป็นแนวทางปฏิบัติให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ยุทธศาสตร์ชาติที่ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นต้น พร้อมทั้งนำค่านิยมหลักในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริต จริยธรรม คุณธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรมและโรงเรียนพอเพียงในทุกพื้นที่

๕) กระบวนการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ระบบต้องมี ขั้นตอนการกลั่นกรอง โดยนำเกณฑ์ คุณธรรมจริยธรรมเช่น ผ่านการอบรมหลักสูตรจากโรงเรียนคุณธรรมหรือได้รับรางวัลความซื่อสัตย์ เป็นต้น โดยพิจารณาควบคู่กับความรู้ ความสามารถในการพิจารณาบุคคลเข้าทำงานนั้นต้องมีความ โปร่งใสและเป็นธรรม ไม่ใช่ระบบอุปถัมภ์มาพิจารณา

๖) หน่วยงานต่างๆ ต้องมีกระบวนการหล่อหลอม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้สึกรู้สียงของ ความมีคุณธรรม (Sense of morality) ความกล้าหาญทางคุณธรรม ความรับผิดชอบ และความมี ระเบียบวินัย มีการกำหนด กฎระเบียบในการปฏิบัติงานให้ครอบคลุมถึงคุณธรรม จริยธรรมในการ ทำงานพร้อมทั้งกำหนดมาตรการและบทลงโทษผู้กระทำผิดอย่างชัดเจน

๗) ควรจัดตั้งองค์กรอิสระทำหน้าที่กำกับดูแลและตรวจสอบระบบการทำงานของเจ้าหน้าที่ ของรัฐอย่างเหมาะสม จริงจัง และสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยองค์กรอิสระต้องไม่ทำงานซ้ำซ้อน หรือก้าวก่ายการทำงานระหว่างองค์กรกันเอง เพราะจะทำให้เกิดความล่าช้าและไม่โปร่งใส

๘) เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการปรับแนวคิดของบุคลากร ทุกระดับให้มีทัศนคติ ใช้การตัดสินใจที่ตระหนักถึงหลักธรรมที่เหมาะสม มาประยุกต์เป็นแนวทาง ปฏิบัติ เช่น ลักไตรสิกขา พรหมวิหาร ๔ หิริโอตตัปปะ เป็นแบบอย่าง และเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ต้อง ยึดถือเป็นประเพณีสืบไป

๙) ส่งเสริมให้ใช้ธรรมะเป็นตัวขัดเกลาในการปลูกฝังค่านิยมของความประพฤติปฏิบัติที่ดี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการจัดทำร่วมกับวัดทางพระพุทธศาสนาในชุมชน เช่น การจัดตั้ง

โครงการธนาคารความดี อบรมสัมมนาเรื่องหลักธรรมและนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษารูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบด้วย
กลไกพุทธบูรณาการเพื่อพัฒนาเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืนต่อไป

๒) ควรศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนการพัฒนาจิตสำนึกของคนด้วยกลไกพุทธศาสนาเพื่อ
ปลูกให้เห็นความสำคัญการป้องกันการทุจริต

๓) ควรศึกษาวิจัยการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบที่พึง
ประสงค์ด้วยหลักพุทธศาสนา

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปี ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

_____ อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๒.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๒) หนังสือ :

กาสั๊ก เตชะชั้นหมาก. หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : Principle of Social Science Research.

กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาสน์, ๒๕๕๓.

โกวิทย์ พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง. คู่มือ มิติใหม่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจากการ

เลือกตั้งโดยตรงของประชาชน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๔๗.

โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, ๒๕๔๔.

จุมพล หนิมพานิช. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ : หลักการ แนวคิด และกรณีตัวอย่างของ

ไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๔๘.

ฉันทนา อุตสาหลักษณ์. พุทธปัญญา คู่มือการสร้างปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : ธนัช

การพิมพ์, ๒๕๕๒.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. รัฐกับสังคม: ไตรลักษณ์รัฐไทยพหุสังคมสยาม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.

ชวงค์ ฉายะบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ชูศักดิ์ เทียงตรง. การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.

ไชย ณ พล อัครศุภเศรษฐ์. ระบบบริหารมาตรฐานพุทธ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย,

๒๕๕๔.

ทศพร ศิริสัมพันธ์. “การพัฒนาระบบราชการไทย”. รัฐประศาสนศาสตร์. : ขอบข่ายและการ

ประยุกต์ ใช้องค์ความรู้, บรรณาธิการ วีระศักดิ์ เครือเทพ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธีรยุทธ พึ่งเทียร. **สถิติเบื้องต้นและการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, ๒๕๔๕.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. **สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. หมวดแนวคิดพื้นฐาน : รัฐบาลการปกครองท้องถิ่น สถาบันประปเกล้า**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมดาเพลส, ๒๕๔๗.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. **การปกครองส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ ๕**. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๒.
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก, ๒๕๕๓.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : พีระพัฒนา, ๒๕๒๖.
- ประยูร อาษานาม. **คู่มือวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และคณะ. **ดัชนีคอร์ปชั่นของไทย: การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๒๕๔๔.
- พระครูภวนาโสภิต วิ.,ดร. (บุญญรัตน์ เมืองวงศ์). **พุทธธรรมาภิบาล** หนังสืออ่านประกอบหลักสูตรพุทธธรรมาภิบาลระดับปริญญาตรีและปริญญาโท, ๒๕๔๐.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธม.มจิตโต). **พุทธวิธีบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **ภาวะผู้นำ: ความสำคัญต่อการพัฒนาคน พัฒนาประเทศ**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบันลือธรรม, ๒๕๔๖.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์. ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. กรุงเทพมหานคร: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๕๓.
- _____ . **พจนานุกรมพุทธศาสตร์. ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๘. กรุงเทพมหานคร: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๕๓.
- พูลสุข หิงสานนท์. **การพัฒนารูปแบบ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๔๐.
- _____ . **ธรรมนุญชีวิต (ฉบับชาวบ้าน)**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบันลือธรรม, ๒๕๔๘.
- พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (หลวงพ่อบัณฑิตานันท์ทิกขุ). **พจนานุกรมธรรม ฉบับปัญญานันท์**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบันลือธรรม, ๒๕๕๔.
- พิบูล ทีปะปาล. **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่**. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์, ๒๕๕๐.
- ราชกิจจานุเบกษา. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐. เล่มที่ ๑๒๔. ตอนที่ ๔๗ ก.** (๒๔ สิงหาคม, ๒๕๕๐).
- _____ . **พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑. เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๑๓๙ ก.** (๓๐ ธันวาคม, ๒๕๕๑).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____ . ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒. เล่มที่ ๑๑๖. ตอนที่ ๖๓. (๑๐ สิงหาคม, ๒๕๔๒).
- _____ . พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖. เล่มที่ ๑๒๐. ตอนที่ ๑๐๐ ก. (๙ ตุลาคม, ๒๕๔๖).
- _____ . พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕. เล่มที่ ๑๑๙. ตอนที่ ๙๙ ก. (๒ ตุลาคม, ๒๕๔๕).
- _____ . กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐. เล่มที่ ๑๑๕. ตอนที่ ๖๑ ก. (๑๖ กันยายน, ๒๕๔๑).
- _____ . พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒. เล่มที่ ๑๑๖. ตอนที่ ๑๑๔ ก. (๑๗ พฤศจิกายน, ๒๕๔๒).
- _____ . ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒. เล่มที่ ๑๒๖. ตอนที่พิเศษ ๑๘๔ ง. (๒๓ ธันวาคม, ๒๕๕๒).
- _____ . ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒. เล่มที่ ๑๒๖. ตอนที่พิเศษ ๑๘๔ ง. (๒๓ ธันวาคม, ๒๕๕๒).
- _____ . พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐. เล่มที่ ๑๑๔. ตอนที่ ๖๒ ก. (๓๑ ตุลาคม, ๒๕๔๐).
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖. เรื่องวิทย์ เกษตรสุวรรณ. แนวคิดและทฤษฎีการปกครองส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิพิธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๕๕.
- วุฒิสาร ตันไชย. การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น : ความก้าวหน้าหลังรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คลังวิชา, ๒๕๔๗.
- วิญญู อังคนารักษ์. แนวความคิดในการกระจายอำนาจปกครองท้องถิ่น. เอกสารประกอบการบรรยายฉบับพิมพ์โรเนียว, ๒๕๑๙.
- สังสิต พิริยธรรค์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. คอร์รัปชันกับประชาธิปไตยไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗.
- ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. การบริหารคุณภาพ : การบริหารที่เป็นสากล. เชียงใหม่: ธนุขพรินต์ติ้ง, ๒๕๔๒.
- สุรพล สุยะพรหม และคณะ. ทฤษฎีองค์การและการจัดการเชิงพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : จุดทอง, ๒๕๕๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมคิด บางโม. **องค์การและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์, ๒๕๕๒.
- สำนักงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มภาคกลางตอนล่าง ๑ (สำนัก OSM). **ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๑. (นครปฐม กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี)**. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๖.
- สุรพันธ์ ฉันทแดนสุวรรณ. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : จุฑทอง, ๒๕๕๐.
- สุเมธ แสงนิมิต. **ภาวะผู้นำกับธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. สถาบันพระปกเกล้ากรุงเทพมหานคร: ส เจริญ การพิมพ์, ๒๕๕๒.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. **“การวิจัยเพื่อหารูปแบบ”**. รายงานการบรรยายพิเศษห้องเรียนการวิจัย ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายรายวิจัยครุศาสตร์ร่วมกับภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๙.
- พิบูล ทีปะปาล. **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่**. กรุงเทพมหานคร : อมรรการพิมพ์, ๒๕๕๐.
- อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธ์. **ระบบอุปถัมภ์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- อุทัย สติมัน. **พุทธธรรมาภิบาลสำหรับผู้นำยุคโลกาภิวัตน์** บทความประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนานานาชาติ ครั้งที่ ๘ เนื่องในวันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก เรื่องพุทธธรรมกับการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจ, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด, ๒๕๕๔.
- อุทัย หิรัญโต. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๓.
- _____. **สารานุกรมการปกครองไทย**. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการปกครอง, ๒๕๓๑.
- อุทุมพร จามรมาน. **๙ ขั้นตอนการทำประกันคุณภาพการศึกษาที่ครบวงจร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พินิจ, ๒๕๔๕.

(๓) บทความในวารสาร :

- ทิพาวิดี เมฆสุวรรณค์. **“สรรพกรศาสน์”**. **ธรรมาภิบาลกับราชการไทย**. ปีที่ ๔๗ ฉบับที่ ๙ (กันยายน ๒๕๕๓) : ๖๓.
- วรภาส ประสมสุข. **“หลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรม”**. **วารสารศึกษาศาสตร์**. ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๒ (เดือน พฤศจิกายน ๒๕๔๙ - มีนาคม ๒๕๕๐) : ๑๒-๑๔.
- อุทุมพร จามรมาน. **“โมเดล (Model)”**. **วารสารวิชาการ**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒๖ (มีนาคม ๒๕๔๑) : ๒๒.
- ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. **“สถานการณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย”**. **วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๕) : ๑๒.
- รัตนะ บัวสนธ์. **“คอร์รัปชันในวงการศึกษาของไทย : กรณีศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง”**. **Naresuan University Journal**, ๒๐๐๓: ๑๑ (๒): ๗๕-๙๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๔) วิทยานิพนธ์ :

- Brown and Mobery. อ่างใน สมาน อัครภูมิ. “การพัฒนา รูปแบบการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัด”. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. ภาควิชาบริหารการศึกษา. (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๗).
- กฤษณผล จันทร์พรหม. “การศึกษา รูปแบบมหาวิทยาลัยเสมือนจริงที่เหมาะสมสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๗.
- เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย. “กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงบูรณาการ: กุญแจสู่ความเป็นเลิศ”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๔.
- เกวลิน สถิตานนท์. “แนวทางป้องกันการทุจริตในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์”. **รายงานวิจัย**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๕๑.
- คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. “คุณธรรมจริยธรรมที่มีผลต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล”. **รายงานวิจัย**. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน), ๒๕๔๙.
- จิตินันท์ สุชีเกตุ. “แนวทางป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา”. **รายงานวิจัย**. ขอนแก่น: วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๓.
- จินตนา บิลมาศและคณะ. “คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน”. **รายงานวิจัย**. มูลนิธิเอเชีย. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., ๒๕๒๙.
- ชนกนารถ ชื่นเชย. “รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”. **วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐.
- ฉาน ธรรมวิจารณ์. “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาปรัชญา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐.
- ณัฐวัฒนพานิช. “การปรับพฤติกรรมมนุษย์ตามหลักสัพพัตถธรรม ๗”. **วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๑.
- ณษมา สุวรรณานนท์. “การประเมินผลการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๔๙.
- ตระกูล ชำนาญ. “ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพุทธศาสตร์”. **รายงานวิจัย**. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เชียงใหม่, ๒๕๔๓.
- ทงค์ ลำประไพ และนารีรัตน์ พลบจิตต์. “การใช้ปัจเจกชนวิถีในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน” **รายงานวิจัย**. คณะมนุษยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทรงชัย นกขมิ้น. การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล:กรณีศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ. **รายงานวิจัย**. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒.
- ทรงวิทย์ แก้วศรี. “การศึกษาวิเคราะห์ยุทธวิธีในการประกาศศาสนาของพระพุทธเจ้า”. **วิทยานิพนธ์พุทธ
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- นาคม อีร์สุวรรณจักร. รูปแบบการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของ
องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชา
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๔.
- อภิรักษ์ สิทธิสมบูรณ์. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพข้าราชการตำรวจชั้นสัญญา
บัตร ในกองกำกับการ ๑-๕ กองปราบปราม. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: เว็บไซต์ <http://www.dopa.go.th>.
บริการข้อมูล/สถิติ. บริการข้อมูลประชากรและบ้าน. จำนวนประชากรประจำปี. ข้อมูล ณ
วันที่ ๓๑ ธันวาคม, ๒๕๕๘.
- จักษ์วัชร ศิริวรรณ. **แนวคิด ความสำคัญ และกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์**. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : เว็บไซต์ <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/๔๓๗๖๕๙>. สืบค้นเมื่อ
๑๘ มกราคม, ๒๕๕๙.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. **ผู้นำกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://www.opdc.go.th> [๒๒ มกราคม ๒๕๕๙].
- _____. **แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐ**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://kalai.exteen.com> [๑๕ มกราคม ๒๕๕๙].

บรรณานุกรม (ต่อ)

๒. ภาษาอังกฤษ

(I) Books :

Black Law Dictionary. 4 th Edition St Paul. MN : West Publishing, 1979.

Clark, John J. **Outline of Local Government of The United Kingdom.** London: Sir Isaac Pitman and Son, Ltd. 1957.

Holloway, William V. **State and Local Government in The United State.** New York: McGraw -Hill. 1951.

Keeves, P. j. **Educational research methodology and measurement: An international handbook.** Oxford. England: Pergamon Press, 1988.

Mongtagu, Harris G. **Comparative Local Government.** Great Britain : William Brendon and Son Ltd, 1984.

Robson, William A. **Local Government in Encyclopedia of Social Science. Vol. X.** New York: The Macmillan Company.1953.

Sady, Emile J. **New Age Competencies for Information Professionals.** New York: McGraw -Hill. 1967.

Wit, Daniel. **A Comparative Survey of local Govt. And Administration.** Bangkok: Kurusaphu Press, 1967.

(II) Articles :

Myrdal, Gunnar. “The Folklore of Corruption”. **The Asian Magazine.** Vol 8 No.24 (June 16, 1968): 719-32.

Van Roy, Edward. “On the Theory of Corruption”. **Economic Development and Cultural Change,** Vol 19, No.1 (October, 1970): 45.

(III) Electronics :

Ivancevich, J.H.et al. **Management: Principles and Functions.** 2005. [Online] Source: <http://www.norvathesolybeez.hu/leto/tresek/eng/coldoc>. [20 July 2017].

Type of Corruption found in Local Government, [Online] Source: www.political.corruption.net/2009/01/30/types-of-corruption-found-in-local-government [3 March 2016].

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในส่วนกลาง

พื้นที่	ชื่อตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล
กระทรวงศึกษาธิการ (กรุงเทพมหานคร)	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
สำนักงานป้องกัน ปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) (กรุงเทพมหานคร)	กรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ	นางสาวสุวงษา สุวรรณจุฑะ
กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร)	อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	นายจรินทร์ จักกะพาก
สถาบันพระปกเกล้า (จังหวัดนนทบุรี)	เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า	รองศาสตราจารย์ วุฒิสาร ต้นไชย
กรมสอบสวนคดีพิเศษ (จังหวัดนนทบุรี)	อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ	พันตำรวจเอกไพสิฐ วงศ์เมือง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในระดับพื้นที่

พื้นที่	ชื่อตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล
๑. เทศบาลเมืองแม่เหียะ จังหวัดเชียงใหม่	นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ	นายธนวัฒน์ ยอดใจ
	นักวิชาการตรวจสอบภายใน เทศบาลเมืองแม่เหียะ (แทน)	นางพัชรัตน์ ยาสาร
	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน เทศบาลเมืองแม่เหียะ	นางสาวเกศริน สายสุริยะ
	นิติกรรักษาการผู้อำนวยการกอง วิชาการและแผนงาน	นายกษิติศ คณาญาติ
	ท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่	นายสมบัติ เฟื่องปาน
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรง ธรรมจังหวัดเชียงใหม่	นายคเนติ จิรภาสอังกูร
	นักวิชาการชุมชน ศูนย์ปฏิบัติการ ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน จังหวัด เชียงใหม่	นายชาญชัย เด่นจักวาท
๒. เทศบาลตำบลอุโมงค์ จังหวัดลำพูน	นายกเทศมนตรี ตำบลอุโมงค์	นายขยัน วิพรหมชัย
	ประธานสภาเทศบาลตำบลอุโมงค์	นายประยูร บุญธรรม
	ปลัดเทศบาลตำบลอุโมงค์	นางจันทร์เพ็ญ สุทธิจิระพีร์
	รักษาการผู้อำนวยการกองคลัง	นายปัญญา เขียนสุวรรณ
	ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน	นางสาวรัตนภรณ์ เข้มกลัด
	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน	นายรณรงค์ เสาเหม
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรง ธรรมจังหวัดลำพูน	นายวรการ ปัญณะวิชัย
๓. เทศบาลเมืองสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	ประธานสภาเมืองสีคิ้ว	นายสะอาด นาคาเริงฤทธิ์
	นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสีคิ้ว	นายปรีชา จันทร์วังทอง
	ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว	นายวรพล ฝ้ายอุปปละ
	ผู้อำนวยการกองวิชาการและ แผนงานเทศบาลเมืองสีคิ้ว	นางสาวนพวรรณ ศักดิชฐานนท์
	ผู้อำนวยการกองคลัง	นางสาวนภาพร เหมะมูลินทร์
	ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา	นายทองใบ หนไพล
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดนครราชสีมา	นายธนิต ภูมิถาวร

พื้นที่	ชื่อตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล
๔. องค์การบริหารส่วน จังหวัดสุพรรณบุรี	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษา	นายกอบชัย พลเสน
	ผู้อำนวยการกองคลัง	นางตุนา แก่นศรียา
	ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช จังหวัดสุพรรณบุรี	นางสาววรินดา ตันบุญเอก
	ท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี	นายณัชชนนท์ สุรัตน์ชัยการ
	ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรง ธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี	นางสาวเอี่ยมเดือน อุทัยกุล
	อาจารย์พิเศษ มจร.นวบ.สุพรรณบุรี	พระมหาอุตัมพงษ์ วุฑฒิมังโส, ดร.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๘๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारาม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เรียน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล)
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพหล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
 โทรศัพท์ ๐๘๖-๔๘๓-๐๓๓๒

4/6/2018/1/ตรวจให้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

(หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล)
 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๘๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่เยา : ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยาเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๖-๔๘๓-๐๓๓๒

๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

(นายฉัตรินทร ศักกะพาส) ถึงแก่อนิจกรรม
อธิบดี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๘๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๕ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เลขที่การสภามหาวิทยาลัยพระปกเกล้า

เลขที่.....

วันที่ 30/6/60

เวลา 17.00

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

ได้ดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับเรียบร้อยแล้ว

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

สำนักงานอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ
เลขที่รับ 4451
วันที่ ๑๓ มิ.ย. ๒๕๖๗
เวลา 11.47 น.

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๖๘๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธรรม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๘ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI)
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันกรทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๖-๔๘๓-๐๓๓๖

ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

พันตำรวจเอก

(ไพสิฐ วงศ์เมือง)

อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

15 ส.ย. 2560

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์

ภาควิชาปรัชญา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๓๓ หมู่ ๓ ตำบลวังไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๖๐๐

โทร. ๐๒-๕๒๒๖๑๓๕ ต่อ ๒๑๗๖, ๒๑๗๗, ๒๑๗๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีควมจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่การนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทวงโล,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุดาราม)

๑๓๑๖๐๐
๑๓๑๖๐๐

(นายธนวัฒน์ ฮอดใจ)

นายกเทศมนตรีเมืองแม่เหียะ

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ ๐๘๖ ๙๘๓-๐๓๓๑๖

ที่ ศษ ๖๑๐๕๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๓๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร : ๐๒-๘๘๖-๓๕๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นักวิชาการตรวจสอบภายใน เทศบาลเมืองแม่เหิยะ
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
 โทรศัพท์: ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๖

ศาสตราจารย์ ดร. กษัตริย์พงษ์ งามวิจิตร

ผศ.ดร. กษัตริย์ งามวิจิตร (แทน)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारาม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๑๓๐
โทร ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ เทศบาลเมืองแม่เหียะ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๔๘๓-๐๓๓๖

Handwritten signature
(นางสาวเกสรินทร์ สังขสิทธิ์)
ทำเอกสารนี้ไปขอใบเสนอ
(แทน หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ห้างถิ่นจังหวัดเชียงใหม่
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ, ร.ศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)ผู้ประสานงาน: นางศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

(นายสมบัติ เห่งปรางค์)
ห้างถิ่นจังหวัดเชียงใหม่

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์
 ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारาม แขวงบางขุนนนท์
 เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
 อพุทธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร ย่านเมืองวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิติสดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเชียงใหม่
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภยาเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิติสด ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิติสดหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติสดดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทพลโย,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

ผู้ประสานงาน: นางศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง
 โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๖

ได้รับทราบ คุณบุญเลิศ นาคเงินทอง
 เป็นอันแล้ว

(นายคนติ จิรภาสอังกูร)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานอำนาจการ รักษาการในตำแหน่ง
 ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเชียงใหม่

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์

ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारาม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอบางน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๖-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ให้นิติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเชียงใหม่
 ลี้ที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิติ ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขออนุญาต
 อนุญาตให้นิติดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
 โทรติดต่๐.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

ได้ให้ก๓บ ศุภยา นาคเงินทอง
 ๗-๖-๕๙

๗๕

(นายศเนติ จิรภาสอังกูร)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานอำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเชียงใหม่

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारาม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นภัชชญาชัย เขตกิจวิภา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภยาเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีควมจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปโล,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

ผู้ประสานงาน: นางศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

ได้รับทราบความอนุเคราะห์ที่ส่งมา และดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

(นางสาว...)
นางสาว... (ผู้ประสานงาน...)
19 ต.ค. 59

๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุตาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลอุโมงค์
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาดตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ได้โปรดพิจารณาอนุมัติตามที่ขอไว้

ขอเจริญพร

(นายชยัน วิพรหมชัย)
 นายกเทศมนตรีตำบลอุโมงค์

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุตาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภเยาว์ นาคเงินทอง
 โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๖

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ประธานสภาเทศบาลตำบลอุโมงค์
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๕๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
 โทรศัพท์ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๕ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ปลัดเทศบาลตำบลโม่งค้
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดมหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางศุภเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

บันทึก (ให้ยื่นตัวขอขอรหัสสัมภาษณ์ ก่อนส่ง เสร็จ)
นางฉวีวรรณ คุชกรวิจิตร

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์
ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारาม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๗ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๖-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลตำบลอุโมงค์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดูตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ติดต่อ: ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

ได้ให้สัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

รักษาการ ผู้อำนวยการกองคลัง
19 ต.ค. 59

2016-12-06 09:42 MOI.INS.022257284

RECEIVED: 01/01/2013 01:30

053560506 022257284 >>

DAMPONSIHAMA LAMPHUN 053560506 P 3/5

5

ที่ ศอ ๒๑๐๔๒/๑๓๓๖๒

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ภาควิชาภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๑๐
ข้อมูล : โทร. ๐๒-๒๖๑๔๒๖ โทร. อำนวยในมือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๑๑๑๖
โทร. ๐๒-๖๒๖๑๑๑๑ ต่อ ๒๑๖๐, ๒๑๖๑, ๒๑๖๒

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

สำนักงาน ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน
ที่ ศพ ๐๐๐๙๕๓/๒๕๕๙
วันที่ ๑๖ ธ.ค. ๒๕๕๙
เวลา ๑๒.๓๗

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๒๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน นางศุภเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ต่อ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๖

(นายณรงศ์ เทศาเหม)
ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ช. ประจำจังหวัดลำพูน
๑๖ ธ.ค. ๒๕๕๙

หมายเหตุ ขอเข้าพบในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุตาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ยาว : ๗๘ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๖-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ประธานสภาเทศบาลเมืองสีคิ้ว
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิติ ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิติหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออโนมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุตาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง

โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๔๘๓-๐๓๓๒

ได้ให้ความอนุเคราะห์ตามที่ขอมาเรียบร้อยแล้ว

(นางสาวศุภยา นาคเงินทอง)

ประธานสภาเทศบาลเมืองสีคิ้ว

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๑ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองสีคิ้ว
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภยาเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินุทพลไธ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ติดต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

ได้โปรดพิจารณาและตอบคืนมาด้วย และขอบคุณไว้ด้วย

(นายปรีชา จันทร์รวงทอง)
นายกเทศมนตรีเมืองสีคิ้ว

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारาม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภเขาวี นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิติ ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๒๓
 นิติหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारาม)ผู้ประสานงาน: นางศุภเขาวี นาคเงินทอง
โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

ผู้ติดต่อ: นางศุภเขาวี นาคเงินทอง โทร. ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

(นายพรพล ฝ่ายอำนวยการ)
 ปลัดเทศบาลเมืองสีคิ้ว

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๕๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร ๐๒-๘๘๖-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ให้บันทึกเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองสี่คิ้ว
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางศุภยา นาคเงินทอง
 โทรศัพท์: ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๖

ได้รับทราบและขอ: ให้สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลแล้ว
 (นางสาวจันทนา สักดิ์บุญธรรม)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๔๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยู่ภายใน : ๗๗ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๖-๘๘๖-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการกองคลัง เทศบาลเมืองสีคิ้ว
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาด้านหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงขออนุญาต
เผยแพร่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๖

ได้รับทราบความอนุเคราะห์ ขอขอบพระคุณ
น.ส. นงนพ (นงนพ) (น.ส. นงนพ) (นงนพ)
ผู้ประสานงาน
18 พ.ย. 59

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุตาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยู่ตึก : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๖-๓๕๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาดตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีควมจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุตาราม)ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
โทรติดต้อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

(นายทองใบ หนูโกล)
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

(แทน ศุภกานต์ สังกัด)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุदारวม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๔ ตั๋ว ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภเขาร นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุदारวม)

ผู้ประสานงาน: นางศุภเขาร นาคเงินทอง

โทรศัพท์ติดต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

ได้ทักขณมอญเตเวจ้คิม มษณ
 ๕๖๖๐๕ คัดจ

(นางศุภเขาร นาคเงินทอง)

ผู้อำนวยการกองคลัง

๒๑ ๙.๑๕๙

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๖-๓๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางศุภยาเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิติ ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิติหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาด้านหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขออัญมิตนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปณฺโณ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๖

ได้รับมอบหมายแล้วเมื่อ 21 ต.ค. 2559

เวลา 13.2๐ น.

(นางอริศรา อัมรินทร์)

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๗ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร ๐๒-๘๘๖-๓๑๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ห้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิติ ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิติหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุทธาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง

โทรศัพท์ ๐๘๖-๕๘๓-๐๓๓๖

ได้รับรอง ผอ.ดร.แก้วมณฑา/คณ.

(นายณัชชนนท์ สุรัตนชัยการ)

ห้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/๑๓๙๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุตาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทร ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศุภเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
 วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
 อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
 เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
 ขออนุโมทนาขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ,รศ.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วัดศรีสุตาราม)

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภเยาว์ นาคเงินทอง
 โทรติดต่อกับ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

รับเอกสารแล้ว
 แล.กัลย์วิมล สัมพันธ์ แล้ว
 13๓-๑๕๒
 (นางสาวเอี่ยมเดือน อุทัยกุล)
 ผู้อำนวยการกลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด
 4 ๖๐๘๙

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์นี้มี ๒ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ..... นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....ถึง.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย)

บันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) (จดบันทึก, บันทึกเสียง, บันทึกภาพ)

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

๑. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

๑.๑ ท่านคิดว่าสาเหตุของการทุจริตในระบบการบริหารราชการไทยเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง
หรือมีปัจจัยใดที่ก่อให้เกิดการทุจริต?

.....
.....
.....
.....

๑.๒ ลักษณะของคดีการทุจริตคอร์รัปชันในภาพรวม ที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น (อปท.) ได้แก่ด้านใดมากที่สุด และด้านใดเป็นลำดับรองตามลำดับ

(๑) ด้าน.....ร้อยละ.....

(๒) ด้าน.....ร้อยละ.....

(๓) ด้าน.....ร้อยละ.....

(๔) ด้าน.....ร้อยละ.....

๑.๓ ท่านคิดว่าโครงสร้างการบริหารงานของ อปท.ในปัจจุบันมีความเหมาะสมและมี
ประสิทธิภาพมากเพียงใด (ร้อยละ) และมีขั้นตอนใดบ้างที่อาจเป็นช่องว่างให้เกิดการ
ทุจริต?

.....
.....
.....

-๒-

๒. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับ “รูปแบบ” การป้องกันการทุจริต

๒.๑ ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะสามารถทำให้การทุจริตลดลง?

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๒ ท่านคิดว่าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๓๖-๒๕๖๐) “ตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึก การต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิด ของคนในทุกภาคส่วนในการ รักษาผลประโยชน์สาธารณะ” จะประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม รัฐควรมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๓ ท่านคิดว่าการใช้หลักธรรมาธิบาล หรือ หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางในการบริหารงานภาครัฐสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริต ในองค์กรได้ประมาณร้อยละเท่าใด? ควรมีปัจจัยเสริมด้านใดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่โปร่งใส

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๔ ปัจจุบันกลไกการตรวจสอบ และติดตามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ และควรปรับปรุงในส่วนใด

.....

.....

.....

.....

.....

-๓-

๓ กลุ่มคำถามที่เกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

๓.๑ การเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการทุจริตด้วยการสอดแทรกหลักธรรมคำสอนของศาสนาผ่านหลักสูตรการเรียนการสอนให้กับเยาวชน จะเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังเยาวชนให้ตระหนักถึงปัญหาการทุจริตและมีความซื่อสัตย์ได้อย่างไรหรือไม่

.....

.....

.....

๓.๒ ท่านคิดว่าการป้องกันการทุจริตโดยใช้หลักธรรมพุทธศาสนา เป็นกลไกกระตุ้นเตือนจิตสำนึกของบุคคลในองค์กร สามารถลดหรือป้องกันการทุจริตลงได้หรือไม่

ได้

ไม่ได้

๓.๓ ตามคำถามที่ ๓.๑ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการใช้หลักธรรม “โลกบาลธรรม” ได้แก่ หิริ (ละอายต่อความชั่ว) และโอติปปะ (เกรงกลัวต่อบาป) เป็นกลไกปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาคน ควบคู่กับหลักอภิธานิยธรรม ๗ เป็นกลไกในการพัฒนาองค์กร

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

๑. เห็นด้วยตามข้อ ๓.๒ และเพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม ควรมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

๒. ไม่เห็นด้วยตามข้อ ๓.๒ ควรใช้หลักพุทธธรรมใด และควรดำเนินการอย่างไรให้บังเกิดผลเป็น รูปธรรม

.....

.....

๓.๓ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น?

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นางศุภยา นาคเงินทอง

นิติหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์นี้มี ๒ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ..... นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....ถึง.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย)

บันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) (จดบันทึก, บันทึกเสียง, บันทึกภาพ)

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

๑. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

๑.๑ ท่านคิดว่าสาเหตุของการทุจริตในระบบการบริหารราชการไทยเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง
หรือมีปัจจัยใดที่ก่อให้เกิดการทุจริต?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๒ ลักษณะของคดีการทุจริตคอร์รัปชันในภาพรวม ที่ ดีเอสไอ ตรวจพบ ได้แก่

(๑) คดีเรื่อง.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....

(๒) คดีเรื่อง.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....

(๓) คดีเรื่อง.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....

(๔) คดีเรื่อง.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....

(๕) คดีอื่นๆ.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....

๑.๓ หน่วยงานของท่านได้มีการตรวจสอบคดีทุจริตที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หรือไม่

มี

ไม่มี

-๒-

๑.๔ ตามข้อ ๑.๓ หากมีคดีทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ คดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตในเรื่องใด คิดเป็นจำนวนร้อยละ

- (๑) คดีเรื่อง.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....
- (๒) คดีเรื่อง.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....
- (๓) คดีเรื่อง.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....
- (๔) คดีเรื่อง.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....
- (๕) คดีอื่นๆ.....คิดเป็นจำนวนร้อยละ.....

๒ กลุ่มคำถามเกี่ยวกับ “รูปแบบ” การป้องกันการทุจริต

๒.๑ หน่วยงานของท่านได้มีการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตเป็นจำนวนดังนี้

- (๑) คดีทุจริตทั้งสิ้น.....คดี (๒) อยู่ระหว่างดำเนินคดี.....คดี
- (๓) ดำเนินการแล้ว.....คดี (๔) อื่นๆ.....คดี

๒.๒ ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะสามารถทำให้การทุจริตลดลง?

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๓ ท่านคิดว่าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๓๖-๒๕๖๐) “ตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึก การต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิด ของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ” จะประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม รัฐควรมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๔ ท่านคิดว่าการใช้หลักธรรมาธิบาล หรือ หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางในการบริหารงานภาครัฐสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริต ในองค์กรได้ประมาณร้อยละเท่าใด? ควรมีปัจจัยเสริมด้านใดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่โปร่งใส

.....

.....

.....

.....

.....

๓ กลุ่มคำถามที่เกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

๓.๒ ท่านคิดว่าการป้องกันการทุจริตโดยใช้หลักธรรมพุทธศาสนา เป็นกลไกกระตุ้นเตือนจิตสำนึกของบุคคลในองค์กร สามารถลดหรือป้องกันการทุจริตลงได้หรือไม่

 ได้

 ไม่ได้

๓.๒ ตามคำถามที่ ๓.๑ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการใช้หลักธรรม “โลกบาลธรรม” ได้แก่ หิริ (ละอายต่อความชั่ว) และโอติปปะ (เกรงกลัวต่อบาป) เป็นกลไกปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาคน ควบคู่กับหลักอภิธานิยธรรม ๗ เป็นกลไกในการพัฒนาองค์กร

 เห็นด้วย

 ไม่เห็นด้วย

๑. เห็นด้วยตามข้อ ๓.๒ และเพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม ควรมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

๒. ไม่เห็นด้วยตามข้อ ๓.๒ ควรใช้หลักพุทธธรรมใด และควรดำเนินการอย่างไรให้บังเกิดผลเป็น รูปธรรม

.....

.....

.....

๔ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น?

.....

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นางศุภยา นาคเงินทอง

นิติหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์นี้มี ๒ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....ถึง.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย)

บันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) (จดบันทึก, บันทึกเสียง, บันทึกภาพ)

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

๑. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

๑.๑ ท่านคิดว่าสาเหตุของการทุจริตในระบบการบริหารราชการไทยเกิดขึ้นได้อย่างไรบ้าง
หรือมีปัจจัยใดที่ก่อให้เกิดการทุจริต?

.....

.....

.....

.....

.....

๑.๒ ท่านคิดว่าลักษณะของการทุจริตคอร์รัปชันที่ปรากฏในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(อปท.) ได้แก่ด้านใดมากที่สุด และด้านใดเป็นลำดับรองตามลำดับ

ลำดับที่ ๑ ร้อยละ.....

ลำดับที่ ๒ ร้อยละ.....

ลำดับที่ ๓ ร้อยละ.....

ลำดับที่ ๔ ร้อยละ.....

๒. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับ “รูปแบบ” การป้องกันการทุจริต

๒.๑ ท่านคิดว่ามีวิธีการใดบ้างที่จะสามารถทำให้การทุจริตลดลง?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

-๒-

๒.๒ ท่านคิดว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๓๖-๒๕๖๐) “ตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปลุกและปลุกจิตสำนึก การต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิด ของคนในทุกภาคส่วนในการ รักษาผลประโยชน์สาธารณะ” จะประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม รัฐควรมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒.๓ ท่านคิดว่า การใช้หลักธรรมาภิบาล หรือ หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางในการบริหารงานภาครัฐสามารถแก้ไขปัญหาการทุจริต ในองค์กรได้ ประเมินร้อยละเท่าใด? ควรมีปัจจัยเสริมด้านใดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่โปร่งใส

.....

.....

.....

.....

๒.๔ สถาบันพระปกเกล้าได้ส่งเสริมให้ อปท. ที่มีความโดดเด่นด้านความโปร่งใสและส่งเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมอบรางวัลพระปกเกล้าทองคำ จะสามารถเป็น เครื่องมือป้องกันการทุจริตในองค์กรได้เพียงใด (ร้อยละ)

.....

.....

.....

.....

๓ กลุ่มคำถามที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

๓.๑ ท่านคิดว่า การป้องกันการทุจริตโดยใช้หลักธรรมพุทธศาสนา เป็นกลไกกระตุ้นเตือน จิตสำนึกของบุคคลในองค์กร สามารถลดหรือป้องกันการทุจริตลงได้หรือไม่

ได้

ไม่ได้

-๓-

๓.๒ ตามคำถามที่ ๓.๑ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการใช้หลักธรรม “โลกบาลธรรม ” ได้แก่ หิริ (ละอายต่อความชั่ว) และโอติปปะ (เกรงกลัวต่อบาป) เป็นกลไกปลูกจิตสำนึก ในการพัฒนาคน ควบคู่กับหลักอภิธานิยธรรม ๗ เป็นกลไกในการพัฒนาองค์กร

เห็นด้วย

ไม่เห็นด้วย

๑. เห็นด้วยตามข้อ ๓.๒ และเพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม ควรมีการดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

๒. ไม่เห็นด้วยตามข้อ ๓.๒ ควรใช้หลักพุทธธรรมใด และควรดำเนินการอย่างไรให้บังเกิดผลเป็น รูปธรรม

.....

.....

.....

๔ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น?

.....

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นางศุภยา นาคเงินทอง

นิติหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์นี้ มี ๒ ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อ..... นามสกุล..... อายุ..... ปี

ที่อยู่.....

อาชีพหลัก..... อาชีพเสริม

ตำแหน่ง.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ. เวลา..... ถึง..... น.

สถานที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย)

บันทึกข้อมูล (ผู้วิจัย) (จดบันทึก, บันทึกเสียง, บันทึกภาพ)

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ

๑. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับสภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทย

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่าน เคยประสบปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตอย่างไรบ้าง?

.....
.....

๒. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการปัญหาทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีอะไรบ้าง และมีขั้นตอนการตรวจสอบอย่างไร?

.....
.....

๓. ในอดีต การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านมีลักษณะเป็นอย่างไร และทำให้เกิดการทุจริตได้อย่างไรบ้าง?

.....
.....

๔. ภาคประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

๕. องค์กรของท่านมีวิธีการในการบริหารงานอย่างไรที่ช่วยให้ปัญหาการทุจริตลดลงได้ จนได้รับรางวัลพระปกเกล้าด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน?

.....

.....

.....

๒. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๐) โดยบูรณาการหลักพระพุทธศาสนา

๑. การบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยขั้นตอนในการบริหารงานหลายขั้นตอน ท่านคิดว่า การทุจริตสามารถเกิดขึ้นได้ในขั้นตอนใดบ้าง? มีวิธีการอย่างไร?

.....

.....

.....

๒. องค์กรของท่าน มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีจิตสำนึกต่อการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

๓. องค์กรของท่านมีการพัฒนาขั้นตอนการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดความโปร่งใสอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

๔. องค์กรของท่านมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริตอย่างไรบ้าง? มีการดำเนินการอย่างไร?

.....

.....

.....

๕. ตามทัศนะของท่าน การป้องกันและแก้ไขการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการดำเนินการอย่างไรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเกิดความโปร่งใส?

.....

.....

.....

๖. การประชุมปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาระบบงานและปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง จะทำให้ปัญหาการทุจริตลดลงได้เพียงใด?

.....

.....

.....

๗. การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อส่วนรวมและไม่ฉกฉวยผลประโยชน์เข้าตนเองได้เพียงใด?

.....

.....

.....

๘. การส่งเสริมให้บุคลากรยึดมั่นในการทำงานอย่างสุจริต เช่น มีธรรมาภิบาล กฎหมาย จารีต ของสังคม จะทำให้ปัญหาการทุจริตลดลงได้เพียงใด?

.....

.....

.....

๙. การให้ความเคารพผู้บังคับบัญชาในองค์กร ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ภายใต้อิทธิพลของภูมิกติกาบ้านเมือง จะทำให้ปัญหาการทุจริตน้อยลงได้หรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

.....

๑๐. การปฏิบัติงานในองค์กรโดยการให้เกียรติและเคารพในสิทธิของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน จะทำให้เกิดการทำงานที่สุจริต โปร่งใสได้มากน้อยเพียงใด?

.....

.....

.....

๑๑. การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานองค์กร การตัดสินใจในโครงการต่างๆ ที่ส่งผลต่อส่วนรวม จะเป็นการอุดช่องทางที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตได้มากน้อยเพียงใด?

.....

.....

.....

๑๒. การเปิดโอกาสให้ผู้อาวุโส ผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารองค์กรภาครัฐ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารองค์กร จะทำให้ปัญหาการทุจริตลดลงได้หรือไม่อย่างไร?

.....

.....

.....

๑๓. การพัฒนาบุคลากรในองค์กรโดยการอบรมคุณธรรม จริยธรรม การเข้าคอร์สอบรม จะเป็นช่องทางหนึ่งในการปรับทัศนคติในการทำงานให้รู้จักละเอียดและเกรงกลัวต่อผลจากการทุจริตได้เพียงใด?

.....

.....

.....

๓. กลุ่มคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการป้องกันการทุจริตโดยใช้กลไกพุทธบูรณาการ

๑. ตามทัศนะของท่าน หากมีการพัฒนาการให้ความรู้เกี่ยวกับการทุจริต โดยการจัดทำเป็นหลักสูตรสำหรับอบรมบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ จะทำให้ปัญหาการทุจริตในองค์กรลดลงได้เพียงใด

.....

.....

.....

๒. การป้องกันการทุจริตในระดับบุคคลตามทัศนะของท่าน ควรมีการดำเนินการอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

๕

๓. การปรับปรุงระบบการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขั้นตอนที่น้อยลง แต่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จะทำให้การบริหารองค์กรมีการทุจริตลดลงได้หรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

.....

๔. การป้องกันการทุจริตในระดับองค์กรตามทัศนะของท่าน ควรมีการดำเนินการอย่างไรบ้าง?

.....

.....

.....

๕. แนวโน้มการป้องกันและแก้ไขการทุจริตในอนาคตควรมีทิศทางเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ได้มากยิ่งขึ้น?

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นางศุภยา นาคเงินทอง

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาคผนวก ค
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ
(Focus Group Discussion)

บัญชีลงชื่อ การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ดัชนีพันธเรื่อง "การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ"

โดย นางศุภยา นาคเงินทอง

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

วันพุธ ที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ณ ห้องชลบุรี ชั้น ๕ โชนบี คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - ฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง	ลงชื่อ
๑.	พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปณฺโณ, ผศ.ดร.	ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)	
๒.	พระครูวินัยธรเอนก เตชวโร	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
๓.	รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม	ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการ จัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	
๔.	รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนิ	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ฯ	
๕.	ผศ.ดร.ธิดาฉวี หมั่นมี	เลขานุการ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ฯ	
๖.	ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา	
๗.	อ.ดร.ภิกษุศักดิ์ กัลยาณมิตร	อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ ฯ	
๘.	อ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ฯ	
๙.	อ.ดร.ประเสริฐ ธิลาวั	อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ฯ	

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร.,โทรสาร์ ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๖

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา,ผศ.ดร. ผอ.หลักสูตร พธ.ด. (รพศ. วังน้อย)

เนื่องด้วย นางศุภเขาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ในวันพุธที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวมโซนบี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางศุภเขาว์ นาคเงินทอง
โทรติดต่.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

๖๖๖-๖๖๖-๖๖๖-๖๖๖

๒๖ เม.ย. ๖๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร., โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๖

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระครูวินัยธรเอก เตชวโร อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ในวันพุธที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวมโขชนบี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

จีนดีเข้ากลุ่ม

ผู้ประสานงาน: นางสาวเยาว์ นาคเงินทอง

โทรติดต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

พร:สุวิเชตพรชก เลขที่

๒๖ เม.ย. ๖๐

บันทึกข้อความ

งานสารบรรณ
 หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 และ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มจร
 รับที่ 150
 วันที่ 22 เม.ย. 60
 ผู้รับ กนกวิทย์

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร., โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๖

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ในวันพุธที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร)

เลขานุการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

รับแจ้งพร้อมบันทึก

๒๓ เม.ย. ๖๐

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
 โทรติดต่อ.๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๖

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ จันตะนี อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๕๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ในวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ขอเชิญร่วม
สนทนากลุ่ม
พิเศษ -
25 เม.ย. 60

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ ๐๘๖-๔๘๓-๐๓๓๒

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๖

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศริณี หมั่นมี เลขานุการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ในวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ โชนปี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ ๐๘๖๖-๕๘๓-๐๓๓๒

เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

๐๐๕
๒๐๖๓
๒๑ เม.ย. ๖๐

๒๑ เม.ย. ๖๐

ที่ ศษ ๖๑๐๕.๒/๖๑๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๓ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๑๑๗๐
โทร ๐๒-๘๘๖-๑๑๕๔ ถึง ๒๑๑๐, ๒๑๑๓, ๒๑๑๘

๒๖ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางสาวศุภเยาว์ นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธ
บูรณาการ” ในวันพุธที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี
ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวัง
น้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

ยินดี ทำใจม ทนร้อนทแดดสง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภเยาว์ นาคเงินทอง
โทรศัพท์ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๖

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๖๓๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยู่เยื้อง : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๘๘๒-๓๑๕๙ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๒๖ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
เรียน อาจารย์ ดร.ภคศักดิ์ กัลยาณมิตร มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย นางศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธ
บูรณาการ” ในวันพุธที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี
ชั้น ๕ โชนปี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวัง
น้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุนะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(อ.ดร. ภคศักดิ์ กัลยาณมิตร)

ผู้ประสานงาน: นางศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๖

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.รัฐพล เย็นใจมา อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ในวันพุธที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ โซนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.รัฐพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง

โทรศัพท์ต่อ.๐๘๖-๔๘๓-๐๓๓๒

เจ้าหน้าที่รับส่งเอกสารกลุ่ม

๒๒ เม.ย. ๖๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๑๖

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวศุภยา นามสกุล นาคเงินทอง รหัสประจำตัวนิสิต ๕๗๐๑๕๐๔๐๖๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การป้องกันการทุจริตด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ในวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ โชนบี อาคารเรียนรวม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ยื่นต้นให้รองสนทนากลุ่มเฉพาะ:

ดร.ประเสริฐ ธิลาว
๒๑ เม.ย. ๖๐

ผู้ประสานงาน: นางสาวศุภยา นาคเงินทอง
โทรศัพท์ ๐๘๖-๔๘๓-๐๓๓๒

ภาคผนวก ง

ประมวลภาพกิจกรรม

- การเสวนาระดมความเห็น
- การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- การสนทนากลุ่ม

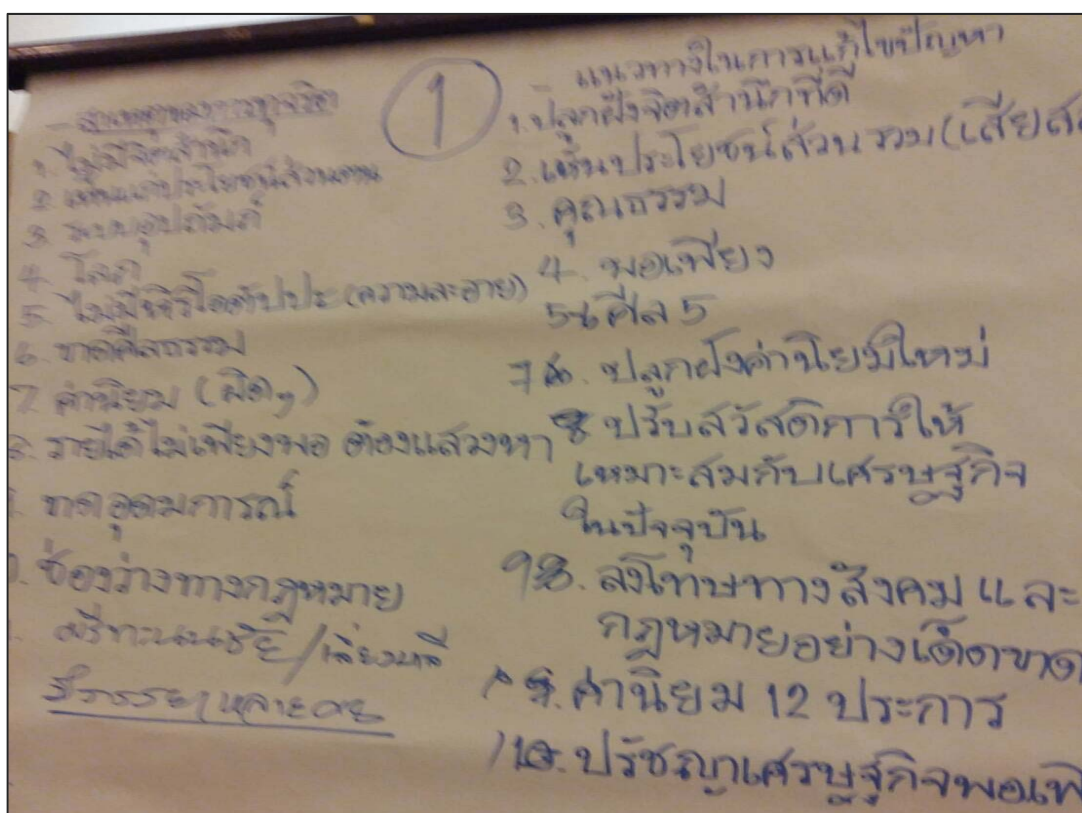
ประชุมวิชาการกระบวนการ

ดำเนินการรายการสานเสวนากลุ่ม

บรรยากาศการประชุมสารเสวนา

ระดมข้อคิดเห็นข้อเสนอการป้องกันการทุจริต

สัมภาษณ์รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล)

สัมภาษณ์อธิบดีกรมการปกครองท้องถิ่น
(นายจรินทร์ จักกะพาก)

สัมภาษณ์ท้องถิ่นจังหวัด

สัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สัมภาษณ์ ป.ป.ช.ประจำจังหวัด

สัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์ด้วยระบบจังหวัด

ผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ
(Focus Group Discussion)

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ - นามสกุล : นางศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง
- สถานที่เกิด : จังหวัดพะเยา
- วุฒิการศึกษา : ประกาศนียบัตรวิทยาศาสตร์การแพทย์
ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต
(ศศ.บ.สาขาการบริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต (นบ.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ศศ.ม. สาขารัฐศาสตร์การปกครอง) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ประวัติรับราชการ : สังกัดสำนักงานกระทรวงสาธารณสุข ในตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดชัยนาท
สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ในตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (เลขานุการผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร)
- เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานจังหวัดฉะเชิงเทรา
และสำนักงานนโยบายและแผน สป.มท.
- หัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลเทคโนโลยีและสารสนเทศ สำนักงาน
จังหวัดปราจีนบุรี
- หัวหน้ากลุ่มงานวางแผนและประสานแผนพัฒนาจังหวัด สำนัก
พัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด (สบจ.)
- หัวหน้ากลุ่มงานประสานนโยบายภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไข
ปัญหาเศรษฐกิจจังหวัด (สบจ.)
- ปฏิบัติงานสำนักงานรัฐมนตรี ๒ สมัย ได้แก่ รัฐมนตรีช่วยว่าการ
กระทรวงมหาดไทย (นายประชา มาสินนถ) และ รัฐมนตรีช่วยว่า
การกระทรวงมหาดไทย (นายสมชาย สุทรวิวัฒน์)
- กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงานรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย (พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์)
- ผู้ช่วยผู้ตรวจ/ผู้ช่วยหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
ผลงานทางวิชาการ : - คู่มือแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนปฏิบัติการ
พัฒนาจังหวัด
- วิเคราะห์แผนพัฒนาจังหวัด และแผนปฏิบัติการพัฒนาจังหวัด
กับรายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย (จปฐ.) และหมู่บ้านชนบทไทย
(กชช.๒ค.)
- งานวิจัยความคิดเห็นของข้าราชการกรมการปกครองในส่วน
ภูมิภาคเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในอนาคต

- งานวิจัยความคิดเห็นของข้าราชการต่อการบริหารงานจังหวัด
แบบบูรณาการ ศึกษากรณีจังหวัดสมุทรสาคร
- บทความ บทบาทการเป็นผู้นำทางการเมืองของ นายสมชาย สุนทรวัฒน์
ในฐานะ รมช.มท.
- บทความ บทบาทใหม่กลไก กรอ. กับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
- บทความ กลไกการตรวจราชการนั้นสำคัญไฉน
- บทความ จริยธรรมของนักปกครอง

ที่อยู่ปัจจุบัน : ๑๕๑๙/๓๒ ซอย ๔๑/๑ ถ.ลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง
กรุงเทพมหานคร

E-mail : suppayao@gmail.com

โทรศัพท์ : ๐๘๖-๙๘๓-๐๓๓๒